

Holy Bible

Aionian Edition®

Biblia Takatifu Mpya
New Swahili Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Biblia Takatifu Mpya

New Swahili Bible

New Testament

Language: Swahili

Tanzania, Kenya, Mozambique

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Door43 World Missions Community, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Utangulizi

Kiswahili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Kiswahili at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Yaliyomo

AGANO JIPYA

Mathayo	1
Marko	29
Luka	47
Yohana	78
Matendo	101
Warumi	131
1 Wakorintho	144
2 Wakorintho	156
Wagalatia	165
Waefeso	169
Wafilipi	174
Wakolosai	177
1 Wathesalonike	180
2 Wathesalonike	183
1 Timotheo	185
2 Timotheo	189
Tito	192
Filemoni	194
Wahebrania	195
Yakobo	205
1 Petro	208
2 Petro	212
1 Yohana	214
2 Yohana	217
3 Yohana	218
Yuda	219
Ufunuo	220

KIAMBATISHO

Mwongozo kwa Msomaji

Kamusi

Ramani

Hatima

Michoro, Doré

AGANO JIPYA

Yesu alisema, "Baba, uwasamehe, kwa kuwa hawajui watendalo."

Nao wakapiga kura, kugawa mavazi yake.

Luka 23:34

Mathayo

1 Kitabu cha ukoo wa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu. 2 Ibrahimu alikuwa baba wa Isaka, na Isaka baba wa Yakobo, na Yakobo baba wa Yuda na ndugu zake. 3 Yuda alikuwa baba wa Peresi na Sera kwa Tamari, Peresi baba wa Hezeroni, na Hezeroni baba wa Ramu. 4 Ramu alikuwa baba wa Aminadabu, Aminadabu baba wa Nashoni, na Nashoni baba wa Salimoni. 5 Salimoni alikuwa baba wa Boazi kwa Rahabu, Boazi baba wa Obedi kwa Ruth, Obedi baba wa Yese, 6 Yese alikuwa baba wa mfalme Daudi. Daudi alikuwa baba wa Sulemani kwa mke wa Uria. 7 Sulemani alikuwa baba wa Rehoboamu, Rehoboamu baba wa Abiya, Abiya baba wa Asa. 8 Asa alikuwa baba wa Yehoshafati, Yehoshafati baba wa Yoram, na Yoram baba wa Uzia. 9 Uzia alikuwa baba wa Yotham, Yotham baba wa Ahazi, Ahazi baba wa Hezekia. 10 Hezekia alikuwa baba wa Manase, Manase baba wa Amoni na Amoni baba wa Yosia. 11 Yosia alikuwa baba wa Yekonia na kaka zake wakati wa kuchukuliwa kwenda Babeli. 12 Na baada ya kuchukuliwa kwenda Babeli, Yekonia alikuwa baba wa Shatieli, Shatieli alikuwa babu yake na Zerubabeli. 13 Zerubabeli alikuwa baba wa Abiudi, Abiudi baba wa Eliakimu, na Eliakimu baba wa Azori. 14 Azori alikuwa baba wa Zadoki, Zadoki baba wa Akimu, na Akimu baba wa Eliudi. 15 Eliudi alikuwa baba wa Elieza, Elieza baba wa Matani na Matani baba wa Yakobo. 16 Yakobo alikuwa baba wa Yusufu mume wa Mariamu, ambaye kwa ye ye Yesu alizaliwa, aitwaye Kristo. 17 Vizazi vyote tangu Ibrahimu hadi Daudi vilikuwa vizazi kumi na vinne, kutoka Daudi hadi kuchukuliwa kwenda Babeli vizazi kumi na vinne, na kutoka kuchukuliwa kwenda Babeli hadi Kristo vizazi kumi na vinne. 18 Kuzaliwa kwa Yesu Kristo kulikuwa kwa namna hii. Mama yake, Mariamu, alichumbiwa na Yusufu, lakini kabla hawajakutana, alionekana kuwa na mimba kwa uwezo wa Roho Mtakatifu. 19 Mume wake Yusufu, alikuwa mtu mwenye haki hakutaka kumwaibisha hadharani. Aliamua kusitisha uchumba wake naye kwa siri. 20 Alipokuwa akifikiri juu ya mambo haya, Malaika wa Bwana alimtokea katika ndoto, akisema," Yusufu mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Mariamu kama mkeo, kwa sababu mimba aliyonayo ni kwa uweza wa Roho Mtakatifu. 21 Atajifungua mtoto wa kiume na utamwita jina lake Yesu, kwa maana atawaokoa watu wake na dhambi zao." 22 Yote haya yalitokea kutimizwa kile kilichonenwa na Bwana kwa njia ya nabii, akisema, 23 "Tazama, bikira atachukua mimba na kuzaa mtoto wa kiume, na watamwita jina lake Imanuel"—maana yake, "Mungu pamoja nasi." 24 Yusufu aliamka kutoka usingizini na kufanya kama malaika wa Bwana alivyomwamuru na alimchukua kama mkewe. 25 Hata hivyo, hakulala naye mpaka alipojifungua mtoto wa kiume na alimwita jina lake Yesu.

2 Baada ya Yesu kuzaliwa katika Bethelehem ya Uyahudi katika siku za mfalme Herode, watu wasomi kutoka mashariki ya mbali walifika Yerusalemu wakisema, 2 "Yuko wapi ye ye ambaye aliyezaliwa Mfalme wa Wayahudi? Tuliona nyota yake mashariki nasi tumekuja kumwabudu." 3 Pindi Mfalme herode aliposikia haya alifadhaika, na Yerusalemu yote pamoja naye. 4 Herode akawakusanya wakuu wa makuhani wote na waandishi wa watu, naye akawauliza, "Kristo atazaliwa wapi?" 5 Wakamwabia, "Katika Bethelehemu ya Uyahudi, kwa kuwa hivi ndivyo ilivoandikwa na nabii, 6 Nawe Bethelehemu, katika nchi ya Yuda, si mdogo mionganii mwa viongozi wa Yuda, kwa kuwa kutoka kwako atakuja mtawala atakayewachunga watu wangu Israeli." 7 Hivyo Herode aliwaita wale wasomi kwa siri na kuwaliza ni wakati gani hasa nyota ilikuwa imeonekana. 8 Akawatuma Bethelehem, akisema, "Nendeni kwa uangalifu mkamtafute mtoto aliyezaliwa. Wakati mtakapomwona, nileteeni habari ili kwamba mimi pia niweze kuja na kumwabudu." 9 Baada ya kuwa wamemsikia mfalme, waliendelea na safari yao, na nyota ile waliyokuwa wameiona mashariki iliwatangulia hadi iliposimama juu ya mahali mtoto aliyezaliwa alipokuwa. 10 Wakati walipoiona nyota, walifurahi kwa furaha kuu mno. 11 Waliingga nyumbani na kumuona mtoto aliyezaliwa na Mariamu mama yake. Walimsujidia na kumwabudu. Walifungua hazina zao na kumtolea zawadi za dhahabu, uvumba, na manemane. 12 Mungu aliwaonya katika ndoto wasiridi kwa Herode, hivyo, waliondoka kurudi katika nchi yao kwa njia nyngine. 13 Baada ya kuwa wameondoka, malaika wa Bwana alimtokea Yusufu katika ndoto na kusema, "Inuka, mchukue mtoto na

mama yake na m'kimbilia Misri. Bakini huko mpaka **8** Zaeni matunda yaipasayo toba. **9** Na msifikiri na nitakapowaambia, kwa kuwa Herode atamtafuta mtoto kusemezana mionganu mwenu, 'Tunaye Ibrahimu ili awwangamize. **14** Usiku huo Yusufu aliamka na kama baba yetu.' Kwa kuwa nawaambieni Mungu kumchukua mtoto na mama yake na k'ukimbilia Misri. anaweza kumwinulilia Ibrahimu watoto hata kutoka **15** Aliishi huko hadi Herode alipo kufa. Hii ilitimiza kile katika mawe haya. **10** Tayari shoka limekwisha Bwana alichokuwa amenena kupitia nabii, "Kutoka kuwekwa kwenye mzizi wa miti. Kwahiyu kila mti Misri nimemwita mwanangu." **16** Kisha Herode, usiozaa matunda mazuri hukatwa na kutupwa kwenye alipoona kuwa amedhishakiwa na watu wasomi, moto. **11** Ninawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba. alikasirika sana. Aliagiza kuuawa kwa watoto wote Lakini ye ye ajaye baada yangu ni mkuu kuliko wa kiime waliokuwa Bethelehemu na wote katika mimi nami sistahili hata kubeba viatu vyake. Yeye eneo lile ambao walikuwa na umri wa miaka miwili na atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. **12** chini yake kulingana na wakati aliokuwa amekwisha Na pepeto lake li mkononi mwake kusafisha kabisa thibitisha kabisa kutoka kwa wale watu wasomi. **17** uwanda wake na kuikusanya ngano yake ghalani. Ndipo lilipotimizwa lile neno lililonenwa kwa kinywa Lakini atayachoma makapi kwa moto ambao hauwezi cha nabii Yeremia, **18** "Sauti ilisikika Ramah, kilio kuzimika. **13** Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka na maombolezo makubwa, Raheli akiwalilia watoto mto Yorodani kubatizwa na Yohana. **14** Lakini Yohana wake, na alikataa kufarijiwa, kwa sababu hawapo alitaka kumzuia akisema, "Mimi nahitaji kubatizwa na tena." **19** Herode alipo kufa, tazama malaika wa wewe, nawe waja kwangu?" **15** Yesu akajibu akasema, Bwana alimtokea Yusufu katika ndoto huko Misri "Ruhusu iwe hivi sasa, kwa kuwa ndivyo itupasavyo na kusema, **20** "Inuka mchukue mtoto na mama kuitimiza haki yote." Kisha Yohana akamruhusu. yake, na mwende katika nchi ya Israeli kwa maana **16** Baada ya kuwa amebatizwa, mara Yesu alitoka waliokuwa wakitatuta uhai wa mtoto wamekufa." **21** kwenye maji, na tazama, Mbingu zikafunguka kwake. Yusufu aliinuka, akamchukua mtoto pamoja na mama Na alimuona Roho wa Mungu akishuka kwa mfano yake, na wakaja katika nchi ya Israeli. **22** Lakini wa njiwa na kutulia juu yake. **17** Tazama, sauti ilitoka aliposikia kuwa Arikelau alikuwa anatawala Yuda mbinguni ikisema, "Huyu ni mwanangu mpendwa. mahali pa baba yake Herode, aliogopa kwenda huko. Ninaye pendezwa sana naye."

Baada ya Mungu kumuonya katika ndoto, aliondoka kwenda mkoaa wa Galilaya **23** na alienda kuishi katika mji uitwao Nazareti. Hili ilitimiza kile kilichokuwa kimekwisha kunenwa kwa njia ya manabii, kwamba ataitwa Mnazareti.

4 Kisha Yesu aliongozwa na Roho mpaka jangwani ili ajaribiwe na ibilisi. **2** Alipokuwa amefunga kwa siku arobaini mchana na usiku alipata njaa. **3** Mjarabu akaja na akamwambia, "Kama wewe ni Mwana wa Mungu, amuru mawe haya yawe mkate." **4** Lakini Yesu alimjibu na kumwambia, "Imeandikwa, 'Mtu hataishi

3 Katika siku zile Yohana Mbatizaji alikuwa akihubiri katika nyika ya Yuda akisema, **2** "Tubuni kwa maana ufalme wa mbinguni u karibu." **3** Kwa maana kinywani mwa Mungu." **5** Kisha ibilisi akampeleka huyu ndiye alienenwa na nabii Isaya akisema, "sauti katika mji mtakatifu na kumweka mahali pa juu sana ya mtu aitaye kutoka jangwani; wekeni tayari njia ya pa jengo la hekalu, **6** na kumwambia," kama wewe Bwana, yanyoosheni mapito yake." **4** Sasa Yohana ni Mwana wa Mungu, jirushe chini, kwa maana alivaa manyoya ya ngamia na mkanda wa ngozi imeandikwa, 'Ataamuru malaika wake waje wakudake,' kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige na asali na, 'watakuinua kwa mikono yao, ili usijikwae mguu ya mwituni. **5** Kisha Yerusalem, Yuda yote, na eneo wako katika jiwe." **7** Yesu akamwambia, "Tena lote linhalozunguka mto Yorodani wakaenda kwake. **6** imeandikwa, 'Usimjaribu Bwana Mungu wako.'" **8** Walikuwa wakibatizwa naye katika mto Yorodani huko Kisha, ibilisi akamchukua na kumpeleka sehemu ya wakitubu dhambi zao. **7** Lakini alipowaona wengi wa juu zaidi akamwonyesha falme zote za ulimwengu na mafarisayo na masadukayo wakija kwake kubatizwa, fahari ya hizo zote. **9** Akamwambia, "Nitakupa vitu akawaambia, "Enyuzao wa nyoka wenye sumu vyote hivi ukunisujidua na kuniabudu." **10** Kisha Yesu nani aliye waonya kuikimbilia ghadhabu inayokuja? akamwambia, "Nenda zako utoke hapa, Shetani! Kwa

maana imeandikwa, "Yakupasa kumwabudu Bwana wenye rehema maana hao watapata Rehema. 8 Mungu wako, na umtumikie yeye peke yake." 11 Heri wenye moyo safi maana watamwona Mungu. Kisha ibilisi akamwacha, na tazama, malaika wakaja 9 Heri wapatanishi, maana hao wataitwa wana wa wakamtumikia. 12 Basi Yesu aliposikia kuwa Yohana Mungu. 10 Heri wale wanaoteswa kwa ajili ya haki, amekamatwa, aliondoka mpaka Galilaya. 13 Aliondoka maana ufalme wa mbinguni ni wao. 11 Heri ninyi Nazareti alienda na kuishi Kaperanaumu, iliyoko ambao watu watawatukana na kuwatesa, au kusema kandokando na Bahari ya Galilaya, mipakani mwa kila aina ya ubaya dhidi yenu kwa uongo kwa ajili majimbo ya Zabuloni na Naftali. 14 Hii ilitokea kutimiza yangu. 12 Furahini na kushangilia, maana thawabu kile kilichonenwa na nabii Isaya, 15 "Katika mji wa yenu ni kubwa juu mbinguni. Kwa kuwa hivi ndivyo Zabuloni na mji wa Naftali, kuelekea Baharini, ng'ambo watu walivyo watesa manabii walioishi kabla yenu. ya Yorodani, Galilaya ya wamataifa! 16 Watu walio kaa 13 Ninyi ni chumvi ya dunia. Lakini kama chumvi gizani wameuona mwanga mkuu, na wale walikuwa imepoteza ladha yake, itawezaje kufanyika chumvi wameketi katika maeneo na kivuli cha mauti, juu yao halisi tena? Kamwe haiwezi kuwa nzuri kwa kitu nuru imewaangazia." 17 Tokea wakati huo Yesu alianza kingine chochote tena, isipokuwa ni kutupwa nije na kuhubiri na kusema, "Tubuni, kwa maana ufalme kukanyagwa na miguu ya watu. 14 Ninyi ni nuru ya wa mbinguni umekaribia." 18 Alipokuwa akitembea ulimwengu. Mji uliojegwa juu ya mlima haufichiki. 15 kandokando ya Bahari ya Galilaya, aliwaona ndugu Wala watu hawawashi taa na kuweka chini ya kikapu, wawili, Simoni aliyekuwa akiitia Petro, na Andrea bali kwenye kinara, nayo yawaangaza wote walio kaka yake, wakitega nyavu baharini, kwa kuwa ndani ya nyumba. 16 Acha nuru yenu iangaze mbele walikuwa wavuvi wa samaki. 19 Yesu akawaambia, za watu kwa namna ambayo kwamba, wayaone "Njooni mnifuate, nitawafanya kuwa wavuvi wa watu." matendo yenu mema na kumtukuza Baba yenu 20 Mara moja waliziacha nyavu na walimuata. 21 Na aliye mbinguni. 17 Msifikiri nimekuja kuiharibu sheria Yesu alipokuwa akiendelea kutoka hapo aliwaona wala manabii. Sijaja kuharibu lakini kutimiza. 18 ndugu wawili wengine, Yakobo mwana wa Zebedayo, Kwa kweli nawaambia kwamba mpaka mbingu na na Yohana kaka yake. Walikuwa katika mtumbwi dunia zote zipite hapana yodi moja wala nukta moja pamoja na Zebedayo baba yao wakishona nyavu ya sheria itaondoshwa katika sheria hadi hapo kila zao. Akawaita, 22 na mara moja wakaacha mtumbwi kitu kitakapokuwa kimekwisha timizwa. 19 Hivyo na baba yao nao wakamuata. 23 Yesu alienda karibia ye yeyote avunjaye amri ndogo mojawapo ya amri hizi Galilaya yote, akifundisha katika Masinagogi yao, na kuwafundisha wengine kufanya hivyo ataitwa akihubiri injili ya ufalme, na akiponya kila aina ya mdogo katika ufalme wa mbinguni. Lakini yeyote maradhi na magonjwa mionganoni mwa watu. 24 Habari azishikaye na kuzifundisha ataitwa mkubwa katika zake zilieena Siria yote, na watu wakawaleta kwake ufalme wa mbinguni. 20 Kwa maana nawaambia haki wale wote walikuwa wakiugua, wakiwa na maradhi yenu isipozidi haki ya waandishi na Mafarisayo, kwa mbalimbali na maumivu, walikuwa na mapepo, na vyovoyote vile hamtaingia katika ufalme wa mbinguni. wenye kifafa na waliopooza. Yesu aliwaponya. 25 21 Mmesikia ilinenwa zamani kuwa, "usive" na 'yeyote Umati mkubwa wa watu ulimuata kutoka Galilaya, na Dekapoli, na Yerusalem na Uyahuda na kutoka ng'ambo ya Yorodani.

5 Yesu alipo uona umati, akaondoka na kuelekea Mlimani. Alipokuwa ameketi chini, wanafunzi wake wakaja kwake. 2 Akafuna kinywa chake na akawafundisha, akisema, 3 "Heri walio maskini wa roho maana ufalme wa mbinguni ni wao. 4 Heri walio na huzuni, maana watafarijwa. 5 Heri wenye upole, maana watairithi nchi. 6 Heri wenye njaa na kiu ya haki, maana hao watashibishwa. 7 Heri

auaye yuko katika hatari ya hukumu." 22 Lakini nawaambia yeyote amchukiaye ndugu yake atakuwa katika hatari ya hukumu. Na yeyote amwambaiye ndugu yake kuwa, 'Wewe ni mtu usiyefaa!' atakuwa katika hatari ya baraza. Na yeyote asemaye, 'Wewe mjinga!' atakuwa katika hatari ya moto wa jehanamu. (Geenna g1067) 23 Hivyo kama unatoa sadaka yako katika madhabahu na unakumbuka kuwa ndugu yako ana jambo lolote dhidi yako, 24 iache sadaka mbele ya madhabahu, kisha shika njia yako. Kapatane kwanza na ndugu yako, na kisha uje kuitoa sadaka yako. 25

Patana na mshitaki wako upesi, ukiwa pamoja naye moyoni mwake. **29** Na kama jicho lako la kulia linakusababisha kujikwaa, ling'oe na ulitupe mbali nawe. Kwa kuwa ni afadhalii kiungo kimoja katika mwili wako kiharibike kuliko mwili mzima kutupwa jehanamu. (**Geenna g1067**) **30** Na kama mkono wako wa kuume unakusababisha kujikwaa, ukate kisha uutupilie mbali nawe. Maana ni afadhalii kiungo kimoja katika mwili wako kiharibike kuliko mwili mzima kutupwa jehanamu. (**Geenna g1067**) **31** Imenenwa pia, yejote amfukuzaye mkewe, na ampe hati ya talaka.' **32** Lakini mimi nawaambia, yejote anaye mwacha mke wake, isipokuwa kwa kwa sababu ya zinaa, amfanya kuwa mzinzi. Na yejote amuoaye baada ya kupewa talaka afanya uzinzi. **33** Tena, mmesikia ilinenwa kwa wale wa zamani, 'Msiape kwa uongo, bali pelekeni viapo vyenu kwa Bwana.' **34** Lakini nawaambia, msiape hata kidogo, ama kwa mbingu, kwa sababu ni enzi ya Mungu; **35** wala kwa dunia, maana ni mahali pa kuweka kitii cha kukanyagia nyayo zake, ama kwa Jerusalemu, maana ni mji wa mfalme mkuu. **36** Wala usiape kwa kichwa chako, maana huwezi kufanya unywele mmoja kuwa mweupe au mweusi. **37** Bali maneno yenu yawe, 'Ndijo, ndijo, Hapana, hapana.' Kwa kuwa yazidiyo hayo yatoka kwa yule mwovu. **38** Mmesikia imenenwa kuwa, 'Jicho kwa jicho, na jino kwa jino.' **39** Lakini mimi namwambia, Msishindane na mtu mwovu; lakini mtu akikupiga shavu la kulia mgeuzie na jingine pia. **40** Na kama yejote anatamani kwenda na wewe mahakamani na akakunyang'anya kanzu yako, mwachie na joho lako pia. **41** Na yejote akulazimishaye kwenda naye maili moja, nenda naye maili mbili. **42** Kwa yejote akuombaye mpatie, na usimwepuke yejote anayehitaji kukukopa. **43** Mmesikia imenenwa, 'Umpende jirani yako, na umchukie adui yako.' **44** Lakini nawaambia, wapendeni adui zenu, waombeenii wanaao waudhi, **45** Ili kwamba muwe watoto wa baba yenu aliye mbinguni. Kwa

kuwa anafanya juu liwaangazie wabaya na wema, njiani kuelekea mahakamani, vinginevyo mshtaki na anawanyeshea mvua waovu na wema. **46** Kama wako anaweza kukuacha mikononi mwa hakimu, mkiwapenda wanaowapenda ninyi, mwapatia thawabu na hakimu akuache mikononi mwa askari, nawe gani? Kwani watoza ushuru hawafanyi hivyo? **47** utatupwa gerezani. **26** Amini nawaambieni, kamwe pesa unayodaiwa. **27** Mmesikia imenenwa kuwa, 'Usizini.' **28** Lakini nawaambieni yejote amtazamaye mwanamke kwa kumtamani amekwisha kuzini naye moyoni mwake.

6 Na kama mkiwasalimia ndugu zenu tu mwapatia nini hutawekwa huru hadi umelipa senti ya mwisho ya zaidi ya wengine? Je!, Watu wa mataifa hawafanyi vivyo hivyo? **48** Kwa hiyo yawapasa kuwa wakamilifu, kama Baba yenu wa mbinguni alivyo mkamilifu.

6 Zingatia kutotenda matendo ya haki mbele ya watu ili kujionyesha, vinginevyo hutapata thawabu kutoka kwa Baba aliye mbinguni. **2** Hivyo basi unapotoa usipige tarumbeta na kujisifu mwenyewe kama wanafiki wanavyofanya katika masinagogi na katika mitaa, ili kwamba watu wawasifu. Kweli nawaambia, wamekwisha kupoeka thawabu yao. **3** Lakini wewe unapotoa, mkono wako wa kushoto usijue kinachofanywa na mkono wa kulia, **4** ili kwamba zawiadi yako itolewe kwa siri. Ndipo Baba yako aonaye sirini atakupatia thawabu yako. **5** Na unapokuwa ukiomba, usiwe kama wanafiki, kwa kuwa wanapenda kusimama na kuomba kwenye masinagogi na kwenye kona za mitaani, ili kwamba watu wawatazame. Kweli nawaambia, wamekwishapokea thawabu yao. **6** Lakini wewe, unapo omba, ingia chumbani. Funga mlango, na uombe kwa kwa Baba yako aliye sirini. Ndipo Baba yako aonaye sirini atakupatia thawabu yako. **7** Na unapokuwa ukiomba, usirudie rudie maneno yasiyo na maana kama mataifa wanavyofanya, kwa kuwa wanafikiri kwamba watasikiwa kwa sababu ya maneno mengi wanayosema. **8** Kwa hiyo, usiwe kama wao, kwa kuwa Baba yako anatambua mahitaji yako hata kabla hujaoomba kwake. **9** Hivyo basi omba hivi: Baba yetu uliye mbinguni, ulitukuze jina lako. **10** Ufalme wako uje, mapenzi yako yafanyike hapa duniani kama huko mbinguni. **11** Utupatiye leo mkate wetu wa kila siku. **12** utusamehe deni zetu, kama nasi tunavyowasamehe wadeni wetu. **13** Na usitulete katika majaribu, lakini utuepushe kutoka kwa yule mwovu.' **14** Ikiwa mtawasemehe watu makosa yao, Baba yako aliye mbinguni pia atawasamehe ninyi. **15** Lakini ikiwa hamtawasamehe makosa yao, wala Baba yenu hatawasamehe makosa yenu. **16** Zaidi ya yote, unapokuwa umefunga, usioneshe sura ya huzuni kama wanafiki wanavyofanya, kwa kuwa wanakunja sura zao ili kwamba watu wawatambue wamefunga. Kweli ninakuambia, wamekwisha kupoeka thawabu

yao. 17 Lakini wewe, unapokuwa umefunga, paka mafuta kichwa chako na uoshe uso wako. 18 Hivyo haitakuonesha mbele ya watu kuwa umefunga, lakini tu itakuwa kwa Baba yako aliye sirini. Na Baba yako aonaye sirini, atakupa thawabu yako. 19 Usijitunzie hazina yako mwenyewe hapa duniani, ambapo nondo na kutu huharibu, ambapo wezi huvunja na kuiba. 20 Badala yake, jitunzie hazina yako mwenyewe mbinguni, ambapo wala nondo wala kutu hawezi kuharibu, na ambapo wezi hawawezi kuvunja na kuiba. 21 Kwa kuwa hazina yako ilipo, ndipo na moyo wako utakapokuwepo pia. 22 Jicho ni taa ya mwili. Kwa hiyo, ikiwa jicho lako ni zima, mwili wote utajazwa na nuru. 23 Lakini ikiwa jicho lako ni bovu, mwili wako wote umejaa giza totoro. Kwahiyu, ikiwa nuru ambayo imo ndani yako ni giza hasa, ni giza kubwa kiasi gani! 24 Hakuna hata mmoja anayeweza kuwatumikia mabwana wawili, kwa kuwa atamchukia mmoja na kumpenda mwingine, au la sivyo atajitoa kwa mmoja na kumdhara mwingine. Hamuwezi kumtumikia Mungu na mali. 25 Kwa hiyo nakuambia, usiwe na mashaka kuhusu maisha yako, kuwa utakula nini au utakunyuwa nini, au kuhusu mwili wako, utavaa nini. Je! Maisha si zaidi ya chakula na mwili zaidi ya mavazi? 26 Tazama ndege walioko angani. Hawapandi na hawavuni na hawakusanyi na kutunza ghalani, lakini Baba yenu wa mbinguni huwalisha wao. Je ninyi si wa thamani zaidi kuliko wao? 27 Na ni nani mionganoni mwenu kwa kujihangaisha anawenza kuongeza dhira moja kwenye uhai wa maisha yake? 28 Na kwa nini mna kuwa na wasiwasi kuhusu mavazi? Fikiria kuhusu maua kwenye mashamba, jinsi yanavyokua. Hayafanyi kazi na hayawezi kujivisha. 29 Bado ninawaambia, hata Sulemani katika utukufu wake wote hakuvikwa kama mojawapo ya haya. 30 Ikiwa Mungu anayavalisha majani katika mashamba, ambayo yadumu siku moja na kesho yanatupwa katika moto, je ni kwa kiasi gani atawavalisha ninyi, ninyi wenye imani ndogo? 31 Kwa hiyo msiwe na wasiwasi nakusema, 'Je tutakula nini?' au 'Je tutakunyuwa nini?' au 'Je tutavaa nguo gani?' 32 Kwa kuwa mataifa wanatafuta mambo haya, na Baba yenu wa mbinguni anajua kuwa mnahitaji haya. 33 Lakini kwanza tafuteni ufalme wake na haki yake na haya yote yatakabidhiwa kwako. 34 Kwa hiyo, usione shaka kwa ajili ya kesho, kwa kuwa kesho itajishughulikia yenyewe. Kila siku inatosha kuwa na tatzito lake yenyewe.

7 Usihukumu, nawe usije ukahukumiwa. 2 Kwa hukumu unayohukumu, nawe utahukumiwa. Na kwa kipimo unachopima na wewe pia utapimiwa hicho hicho. 3 Na kwa nini unatazama kipande cha mti kilichoko kwenye jicho la ndugu yako, lakini hutambuwi kipande cha gogo ambalo limo katika jicho lako? 4 Unawezaje kusema kwa ndugu yako, ngoja nikutolee kipande kilichomo kwenye jicho lako, wakati kipande cha gogo kimo ndani ya jicho lako? 5 Mnafiki wewe; kwanza toa gogo lililomo kwenye jicho lako, na ndipo utakapoweza kuona vizuri na kukitoa kipande cha mti kilichomo kwenye jicho la ndugu yako. 6 Usiwapo mbwa kilicho kitakatifu, na usiwarushie nguruwe lulu mbele yao. Vinginevyo wataviharibu na kuvikanyaga kwa miguu, na tena watakugeukia wewe na kukurarua vipande vipande. 7 Ombo, nawe utapewa. Tafuta, nawe utapata. Bisha hodi, na wewe utafunguliwa. 8 Kwa ye yeyote anayeomba, hupokea. Na kwa ye yeyote anayetafuta, hupata. Na kwa mtu ambaye anayebisha hodi, atafunguliwa. 9 Au kuna mtu mionganoni mwenu ambaye, ikiwa mtoto wake amemwomba kipande cha mkate atampa jiwe? 10 Au ikiwa atamwomba samaki, na ye ye atampa nyoka? 11 Kwa hiyo, ikiwa ninyi mlion waovu mnajua kuwapa watoto wenu zawadi nzuri, Je! Ni kiasi gani zaidi Baba aliye mbinguni atawapa vitu vizuri wale wanao muomba ye ye? 12 Kwa sababu hiyo, unapotaka kufanyiwa kitu chochote na watu wengine, nawe pia itakupasa kuwafanya hivyo hivyo wao. Kwa kuwa hiyo ni sheria na manabii. 13 Ingieni kwa kupitia geti jembamba. Kwa kuwa geti ni pana na njia ni pana inayongozoa kwenye uharibifu, na kuna watu wengi wanaopitia njia hiyo. 14 Geti ni jembamba, Geti jembamba ni njia inayongozoa katika uzima na ni wachache wanaoweza kuiona. 15 Jihadhari na manabii wa uongo, wanaokuja wamevaa ngozi ya kondoo, lakini kweli ni mbweha wakali. 16 Kwa matunda yao mtawatambua. Je watu wanawenza kuvuna matunda kwenye miba, au mtini kwenye mbengu ya mbaruti? 17 Kwa jinsi hiyo, kila mti mzuri huzaa matunda mazuri, lakini mti mbaya huzaa matunda mabaya. 18 Mti mzuri hauwezi kuzaa matunda mabaya, wala mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mazuri. 19 Kila mti ambaio hauzaa

matunda mazuri utakatwa na kutupwa katika moto. 'Fanya hivi,' na ye ye anafanya hivyo" 10 Wakati 20 Hivyo basi, utawatambua kutokana na matunda Yesu aliposikia haya, alishangazwa na kuwaambia yao. 21 Si kila mtu aniambiaye mimi, 'Bwana, Bwana,' wale waliokuwa wakimfuata, "Kweli ninawaambia, ataingia katika ufalme wa mbinguni, bali ni yule pekee Sijapata kuona mtu mwenye imani kama huyu katika atendaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni. 22 Israel. 11 Ninawambieni, wengi watakuja kutoka Watu wengi wataniambia siku hiyo, 'Bwana, Bwana, mashariki na magharibi, wataketi katika meza pamoja hatukutoa unabii kwa jina lako, hatukutoa mapepo kwa na Abrahimu, Isaka, na Yakobo, katika ufame wa jina lako, na kwa jina lako tulifanya matendo mengi mbinguni. 12 Lakini watoto wa ufalme watatupwa makuu?" 23 Ndipo nitawaambia wazi, 'sikuwatambua katika giza la nje, ambapo kutakuwa na kilio na ninyi! Ondokeni kwangu, ninyi intendaao maovu!' 24 kusaga meno." 13 Yesu akamwambia Jemadari, Kwa hiyo, kila mmoja asikiaye maneno yangu na "Nenda! Kama ulivyokwisha amini, na itendeke hivyo kutii atafanana na mtu mwenye hekima aliyejenga kwako". Na mtumishi aliponywa katika saa hiyo. 14 nyumba yake juu ya mwamba. 25 Mvua ikanyesha, Wakati Yesu alipofika kwenye nyumba ya Petro, mafuriko yakaja, na upopo ukaja na ukaipiga nyumba alimwona mama mkwe wake na Petro amelala akiwa hiyo, lakini haikuweza kuanguka chini, kwa kuwa mgonjwa wa homa. 15 Yesu akamgusa mkono wake, ilikuwa imejengwa juu ya mwamba. 26 Lakini kila na homa yake ikamwacha. kisha akaamka akaanza mtu anayesikia neno langu na asilitii, atafananishwa kumhudumia. 16 Na ilipofika jioni, watu wakamletea na mtu mpumbavu aliyejenga nyumba yake juu ya Yesu wengi waliotawaliwa na pepo. Akawafukuza mchanga. 27 Mvua ikaja, mafuriko yakaja, na upopo pepo na wale walio wagonjwa akawaponya. 17 Kwa ukaja na kuipiga nyumba hiyo. Na ikaanguka, na jinsi hii yalitimia yale yaliyo kwisha kunenwa na uharibifu wake ukakamilika." 28 Ulifika wakati ambaa Isaya nabii, "Yeye mwenyewe alichukua magonjwa Yesu alipomaliza kuongea maneno haya, makutano yetu na alibeba maradhi yetu" 18 Kisha Yesu walishangazwa na mafundisho yake, 29 kwa kuwa alipoliona kusanyiko limemzunguka, alitoa maelekezo alifundisha kama mtu mwenye mamlaka, na si kama ya kwenda upande mwingine wa Bahari ya Galilaya. waandishi wao.

8 Wakati Yesu aliposhuka chini kutoka mlimani, umati mkubwa ulimfuata. 2 Tazama, mkoma alikuja na kusujudu mbele yake, akasema, "Bwana, ikiwa uko tayari, unaweza kunifanya niwe safi". 3 Yesu akanyoosha mkono wake na kumgusa, akasema, "Niko tayari. Uwe msafi." Hapo hapo alitakaswa ukoma wake. 4 Yesu akamwambia, "Angalia kwamba usiseme kwa mtu yeyote. Shika njia yako, na joneshe mwenyewe kwa kuhani na utee zawadi ambayo Musa aliagiza, kwa ajili ya ushuhuda kwao" 5 Wakati Yesu alipofika Kapernaumu, Jemedari akaja kwake akamuuliza 6 akisema, "Bwana, mtumishi wangu amelala nyumbani amepooza na ana maumivu ya kutisha." 7 Yesu akamwambia, "Nitakuja na kumponya". 8 Jemedari akajibu na kumwambia, "Bwana, mimi si wathamani hata uje na kuingia ndani ya dari yangu, sema neno tu na mtumishi wangu ataponywa. 9 Kwa kuwa mimi pia ni mtu niliye na mamlaka, na ninao askari walio chini yangu. Nikisema kwa huyu "Nenda' na huenda, na kwa mwininge 'Njoo' na ye ye huja, na kwa mtumishi wangu,

19 Kisha mwandishi akaja kwake na kumwambia, "Mwalimu, nitakuftu popote utakapoenda." 20 Yesu akamwambia, "Mbweha wana mashimo, na ndege wa angani wana viota, lakini mwana wa Adamu hana sehemu ya kulaza kichwa chake." 21 Mwanafunzi mwininge akamwambia, "Bwana, niruhusu kwanza niende kumzika baba yangu." 22 Lakini Yesu akamwambia, "Nifuate, na uwaache wafu wazike wafu wao." 23 Yesu alipoingia kwenye mtumbwi, wanafunzi wake wakamfuata mtumbwini. 24 Tazama, ikainuka dhoruba kuu juu ya bahari, kiasi kwamba mtumbwi ulifunika na mawimbi. Lakini Yesu alikuwa amelala. 25 Wanafunzi wakaja kwake na kumwamsha wakisema, "Bwana, tuokoe sisi, tunaelekeea kufa!" 26 Yesu akawaambia, "kwa nini mnaogopa, ninyi wenye imani ndogo?" Ndipo akaamka na kuukemea upopo na bahari. Kisha kukawa na utilivu mkuu, 27 wanaume wakashikwa na mshangao wakasema, "Huyu mtu niwa namna gani, kwamba hata pepo na bahari vinamtii yeeye?" 28 Wakati Yesu alipokuwa amekuja upande mwininge wa nchi ya Magadala, wanaume wawili waliotawaliwa na pepo walikutana

naye. Walikuwa wakitokea makaburini na walikuwa na watu waovu?" 12 Yesu aliposikia hayo, naye wakifanya vurugu sana, kiasi kwamba hakuna msafiri alisema "Watu walio na afya nzuri hawahitaji mganga, angeweza kupita njia ile. 29 Tazama, walipaza sauti isipokuwa wale walio wagonjwa. 13 Inawapasa na kusema, "Tuna nini cha kufanya kwako, mwana muende mkajifunze maana yake, "Ninapenda rehemwa Mungu? Umekuja hapa kututesa kabla ya wakati na siyo dhabihu" Kwa kuwa nilikuja, si kwa wenyehaki kufika?" 30 Sasa kundi kubwa la nguruwe lilikuwa kutubu, lakini kwa wenyehaki likichunga, hapakuwa mbali sana walipokuwa, 31 wa Yohana wakaja kwake na kusema, "Kwa nini pepo waliendelea kulalamika kwa Yesu na kusema. sisi na mafarisayo tunafunga, lakini wanafunzi wako "Ikiwa utatuamuru kutoka, tupeleke kwenye kundi la hawafungi?" 15 Yesu akawaambia, Je wasindikizaji nguruwe." 32 Yesu akawaambia, "Nendeni!" Pepo wa arusi wanawenza kuwa na huzuni pindi Bwana wakawatoka na kwenda kwa nguruwe. Na tazama, arusi anapokuwa pamoja nao? Lakini siku zinakuja kundi lote likashuka kutoka mlimani kuteremka ambapo Bwana arusi atachukuliwa kutoka kwao, na baharini na lote likafia majini. 33 Wanaume walipokuwa ndipo watakapofunga. 16 Hakuna mtu anayeweka wakichunga nguruwe walikimbia. Na walipoenda kipande cha nguo mpya kwenye nguo ya zamani, mjini wakaelezea kila kitu, hususani kilichotokea kwa kiraka kitatataliwa kutoka kwenye nguo na mpasuko wanaume waliotawaliwa na mapepo. 34 Tazama, mkubwa utatokea. 17 Hakuna watu wanaoweka mji mzima ukaja kukutana na Yesu. Walipomwona, mvinyo mpya katika chombo cha mvinyo wa zamani, walimsihi aondoke kwenye mkoaa wao.

9 Yesu akaingia kwenye boti, akavuka na akafika kwenye mji alipokuwa anaishi. 2 Tazama, wakamletea mtu aliyepooza amelazwa kwenye godoro. alipooiona imani yao, Yesu akamwambia mtu aliyepooza, "Mwanangu, uwe na furaha, Dhambi zako zimesamehewa" 3 Tazama, Baadhi ya walimu wa sheria wakasemezana wao kwa wao, "Huyu mtu anakufuru" 4 Yesu akatambua mawazo yao na kusema, "Kwa nini mnawaza maovu moyoni mwenu? 5 Kipi kilicho rahisi kusema, 'Dhambi zako zimesamehewa' au kusema, 'Simama na utembee?' 6 Lakini mtambue ya kwamba Mwana wa Adamu anao uwezo wa kusamehe dhambi..." aliyasema haya kwa yule aliyepooza, "Simama, chukua godoro lako, na uende nyumbani kwako" 7 Ndipo yule mtu akasimama na kuondoka kwenda nyumbani kwake. 8 Makutano walipoona hayo, walishangaa na kumsifu Mungu, ambaye amewapa uwezo huo watu. 9 Na Yesu alipokuwa akipita kutoka hapo, alimwona mtu ambaye aliitwa kwa jina la Mathayo, ambaye alikuwa amekaa sehemu ya watoza ushuru. Naye akamwambia, "Nifuate mimi" Naye akasimama na kumfuata. 10 Na Yesu alipoketi ili ale chakula ndani ya nyumba, wakaja watoza ushuru wengi na watu waovu wakashiriki chakula pamoja na Yesu na wanafunzi wake. 11 Ndipo Mafarisayo walipoona hayo, wakawaambia wanafunzi "Kwa nini mwaliimu wenu anakula chakula pamoja na watoza ushuru

na siyo dhabihu" Kwa kuwa nilikuja, si kwa wenyehaki ikiwa watafanya, ngozi itachanika, mvinyo utatowe na ngozi itaharibika. Badala yake, huweka mvinyo mpya katika ngozi mpya na vyote vitakuwa salama. 18 Wakati Yesu alipokuwa akiwaambia mambo hayo, tazama, afisa akaja akasujudu mbele yake, Naye akasema, "Binti yangu amefariki punde, lakini njoo na uweke mkono wako juu yake na yeze ataishi tena. 19 Ndipo Yesu akasimama na kumfuata na wanafunzi wake pia. 20 Tazama, mwanamke ambaye alikuwa anatokwa damu kwa muda wa miaka kumi na miwili, akaja karibu na Yesu na akagusa sehemu ya pindo la vazi lake. 21 Kwa kuwa alisema, "Endapo nitagusava zazi lake, nami nitapata uponyaji." 22 Yesu akageuka na kumtazama na kumwambia. "Binti, jipe moyo, imani yako imekufanya upone," Na muda huo huo mwanamke akapata uponyaji muda huo. 23 Na Yesu alipofika kwenye nyumba ya afisa, naye aliaiona wapiga tarumbeta na umati wa watu ulikuwa ukipiga kelele. 24 Naye akasema, "Tokeni hapa, kwa kuwa binti hajafa, bali amelala. Lakini wao walicheka na kumkebehi. 25 Na wale watu walipotolewa nje, naye akaingia chumbani na kumshika mkono na msichana akaamka. 26 Na habari hizi zikaenea katika mji mzima. 27 Ndipo Yesu alipokuwa akipita kutoka pale, wanaume wawili vipofu wakamfuata. Waliendelea kupaza sauti wakisema, "Tunaomba uturehemu, Mwana wa Daudi." 28 Pindi Yesu apokuwa amefika kwenye nyumba, wale vipofu wakaja kwake. Yesu akawaambia, "Mnaamini kwamba ninaweza kutenda?"

Nao wakamwambia "Ndiyo, Bwana" 29 Ndipo Yesu 11 Mji wowote au kijiji mtakachoingia, tafuteni ambaye akagusa macho yao na kusema "Na ifanyike hivyo anastahili na mkae pale mpaka mtakapoondoka. 12 kwenu kama imani yenu ilivy" 30 Na macho yao Mtakapoingia katika nyumba salimieni, 13 endapo yakafumbuka. Ndipo Yesu akasisitiza akawaamuru nyumba inastahili, amani yenu ibaki pale, lakini kama na kusema "Angalieni mtu yejote asifahamu kuhusu nyumba haistahili, amani yenu iondoke pamoja nanyi jambo hili." 31 Lakini watu hawa wawili wakaondoka 14 Na kwa wale wasiowapokea ninyi au kusikiliza na kutangaza habari hizi sehemu zote za mji. 32 maneno yenu, wakati mnaondoka kwenye nyumba Ndipo wale wanaume wawili walipokuwa wakienda au mji huo, jipanguseni mavumbi ya nyayo zenu zao, Tazama, mtu mmoja bubu aliyepagawa na pepo mahali hapo. 15 Kweli ninawaambia, itakuwa ya akaletwa kwa Yesu. 33 Na pepo walipomtoka, yule kustahimili zaidi miji ya Sodoma na Gomorah siku mtu bubu akaanza kuongea. Umati ukashangazwa ya hukumu kuliko mji huo. 16 Angalia, ninawatuma na kusema "Hii haijawahi kutokea katika Israel. 34 kama kondoo katikati ya mbwa mwitu, kwa hiyo iweni Lakini mafarisayo walikuwa wakisema "Kwa wakuu na werevu kama nyoka na wapole kama njija. 17 wa pepo, anawafukuza mapepo" 35 Yesu akaenda Muwe waangalifu na watu, watawapeleka kwenye kwenye miji yote na vijiji. Naye akaendelea kufundisha mabaraza, na watawapiga kwenye masinagogi. 18 katika masinagogi, akihubiri injili ya ufalme, na Na mtaletwa mbele ya wakuu na wafalme kwa ajili kuponya magonjwa ya kila aina na udhaifu wa aina yangu, kama ushuhuda kwao na kwa mataifa. 19 zote. 36 Wakati alipotazama umati, naye aliwaonea Pindi watakadowashutumu, msiwe na wasiwasini huruma, kwa sababu walisumbuka na kuvunjika gani au nini cha kuongea, kwa kuwa kitu cha kusema moyo. Walikuwa kama kondoo wasio na mchungaji. mtapewa kwa wakati huo. 20 Kwa kuwa sio ninyi 37 Naye akawaambia wanafunzi wake. "Mavuno ni mtakaoongea, lakini Roho wa Baba yenu ataongea mengi, lakini wafanya kazi ni wachache. 38 Hivyo ndani yenu. 21 Ndugu atamwinukia ndugu yake basi upesi mwombeni Bwana wa mavuno, ili kwamba atume wafanya kazi katika mavuno yake."

10 Yesu akawaita wanafunzi wake kumi na wawili
pamoja na kuwapa mamlaka juu ya pepo
wachafu, kuwakemea na kuwafukuza na kuponya
aina zote za maladhi na aina zote za magonjwa.
2 Majina ya mitume kumi na wawili ni haya. La
kwanza simeoni (ambaye pia anaitwa Petro), na
Andrea kaka yake, Yakobo mwana wa Zebedayo,
na Yohana kaka yake: 3 Philipo, na Bartelemyo,
Thomaso, na Mathayo mtoza ushuru, Yakobo mwana
wa Alfayo, na Tadeo, 4 Simoni mkananayo, na
Yuda iskariote, ambaye alimsaliti. 5 Hawa kumi na
wawili Yesu aliwatuma. Naye aliwaelekeza akisema
"Msiente sehemu wanakoishi wamatifa na msingi
kwenye miji ya wasamalia. 6 Badala yake, mwende
kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israel. 7
Na mnapokwenda, hubirini na kusema, ufalme wa
mbinguni umekaribia.' 8 Ponyeni wagonjwa, fufueni
wafu, takaseni wenyewe ukoma na fukuzeni pepo.
Mmepokea bure, toeni bure. 9 Msichue dhahabu,
almasi au shaba kwenye pochi zenu. 10 Usichukue
mkoba katika safari yenu, au nguo za ziada, viatu au
fimbo, kwa kuwa mfanyakazi anastahili chakula chake.

Na mtaletwa mbele ya wakuu na wafalme kwa ajili
yangu, kama ushuhuda kwao na kwa mataifa. 19
Na mtaletwa mbele ya wakuu na wafalme kwa ajili
yangu, kama ushuhuda kwao na kwa mataifa. 19
Lakini yeyote atakayevumilia mpaka mwisho mtu
huyo ataokolewa. 23 Pindi wanapowatesa katika mji
huu, kimbilieni mji unaofuata, kwa kweli ninawaambia,
hamtakuwa mmekwenda kwenye miji yote ya Israeli
kabla ya mwana wa Adam hajarudi. 24 Mwanafunzi si
mkuu kuliko mwalimu wake, wala mtumwa aliye juu ya
Bwana wake. 25 Inatosha kwa mwanafunzi kwamba
awe kama mwalimu wake, na mtumishi kama Bwana
wake. Ikiwa wamemwita Bwana wa nyumba Belzabuli,
ni kwa kiasi gani zaidi watawakashifu wa nyumba
yake! 26 Hivyo basi msiwahofu wao, kwa kuwa hakuna
jambo ambalo halitafunuliwa, na hakuna liliolichika
ambalo halitajulikana. 27 Kile ninachowaambia gizani,
mkiseme nuruni, na mnachokisikia kwa ulaini masikioni
mwenu, mkitangaze mkiwa juu ya nyumba. 28
Msiwaogope wale ambao wanaua mwili lakini hawana
uwezo wa kuua roho. Badala yake, mwogopeni
yule ambaye aezaye kuangamiza mwili na roho
kule kuzimu. (Geenna g1067) 29 Je kasuku wawili
hawauzwi kwa senti ndogo? Hata hivyo hakuna
anayeweza kuanguka chini bila Baba yenu kufahamu.

30 Lakini hata idadi ya nywele zenu zimehesabiwa. 31 Hakika, wale wavaao mavazi mololo hukaa katika Msiwe na hofu, kwa kuwa mnathamani zaidi kuliko nyumba za wafalme. 9 Lakini mliondoka kuona nini-kasuku wengi. 32 Hivyo basi kila mmoja atakaye Nabii? Ndiyo, nawaambia, na zaidi ya Nabii. 10 Huyu nikiri mbele za watu, nami pia nitamkiri mbele ya ndiye aliyeandikiwa, 'Tazama, namtuma mijumbe Baba yangu aliye mbinguni. 33 Lakini yeye atakaye wangu mbele ya uso wako, ambaye ataandaa njia nikana mbele za watu, nami pia nitamkana mbele yako mbele yako. 11 Mimi nawaambia kweli, kati ya Baba yangu aliye mbinguni. 34 Msifikiri kwamba ya waliozaliwa na wanawake hakuna aliye mkuu nimekuja kuleta amani duniani. Sikuja kuleta amani, kuliko Yohana Mbatizaji. Lakini aliye mdogo katika lakini upanga. 35 Kwa kuwa nilikuja kumweka mtu ufalme wa mbinguni ni mkubwa kuliko yeye. 12 apingane na baba yake, na binti dhidi ya mama yake, Toka siku za Yohana Mbatizaji mpaka sasa, ufalme na mkwe dhidi ya mama mkwe wake. 36 Adui wa wa Mbinguni ni wa nguvu, na watu wenye nguvu, mtu watakuwa wale wa nyumbani mwake. 37 Yeye huuchukua kwa nguvu. 13 Kwa kuwa manabii na ambaye anampenda baba au mama zaidi kuliko mimi sheria, ikamelcuwa wakitabiri mpaka kwa Yohana. huyo hanistahili. Na yeye anayempenda kijana au binti 14 Na kamamko tayari kukubali, huyu ni Eliya, yule zaidi kuliko mimi huyo hanistahili. 38 Yeye ambaye ajaye. 15 Aliye na masikio ya kusikia na asikie. 16 hatabeba msalaba na kunifuata mimi hanistahili. 39 Nikilinganishe na nini kizazi hiki? Ni mfano wa watoto Yeye atakayetafuta maisha atayapoteza. Lakini yeye wanaocheza maeneo ya sokoni, wanaokaa na kuitana atakayepoteza maisha kwa ajili yangu atayapata. 40 17 na kusema, 'Tuliwapigia zomari na hamkucheza. Yeye atakayewakaribisha amenikaribisha mimi, na Tuliomboleza, na hamukulia.' 18 Kwa kuwa Yohana yeye atakayenikaribisha mimi amemkaribisha yeye alikuja bila kula mkate au kunywa mvinyo, na wakawa aliyenituma mimi. 41 Na yeye atakayemkaribisha nabii wanasema, 'Ana pepo.' 19 Mwana wa Adamu alikuja kwa sababu ni nabii atapokea thawabu ya nabii. Na akila na kunywa na wakasema 'Angalia, ni mtu yeye atakayemkaribisha mwenye haki kwa sababu ni mlaji na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na wenye mtu wa haki atapokea thawabu ya mtu wa haki. 42 dhambil' Lakini hekima inadhihirishwa kwa matendo Yeyote atakayempatia mmoja wa wadogo hawa, hata yake." 20 Yesu alianza kuikeemea miji ambamo kikombe cha maji ya kunywa ya baridi, kwa sababu baadhi ya matendo yake ya ajabu yalitendeka, yeze ni mwanafunzi, kweli ninawaambia, yeze hawezikwa sababu walikuwa hawajatubu, 21 Ole wako, kukosa kwa njia yeze thawabu yake."

11 Ikawa baada ya Yesu kumaliza kuwaelekeza wanafunzi wake kumi na wawili aliondoka plae kwenda kufundisha na kuhubiri katika miji yao, 2 na Yohana akiwa gereszani aliposikia akiwa juu ya matendo ya Kristo, alituma ujumbe kupitia wanafunzi wake, 3 na wakamuuliza, "Wewe ni yule ajaye, au kuna mwingine tunapaswa kumtazamia?" 4 Yesu akajibu na kusema kwa "Nendeni mkaatkaarifu Yohana yale mnayoyaona na yale mnayoyasikia. 5 Watu wasioona wanapata kuona, viwete wanatembea, wakoma wanatakaswa, watu wasiosikia wanasikia tena, watu waliokufa wanafuliwa kupata uhai, na watu wahitaji wanahubiriwa habari njema. 6 Na amebarikiwa yule asiyiona shaka juu yangu. 7 Pindi watu hawa walipoondoka, Yesu alianza kusema na umati juu ya Yohana, "Ni nini mlkwenda kuona katika jangwa tete likitikiswa na upopo? 8 Lakini nini mlkwenda kuona mtu aliyeava mavazi mololo?

9 Lakini mliondoka kuona nini-kasuku wengi. 10 Huyu nikiri mbele za watu, nami pia nitamkiri mbele ya ndiye aliyeandikiwa, 'Tazama, namtuma mijumbe Baba yangu aliye mbinguni. 11 Mimi nawaambia kweli, kati ya Baba yangu aliye mbinguni. 12 Msifikiri kwamba ya waliozaliwa na wanawake hakuna aliye mkuu nimekuja kuleta amani duniani. Sikuja kuleta amani, kuliko Yohana Mbatizaji. Lakini aliye mdogo katika lakini upanga. 13 Kwa kuwa nilikuja kumweka mtu ufalme wa mbinguni ni mkubwa kuliko yeye. 14 Na kamamko tayari kukubali, huyu ni Eliya, yule zaidi kuliko mimi huyo hanistahili. 15 Aliye na masikio ya kusikia na asikie. 16 hatabeba msalaba na kunifuata mimi hanistahili. 17 Na kusema, 'Tuliwapigia zomari na hamkucheza. 18 Kwa kuwa Yohana yeye atakayenikaribisha mimi amemkaribisha yeye alikuja bila kula mkate au kunywa mvinyo, na wakawa aliyenituma mimi. 19 Mwana wa Adamu alikuja kwa sababu ni nabii atapokea thawabu ya nabii. Na akila na kunywa na wakasema 'Angalia, ni mtu yeye atakayemkaribisha mwenye haki kwa sababu ni mlaji na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na wenye mtu wa haki atapokea thawabu ya mtu wa haki. 20 Yesu alianza kuikeemea miji ambamo kikombe cha maji ya kunywa ya baridi, kwa sababu baadhi ya matendo yake ya ajabu yalitendeka, yeze ni mwanafunzi, kweli ninawaambia, yeze hawezikwa sababu walikuwa hawajatubu, 21 Ole wako, kukosa kwa njia yeze thawabu yake." 22 Lakini itakuwa uvumilivu kwa Tiro na Sidoni siku ya hukumu kuliko kwako. 23 Wewe, Kapernaum, unadhani utainuliuwa hadi mbinguni? Hapani utashushwa hadi chini kuzimu. Kama kwa Sodoma kungefanyika matendo makuu, kama yalifanyika kwako, ingekuwepo hadi leo. (Hadès 986) 24 Bali nasema kwako kwamba itakuwa rahisi kwa nchi ya Sodoma kusimama siku ya hukumu kuliko wewe. 25 Katika muda huo Yesu alisema, "Nakusifu wewe, Baba, Bwana wa Mbingu na Nchi, kwa sababu uliwaficha mambo haya wenye hekima na ufahamu, na kuyafunua kwa wasio na elimu, kama watoto wadogo. 26 Baba kwa kuwa ilikupendeza hivyo machoni pako. 27 Mambo yote yamekabidhiwa kwangu kutoka kwa Baba. Na hakuna amjuaye Mwana isipokuwa Baba, na hakuna amjuaye Baba

isipokuwa Mwana, na yelete ambaye Mwana ana imesemwa na nabii Isaya, akisema, **18** Tazama, hamu ya kumfunulia. **28** Njoni kwangu, nyinyi nyote mtumishi wangu niliyemchagua, mpendwa wangu, mnaosumbuka na mnaolemewa na mzigo mzito, nami katika yeye nafsi yangu imependezwa. Nitaweka nitawapumzisha. **29** Jitieni nira yangu na mijunze Roho yangu juu yake, na atatangaza hukumu kwa kutoka kwangu, kwa kuwa mimi ni mnyenyeketu na Mataifa. **19** Hatahangaika wala kulia kwa nguvu; wala mpole wa moyo na mtapata pumziko la nafsi zenu. **20** Hatalivunja **30** Kwa kuwa nira yangu ni laini na mzigo wangu ni tete lililochubuliwa; hatazima utambi wowote utoao mwelesi.

12 Wakati huo Yesu alienda siku ya sabato kupitia mashambani. Wanafunzi wake walikuwa na njaa na wakaanza kuyavunja masuke na kuyala. **2** Lakini Mafarisayo walipoona hayo, wakamwambia Yesu "Angalia wanafunzi wako wanavunja sheria wanatenda siku yasiyo yuhusiwa siku ya Sabato" **3** Lakini Yesu akawaambia, "Hamjasoma jinsi Daudi aliyoyafanya, wakati alipokuwa na njaa, pamoja na watu aliokuwa nao? **4** Namna alivoingia ndani ya nyumba ya Mungu na kula mikate ya wonyesho, ambayo ilikuwa siyo halali kwake kuila na wale aliokuwa nao, ila halali kwa Makuhani? **5** Bado hamjasoma katika sheria, kwamba katika siku ya Sabato Makuhani ndani ya hekalu huinajisi Sabato, lakini hawana hatia? **6** Lakini nasema kwenu kuwa aliye mkuu kuliko hekalu yuko hapa. **7** Kama mngalijua hii ina maanisha nini; nataka rehema na siyo dhabibu; msingaliwhukumu wasio na hatia, **8** Kwa kuwa Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato." **9** Kisha Yesu akatoka pale akaenda katika sinagogi lao. **10** Tazama kulikuwa na mtu aliyepooza mkono. Mafarisayo wakamuuliza Yesu, wakisema. "Je, ni halali kuponya siku ya Sabato?" ili kwamba waweze kumshitaki kwa kutenda dhambi. **11** Yesu akawaambia, "Nani kati yenu, ambaye ikiwa ana kondoo mmoja, na huyu kondoo akaanguka ndani ya shimo siku ya sabato, hatamshika na kumtoa kwa nguvu ndani ya shimo? **12** Je, ni kipi chenye thamani, zaidi kwani, si zaidi ya kondoo! Kwa hivyo ni halali kutenda mema siku ya Sabato." **13** Kisha Yesu akamwambia yule mtu," Nyosha mkono wako" Akaunyoosha, na ukapata afya, kama ule mwengine. **14** Lakini Mafarisayo wakatoka njena wakapanga jinsi ya kumwangamiza walienda nije kupanga kinyume chake. Walikuwa wakitatufuta jinsi ya kumuua. **15** Yesu alipoelewa hili aliondoka hapo. Watu wengi walimuata, na akawaaponya wote. **16** Aliwaagiza wasije wakamfanya afahamike kwa wengine, **17** kwamba itimie ile kweli, iliyokuwa

imesemwa na nabii Isaya, akisema, **18** Tazama, hamu ya kumfunulia. **28** Njoni kwangu, nyinyi nyote mtumishi wangu niliyemchagua, mpendwa wangu, mnaosumbuka na mnaolemewa na mzigo mzito, nami katika yeye nafsi yangu imependezwa. Nitaweka nitawapumzisha. **29** Jitieni nira yangu na mijunze Roho yangu juu yake, na atatangaza hukumu kwa kutoka kwangu, kwa kuwa mimi ni mnyenyeketu na Mataifa. **19** Hatahangaika wala kulia kwa nguvu; wala awaye yote kusikia sauti yake mitaani. **20** Hatalivunja tete lililochubuliwa; hatazima utambi wowote utoao moshi, mpaka atakapoleta hukumu ikashinda. **21** Na Mataifa watakuwa na ujasiri katika jina lake. **22** Mtu fulani kipofu na bubu, aliyepagawa na pepo aliletwa mbele ya Yesu. Akamponya, pamoja na matokeo ya kwamba mtu bubu alisema na kuona. **23** Makutano wote walishangaa na kusema, "Yaweza mtu huyu kuwa mwana wa Daudi?" **24** Lakini pindi Mafarisayo waliposikia muujiza huu, walisema, "Huyu mtu hatoi pepo kwa nguvu zake mwenyewe isipokuwa kwa nguvu za Belzebuli, mkuu wa pepo. **25** "Lakini Yesu alifahamu fikra zao na kuwaambia, "Kila ufalme uliogawanyika wenyewe huharibika, na kila mji au nyumba inayogawanyika wenyewe haitasimama. **26** Ikiwa Shetani, atamwondoa Shetani, basi anajipinga katika nafsi yake mwenyewe. **27** Ni namna gani ufalme wake utasimama? Na kama natoa pepo kwa nguvu za Belizabuli, wafuasi wenu huwatatao kwa njia ya nani? Kwa ajili ya hili watakuwa mahakimu wenu. **28** Na kama natoa pepo kwa nguvu za Roho wa Mungu, basi ufalme wa Mungu umekjua kwenu. **29** Na mtu atawezaje kuingia ndani ya nyumba ya mwenye nguvu na kuiba, bila kumfunga mwenye nguvu kwanza? Ndiyo atakapoiba mali yake kutoka ndani ya nyumba. **30** Yeyote asiyé kuwa pamoja nami yuko kinyume changu, naye asiyé kusanya pamoja nami huyo hutawanya. **31** Kwa hiyo nasema kwenu, kila dhambi na kufuru watu watasamehewa, ila kumkufuru Roho Mtakatifu hawatasamehewa. **32** Na yelete asemaye neno kinyume cha Mwana wa Adamu, hilo atasamehewa. Lakini yelete asemaye kinyume na Roho Mtakatifu, huyo hatasamehewa, katika ulimwengu huu, na wala ule ujao (*aiōn g165*) **33** Ama ufanye mti kuwa mzuri na tunda lake zuri, au uuharibu mti na tunda lake, kwa kuwa mti hutambulika kwa tunda lake. **34** Nyinyi kizazi cha nyoka, nyie ni waovu, mnawezaje kusema mambo mazuri? Kwa kuwa kinywa hunena kutoka katika akiba ya yaliyomo moyoni. **35** Mtu mwema katika akiba njema ya moyo wake hutoka mema, na mtu mwovu katika akiba ovu

ya moyo wake, hutoa kilicho kiovu. 36 Nawaambia kando ya bahari. 3 Kisha Yesu alisema maneno kuwa katika siku ya hukumu watu watatoa hesabu ya mengi kwa mifano, Alisema, "Tazama, mpanzi kila neno lisilo na maana walilosema. 37 Kwa kuwa alienda kupanda. 4 Alipokuwa akipanda baadhi ya kwa maneno yako utahesabiwa haki na kwa maneno mbegu zilianguka kando ya njia na ndege waliku ya yako utahukumiwa." 38 Kisha baadhi ya waandishi wakazidonoa. 5 Mbegu zingine zilianguka juu ya na Mafarisayo walimjibu Yesu wakisema" Mwalimu, mwamba, ambapo hazikupata udongo wa kutosha. tungependa kuona ishara kutoka kwako." 39 Lakini Ghafla zilichipuka kwa sababu udongo haukuwa na Yesu alijibu na kuwaambia, "Kizazi kiovu na cha zinaa kina. 6 Lakini jua lilipo chomoza zilichomwa kwa kinatafuta ishara. Lakini hakuna ishara itakayotolewa sababu hazikuwa na mizizi, na zilikauka. 7 Mbengu kwao isipokuwa ile ishara ya Yona nabii. 40 Kama zingine zilianguka kati ya miti yenyе miiba. Miti vile nabii Yona alivyokuwa ndani ya tumbo la samaki yenyе miiba ilirefuka juu ikaisonga. 8 Mbegu zingine mkubwa kwa siku tatu mchana na usiku, hivyo ndivyo zilianguka kwenye udongo mzuri na kuzaa mbegu, Mwana wa Adam atakavyo kuwa ndani ya moyo zingine mara mia moja zaidi, zingine sitini na zingine wa nchi kwa siku tatu mchana na usiku. 41 Watu thelathini 9 Aliye na masikio na asikie. 10 Wanafunzi wa Ninawi watasimama mbele ya hukumu pamoja walikuja na kumwambia Yesu, "Kwa nini unazungumza na kizazi cha watu hawa na watakihukumu. Kwa na makutano kwa mifano?" 11 Yesu alijibu kuwaambia, kuwa walitubu kwa mahubiri ya Yona, na tazama, "Mmepewa upendeleo wa kufahamu siri za ufalme wa mtu fulani mkuu kuliko Yona yuko hapa. 42 Malkia mbinguni, bali kwao hawajapewa. 12 Lakini yeoyote wa kusini atainuka kwenye hukumu pamoja na watu aliyenacho, kwake yeye ataongezewa zaidi, na atapata wa kizazi hiki na kukihukumu. Alikuja toka miisho ya faida kubwa. Ilasiye nacho hata kile alichonacho dunia kuja kusikia hekima ya Selemani, na tazama, atanyang'anywa. 13 Hivyo naongea nao kwa mifano mtu fulani mkuu kuliko Selemani yupo hapa. 43 kwa sababu ingawa wanaona, wasione kweli. Na Wakati pepo mchafu amtokapo mtu, hupita mahali ingawa wanasisikie wala kufahamu. 14 Unabii pasipo na maji akitafuta kupumzika, lakini hapaoni wa Isaya umetimia kwao, ule usemao, "Msikiapo 44 Kisha husema, 'nitarudi kwenye nyumba yangu msikie, lakini kwa namna yoyote hamtaelewa; wakati niliyotoka.' Arudipo hukuta ile nyumba imesafishwa mwonapo muweze kuona, lakini kwa namna yeoyote na iko tayari. 45 Kisha huenda na kuwaleta wengine ile msijue. 15 Na moyo ya watu hawa imekuwa giza, roho wachafu saba walio wabaya zaidi kuliko yeye, ni vigumu kusikia, na wamefumba macho yao, ili huja kuishi wote pale. Na hali yake ya mwisho huwa wasiweze kuona kwa macho yao, au kusikia kwa mbaya kuliko ya kwanza. Hivyo ndivyo itakavyo kuwa masikio yao, au kufahamu kwa miyoyo yao, hivyo kwa kizazi hiki kiovu. 46 Wakati Yesu alipokuwa wangenegeukia tena, na ningewaponya.' 16 Bali macho akizungumza na umati tazama, mama yake na yenu yamebarikiwa, kwa kuwa yanaona, na masikio ndugu zake walismama nje, wakitafuta kuongea yenu kwa kuwa yanasisikia. 17 Hakika nawaambia naye. 47 Mtu mmoja akamwambia, "Tazama mama manabii wengi na watu wenye haki walikuwa na yako na ndugu zako wamesimama nje, wanatafuta hamu ya kuyaona mambo yale myaonayo, na kuongea nawe". 48 Lakini Yesu alijibu na kumwambia hawakuweza kuyaona. Walitamani kusikia mambo aliyemjulisha, "Mama yangu ni nani? Na ndugu zangu yale mnayosikia, hawakuyasikia. 18 . Sasa sikilizeni ni akina nani?" 49 Naye alinyoosha mkono wake kwa mfano wa mpanzi. 19 Wakati yeoyote asikiapo neno wanafunzi na kusema, "Tazama, hawa ni mama na la ufalme na asilifahamu, ndipo mwovu huja na ndugu zangu! 50 Kwa kuwa yeoyote afanyae mapenzi kikinyakua kilichokwisha kupandwa ndani ya moyo ya Baba yangu aliye mbinguni, mtu huyo ndiye ndugu wake. Hii ni mbegu ile iliyopandwa kando ya njia. yangu, dada yangu na mama yangu".

13 Katika siku hiyo Yesu aliondoka nyumbani na kukaa kando ya bahari. 2 Umati mkubwa ulikusanyika kwa kumzunguka, alilingia ndani ya mtumbwi na kukaa ndani yake. Umati wote walismama

kati ya miti ya miiba, huyu ni yule alisikiaye neno lakini masumbuko ya ulimwengu na udaganyifu wa utajiri hulisonge lile neno lisije likazaa matunda. (aiōn g165) 23 Aliyepandwa kwenye udongo mzuri, huyu ni yule asikiaye neno na kulifahamu. Huyu ni yule azaaye matunda na kuendelea kuzaa moja zaidi ya mara mia, nyininge sitini, nyininge thelathini." 24 Yesu aliwapa mfano mwingine. Akisema, "Ufalme wa mbinguni unafananishwa na mtu aliye panda mbengu nzuri katika shamba lake 25 Lakini watu waliposinzia, adui wake akaja pia akapanda magugu ngano ilipoota na kutoa mazao yake, ndipo magugu yalitokea pia. 27 Na watumishi wa mwenye shamba nzuri katika shamba lako? Imekuwaje sasa lina magugu? 28 Akawaambia, Adui ametenda hili.' Watumishi walimwambia, "Kwa hiyo unataka twende tukayang'oe?" 29 Mwenye shamba akisema, 'Hapana, wakati mnayang'oa magugu mtang'oa pamoja na ngano. 30 Yaachenii yakue pamoja mpaka wakati wa 'Kwanza yang'eroi magugu na yafungeni matita matita na kuyachoma, lakini kusanyeni ngano katika ghala langu.'" 31 Kisha Yesu aliwatolea mfano mwingine. Akasema, "Ufalme wa mbinguni unafanana na mbegu ya haradali ambayo mtu alichukua na kujapanda katika shamba lake. 32 Mbegu hii kwa hakika ni ndogo kuliko mbegu zingine zote. Lakini imeapo na maombolezo na kusaga meno. 33 Akawaambia mfano yote Yesu aliyasema kwenye umati kwa mifano. Na pasipo mifano hakusema chochote kwao. 34 Hayo hiyo, akaondoka katika sehemu hiyo. 35 Hii katika sinagogi. Matokeo yake ni kuwa walishangaa iliкуwa kwamba kile kilichokwisha semwa kupitia kwa nabii kiweze kutimia, pale aliposema, "Nitafumbua miujiza hii? 36 Kisha Yesu aliwaacha makutano na kwenda hapa petu? Basi mtu huyu ameyapata wapi haya nyumbani. Wanafunzi wake walimwendea na kusema, "Tufafanulie mfano wa magugu ya shambani." 37 hakosi kuwa na heshima isipokuwa kwao na katika Yesu alijibu na kusema, "Apandae mbegu nzuri ni nchi yao. 38 Shamba ni ulimwengu; na sababu hawakuwa na imani naye.

mbegu nzuri, hawa ni wana wa ufalme. Magugu ni wana wa yule mwovu, na adui aliye zipanda ni ibilisi. 39 Na mavuno ni mwisho wa ulimwengu, na wavunaji ni malaika. (aiōn g165) 40 Kama vile magugu yanavyo kusanya na kuchomwa moto, hivyo ndivyo itakavyo kuwa mwisho wa ulimwengu. (aiōn g165) 41 Mwana wa Adamu atatuma malaika wake, na kukusanya kutoka dhambi na wale watendao maasi. 42 Watawatupa wote katika tanuru la moto, ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno. 43 Ndipo watu wenye haki katikati ya ngano kisha akaenda zake. 44 Baadaye watakapong'a kama jua katika Ufalme wa Baba yao. Yeye aliye na masikio na sikie. 45 Ufalme wa mbinguni ni kama hazina iliyofichwa shambani. Mtu akaiona na kuificha. Katika furaha yake akaenda kuuza vyote nchini. 46 Wakati alipoiona ile nchini, kama atafutaye lulu yenyenya thamani. 47 Ufalmeyo na masikio na sikie. 48 Ulipojaa wavuvi waliuvuta nchini, na kama nyavi ya vyombo, lakini visivyo na thamani vilitupwa mbali. 49 Itakuwa namna hii katika mwisho wa dunia. Malaika watakuja na kuwatenga watu waowu na kutoka mionganii mwa wenyewe haki. (aiōn g165) 50 Na kusema, "Ni wapi mtu huyu alipopata hekima hii na kusema, "Na dada zake siyo Yakobo, kinywa changu katika mifano. Nitasema mambo yale Mariamu siyo mamaye? Na ndugu zake siyo Yusuph, Simoni na Yuda? 56 Na dada zake tunao hakosi kuwa na heshima isipokuwa kwao na katika nchi yao. 58 Na hakuweza kufanya miujiza mingi kwa Mwana wa Adamu. 39 Shamba ni ulimwengu; na sababu hawakuwa na imani naye.

14 Kwa wakati huo, Herode alisikia habari juu ya waingie ndani ya mashua, wakati huo ye ye akawaaga

Yesu. **2** Akawaambia watumishi wake, "Huyu umati waende zao. **3** Baada ya kuwaaga umati ni Yohana Mbatizaji amefufuka kutoka katika wafu. kwenda zao, akapanda juu mlimani kuomba pekee Kwa hiyo nguvu hizi zipo juu yake." **3** Kwa kuwa yake. Wakati ilipokuwa jioni alikuwa huko pekee Herode alikuwa amemkamata Yohana akamfunga na yake. **4** Lakini sasa mashua ilipokuwa katikati ya kumtupa gerezani kwa sababu ya Herodia, mke wa bahari ukiyumbayumba kwa sababu ya mawimbi, Filipo kaka yake. **4** Kwa kuwa Yohana alimwambia, kwani upopo ulikuwa wa mpisho. **5** Katika usiku "Si halali kumchukua ye ye kuwa mke wake." **5** Herode wa zamu ya nne Yesu aliwakaribia, akitembea juu angemwua lakini aliaogopa watu kwa sababu ya maji. **6** Wakati wanafunzi wake walipomwona walimwona Yohana kuwa nabii. **6** Lakini wakati akitembea juu ya bahari, walihofu na kusema, "Ni siku ya kuzalihi Herode ilipofika binti wa Herodia mzuka," na kupaaaza sauti katika hali ya uoga. **7** alicheza katikati ya watu na kumpendeza Herode. **7** Yesu akawaambia mara moja, akisema, "Jipeni moyo! Katika kujibu kili aliahidi kwa kiapo kwamba atampa ni mimi! msiogope." **8** Petro alimjibu kwa kusema, chochote atakachoomba. **8** Baada ya kushauriwa "Bwana, kama ni wewe, niamuru nije kwako juu ya na mama yake, alisema, "Nipe mimi hapa katika maji." **9** Yesu akasema, "Njoo." Hivyo Petro akatoka kombe kichwa cha Yohana Mbatizaji." **9** Mfalme ndani ya mashua na akatembea juu ya maji kwenda alikuwa na sikitiko kwa maombi ya binti, lakini kwa Yesu. **10** Lakini Petro alipoona mawimbi, aliogopa, ajili ya kiapo chake, kwa sababu ya wote waliokuwa na kuanza kuzama, chini, akaita sauti na kusema, chakulani pamoja naye aliamuru kwamba inapaswa "Bwana, niokoe!" **11** Haraka Yesu akanyoosha mkono ifanyike. **10** Alituma Yohana aletwe kutoka gerezani wake akamnyanya Petro, na kumwambia, "Wewe ili akatwe kichwa chake na kikaletwa juu ya sinia mwenye imani ndogo, kwa nini ulikuwa na mashaka?" na akapewa binti na akakipeleka kwa mama yake. **12** Ndipo Yesu na Petro walipoingia katika mashua, **12** Kisha wanafunzi wake wakaja kuuchukua ule upopo ulikoma kuvuma. **13** Wanafunzi mashuanii mwili na kuuzika, baada ya hili walienda kumwambia wakamwabudu Yesu na kusema, "Kweli wewe ni Yesu. **13** Naye Yesu aliposika haya, akijatenga Mwana wa Mungu." **14** Na walipokwisha kuvuka, kutoka mahali pale akapanda ndani ya mashuka walifika katika nchi ya Genesareti. **15** Na watu katika akaenda sehemu iliyotengwa. Wakati umati ulipo eneo lile walipomtambua Yesu, walituma ujumbe kila fahamu alikokuwa, walimfuata kwa miguu kutoka sehemu za kando, na kuleta kila aliyekuwa mgonjwa. mijini. **14** Kisha Yesu alikuja mbele yao akauna umati **16** Lakini Yesu aliposika haya, akijatenga Mwana wa Mungu." **15** Na walipokwisha kuvuka, sehemu za kando, na kuleta kila aliyekuwa mgonjwa. lake, na wengi walioligusa waliponywa.

yao. **15** Jioni ilipotimia, wanafunzi wakaja kwake na kusema, "Hii ni sehemu ya jangwa, na siku tayari imepita. Watawanyishe makutano ili waende vijijini wakanunue chakula kwa ajili yao. **16** Lakini Yesu akawaambia, "Hawana haja ya kwenda zao. Wapeni ninyi chakula" **17** Wakamwambia, "Hapa tunayo mikate mitano na samaki wawili tu." **18** Yesu akasema, "Ileteri kwangu." **19** Kisha Yesu akaumuru umati kukaa chini ya nyasi. Akachukuwa mikate mitano na samaki wawili. Akatazama juu mbinguni, akabariki na kumega mikate akawapa wanafunzi. Wanafunzi wakaupatia umati. **20** Wakala wote na kushiba. Kisha wakavikusanya vipande vyote vya chakula na kujaza vikapu kumi na mbili. **21** Wale waliokula walikadiria kuwa wanaume elfu tano bila ya kusehabu wanawake na watoto. **22** Mara moja aliwaamuru wanafunzi

15 Ndipo Mafarisayo na waadishi walikuja kwa

Yesu kutoka Yerusalem. Na kusema, **2** "Kwa nini wanafunzi wanayahalifu mapokeo ya wazee? Kwa kuwa hawanawi mikono yao wanapokuwa wanakula chakula." **3** Yesu akawajibu na kuwaambia, "Nanyi kwa nini mnaihalifu sheria ya Bwana kwa ajili ya mapokeo yenu? **4** Kwa kuwa Mungu alisema, 'Mheshimu baba yako na mama yako; na 'Asemaye uovu kwa baba yake na mama yake, hakika atakufa.' **5** Lakini ninyi husema, 'Kila amwambiyate baba yake na mama yake, "Kila msaada ambaao angepata kutoka kwangu sasa ni zawadi kutoka kwa Mungu,'" **6** "Mtu huyo hana haja ya kumuheshimu baba yake. Katika namna hii mmelitangua neno la Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu. **7** Enyi wanafiki, ni vema kama Isaya alivyo tabiri juu yenu aliposema, **8**

"Watu hawa wananiheshimu mimi kwa midomo yao, wengine wengi, waliokuwa wagonjwa. Waliwaweka lakini miyo yao iko mbali nami. 9 Wananiabudu katika miguu ya Yesu na akawaponya. 31 Nao umati bure, kwa sababu wanafundisha mafundisho yaliyo wakashangaa walipoona mabubu wakiongea, na maagizo ya wanadamu." 10 Ndipo akawaita makutano vilema wakifanywa wazima, viwete wakitembea, na na kuwaambia," Sikilizeni na mfahamu 11 Hakuna vipofu wakiona. Walimsifu Mungu wa Israeli. 32 Yesu kitu kiingiacho mdomoni mwa mtu na kumfanya akawaita wanafunzi wake na kusema, "Nimewaonea najisi. Bali, kile kitokacho kinywani, hiki ndicho huruma umati, kwa sababu wamekuwa nami kwa siku kimfanyacho mtu kuwa najisi." 12 Ndipo wanafunzi tatu bila kula kitu chochote. Sitaawaaga waende kwao wakamwenda na kusema na Yesu, "Je!, Unafahamu bila kula, wasije wakazimia njiani." 33 Wanafunzi Mafarisayo walipolisikia lile neno walikwazik?" 13 wake wakamwambia, "Ni wapi tunaweza kupata Yesu aliwajibu na kusema, "Kila mmea ambaa Baba mikate ya kutosha hapa nyikani kushibisha umati yangu wa mbinguni hajaupanda utang'olewa. 14 mkuwbwa hivi?" 34 Yesu akawaambia, "Mna mikate Waacheni pekee, wao ni viongozi vipofu. Kama mingapi?" Wakasema, "Saba, na samaki wadogo mtu kipofu atamuongoza kipofu mwenzake, wote wachache." 35 Yesu akawaamuru umati uketi chini. wawili wataanguka shimonii." 15 Petro akajibu na 36 Aliitwaa ile mikate saba na samaki, na baada kumwambia Yesu," Tuelezee mfano huu kwetu, ya kushukuru, akaimega na kuwapa wanafunzi. 16 Yesu akajibu, "Nanyi pia bado hamuelewii? 17 Wanafunzi wakawapa umati. 37 Watu wote wakala na Ninyi hamuoni kuwa kila kiendacho mdomoni hupitia kutosheka. Na wakakusanya mabaki ya vipande nya tumboni na kwenda chooni? 18 Lakini vitu vyote chakula viliviyosalia vipande vipande, vilijaa vikapu vitokavyo mdomoni hutoka ndani ya moyo. Ndivyo saba. 38 Wote waliokula walikuwa wanaume elfu nne vitu vimtiavyo mtu unajisi. 19 Kwa kuwa katika moyo bila wanawake na watoto. 39 Kisha Yesu akauaga hutoka mawazo mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, umati waende zao na akaingia ndani ya mashua na wizi, ushuhuda wa uongo, na matusi. 20 Haya ndiyo kwenda sehemu za Magadani.

mambo yamtiazo mtu unajisi. Lakini kula bila kunawa mikono hakumfanyi mtu kuwa najisi." 21 Ndipo Yesu akatoka mahali pale na akajitenga kuelekeaa pande za miji ya Tiro na Sidoni. 22 Tazama akaja mwanamke Mkanani kutoka pande hizo. Akapaza sauti akisema, "Nihurumie, Bwana, Mwana wa Daudi; binti yangu anateswa sana na pepo." 23 Lakini Yesu hakumjibu neno. Wanafunzi wake wakaja wakimsihi, wakisema, "Muondoe aende zake, maana anatupigia kelele." 24 Yesu aliwajibu na kusema, Sikutumwa kwa mtu yeyoye isipokuwa kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli." 25 Lakini alikuja na kuinama mbele yake, akisema, "Bwana nisaide." 26 Alimjibu na kusema, "Syo vema kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa," 27 Akasema, "Ndiyo, Bwana, hata hivyo mbwa wadogo hula chakula kiagukacho mezani mwa Bwana wao." 28 Ndipo Yesu akajibu na akisema "Mwanamke, imani yako ni kubwa. Na ifanyike kwako kama utakayyo." Na binti yake alikuwa ameponywa katika wakati huo. 29 Yesu aliondoka mahali pale na kwenda karibu na bahari ya Galilaya. Kisha alienda juu ya mlima na kuketi huko. 30 Kundi kubwa likaja kwake. Na kumletea viwete, vipofu, bubu, vilema na

16 Mafarisayo na Masadukayo walimjia na kumjaribu Yesu awaonyeshe ishara inayotoka angani. 2 Lakini Yesu aliwajibu na kuwaambia kuwa "Ikiwi ni jioni mnasema kuwa hali ya hewa ni nzuri, kwa kuwa anga ni jekundu. 3 Na asubuhi mnasema 'Hali ya hewa leo si nzuri kwa kuwa anga ni jekundu na mawingu yameifunika anga lote.' Mnajua kufasiri mwonekano wa anga, lakini hamwezi kufasiri ishara za nyakati. 4 Kizazi kiovu na cha uzinzi kinatafuta ishara, lakini hakuna ishara yoyote kitakachopewa, isipokuwa ile ya Yona. Kisha Yesu akawaacha na akaenda zake. 5 Wanafunzi wakaja upande wa pili, lakini walikuwa wamesahau kuchukua mikate. 6 Yesu akawaambia "Jitahadharini na iweni makini na chachu ya Mafarisayo na Masadukayo." 7 Wanafunzi wakahojiana mionganii mwao na kusema. "Ni kwa sababu hatukuchukua mikate." 8 Yesu alitambua hilo na kusema, "Enyi wenye imani ndogo, kwa nini mmewaza na kusemezana mionganii mwenu na kusema kuwa ni kwa sababu hamkuchukua mikate? 9 Je bado hamtambui wala hamkumbuki ile mikate mitano kwa watu elfu tano, na vikapu vingapi mliviyokusanya? 10 Au mikate saba kwa watu elfu nne,

na ni vikapu vingapi mlikuchukua? 11 Imekuwaje kuwa hata hamuelewii ya kuwa nilikuwa sizungumzi nanyi juu ya mikate? Jitunzeni na jihadharini na chachu ya Mafarisayo na Masadukayo.” 12 Kisha wakatambua kuwa alikuwa hawaambii juu ya kujihadhari na mikate iliyo na chachu, bali kujihadhari na mafundisho ya Mafarisayo na Masadukayo. 13 Wakati Yesu alipofika sehemu za Kaisaria ya Filipi, akawauliza wanafunzi wake, akisema, “Watu wanasema kuwa Mwana wa Mtu ni nani?” 14 Wakasema, “Wengine husema kuwa ni Yohana Mbatizaji; wengine, Eliya; na wengine, Yeremia, au mojawapo wa manabii. 15 Akawaambia, ninyi mwasema mimi ni nani? 16 Kwa akijibu, Simoni Petro akasema, “Wewe ni Kristo Mwana wa Mungu aliye hai” 17 Yesu akamjibu na kumwambia, “Umebarikiwa wewe, Simoni Bar Yona, kwa kuwa damu na nyama havikukufunulia hili, bali Baba yangu aliye mbinguni. 18 Nami pia ninakwambia kuwa wewe ni Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu. Milango ya kuzimu haitalishinda. (Hades g86) 19 Nitakupa wewe funguo za ufalme wa mbinguni. Chochote utakachokifunga duniani kitakuwa kimefungwa mbinguni, na chochote utakachokifunga duniani kitafunguliwa na mbinguni.” 20 Kisha Yesu akawaamuru wanafunzi wasimwambie mtu yeoyote kuwa yeeye alikuwa ni Kristo. 21 Tangu wakati huo Yesu alianza kuwaambia wanafunzi kuwa ni lazima aende Yerusalem, kuteswa kwa mambo mengi katika mikono ya wazee na wakuu wa makuhani na waandishi, kuuawa na kufufuka siku ya tatu. 22 Kisha Petro akamchukua Yesu pembeni na kumkemea, kwa kusema, “Jambo hili na liwe mbali nawe, Bwana, hili lisitokee kwako. 23 Lakini Yesu akageuka na kumwambia Petro, “Rudi nyuma yangu shetani! Wewe ni kizuizi kwangu, kwa maana hujali mambo ya Mungu, bali mambo ya wanadamu.” 24 Kisha Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Kama mtu yeoyote akitaka kunifuata mimi, ni lazima ajikane yeeye mwenyewe, auchukue msalaba wake, na anifuate. 25 Kwa kuwa anayetaka kuyaokoa maisha yake atayapoteza, na kwa yeoyote anayepoteza maisha yake kwa ajili yangu atayaokoa. 26 Je! Ni faida gani atakayopata mtu akipata dunia yote lakini akapoteza maisha yake? Je! Ni kitu gani atakachotoa mtu katika kubadilishana na maisha yake? 27 Kwa kuwa Mwana wa Adamu atakuja katika utukufu wa Baba yake na

malaika wake. Naye atamlipa kila mtu kulingana na matendo yake. 28 Kweli nawaambieni kuna baadhi yenu mliosimama hapa ambao hawataonja mauti mpaka watakapomwona Mwana wa Adamu akija katika ufalme wake.

17 Siku sita baadaye Yesu aliwachukua pamoja naye Petro, na Yakobo, na Yohana nduguye, na akawachukua mpaka juu ya mlima mrefu wao wenyewe. 2 Alibadilishwa mbele yao. Uso wake ukang’aa kama jua, na nguo zake zilionekana zenye kung’aa kama nuru. 3 Tazama, pale walitokea Musa na Eliya wakiongea naye. 4 Petro akajibu na kumwambia Yesu, “Bwana, ni vema kwetu sisi kuwepo mahali hapa. Kama ukitamani, nitajenga hapa vibanda vitatu - kimoja chako, na kimoja kwa ajili ya Musa, na kimoja kwa ajili ya Eliya.” 5 Wakati anaongea, tazama wingu jeupe likawatia kivuli, na tazama, ikatokea sauti toka kwenye wingu, ikisema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa ninayependezwa naye. Msikilizeni yeeye.” 6 Wanafunzi waliposikia hayo, wakaanguka kifudifudi na wakaogopa sana. 7 Kisha Yesu akaja akawagusa na kusema, “Inukeni wala msiogope.” 8 Nao wakainua nyuso zao juu lakini hawakumwona mtu isipokuwa Yesu pekee. 9 Na walipokuwa wakashuka mlimani, Yesu akawaagiza, akasema, “Msitoe habari ya maono hayo mpaka Mwana wa Adamu atakapofufuka kutoka katika wafu.” 10 Wanafunzi wake wakamwlizla, wakisema, “Ni kwanini waandishi wanasema kuwa Eliya atakuja kwanza? 11 Yesu akawajibu na kusema, “Eliya atakuja kweli na atarudisha mambo yote. 12 Lakini naawaambieni ninyi, Eliya amekwisha kuja, lakini hawakumtambua. Badala yake, walimfanya mambo watakayo wao. Na hivyo ndivyo Mwana wa Adamu atakavyoteswa katika mikono yao.” 13 Ndipo wanafunzi wakatambua kuwa alikuwa akiongea habari za Yohana Mbatizaji. 14 Walipofika katika umati wa watu, mtu mmoja alimwendea, akapiga magoti mbele zake, na kumwambia, 15 “Bwana, umhurumie mwanangu, maana amekuwa na kifafa na kuteseka sana. Kwa kuwa mara nyngi huanguka motoni au kwenye maji. 16 Nilimleta kwa wanafunzi wako, lakini hawakuweza kumponya. 17 Yesu akajibu akisema, “Enyi Kizazi kisichoamini na kilichoharibika, nitakaa pamoja nanyi mpaka lini? Nitavumiliana nanyi hata lini? Mlete hapa kwangu.” 18 Yesu alimkemea, na pepo akamtoka. Kijana aliponywa tangu saa

ile. **19** Kisha wanafunzi wakamjia Yesu kwa siri na kumwuliza, "Kwanini hatukweza kumfukuza?" **20** Yesu akawaambia, "Kwa sababu ya imani yenu ndogo. Kweli nawaambieni, kama mtakuwa na imani hata ndogo kama punje ya mbegu ya haradali, mtawewe kuuambia mlima huu, hama kutoka hapa uende kule, nao utahama na hakutakuwa na kitu chochote cha kushindikana kwenu. **21** (Zingatia: Maneno ya msitari wa **21** "Lakini, aina hii ya pepo haiwezekani kutoka, ila kwa maombi na Kufunga" hayaonekani katika nakala bora za kale). **22** Wakati wakiwa bado Gaililaya, Yesu akawaambia Wanafunzi wake, "Mwana wa Adamu atatiwa mikononi mwa watu. **23** Na watamwua, na siku ya tatu atafufuka." Wanafunzi walihuzuniaka sana. **24** Nao walipofika Kapenaumu, watu wakusanyao kodi ya nusu shekeli wakamwendea Petro na kusema, "Je mwaliimu wenu hulipa kodi ya nusu shekeli?" **25** Akasema, "Ndiyo" Lakini Petro alipoingia ndani ya nyumba, Yesu akaongea na Petro kwanza na kusema, "Unafikiria nini Simon? Wafalme wa dunia, hupokea kodi au ushuru kutoka nani? Kwa wale kuliko wale tisini na tisa wasiopotea. **26** Na wakati Petro hivyo, siyo mapenzi ya Baba yenu wa mbinguni aliposema, "Kutoka kwa wageni" Yesu akawmambia, kuwa mmoja wa wadogo hawa aangamie. **27** Lakini tusije tukawafanya watoza ushuru wakatenda ndugu yako akikukosea, nenda, kamwonyeshe dosari iliyopo kati yako na yeze akiwa pekee yake. Kama dhambi, nenda baharini, tupa ndoano, na umtwaе akikusikiliza, utakuwa umemrejesha ndugu yako. **28** Yule samaki ajaye kwanza. Baada ya kuufungua Lakini kama hatakusikiliza, mchukue ndugu mmoja mdomo wake, utakuta mle shekeli moja. Ichukue na au wawili zaidi pamoja nawe, kwa kuwa kwa vinywa uwape watoza ushuru kwa aiji vangu na wewe. **29** vya mashahidi wawili au watatu kila neno linaweza wako ukukusababishia kukwazika, ukate na uuutepmbali na wewe. Ni vizuri zaidi kwako wewe kuingia kwenye uzima ukiwa bila mkono au kilema, kuliko kutupwa kwenye moto wa milele ukiwa na mikono yote au miguu yote. (**aiōnios g166**) **9** Kama jicho lako likikukwaza, uling `oe na ulitupe mbali na wewe. Ni vizuri zaidi kwako wewe uingie kwenye uzima na jicho moja, kuliko kutupwa kwenye moto wa milele ukiwa na macho yote. (**Geenna g1067**) **10** Tazameni kwamba msjise mkamdhara mmoja wa wadogo hawa. Kwa maana nawambieni kuwa mbinguni kuna malaika wao siku zote wakiutazama uso wa Baba yangu aliye mbinguni. **11** (Zingatia: Maneno yanayoonekana kama ya msitari wa **11**, "Kwa kuwa Mwana wa Adamu alikuja kuokoa kile kilichokuwa kimepotea" ya hayakuonekana katika nakala bora za kale). **12** "Mnafikirini? Ikiwa mtu ana kondoo mia moja, na mmoja wao akapotea, je hatawaacha tisini na tisa ya mlimani na kwenda kumtafuta mmoja aliye potea? **13** Na akiisha kumpata, kweli nawaambieni, anamfurahia Na wanaowatawa kutoka kwa wageni? **14** Vivyo hivyo, siyo mapenzi ya Baba yenu wa mbinguni aliposema, "Kutoka kwa wageni" Yesu akawmambia, kuwa mmoja wa wadogo hawa aangamie. **15** Kama hivyo watawaliwa wameondolewa katika ulipaji. **16** ndugu yako akikukosea, nenda, kamwonyeshe dosari Lakini tusije tukawafanya watoza ushuru wakatenda iliyopo kati yako na yeze akiwa pekee yake. Kama akikusikiliza, utakuwa umemrejesha ndugu yako. **17** Lakini kama hatakusikiliza, mchukue ndugu mmoja au wawili zaidi pamoja nawe, kwa kuwa kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu kila neno linaweza

18 Muda huo huo wanafunzi wakaja kwa Yesu

na kumwambia, "Ni nani aliye mkubwa katika ufalme wa mbinguni?" 2 Yesu akamwita mtoto mdogo, akamweka katikati yao, 3 na kusema, "Kweli nawaambieni, msipotubu na kuwa kama watoto wadogo hamtaweza kuingia katika ufalme wa Mungu. 4 Hivyo yeьте аjishushaye kama mtoto mdogo, mtu kama huyo ni mkuu katika ufalme wa mbinguni. 5 Na yeьте ampokeaye mtoto mdogo kwa jina langu anipokea mimi. 6 Lakini yeьте asababishaye mmoja kati ya wadogo hawa wanaoniamini kuasi, itakuwa vizuri kwa mtu huyo jiwe kuu la kusagia likafungwa shingoni mwake, na kuzamishwa kilindini mwa bahari. 7 Ole kwa dunia kwa sababu ya wakati wa kukwazwa! kwa kuwa haina budi kwa nyakati hizo kuja, lakini ole kwake kwa mtu yule nyakati hizo zitakuja kwa ajili yake! 8 kama mkono wako au mguu

wako ukikusababishia kukwazika, ukate na uutupe mbali na wewe. Ni vizuri zaidi kwako wewe kuingia kwenye uzima ukiwa bila mkono au kilema, kuliko kutupwa kwenye moto wa milele ukiwa na mikono yote au miguu yote. (aiōnios g166) 9 Kama jicho lako likikukwaza, uling`oe na ulitupe mbali na wewe. Ni vizuri zaidi kwako wewe uingie kwenye uzima na jicho moja, kuliko kutupwa kwenye moto wa milele ukiwa na macho yote. (Geenna g1067) 10 Tazameni kwamba msije mkmadharau mmoja wa wadogo hawa. Kwa maana nawambieni kuwa mbinguni kuna malaika wao siku zote wakiutazama uso wa Baba yangu aliye mbinguni. 11 (Zingatia: Maneno yanayoonekana kama ya msitari wa 11, "Kwa kuwa Mwana wa Adamu alikuja kuokoa kile kilichokuwa kimepotea" hayakuonekana katika nakala bora za kale). 12 Mnafiki nini? Ikiwa mtu ana kondoo mia moja, na mmoja wao akapotea, je hatawaacha tisini na tisa ya mlimani na kwenda kumtafuta mmoja aliyepotea? 13 Na akiisha kumpata, kweli nawaambieni, anamfurahia kuliko wale tisini na tisa wasiopotea. 14 Vivyo hivyo, siyo mapenzi ya Baba yenu wa mbinguni kuwa mmoja wa wadogo hawa aangamie. 15 Kama ndugu yako akitukosea, nenda, kamwonyeshe dosari iliyopo kati yako na ye ye akiwa pekee yake. Kama akitukosiliza, utakuwa umemrejesha ndugu yako. 16 Lakini kama hatakusikiliza, mchukue ndugu mmoja au wawili zaidi pamoja nawe, kwa kuwa kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu kila neno linaweza kuthibitishwa. 17 Na kama akipuuza kuwasikiliza, liambie kanisa jambo hilo, kama akipuuza vilevile kulisikiliza kanisa, basi na awe kama mtu wa mataifa na mtoza ushuru. 18 Kweli nawaambieni, chochote kile mtakachokifunga duniani na mbinguni kitafungwa, na chochote mtakachokifunga duniani na mbinguni kitafunguliwa. 19 Tena nawaambieni kwamba kama watu wawili kati yenu wakikubaliana juu ya jambo lolote duniani waliombalo, hilo Baba yangu wa mbinguni atalifanya. 20 Kwa kuwa wawili au watatu wakikusanyika pamoja kwa jina langu, Mimi nikoi katikati yao. 21 Tena Petro akaja na kumwambia Yesu, "Bwana, ni mara ngapi ndugu yangu akinikosea nami nimsamehe? Hata mara saba?" 22 Yesu akamwambia, "Sikuambii mara saba, lakin hata sabini mara saba. 23 Kwa sababu hiyo ufalme wa mbinguni ni sawa na mfalme fulani aliyetaka kusahihisha hesabu kutoka

kwa watumwa wake. 24 Alipoanza kusahihisha Musa alituamuru kutoa hati ya talaka na kumwacha?" hesabu, mtumwa moja akaletwa kwake ambaye 8 Akawaambia, "Kwa ugumu wenu wa miyo Musa alikuwa anamundai talanta elfu kumi. 25 Kwa kuwa aliwaruhusu kuwaacha wake zenu, lakini tangu hakuwa na njia ya kulipa, bwana wake aliagiza mwanzo haikuwa hivyo. 9 Nawaambieni, kwamba auzwe, mke wake pamoja na watoto wake na kila yejote atayemwacha mke wake, isipokuwa kwa kitu alichokuwa nacho, na malipo yafanyike. 26 Hivyo sababu ya uzinzi, na akamwoa mwingine, amezini. Na mtumwa alianguka, akapiga magoti mbele yake, mwanaume atakayemwoa mke aliyeachwa amezini." akisema, 'Bwana, uwe na uvumilivu pamoja nami, na 10 Wanafunzi wakamwambia Yesu, "Kama ndivyo nitakulipa kila kitu.' 27 Hivyo bwana wa yule mtumwa, ilivyo kwa mume na mkewe, siyo vizuri kuo." 11 kwa kuwa alisukumwa sana na huruma, alimwachilia Lakini Yesu akawaambia, "Si kila mtu anaweza na kumsamehe deni hilo 28 Lakini mtumwa yule kupokea mafundisho haya, bali ni kwa wale tu alitoka na kumpata mmoja katika watumwa wenzake, walioruhusiwa kupokea. 12 Kwa vile wapo matowashi aliyekuwa anamundai denari mia. Alimvuta, akamkaba waliozaliwa tokea tumboni mwa mama zao. Na kooni, na kumwambia, 'Nilipe kile ninachokudai.' vilevile kuna matowashi waliofanya matowashi kwa ajili ya kumsihi sana, akisema, 'Uwe na uvumilivu nami, na ufalme wa mbinguni. Awezaye kupokea mafundisho nitakulipa.' 30 Lakini mtumwa yule wa kwanza alkataa. haya na ayapokee." 13 Kisha akaletewa baadhi ya Badala yake, alienda na kumtupa gerezani, mpaka watoto wadogo ili awaeweke mikono juu yao na atakapo mlipa kile anachomdai. 31 Na walipoona kuomba, lakini wanafunzi wake wakawakemea. 14 watumwa wenzake kile kilichotokea. Walisikitishwa Bali Yesu akasema, "Waruhusuni watoto wadogo, sana. Walikuja na kumwambia bwana wao kila kitu wala msiwakataze kuja kwangu, kwa maana ufalme kilichotokea. 32 Ndipo yule bwana wa mtumwa yule wa mbinguni ni wa watu kama wao. 15 Naye alimwita, na kumwambia, 'Ewe mtumwa mwovu, akawewe mikono yake juu yao, na kisha akaondoka nilikusamehe wewe deni langu lote kwa sababu pale. 16 Tazama mtu mmoja akaja kwa Yesu na ulinisihi sana. 33 Je! Haukutakiwa kuwa na huruma kusema, "Mwalimu, ni kitu gani kizuri ninachotakiwa kwa mtumwa mwenzio, kama mimi nilivyokuhurumia kufanya ili nipate kuwa na uzima wa milele?" (aiōnios wewe? 34 Bwana wake alikasirika na kumkabidhi g166) 17 Yesu akamwambia, "Kwa nini unaniuliza kwa wale watesaji mpaka atakapolipa kiasi chote ni kitu gani kizuri? Kuna mmoja tu aliye mwema, alichokuwa anadaiwa. 35 Hivyo ndivyo Baba yangu lakini kama ukitaka kupata uzima, shika sheria za wa Mbininguni atakavyowafanya, kama kila mmoja Mungu." 18 Yule mtu akamwambia, "Ni sheria zipi?" wenu hatamsamehe ndugu yake kutoka moyoni Yesu akasema, "Usiue, usizini, usiibe, usishuhudie mwenu."

19 Iliteka wakati Yesu alipomaliza maneno hayo, akaondoka Galilaya, na akaenda mpakanii mwa Yudea mbele ya mto Jordani. 2 Umati mkubwa ukamfuata, na akawaponya huko. 3 Mafarisayo wakamjia, wakamjaribu, wakamwambia, "Je ni halali kwa mtu kumwacha mke wake kwa sababu yoyote?" 4 Yesu akajibu na kusema, "Hamkusoma, kwamba yeche aliyeaumba mwanzo aliwaumba mume na mke? 5 Na tena akasema, 'Kwa sababu hiyo mwanaume atamwacha baba yake na mama yake na kuungana na mke wake, nao wawili watakuwa mwili mmoja?' 6 Hivyo siyo wawili tena, bali mwili mmoja. Basi, kile alichokunganisha Mungu, mtu yejote asikitenganishe." 7 Wakamwambia, "Sasa kwa nini

ni kitu gani kizuri? Kuna mmoja tu aliye mwema, uongo, 19 waheshimu baba yako na mama yako, na mpende jirani yako kama nafsi yako." 20 Mtu yule akamwambia, "Mambo yote hayo nimeyati. Bado ninahitaji nini? 21 Yesu akamwambia, "Kama ukitaka kuwa mkamilifu, nenda, ukauze ulivyo navyo, na uwape maskini, na utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo unifuate." 22 Lakini kijana yule aliposikia yale Yesu aliyeomwambia, akaondoka kwa huzuni, kwa sababu alikuwa na amemiliki mali nyangi. 23 Yesu akawaambia wanafunzi wake, "Kweli nawaambieni, ni vigumu kwa mtu tajiri kuingia katika ufalme wa mbinguni. 24 Tena nawaambieni, ni rahisi kwa ngamia kupita katika tundu la sindano, kuliko kwa mtu tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu." 25 Wanafunzi waliposikia hivyo, wakashangaa sana na kusema, "Ni

yupi basi atakayeokoka?" 26 Yesu akawatazama na mzigzo kwa siku nzima na kuungua na joto.' 13 Lakini kusema, "Kwa wanadamu hilo haliwezekani, lakini mwenye shamba akajibu na kusema kwa mmoja wao, kwa Mungu yote yanawezekana." 27 Kisha Petro 'Rafiki, sikutenda jambo baya. Je! hatukukubaliana akamjibu na kumwambia, "Tazama, tumeacha vyote na mimi kwa dinari moja? 14 Pokea kile kilicho na kukufuata wewe. Ni kitu gani tutakachopata?" halali yako na uende zako. Ni furaha yangu kuwapa 28 Yesu akawaambia, "Kweli nawaambieni, ye ye hawa wafanyakazi walioajiriwa mwisho sawa sawa na aliyenifuata mimi, katika uzao mpya wakati Mwana wewe. 15 Je! Si haki kwangu kufanya kile ninachotaka wa Adam atakapoketi katika kiti cha enzi cha utukufu na mali zangu? Au jicho lako ni ovu kwa sababu mimi wake, ninyi pia mtaketi juu ya viti kumi na viwili ni mwema? 16 Hivyo wa mwisho atakuwa kwanza na nya enzi, kuwahukumu makabila kumi na mawili ya Israeli. 29 Kila mmoja wenu aliyeacha nyumba, kaka, wa kwanza wa mwisho" 17 Yesu alipokuwa akipanda dada, baba, mama, watoto, au shamba kwa ajili ya jina langu, atapokea mara mia na kuurithi uzima wa kwenda Yerusalem, aliwachukuwa wanafunzi wake milele. (aiōnios g166) 30 Lakini wengi walio wa kwanza kumi na mbili pembeni, na nijani akawaambia, 18 sasa, watakuwa wa mwisho, na walio wa mwisho "Tazama tunaelekeea Yerusalem, na Mwana wa watakuwa wa kwanza. Adamu atatiwa katika mikono ya wakuu wa makuhani na waandishi. Watamhukumu kifo 19 na watamtoa kwa watu wa mataifa ili kumdhihaki, kumchapa na kumsulibisha. Lakini katika siku ya tatu atafufuka."

20 Kwa maana ufalme wa mbinguni unafanana na mmiliki wa shamba, aliyeamka asubuhi na mapema ili kuajiri wafanyakazi katika shamba lake la mizabibu. 2 Baada ya kuwa amekubaliana na wafanyakazi dinari moja kwa kutwa, aliwatumwa kwenda katika shamba lake la mizabibu. 3 Alienda tena baada ya masaa matatu hivi na aliona wafanyakazi wengine wakiwa wamesimama bila kazi katika eneo la soko. 4 Akawaambia, 'Ninyi pia, nendeni katika shamba la mizabibu, na chochole kilicho halali nitawapa.' Hivyo wakaenda kufanya kazi. 5 Akaenda tena baada ya masaa sita na tena katika saa ya tisa, na alifanya hivyo hivyo. 6 Mara nyingine tena mnamo saa kumi na moja, alienda na kuwakuta watu wengine wamesimama bila kazi. Aliwaambia, 'kwanini mmesimama hapa bila kazi yoyote kwa siku nzima?' 7 Wakamwambia, kwasababu hakuna mtu ye yeyote aliyetuajiri. Akawaambia, 'Nanyi ninyi pia nendeni katika shamba la mizabibu.' 8 Wakati wa jioni ulipofika, mwenye shamba la mizabibu alimwambia msimamizi wake, 'Waite wafanyakazi na uwali pe mishahara, kwa kuanza na wa mwisho hadi wa kwanza.' 9 Walipokuja wale walioajiriwa saa kumi na moja, kila mmoja wao alipokea dinari. 10 Walipokuja wafanyakazi wa kwanza, walifikiri kuwa watapokea zaidi, lakini walipokea pia kila mmoja dinari moja kila mtu. 11 Baada ya kupokea malipo yao, walimlalamikia mmiliki wa shamba. 12 Wakasema, 'Hawa wafanyakazi wa mwisho wameetumia saa moja tu katika kufanya kazi, lakini umewalinganisha na sisi, sisi tumebeba

mwenye shamba akajibu na kusema kwa mmoja wao, kwa Mungu yote yanawezekana.' 27 Kisha Petro 'Rafiki, sikutenda jambo baya. Je! hatukukubaliana akamjibu na kumwambia, "Tazama, tumeacha vyote na mimi kwa dinari moja? 14 Pokea kile kilicho na kukufuata wewe. Ni kitu gani tutakachopata?" halali yako na uende zako. Ni furaha yangu kuwapa 28 Yesu akawaambia, "Kweli nawaambieni, ye ye hawa wafanyakazi walioajiriwa mwisho sawa sawa na aliyenifuata mimi, katika uzao mpya wakati Mwana wewe. 15 Je! Si haki kwangu kufanya kile ninachotaka na mali zangu? Au jicho lako ni ovu kwa sababu mimi wake, ninyi pia mtaketi juu ya viti kumi na viwili ni mwema? 16 Hivyo wa mwisho atakuwa kwanza na nya enzi, kuwahukumu makabila kumi na mawili ya Israeli. 29 Kila mmoja wenu aliyeacha nyumba, kaka, dada, baba, mama, watoto, au shamba kwa ajili ya jina langu, atapokea mara mia na kuurithi uzima wa kwenda Yerusalem, aliwachukuwa wanafunzi wake milele. (aiōnios g166) 30 Lakini wengi walio wa kwanza kumi na mbili pembeni, na nijani akawaambia, 18 "Tazama tunaelekeea Yerusalem, na Mwana wa watakuwa wa kwanza. Adamu atatiwa katika mikono ya wakuu wa makuhani na waandishi. Watamhukumu kifo 19 na watamtoa kwa watu wa mataifa ili kumdhihaki, kumchapa na kumsulibisha. Lakini katika siku ya tatu atafufuka."

20 Kisha mama wa wana wa Zebedayo alikuja kwa Yesu na wana wake. Alipiga magoti mbele yake na kumwomba kitu kutoka kwake. 21 Yesu akamwambia, "Unataka nini?" Akamwambia, "Amuru kuwa hawa wanangu wawili wakae, mmoja mkono wako wa kushoto katika ufalme wako." 22 Lakini Yesu akajibu na kusema, "Haujui kile unachoomba. Je! Unaweza kukinywea kikombe ambacho nitakinywea?" wakamwambia, "Tunaweza." 23 Akawaambia, "Kikombe changu hakika mtakinywea. Lakini kukaa mkono wangu wa kulia na mkono wangu wa kushoto si jukumu langu kuwapa, lakini ni kwa wale ambao wamekwisha kuandalishi na Baba yangu." 24 Wanafunzi wengine kumi waliposikia hivyo, wakahuzunishwa sana na wale ndugu wawili. 25 Lakini Yesu aliwaita mwenyewe na kuwaambia, "Mnafahamu ya kuwa watawala wa mataifa huwtiisha, na wakuu wao hutekeleza mamlaka juu yao. 26 Lakini isiwe hivyo kwenu. Badala yake, yeyote atakayetaka kuwa mkubwa mionganoni mwenu lazima awe mtumishi wenu. 27 Na atakaye kuwa wa kwanza mionganoni mwenu lazima awe mtumishi wenu. 28 Kama vile Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika, na kutoa uhai wake kuwa ukombozi kwa wengi." 29 Wakati wakitoka Yeriko, umati mkubwa ulimfuata. 30 Na waliwaona vifopu wawili wameketi kando ya barabara. Waliposikia kuwa Yesu alikuwa anapita, walipaza sauti na kusema, "Bwana, Mwana wa Daudi, utuhurumie." 31 Lakini

umati ukawakemea, na kuwaambia nyamazen. "Ndiyo! Lakini hamjawahi kusoma, 'Kutoka kwa Hata hivyo, wao wakapaza sauti zaidi na kusema, midomo ya watoto na watoto wachanga wanyonyao "Bwana, Mwana wa Daudi, utuhurumie." 32 Kisha mna sifa kamili?" 17 Kisha Yesu akawaacha na Yesu alisimama na aliwaita na kuwaliza, "Mnataka niwfafanye nini?" 33 Wakamwambia, "Bwana kwamba macho yetu yafumbuliwe." 34 Basi Yesu, akiwa amevutwa na huruma, akayagusa macho yao, mara hiyo, wakapokea uwezo wa kuona na wakamuata.

21 Yesu na wanafunzi wake wakafika karibu na Jerusalemu na wakaenda mpaka Bethpage, katika mlima mizeituni, kisha Yesu akawatumwa wanafunzi wawili, 2 akiwaambia, "Nendeni katika kijiji kinachofuata, na mara moja mtamkuta punda amefungwa pale, na mwanaupunda pamoja naye. wafungueni na kuwaleta kwangu. 3 Ikiwa mtu ye yeyote akiwaambia chochote kuhusu hilo, mtasema, "Bwana anawahitaji, `na mtu huyo mara moja atawaruhusu mje pamoja nao" 4 Jambo hili lilitokea ni lile lilosemwa kupitia kwa nabii lazima litimizwe. Akawaambia, 5 Waambie binti Sayuni, tazama, mfalme wako anakuja kwenu, mnyenyeketu na akiwa amempanda punda, na mwana punda mme, mwana punda mchanga. 6 Kisha wanafunzi waliondoka na kufanya kama Yesu alivyowaagiza. 7 Wakamleta punda na mwanaupunda, na kuweka nguo zao juu yao, naye Yesu akakaa pale. 8 Wengi katika mkusanyiko walitandaza nguo zao njiani, na wengine walikata matawi kutoka kwenye miti na kutandaza barabarani. 9 Umati uliomtangulia Yesu na wale waliomfuata walipaza sauti, wakisema, "Hosana kwa mwana wa Daudi! Ni mbarikiwa ajaye kwa jina la Bwana. Hosana juu zaidi!" 10 Yesu alipofika Yerusalem, mji mzima ulishtuka na kusema, "Huyu ni nani? 11 "Umati ulijibu, "Huyu ni Yesu Nabii, kutoka Nazareti ya Galilaya." 12 Kisha Yesu akaingia katika hekalu la Mungu. akawafkuza nje wote waliokuwa wakinunua na kuuza hekaluni. Pia alipindua meza za wabadihilishi wa fedha na viti vya wauza njija. 13 Akawaambia, "Imeandikwa, "Nyumba yangu itaitwa nyumba ya maombi, `lakini ninyi mmeifanya pango la wanyang` anyi." 14 kisha vipofu na vilema wakamjia hekaluni, naye akawaponya. 15 Lakini wakati wakuu wa makuhani na waandishi walipoona maajabu aliyyatenda, na waliposikia watoto wakipiga kelele hekaluni na kusema, "Hosana kwa Mwana wa Daudi," walishikwa na hasira. 16 Wakamwambia, "Umesikia kile kinachosemwa na hawa watu?" Yesu akawaambia,

mna sifa kamili?" 17 Kisha Yesu akawaacha na kwenda nje ya mji katika Bethania na kulala huko. 18 Asubuhi alipokuwa anarudi mjini, alikuwa na njaa. 19 Aliona mtini kandokando ya barabara. Akaundea, lakini hakupata kitu juu yake isipokuwa majani. Aliuambia, "Kusiwe na matunda kwako daima tena."

Na mara hiyo mtini ule ukanyauka. (aiōn g165) 20 Wanafunzi walipoona, wakastaajabu na kusema, "Imekuwaje mtini umenyauka mara moja?" 21 Yesu akajibu na kuwaambia, "Kweli nawaambieni, kama mkiwa na imani na bila wasiwasi, hamtafanya kile kilichofanyika kwa huo mtini tu, lakini mtauambia hata huo mlima, `uchukuliwe na ukatupwe baharini, `na itafanyika. 22 Chochote mtakachoomba kwa sala, huku mkiamini, mtapokea." 23 Yesu alipofika hekaluni, wakuu wa makuhani na wazee wa watu wakamjia wakati alipokuwa akifundisha na kumwlizila, "Ni kwa mamlaka gani unafanya mambo haya? Na ni nani aliyekupa mamlaka haya?" 24 Yesu akajibu na kuwaambia, "Nami tena nitawaauliza swali moja. kama mkiniambia, nami vilevile nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya. 25 Ubatizo wa Yohana- ultoka wapi, mbinguni au kwa wanadamu?" Wakahojiana wenyewe, wakisema, tukisema, ultoka mbinguni, `atatuambia, kwa nini hamkumwamini?` 26 Lakini tukisema, `ultoka kwa wanadamu, `tunawaogopa makutano, kwa sababu wote wanamwona Yohana kama nabii." 27 Kisha wakamjibu Yesu na kusema, "Hatuui" Akawaambia pia, "Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani nafanya mambo haya. 28 Lakini mnafikiri nini? Mtu mwenye wana wawili. Akaenda kwa moja na kumwambia, `Mwanangu, nenda ukafanye kazi katika shamba la mizabibu 29 leo. `Mwana akajibu na kusema, `sitakwenda, ' Lakini baadaye akabadilisha mawazo yake na akaenda. 30 Na Mtu yule akaenda kwa mwana wa pili na kusema kitu kilekile. Mwana huyu akajibu na kusema, `nitakwenda, bwana', lakini hakwenda. 31 Yupi kati ya wana wawili aliyefanya matakwa ya baba yake? Wakasema, "Mwana wa kwanza." Yesu akawaambia, "Kweli nawaambieni, wakusanya ushuru na makahaba wataingia kwenye ufalme wa Mungu kabla yenu kuingia. 32 Kwa maana Yohana alikuja kwenu kwa njia iliyo nyooofu,

lakini hamkumwamini, wakati wakusanya ushuru hawakufika. 4 Mfalme aliwatumwa tena watumishi na makahaba walimwamini. Na ninyi, mlipoona wengine, akisema. "Waambieni wote walioalikwa, hilo likitendeka, hamkuweza kutubu ili baadaye Angalieni, nimeandaa chakula. Fahali na ndama mumwamini. 33 Sikilizeni mfano mwingine. Kulikuwa wangu wanono wamechinjwa, na mambo yote yako na mtu, mtu mwenye eneo kubwa la ardh. Alipanda tayari, Njoni katika sherehe ya harusi." 5 Lakini mizabibu, akaiwekeua uzio, akatengeneza na chombo watu hao hawakuzingatia kwa dhati mwaliko wake. cha kukamlia divai, akajenga na mnara wa walinzi, Baadhi walirejea katika mashamba yao, na wengine na akalikodisha kwa watanza zabibu. Kisha akaenda walirudi katika sehemu zao za biashara. 6 Wengine katika nchi nyngine. 34 Wakati wa mavuno ya waliwainukia watumishi wa mfalme na kuwadharirisha mizabibu ulipokaribia, aliwatumwa baadhi ya watumishi na kuwaua. 7 Lakini mfalme alikasirika. Alituma jeshi kwa wakulima wa mizabibu kuchukua mizabibu lake, akawaua wale wauaji na kuuteketeza mji wao yake. 35 Lakini wakulima wa zabibu wakawachukua kwa moto. 8 Kisha aliwaambia watumishi wake, watumishi wake, wakampiga mmoja, wakamwua "Harusi iko tayari, lakini walioalikwa hawakustahili. mwingine, na wakampiga mmoja kwa mawe. 36 Kwa 9 Kwa hiyo nendeni kwenye makutano ya njia kuu, mara nyngine, Mmiliki aliwatumwa watumishi wengine, waalikeni watu wengi kadri iwezekanavyo waje wengi zaidi ya wale wa kwanza, lakini wakulima wa kwenye sherehe ya harusi." 10 Watumishi walienda mizabibu waliwatendea vilevile. 37 Baada ya hapo njia kuu na kuwakaribisha watu wowote waliowaona, bwana yule akamtuma kwao mwana wake, akisema, wema na wabaya. Hivyo ukumbi wa harusi ulijaa "Watamheshimu mwanangu." 38 Lakini wakulima wa wagani. 11 Lakini mfalme alipoingia kuwatazama mizabibu walipomwona kijana yule, wakaambizana, wagani, alimuona mtu mmoja ambaye hakuvaa vazi "Huyu ni mrithi, Njoooni, tumue na tumiliki urithi." 39 rasmi la harusi! 12 Mfalme alimwuliza, 'Rafiki, ulipataje 'Hivyo wakamchukua, wakamtupa nje ya shamba la kufika hapa ndani bila vazi la harusi?' Na mtu huyo mizabibu na kumwua. 40 Je mmliki wa shamba la hakujibu chochote. 13 Ndipo mfalme alipowaambia mizabibu atakapokuja, atawafanya nini wakulima wa watumishi wake, "Mfungeni mtu huyu mikono na mizabibu?" 41 Wakamwambia, "Atawaharibu hao watu miguu na mtupeni nje katika giza, huko ambako waovu katika njia ya ukali zaidi, na kisha atalikodisha kutakuwa na kilio na kusaga meno. 14 Kwa kuwa shamba la mizabibu kwa wakulima wengine wa watu wengi wanaitwa, lakini wateule ni wachache." mizabibu, watu ambaa watalipa kwa ajili ya mizabibu 15 Ndipo Mafarisayo waliondoka na kupanga jinsi ya itakapoiva." 42 Yesu akawaambia, "Hamkusoma katika kumkamata Yesu katika maneno yake mwenyewe. maandiko, 'Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe 16 Ndipo walipowatuma wanafunzi wao pamoja na kuu la msingi. Hili lilitoka kwa Bwana, na inashangaza Maherode. Na walimwambia Yesu, "Mwalimu, tunajua machoni petu?" 43 Hivyo nawaambieni, Ufalme wa kuwa wewe ni mtu wa kweli, na kwamba unafundisha Mungu utatwaliwa kutoka kwenu na kipepeo taifa matakwa ya Mungu katika ukweli. Haujali maoni ya linalojali matunda yake. 44 Yeyote atakayeanguka juu mtu mwingine na hauoneshi upendeleo kwa watu. 17 ya jiwe hilo atavunjwa vipandevipande. Lakini kwa Kwa hiyo tuambie, unafikiri nini? Je, ni sahihi kisheria ye yote litakayemwangukia, litamsaga." 45 Wakuu wa kulipa kodi kwa Kaisari au hapana?" 18 Yesu alifahamu makuhanu na mafarisayo waliposikia mifano yake, uovu wao na akisema, "Kwa nini mnanijaribu, enyi wakaona kuwa anawazungumzia wao. 46 Lakini kila wanafiki? 19 Nionesheni pesa itumikayo kulipia kodi." walipotaka kunyosha mikono juu yake, walilogopa Ndipo wakamleeta dinari. 20 Yesu akawauliza, "Sura makutano, kwa sababu watu walimtazama kama na jina hili ni vya nani?" 21 Wakamjibu, "Vya Kaisari." nabii.

22 Yesu alisema nao tena katika mifano, akisema,

2 "Ufalme wa mbinguni unafanana na mfalme aliyeandaa sherehe ya harusi ya mwanawewe. 3 Akawatuma watumishi wake kuwakaribisha walikuwa wamealikwa kuja katika sherehe ya harusi, lakini

Ndipo wakamleeta dinari. 20 Yesu akawauliza, "Sura zao. 23 Siku hiyo baadhi ya Masadukayo walikuja kwa Yesu, wale wasemao kuwa hakuna ufufuo wa wafu. Wakamwuliza, 24 wakisema, "Mwalimu, Musa

alisema, Ikiwa mtu amefariki bila kuzaa watoto, ndugu Mafarisayo wanakalia kitu cha Musa. 3 Kwa hiyo yake na amrithi huyo mwanamke na ampatie mtoto chochote wanacho waamuru kufanya, fanyeni huku kwa ajili ya ndugu yake. 25 Walikuwapo ndugu saba. mkiwachunguza. Lakini msije mkaiga matendo yao, Wa kwanza alioa na kisha akafariki bila kuzaa watoto. kwa sababu wao hutamka mambo wasiyoyafanya. 4 Akawachchia mke nduguye. 26 Kisha ndugu yake wa Kweli, wao hufunga mizigo mizito ambayo ni vigumu pili naye akafanya vivyo hivyo, kisha yule wa tatu, kuibeba, na kisha huwabebesha watu mabegani ikawa hivyo hadi kwa yule wa saba. 27 Baada ya mwao. Lakini wao wenyewe hawasogezi hata kidole kufanya hivyo wote, yule mwanamke naye alifariki. 28 kuibeba. 5 Matendo yao yote, huyafanya ili watazamwe Sasa katika ufufuo huyo mwanamke atakuwa mke na watu. Kwa sababu wao hupanua masanduku wa nani katika ndugu hao saba? Kwa sababu wote yao na huongeza ukubwa wa mapindo ya mavazi walimuoa." 29 Lakina Yesu aliwajibu na kuwaambia, yao. 6 Wao hupendelea kukaa maeneo ya kifahari "Mnakosea, kwa sababu harjui Maandiko wala nguvu katika sherehe na katika viti vyaheshima ndani za Mungu. 30 Kwa kuwa katika ufufuo, watu hawaoi ya masinagogi, 7 na kusalimiwa kwa heshima wala kuolewa. Badala yake watu huwa kama malaika maeneo ya sokoni, na kuitwa "Walimu" na watu. 8 huko mbinguni. 31 Lakini kuhusu ufufuo wa wafu, Lakini ninyi hampaswi kuitwa "Walimu," Kwa kuwa hamjawahi kusoma kile ambacho Mungu alikisema mnaye Mwalimu mmoja, na ninyi wote ni ndugu. kwenu, akisema, 32 Mimi ni Mungu wa Ibrahim, 9 Msimuite mtu ye yote hapa duniani kuwa baba Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo? Mungu si yenu, kwa kuwa mnaye Baba mmoja tu, naye yuko Mungu wa wafu, bali ni Mungu wa walio hai." 33 Wakati mbinguni. 10 Wala msije kuitwa 'walimu,' kwa kuwa kusanyiko waliposikia hili, waliyashangaa mafundisho mnaye Mwalimu mmoja tu, yaani Kristo. 11 Bali aliye yake. 34 Lakini Mafarisayo waliposikia kuwa Yesu mkubwa mionganoni mwenu atakuwa mtumishi wenu. amewanyamazisha Masadukayo, walijikusanya wao 12 Yeyote aijinuae atashushwa. Na yeyote anaye wenyewe kwa pamoja. 35 Mmoja wao, akiwa mwana jishusha atainiliwa. 13 Lakini ole wenu waandishi na sheria, alimwuliza swali kwa kumjaribu. 36 "Mwalimu, Mafarisayo, wanafiki! Mnawafungia watu ufalme wa ni amri ipi iliyo kuu kuliko zote katika sheria?" 37 mbinguni. Nanyi hamwezi kuuingia, na hamwaruhusu Yesu akamjibu, "Lazima umpende Bwana kwa moyo wanaoingia kufanya hivyo. 14 (Zingatia: Msitari wa 14 wako wote, kwa roho yako yote, na kwa akili zako hauonekani katika nakala bora za kale. Baadhi ya zote. 38 Hii ndiyo amri iliyo kuu na ya kwanza. 39 Na nakala huongeza msitari huu baada ya msitari wa ya pili inafanana na hiyo- Ni lazima kumpenda jirani 12. Msitari wa 14 "Ole wenu wandishi na Mafarisayo yako kama unavyojipenda mwenyewe. 40 Sheria wanafiki! Kwa kuwa mnawameza wajane"). 15 Ole zote na Manabii hutegemea amri hizi mbili." 41 wenu Waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Mnavuka Na Mafarisayo walipokuwa bado wamejikusanya ngambo ya bahari na kufika kumfanya mtu mmoja pamoja, Yesu aliwaauliza swali. 42 Akisema, "J! e, aamini yale mnayoyafundisha, na anapokuwa kama Mwfakirii nini juu ya Kristo? Yeye ni Mwana wa nani?" 43 Nao wakamjibu, "Ni mwana wa Daudi." 44 Yesu ninyi, mnamfanya mara mbili mwana wa jehanamu kama ninyi wenyewe mlivyo. (Geenna g1067) 16 Ole akawajibu, "Ni kwa namna gani Daudi katika Roho wenu viongozi vipofu, ninyi msemao, Yeyote aapaye anamwita Bwana, akisema, 44 'Bwana alimwambia kwa hekalu, si kitu. Lakini anayeapa kwa dhahabu ya Bwana wangu, "Kaa mkono wangu wa kuume, hadi hekalu, amefungwa na kiapo chake. 17 Enyi vipofu nitakapowafanya maadui zako wawekwe chini ya wapumbavu, kipi ni kikubwa kuliko kingine, dhahabu miguu yako."?" 45 Kama Daudi anamwita Kristo au hekalu ambalo limeweka wakfu dhahabu kwa "Bwana," jinsi gani atakuwa mtoto wake?" 46 Hakuna Mungu? 18 Na, yeyote aapaye kwa madhababu, aliyezewa kumjibu neno tena, na hakuna aliyethubutu si kitu. Bali anayeapa kwa sadaka iliyo juu yake, tena kumwuliza maswali zaidi tangu siku hiyo na amefungwa na kiapo chake. 19 Enyi watu vipofu, kipi kuendelea.

23 Baadaye aliongea na umati wa watu na wanafunzi wake. Akasema, 2 "Waandishi na

huapa kwa hiyo na kwa vitu vyote vilivyo juu yake. 21 pamoja kama vile kuku awakusanyavyo vifaranga Naye aapaye kwa hekalu, huapa kwa hilo na kwa wake chini ya mbawa zake, lakini haukukubali! 38 yeye akaaye ndani yake. 22 Na yeye aapaye kwa Tazama, nyumba yako imebaki ukiwa. 39 Nami mbingu, huapa kwa kitu cha enzi cha Mungu na kwa nakuambia, Kuanzia sasa na kuendelea hauaniona, yeye aketie juu yake. 23 Ole wenu, waandishi na hadi utakaposema, 'Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina Mafarisayo, wanafiki! Kwa kuwa mnalipa zaka kwa la Bwana."

bizali, mnaanaa na mchicha, lakini mnaacha mambo mazito ya sheria- haki, rehema, na imani. Lakini haya mnapaswa kuwa mmeyafanya, na siyo kuacha mengine bila kuyatekeleza. 24 Enyi viongozi vipofu, ninyi amba mnauchuja mdudu mdogo lakini mnnameza ngamia! 25 Ole wenu, waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Kwa kuwa mnasafisha nje ya vikombe na nje ya sahani, lakini ndani pamejaa dhuluma na kutokuwa na kiasi. 26 Enyi Mafarisayo vipofu, safisheni kwanza ndani ya kikombe na ndani ya sahani, ili upande wa nje nao pia uwe safi. 27 Ole wenu, waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Kwa kuwa mnafanana na makaburi yaliyopakwa chokaa, ambayo kwa nje huonekana mazuri, lakini kwa ndani yamejaa mifupa ya wafu na kila kitu kilicho kichafu. 28 Vivyo hivyo, nanyi kwa nje mwaonekana wenye haki mbele ya watu, lakini kwa ndani mmejaa unafiki na udhalimu. 29 Ole wenu, waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Kwa kuwa mwajenga makaburi ya manabii na kuyapamba makaburi ya wenye haki. 30 Ninyi mwasema, kama tungeishi siku za baba zetu, tusingekuwa tumeshiriki pamoja nao kumwaga damu za manabii. 31 Kwa hiyo mwajishuhudia wenye kwamba ninyi ni watoto wa hao waliowaua manabii. 32 Pia ninyi mnakamilisha kujaza sehemu inayostahili dhambi ya baba zenu. 33 Enyi nyoka, wana wa vipiribao, kwa namna gani mtaikwepa hukumu ya jehanamu? (Geenna g1067) 34 Kwahiyo, tazama, nawatuma kwenu manabii, watu wenye hekima, na waandishi. Baadhi yao mtawaua na kuwasulibisha. Na baadhi yao mtawachapa ndani ya masinagogi yenu na kuwafukuza kutoka mji mmoja hadi mwininge. 35 Matokeo ni kwamba juu yenu patatokea damu zote za wenye haki zilizomwagwa duniani, kuanzia damu ya Habilii mwenye haki hadi kwa damu ya Zakaria mwana wa Barakia, mliye muua kati ya patakatifu na madhababu. 36 Kweli, nawaambieni, mambo haya yote yatakipata kizazi hiki. 37 Yerusalem, Yerusalem, wewe unayewaua manabii na kuwapiga mawe wale amba wanatumwa kwako! mara ngapi nimewakusanya watoto wako

24 Yesu alitoka hekaluni na kwenda zake. Wanafunzi wake walimwendea na kumuonesha majengo ya hekalu. 2 Laikni aliwajibu na kuwaambia, "Je, hamuyaoni mambo haya yote? Kweli nawaambia, hakuna jiwe litalobaki juu ya lingine bila kubomorewa." 3 Na alipokaa katika Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake walimwendea kwa faragha na kusema, "Tuambie, mambo haya yatatokea lini? Kitu gani kitakuwa dalili ya kuja kwako na mwisho wa ulimwengu?" (aiōn g165) 4 Yesu aliwajibu na kuwaambia, "Iweni makini kwamba asije mtu akawapotosha. 5 Kwa kuwa wengi watakuja kwa jina langu. Watasema, 'Mimi ndiye Kristo', na watawapotosha wengi. 6 Mtasikia vita na taarifa za vita. Angalieni msije mkawa na wasiwasi, kwa kuwa mambo haya hayabudi kutokea; lakini ule mwisho utakuwa bado. 7 Kwa kuwa taifa litainuka dhidi ya taifa jingine, na ufalme dhidi ya ufalme. Kutakuwa na njaa na matetemeko ya ardhi katika sehemu mbalimbali. 8 Lakini mambo haya yote ni mwanzo tu wa uchungu wa kujifungua. 9 Ndipo watawatoa kwa ajili ya mateso na kuwaua. Mtachukiwa na mataifa yote kwa sababu ya jina langu. 10 Ndipo wengi watajikwaa na kusalitiana na watachukiana wenye kwa wenye. 11 Manabii wengi wa uongo watatokea na kuwadanganya wengi. 12 Kwa sababu uovu utaongezeka, upendo wa wengi utapoa. 13 Lakini atakaye vumilia mpaka mwisho, atakolewa. 14 Hii Injili ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu mzima kama ushuhuda kwa mataifa yote. Na ndipo ule mwisho utafika. 15 Kwa hiyo, mtakapoona chukizo la uharibifu, lililosemwa na nabii Danieli limesimama mahali patakatifu [asomaye na afahamu], 16 ndipo walioko Yuda wakimbilie milimani. 17 Na yule aliyejuu ya paa la nyumba asiweze kuteremka chini kuchukua kitu chochote kutoka ndani ya nyumba yake, 18 naye aliye shambani asirudi kuchukua vazi lake. 19 Lakini ole wao amba wana mtoto na wale amba wananyonyesha katika siku hizo! 20 Ombeni kwamba kukimbia kwenu kusiwe wakati wa baridi, wala siku ya sabato. 21 Kwa kuwa

shambani- mmoja atachukuliwa, na mmoja ataachwa tangu kuumbwa kwa ulimwengu hadi sasa, na wala nyuma. **41** Wanawake wawili watakuwa wanasaga haitakuapo tena. **22** Kama siku hizo zisingefupishwa, pamoja - mmoja atachukuliwa, na mmoja atabaki. hakuna ambaye angeokoka. Lakini kwa sababu ya **42** Kwa hiyo, kuweni macho kwa sababu hamjui ni wateule, siku hizo zitafupishwa. **23** Kisha ikiwa mtu siku gani ambayo atakuja Bwana wenu. **43** Lakini yejote atawaambia 'Tazama, Kristo yuko hapa! au, mjue kwamba, ikiwa bwana mwenye nyumba angejua 'Kristo yuko kule' msiamini maneno hayo. **24** Kwa kuwa ni saa ipi ambayo mwizi angekuja, angekesha na Makristo wa uongo na manabii wa uongo watakuja asingeruhusu nyumba yake kuvamiwa. **44** Kwa hiyo, na kuonesha ishara kubwa na maajabu, kwa kusudi pia mnapaswa kuwa tayari, kwa kuwa Mwana wa la kupotosha, kama ingewezekaza hata na wateule. Adamu atakuja katika saa msioitarajia. **45** Hivyo ni **25** Tazameni, nimewatahadharisha kabla ya mambo nani aliye mwaminifu, mtumwa mwenye akili, ambaye hayo kutokea. **26** Kwa hiyo, ikiwa watawaambia, bwana wake amempa madaraka juu ya walio katika "Kristo yuko jangwani," msiente huko jangwani. nyumba yake, ili awape chakula kwa wakati unaofaa? Au, 'Tazameni, yuko ndani ya nyumba,' msiamini **46** Amebarikiwa mtumishi huyo, ambaye bwana wake maneno hayo. **27** Kama vile radi inavyomulika kutokea atamkuta akifanya hivyo wakati ajapo. **47** Kweli mashariki na kuangaza hadi magharibi, ndivyo nawaambia kwamba bwana atamweka juu ya kila itakavyokuwa kuja kwa Mwana wa Adamu. **28** Popote kitu kilicho chake. **48** Lakini kama mtumwa mwovu ulipo mzoga, huko ndiko tai wakusanyikapo. **29** Lakini akisema moyoni mwake, 'Bwana wangu amekawia,' mara baada ya dhiki kuu ya siku zile, Jua litatiwa giza, **49** na akaanza kuwapiga watumishi wake, na akala mwezi hautatoa mwanga wake, nyota zitaanguka na kulewa vileo, **50** Bwana wa mtumwa huyo atakuja kutoka angani, na nguvu za mbinguni zitatikisika. katika siku ambayo hitarajji, na katika saa ambayo **30** Ndipo ishara ya Mwana wa Adamu itaonekana angani, na makabila yote ya dunia wataomboleza. kumweka katika nafasi moja sawa na wanafiki, Watamwona Mwana wa Adamu akija katika mawingu ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno.

ya angani kwa nguvu na utukufu mkuu. **31** Atawatuma malaika wake kwa sauti kuu ya tarumbeta, nao watawakusanya pamoja wateule wake kutoka pande nne za dunia, kutoka mwisho mmoja wa mbingu hadi mwengine. **32** Jifunzeni somo kutokana na mti mtini. Mara tu tawi linapochipuka na kutoa majani, mnajua kwamba kiangazi kinakaribia. **33** Hivyo pia, mtakapoona mambo haya yote, mnapaswa kujua kwamba amekaribia, karibu na malango. **34** Kweli nawaambia, kizazi hiki hakitapita, hadi mambo yote haya yatakuwa yametokea. **35** Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu hayatapita kamwe. **36** Lakini kuhusu siku ile na saa hakuna mtu ajuaye, hata malaika wa mbinguni, wala Mwana, bali Baba peke yake. **37** Kama vile ilivyokuwa katika siku za Nuhu, ndivyo itakavyokuwa kuja kwa Mwana wa Adamu. **38** Kwa kuwa katika siku hizo kabla ya gharika watu walikuwa wakila na kunywa, wakioa na kuolewa hadi siku ile ambayo Nuhu aliingia katika safina, **39** na hawakujua kitu chochote hadi gharika ilipokuja na kuwasomba wote - ndivyo itakavyokuwa kuja kwa Mwana wa Adamu. **40** Ndipo watu wawili watakuwa

25 Ndipo ufalme wa mbinguni utafananishwa na wanawali kumi waliochukua taa zao na kuondoka kwenda kumpokea bwana harusi. **2** Watano mionganoni mwao walikuwa wapumbavu na watano wengine walikuwa werevu. **3** Wanawali wapumbavu walipochukua taa zao, hawakuchukua mafuta yoyote. **4** Bali wanawali welevu walichukua vyombo vyenyen mafuta pamoja na taa zao. **5** Sasa wakati bwana harusi amechelewa kufika, wote walishikwa usingizi na wakalala. **6** Lakini wakati wa usiku wa manane kuliwa na yowe, 'Tazama, bwana harusi! Tokeni je mkampooke.' **7** Ndipo hao wanawali waliamka wote na kuwashaa taa zao. **8** Wale wapumbavu waliwaambia wale welevu, 'Mtupatие sehemu ya mafuta yenu kwa sababu taa zetu zinazimika.' **9** Lakini wale welevu waliwijibu na kuwaambia, 'Kwa kuwa hayatutotosha sisi na ninyi, badala yake nendeni kwa wanaouza mjinunule kiasi kwa ajili yenu.' **10** Wakati wameenda huko kununua, Bwana harusi alifika, na wote waliokuwa tayari walienda naye sherehe ya harusi, na mlango ulifungwa. **11** Baadaye wale wanawali wengine pia walifika na kusema, 'Bwana,

bwana, tufungulie.' **12** Lakini alijibu na kusema, 'Kweli na kilio na kusaga meno.' **31** Wakati Mwana wa nawaambia, Mimi siwajui.' **13** Kwa hiyo angalieni, kwa Adamu atakapokuja katika utukufu wake, na malaika kuwa hamjui siku au saa. **14** Kwa kuwa ni sawa na wote pamoja naye, ndipo atakapokaa juu ya kiti mtu alipotaka kusafiri kwenda nchi nyngine. Aliwaita chake cha utukufu. **32** Mataifa yote yatakusanyika watumwa wake na kuwakabidhi utajiri wake. **15** Mmoja mbele zake, naye atawatenganisha watu, kama vile wao alimpatia talanta tano, mwingine alimpa mbili, mchungaji anavyowatenganisha kondoo na mbuzi. na yule mwingine alimpa talanta moja. Kila mmoja **33** Atawaweka kondoo mkono wake wa kuume, bali alipokea kiasi kulingana na uwezo wake, na yule mtu mbuzi atawaweka mkono wa kushoto. **34** Kisha alisafari kwenda zake. **16** Mapema yule aliyepokea mfalme atawaambia wale walio mkono wake wa kulia, talanta tano alienda kuziwekeza, na kuzalisha talanta 'Njoni, mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme zingine tano. **17** Vilevile yule aliyepokea talanta mbili, ulioandaliwa kwa ajili yenu tangu kuwekwa msingi alizalisha zingine mbili. **18** Lakini mtumwa aliyepokea wa ulimwengu. **35** Kwa kuwa nilikuwa na njaa na talanta moja, alienda zake, akachimba shimo ardhini, mlinipa chakula; Nilikuwa mgeni na mlinikaribisha; **36** na kuificha fedha ya bwana wake. **19** Na baada Nilikuwa uchi, na mlinivika nguo; Nilikuwa mgonjwa ya muda mrefu, bwana wa watumwa hao alirudi na mkanitunza; Nilikuwa kifungoni na mkaniijia.' **37** na kutengeneza mahesabu nao. **20** Yule mtumwa Ndipo wenye haki watamjibu na kumwambia, 'Bwana, aliyepokea talanta tano alikuja na kuleta talanta lini tulikuona ukiwa na njaa, na kukulisha? Au una kiu zingine tano, akasema, 'Bwana, ulinipa talanta tano. na tukakupa maji? **38** Na lini tulikuona ukiwa mgeni, Tazama, nimepata faida ya talanta zingine tano.' **21** na tukakukaribisha? Au ukiwa uchi na tukakuvisha Bwana wake alimwambia, 'Hongera, mtumwa mzuri nguo? **39** Na lini tulikuona ukiwa mgonjwa, au katika na mwaminifu! Umekuwa mwaminifu kwa vitu vidogo. kifungo, na tukakujia? **40** Na mfalme atawajibu na Nitakupa madaraka juu ya vitu vingi. Ingia katika kuwaambia, 'Kweli nawaambia, mlitchotenda hapa furaha ya bwana wako.' **22** Mtumwa aliyepokea talanta kwa mmoja wa ndugu zangu wadogo, mlinitendea mbili alikuja na kusema, 'Bwana, ulinipa talanta mbili. mimi.' **41** Ndipo atawaambia hao walio mkono wake Tazama, nimepata faida ya talanta zingine mbili,' wa kushoto, 'Ondokeni kwangu, mliolaaniwa, nendeni **23** Bwana wake alimwambia, 'Hongera, mtumwa katika moto wa milele ulioandaliwa kwa ajili ya mzuri na mwaminifu! Umekuwa mwaminifu kwa vitu shetani na malaika zake, (aiōnios g166) **42** kwa sababu vichache. Nitakupa madaraka juu ya vitu vingi. Ingia nilikuwa na njaa lakini hamkunipa chakula; Nilikuwa katika furaha ya bwana wako.' **24** Baadaye mtumwa na kiu lakini hamkunipa maji; **43** Nilikuwa mgeni aliyepokea talanta moja alikuja na kusema, 'Bwana, lakini hamkunikaribisha; nikiwa uchi lakini hamkunipa najua kuwa wewe ni mtu mkali. Unachuma mahali mavazi; nikiwa mgonjwa na nikiwa kifungoni, lakini ambapo hukupanda, na unavuna mahali ambapo hamkunitunza.' **44** Ndipo wao pia watamjibu na hukusia. **25** Mimi niliogopa, nikaenda zangu na kusema, 'Bwana, lini tulikuona ukiwa na njaa, au kuificha talanta yako katika udongo. Tazama, unayo una kiu, au u mgeni, au ukiwa uchi, au ukiwa hapa ile ilio yako.' **26** Lakini bwana wake alijibu na mgonjwa, au ukiwa mfungwa, na hatukukuhudumia? kusema, 'Wewe mtumwa mwovu na mzembe, ulijua **45** Kisha atawajibu na kusema, 'Kweli nawaambia, kile kwamba ninachuma mahali ambapo sijapanda na ambacho hamkutenda kwa mmoja wa hawa wadogo, kuvuna mahali ambapo sikusia. **27** Kwahiyio ulipaswa hamkunitendea mimi.' **46** Hawa watakwendwa katika kuwapa fedha yangu watu wa benki, na wakati adhabu ya milele bali wenye haki katika uzima wa wa kurudi kwangu ningeipokea ile yangu pamoja milele." (aiōnios g166)

26 Wakati Yesu alipomaliza kusema maneno yote hayo, aliwaambia wanafunzi wake, **2** "Mnajua kwamba baada ya siku mbili kutakuwa na sikuu ya pasaka, na mwana wa Adamu atatolewa ili asulibiwe." **3** Baadaye wakuu wa makuhani na wazee wa watu walikutana pamoja makao ya Kuhani

Mkuu, aliye kuwa anaitwa Kayaifa. 4 Kwa pamoja Yesu akamwambia, "Umesema jambo hilo wewe walipanga njama ya kumkamata Yesu kwa siri na mwenyewe." 26 Walipokuwa wakila chakula, Yesu kumuua. 5 Kwa kuwa walisema, "Isifanyike wakati aliuwaa mkate, akaubariki, na kuumega. Akawapa wa sikuu, kusudi isije ikazuka ghasia mionganii wanafunzi wake akisema, "Chukueni, mle. Huu ni mwa watu." 6 Wakati Yesu alipokuwa Bethania katika mwili wangu." 27 Akatwaa kikombe na kushukuru, nyumba ya Simoni mkoma, 7 alipokuwa amejinyoosha akawapa na kusema, "Kunyweni wote katika hiki. 28 mezani, mwanamke mmoja alikuja kwake akiwa Kwa kuwa hii ni damu ya agano langu, inayomwagua amebeba mkebe wa alabasta iliyojuwa na mafuta kwa ajili ya wengi kwa msamaha wa dhambi. 29 Lakini yenye thamani kubwa, na aliyamimina juu ya kichwa nawaambieni, sitakunyu tena matunda ya mzabibu chake. 8 Lakini wanafunzi wake walipoona jambo huu, hadi siku ile nitakapokunyu mpya pamoja hilo, walichukia na kusema, "Nini sababu ya hasara nanyi katika ufalme wa Baba yangu." 30 Walipokuwa hii? 9 Haya yangeweza kuuzwa kwa kiasi kikubwa wamemaliza kuimba wimbo, walitoka kwenda Mlima na kupewa maskini." 10 Lakini Yesu, akiwa anajua wa Mizeituni. 31 Kisha Yesu aliwaambia, "Usiku huu hili, aliwaambia, "Kwa nini mnamsumbua mwanamke ninyi nyote mtajikwaa kwa sababu yangu, kwa kuwa huyu? Kwa kuwa amefanya kitu kizuri kwangu. 11 imeandikwa, Nitampiga mchungaji na kondoo wa Masikini mnao siku zote, lakini hamtakuwa pamoja kundi watatawanyika. 32 Lakini baada ya kufufuka nami daima. 12 Kwa sababu alipomimina mafuta kwangu, nitawatangulia kwenda Galilaya." 33 Lakini haya juu ya mwili wangu, alifanya hivyo kwa ajili ya Petro alimwambia, "Hata kama wote watakukataa kwa maziko yangu. 13 Kweli nawaambieni, popote Injili sababu ya mambo yatakayokupata, mimi sitakukataa." hii itakaphubiriwa katika ulimwengu mzima, kitendo 34 Yesu akamjibu, "kweli nakuambia, usiku huu kabla aliofanya huyu mwanamke, pia kitakuwa kinasemwa jogoo hajawika, utanikana mara tatu." 35 Petro kwa ajili ya kumkumbuka." 14 Ndipo mmoja wa wale akamwambia, "hata kama ingenipasa kufa na wewe, Kumi na wawili, aliyeitwa Yuda Iskariote, alienda kwa sitakukana." Na wanafunzi wengine wote wakasema wakuu wa makuhani 15 na kusema, "Mtanipatia nini vivyo hivyo. 36 Baadaye Yesu alienda nao mahali nikimsaliti?" Wakampimia Yuda vipande thelathini panapoitwa Gethsemane na aliwaambia wanafunzi vya fedha. 16 Tangu muda huo alitafuta nafasi wake, "Kaeni hapa wakati nikienda huko na kuomba." ya kumsaliti. 17 Hata siku ya kwanza ya mikate 37 Akamchukua Petro na wana wawili wa Zebedayo isiyotiwa chachu, wanafunzi walimwendea Yesu na na akaanza kuhuzunika na kusononeka. 38 Kisha kusema, "Wapi unataka tukuandalie ule chakula cha aliwaambia, "Roho yangu ina huzuni kubwa sana, hata Pasaka?" 18 Akawaambia, "Nendeni mjini kwa mtu kiasi cha kufa. Bakini hapa na mkeshe pamoja nami." fulani na mwambieni, Mwalimu anasema, "Muda 39 Akenda mbele kidogo, akaanguka kifudifudi, na wangu umekaribia. Nitaitimiza Pasaka pamoja na kuomba. Akasema, "Baba yangu, kama inawezekana, wanafunzi wangu katika nyumba yako. 40 Wanafunzi kikombe hiki kiniepuke. Isiwe kama ninavyotaka mimi, walifanya kama Yesu alivyowaagiza, na waliandaa bali kama utakavyo wewe." 40 Akawaendea wanafunzi chakula cha Pasaka. 20 Ilipofika jioni, aliketi kula na akawakuta wamelala usingizi, na akamwambia chakula pamoja na wale wanafunzi Kumi na Wawili. Petro, "Kwa nini hamkuweza kukesha nami kwa 21 Walipokuwa wanakula chakula, alisema, "Kweli saa moja? 41 Kesheni na kuomba kusudi msiingie nawaambia kwamba mmoja wenu atanisaliti." 22 majaribuni. Roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu." 42 Walihuzunika sana, na kila mmoja alianza kumuuliza, Akaenda zake mara ya pili na kuomba, akasema, "Je, hakika siyo mimi, Bwana?" 23 Akawajibu, "Yule "Baba yangu, kama jambo hili haliwezi kuepukika ambaye anachovya mkono wake pamoja nami katika na ni lazima nikinyewe kikombe hiki, mapenzi yako bakuli ndiye atakaye nisaliti. 24 Mwana wa Adamu yatimizwe." 43 Akarudi tena na kuwakuta wamelala ataondoka, kama alivyoandikiwa. Lakini ole wake usingizi, kwa kuwa macho yao yalikuwa mazito. 44 mtu ambaye atamsaliti Mwana wa Adamu! Ingekuwa Kisha akawaacha tena akaenda zake. Akaomba vizuri kwa mtu huyo kama asingezaliwa." 25 Yuda, mara ya tatu akisema maneno yaleyale. 45 Baadaye ambaye angemsaliti alisema, "Je!, Ni mimi Rabi?" Yesu aliwaendea wanafunzi wake na kuwaambia,

"Bado mmelala tu na kujipumzisha? Tazameni, saa Kristo, Mwana wa Mungu." 64 Yesu akamjibu, "Wewe imekaribia, na Mwana wa Adamu anasalitiwa mikononi mwenyewe umesema jambo hilo. Lakini nakuambia, mwa wenyе dhambi. 46 Amkeni, tuondoke. Tazama, toka sasa na kuendelea utamwona Mwana wa Adamu yule anaye nisaliti amekaribia." 47 Wakati alipokuwa ameketi mkono wa kulia wenyе Nguvu, na akija katika bado anaongea, Yuda mmoja wa wale Kumi na Wawili, mawingu ya mbinguni." 65 Ndipo Kuhani Mkuu alirua akafika. Kundi kubwa lilifika pamoja naye likitokea mavazi yake na kusema, "Amekufuru! Je, twahitaji kwa wakuu wa makuhani na wazee wa watu. Walikuja tena ushahidi wa nini? Angalia, tayari mmesikia na mapanga na marungu. 48 Tena mtu aliyekusudia akikufuru. 66 Je! Mnawaza nini? Wakajibu na kusema, kumsaliti Yesu alikuwa amewapa ishara, akisema, "Anastahili kifo." 67 Kisha walimtemea mate usoni na "Yule nitakayembusu, ndiye yeye. Mkamateni." 49 kumpiga ngumi, na kumchapa makofi kwa mikono Mara hiyo alikuja kwa Yesu na kusema, "Salamu, yao, 68 na kusema, "Tutabirie, wewe Kristo. Ni nani Mwalimu!" Na akambusu. 50 Yesu akamwambia, amekuchapa?" 69 Wakati huo Petro alikuwa amekaa "Rafiki, lifanye lile ambalo limekuleta." Ndipo wakaja, nje katika ukumbi, na mtumishi wa kike alimwendea na kumnyooshea mikono Yesu, na kumkamata. 51 na kusema, "Wewe pia ulikuwa pamoja na Yesu wa Tazama, mtu mmoja aliyekuwa pamoja na Yesu, Galilaya." 70 Lakini alikana mbele yao wote, akisema, alinyosha mkono wake, akachomoa upanga wake, na Sijui kitu unacho sema." 71 Alipoenda nje ya lango, akampiga mtumishi wa kuhani mkuu, na kumkata sikio mtumishi mwinge wa kike alimwonda na kuwaambia lake. 52 Ndipo Yesu akamwambia, rudisha upanga waliokuwepo hapo, "Mtu huyu pia alikuwa pamoja wako pale ulipoutoa, kwa kuwa wote watumiao na Yesu wa Nazareti." 72 Akakana tena kwa kiapo, upanga wataangamizwa kwa upanga. 53 Mhadhani "Mimi simjui mtu huyu." 73 Muda mfupi baadaye, wale kuwa siwezi kumwita Baba yangu, naye akanitumia waliokuwa wamesimama karibu, walimwendea na majeshi zaidi ya kumi na mawili ya malaika? 54 kusema na Petro, "Kwa hakika wewe pia ni mmoja Lakini basi jinsi gani maandiko yangeweza kutimizwa, wao, kwa kuwa hata lafudhi yako inaonesha." 74 hivi ndivyo inapasa kutoke?" 55 Wakati huo Yesu Ndipo alianza kulaani na kuapa, "Mimi simfahamu akauambia umati, "Je! Mmekuja na mapanga na mtu huyu," na mara hiyo jogoo akawika. 75 Petro marungu kunikamata kama mnyang'anyi? Kila siku alikumbuka maneno aliyambiwa na Yesu, "Kabla nilikaa hekaluni nikifundisha, na hamkunishika! 56 jogoo hajawika utanikana mara tatu."

Lakini yote haya yametendeka ili Maandiko ya manabii yatimie." Ndipo wanafunzi wake wakamwacha na kukimbia. 57 Wale waliomkamata Yesu alimpeleka kwa Kayafa, Kuhani Mkuu, mahali ambapo waandishi na wazee walikuwa wamekusanyika pamoja. 58 Lakini Petro alimfuata nyuma kwa mbali hadi katika ukumbi wa Kuhani Mkuu. Aliingia ndani na kukaa pamoja na walinzi aone kitakachotokea. 59 Basi wakuu wa makuhani na Baraza lote walikuwa wakifutu ushahidi wa uongo dhidi ya Yesu, kusudi wapate kumuua. 60 Ingawa walijitokeza mashahidi wengi, Lakini hawakupata sababu yoyote. Lakini baadaye mashahidi wawili walijitokeza mbele 61 na kusema, "Mtu huyu alisema, "Naweza kulivunja hekalu la Mungu na kulijenga tena kwa siku tatu." 62 Kuhani Mkuu alisimama na kumwuliza, "Hauwezi kujibu? Hawa wanakushuhudia nini dhidi yako?" 63 Lakini Yesu alikaa kimya. Kuhani Mkuu akamwambia, "Kama Mungu aishivyo, nakuamuru utwambie, kama wewe ni

27 Muda wa asubuhi ulipofika, wakuu wote wa makuhani na wazee wa watu walikula njama dhidi ya Yesu wapate kumuua. 2 Walimfunga, walimwongoza, na kumfikisha kwa Liwali Pilato. 3 Kisha wakati Yuda, ambaye alikuwa amemsaliti, aliona kwamba Yesu amekwisha kuhukumiwa, alijuta na kurudisha vipande thelathini nya fedha kwa mkuu wa makuhani na wazee, 4 na akasema, "Nimefanya dhambi kwa kuisaliti damu isiyo na hatia." Lakini wakajibu, "Inatuhusu nini sisi? Yaangalie hayo mwenyewe." 5 Kisha alivirusha chini vile vipande nya fedha katika hekalu, na kuondoka zake na kujinyonga mwenyewe. 6 Mkuu wa makuhani alivichukua vile vipande nya fedha na kusema, "Si halali kuiweka fedha hii katika hazina, kwa sababu ni gharama ya damu." 7 Walijadiliana kwa pamoja na fedha ikatumika kununulia shamba la mfinyazi la kuzika wageni. 8 Kwa sababu hii shamba hilo limekuwa likiitiwa, "Shamba la damu" hadi leo hii. 9 Kisha lile

neno liliokuwa limenenwa na nabii Yeremia lilitimia, yake na kumkejeri, wakisema, "Salamu, Mfalme wa kusema, "Walitwaa vipande thelathini nya fedha, Wayahudi?" 30 Na walimtemea mate, na walitwaa gharama iliyopangwa na watu wa Israel kwa ajili mwanzu na kumpiga kichwani. 31 Wakati walipokuwa yake, 30 na waliitumia kwa shamba la mfinyanzi, wakimkejeri, walimvua ile kanzu na kumvika nguo kama Bwana alivyokuwa amenielekeza." 31 Sasa zake, na kumwongoza kwenda kumsilibisha. 32 Yesu alisimama mbele ya liwali, na liwali akamwuliza, Walipotoka nje, walimwona mtu kutoka Krene jina "Je! Wewe ni mfalme wa Wayahudi?" Yesu alimjibu, lake Simeoni, ambaye walimlazimisha kwenda nao ili "Wewe wasema hivyo." 32 Lakini wakati aliposhitakiwa apate kuubeba msalaba wake. 33 Walipofika mahali na wakuu wa makuhani na wazee, hakujibu chochote, paitwapo Galigotha, maana yake, "Eneo la fuvu la 33 Kisha Pilato alimwambia, "Hujayasikia mashitaka Kichwa." 34 Walimpa siki iliyochanganya na nyongo yote dhidi yako?" 34 Lakini hakumjibu hata neno anywe. Lakini alipoionja, hakuweza kuinywa. 35 moja, hivyo liwali alijawa na mshangao. 35 Sasa Wakati walipokuwa wamemsilibisha, waligawana katika sikukuu ilikuwa desturi ya liwali kumfungua mavazi yake kwa kupiga kura. 36 Na waliketi na mfungwa mmoja anayechaguliwa na umati. 36 Wakati kumwangalia. 37 Juu ya kichwa chake waliweka huo walikuwa na mfungwa sugu jina lake Baraba. 37 mashitaka dhidi yake yakisomeka, "Huyu ni Yesu, Hivyo wakati walipokuwa wamekusanyika pamoja, mfalme wa Wayahudi." 38 Wanyang'anyi wawili Pilato aliwauliza, "Ni nani mnataka tumfungue kwa ajili walisulibiwa pamoja naye, mmoja upande wa kulia yenu?" Baraba au Yesu anayeyitwa Kristo?" 38 Kwa wake na mwingine wa kushoto. 39 Wale waliokuwa sababu alijua kwamba wamekwisha kumkamata kwa wakipita walimdhihaki, wakitikisa vichwa vyao 40 na sababu ya chuki. 39 Wakati alipokuwa akiteti kwenye kusema, "Wewe uliyekuwa unataka kuliharibu hekalu kiti chake cha hukumu, mke wake alimtumia neno na na kulijenga katika siku tatu, jikoe mwenyewe! Kama kusema, "Usitende jambo lolote kwa mtu huyo asiye ni Mwana wa Mungu, shuka chini uteke msalabani!" na hatia. Kwani nimeteswa mno hata leo katika ndoto 41 Katika hali ile ile wakuu wa makuhani walikuwa kwa sababu yake." 40 Ndipo wakuu wa makuhani na wakimkashifu, pamoja na waandishi na wazee, na wazee waliwashawishi makutano wamwombe Baraba, kusema, 42 "Aliokoa wengine, lakini hawezi kuijokoa na Yesu auawe. 41 Liwali aliwauliza, "Ni yupi kati ya mwenyewe. Yeye ni Mfalme wa Wayahudi. Na ashuke wawili mnataka mimi nimwachie kwenu?" Walisema, chini toka msalabani, ndipo tutakapomwamini. 43 "Baraba." 42 Pilato akawaambia, "Nimtendee nini Alimtumaini Mungu. Acha Mungu amwokoe sasa Yesu anayeyitwa Kristo?" Wote wakajibu, "Msulibishe" kama anataka, kwa sababu alisema, "Mimi ni Mwana 43 Naye akasema, "Kwa nini, ni kosa gani ametenda?" wa Mungu." 44 Na wale wanyang'anyi waliokuwa Lakini walizidi kupaza sauti hata juu mno, "Msulibishe." wamesulibiwa pamoja naye pia walisema maneno ya 44 Hivyo wakati Pilato alipoona hawezi kufanya lolote, kumdhihaki. 45 Sasa kutoka saa sita kulikuwa na giza lakini badala yake vurugu zilikuwa zimeanza, alitwaa katika nchi yote hadi saa tisa. 46 Ilipofika saa tisa, Yesu maji akanawa mikono yake mbele ya umati, na akalia kwa sauti kuu, "Eloi, Eloi, lama thabakithan?" kusema, "Mimi sina hatia juu ya damu ya mtu huyu akimaanisha, "Mungu wangu, Mungu wangu, kwa nini asiye na hatia. Yaangalieni haya wenyewe." 47 Wakati huo baadhi yao waliokuwa Watu wote wakasema, "Damu yake iwe juu yetu wamesimama pale walisisikia, wakasema, "Anamwita na watoto wetu." 48 Kisha akamfungulia Baraba Eliya." 49 Mara moja mmoja wao alikimbia kuchukua kwao, lakini alimpiga mijeredi Yesu na kumkabidhi sifongo na kuijaza kinywaji kichungu, akaiweka juu kwao kwenda kusulibiwa. 50 Kisha askari wa liwali ya mti na kumpa apate kunywa. 51 Nao waliosalia wakamchukua Yesu mpaka Praitorio na kundi kubwa wakasema, "Mwacheneni peke yake, acheni tuone kama la maaskari wote wakamkusanyika. 52 Wakamvua Eliya atakuja kumwokoa." 53 Kisha Yesu akalia tena nguo zake na kumvika kanzu ya rangi nyekundu. kwa sauti kuu na akaitoa roho yake. 54 Tazama, 54 Kisha wakatengeneza taji ya miiba na kuiweka Pazia la hekalu lilipasuka sehemu mbili kutokea juu ya kichwa chake, na walimwekea mwanzu katika juu hadi chini. Na ardhi ikatetemeka na miamba mkono wake wa kuume. Walipiga magoti mbele ikapasuka vipande. 55 Makaburi yalifunguka, na miili

ya watakatifu wengi waliokuwa wamelala usingizi "msiogope kwa maana najua kuwa mnamatfuta Yesu, walifufuliwa. 53 Walitoka kwenye makaburi baada ya aliyesulibwa. 6 Hayupo hapa, lakini amefufuka kama ufufuo wake, waliingga mji mtakatifu, na wakaonekana alivyowaambia. Njooni muone mahali ambapo Bwana na wengi. 54 Basi yule akida na wale ambao alilala. 7 Nendeni haraka mkawaambie wanafunzi walikuwa wakimtzama Yesu waliona tetemeko na wake, 'Ameefufuka toka wafu, tazama amewatangulia mambo yaliyokuwa yaktokea, walijawa na woga Galilaya. Huko ndiko mtamwona.' Tazama mimi sana na kusema, "Kweli huyu alikuwa Mwana wa nimewaambia." 8 Wale wanawake waliondoka pale Mungu." 55 Wanawake wengi waliokuwa wakimfuta kaburini haraka wakiwa na hofu na furaha kubwa, na Yesu kutoka Galilaya ili kumhudumia walikuwa pale wakakimbia kuwaambia wanafunzi wake. 9 Tazama wakitazama kutoka kwa mbali. 56 Miongini mwao Yesu akakutana nao na kusema, "Salamu." wale walikuwa Mariamu Magdarena, Mariamu mama wanawake walikuja na kushika miguu yake, na yake Yakobo na Joseph, na mama wa watoto wa kisha wakamwabudu. 10 Kisha Yesu akawaambia, Zebedayo 57 Ilipofika jioni, alikuja mtu tajiri kutoka "msiogope, nendeni mkawaambie ndugu zangu Arimathayo, aliyeitwa Yusufu, ambaye pia alikuwa watangulie Galilaya. Huko wataniona. 11 Wakati wale mwanafunzi wa Yesu. 58 Alimwendea Pilato na wanawake walipokuwa wakienda, tazama baadhi kuuomba mwili wa Yesu. Kisha Pilato aliagiza apate ya walinzi walienda mjini na kuwaambia wakuu wa kupewa. 59 Yusufu aliuchukua mwili akaufunga na makuhani mambo yote yaliyokuwa yametokea. 12 nguo ya sufi safi, 60 na akaulaza katika kaburi Nao makuhani walipokuwa wamekutana na wazee jipyä lake alilokuwa amelichonga mwambani. Kisha na kulijadili jambo hilo pamoja nao, walitoa kiasi akavingirisha jiwe kubwa likafuniika mlango wa kaburi kikubwa cha pesa kwa wale askari 13 na kuwaambia, na akaenda zake. 61 Mariamu Magdalena na Mariamu "Waambieni wengine kuwa, 'wanafunzi wa Yesu mwingine walikuwa pale, wamekaa kuelekea kaburi. walikuja usiku wakauiiba mwili wa Yesu wakati sisi 62 Siku iliyofuata ambayo ilikuwa siku baada ya tulipokuwa tumelala.' 14 Kama taarifa hii itamfikia liwali, maandalio, wakuu wa makuhani na Mafarisayo sisi tutamshawishi na kuwaondoleeni ninyi mashaka walikusanyika pamoja kwa Pilato. 63 Wakamwambia, yote." 15 Kwa hiyo wale askari wakazichukua zile "Bwana, tunakumbuka kuwa wakati yule mdanganyifu pesa na kufanya kama walivokuwa wameelekezwa. alipokuwa hai, alisema, 'Baada ya siku tatu atafufuka Habari hii ikaenea sana kwa Wayahudi na imekuwa tena.' 64 Kwahiylo, agiza kwamba kaburi lilindwe hivyo hadi leo. 16 Lakini wale mitume kumi na salama mpaka siku ya tatu. Vinginevyo, wanafunzi mmoja walienda Galilaya, kwenye ule mlima aliokuwa wake wanawenza kuja kumwiba na kusema kwa amewaelekeza. 17 Nao walipomwona, walimwabudu. watu, 'Ameefufuka kutoka wafu.' Na udanganyifu wa lakini baadhi yao waliona shaka. 18 Yesu akaja mwisho utakuwa mbaya kuliko ule wa kwanza." kwao akawaambia akisema, "Nimepewa mamlaka 65 Pilato akawaambia, "Chukueni walinzi. Nendeni yote duniani na mbinguni. 19 Kwa hiyo enendeni mkafanye hali ya usalama kama muvezavyo." 66 mkwafanye mataifa yote kuwa wanafunzi. Wabatizeni Hivyo walikwenda na kufanya kaburi kuwa salama, katika jina la Baba, na la Mwana, na la Roho jiwe liligongwa mhuri na kuweka walinzi.

28 Baadaye jioni siku ya Sabato, juu lilipokuwa
likichwa kuelekea siku ya kwanza ya juma,
Mariamu magadalena, na yule Mariam mwingine
walikuja kuliona kaburi. 2 Tazama kulikuwa na
tetemeko kubwa, kwa sababu malaika wa Bwana
alishuka na kulivingirisha lile jiwe, kisha akalikalia.
3 Sura yake ilikuwa kama ya umeme, na mavazi
yake yalikuwa meupe kama theluji. 4 Wale walinzi
walijawa na hofu na kuwa kama wafu. 5 Yule
malaika akawafanulia wale wanawake akisema,

Mtakatifu. 20 Wafundisheni kuyatii mambo yote
niliyowaamuru, Na tazama, mimi niko pamoja nanyi
daima, hata mpaka mwisho wa dunia. (aiōn g165)

Marko

1 Huu ni mwanzo wa injili ya Yesu Kristo, Mwana wa Mungu. 2 Kama ilivyoandikwa na nabii Isaya, "Tazama, ninamtuma mjuimbe wangu mbele yako, mmoja atakayetayarisha njia yako. 3 Sauti ya mtu aitaye nyikani, "Ikamilisheni njia ya Bwana; zinyosheni njia zake". 4 Yohana alikuja, akibatiza nyikani na kuhubiri ubatizo wa toba kwa msamaha wa dhambi. 5 Nchi yote ya Yudea na watu wote wa Yerusalem walikwenda kwake. Walikuwa wakibatizwa naye katika mto Yordani, wakiungama dhambi zao. 6 Yohana alikuwa anavaa vazi la manyoya ya ngamia na mkanda wa ngozi kiunoni mwake, na alikuwa anakula nzige na asali ya porini. 7 Alihubiri na kusema, "Yupo mmoja anakuja baada yangu mwenye nguvu zaidi kuliko mimi, na sina hadhi hata ya kuinama chini na kufungua kamba za viatu vyake. 8 Mimi niliwabatiza kwa maji, lakini yeye atawabatiza ninyi kwa Roho Mtakatifu." 9 Ilitokea katika siku hizo kwamba Yesu alikuja kutoka Nazareti ya Galilaya, na alibatizwa na Yohana katika mto Yordani. 10 Wakati Yesu alipoinuka kutoka majini, aliona mbingu zimegawanyika wazi na Roho akishuka chini juu yake kama njiwa. 11 Na sauti ilitoka mbinguni, "Wewe ni Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa sana na wewe." 12 Kisha mara moja Roho akamlazimisha kwenda nyikani. 13 Alikuwako nyikani siku arobaini, akijaribiwa na Shetani. Alikuwa pamoja na wanyama wa mwituni, na malaika walimhudumia. 14 Sasa baada ya Yohana kukamatwa, Yesu alikuja Galilaya akitangaza injili ya Mungu, 15 akisema, "Muda umetimia, na ufalme wa Mungu umekaribia. Tubuni na kuamini katika injili". 16 Na akipita kando ya bahari ya Galilaya, alimwona Simoni na Andrea ndugu wa Simoni wakitupa nyavu zao katika bahari, kwa kuwa walikuwa wavuvi. 17 Yesu aliwaambia, "Njoni, nifuateni, na nitawafanya wavuvi wa watu." 18 Na mara moja waliacha nyavu na wakamfuata. 19 Wakati Yesu alipotembea umbali kidogo, alimwona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana ndugu yake; walikuwa kwenye mtumbwi wakitengeneza nyavu. 20 Mara aliwaita na wao walimwacha baba yao Zebedayo ndani ya mtumbwi na watumishi waliokodiwa, wakamfuata. 21 Na walipofika Kaperinaumu, siku ya Sabato, Yesu aliingia kwenye sinagogi na kufundisha. 22 Walilishangaa fundisho

lake, kwa vile alikuwa akiwfundisha kama mtu ambaye ana mamlaka na siyo kama waandishi. 23 Wakati huo huo kulikuwa na mtu katika sinagogi lao aliyekuwa na roho mchafu, na alipiga kelele, 24 akisema, "Tuna nini cha kufanya na wewe, Yesu wa Nazareti? Umekuja kutuangamiza? Nakujua u nani. Wewe ni Mtakatifu pekee wa Mungu!" 25 Yesu alimkemea pepo na kusema, "Nyamaza na uteke ndani yake!" 26 Na roho mchafu alimwangusha chini na akatoka kwake wakati akilia kwa sauti ya juu. 27 Na watu wote walishangaa, hivyo wakaulizana kila mmoja, "Hii ni nini? Fundisho jipya lenye mamlaka? Hata huamuru pepo wachafu nao wanamtili!" 28 Na habari kuhusu yeze mara moja zikasambaa kila mahali ndani ya mkoaa wote wa Galilaya. 29 Na mara moja baada ya kutoka nje ya sinagogi, walilingia nyumbani mwa Simoni na Andrea wakiwa na Yakobo na Yohana. 30 Sasa mama mkwe wa Simoni alikuwa amelala mgonjwa wa homa, na mara moja walimwambia Yesu habari zake. 31 Hivyo alikuja, alimshika kwa mkono, na kumwinua juu; homa ikaondoka kwake, na akaanza kuwashudumia. 32 Jioni hiyo wakati juu limekwisha zama, walimletea kwake wote waliokuwa wagonjwa, au waliopagawa na pepo. 33 Mji wote walikusanyika pamoja katika mlango. 34 Aliwaponya wengi waliokuwa wagonjwa wa magonjwa mbalimbali na kutoa pepo wengi, bali hakuruhusu pepo kuongea kwa sababu walimjua. 35 Aliamka asubuhi na mapema, wakati ilikuwa bado giza; aliondoka na kwenda mahali pa faragha na aliomba huko. 36 Simoni na wote waliokuwa pamoja naye walimtafuta. 37 Walimpata na wakamwambia, "Kila mmoja anakutafuta" 38 Aliwaambia, "Twendeni mahali pengine, nje katika miji inayozunguka, ili niweze kuhubiri huko pia. Ndiyo sababu nilikuja hapa." 39 Alikwenda akipita Galilaya yote, akihubiri katika masinagogi yao na kukemea pepo. 40 Mwenye ukoma mmoja alikuja kwake. Alikuwa akimsihi; alipiga magoti na alimwambia, "Kama unataka, waweza kunifanya niwe safi." 41 Akisukumwa na huruma, Yesu alinyosha mkono wake na kumgusa, akimwambia, "Ninataka Uwe msafi." 42 Mara moja ukoma ukamtoka, na alifanya kuwa safi. 43 Yesu akamwonya vikali na akamwambia aende mara moja, 44 Alimwambia, "Hakikisha hausemi neno kwa yejote, lakini nenda, ujionyeshe kwa kuhanu, na uteoe dhabihu kwa ajili

ya utakaso ambayo Musa aliagiza, kama ushuhuda dhambi na wakusanya kodi, waliwaambia wanafunzi kwoo." 45 Lakini alikwenda na kuanza kumwambia kila wake, "Kwa nini anakula na wakusanya kodi na mmoja na kueneza neno zaidi hata Yesu hakuweza watu wenye dhambi?" 17 Wakati Yesu aliposikia tena kuingia mjini kwa uhuru. Hivyo alikaa mahali pa faragha na watu walikuja kwake kutoka kila mahali.

2 Aliporudi Kaperinaumu baada ya siku chache, ilisikia kwamba alikuwa nyumbani. 2 Watu wengi sana walikuwa wamekusanyika pale na haikuwepo nafasi tena, hata ile ya pale mlangoni, na Yesu alisema neno kwoo. 3 Kisha baadhi ya watu walikuja kwake waliomleta mtu aliyejkuwa amepooza; watu wanne walikuwa wamembeba. 4 Wakati waliposhindwa kumkaribia kwa sababu ya umati wa watu, waliondoa paa juu ya mahali pale alipokuwa. Na walipokuwa wamekwishatoboa tundu, walishusha kitanda ambacho mtu aliyejooza alikuwa amelala. 5 Alipoiona imani yao, Yesu alimwambia mtu aliyejooza, "mwanangu, dhambi zako zimesamehewa." 6 Lakini baadhi ya waandishi wale waliokuwa wamekaa pale walijihoji miyoni mwao, 7 "Anawezaje mtu huyu kusema hivi? Anakufur! Nani awezaye kusamehe dhambi isipokuwa Mungu peke yake?" 8 Mara Yesu alijua rohoni mwake walichokuwa wakifikiri mionganii mwao wenye. Aliwaambia, "Kwa nini mnafikiri hivi miyoni mwenu? 9 Lipi ni jepesi zaidi kusema kwa mtu aliyejooza, 'Dhambi zako zimesamehewa' au kusema 'Simama, chukua kitanda chako, na utembee? 10 Lakini ili wapate kujua ya kuwa Mwana wa Adamu ana mamlaka ya kusamehe dhambi katika dunia, alimwambia yule aliyejooza, 11 "Nakuambia wewe, inuka, chukua mkeka wako, na uende nyumbani kwako." 12 Alisimama na mara moja akachukua mkeka wake, na alikwenda nje ya nyumba mbele ya kila mtu, hivyo wote walishangaa na walimpa Mungu utukufu, na wakasema "Kamwe, hatujawahi kuona jambo kama hili." 13 Alienda tena kando ya ziwa, na umati wote wa watu walikuja kwake, na akawafundisha. 14 Alipokuwa akipita alimwona Lawi mwana wa Alfayo ameketi kwenye sehemu ya kukusanya kodi na akamwambia, "Nifuate." Alisimama na kumfuala. 15

Na wakati Yesu alipokuwa akipata chakula katika nyumba ya Lawi, wakusanya kodi wengi na watu wenye dhambi walikuwa wakila na Yesu na wanafunzi wake, kwa kuwa walikuwa wengi nao walimfuata. 16 Wakati waandishi, ambaa walikuwa Mafarisayo, walipoona kwamba Yesu alikuwa akila na watu wenye

dhambi na wakusanya kodi, waliwaambia wanafunzi kwoo." 45 Lakini alikwenda na kuanza kumwambia kila wake, "Kwa nini anakula na wakusanya kodi na mmoja na kueneza neno zaidi hata Yesu hakuweza watu wenye dhambi?" 17 Wakati Yesu aliposikia tena kuingia mjini kwa uhuru. Hivyo alikaa mahali pa faragha na watu walikuja kwake kutoka kila mahali. hivi aliwaambia, "Watū walio na afya katika mwili hawamhitaji tabibu; ni watu wagonjwa pekee ndio wanamhitaji. Sikuja kuwaita watu wenye haki, lakini watu wenye dhambi." 18 Wanafunzi wa Yohana na Mafarisayo walikuwa wakifunga. Na baadhi ya watu walikuja kwake na kumwambia, "Kwa nini wanafunzi wa Yohana na mafarisayo hufunga, lakini wanafunzi wako hawafungi? 19 Yesu aliwaambia, "Je waliohuduria harusini wanawenza kufunga wakati bwana harusi bado akiwa pamoja nao? Kwa vyoyote bwana harusi akiwa bado yuko pamoja nao hawawezi kufunga." 20 Lakini siku zitakuja wakati bwana harusi atakapoondolewa kwoo, na katika siku hizo wao watafunga. 21 Hakuna mtu ashonaye kipande kipyä cha nguo kwenye vazi kuukuu, vinginevyo kiraka kitabanduka kutoka katika hilo, kipyä kubanduka kutoka katika kikuukuu, na kutakuwepo mpasuko mbaya. 22 Hakuna mtu atiaye divai mpya katika viriba vikuukuu, vinginevyo divai itavipasua viriba na vyote viwili divai na viriba vitapotea. Badala yake, weka divai mpya katika viriba vipyä." 23 Katika siku ya Sabato Yesu alipita kwenye baadhi ya mashamba, na wanafunzi wake walianza kuchukua baadhi ya masuke ya ngano. 24 Na Mafarisayo walimwambia, "Tazama, kwa nini wanafanya kitu ambacho ni kinyume cha sheria katika siku ya Sabato?" 25 Aliwaambia, "Hamkusoma kile alichofanya Daudi alipokuwa katika uhitaji na njaa—yeye pamoja na watu waliokuwa pamoja naye? 26 Jinsi alivyoenda katika nyumba ya Mungu wakati Abiathari alipokuwa kuhanii mkuu na akala mkate uliowekwa mbele—ambao ilikuwa kinyume cha sheria kwa mtu yejote kula isipokuwa makuhani—na aliwapa hata baadhi ya wale waliokuwa pamoja naye?" 27 Yesu alisema, "Sabato ilifanywa kwa ajili ya mwanadamu, siyo mwanadamu kwa ajili ya Sabato. 28 Kwa hiyo, Mwana wa Adamu ni Bwana, hata kwa Sabato."

3 Na tena aliiingia ndani ya sinagogi na mle palikuwa na mtu mwenye mkono uliopooza. 2 Baadhi ya watu walikuwa wakimfuatilia kwa ukaribu kuona kama atamponya siku ya Sabato ili kwamba wamshikitaki. 3 Yesu alimwambia mtu mwenye mkono uliopooza, "Inuka na usimame katikati ya umati huu." 4 Kisha

akawaambia watu, "Je ni halali kutenda tendo jema siku ya Sabato au kutenda yasiyo haki; kuokoa maisha, kuingia ndani ya nyumba ya mtu mwenye nguvu au kuua?" Lakini walibaki kimya. 5 Akawaangalia kwa hasira, akihuzunika kwa sababu ya ugumu wa miyo yao, na akamwambia yule mtu, "Nyoosha mkono wako". Akaunyoosha na Yesu akamponya wake. 6 Mafarisayo wakaenda nje na mara wakafanya njama pamoja na Maherode dhidi yake ili kumuua. 7 Kisha Yesu, pamoja na wanafunzi wake, walienda baharini, na umati mkubwa wa watu uliwaifuata ukitokea Galilaya na Uyahudi 8 na kutoka Yerusalem na kutoka Idumaya na mbele ya Yorodani na jirani ya Tiro na Sidoni, umati mkubwa, uliposikia kila kitu alichokuwa anakifanya, walikuja kwake. 9 Na aliwaambia wanafunzi wake kuandaa mtubwi mdongo kwa ajili yake kwa sababu ya umati, ili kwamba wasije wakamsonga. 10 Kwa kuwa aliponya wengi, ili kila mtu aliyekuwa na mateso alikuwa na shauku ya kumfikia ili amguse. 11 Popote roho wachafu walipomwona, walianguka chini mbele yake na kulia, na walisema, "Wewe ni Mwana wa Mungu". 12 Aliwaamuru kwa msisitizo wasifanye ajulikane. 13 Alienda juu ya mlima, na akawaita aliowataka, na wakaenda kwake. 14 Akawachagua kumi na wawili (aliowaita mitume), ili kwamba wawe pamoja naye na aweze kuwatuma kuhubiri, 15 na kuwa na mamlaka ya kutoa mapepo. 16 Na akawachagua kumi na wawili: Simoni, aliyempa jina la Petro, 17 Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana ndugu yake Yakobo, aliyepewa jina la Bonagesi, hao ni, wana wa ngurumo, 18 na Andrea, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkananayo, 19 na Yuda Iskariote, ambaye atamsaliti. 20 Kisha alienda nyumbani, na umati wa watu wakaja pamoja tena, hata wasiweze kula hata mkate. 21 Familia yake waliposikia habari hiyo, walienda kumkamata, kwani walisema, "Amerukwa na akili". 22 Waandishi waliojua kutoka Yerusalem walisema, "Amepagawa na Beelzebuli," na, "Kwa mtawala wa mapepo anatoa mapepo". 23 Yesu aliwaita kwake na kusema nao kwa mifano, "Jinsi gani Shetani aweza kumtoa Shetani? 24 Kama ufalme ukigawanyika wenywewe, ufalme huo hauwezi kusimama. 25 Kama nyumba ikigawanyika yenywewe, nyumba hiyo haiwezi kusimama. 26 Kama Shetani atainuka kinyume chake mwenywewe na kugawanyika, hawezi kusimama, na atakuwa amefika mwisho wake. 27 Lakini hakuna hata mmoja aezayé na kuiba vitu vyake bila kumfunga mwenye nguvu kwanza, na kisha kukusanya kilichomo nyumbani. 28 Kweli nawambieni, dhambi zote za wana wa wanatamka, 29 lakini yeoye atakaye mkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa kamwe, bali ana hatia ya dhambi ya milele". (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesu alilisema hili kwa sababu walikuwa wakisema, "Ana roho chafu". 31 Kisha mama yake na ndugu zake walikuja na kusimama nje. Wakamtuma mtu, kumwita. 32 Na umati wa watu uliokuwa umekaa karibu naye wakamwambia, "mama yako na ndugu zako wako nje, na wanakutafuta wewe". 33 Aliwajibu, "Ni nani mama yangu na ndugu zangu?" 34 Aliwaangalia waliojua wamekaa wamemzunguka, na akasema, "Tazama, hawa ni mama zangu na ndugu zangu! 35 Yeyote afanyaye mapenzi ya Mungu, mtu huyo ni ndugu yangu, na dada yangu, na mama yangu".

4 Tena alianza kufundisha kandokando ya bahari. Na umati mkubwa ulikusanyika ukamzunguka, akaingia ndani ya mtumbwi baharini, na kukaa. Umati wote walikuwa pembeni mwa bahari ufukweni. 2 Na akawafundisha mambo mengi kwa mifano, na akasema kwao kwa mafundisho yake. 3 Sikilizeni, mpanzi alienda kupanda. 4 Alipokuwa akipanda, baadhi ya mbegu zilianguka njiani, na ndege wakaja wakazila. 5 Mbegu zingine zilianguka kwenye mwamba, ambako hapakuwa na udongo mwingu. Mara zikanyauka, kwa sababu hazikuwa na udongo wakotosha. 6 Lakini juu lilipochomoza, zilinyauka, na kwa sababu hazikuwa na mzizi, zilikauka. 7 Mbegu zingine zilianguka katikati ya miiiba. Miiiba ilikua na ikazisonga, na hazikuzaa matunda yeyote. 8 Mbegu zingine zilianguka kwenye udongo mzuri na zikazaa matunda wakati zikukua na kuongezeka, zingine zilizaa mara thelathini zaidi, na zingine sitini, na zingine mia". 9 Na akasema, "Yeyote mwenye masikio ya kusikia, na asikie!" 10 Yesu alipokuwa peke yake, wale waliojua karibu naye na wale kumi na wawili walimuuliza kuhusu mifano. 11 Akasema kwao, "Kwenu mmepewaa siri za ufalme wa Mungu. Lakini kwa walio nje kila kitu ni mifano, 12 ili wakitazama, ndio hutazama, lakini hawaoni, na kwa hivo wanansikia ndivo husikia. Lakini hawaalewi

4 Tena alianza kufundisha kandokando ya bahari.

Na umati mkubwa ulikusanya ukamzunguka, akaingia ndani ya mtumbwi baharini, na kukaa. Umati wote walikuwa pembedi mwa bahari ufukweni. 2 Na akawafundisha mambo mengi kwa mifano, na akasema kwao kwa mafundisho yake. 3 Sikilizeni, mpanzi alienda kupanda. 4 Alipokuwa akipanda, baadhi ya mbegu zilianguka njiani, na ndege wakaja wakazila. 5 Mbegu zingine zilianguka kwenye mwamba, ambako hapakuwa na udongo mwingi. Mara zikanyauka, kwa sababu hazikuwa na udongo wakutoshua. 6 Lakini juu lilipochomoza, zilinyauka, na kwa sababu hazikuwa na mzizi, zilikauka. 7 Mbegu ziingine zilianguka katikati ya miiba. Miiba ilikua na ikasisonga, na hazikuzaa matunda yejote. 8 Mbegu zingine zilianguka kwenye udongo mzuri na zikazaa matunda wakati zikukua na kuongezeka, zingine zilizaa mara thelathini zaidi, na zingine sitini, na zingine mia". 9 Na akasema, "Yeyote mwenye masikio ya kusikia, na asikie!" 10 Yesu alipokuwa peke yake, wale waliokuwa karibu naye na wale kumi na wawili walimuuliza kuhusu mifano. 11 Akasema kwao, "Kwenu mmepewa siri za ufalme wa Mungu. Lakini kwa walio nje kila kitu ni mifano, 12 ili wakitazama, ndiyo hutazama, lakini hawaoni, na kwa hiyo wanaposikia ndiyo husikia, lakini hawaelewi,

amasivyo wangegeuka na Mungu angeliwasamehe." na alisema neno kwao, kwa kadiri walivyoweza
13 Na akasema kwao, "Je hamuelewi mfano huu? kuelewa, 34 na hakusema nao bila mifano. Lakini Mtawezaje kuelewa mifano mingine? 14 Mpanzi wakati alipokuwa peke yake, akawaelezea kila kitu alipanda neno. 15 Baadhi ni wale walioanguka wanafunzi wake. 35 Katika siku hiyo, wakati wa pemberi mwa njia, mahali neno lilipopandwa. Na jioni ulipowadia, akasema kwao, "Twenderi upande walipolisikia, mara Shetani akaja na kulichukua neno wa pilii". 36 Hivyo wakauacha umati, wakamchukua ambalo lilipandwa ndani yao. 16 Na baadhi ni wale Yesu, wakati huo tayari alikuwa ndani ya mtumbwi. walipopandwa juu ya mwamba, ambao, wanapolisikia Mitumbwi mingine ilikuwa pamoja naye. 37 Na upepo neno, kwa haraka wanalipokea kwa furaha. 17 Na mkali wa dhoruba na mawimbi yaliikuwa yakiingia hawana mizizi yoyote ndani yao, lakini huvumilia kwa ndani ya mtumbwi na mtumbwi tayali ulikuwa umejaa. muda mfupi. Halafu tabu na masumbufu vinapokuja 38 Lakini Yesu mwenyewe alikuwa kwenye shetri, kwa sababu ya neno, mara hujikwaa. 18 Na wengine amelala kwenye mto. Wakamwamsha, wakisema, ni wale walipopandwa katika miiba. Wanalisikia neno, "Mwalimu, haujali sisi tunakufa?" 39 Na akaamka, 19 lakini masumbufu ya dunia, udanganyifu wa mali, na tamaa za mambo mengine, huwaingia na kulisonga neno, na linashindwa kuzaa matunda. (aiōn g165)

20 Kisha kuna wale ambao wamepandwa kwenye udongo mzuri. Wanalisikia neno na kulipokea na huzaa matunda: baadhi thelathini, na baadhi sitini, na baadhi mia moja." 21 Yesu akawaambia, "Je huwa unaleta taa ndani ya nyumba na kuiweka chini ya kikapu, au chini ya kitanda? Huileta ndani na kuiweka juu ya kiango. 22 Kwa kuwa hakuna chochote kilichoijicha ambacho hakitajulikana, na hakuna siri ambayo haitawekwa wazi. 23 Akiwapo mwenye masikio ya kusikia, na asikie!" 24 Akawaambia, "Iweni makini kwa kile mnachokisikia, kwa kuwa kipimo mpimacho, ndicho mtakachopimiwa, na itaongezwa kwenu. 25 Kwa sababu ye ye aliyenacho, atapokea zaidi, na yule asiyenacho, kutoka kwake vitachukuliwa hata vite alivyonavyo." 26 Na akasema, "Ufalme wa Mungu umefananishwa na mtu aliyeponda mbegu katika udongo. 27 Alipolala usiku na kuamka asubuhi, na mbegu zikachipuka na kukua, ingawa hajui iliyotokea. 28 Dunia hutoa mbegu yenye; kwanza majani, halafu maua, halafu mbegu zilizo komaa. 29 Na wakati mbegu itakapokua imeiva mara hupeleka mundu, kwa sababu mavuno yamewadida." 30 Na akasema, "tuufananshe ufalme wa Mungu na kitu gani, au tutumie mfano gani kuelezea? 31 Ni kama mbegu ya haradali, ambapo ilipopandwa ni ndogo sana kuliko mbegu zote duniani. 32 Hata, wakati imepandwa, inakuana kuwa kubwa zaidi ya mimea yote ya bustani, na inafanya matawi makubwa, hata ndege wa mbinguni huweza kufanya viota vyao kwenye kivuli chake." 33 Kwa mifano mgingi alifundisha

Yesu, wakati huo tayari alikuwa ndani ya mtumbwi. Mitumbwi mingine ilikuwa pamoja naye. 37 Na upepo neno, kwa haraka wanalipokea kwa furaha. 17 Na mkali wa dhoruba na mawimbi yaliikuwa yakiingia hawana mizizi yoyote ndani yao, lakini huvumilia kwa ndani ya mtumbwi na mtumbwi tayali ulikuwa umejaa. muda mfupi. Halafu tabu na masumbufu vinapokuja 38 Lakini Yesu mwenyewe alikuwa kwenye shetri, kwa sababu ya neno, mara hujikwaa. 18 Na wengine amelala kwenye mto. Wakamwamsha, wakisema, ni wale walipopandwa katika miiba. Wanalisikia neno, "Mwalimu, haujali sisi tunakufa?" 39 Na akaamka, 19 lakini masumbufu ya dunia, udanganyifu wa mali, na tamaa za mambo mengine, huwaingia na kulisonga neno, na linashindwa kuzaa matunda. (aiōn g165)

20 Kisha kuna wale ambao wamepandwa kwenye udongo mzuri. Wanalisikia neno na kulipokea na huzaa matunda: baadhi thelathini, na baadhi sitini, na baadhi mia moja." 21 Yesu akawaambia, "Je hamna imani bado?" 41 Walijawa na hofu kubwa ndani yao na wakasemezana wao kwa wao, "Huyu ni nani tena, kwa sababu hata upepo na bahari vya mtii?".

5 Walikuja mpaka upande mwingine wa bahari, katika mkoa wa Gerasi 2 Na ghafla wakati Yesu alipokuwa akitoka nje ya mtumbwi, mtu mwenye roho chafu alikuja kwake kutoka makaburini. 3 Mtu huyu alishti makaburini. Hakuna aliyeweza kumzuia zaidi, hakuna hata kwa minyororo. 4 Alikuwa amefungwa nyakati nyingi kwa pingu na minyororo. Aliikata minyororo na pingu zake zilivunjwa. Hakuna hata mmoja aliyekuwa na nguvu za kumshinda. 5 Usiku na mchana akiwa makaburini na milimani, alilia na kujikata ye ye mwenyewe kwa mawe makali. 6 Alipomwona Yesu kwa mbali, alikimbilia kwake na kuinama mbele yake. 7 Alilia kwa sauti kuu, "Wataka nikufanyie nini, Yesu, Mwana wa Mungu aliye Juu sana? Ninakusihii kwa Mungu mwenyewe, usinise." 8 Kwa kuwa alikuwa amemwambia, "Mtoke mtu huyu, wewe roho mchafu." 9 Naye alimwuliza, "Jina lako ni nani?" Naye alimijibu, "Jina langu ni Legion, kwa kuwa tuko wengi." 10 Alimsihi tena na tena asiwapeleke nje ya mkoa. 11 Sasa kundi kubwa la nguruwe lilikuwa likilishwa juu ya kilima, 12 nao walimsihi, wakisema, "Tutume kwa nguruwe; tuingie ndani yao." 13 Hivyo aliwaruhusu; roho wachafu waliwatoka na kuingia ndani ya nguruwe, nao walikimbilia chini ya kilima mpaka baharini, na karibia nguruwe elfu mbili walizama baharini. 14 Na wale waliokuwa wakiwalisha nguruwe

walikimbia na kutoa taarifa ya kilichotokea katika mji kilichotokea kwake, aliogopa na kutetemeka. Alikuja na katika nchi. Ndipo watu wengi walitoka kwenda na alianguka chini mbile yake na kumwambia ukweli kuona kilichotokea. **15** Ndipo walikuja kwa Yesu na wote. **34** Alisema kwake, "Binti, imani yako imekufanya walimwona mtu aliyepagawa na pepo—aliyekuwa uwe mzima. Enenda kwa amani na uponye kutoka na Jeshi—amekaa chini, amevikwa, na akiwa katika kwenye ugonjwa wako." **35** Alipokuwa akizungumza, akili yake timamu, nao waliogopa. **16** Wale waliokuwa baadhi ya watu walikuja kutoka kwa kiongozi wa wameona kilichotokea kwa mtu aliyekuwa amepagawa Sinagogi, wakisema, "Binti yako amekufa. Kwa nini na pepo waliwaambia kilichotokea kwake na pia kuendelea kumsumbuwa mwalimu?" **36** Lakini Yesu kuhusu nguruwe. **17** Nao walianza kumsihi aondoke aliposikia ambacho walikisema, alimwambia kiongozi katika mkoa wao. **18** Na alipokuwa akiingia ndani ya wa Sinagogi, "Usiogope. Amini tu." **37** Hakumruhusu mtumbwi, mtu aliyekuwa amepagawa na mapepo yejote kuongozana naye, isipokuwa Petro, Yakobo, alimsihi kwamba aende pamoja naye. **19** Lakini na Yohana, ndugu yake Yakobo. **38** Walikuja nyumbani hakumruhusu, lakini alimwambia, "Nenda nyumbani kwa kiongozi wa Sinagogi naye aliona vurugu, kulia kwako na kwa watu wako, na uwambie alikufanya kwingi na kuomboleza. **39** Alipoingia nyumbani, Bwana, na rehema aliyokupa." **20** Hivyo alienda aliwaambia, "Kwa nini mmesikitika na kwa nini mnalia? na alianza kutangaza mambo makuu ambayo Yesu Mtoto hajafa bali amelala." **40** Walimcheka, lakini amefanya kwake katika Dekapoli, na kila mmoja yeje, aliwatoa wote nje, alimchukua baba wa mtoto alistaajabu. **21** Na wakati Yesu alipovuka tena na mama na wale waliokuwa pamoja naye, na aliiingia upande mwininge, ndani ya mtumbwi, umati mkubwa ndani alimokuwa mtoto. **41** Aliuchukua mkono wa ulikusanyika kumzunguka, alipokuwa kando ya bahari. mtoto na alimwambia, "Talitha koum," ambayo ni **22** Na mmoja wa kiongozi wa sinagogi, aliyeitwa Yairo, kusema, "Binti mdogo, nakuambia, amka." **42** Ghafla alikuja, na alipomwona, alianguka miguuni pake. mtoto aliamka na kutembea (kwa kuwa alikuwa na **23** Akamsihi zaidi na zaidi, akisema, "Binti yangu umri wa miaka kumi na miwili). Na ghafla walishikwa mdogo anakaribia kufa. Ninakusihi, njoo na uweke na mshangao mkubwa. **43** Aliwaamuru kwa nguvu mikono yako juu yake ili kwamba aweze kupata kwamba hakuna yejote anapaswa kujua kuhusu hili. afya na kuishi." **24** Hivyo alikwenda pamoja naye, Na aliwaambia wampatie yule binti chakula. na umati mkubwa ulimfuata nao walimzonga karibu wakimzunguka. **25** Kulikuwa na mwanamke ambaye damu yake ilikuwa imetoka kwa miaka kumi na miwili. **26** Aliteseka nya kutosha chini ya matabibu wengi na alitumia kila kitu alichokuwa nacho. Hata hivyo hakusaidika kwa chochote, lakini badala yake alizidi kuwa na hali mbaya. **27** Alisikia habari kuhusu Yesu. Hivyo alikuja nyuma yake wakati alipokuwa akitembea ndani ya umati, naye aliligusa vazilake. **28** Kwa kuwa alisema, "Kama nikiyagusa mavazi yake tu, nitakuwa mzima." **29** Alipomgusa, kutokwa damu kulikoma, na alijisikia katika mwili wake kwamba aliponywa kutoka kwenye mateso yake. **30** Na ghafla Yesu aligundua ndani yake mwenyewe kwamba nguvu zimemtoka. Na aligeuka huku na huku katika umati wa watu na kuuliza, "Ni nani aliyelgisu vazilangu?" **31** Wanafunzi wake walimwambia, "Unaona umati huu umekusonga ukikuzunguka, nawe wasema, 'Ni nani alienigusa?'" **32** Lakini Yesu alitazama huku na huku kuona ambaye aliyekuwa amefanya hili. **33** Mwanamke, akijua

6 Na akaondoka hapo na kwenda mjini kwao, na wanafunzi wake wakamfuata. **2** Sabato ilipofika, alianza kufundisha katika Sinagogi. Watu wengi walimzikia na wakashangazwa. Wakasema, "Ampeta wapi mafundisho haya?" "Ni hekima gani hii aliopewa?" "Anatendaje miujiza hii kwa mikono yake?" **3** "Je huyu si yule seremala, mwana wa Mariamu na ndugu yao kina Yakobo, Yose, Yuda na Simioni? Je dada zake si wanaishi papa hapa pamoja nasi?" Na hawakufurahishwa na Yesu. **4** Yesu akawaambia, "Nabii hakosi heshima, isipokuwa katika mji wake na miongoni mwa ndugu zake na nyumbani mwake." **5** Hakuweza kutenda miujiza hapo, ila aliwawekea mikono wagonjwa wachache akawaponya. **6** Alishangazwa sana kwa sababu ya kutokuu minni kwao. Kisha alivitembelea vijiji vya jirani akifundisha. **7** Aliwaita wale wanafunzi kumi na wawili akaanza kuwatuma wawili wawili. Aliwapa mamlaka juu ya pepo wachafu, **8** na kuwaamuru wasichukue chochote wanapokwenda isipokuwa

fimbo tu. Wasichukue mkate, wala mkoba, wala fedha Akakileta kichwa chake kwenye sahani na kumpatia kibindoni; **9** lakini wavae viatu, na siyo kanzu mbili. binti, na binti akampa mama yake. **29** Na wanafunzi **10** Na akawaambia, "Nyumba yoyote mtakayoingia, wake waliposikia hayo, walikwenda kuuchukua mwili kaeni hapo mpaka mtakapoondoka. **11** Na mji wowote wake wakaenda kuuzika kaburini. **30** Na mitume, usipowapokea wala kuwasikiliza, ondokeni kwao, walikusanyika pamoja mbele ya Yesu, wakamweleza kung'uteni mavumbi ya miguu yenu, iwe ushuhuda yote waliyofanya na waliyofundisha. **31** Naye kwao." **12** Nao wakaenda wakitangaza watu watubu akawaambia, "Njooni wenywewe mahali pa faragha na kuacha dhambi zao. **13** Waliwafukuza pepo wengi, na tupumzike kwa muda." Watu wengi walikuwa na waliwapaka mafuta wagonjwa na wakaponywa. **14** wanakuja na kuondoka, hata hawkupata nafasi Mfalme Herode aliposikia hayo, kwa kuwa jina la Yesu ya kula. **32** Hivyo wakapanda mashua wakaenda lilikuwa limejulikana sana. Baadhi walisema, "Yohana mahali pa faragha peke yao. **33** Lakini waliwaona mbatizaji amefufuka na kwa sababu hiyo, hii nguvu wakondoka na wengi wakawatambua, kwa pamoja ya miujiza inafanya kazi ndani yake." **15** Baadhi yao walikimbia kwa miguu kutoka miji yote, nao wakafika wakasema, "Huyu ni Eliya," Bado wengine wakasema, kabla yao. **34** Walipofika pwani, aliona umati mkubwa "Huyu ni nabii, kama mmoja wa wale manabii wa na akawahurumia, kwa sababu walikuwa kama zamani." **16** Lakini Herode aliposikia haya akasema, kondoo wasiokuwa na mchungaji. Na akaanza "Yohana, niliyemkata kichwa amefufuliwa." **17** Maana kuwafundisha mambo mengi. **35** Muda ulipoendelea Herode mwenywewe aliagiza Yohana akamatwe na sana, wanafunzi wakamjia wakamwambia, "Hapa alimfunga gerezani kwa sababu ya Herodia (mke wa ni mahali pa faragha na muda umeendelea. **36** kaka yake Filipo) kwa sababu ye ye aliwa amemuo. Uwaage waende miji ya jirani na vijiji ili wakajinunulie **18** Kwa maana Yohana alimwambia Herode, "Si halali chakula." **37** Lakini akawajibu akisema, "Wapeni ninyi kumuoa mke wa kaka yako." **19** Lakini Herodia chakula." Wakamwambia, "Tunaweza kwenda na alianza kumchukia na aliwa akitaka kumuua, lakini kununua mikate yenye thamani ya dinari mia mbili na hakuweza, **20** maana Herode alimwogopa Yohana; kuwapa wale?" **38** Akawambia, "Mna mikate mingapi? alijua kwamba ni mwenye haki mtu mtakatifu, na Nendeni mkaangalie." walipopata wakamwambia, alimwacha salama. Na alipoendelea kumsikiliza "Mikate mitano na samaki wawili." **39** Akawaamuru alihuzunika sana, lakini alifurahi kumsikiliza. **21** watu waketi katika makundi juu ya majani mabichi. **40** Hata ilipofika wakati mwafaka ikiwa imekaribia Wakawaketisha katika makundi; makundi ya mamia siku ya kuzaliwa Herode akawaandalia moafisa kwa hamsini. **41** Kisha akachukua mikate mitano na wake karamu, na makamanda, na viongozi wa samaki wawili, na kutazama mbinguni, akaibariki kisha Galilaya. **22** Ndipo binti wa Herodia akaingia na akawapa wanafunzi waweke mbele ya umati. Na kisha kucheza mbele yao, akamfurahisha Herode na wageni aligawa samaki wawili kwa watu wote. **42** Walikula walioketi wakati wa chakula cha jioni. Ndipo mfalme wote hadi wakatosheka. **43** Walikusanya vipande nya akamwambia binti, "Niombe chochote unachotaka mikate iliyobaki, Vikajaa vikapu kumi na viwili, na nami nitakupa." **23** Akamwapia na kusema, chochote pia vipande nya samaki. **44** Na walikuwa wanaume utakachoniomba, nitakupa, hata nusu ya ufalme elfu tano waliokula mikate. **45** Mara akawaambia wangu." **24** Akatoka nje akamuuliza mama yake, wapande kwenye mashua waende sehemu nytingine, "Niombe nini?" Akasema, "Kichwa cha Yohana hadi Bethsaida, wakati Yeye akiwaaga makutano. Mbatizaji." **25** Na mara moja akaingia kwa mfalme **46** Walipokuwa wamekwisha kuondoka, akaenda akaanza kusema, "Nataka unipatie ndani ya sahani, mlimani kuomba. **47** Kulipokuwa jioni, na mashua yao kichwa cha Yohana Mbatizaji." **26** Mfalme alisikitishwa wakati huo ikiwa katikati ya bahari, naye aliwa peke sana, lakini kwa sababu ya kiaop chake na kwa yake nchi kavu. **48** Na aliwaona wakitaabika kupiga ajili ya wageni, hakuweza kumkatalia ombi lake. **27** makasia kwa sababu upepo uliwazuia. Ilipokaribia Hivyo, mfalme akatuma askari kati ya walinzi wake asubuhi akawaendea, akitembea juu ya maji, na na kuwaagiza kwenda kumletea kichwa cha Yohana. alitaka kuwapita. **49** Lakini walipomwona anatembea Mlinzi alikwenda kumkata kichwa akiwa kifungoni. **28** juu ya maji, wakaingwi na wasiwasi wakidhani

ni mzimu hata wakapiga kelele. 50 kwa sababu kwa Mungu') 12 hivyo haumruhusu kufanya jambo walimwona wakajawa na hofu. Mara akasema nao lolote kwa ajili ya baba au mama yake. 13 Mnaifanya akawaambia, "Muwe wajasiri! ni mimi! Msiwe na amri ya Mungu kuwa bure kwa kuleta tamaduni zenu. hofu." 51 Akaingia ndani ya mashua, na upepo Na mambo mengi ya jinsi hiyo mnayoyafanya." 14 ukaacha kuvuma, nao wakamshangaa kabisa. 52 Aliwaita makutano tena na kuwaambia, "Mnisikilize Hivyo hawakuwa wameelewa maana ya ile mikate. mimi, ninyi nyote, na mnielewe. 15 Hakuna chochote Maana akili zao zilikuwa na uelewa mdogo. 53 Nao kutoka nje ya mtu ambacho chaweza kumchafua walipovuka ng'ambo, walifika nchi ya Genesareti mtu kiingiapo kwake. Bali ni kile kimtokacho mtu mashua ikatia nanga. 54 Walipotoka nje ya mashua, ndicho kimchafuacho. 16 (Zingatia: mstari huu, mara wakamtambua. 55 Wakakimbia kutangaza katika "kama mtu ye yote ana masikio ya kusikia, na asike" mko a mzima na wakaanza kuwaleta wagonjwa kwa haumo kwenye nakala za kale). 17 Yesu alipowaacha machela, kila waliposikia anakuja. 56 Popote alipoingia makutano na kuingia nyumbani, wanafunzi wake katika vijiji, au mjini, au katika nchi, waliwaweka wagonjwa mahali pa soko, na wakamshihi awaruhusu wagonjwa mahali pa soko, na wakamshihi awaruhusu "Na ninyi pia bado hamjaelewa? Hamuoni kwamba kugusa pindo la vazi lake. Na wote waliomgusa chochote kimuingiacho mtu hakiwezi kumchafua, 19 waliponywa.

7 Mafarisayo na baadhi ya waandishi ambao walikuwa wametokea Yerusalem walikusanyika kumzunguka yeye. 2 Na waliona kuwa baadhi ya wanafunzi wake walikula mkate kwa mikono najisi; ambayo haikuoshwa. 3 (kwa Mafarisayo na Wayahudi wote hawali mpaka wameosha mikono yao vizuri; wanashikilia utamaduni wa wazee. Wakati 4 Mafarisayo wanaporudi kutoka mahali pa soko, hawali mpaka wameoga kwanza. Na kuna sheria zingine ambazo wanazifuata kabisa, ikiwa ni pamoa na kuosha vikombe, masufuria, vyombo vya shaba, na hata viti vinavyotumika wakati wa chakula.) 5 Mafarisayo na waandishi walimuuliza Yesu, "Kwa nini wanafunzi wako hawaishi kulingana na tamaduni za wazee, kwani wanakula mkate pasipo kunawa mikono?" 6 Lakini ye ye aliwaambia, "Isaya alitabiri vizuri kuhusu ninyi wanafiki, aliandika, 'Watuhawa wananiheshimu kwa midomo yao, lakini miyo yao iko mbali na mimi. 7 Wananifanya ibaada zisizo na maana, wakifundisha sheria za wanadamu kama mapokeo yao.' 8 Mmeiacha sheria ya Mungu na kushikilia kwa wepesi tamaduni za wanadamu." 9 Na akasema kwao, "Mmeikataa amri ya Mungu kwa urahisi ili kwamba mtunze tamaduni zenu! 10 Kwa kuwa Musa alisema, 'mheshimu baba yako na mama yako,' na 'Yeye asemaye mabaya juu ya baba yake au mama yake hakika atakufa.' 11 Lakini mnasema, 'kama mtu akisema kwa baba yake au mama, 'Msaada wowote ambao mngepokea kutoka kwangu ni hazina ya Hekalu,'" (hiyo ni kusema kwamba, 'imetolewa

lakini kinaingia katika tumbo lake na kisha kinapita kwenda chooni." Kwa maelezo haya Yesu alivifanya vyakula vyote kuwa safi. 20 Alisema, "Ni kile ambacho kinamtoka mtu ndicho kimchafuacho. 21 Kwa kuwa hutoka ndani ya mtu, nje ya moyo, hutoka mawazo maovu, zinaa, wizi, mauaji, 22 usherati, tamaa mbaya, uovu, udanganyifu, kujamiiiana, wivu, kashfa, majivuno, ujinga. 23 Maovu haya yote yanatoka ndani, ndiyo yale yamchafuayo mtu." 24 Aliamka kutoka pale na kuondoka kwenda katika mko wa Tiro na Sidoni. Aliingia ndani na hakutaka mtu ye yote ajue kuwa alikuwa hapo, lakini haikuwezekana kumficha. 25 Lakini ghafla mwanamke, ambaye mtoto wake mdogo alikuwa na roho mchafu, alisikia habari zake, akaja, na akaanguka miguuni pake. 26 Mwanamke huyo alikuwa Myunani, wa kabilal Kifoeni. Alimsihi ye ye amfukuze pepo kutoka kwa binti yake. 27 Yesu akamwambia mwanamke, "Waache watoto walishwe kwanza, kwa kuwa sio sawa kuuchukua mkate wa watoto na kuwatupia mbwa." 28 Lakini mwanamke akamjibu na kusema, "Ndiyo Bwana, hata mbwa chini ya meza hula mabaki ya chakula cha watoto." 29 Akamwambia, "Kwa kuwa umesema hivi, uko huru kwenda. Pepo ameshamtoka binti yako." 30 Mwanamke alirudi nyumbani kwake na akamkuta binti yake amelala kitandani, na pepo alikuwa amemtoka. 31 Yesu alitoka tena nje ya mko wa Tiro na kupitia Sidoni kuelekea Bahari ya Galilaya mpaka kanda ya Dikapolis. 32 Na wakamletea mtu aliyekuwa kiziwi na alikuwa hawezi kuzungumza vizuri, walimsihi Yesu

aweke mikono juu yake. **33** Alimtoa nje ya kusanyiko **17** Yesu alilitambua hili, na akawaambia, "Kwa kwa siri, na akaweka vidole vyake kwenye masikio nini mnasemezana kuhusu kutokuwa na mikate? yake, na baada ya kutema mate, aligusa ulimi wake. Hamjajua bado? Hamuelewi? Miyo yenu imekuwa **34** Alitazama juu mbinguni, akahema na kumwambia, miepesi? **18** Mna macho, hamuoni? Mna masikio, "Efata," hiyo ni kusema "funguka!" **35** Na muda ule hamsikii? Hamkumbuki? **19** Nilipoigawanya mikate ule masikio yakafunguka, na kilichokuwa kimezuia mitano kwa watu elfu tano, mlichukua vikapu vingapi ulimi kilihariabiwa na akaweza kuongea vizuri. **36** Na vilivyo jaa vipande nya mikate?" Wakamjibu, "kumi aliwaamuru wasimwambie mtu ye yote. Lakini kadri na mbili." **20** "Na nilipoigawanya mikate saba kwa kwa wingi. **37** Hakika walishangazwa, na kusema, "Amefanya kila kitu vizuri. Hata amewafanya viziwi **22** Wakaja Bethsaida. Watu hao walimleta kwa Yesu kusikia na mabubu kuongea."

8 Katika siku hizo, kulikuwa tena na umati mkubwa, na hawakuwa na chakula. Yesu akawaita wanafunzi wake akawaambia, **2** "Ninauhurumia umati huu, wameendelea kuwa nami kwa siku tatu na hawana chakula. **3** Nikiwatawanya warudi majumbani kwao bila kula wanaweza wakazimia njiani kwa njaa. Na baadhi yao wametoka mbali sana." **4** Wanafunzi wake wakamjibu, "Tutapata wapi mikate ya kutosha kuwashibisha watu hawa katika eneo hili lilioachawa?" **5** Akawauliza, "mna vipande vingapi nya mikate?" Wakasema, "Saba". **6** Aliuamuru umati ukae chini. Akachukua mikate saba, akamshukuru Mungu, na kuivunja. Akawapa wanafunzi wake waiweke mbele yao, nao wakaiweka mbele ya umati. **7** Pia walikuwa na samaki wadogo wachache, na baada ya kushukuru, aliwaamuru wanafunzi wake wawagawie hivi pia. **8** Walikula na wakatosheka. Na walikusanya vipande vilivyo baki, vikapu vikubwa saba. **9** Walikaribia watu elfu nne. Na aliwaacha waende. **10** Mara alilingia kwenye mashua na wanafunzi wake, na wakaenda katika ukanda ya Dalmanuta. **11** Kisha Mafarisayo walitoka nje na kuanza kubishana naye. Walitaka awape ishara kutoka mbinguni, kwa kumjaribu. **12** Akatifikari kwa kina moyoni mwake akasema, "Kwa nini kizazi hiki kinatafuta ishara? Nawaambia ninjy kweli, hakuna ishara itakayotolewa kwa kizazi hiki." **13** Kisha akawaacha, akaingia ndani ya mashua tena, akaondoka kuelekea upande mwininge. **14** Wakati huo wanafunzi walisahau kuchukua mikate. Hawakuwa na mikate zaidi ya kipande kimoja kilichokuwa kwenye mashua. **15** Aliwaonya na kusema, "Muwe macho na mijilinde dhidi ya chachu ya Mafarisayo na chachu ya Herode. **16** Wanafunzi wakasemezana wao kwa wao, "Ni kwa sababu hatuna mikate."

17 Yesu alilitambua hili, na akawaambia, "Kwa mitano kwa watu elfu tano, mlichukua vikapu vingapi ulimi kilihariabiwa na akaweza kuongea vizuri. **18** Na vilivyo jaa vipande nya mikate?" Wakamjibu, "kumi aliwaamuru wasimwambie mtu ye yote. Lakini kadri na mbili." **19** "Na nilipoigawanya mikate saba kwa watu elfu nne, mlichukua vikapu vingapi?" **20** Wakasema, "Saba." Akawaambia, "Bado hamuelewi?" **21** Wakaja Bethsaida. Watu hao walimleta kwa Yesu mtu kipofu na wakamsih Yesu amguse. **22** Yesu akamshika kwa mkono yule kipofu, na kumwongoza rje ya kijiji. Alipotema mate juu ya macho yake na kunyosha mikono yake juu yake, alimuuliza, "Unaona chochote?" **24** Alitazama juu na kusema, "Naona watu wanaonekana kama miti inatembea." **25** Ndipo akanyosha tena mikono yake juu ya macho yake, mtu yule akafunga macho yake, aliona tena, na akaona kila kitu vizuri. **26** Yesu alimwacha aende nyumbani na akamwambia, "Usiingie mjini." **27** Yesu aliondoka na wanafunzi wake kwenda vijji nya Kaiseria ya Filipi. Wakiwa njiani aliwaliza wanafunzi, "Watu wanasesma mimi ni nani?" **28** Wakamjibu wakasema, "Yohana mbatizaji. Wengine wanasesma, 'Eliya' na wengine, 'Mmoja wa Manabii.' **29** Akawauliza, "Lakini ninjy mnasema mimi ni nani?" Petro kamwambia, "Wewe ni Kristo." **30** Yesu akawaonya wasimwambie mtu ye yote kumuhusu Yeye. **31** Na akaanza kuwfundisha ya kuwa Mwana wa Adamu lazima ateseke kwa mambo mengi, na atakataliwa na viongozi na makuhani wakuu, na waandishi, na atauawa, na baada ya siku tatu atafufuka. **32** Alisema haya kwa uwazi. Ndipo Petro akamchukua pembeni na akaanza kumkemea. **33** Lakini Yesu aligeuka na kuwatazama wanafunzi wake na akamkemea Petro na kusema, "Pita nyuma yangu Shetani! Hujali mambo ya Mungu, isipokuwa mambo ya watu." **34** Kisha akauita umati na wanafunzi wake pamoa, na kuwaambia, "Kama kuna mtu anataka kunifuata, ajikane mwenyewe, achukue msalaba wake, na anifuata. **35** Kwa kuwa ye yote anayetaka kuyaokoa maisha yake atayapoteza, na ye yote atakayepoteza maisha yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya injili, atayaokoa. **36** Inamfaidia nini mtu, kupata ulimwengu wote, na kisha kupata hasara ya maisha yake? **37** Mtu anaweza kutoa nini badala ya

maisha yake? 38 Yeyote anioneaye aibu na maneno yangu katika kizazi hiki cha wazinzi na kizazi cha wenye dhambi, Mwana wa Adamu atamwonea aibu atakapokuja katika ufalme wa Baba yake pamoja na malaika watakatifu.

9 Na alisema kwao, "Hakika nasema kwenu, baadhi yenu kuna watu waliosimama hapa hawataonja mauti kabla ya kuuona ufalme wa Mungu ukija kwa nguvu." 2 Na baada ya siku sita, Yesu aliwachukua Petro, Yakobo na Yohana pamoja naye mlimani, pekee yao. Ndipo alianza kubadilika mbele yao. 3 Mavazi yake yakaanza kung'aa sana, meupe zaidi, meupe kuliko mng'arishaji yeyote duniani. 4 Ndipo Eliya pamoja na Musa walitokea mbele yao, na walikuwa wakiiongea na Yesu. 5 Petro alijibu akamwambia Yesu, "Mwalimu, ni vyema sisi kuwa hapa, na tujenge vibanda vitatu, kimoja kwa ajili yako, kimoja kwa ajili Musa na kingine kwa ajili ya Eliya." 6 (Kwa kuwa hakujua nini cha kusema, waliogopa sana.) 7 Wingu lilitokea na kuwafunika. Ndipo sauti ikatoka mawinguni ikitokana, "Huyu ni mwanangu mpendwa. Msikieni yeze." 8 Ghafla, walipokuwa wakitzazama, hawakumuona yeyote pamoja nao, isipokuwa Yesu tu. 9 Walipokuwa wanateremka kutoka mlimani, aliwaamuru kutokumwambia mtu yeyote yale yote waliyoyaona, mpaka Mwana wa Adamu atakopofufuka kutoka kwa wafu. 10 Ndipo waliyatunza mambo wao wenyewe. Lakini walijadiliana wao kwa wao ni nini maana yake "kufufuliwa kutoka kwa wafu" 11 Walimwuliza Yesu, "Kwa nini waandishi husema lazima Eliya aje kwanza?" 12 Akawaambia, "hakika Eliya atakuja kwanza kuoko vitu vyote. Kwa nini imeandikwa Mwana wa Adamu lazima apate mateso mengi na achukiwe? 13 Lakini nasema kwenu Eliya alikwisha kuja, na walimfanya kama walivopenda, kama vile maandiko yasemavyo kuhusu yeze." 14 Na waliporudi kwa wanafunzi, waliona kundi kubwa limewazunguka na Masadukayo walikuwa wanabishana nao. 15 Na mara walipomwona, kundi lote lilihanga na kumkimbia kumsalimia. 16 Aliwauliza wanafunzi wake, "Mnabishana nao juu ya nini?" 17 Mmoja wao katika kundi alimjibu, "Mwalimu, nilimleta mwanangu kwako; ana roho chafu ambayo humfanya asiweze kuongea, 18 na humsababishia kutetemeka na kumwangusha chini, na kutoka povu mdmoni na kusaga meno na kukakamaa. Niliwaomba

wanafunzi wako kumtoa pepo, lakini hawakuweza. 19 Aliwajibu, "Kizazi kisichoamini, nitakaa nanyi kwa muda gani? Nitachukuliana nanyi hadi lini? Mletoni kwangu." 20 Walimleta mtoto wake. Roho mchafu alipomwona Yesu, ghafla ilimtia katika kutetemeka. Mvulana alianguka chini na kutoa povu mdmoni. 21 Yesu alimwuliza baba yake, "Amekuwa katika hali hii kwa muda gani?" Baba alisema, "Tangu utoto. 22 Mara nyininge huanguka katika moto au kwenye maji, na kujaribu kumwangamiza. Kama unawenza kufanya chochote tuhurumie na utusaidie." 23 Yesu alimwambia, "Kama uko tarayi? Kila kitu kinawezekana kwa yeyote aaminiye." 24 Ghafla baba wa mtoto alilia na kusema, "Naaminil! Nisaidie kutokuamini kwangu." 25 Wakati Yesu alipoona kundi linakimbilia kwao, alimkemea roho mchafu na kusema, "wewe roho bubu na kiziwi, nakuamuru mwache, usiingie kwake tena." 26 Alilia kwa nguvu na kumhangainsha mtoto na roho alimtoka. Mtoto alionekana kama amekufa, Ndipo wengi walisema, "Amekufa," 27 Lakini Yesu alimchukua kwa mkono akamwinua, na mtoto alisimama. 28 Wakati Yesu alipoingia ndani, wanafunzi wake walimwuliza faragha, "Kwa nini hatukuweza kumtoa?" 29 Aliwaambia, "kwa namna hii hatoki isipokuwa kwa maombi." 30 Walitoka pale na kupitia Galilaya. Hakutaka mtu yeyote ajue walipo, 31 kwa kuwa alikuwa anafundisha wanafunzi wake. Aliwaambia, "Mwana wa Adamu atafikishwa mikononi mwa watu, na watamuua. Atakapokuwa amekufa, baada ya siku tatu atafufuka tena." 32 Lakini hawakuelewa maelezo haya, na waliogopa kumwuliza. 33 Ndipo walifika Karperinaamu. Wakati akiwa ndani ya nyumba aliwauliza, "Mlikuwa mnajadili nini njiani?" 34 Lakini walikuwa kimya. Kwani walikuwa wanabishana njiani kwamba nani alikuwa mkubwa zaidi. 35 Alikaa chini akawaita kumi na wawili pamoja, na alisema nao, "Kama yeyote anataka kuwa wa kwanza, ni lazima awe wa mwisho na mtumishi wa wote." 36 Alimchukua mtoto mdogo akamweka katikati yao. Akamchukua katika mikono yake, akasema, 37 "Yeyote ampokeaye mtoto kama huyu kwa jina langu, pia amenipokea mimi, na ikiwa mtu amenipokea, hanipokei mimi tu, lakini pia aliyenituma." 38 Yohana alimwambia, "Mwalimu tulimwona mtu anatoa pepo kwa jina lako na tukamuza, kwa sababu hatufuati." 39 Lakini Yesu alisema, "Msimzuie, kwa kuwa hakuna

atakayefanya kazi kubwa kwa jina langu na ndipo ndani ya nyumba, wanafunzi wake wakamwuliza tena baadaye aseme neno baya lolote juu yangu. 40 kuhusu hili. 11 Akawaambia, "Yeyote amwachaye mke Yeyote asiyekuwa kinyume nasi yuko upande wetu. 41 wake na kumwoa mwanamke mwингine, anafanya Yeyote atakayekupa kikombe cha maji ya kunywa kwa uzinzi dhidi yake. 12 Mwanamke naye akimwacha sababu uko na Kristo, kweli nawaambia, hatapoteza mme wake na kuolewa na mwanamme mwингine, thawabu yake. 42 Yeyote anayewakosesha hawa anafanya uzinzi." 13 Nao walimletea watoto wao wadogo waniaminio mimi, ingekuwa vyema kwake wadogo ili awaguse, lakini wanafunzi wakawakemea. kufungiwa jiwe la kusagia shingoni na kutupwa 14 Lakini Yesu alipotambua hilo, hakufurahishwa nalo baharini. 43 Kama mkono wako ukikukosesha ukate. Ni heri kuingia katika uzima bila mkono kuliko kuingia kabisa akawaambia, "Waruhusuni watoto wadogo kwenye hukumu ukiwa na mikono yote. Katika moto waje kwangu, na msiwazie, kwa sababu walio "usiozimika". (Geenna g1067) 44 (Zingatia: Mstari hii, "Mahali ambapo funza hawafi na moto usiozimika." ufalme wa Mungu ni wao. 15 Ukweli haumo katika nakala za kale). 45 Kama mguu wako ukikukosesha, ukate. Ni vyema kwako kuingia uzimani ukiwa kilema, kuliko kutupwa hukumuni na miguu nawambia, yeyote asiyepokea ufalme wa Mungu miwili. (Geenna g1067) 46 (Zingatia: Mstari huu, "Mahali ambapo funza hawafi na moto usiozimika" kama mtoto mdogo hakika hawezu kuingia katika haumo kwenye nakala za kale). 47 Kama jicho lako ufalme wa Mungu. 48 usiozimika" haumo kwenye nakala za kale). 47 Kama jicho lako likikukosesha ling'oe. Ni vyema kwako kuingia katika Ufalme wa Mungu ukiwa na jicho moja, kuliko kuwa na macho mawili na kutupwa kuzimu. (Geenna g1067) 48 Mahali palipo na funza wasiokufa, na moto usiozimika. 49 Kwa kuwa kila mmoja atakolezwa na moto. 50 yule akasema, "Mwalimu, haya yote nimeyatii tangu Chumvi ni nzuri, kama chumvi ikipoteza ladha yake, nikiwa kijana." 21 Yesu alimwangalia na kumpenda. utaifanyaje iwe na ladha yake tena? Muwe na chumvi miongoni mwenu wenyewe, na muwe na amani kwa kila mmoja."

10 Yesu aliondoka eneo hilo na akaenda katika mkoaa wa Uyahudi na eneo la mbele ya Mto Yorodani, na makutano walimfuata tena. Aliwafundisha tena, kama ilivyo kawa kaida yake kufanya. 2 Na Mafarisayo walikuja kumjaribu na wakamuuliza, "Ni halali kwa mwanamume kuachana na mke wake?" 3 Yesu akawajibu, "Musa aliwaamuru nini?" 4 Wakasema, "Musa aliruhusu kuandika cheti cha kuachana na kisha kumfukuza mwanamke." 5 "Ni kwa sababu ya miyo yenu migumu ndiyo maana aliwaandikia sheria hii," Yesu aliwaambia. 6 "Lakini kutoka mwanzo wa uumbaji, 'Mungu aliwaumba mwanamume na mwanamke.' 7 Kwa sababu hii mwanamume atamwacha baba yake na mama yake na ataungana na mke wake, 8 na hao wawili watakuwa mwili mmoja; Kwa kuwa si wawili tena, bali mwili mmoja. 9 Kwa hiyo alichokiunganisha Mungu, mwanadamu asikitengenishe." 10 Walipokuwa

wadogo ili awaguse, lakini wanafunzi wakawakemea. 14 Lakini Yesu alipotambua hilo, hakufurahishwa nalo kabisa akawaambia, "Waruhusuni watoto wadogo kama hawa ufalme wa Mungu ni wao. 15 Ukweli nawambia, yeyote asiyepokea ufalme wa Mungu kama mtoto mdogo hakika hawezu kuingia katika ufalme wa Mungu. 16 Kisha akawachukua watoto mikononi mwake na akawabariki akiwawekea mikono yake juu yao. 17 Na alipoanza safari yake mtu mmoja alimkimbia na akapiga magoti mbele yake, akamwuliza, "Mwalimu Mwema, nifanye nini ili niweze kurithi uzima ya millele?" (aiōnios g166) 18 Na Yesu akasema, "Kwa nini unaniita mwema? Hakuna aliye mwema, isipokuwa Mungu peke yake. 19 Unazijua amri: 'Usiue, usizini, usibe, usishuhudie uongo, usidanganye, mheshimu baba na mama yako'." 20 Mtu Akawambia, "Unapungukiwa kitu kimoja. Unapaswa kuza vyote ulivyo navyo na uwape masikini, na utakuwa na hazina mbinguni. Ndipo uje unifuate." 22 Lakini alikata tamaa kwa sababu ya maelezo haya; aliondoka akiwa mwenye huzuni, kwa kuwa alikuwa na mali nyangi. 23 Yesu akatazama pande zote na kuwaambia wanafunzi wake, "Ni jinsi gani ilivyo vigumu kwa tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu! 24 Wanafunzi walishangazwa kwa maneno haya. Lakini Yesu akawaambia tena, "Watoto, ni jinsi gani ilivyo vigumu kuingia katika ufalme wa Mungu! 25 Ni rahisi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano, kuliko mtu tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu." 26 Walishangazwa sana na wakasemezana, "Hivyo nani ataokoka" 27 Yesu akawaangalia na kusema, "Kwa binadamu haiwezekani, lakini sio kwa Mungu. Kwa kuwa katika Mungu yote yanawezekana." 28 "Petro akaanza kuzungumza naye, "Angalia tumeacha vyote na tumekufuata." 29 Yesu akasema, "Ukweli nawaambia ninyi, hakuna aliyeacha nyumba, au kaka, au dada, au mama, au baba, au watoto,

au ardi, kwa ajili yangu, na kwa ajili ya Injili, **30** ya barabara. **47** Aliposikia kuwa ni Yesu Mnazareti, ambaye hatapokea mara mia zaidi ya sasa hapa duniani: nyumba, kaka, dada, mama, watoto, na ardi, kwa mateso, na ulimwengu ujao, uzima wa milele. (*aīōn g165, aīōnios g166*) **31** Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa wa mwisho na walio wa mwisho kuamuru aitwe. Walimwita yule kipofu, wakimwambia anyamaze. Lakini alilia kwa sauti zaidi, **“Mwana wa Daudi, nihurumie!”** **48** Wengi walimkemea yule kipofu, wakimwambia anyamaze. Lakini alilia kwa sauti zaidi, **“Mwana wa Daudi, nihurumie!”** **49** Yesu alisimama na pembeni koti lake, akakimbia zaidi, na kuja kwa Yesu. **50** Akalitupa Yerusalem, Yesu alikuwa amewatangulia mbele yao. **51** Yesu akamjibu na kusema, “Unataka nikufanyie nyuma waliogopa. Ndipo Yesu akawatoa pembeni nini?” Yule mwanaume kipofu akamjibu, “Mwalimu, tena wale kumi na wawili na akaanza kuwaambia ninataka kuona.” **52** Yesu akamwambia, “Nenda. ambacho kitamtokea hivi karibuni: **33** “Tazama, Imani yako imekuponya.” Hapo hapo macho yake yakaona; na akamfuata Yesu barabarani.

11 Wakati huo walipokuja Yerusalem, walipokaribia Besthage na Bethania, katika Mlima wa Mizeituni, Yesu aliwatuma wawili mionganoni mwa wanafunzi wake **2** na aliaambia, “Nendeni katika kijiji kinachokabiliana nasi. Mara mtakapoingia humo, mtamkuta mwanapunda ambaye hajapandwa. Mfungueni na mmlete kwangu. **3** Na kama yeoye akiwaambia, ‘Kwa nini mnafanya hivi?’, mnapaswa kusema, ‘Bwana anamhitaji na mara atamrudisha hapa.’ **4** Walikwenda na kumkuta mwanapunda amefungwa nje mlangoni kwenye mtaa ulio wazi, nao walimfungua. **5** Na baadhi ya watu walikuwa wamesimama pale na waliwaambia, “Mnafanya nini, kumfungua mwanapunda huyo?” **6** Waliwaambia kama Yesu alivyowaambia, na watu wakawaacha waende. **7** Wanafunzi wawili walimleta mwanapunda kwa Yesu na walitandika mavazi yao juu yake ili Yesu aweze kumpanda. **8** Watu wengi wakatandika mavazi yao barabarani, na wengine wakatandika matawi waliyoyakata kutoka mashambani. **9** Wale waliokwenda mbele yake na wale waliomfuata walipiga kelele, “Hosana! Amebarikiwa anayekuwa kwa jina la Bwana. **10** Ubarikiwe ufalme unaokuja wa baba yetu Daudi! Hosana kwa aliye juu” **11** Ndipo Yesu aliingia Yerusalem na alikwenda hekaluni na alitazama kila kitu. Sasa, wakati ulikuwa umeenda, alikwenda Bethania pamoja nao kumi na wawili. **12** Siku iliyofuata, wakati walipokuwa wakirudi kutoka Bethania, alikuwa na njaa. **13** Na akaona mti wa mtini uliokuwa na majani kwa mbali, alikwenda kutazama kama angeweza kupata chochote juu yake. Na wakati alipokwenda kwa huo, hakupata chochote isipokuwa majani, kwa kuwa haikuwa majira ya mtini.

14 Aliuambia, "Hakuna yeote atakayekula tunda kutoka kwako tena". Na wanafunzi wake wakasikia. **15** Walikuja Yerusalem, naye aliiingia hekaluni na kuanza kuwatoa nije wauzaji na wanunuzi ndani ya hekalu. Alizipindua meza za wabadiishaji wa fedha na viti nya wale waliokuwa wakiuza njija.

16 Hakumruhusu yeote kubeba chochote hekaluni kilichowenza kuuzwa. **17** Aliwfundisha na akasema, "Je haikuandikwa, 'nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala kwa mataifa yote'? Lakini mmeifanya pango la wanyang'anyi". **18** Makuhani wakuu na waandishi waliskia aliyoyokuwa amesema, nao walitafuta njia ya kumwua. Hata hivyo walimwogopa kwa sababu umati ulishangazwa na mafundisho yake. **19** Na kila wakati jioni ilipofika, waliondoka mjini. **20** Walipokuwa wakitembea asubuhi, waliuona mti wa mtini umekauka mpaka kwenye mizizi yake. **21** Petro alikumbuka na kusema, "Rabi! Tazama, mti wa mtini ulioulaani umekauka". **22** Yesu aliwajibu, "Muwe na imani katika Mungu. **23** Amini nawaambia kwamba kila auambiaye mlima huu, 'Ondoka, na ukajitupe mwenyewe baharini, 'na kama hana mashaka moyoni mwake lakini anaamini kwamba alichokisema kitatokea, hivyo ndivyo Mungu atakavyofanya. **24** Kwa hiyo ninawaambia: kila kitu muombacho na kuuliza kwa ajili yake, aminini kwamba mmpokea, navyo vitakuwa vyenu. **25** Wakati mnaposimama na kuomba, mnapaswa kusamehe chochote mlionachacho dhidi ya yeote, ili kwamba Baba yenu aliye mbinguni awasamehe pia ninyi makosa yenu. **26** (Zingatia: Mstari huu, "Lakini msiposamehe, wala Baba yenu aliye mbinguni hatasamehe dhambi zenu" haumo kwenye nakala za kale). **27** Walikuja Yerusalem tena. Na Yesu alipokuwa akitembea hekaluni, makuhani wakuu, waandishi na wazee walikuja kwake. **28** Walimwambia, "Kwa mamlaka gani unafanya mambo haya?" Na ni nani aliye kupa mamlaka kuyafanya haya? **29** Yesu aliwaambia, "Nitawauliza swali moja. Niambieni na mimi nitawaambia kwa mamlaka gani ninayafanya mambo haya. **30** Je, ubatizo wa Yohana ultoka mbinguni au ultoka kwa wanadamu? Nijibuni." **31** Walijadiliana mionganii mwao na kushindana na kusema, "Kama tukisema, 'Kutoka mbinguni,' atasema, 'Kwa nini basi hamkumwamini?' **32** Lakini kama tukisema, 'Kutoka kwa wanadamu, ...' Waliwaogopa watu, kwa kuwa wote walishikilia kwamba Yohana alikuwa Nabii. **33** Ndipo walimjibu Yesu na kusema, "Hatuui. Ndipo Yesu akawaambia, (aiōn g165) **15** Walikuja Yerusalem, naye aliiingia "Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani nayafanya mambo haya.

12 Kisha Yesu alianza kuwafundisha kwa mifano. Akasema, "Mtu alipanda shamba la mizabibu, akalizingushia uzio, na akachimba shimo la kusindika mvinyo. Akajenga mnara na kisha akalipangisha shamba la mizabibu kwa wakulima wa mizabibu. Kisha alisafiri safari ya mbali. **2** Wakati ulipofika, alimtuma mtumishi kwa wakulima wa mizabibu kupokea kutoka kwa baadhi ya matunda ya shamba la mizabibu. **3** Lakini walimkamata, wakampiga, na wakamfukuza bila chochote. **4** Akamtuma kwao mtumishi mwinge, wakamjeruhi kichwani na kumtendea mambo ya aibu. **5** Bado alimtuma mwinge, na huyu mmoja walimwua. Waliwatendea wengine wengi mambo kama hayo hayo, wakiwapiga na wengine kuwaua. **6** Alikuwa bado na mtu mmoja zaidi wa kumtuma, mwana mpendwa. Naye alikuwa wa mwisho aliyetumwa kwao. Akisema, "Watamheshimu mwanangu". **7** Lakini wapangaji walisemezana wao kwa wao, "Huyu ndiye mrithi. Njoni, hebu na tumwue, na urithi utakuwa wetu." **8** Walimvamia, wakamuua na kumtupa nije ya shamba la mizabibu. **9** Kwa hiyo, Je! Atafanya nini mmiliki wa shamba la mizabibu? Atakuja na kuwaangamiza wakulima wa mizabibu na atalikabidhi shamba la mizabibu kwa wengine. **10** Hamjapata kusoma andiko hili? "Jiwe ambalo wajenzi walilikataa, limekuwa jiwe la pembedi. **11** Hili lilitoka kwa Bwana, na ni la ajabu machoni petu." **12** Walitafuta kumkamata Yesu, Lakini waliwaogopa makutano, kwani walijua kuwa alikuwa amenena mfano huo dhidi yao. Hivyo walimwacha na wakaenda zao. **13** Kisha wakawatuma baadhi ya mafarisayo na Maherodia kwake ili kumtega kwa maneno. **14** Walipofika, wakamwambia, "Mwalimu, tunajua kwamba hujali maoni ya yeote na huonyeshi upendeleo kati ya watu. Unafundisha njia ya Mungu katika ukweli. Je! Ni haki kulipa kodi kwa Kaisari au la? Je! Twaweza kulipa au la? **15** Lakini Yesu alijua unafiki wao na kuwaambia, "Kwa nini mnanjaribu? Nipeni dinari niweze kuitazama." **16** Wakaleta moja kwa Yesu, Akawaambia, "Je! ni sura ya nani na maandishi yaliyopo hapa ni ya nani? Wakasema, "Ya Kaisari." **17** Yesu akawaambia, "Mpeni Kaisari vitu nya Kaisari na Mungu vitu nya Mungu." Wakamstaajabia. **18** Kisha

Masadukayo, wasemao hakuna ufuluo, walimwendea. 36 Daudi mwenyewe katika Roho Mtakatifu, alisema, Wakamuwuliza, wakisema, 19 "Mwalimu, Musa 'Bwana alisema kwa Bwana wangu, keti katika mkono alituandikia kuwa, 'Ikiwa ndugu ya mtu akifa na wangu wa kuumé, mpaka niwafanye maadui wako kumwacha mke nyuma yake, lakini hakuacha mtoto, kuwa chini ya miguu yako.' 37 Daudi mwenyewe mtu atamchukua mke wa ndugu yake, na kujipatia humwita Kristo, 'Bwana' Je! ni mwana wa Daudi kwa watoto kwa ajili ya ndugu yake.' 20 Kulikuwa na jinsi gani?" Na kusanyiko kuu lilimsikiliza kwa furaha. ndugu saba, wa kwanza alitwa mke na kisha akafa, 38 Katika mafundisho yake Yesu alisema, "Jihadharini hakuacha watoto. 21 Kisha wa pili alimchukua naye na waandishi, wanaotamani kutembea na kanzu akafa, hakuacha watoto. Na wa tatu hali kadhalka. ndefu na kusalimiwa kwenye masoko 39 na kuketi 22 Na wa saba alikuwa bila kuacha watoto. Mwishowe kwenye viti nya wakuu katika masinagogi na katika na mwanamke pia akafa. 23 Wakati wa ufuluo, sikukuu kwa maeneo ya wakuu. 40 Pia wanakula watakapofufuka tena, Je! Atakuwa mke wa nani? nyumba za wajane na wanaomba maombi marefu ili Kwani wale ndugu wote saba walikuwa waume watu wawaone. Hawa watu watapokea hukumu iliyo wake." 24 Yesu aliwambia, "Je! Hii si sababu kuwa kuu." 41 Kisha Yesu aliketi chini karibu na sanduku la mmepotoshwa, kwa sababu hamjui maandiko wala sadaka ndani ya eneo la hekalu; alikuwa akitazama nguvu za Mungu?" 25 Wakati wa kufufuka toka watu waliokuwa wakitia pesa zao ndani ya sanduku. kwa wafu, hawataoa wala kuingia katika ndoa, bali 26 Lakini, 42 Kisha mwanamke mjane maskini alikuja na kutia kuhusu wafu amba wanafuli, Je! Hamkusoma vipande viwili, thamani ya senti. 43 Kisha akawaita kutoka katika kitabu cha Musa, katika habari za wanafunzi wake na kuwaambia, "Amini nawaambia, kichaka, jinsi Mungu alivyosema na kumwambia, mwanamke huyu mjane ametia kiasi kikubwa zaidi ya 'Mimi ni Mungu wa Abrahimu, na Mungu wa Isaka, wote amba wameshatoa katika sanduku la sadaka. na Mungu wa Yakobo?' 27 Yeye si Mungu wa wafu, 44 Kwani wote wametoa kutoptana na wingi wa mapato bali wa walio hai. Ni dhahiri mmepotoka." 28 Mmoja yao. Lakini mwanamke mjane huyu, kutopta katika wa waandishi alikuja na kuyasikia mazungumzo yao; umaskini wake, katia pesa yote ambayo alipaswa aliona kwamba Yesu aliwajibu vema. Alimwuliza, kuitumia kwa maisha yake."

"Je! ni amri ipi iliyo ya muhimu zaidi katika zote?"

29 Yesu alimjibu, "Iliyo ya muhimu ni hii, "Sikia, Israeli, Bwana Mungu wetu, Bwana ni mmoja. 30 Lazima umpende Bwana Mungu wako, kwa moyo wako yote, kwa roho yako yote, kwa akili yako yote, na kwa nguvu zako zote." 31 Amri ya pili ni hii, "Lazima umpende jirani yako kama unavyojipenda mwenyewe." Hakuna amri nyiringine kuu zaidi ya hizi." 32 Mwandishi akasema, "Vema Mwalimu! Umesema kweli kwamba Mungu ni mmoja, na kwamba hakuna mwininge zaidi yake. 33 Kumpenda yeye kwa moyo wote, na kwa ufahamu wote na kwa nguvu zote, na kumpenda jirani kama mwenyewe, ni muhimu mnö kuliko matoleo na dhabihu za kuteketeza." 34 Wakati Yesu alipoona ametoa jibu la busara, alimwambia, "Wewe hauko mbali na ufalme wa Mungu." Baada ya hapo hakuna hata mmoja aliye thubutu kumwuliza Yesu maswali yoyote. 35 Na Yesu alijibu, wakati alipokuwa akifundisha katika hekalu, akasema, "Je! waandishi husemaje kuwa Kristo ni mwana wa Daudi?

13 Yesu alipokuwa akitembea kutoka hekaluni, mmoja wa wanafunzi wake akamwuliza, "Mwalimu, tazama mawe haya yakushangaza na majengol" 2 Akamwambia, Unaona majengo haya makubwa? Hakuna hata jiwe moja litakalo salia juu ya jingine ambalo halitaangushwa chini". 3 Naye alipokuwa amekaa juu ya Mlima wa Mizeituni nyuma ya hekalu, Petro, Yakobo, Yohana na Andrea wakamwuliza kwa siri, 4 "Tuambie, mambo haya yatakuwa lini? Ni nini dalili ya mambo haya kutokea?" 5 Yesu alianza kuwaambia, "Kuweni makini kwamba mtu yoyote asiwapotoshe. 6 Wengi watakuja kwa jina langu wakisema, 'Mimi ndiye', na watawapotosha wengi. 7 Mtakaposikia vita na tetesi za vita, msiogope; mambo haya hayana budi kutokea, lakini mwisho bado. 8 Taifa litainuka kinyume na taifa jingine, na ufalme kinyume na ufalme. Patakuwa na matetemeko sehemu mbalimbali, na njaa. Huu ni mwanzo wa utungu. 9 Iweni macho. Watawapeleka hadi mabarazani, na mtapingwa katika masinagogi. Mtasimamishwa

mebe ya watawala na wafalme kwa ajili yangu, 32 Lakini kuhusu siku hiyo au saa, hakuna ajuaye, hata kama ushuhuda kwao. 10 Lakini injili lazima kwanza malaika wa mbinguni, wala Mwana, ila Baba. 33 Iweni ihubiriwe kwa mataifa yote. 11 Watakapo wakamata na macho, Tazama, kwa sababu hamjui ni muda gani kuwakabidhi, msioigope kuhusu kile mtakachosema. yatatokea. (Zingatia: Mstari huu, "Muwe waangalifu, Ndani ya muda huo, mtapewa nini cha kusema; Tazameni na ombeni kwa sababu..." haumo kwenye hamtakuwa ninyi mtakaoongea, bali Roho Mitakatifu. nakala za kale). 34 Ni kama mtu anayeenda safarini: 12 Ndugu atamshitaki ndugu kuuawa, baba na mtoto akaacha nyumba yake, na kumweka mtumwa wake wake. Watoto watasimama kinyume cha baba zao kuwa mtawala wa nyumba, kila mmoja na kazi yake. na kuwasababisha kuuawa. 13 Mtachukiwa na kila Na kumwamuru mlinzi kukaa macho. 35 Kwa hiyo mtu kwa sababu ya jina langu. Lakini atakayevumilia iweni macho! Kwani hamjui ni lini bwana wa nyumba mpaka mwisho, mtu huyo ataokoka. 14 Mtakapoona atakaporudi nyumbani, yawezekana ni jioni, usiku chukizo la uharibifu limesimama pale lisipotakiwa wa manane, wakati jogoo atakapowika, au asubuhi. kusimama (asomaye na afahamu), ndipo walioko 36 Kama akija ghafla, asikukute umelala. 37 Kile ndani ya Yuda wakimbilie milimani, 15 naye aliyeko juu nikisemacho kwako nakisema kwa kila mtu: Kesheni!" ya nyumba asishuke chini ya nyumba, au kuchukua chochote kilichoko nje, 16 na aliyeko shambani asirudi kuchukua vazi lake. 17 Lakini ole wao wanawake wenye mimba na wanyonyeshao katika siku hizo! 18 Ombeni kwamba isitokee wakati wa baridi. 19 Kwani patakuwa na mateso makubwa, ambayo hayajawahi kutokea, tangu Mungu alipoumba ulimwengu, mpaka sasa, hapana, wala haitatokea tena. 20 Mpaka Bwana atakapopunguza siku, hakuna mwili utakaokoka, lakini kwa ajili ya wateule, atakaowachagua, atapunguza namba za siku. 21 Wakati huo kama mtu ye yote atawaambia, Tazama, Kristo yuko hapa! au 'Tazama, yuko pale!' msiamini. 22 Kwani Wakristo wa uongo na manabii wa uongo watatokea na watatoa ishara na maajabu, ili kwamba, wawadanganye, yamkini hata wateule. 23 Iweni macho! Nimekwisha wambia haya yote kabla ya wakati. 24 Lakini baada ya mateso ya siku hizo, juu litatiwa giza, mwezi hautatoa mwanga wake, 25 nyota zitaanguka kutoka angani, na nguvu zilizoko mbinguni zitatisikisa. 26 Ndipo watakapomwona Mwana wa Adamu akija mawinguni kwa nguvu kubwa na utukufu. 27 Ndipo atatumwa malaika zake na atawakusanya pamoja wateule wake kutoka pande kuu nne za dunia, kutoka mwisho wa dunia mpaka mwisho wa mbingu. 28 Kwa mtini jifunzeni. Kama tawi liwezavyo kutoa na kuweka haraka majani yake, ndipo mtajua kwamba kiangazi kiko karibu. 29 Ndiyo iliyyo, mtakapoona mambo haya yakitonea, jueni kwamba yuko karibu, na malango. 30 Kweli, nawambieni, hiki kizazi hakitatipa mbali kabla mambo haya hayajatoka. 31 Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu hayatapita kamwe.

14 Ilikuwa siku mbili tu baada ya sikukuu ya Pasaka na ya Mikate Isiyyotiwa Chachu. Makuhani wakuu na waandishi walikuwa wakitafuta namna ya kumkamata Yesu kwa hila na kumuua. 2 Kwa kuwa walismesa, "Sio wakati huu wa sikukuu, watu wasije wakafanya ghasia." 3 Wakati Yesu alipokuwa Bethania nyumbani kwa Simoni mkoma, na alipokuwa akiilekeea mezani, mwanamke mmoja alikuja kwake akiwa na chupa ya marashi ya nardo safi yenyе ghamara kubwa sana, aliiunja chupa na kuimimina juu ya kichwa chake. 4 Lakini kulikuwa na baadhi yao walioshirika. Waliambiana wao kwa wao wakisema, "Ni nini sababu ya upotetu huu? 5 Manukato haya yangeweza kuuzwa kwa zaidi ya dinari mia tatu, na wakapewa maskini." Nao walimkemea. 6 Lakini Yesu alisema, "Mwacheni peke yake. Kwa nini mnamsumbua? Amefanya jambo zuri kwangu. 7 Siku zote maskini mnao, na wakati wowote mnapotamani mnaweza kufanya mazuri kwao, lakini hamtakuwa nami wakati wote. 8 Amefanya kile anachoweza: ameupaka mwili wangu mafuta kwa ajili ya maziko. 9 Kweli nawaambia, kila mahali injili inapohubiriwa katika ulimwengu wote, kile alichofanya mwanamke huyu kitazungumzwa kwa ukumbusho wake. 10 Kisha Yuda Iskariote, mmoja wa wale kumi na wawili, alikwenda kwa wakuu wa makuhani ili kwamba apate kumkabidhi kwao. 11 Wakati wakuu wa Makuhani waliposikia hivyo, walifurahi na wakaahidi kumpa fedha. Alianza kutafuta nafasi ya kumkabidhi kwao. 12 Katika siku ya kwanza ya makte usiotiwa chachu, wakati walipotoa mwanakondoo wa pasaka, wanafunzi wake walimwambia, "Unataka twende wapi tukaandae

ili upate kula mlo wa Pasaka?" 13 Aliwatura wanafuzi Petro, Yakobo, na Yohana pamoja naye, akaanza wake wawili na kuwaambia, "Nendeni mjini, na kuhuzunika na kutaabika sana. 34 Aliwaambia, mwanamume ambebea mtungi ataonana "Nafsi yangu ina huzuni sana, hata kufa. Bakini nanyi. Mfuaneni. 14 Nyumba atakayoingia, mfuaneni na hapa na mkeshe." 35 Yesu alienda mbele kidogo, mmwambie mwenye nyumba hiyo, 'Mwalimu asema, akaanguka chini, akaomba, kama ingwezekana, "Kiko wapi chumba cha wageni mahali nitakopukla kwamba saa hii ingemwepuka. 36 Alisema, "Aba, Pasaka na wanafunzi wangu?" 15 Atawaonesha Baba, Mambo yote kwako yanawezekana. Niondolee chumba cha juu kikubwa chenyen samani ambacho kikombe hiki. Lakini siyo kwa mapenzi yangu, bali kiko tayari. Fanyeni maandalizi kwa ajili yetu pale." 16 mapenzi yako." 37 Alirudi na kuwakuta wamelala, na Wanafunzi waliondoka wakaenda mjini; walikuta kila akamwambia Petro, "Simoni, je umelala? Hukuweza kitu kama alivyokuwa amewaambia, na wakaandaa kukesha hata saa moja? 38 Kesheni na muombe mlo wa Pasaka. 17 Wakati ilipokuwa jioni, alikuja na kwamba msije mkaingia katika majaribu. Hakika wale Kumi na wawili. 18 Na walipokuwa wakiaribia roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu." 39 Alienda meza na kula, Yesu alisema, "Kweli nawaambia, tena na kuomba, na alitumia maneno yaleyale. mmoja kati yenu anayekula pamoja nami atanisaliti." 40 Alikuja tena akawakuta wamelala, kwa kuwa 19 Wote waliskitika, na mmoja baada ya mwingine macho yao yalikuwa mazito na hawakujua nini cha walimwambia, "Hakika siyo mimi?" 20 Yesu alijibu kumwambia. 41 Alikuja mara ya tatu na kuwaambia, na kuwaambia, "Ni mmoja wa Kumi na wawili kati "Bado mmelala na kupumzika? Yatosha! Saa imefika. yenu, mmoja ambebea sasa anachovya tonge katika Tazama! Mwana wa Adamu atasalitiwa mikononi bakuli pamoja nami. 21 Kwa kuwa Mwana wa mwa wenyre dhambi. 42 Amkeni, twendeni. Tazama, Adamu atakwenda kama vile maandiko yasemavyo yule anayenisaliti yuko karibu." 43 Mara tu alipokuwa juu yake. Lakini ole wake mtu yule ambebea kupitia bado anaongea, Yuda, mmoja wa wale kumi na yeze Mwana wa Adamu atasalitiwa! Ingekuwa vizuri wawili, alifika, na kundi kubwa kutoka kwa wakuu zaidi kwake kama mtu yule asingeziwali." 22 Na wa makuhani, waandishi na wazee wenyre mapanga walipokuwa wakila, Yesu alichukua mkate, akaubariki, na marungu. 44 Wakati huo msaliti wake alikuwa na kuumega. Aliwapa akisema, "Chukueni. Huu ni amewapa ishara, akisema, Yule nitakayembusu, mwili wangu." 23 Alichukua kikombe, akashukuru, na ndiye. Mkamateni na kumpeleka chini ya ulinzi." akawapatia, na wote wakakinywea. 24 Aliwaambia, 45 Wakati Yuda alipofika, moja kwa moja alienda "Hii ni damu yangu ya agano, damu imwagikayo kwa Yesu na kusema, "Mwalimu!" Na akambusu. kwa ajili ya wengi. 25 Kweli nawaambia, sitakunywa 46 Kisha wakumitia chini ya ulinzi na kumkamata. tena katika zao hili la mzabibu mpaka siku ile 47 Lakini mmoja kati yao aliyesimama karibu naye nitakapokunywa mpya katika ufalme wa Mungu." alichomoa upanga wake akampiga mtumishi wa 26 Walipokwisha kuimba wimbo, walikwenda nje kuhani mkuu na kumkata sikio. 48 Yesu aliwaambia, katika Mlima wa Mizeituni. 27 Yesu aliwaambia, "Mmekuja kunikamata kwa mapanga na marungu "Ninyi nyote mtajitenga mbali kwa sababu yangu, kama mnyang'anyi? 49 Wakati kila siku nilikuwa nanyi kwa kuwa imeandikwa, "Nitampiga mchungaji na na nikifundisha hekaluni, hamkunikamata. Lakini hili kondoo watatawanyika." 28 Lakini baada ya kufufuka limefanyika ili maandiko yatimie. 50 Na wale wote kwangu, nitawatangulia mbele yenu Galilaya." 29 Petro waliokuwa na Yesu walimwacha na kukimbia. 51 alimwambia, "Hata kama wote watakuacha, mimi Kijana mmoja alimfuata, aliyejifunika kumzunguka; walimkamata usiku huu, kabla jogoo hajawika mara mbili, utakuwa lakini 52 aliwaponyoka akaiacha shuka pale akakimbia umenikana mara tatu." 31 Lakini Petro alisema, uchi. 53 Walimwongoza Yesu kwa kuhani mkuu. Pale "Hata itanilazimu kufa pamoja nawe, sitakukana." walikusanyika pamoja naye makuhani wakuu wote, Wote walitoa ahadi ile ile. 32 Walikuja kwenye eneo wazee, na waandishi. 54 Petro naye alimfuata Yesu lililoitwa Gethsemane, na Yesu akawaambia wanafunzi kwa mbali, kuelekeea kwenye ua wa kuhani mkuu. wake, "Kaeni hapa wakati nasali." 33 Aliwachukua Aliketi pamoja na walinzi, waliokuwa karibu na moto

wakiota ili kupata joto. 55 Wakati huo makuhani wakuu na baraza zima la wazee. Kisha wakamfunga Yesu wote na Baraza lote walikuwa wakitafuta ushahidi wakampeleka kwa Pilato. Pilato akamwuliza, "wewe dhidi ya Yesu ili wapate kumwua. Lakini hawakuupata. ni Mfalme wa Wayahudi?" 2 "Akamjibu, "Wewe 56 Kwa kuwa watu wengi walileta ushuhuda wa uongo umesema hivyo." 3 Wakuu wa makuhani wakaeleza dhidi yake, lakini hata ushahidi wao haukufanana. 57 mashitaka mengi juu ya Yesu. 4 Pilato akamwuliza Baadhi walismama na kuleta ushahidi wa uongo dhidi tena, "Hujibu chocchote? Huoni jinsi wanavyokushtaki yake; wakisema, 58 "Tulimsikia akisema, 'Nitaliharibu kwa mambo mengi? 5 Lakini Yesu hakumjibu Pilato, hekalu hili lilitotengenezwa kwa mikono, na ndani siku na hiyo ilimshangaza. 6 Kwa kawaida wakati wa tatu nitajenga lingine lisilotengenezwa kwa mikono." sikukuu humfungulia mfungwa mmoja, mfungwa 59 Lakini hata ushahidi wao haukufanana. 60 Kuhani waliyemwomba. 7 Kulikuwapo wahalifu gerezani, mkuu alisimama katikati yao na akamwuliza Yesu, mionganoni mwa wauaji kati ya walioasi wanaotumikia "Je, huna jibu? Watu hawa wanashuhudia nini dhidi makosa yao. Alikuwepo mtu mmoja aitwaye Baraba. yako?" 61 Lakini alikaa kimya na hakujibu chocchote. 8 Umati ulikuja kwa Pilato, na kumwombwa afanye Mara Kuhani mkuu alimwuliza tena, "Je wewe ni kama alivyofanya huko nyuma. 9 Pilato akawajibu Kristo, mwana wa Mbarikiwa?" 62 Yesu alisema, "Mimi na kusema, "Mnataka niwafungulie Mfalme wa ndiye. Na utamwona Mwana wa Adamu ameketi Wayahudi?" 10 Kwa kuwa alijua ni kwa sababu ya vivu mkono wa kulia wa nguvu akija na mawingu ya wakuu wa makuhani walimkamata Yesu na kumleta mbinguni." 63 Kuhani mkuu alirarua mavazi yake kwake. 11 Lakini wakuu wa makuhani walichochea na kusema, "Je, bado tunahitaji mashahidi? 64 umati kupiga kelele kwa sauti kwamba atfunguliwe Mmesikia kufuru. Uamuzi wenu ni upi?" Na wote Baraba badala yake. 12 Pilato akawajibu tena na walimhukumu kama mmoja aliyestahili kifo. 65 kusema, "Nimfanye nini Mfalme wa Wayahudi? Baadhi wakaanza kumtemea mate na kumfunika 13 Wakapiga kelele tena, "Msulibishe!" 14 Pilato uso na kumpiga na kumwambia, "Tabiri!" Maafisa akasema, "Ameefanya jambo gani baya?" Lakini walimchukua na kumpiga. 66 Na Petro alipokuwa wakazidi kupiga kelele zaidi na zaidi "Msulibishe." bado yuko chini uani, mtumishi mmoja wa wasichana 15 Pilato akitaka kuwardhisha umati, akawafungulia wa kuhanu mkuu alikuja kwake. 67 Alimwona Petro Baraba. Akampiga Yesu mijeledi kisha akamtoa ili alipokuwa amesimama akiota moto, na alimtazama asulibiwe. 16 Askari walimwongoza hadi ndani ya ua kwa kumkaribia. Kisha alisema, "Nawe pia ulikuwa (ule ulio ndani ya kambi) na walikusanyika pamoja na Mnazareti, Yesu". 68 Lakini alikataa, akisema, kikosi cha askari. 17 Wakamvika Yesu kanzu ya "Sijui wala sielewi kuhusu kile unachosema!" Kisha rangi ya zambarau, na wakasokota taji ya miiiba alitoka akaenda nije uani. (Zingatia; Mstari huu, "Na wakamvika. 18 Wakaanza kumdhihaki na kusema, jogoo akawika" haumo kwenye nakala za kale). 69 "Salam, Mfalme wa Wayahudi!" 19 Wakampiga Lakini mtumishi wa kike pale, alimwona na alianza kichwani kwa mwanzu na kumtemea mate. Wakapiga kuwaambia tena wale ambao walikuwa wamesimama magoti mbele yake kwa kumheshimu. 20 Hata pale, "Mtu huyu ni mmoja wao!" 70 Lakini alikana wakiisha kumdhihaki, wakamvua ile kanzu ya rangi ya tena. Baadaye kidogo wale walikuwa wamesimama zambarau na kumvika mavazi yake, na wakamtoa nije pale walikuwa wakimwambia Petro, "Hakika wewe ni kwenda kumsilibisha. 21 Wakamlazimisha mpita njia mmoja wao, kwa maana wewe pia ni Mgamilaya." 71 kumsaidia, aliyekuwa anaingia mjini kutoka shamba. Lakini alianza kujiweka mwenywewe chini ya laana na Aitwaye Simoni Mkirene (baba yake Iskanda na kuapa, "Simjui mtu huyu mnayemsema." 72 Kisha Rufo); wakamlazimisha kubeba msalaba wa Yesu. 22 jogoo aliwika mara ya pili. Kisha Petro alikumbuka Askari wakampeleka Yesu mahali paitwapo Goligotha maneno ambayo Yesu aliyokuwa amemwambia: (maana ya tafsiri hii ni, Sehemu ya Fuvu la kichwa). "Kabla jogoo hajawika mara mbili, utanikana mara 23 Wakampa mvinyo iliyochanganywa na manemane, tatu." Na alianguka chini na kulia. lakini hakunyuwa. 24 Wakamsilibisha na wakagawana mavazi yake, wakayapigia kura kuamua kipande atakachopata kila askari. 25 Yapata saa tatu asubuhi

15 Asubuhi na mapema wakuu wa makuhani walikutana pamoja na wazee na waandishi

walipomsulibisha. 26 Wakaweka juu yake ubao akamfunga kwa sanda, na kumweka ndani ya kaburi ulioandikwa shitaka, "Mfalme wa Wayahudi." 27 lililochimbwa katika mwamba. Kisha akalivingirisha Walimsubisha pamoja na majambazi wawili, mmoja jiwe mlangoni mwa kaburi. 47 Mariamu Magdalena na upande wake wa kulia na mwingine kushoto kwake. Mariamu mama yake Yose waliona sehemu alipozikwa 28 (Zingatia: Mstari huu, "Na maandiko yakatimia Yesu.

yaliyonena" haumo katika nakala za kale). 29 Nao waliokuwa wakipita walimtukana, wakitikisa vichwa vyao wakisema, "Aha! wewe utakayevunja hekalu na kulijenga kwa siku tatu, 30 jikoe mwenyewe na ushuke chini toka msalabani!" 31 Kwa namna ile ile wakuu wa makuhani walimdhihaki wakisemezana, pamoja na waandishi na kusema, "Aliwaokoa wengine, lakini hawezi kujiokoa mwenyewe. 32 Kristo Mfalme wa Israel, shuka chini sasa toka msalabani, ili tuweze kuona na kuamini." Na wale waliosulubiwa pamoja naye pia walimdhihaki. 33 Ilipofika saa sita, giza likaja juu ya nchi yote hadi saa tisa. 34 Wakati wa saa tisa, Yesu alipiga kelele kwa sauti kubwa, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" ikiwa na maana "Mungu wangu, Mungu wangu, kwa nini umeniachaka?" 35 Baadhi ya hao waliosimama waliposikia wakasema, "Tazama, anamwita Eliya." 36 Mtu mmoja akakimbia, akajaza siki katika sponji na kuiweka juu ya mti wa mwanzi, akampa ili anywe. Mtu mmoja akasema, "Ngoja tuone kama Eliya atakuja kumshusha chini." 37 Kisha Yesu akalia kwa sauti kubwa na akafa. 38 Pazio la hekalu likagawayika vipande viwili toka juu mpaka chini. 39 Ofisa mmoja aliyekuwa amesimama akimwelekeea Yesu, alipoona amekufa kwa jinsi ile, akasema, "Kweli huyu mtu alikuwa Mwana wa Mungu." 40 Walikuwepo pia wanawake waliokuwa wakitazama kwa mbali. Miongoni mwao alikuwepo Mariamu Magdalena, Mariamu (mama yake Yakobo mdogo wa Yose), na Salome. 41 Wakati alipokuwa Galilaya walimfuata na kumtumikia. Na wanawake wengine wengi pia waliambatana naye hadi Yerusalem. 42 Kulipokuwa jioni, na kwa kuwa ilikuwa siku ya maandalio, siku kabla ya Sabato, 43 Yusufu wa Arimathaya alikuja pale. Alikuwa ni mjumbe wa Baraza anayeheshimiwa mtu anayeutarajia Ufalme wa Mungu. Kwa ujasiri akaenda kwa Pilato, na kuuomba mwili wa Yesu. 44 Pilato akashangazwa kwamba Yesu tayari amekufa; akamwita yule afisa akamwuliza kama Yesu amekufa. 45 Alipopata uhakika kwa afisa kwamba amekufa, alimruhusi Yusufu kuuchukua mwili. 46 Yusufu alikuwa amenunua sanda. Akamshusha toka msalabani,

16 Wakati sabato ilipokwisha, Mariamu Magdalena na Mariamu mama yake na Yakobo, na Salome, walinunua manukato mazuri, ili waweze kuja na kuupaka mafuta mwili wa Yesu kwa ajili ya maziko. 2 Asubuhi na mapema siku ya kwanza ya juma, walienda kwenye kaburi wakati jua lilipochomoza. 3 Wakisemezana wao kwa wao, "Nani ataliviringisha jiwe kwa ajili yetu ili tuingie kaburini?" 4 Wakati walipotazama, walimuona mtu amekwisha kulingirisha jiwe, ambalo liikuwa kubwa sana. 5 Wakaingia kwenye kaburi na wakamwona kijana amevaa joho jeupe, ameketi upande wa kulia, na wakashangazwa. 6 Akawaambia, "Msigope. Mnamtufuta Yesu, wa Nazareti, aliyesulibiwa. Amefufuka! Hayupo hapa. Tazama mahali pale walipokuwa wamemweka. 7 Nendeni, mkawaambie wanafunzi wake na Petro ya kuwa amewatangulia kuelekea Galilaya. Huko mtamwona, kama aliyovuka amewaambia." 8 Wakaondoka na kukimbia kutoka kwenye kaburi; walitetemeka na walishangazwa. Hawakusema chochote kwa mtu ye yeyote sababu walilogopa sana. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Mapema katika siku ya kwanza ya juma, baada ya kufufuka, alimtokea kwanza Mariamu Magdalena, ambaye kutoka kwake alimtoa mapepo saba. 10 Aliondoka na kuwaambia wale amba walikuwa pamoja naye, wakati walipokuwa wakihuzuni na kutoa machozi. 11 Walisikia kwamba ni mzima na ameonekana naye, lakini hawakumwamini. 12 (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Baada ya hayo, akajitokeza katika namna tofauti kwa watu wengine wawili, wakati walipokuwa wakitembea kutoka katika nchi. 13 Walienda na kuwaambia wanafunzi wengine wallobaki, lakini hawakuwaamini. 14 (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Yesu baadaye akajitokeza kwa wale kumi na mmoja walipokuwa wameegama katika meza, na akawakemea kwa kutokuamini kwao na ugumu wa miyo, kwa sababu hawakuwaamini wale waliomwona baada ya kufufuka kutoka kwa

wafu. **15** Akawaambia, "Enendeni ulimwenguni mwote, na kuhubiri injili kwa viumbe vyote. **16** Yeyote aaminiye na kubatizwa ataokolewa, na yule asiyeamini atahukumiwa. **17** (Zingatia: Nakala za kale hazina Marko 16: 9-20) Ishara hizi zitaambatana na wote waaminio. Kwa jina langu watatoa pepo. Watasema kwa lugha mpya. **18** Watashika nyoka kwa mikono yao, na hatu wakinanya kitu chochote cha kufisha hakitawadhuru. Wataweka mikono kwa wagonjwa, nao watakuwa wazima". **19** Baada ya Bwana kusema nao, akachukuliwa juu mbinguni na ameketi mkono wa kuume wa Mungu. **20** Wanafunzi wakaondoka na kuhubiri kila mahali, wakati Bwana akifanya kazi nao na kulithibitisha neno kwa miujiza na ishara zikifuatana nao.

Luka

1 Wengi wamejitatihidi kuweka katika mpangilio simulizi kuhusu masuala ambayo yametitimiza kati yetu, **2** kama walivyotupatia sisi, ambao tangu mwanzo ni mashahidi wa macho na watumishi wa ujumbe. **3** Hivyo nami pia, baada ya kuchuguza kwa uangalifu chanzo cha mambo haya yote tokea mwanzo - nimeona ni vema kwangu pia kukuandikia katika mpangilio wake - mheshimiwa sana Theofilo.

4 Ili kwamba uweze kujua ukweli wa mambo uliyofundishwa. **5** Katika siku za Herode, mfalme wa Yudea, palikuwa na kuhani fulani aliyeitwa Zekaria, wa ukoo wa Abiya. Mke wake alitoka kwa binti za Haruni, na jina lake aliiitia Elizabeti. **6** Wote walikuwa wenyehaki mbele za Mungu; walitembea bila lawama katika amri zote na maagizo ya Bwana.

7 Lakini hawakuwa na mtoto, kwasababu Elizabethi alikuwa tasa, na kwa wakati huu wote wawili walikuwa wazee sana. **8** Sasa ilitokea kwamba Zakaria alikuwa katika uwepo wa Mungu, akiendelea na wajibu wa kikuhanu katika utaratibu wa zamu yake. **9** Kulingana na desturi ya kuchagua ni kuhani yupi atakayehudumu, alikuwa amechaguliwa kwa kura kuingia katika hekalu la Bwana na hiyyo angegefukiza uvumba. **10** Kundi lote la watu lilikuwa likiomba nje wakati wa kufukizwa kwa ufumba. **11** Sasa malaika wa Bwana alimtokea na kasimama upande wa kulia wa madhabahu ya kufukizia. **12** Zakaria alitishika alipomuona; hofu ikamwangukia. **13** Lakini malaika akamwambia, "Usiogope Zakaria, kwasababu maombi yako yamesikika. Mke wako Elizabeth atakuzalia mwana. Jina lake utamwita Yohana. **14** Utakuwa na furaha na uchangamfu, na wengi watakulurahia kuzaliwa kwake. **15** Kwa kuwa atakuwa mkuu mbele ya macho ya Bwana. Hatakunyuwa divai au kinywaji kikali, na atakuwa amejazwa na Roho Mtakatifu tangu tumboni mwa mama yake. **16** Na watu wengi wa Israel watageuzwa kwa Bwana Mungu wao. **17** Atakwenda mbele za uso wa Bwana katika roho na nguvu ya Eliya. Atafanya hivi ili kurejesha miyo ya baba kwa watoto, ili kwamba wasiotii wataenenda katika hekima ya wenyehaki. Atafanya hivi kuweka tayari kwa Bwana watu ambao wameandalialiwa kwa ajili yake." **18** Zakaria akamwambia malaika, "Nitawezaje kujua hili? Kwasababu mimi ni mzee na mke wangu miaka yake imekuwa mingi sana." **19** Malaika akajibu na kumwambia, "Mimi ni Gabrieli, ambaye husimama mbele za Mungu. Nilitumwa kukwambia, kukuletea habari hii njema. **20** Na tazama, hutaongea, utakuwa kimya, hutaweza kuongea mpaka siku ile mambo haya yatakapotokea. Hii ni kwasababu ulishindwa kuamini maneno yangu ambayo yatatirimiza kwa wakati mwafaka." **21** Sasa watu walikuwa wakimsibiri Zakaria. Walishangazwa kwamba alikuwa anatumia muda mwiningi hekaluni.

22 Lakini alipotoka nje, hakuweza kuongea nao. Wakatambua kwamba alikuwa amepata maono alipokuwa hekaluni. Aliendelea kuonesha ishara na alibaki kimya. **23** Ikatokea kwamba siku za huduma yake zilipokwisha aliondoka kurudi nyumbani kwake. **24** Baada ya Zakaria kurudi nyumbani kutoka kwenye huduma yake hekaluni, mke wake akawa mjamzito. Naye hakutoka nyumbani mwake kwa muda wa miezi mitano. Akasema, **25** "Hili ndilo amabalo Bwana amefanya kwangu aliponitazama kwa upendeleo ili kuiondoa aibu yangu mbele za watu." **26** Sasa, katika mwezi wa sita wa mimba ya Elizabeti, Mungu alimwambia malaika Gabrieli kwenda kwenye mji wa Galilaya uitwao Nazareti, **27** kwa bikra aliyekuwa ameposwa na mwanaume ambaye jina lake lilikuwa Yusufu. Yeye alikuwa wa ukoo wa Daudi, na jina la bikra huyo lilikuwa Mariamu. **28** Akaja kwake na akasema, "Salaam, wewe uliyepokea neema kuu! Bwana amependezwa nawe." **29** Lakini maneno ya malaika yalimchanganya na hakuelewa kwa nini malaika alisema salaam hii ya ajabu kwake. **30** Malaika akamwambia, "Usiogope, Mariamu, maana umepata neema kutoka kwa Mungu. **31** Na tazama, utabeba mimba katika tumbo lako na utazaa mwana. Nawe utamwita jina lake 'Yesu.' **32** Atakuwa mkuu na ataitwa Mwana wa Aliye Juu Sana. Bwana Mungu atampa kiticha enzi cha Daudi baba yake. **33** Atatawala juu ya ukoo wa Yakobo milele na ufalme wake hautakuwa na mwisho. (aión g165) **34** Mariamu akamwambia malaika, hili litatokea kwa namna gani, maana sijawahi kulala na mwanaume yeoyote? **35** Malaika akajibu na akamwambia, "Roho Mtakatifu atakujia juu yako, na nguvu ya Aliye Juu Sana itakuja juu yako. Kwa hiyo, mtakatifu atakayezaliwa ataitwa Mwana wa Mungu. **36** Na tazama, ndugu yako Elizabeti anaujauzito wa mwana kwenye umri wake wa uzee. Huu ni mwezi

wa sita kwake, ambaye alikuwa anaitwa mgumba. lake, "Zekaria," kwa kuzingatia jina la baba yake, 37 Maana hakuna lisilowezekana kwa Mungu." 38 60 Lakini mama yake akajibu na kusema, "Hapana; Mariamu akasema, "Tazama, mimi ni mtumishi wa ataitwa Yohana." 61 Wakamwambia, hakuna hata kike wa Bwana. Acha iwe hivyo kwangu sawa sawa mmoja katika ndugu zako anayeyitwa kwa jina hili." na ujumbe wako." Kisha malaika akamwacha. 39 62 Wakamfanyia ishara baba yake kuashiria yeze Ndipo katika siku hiyo Mariamu aliondoka na kwa alitaka jina aitwe nani. 63 Baba yake akahitaji kibao haraka alikwenda katika nchi ya vilima, kwenye mji cha kuandikia, na akaandika, "Jina lake ni Yohana." katika nchi ya Yudea. 40 Alikwenda nyumbani mwa Wote wakashangazwa na hili. 64 Ghafla mdomo wake Zekaria na akamsalimia Elizabeti. 41 Sasa, iliteoeka ukafunguliwa na ulimi wake ukawa huru. Akaongea na kwamba Elizabeti aliposikia salamu ya Mariamu, kumsifu Mungu. 65 Hofu ikawajia wote walioishi karibu mtoto tumboni mwake akaruka, na Elizabeti akajazwa nao. Mambo haya yakaenea katika nchi yote ya vilima na Roho Mtakatifu. 42 Akapaza sauti yake na kusema vya Yudea. 66 Na wote walioyaskia wakayatunza kwa sauti kuu, "umebarikiwa wewe zaidi mionganoni miyoni mwao, wakisema, "Mtoto huyu kuwa wa mwa wanawake, na mtoto aliyemo tumboni mwako namna gani?" Kwasababu mkono wa Bwana ulikuwa amebarikiwa. 43 Na imekuwaje kwangu kwamba, pamoja naye. 67 Baba yake Zekaria alijazwa na Roho mama wa Bwana wangu ilipasa aje kwangu? 44 Kwa Mtakatifu na akatoa unabii, akisema, 68 "Asifiwe kuwa tazama, iliposikika masikoni mwangu sauti ya Bwana, Mungu wa Israeli, kwa sababu amesaidia na kusalinmia kwako, mtoto tumboni mwangu akaruka alishughulikia wokovu kwa watu wake. 69 Ametuinulia kwa furaha. 45 Na amebarikiwe mwanamike yule pembe ya wokovu katika nyumba ya mtumishi wake ambaye aliamini ya kwamba ungetoeka ukamilifu Daudi, kutoka miongoi mwa mwa ukoo wa mtumishi wa mambo yale aliyambiwa kutoka kwa Bwana." 70 kama alivyosema kwa kinywa cha 46 Mariamu akasema, nafsi yangu inamsifu Bwana, manabii wake waliokuweko katika nyakati za kale. 47 na roho yangu imefurahi katika Mungu Mwokozi (aiōn g165) 71 Atatuoka kutoka kwa adui zetu na kutoka wangu. 48 Kwa maana ameiangalia hali ya chini ya mikononi mwa wote wanaotuchukia. 72 Atafanya hivi mtumishi wake wa kike. Tazama, tangu sasa katika kuonesha rehema kwa baba zetu, na kukumbuka vizazi vyote wataniita mbarikiwa. 49 Kwa maana yeze agano lake takatifu, 73 kiapo alichokisema kwa aliyemweza amefanya mambo makubwa kwangu, na Abrahamu baba yetu. 74 Aliapa kuthibitha kwamba jina lake ni takatifu. 50 Rehemaa yake inadumu toka ingewezekana kumtumikia Yeye bila hofu, baada ya kizazi hata kizazi kwa wale wanao mheshimu yeze. 51 kuokolewa kutoka katika mikononi ya adui zetu. 75 Ameonesha nguvu kwa mkono wake; amewatawanya katika utakatifu na haki mbele zake siku zetu zote. 76 wale ambaa walijivuna juu ya mawazo ya mioyo Ndiyo, na wewe mtoto, utaitwa nabii wa Aliye Juu yao. 52 Amewashusha chini wana wa wafalme toka Sana, kwa kuwa utaenenda mbele za uso wa Bwana katika viti vyao vya enzi na kuwainua juu walio na ili kumwandalia njia, kuwaandaa watu kwa ajili ya hali ya chini. 53 Aliwashibisha wenye njaa kwa vitu ujio wake, 77 kuwafahamisha watu wake kwamba, vizuri, bali matajiri amewafukuza mikono mitupu. wataokolewa kwa njia ya kusamehewa dhambi zao. 54 Ametoa msaada kwa Israeli mtumishi wake, ili 78 Hili litatokea kwa sababu ya huruma ya Mungu kukumbuka kuonesha rehema 55 (kama alivyosema wetu, sababu ambayo jua tokeaa juu litatujia, 79 kwa baba zetu) kwa Abrahamu na uzao wake milele." kuangaza kwao wakaao gizani na katika uvuli wa (aiōn g165) 56 Mariamu alikaa na Elizabeti yapata mauti. Atafanya hivi kuiongoza miguu yetu kwenye miezi mitatu hivi ndipo akarudi nyumbani kwake. njia ya amani." 80 Sasa, yule mtoto akakua na kuwa 57 Sasa wakati ulikuwa umewadnia kwa Elizabeti mwenye nguvu rohoni na alikaa nyikani mpaka siku kujifungua mtoto wake na akajifungua mtoto wa ya kujitokeza kwake kwa Israeli.

kiume. 58 Jirani zake na ndugu zake walisikia jinsi Bwana alivyoikuza rehema kwake, na wakafurahi pamoja naye. 59 Sasa iliteoeka siku ya nane kwammba walikuja kumtahiri mtoto. Ingewapasa kumwita jina

2 Sasa katika siku hiyo, ikatokea kwamba Kaisari Agusto alitoa agizo akielekeza kwamba ichukuliwe sensa ya watu wote wanaoishi duniani. 2 Hii ilikuwa ni sensa ya kwanza iliyofanyika wakati Krenio akiwa

gavanaugh wa Siria. 3 Hivyo kila mmoja akaenda mjini zao zilizotakiwa za utakaso zilipopita, kulingana na kwake kuandikishwa sensa. 4 Naye Yusufu aliondoka sheria ya Musa, Yusufu na Mariamu wakampeleka pia katika mji wa Nazareti huko Galilaya na akasafiri hekaluni kule Yerusalem kumweka mbele za Bwana. Yudea katika mji wa Bethlehemu, ujulikanao kama 23 Kama ilivyoadidika katika sheria ya Bwana, "Kila mji wa Daudi, kwa sababu alitokea katika ukoo ya mwanaume anayefungua tumbo ataitwa aliyetolewa Daudi. 5 Alikwenda huko kujandikisha pamoja na wakfu kwa Bwana." 24 Wao vilevile walikuja kutoa Mariamu, ambaye aliquuwa amemposa na aliquuwa sadaka kulingana na kile kinachosemwa katika sheria akitazamia mtoto. 6 Sasa ilitokea kwamba, wakiwa ya Bwana, "Jozi ya njiwa au makinda mawili ya kule wakati wake wa kujifungua mtoto ukawadia. njiwa." 25 Tazama, palikuwa na mtu katika Yerusalem 7 Akajifungua mtoto wa kiume, mzaliwa wake wa ambaye jina lake aliquuwa akiitwa Simeoni. mtu huyu kwanza, akamzungushia nguo mwilini kumkinga aliquuwa mwenye haki na mcha Mungu. Yeye aliquuwa na baridi mtoto. Ndipo akamweka kwenye kihori akisubiri kwa ajili ya mfariji wa Israeli, na Roho cha kulishia wanyama, kwa sababu haikuwepo Mtakatifu aliquuwa juu yake. 26 Ilikuwa imekwisha nafasi kwenye nyumba za wageni. 8 Katika eneo funuliwa kwake kupitia Roho Mtakatifu kwamba yeze hilo, walikuwapo wachungaji walioishi mashambani hanelikufa kabla ya kuwomwona Kristo wa Bwana. wakilinda makundi ya Kondoo wao usiku. 9 Ghafla, 27 Siku moja aliquuwa ndani ya hekalu, akiongozwa na malaika wa Bwana akawatokea, na utukufu wa Bwana Roho Mtakatifu. Ambapo wazazi walimleta mtoto, ukang'aa kuwazunguka, na wakawa na hofu sana. 10 Yesu, kumfanya yale yaliyopasa kawaida ya sheria, Ndipo malaika akwaambia, "Msigope, kwasababu 28 ndipo Simeoni alimpokea mikononi mwake, na nawaletea habari njema ambayo italeta furaha kuu akamsifu Mungu na kusema, 29 "Sasa ruhusu kwa watu wote. 11 Leo Mwokozi kazaliwa kwaajili yenu mtumishi wako aende kwa amani Bwana, kulingana mjini mwa Daudi! Yeye ndiye Kristo Bwana! 12 Hii ndiyo na Neno lako. 30 Kwa kuwa macho yangu yameuona ishara ambayo mtapewa, mtamkuta mtoto amefungwa wakovu wako, 31 ambaao umeonekana kwa macho nguo na amelala kwenye hori la kulishia wanyama." 13 ya watu wote. 32 Yeye ni nuru kwa ajili ya ufunuo Ghafla kukawa na jeshi kubwa la mbinguni likaungana kwa Wamataifa na utukufu wa watu Israeli." 33 Baba na malaika huyo wakamsifu Mungu, wakisema, na Mama wa mtoto walishangazwa kwa mambo 14 "Utukufu kwa Mungu aliye juu sana, na amani ambayo yalizungumzwa juu yake. 34 Ndipo Simeoni iwe duniani kwa wote ambaao anapendezwa nao." akawabariki na akasema kwa Mariamu mama yake, 15 Ika wa kwamba malaika walipokwisha kuondoka "Sikiliza kwa makin! Mtoto huyu atakuwa sababu ya kwenda mbinguni, wachungaji wakasemezena wao kupotea na kuokoka kwa watu wengi katika Israeli kwa wao, "Twendeni sasa kule Bethlehemu, na na ni ishara ambayo watu wengi wataipinga. 35 Pia tukaone hiki kitu ambacho kimetokea, ambacho ni upanga utakaochoma nafsi yako mwenyewe, ili Bwana ametufahamisha." 16 Wakaharakisha kule, na kwamba mawazo ya miyo ya wengi yadhihirike". wakamkuta Mariamu na Yusufu, na wakamuona mtoto 36 Nabii mwanamke aliyeitwa Ana pia aliquuwa amelala kwenye hori la kulishia wanyama. 17 Na hekaluni. Yeye aliquuwa binti wa Fanueli kutoka kabilia walipoona hivi, wakawajulisha watu kile walichokuwa la Asheri. Alikuwa na miaka mingi sana. Naye aliishi wameambiwa kumhusu mtoto. 18 Wote waliosikia na mume wake kwa miaka saba baada ya kuoana, habari hii wakashangazwa na kile kilichosemwa na 37 na ndipo akawa mijane kwa miaka themanini na wachungaji. 19 Lakini Mariamu akaendelea kufikiri minne. Naye hakuwahi kuondoka hekaluni na aliquuwa kuhusu yote aliywokwisha kuyasikia, akiyatunza moyoni akiendelea kumwabudu Mungu pamoja na kufunga mwake. 20 Wachungaji wakarudi wakimtukuzza na na kuomba, usiku na mchana. 38 Na kwa wakati kumsifu Mungu kwa ajili ya kila kitu walichokwisha huo, aliquuwa pale walipo akaanza kumshukuru Mungu. sikia na kuona, kama tu ilivyokuwa imenenwa kwao. 21 Aliongea kumhusu mtoto kwa kila mtu ambaye aliquuwa Ilipofika siku ya nane na ilikuwa ni wakati wa kumtahiri akisubiri ukombozi wa Yerusalem. 39 Walipomaliza mtoto, wakamwita jina Yesu, jina alilokwishapewa na kila kitu walichotakiwa kufanya kuligana na na sheria yule malaika kabla mimba haijatungwa tumboni. 22 ya Bwana, walirudi Galilaya, mjini kwao, Nazareti. 40

Mtoto alikua, na akawa na nguvu, akiongezeka katika wote watauona wokovu wa Mungu.” 7 Hivyo, Yohana hekima, na neema ya Mungu ilikuwa juu yake. 41 akawaambia makutano makubwa ya watu waliomjia Wazazi wake kila mwaka walikwenda Yerusalemu wapate kubatizwa na yeye, “Ninyi uzao wa nyoka kwaajili ya sikukuu ya Pasaka. 42 Alipokuwa na umri wenye sumu, nani aliaonya kuikimbia gadhabu wa miaka kumi na miwili, walikwenda tena wakati inayokuja? 8 Zaeni matunda yanayoedana na toba, mwafaka kidesturi kwa ajili ya sikukuu. 43 Baada na msianze kusema ndani yenu, “Tunaye Ibarahimu ya kubaki siku zote kwa ajili ya sikukuu, walianza ambaye ni baba yetu; kwa sababu nawaambia kurudi nyumbani. Lakini mvulana Yesu alibaki nyuma ya kwamba, Mungu anaweza kumwinulia Ibrahimu mle Yerusalemu na wazazi wake hawakujua hili. 44 watoto hata kutokana na mawe haya. 9 Tayari shoka Walidhani kwamba yumo kwenye kundi walilokuwa limeshawekwa kwenye mzizi wa miti. Hivyo, kila wakisafiri nalo, hivyo walisafiri safari ya siku. Ndipo mti usiozaa matunda mema, hukatwa na kutupwa wakaanza kumtafuta mionganii wa ndugu na marafiki motoni. 10 Kisha watu katika makutano walimuuiliza zao. 45 Waliposhindwa kumpata, walirudi Yerusalemu wakisema, “Sasa tunatakiwa tufanyeje?” 11 Alijibu na na wakaanza kumtafuta humo. 46 Ikatokea kwamba kuwaambia, “kama mtu ana kanzu mbili anatakiwa baada ya siku tatu, wakampata hekaluni, akiwa atoe kanzu moja kwa mwingine ambaye hana kabisa, ameketi katikati ya waalimu, akiwasikiliza na kuwaaliza na ambaye ana chakula na afanye vivyo hivyo.” maswali. 47 Wote waliomsikia walishangazwa na 12 Kisha baadhi ya watoza ushuru walikuja pia ufahamu wake na majibu yake. 48 Walipomwona, kubatizwa, na wakamwambia, “Mwalimu, tunatakiwa walistaajabu. Mama yake akamwambia, “Mwanangu, kufanya nini? 13 Akawaambia, “Msikusanyi fedha kwa nini umetutendea hivi? Sikiliza, baba yako na zaidi kuliko mnachotakiwa kukusanya.” 14 Baadhi ya mimi tumekuwa tukikutafuta kwa wasiwasi mkubwa.” maaskari pia wakamuuliza wakisema, “Na sisi je? 49 Akawaambia, “Kwa nini mmekuwa mkinifutu? Tunatakiwa tufanye nini?” Akawambia, “Msichukue Hamkuja kwamba lazima niwe kwenye nyumba fedha kwa mtu yeypote kwa nguvu, na msimtuhumu ya Baba yangu? 50 Lakini hawakuelewa nini mtu yeypote kwa uongo. Ridhikeni na mishahara yenu.” alichomaanisha kwa maneno hayo. 51 Ndipo akaenda 15 Sasa, kwa kuwa watu walikuwa na shauku ya pamoja nao mpaka nyumbani Nazareti na alikuwa kumngoeja Kristo atakaye kuja, kila mmoja alikuwa mtii kwao. Mama yake alihifadhi mambo yote moyoni anawaza moyoni mwake kuhusu Yohana kama yeye mwake. 52 Lakini Yesu aliendelea kukua katika ndiye Kristo. 16 Yohana akajibu kwa kuwaambia wote, hekima na kimo, na akazidi kupendwa na Mungu na watu.

3 Sasa, katika mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Kaisari Tiberia, wakati Pontio Pilato alikuwa gavana wa Uyahudi, Herode alikuwa mkuu wa mkoa wa Galilaya, na Filipo ndugu yake alikuwa mkuu wa mkoa wa Itorea na Trakoniti, na Lisania alikuwa mkuu wa mkoa wa Abilene, 2 na wakati wa ukuhani mkuu wa Anasi na Kayafa, Neno la Mungu lilimjia Yohana mwana wa Zakaria, jangwani. 3 Alisafiri katika mkoaa wote kuzunguka Mto Yordani, akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi 4 Kama ilivyandikwa katika kitabu cha maneno ya Isaya nabii, “sauti ya mtu aliaye nyikani, “Itengenezeni tarayi njia ya Bwana, yatengenezeni mapito yake yaliyoonyoka. 5 Kila bonde litajazwa, kila mlima na kilima vitasawazishwa, barabara zilizopinda zitanyoshwa, na njia zilizoparaza zitalainishwa. 6 Watu

“Mimi nawabatiza ninyi kwa maji, lakini kuna mmoja ajaye ambaye ana nguvu kuliko mimi, na sisitahili hata kufungua kamba za viatu vyake. Atawabatiza ninyi kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. 17 Pepeto lake liko mkononi mwake ili kusafisha vizuri uwanda wake wa kupepetea ngano na kuikusanya ngano ghalani mwake. Lakini, atayateketeza makapi kwa moto ambao hauwezi kuzimika. 18 Kwa maonyo mengine mengi pia, alihubiri habari njema kwa watu. 19 Yohana alimkemea pia Herode mkuu wa mkoa kwa kumuoa Herodia, mke wa ndugu yake na kwa maovu mengine mengi ambayo Herode alikuwa ameyatenda. 20 Lakini baadaye Herode alifanya uovu mwingine mbaya sana. Alimfunga Yohana gerezani. 21 Kisha ilitokea kwamba, wakati watu wote walipokuwa wakabatizwa na Yohana, naye Yesu alibatizwa pia. Wakati alipokuwa akiomba, mbingu zikafunguka. 22 Roho Mtakatifu akashuka juu yake

kwa mfano wa kiwiliwili kama njiwa, wakati huo akamwambia, "Nitakupa mamlaka ya kutawala falme huo sauti ikaja kutoka mbinguni ikitisema, "Wewe ni hizi zote pamoja na fahari zake. Naweza kufanya Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa sana na wewe." hivyo kwa sababu vyote vimekabidhiwa kwangu **23** Sasa Yesu mwenyewe, alipoanza kufundisha, nivitawale, na ninaweza kumpa yeoyote nitakaye alikuwa na umri upatao miaka thelathini. Alikuwa ni kumpa. **7** Kwahiyu, kama utaniihamia na kuniabudu, mwana (kama ilivyotadhaniwa) wa Yusufu, mwana wa vitu hivi vyote vitakuwa vyako." **8** Lakini Yesu alijibu Eli, **24** mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, mwana na kumwambia, "Imeandikwa, "lazima umwabudu wa Melki, mwana wa Yana, mwana wa Yusufu, **25** Bwana Mungu wako, na lazima umtumukie Yeye mwana wa Matathia, mwana wa Amosi, mwana wa peke yake." **9** Baadaye Ibilisi alimwongoza Yesu Nahumu, mwana wa Esli, mwana wa Nagai, **26** hadi Yerusalem na kumweka sehemu ya juu kabisa mwana wa Maati, mwana wa Matathia, mwana wa ya jengo la hekalu na kumwambia, "Kama wewe Semeini, mwana wa Yusufu, mwana wa Yuda, **27** ni Mwana wa Mungu, jitupe chini kutoka hapa. mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa **10** Kwa sababu imeandikwa, "Atawaagiza malaika Zerubabeli, mwana wa Shealtiel, mwana wa Neri, zake wakutunze na kukulinda, **11** na watakuinua juu **28** mwana wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa mikononi mwao ili kwamba usiumize miguu yako juu Kosamu, mwana wa Elmadamu, mwana wa Eri, **29** ya jiwe." **12** Yesu akijibu alimwambia, "Imenenwa, mwana wa Yoshua, mwana wa Eliezeri, mwana wa "usimjaribu Bwana Mungu wako." **13** Ibilisi alipomaliza Yorimu, mwana wa Matathi, mwana wa Lawi, **30** kumjaribu Yesu, alienida zake na kumwacha hadi mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa wakati mwininge. **14** Kisha Yesu alirudi Galilaya kwa Yusufu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu, nguvu za Roho, na habari kumhusu yeye zikaenea **31** mwana wa Melea, mwana wa Mena, mwana wa na kusambaa katika mikoa jirani yote. **15** Alifundisha Matatha, mwana wa Nathani, mwana wa Daudi, katika masinagogi yao, na kila mmoja alimsifu. **16** **32** mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwana wa Siku moja alikwenda Nazareti, mji ambao alilelewa Boazi, mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni, **33** na kukulia. Kama ilivyokuwa desturi yake alilinga mwana wa Abinadabu, mwana wa Aramu, mwana kwenye sinagogi siku ya sabato, na alisimama wa Hesroni, mwana wa Peresi, mwana wa Yuda, **34** kusoma maandiko. **17** Alikabidhiwa gombo la nabii mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Isaya, hivyo, alilifungua gombo na akatafuta sehemu Ibrahimu, mwana wa Tera, mwana wa Nahori, **35** iliyoandikwa, **18** "Roho wa Bwana yuu juu yangu, mwana wa Seruig, mwana wa Ragau, mwana wa kwa sababu alinitia mafuta kuhubiri habari njema Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala, **36** mwana kwa maskini. Amenituma kutangaza uhuru kwa wa Kenani, mwana wa Arfaksadi, mwana wa Shemu, wafungwa, na kuwafanya wasioona waweze kuona mwana wa Nuhu, mwana wa Lameki, **37** mwana wa tena. Kuwaweka huru wale wanaogandamizwa, **19** Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yaredi, kuitangaza mwaka ambao Bwana ataonesha wema mwana Mahalalei, mwana wa Kenani, **38** mwana wa wake." **20** Kisha akalifunga gombo, akamrudishia Enoshi, mwana wa Sethi, mwana wa Adamu, mwana kiongozi wa sinagogi, na akaketi chini. Macho ya watu wote waliokuwa katika sinagogi yalimwangalia yeye. **21** Alianza kuzungumza nao akisema, "Leo andiko hili limetimizwa masikioni mwenu." **22** Kila mmoja pale alishuhudia kile alichokisema Yesu, na wengi mionganii mwao walishangazwa na maneno ya hekima yaliyokuwa yakinika katika kinywa chake. Walikuwa wakisema, "huyu ni kijana tu wa Yusufu, siyo hivyo?" **23** Yesu akawaambia, "hakika mtasema methali hii kwangu, "Tabibu, jiponye mwenyewe. Chochote tulichosikia ukifanya Kapernaumu, kifanye hapa pia kijijini kwako." **24** Pia alisema, "hakika nawaambia

4 Kisha, Yesu akiwa amejaa Roho Mtakatifu, alirudi kutoka Mto Jordani, na aliongozwa na Roho jangwani **2** kwa siku arobaini, na huko alijaribiwa na Ibilisi. Wakati huo hakula chochote, na mwisho wa wakati huo alihisi njaa. **3** Ibilisi akamwambia, "Kama wewe ni Mwana wa Mungu, liamujiwe hili kuwa mkate." **4** Yesu akamjibu, "Imeandikwa; 'mtu hataishi kwa mkate pekee." **5** Kisha Ibilisi alimwongoza juu kwenye kilele cha mlima, na akamwonyesha falme zote za dunia kwa muda mfupi. **6** Ibilisi

ninyi, hakuna nabii anayekubalika katika nchi yake." aliwakemea mapepo na hakuwaruhusu waongee, 25 Lakini nawaambia ninyi kweli kwamba kulikuwa na kwa sababu walijua kwamba ye ye alikuwa ni Kristo. wajane wengi Israel katika kipindi cha Eliya, wakati 42 Wakati kulipopambazuka, alienda eneo lisilokuwa mbingu ilipofungwa kusiwe na nvua kwa miaka mitatu na watu. Makutano ya watu walikuwa wakimtafuta na na nusu, wakati kulipokuwa na njaa kubwa katika wakaja katika eneo alilokuwapo. Walijaribu kumzuua nchi yote. 26 Lakini Eliya hakutumwa kwa ye yote asiende mbali na wao. 43 Lakini akawaambia, "Lazima mmoja wao, lakini kwa mjane mmoja tu aliyeshi pia nihubiri habari njema za ufalme wa Mungu Sarepta karibu na mji wa Sidoni. 27 Pia, kulikuwa katika miji mingine mingi, kwa kuwa hii ndioy sababu na wakoma wengi Israel katika kipindi cha Elisha nilitumwa hapa." 44 Kisha aliendelea kuhubiri ndani nabii, lakini hakuna hatammoja wao aliyeponywa ya masinagogi katika uyahudi wote.

isipokuwa Naamanu mtu wa Siria. 28 Watu wote ndani ya sinagogi walijawa na gadhabu walipoyasikia haya yote. 29 Walisimama na kumsukumizia nije ya mji, na kumwongoza mpaka kwenye ukingo wa mlima wa mji ambapo mji wao ulijengwa juu yake, ili wawewe kumtupa chini. 30 Lakini alipita salama katikati yao na akaenda zake. 31 Kisha alitelemkia Kapernaumu, katika mji wa Galilaya. Sabato moja alikuwa akifundisha watu ndani ya sinagogi. 32 Walishangazwa na mafundisho yake, kwasababu alifundisha kwa mamlaka. 33 Sasa siku hiyo ndani ya sinagogi, kulikuwa na mtu aliyekuwa na roho ya pepo mchafu, na alilia kwa sauti ya juu, 34 "Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti? Umekuja kutuangamiza? Ninajua wewe ni nani! Wewe ni mtakatifu wa Mungu!" 35 Yesu alimkemea pepo akisema, "Nyamaza kimya, na umtoke mtu huyu!" Pepo yule alipomtupa mtu yule chini katikati yao, alimtoka yule mtu bila ya kumsababishia maumivu yoyote. 36 Watu wote walishangaa, na waliendelea kuzungumzia jambo hilo kila mmoja na mwenzake. Wakasema, "Ni maneno ya aina gani haya?" Anawaamuru roho wachafu kwa mamlaka na nguvu na watondoka." 37 Hivyo, habari juu ya Yesu zilienea kila sehemu katika maeneo yanayozunguka mkoahuo. 38 Kisha Yesu aliondoka katika mji huo na akaingia katika nyumba ya Simoni. Sasa, mama mkwe wake na Simoni alikuwa anaumwa homa kali, na wakamsihi kwa niaba yake. 39 Hivyo, Yesu alimsogelea, akaikemea ile homa na ikamwachia. Ghafla alisimama na akaanza kuwatumikia. 40 Jua lilipokuwa likizama, watu walimletea Yesu kila mmoja aliyekuwa mgonjwa wa maradhi ya aina mbalimbali. Aliweka mikono yake juu ya kila mgonjwa na akawaponya wote. 41 Mapepo pia yaliyatoka wengi wao yakilia kwa sauti na kusema, "Wewe ni mwana wa Mungu!" Yesu

5 Basi ilitokea wakati watu walipomkusanyikia na kumzunguka Yesu na kusikiliza neno la Mungu, ambapo alikuwa amesimama kando ya ziwa Genesareti. 2 Aliona mashua mbili zimetia nanga pembeni mwa ziwa. Wavuvi walikuwa wametoka na walikuwa wakiosha nyavu zao. 3 Yesu akaingia katika mojawapo ya zile mashua, ambayo ilikuwa ya Simoni na kumwomba aipeleke majini mbali kidogo na nchi kavu. Kisha akakaa na kufundisha kutokea kwenye mashua. 4 kuongea, akamwambia Simoni, "Ipeleke mashua yako mpaka kwenye kilindi cha maji nakushusha nyavu zako ili kuvua samaki." 5 Simon akajibu na kusema, Bwana, tumefanya kazi usiku wote, na hatukukamata chochote, lakini kwa neno lako, nitazishusha nyavu. 6 Walipofanya hivyo walikusanya kiasi kikubwa cha samaki na nyavu zao zikaanza kukatika. 7 Hivyo wakawaashiria washirika wao kwenye mashua nyingine ili waja na kuwasaidia. Walikuja wakazijaza mashua zote, kiasi kwamba zikaanza kuzama. 8 Lakini Simoni Petro, alipoona hivyo, alianguka magotini pa Yesu akisema, "Ondoka kwangu, kwa sababu mimi ni mtu mwenye dhambi Bwana." 9 Kwa sababu alishangazwa, na wote waliokuwa pamoja naye, kwa uvuvi wa samaki waliokuwa wameufanya. 10 Hili liliwajumuisha Yakobo na Yohana wana wa Zebedayo, ambao walikuwa washirika wa Simoni. Na Yesu akamwambia Simoni, "Usiogope, kwa sababu kuanzia sasa na kuendelea utavua watu." 11 Walipokwishazileta mashua zao nchi kavu, waliacha kila kitu na kumfuata ye ye. 12 Ilitokea kwamba alipokwuwa katika mji mmojawapo, mtu aliyekuwa ameja ukoma alikuwa huko. Wakati alipomuona Yesu, alianguka akiinamisha uso kwake mpaka chini na kumuomba, akisema, "Bwana, ikiwa unataka, waweza kunitakasa." 13 Kisha Yesu alinyoosha mkono wake

na kumgusa, akisema, "Nataka. Takasika." Na saa watu wengi walioketi mezani wakila pamoja nao. ileile ukoma ukamwacha. ¹⁴ "Alimwagiza asimwambie ³⁰ Lakini Mafarisayo na waandishi wao walikuwa mtu yelete, lakini alimwambia, "Nenda zako, na wakiwanung'unikia wanafunzi, wakisema, "Kwa nini ukajionyeshe kwa makuhanu na utee sadaka ya mnakula na kunywa na watoza ushuru pamoja na utakaso wako, sawasawa na kile Musa alichokiamuru, watu wengine wenye dhambi?" ³¹ Yesu akawajibu, kwa ushuhuda kwao." ¹⁵ Lakini habari kumuhusu "Watu walio katika afya njema hawahitaji tabibu, ni yeze zikaenea mbali zaidi, na umati mkubwa wa watu wale tu wanaoumwa ndiyo watakao mhitaji mmoja. ³² ukaja pamoja kumsikiliza akifundisha na kuponywa Sikuja kuwaita watu wenye haki haki wapate kutubu, magonjwa yao. ¹⁶ Lakini mara kwa mara alijitenga bali kuwaita wenye dhambi wapate kutubu." ³³ faraghani na kuomba. ¹⁷ Iilitokea siku moja kati Wakamwambia, "Wanafunzi wa Yohana mara nyngi ya hizo siku alikuwa akifundisha, na walikuwapo hufunga na kuomba, na wanafunzi wa Mafarisayo Mafarisayo na waalimu wa sheria wamekaa hapo nao hufanya vivyo hivyo. Lakini wanafunzi wako hula ambaa walikuja wakitokea vijiji vingi tofauti katika na kunywa." ³⁴ Yesu akawaambia, "Inawezekana mkoaa wa Galilaya na Yudea, na pia kutokea katika mtu yelete akawafanya waliohudhuria harusi ya mji wa Yerusalem. Nguvu ya Bwana ilikuwa pamoja Bwana Arusi kufunga wakati Bwana Arusi bado yu naye kuponya. ¹⁸ watu kadhaa walikuja, wamembeba pamoja nao? ³⁵ Lakini siku zitakuja wakati Bwana kwenye mkeka mtu aliyeppooza, na wakatafuta njia ya Arusi atakapoondolewa kwao, ndipo katika siku hizo kumwingiza ndani ili kumlaza chini mbele ya Yesu. ¹⁹ watafunga." ³⁶ Kisha Yesu aliongea pia kwa kwa Hawakupata njia ya kumwingiza ndani kwa sababu mfano. "Hakuna anayechana kipande cha nguo ya umati, hivyo walipanda juu ya paa la nyumba na kutoka kwenye vazi jipya na kukitumia kurekebisha kumshusha yule mtu chini kuititia kwenye vigae, juu vazi la zamani. Kama akifanya hivyo, ataichana mkeka wake katikati ya watu, mbele kabisa ya Yesu. nguo mpya, na kipande cha nguo kutoka vazi jipya ²⁰ Akiangalia imani yao, Yesu alisema, "Rafiki, dhambi kisengefaa kutumika na nguo ya vazi la zamani. ³⁷ zako umesamehewa." ²¹ Waandishi na Mafarisayo pia, hakuna mtu ambaye huweka divai mpya kwenye walialanza kuhoji hilo, wakisema, "Huyu ni nani viriba vikuukuu. Kama akifanya hivyo, divai mpya anayeongea makufuru? Ni nani anaweza kusamehe ingepasua kile chombo, na divai ingemwagika, na dhambi ila Mungu pekee yake?" ²² Lakini Yesu, viriba vingeharibika. ³⁸ Lakini divai mpya lazima akitambua nini walichokuwa wakifikiri, aliwajibu na iwekwe kwenye viriba vipyta. ³⁹ Na hakuna mtu baada kuwaambia, "Kwa nini mnaulizana hili miyoni mwenu? ya kunywa divai ya zamani, hutataka mpya, kwa ²³ Kipi ni rahisi kusema, 'Dhambi zako zimesamehewa' sababu husema, 'Ya zamani ni bora.'"

au kusema 'Simama utembee?' ²⁴ Lakini mjue ya kwamba Mwana wa Adamu anayo mamlaka duniani ya kusamehe dhambi, Nakwambia wewe, 'Amka, chukua mkeka wako na uende nyumbani kwako.'" ²⁵ Wakati huo huo akaamka mbele yao na akachukua mkeka wake aliokuwa ameulalia. Kisha akariudi nyumbani kwake akimtukuza Mungu. ²⁶ Kila mmoja alishangazwa na wakamtukuza Mungu. Walijawa na hofu, wakisema, "Tumeona mambo yasiyo ya kawaida leo." ²⁷ Baada ya mambo haya kutokea, Yesu alitoka huko na akamwona mtoza ushuru aliyeitwa Lawi amekaa eneo la kukusanyia kodii. Akamwambia, "Nifuate." ²⁸ Hivyo Lawi akanyanyuka na kumfuata, akiacha kila kitu nyuma. ²⁹ Kisha Lawi akaandaa nyumbani kwake karamu kubwa kwa ajili ya Yesu. Walikuwapo watozaushuru wengi kule na

6 Sasa ilitokea kwenye Sabato kwamba Yesu alikuwa akipita katika ya shamba la nafaka na wanafunzi wake walikuwa wakichuma masuke, wakayasuguasugua katii ya mikono yao wakala nafaka. ² Lakini baadhi ya Mafarisayo wakasema, "Kwa nini mnafanya kitu ambacho si halali kisheria kukifanya siku ya sabato?" ³ Yesu, akawajibu, akisema, "Hamkuwahi kusoma kile Daudi alifanya alipokuwa na njaa, yeze na wanaume waliokuwa pamoja naye? ⁴ Alikwenda katika nyumba ya Mungu, na akachukua mikate mitakatifu na kuila baadhi, na kuitoa baadhi kwa watu aliokuwa nao kuila, hatakama ilikuwa halali kwa makuhanu kuila." ⁵ Kisha akawaambia, "Mwana wa Adamu ni Bwana wa Sabato." ⁶ Iilitokea katika Sabato nyingine kwamba alikwenda ndani ya sinagogi na kuwfundisha watu huko. Palikuwa na

mtu ambaye mkono wake wa kulia ulikuwa umepooza. mliongatajiri! Kwa maana mmekwisha pata faraja 7 Waandishi na Mafarisayo walikuwa wanamwangalia yenu. 25 Ole wenu mliong shiba sasa! Kwa maana kwa makini kuona kama angemponya mtu siku ya mtaona njaa baadaye. Ole wenu mnaocheka sasa! Sabato, ili waweze kupata sababu ya kumshtaki kwa Kwa maana mtaomboleza na kulia baadaye. 26 Ole kufanya kosa. 8 Lakini alijua nini walikuwa wanafikiri wenu, mtakaposifiwa na watu wote! Kwa maana baba na akasema kwa mtu aliye kwa amepooza mkono, zao waliwatendea manabii wa uongo vivyohivyo. 27 "Amka, simama hapa katikati ya kila mmoja." Hivyo Lakini nasema kwenu ninyi mnaonisikiliza, wapendeni huyo mtu akanyanyuka na kusimama pale. 9 Yesu adui zenu na kufanya mema kwa wanao wachukieni. akasema kwao, "Nawauliza ninyi, ni halali siku ya 28 Wabarikini wale wanao walaani ninyi na waombeeni Sabato kufanya mema au kufanya madhara, kuokoa wale wanaowaonea. 29 Kwake ye ye akupigaye shavu maisha au kuyaharibu?" Kisha aliaangalia wote na moja, mgeuzie na la pili. Kama mtu akikunyang'anya kumwambia yule mtu, 10 "Nyoosha mkono wako." joho lako usimzulie na kanzu. 30 Mpe kila akuombaye. Akafanya hivyo, na mkono wake ulikuwa umeponywa. Kama mtu akikunyang'anya kitu ambacho ni mali 11 Lakini walijawa na hasira, wakaongeleshana yako, usimucombe akurudishie. 31 Kama mpendavyo wao kwa wao kuhusu nini wanapaswa wafanye watu wawatendee, nanyi watendeeni viyyo hivyo. 32 kwa Yesu. 12 Ilitokea siku hizo kwamba alikwenda Kama mkiwapenda watu wawapendao ninyi tu, hiyo ni mlimani kuomba. Aliendelea usiku mzima kumuomba thawabu gani kwenu? Kwamaana hata wenye dhambi Mungu. 13 Ilipokuwa asubuhi, aliwaita wanafunzi huwapenda wale wawapendao. 33 Kama mkiwatendea wake kwake, na akawachagua kumi na wawili kati mema wale wanaowatendea ninyi mema, hiyo ni yao, ambao pia aliwaita "mitume." 14 Majina ya wale thawabu gani kwenu? Kwa maana hata wenye mitume yalikuwa Simoni (ambaye pia alimwita Petro) dhambi hufanya viyyo hivyo. 34 Kama mkipokesha na Andrea ndugu yake, Yakobo, Yohana, Filipo, vitu kwa watu ambao mnategemea watarawudishia, Bartolomayo, 15 Mathayo, Tomaso na Yakobo mwana hiyo ni thawabu gani kwenu? Hata wenye dhambi wa Alfayo, Simoni, ambaye alitiwa Zelote, 16 Yuda huwakopesha wenye dhambi, na hutegemea kupokea mwana Yakobo na Yuda Iskariote, ambaye alikuwa kiasi hicho hicho tena. 35 Lakini wapendeni adui msaliti msaliti. 17 Kisha Yesu alitelemka pamoja zenu na watendeeni mema. Wakopesheni na msihofu nao toka mlimani na kusimama mahali tambarare. kuhusu kurudishiwa, na thawabu yenu itakuwa kubwa. Idadi kubwa ya wanafunzi wake walikuwa huko, Mtakuwa wana wa Aliye Juu, kwasababu ye ye pamoja na idadi kubwa ya watu kutoka Uyahudi na mwenyewe ni mwema kwa watu wasio na shukurani Yerusalem, na kutoka pwani ya Tiro na Sidoni. 18 na waovu. 36 Iweni na huruma, kama Baba yenu Walikuja kumsikiliza na kuponywa magonjwa yao. aliyvo na huruma. 37 Msihukumu, nanyi hamta Watu waliokuwa wakisumbuliwa na pepo wachafu hukumiwa. Msilaani, nanyi hamtalaaniwa. Sameheni waliponywa pia. 19 Kila mmoja kwenye hilo kusanyiko wengine, nanyi mtasamehewa. 38 Wapeni wengine, alijaribu kumgusa kwa sababu nguvu za uponyaji nanyi mtapewa. Kiasi cha ukarimu - kilichoshindiliwa, zilikuwa zikitokea ndani yake, na aliwaponya wote. 20 kusukwasukwa na kumwagika - kitamwagika magotini Kisha akawaangalia wanafunzi wake, na kusema, pen. Kwa sababu kwa kipimo chochote mnachotumia "Mmebarikiwa ninyi mliong maskini, kwa maana ufalme kupimia, kipimo hicho hicho kitatumika kuwapimia wa Mungu ni wenu. 21 Mmebarikiwa ninyi mliong na njaa ninyi." 39 Kisha akawaambia mfano pia. "Je mtu aliye sasa, kwa maana mtashibishwa. Mmebarikiwa ninyi kipofu aweza kumwongoza mtu mwengine kipofu? mliong sasa, kwa maana mtacheke. 22 Mmebarikiwa Kama alifanya hivyo, basi wote wangalitumbukia ninyi ambao watu watakawachukia na kuwatenga shimonii, je wasingetumbukia? 40 Mwanafunzi hawi na kuwashutumu ninyi kwamba ni waovu, kwa ajili mkubwa kuliko mwalimu wake, lakini kila mtu akiisha ya Mwana Adamu. 23 Furahini katika siku hiyo na kufundishwa kwa ukamilifu atakuwa kama mwalimu kurukaruka kwa furaha, kwa sababu hakika mtakuwa wake. 41 Na kwa nini basi wakitazama kibanzi kilicho na thawabu kubwa mbinguni, kwa maana baba zao ndani ya jicho la ndugu yako, na boriti lililo ndani waliwatendea vivyohivyo manabii. 24 Lakini ole wenu ya jicho lako huliangalii? 42 Utawezaje kumwambia

ndugu yako, 'Ndugu, naomba nikitoe kibanzi kilicho askari chini yangu. Husema kwa huyu "Nenda" na ndani ya jicho lako,' nawe huangalii boriti ilyo katika huenda, na kwa mwingine, "Njoo" naye huja, na kwa jicho lako mwenyewe? Mnafiki wewe! Kwanza itoe mtumishi wangu 'Fanya hiki', na ye ye hufanya". 9 Yesu boriti katika jicho lako mwenyewe, ndipo utaona vizuri aliposikia haya alishangaa, na kuwageukia makutano kutoa kibanzi katika jicho la ndugu yako. 43 Kwa waliokuwa wanamfuata na kusema."Nawaambia, sababu hakuna mti mzuri uzaao matunda mabaya, hata katika Israeli, sijawahi kuona mtu mwenye wala hakuna mti mbaya uzaao matunda mazuri. imani kuu kama huyu. 10 Kisha wale waliokuwa 44 Kwa sababu kila mti hutambulika kwa matunda wametumwa walirudi nyumbani na kumkuta mtumishi yake. Kwa sababu watu hawachumi tini kutoka akiwa mzima. 11 fulani baada ya haya, ilitokea kuwa kwenye miba, wala hawachumi zabibu kutoka kwenye Yesu alikuwa anasafiri kwenda mji ulioitwa Naini. michongoma. 45 Mtu mwema katika hazina njema ya wanafunzi wake wakaenda pamoja naye wakiambana moyo wake hutoa yaliyo mema, na mtu mwovu katika na umati wa watu. 12 Alipofika karibu na Lango hazina mbovu ya moyo wake hutoa yaliyo maovu. Ia jiji tazama, mtu aliyeureka alikuwa amebebwa, Kwa sababu kinywa chake husema yale yaujazayo na ni mtoto wa pekee kwa mama yake. aliyeureka moyo wake. 46 Kwanini mnaniita, 'Bwana, Bwana', na mjane, na umati wa wawakilishi kutoka kwenye jiji bado hamyatendi yale nisemayo? 47 Kila mtu ajaye walikuwa pamoja naye. 13 Alipomwona, Bwana kwangu na kuyasikia maneno yangu na kuyatendea akamsogelea kwa huruma kubwa sana juu yake na kazi, nitawaonyesha jinsi alivyo. 48 Anafanana na akamwambia, "Usilie". 14 Kisha akasogea mbele mtu ajengae nyumba yake, ambaye huchimba chini akaligusa jeneza ambalo walibebea mwili, na wale sana, na kujenga msingi wa nyumba juu ya mwamba walibebea wakasimama akasema "Kijana nasema imara. Mafuriko yalipokuja, maporomoko ya maji amka" 15 Mfu akainuka na kukaa chini na akaanza yaliipiga nyumba, lakini hayakuweza kuitikisa, kwa kuonea. Kisha Yesu akamkabidhi kwa mama yake. sababu ilikuwa imejengwa vizuri. 49 Lakini ye yote 16 Kisha hofu ikawajaa wote. wakaendelea kumtukuza asikiaye neno langu na hakuliti; mfano wake ni Mungu wakisema "Nabii mkuu ameinuliwa mionganoni mtu aliyejenga nyumba juu ya ardhi pasipokuwa mwetu" na "Mungu amewaangalia watu wake" 17 na msingi, mto ulipoishukia kwa nguvu, nyumba ile Hizi habari njema za Yesu zilienea Yudea yote na ilitopata maangamizi makubwa.

7 Baada ya Yesu kumaliza kila kitu alichokuwa anasema kwa watu waliomsikiliza, akaingia Kapernaumu. 2 Mtumwa fulani wa akida, aliyeureka wa thamani sana kwake, alikuwa mgonjwa sana na alikuwa karibu ya kufa. 3 Lakini akiwa amesikia kuhusu Yesu, yule Akida alintuma kiongozi wa kiyahudi, kumwomba aje kumwokoa mtumwa wake ili asife. 4 Walipofika karibu na Yesu, walimsihii kwa bidii na kusema, "anastahili kwamba unapaswa kufanya hivi kwa ajili yake, 5 kwa sababu analipenda taifa letu, na ndiye aliyejenga sinagogi kwa ajili yetu". 6 Yesu akaendelea na safari yake pamoja nao. Lakini kabla hajaenda mbali na nyumba, afisa mmoja aliwatumwa marafiki zake kuzungumza naye. "Bwana, usijichoshe mwenyewe kwa sababu mimi sistahili wewe kuingia kwenye dari yangu. 7 Kwa sababu hii sikufikiria hata mimi mwenyewe kuwa ninafaa kuja kwako, lakini sema neno tu na mtumishi wangu atapona. 8 Kwani mimi pia ni mtu niliyewekwa kwenye mamlaka na nina

askari chini yangu. Husema kwa huyu "Nenda" na ndani ya jicho lako,' nawe huangalii boriti ilyo katika huenda, na kwa mwingine, "Njoo" naye huja, na kwa jicho lako mwenyewe? Mnafiki wewe! Kwanza itoe mtumishi wangu 'Fanya hiki', na ye ye hufanya". 9 Yesu boriti katika jicho lako mwenyewe, ndipo utaona vizuri aliposikia haya alishangaa, na kuwageukia makutano kutoa kibanzi katika jicho la ndugu yako. 43 Kwa waliokuwa wanamfuata na kusema."Nawaambia, sababu hakuna mti mzuri uzaao matunda mabaya, hata katika Israeli, sijawahi kuona mtu mwenye wala hakuna mti mbaya uzaao matunda mazuri. imani kuu kama huyu. 10 Kisha wale waliokuwa 44 Kwa sababu kila mti hutambulika kwa matunda wametumwa walirudi nyumbani na kumkuta mtumishi yake. Kwa sababu watu hawachumi tini kutoka akiwa mzima. 11 fulani baada ya haya, ilitokea kuwa kwenye miba, wala hawachumi zabibu kutoka kwenye Yesu alikuwa anasafiri kwenda mji ulioitwa Naini. michongoma. 45 Mtu mwema katika hazina njema ya wanafunzi wake wakaenda pamoja naye wakiambana moyo wake hutoa yaliyo mema, na mtu mwovu katika na umati wa watu. 12 Alipofika karibu na Lango hazina mbovu ya moyo wake hutoa yaliyo maovu. Ia jiji tazama, mtu aliyeureka alikuwa amebebwa, Kwa sababu kinywa chake husema yale yaujazayo na ni mtoto wa pekee kwa mama yake. aliyeureka moyo wake. 46 Kwanini mnaniita, 'Bwana, Bwana', na mjane, na umati wa wawakilishi kutoka kwenye jiji bado hamyatendi yale nisemayo? 47 Kila mtu ajaye walikuwa pamoja naye. 13 Alipomwona, Bwana kwangu na kuyasikia maneno yangu na kuyatendea akamsogelea kwa huruma kubwa sana juu yake na kazi, nitawaonyesha jinsi alivyo. 48 Anafanana na akamwambia, "Usilie". 14 Kisha akasogea mbele mtu ajengae nyumba yake, ambaye huchimba chini akaligusa jeneza ambalo walibebea mwili, na wale sana, na kujenga msingi wa nyumba juu ya mwamba walibebea wakasimama akasema "Kijana nasema imara. Mafuriko yalipokuja, maporomoko ya maji amka" 15 Mfu akainuka na kukaa chini na akaanza yaliipiga nyumba, lakini hayakuweza kuitikisa, kwa kuonea. Kisha Yesu akamkabidhi kwa mama yake. sababu ilikuwa imejengwa vizuri. 49 Lakini ye yote 16 Kisha hofu ikawajaa wote. wakaendelea kumtukuza asikiaye neno langu na hakuliti; mfano wake ni Mungu wakisema "Nabii mkuu ameinuliwa mionganoni mtu aliyejenga nyumba juu ya ardhi pasipokuwa mwetu" na "Mungu amewaangalia watu wake" 17 na msingi, mto ulipoishukia kwa nguvu, nyumba ile Hizi habari njema za Yesu zilienea Yudea yote na ilitopata maangamizi makubwa.

18 Wanafunzi wa Yohana walimwamwambia mambo haya yote. 19 Ndipo Yohana akawaita wawili wa wanafunzi wake na kuwatuma kwa Bwana kusema "Wewe ndiye yule ajaye, au kuna mtu mwingine tumtazamie? 20 Walipofika karibu na Yesu hawa wakasema, "Yohana mbatizaji ametutuma kwako kusema, 'Wewe ni yule ajaye au kuna mtu mwingine tumtazamie?' 21 kwa wakati huo aliowaponya watu wengi kutoka katika magonjwa na mateso, kutoka kwa roho wachafu, na kwa watu wenye upofu aliwapa kuona. 22 Yesu akajibu na kusema kwao. "Baada ya kuwa mmekwenda mlilotoka mtamjulisha Yohana mllichokiona na kukisikia. Wenye upofu wanapokea kuona na viwete wanatembea, wenye ukoma wanatakasika, viziwi wanaskia, wafu wanafufuliwa na kuwa hai tena, masikini wanaambawiwa habari njema. 23 Na mtu ambaye hataacha kuniamini mimi kwa sababu ya matendo yangu amebarikiwa". 24 Baada ya wale walitumwa na Yohana kurudi walikotoka, Yesu akaanza kusema kwa makutano

juu ya Yohana, "Mlikwenda nje kuona nini, mwanzi "Akasema" "Kiseme tu mwalimu!" 41 Yesu akasema ukiwa unatikiswa na upopo? 25 lakini mlikwenda nje "Kulikuwa na wadaiwa wawili kwa mkopeshaji mmoja. kuona nini, mtu aliyeavaa vizuri? tazama watu wale Mmoja alikuwa anadaiwa dinari mia tano na wa pili wanaovaa mavazi ya kifalme na kuishi maisha ya alidaiwa dinari hamsini. 42 Na walipokuwa hawana starehe wako kwenye nafasi za wafalme. 26 lakini pesa ya kumlipa aliwasamehe wote. Sasa ni nani mnakwenda nje kuona nini, Nabii? Ndiyo, ninasema atampenda zaidi? 43 Simoni akamjibu na kusema, kwenu na zaidi sana kuliko nabii. 27 Huyu ndiye "Nadhani aliyesamehewa zaidi." Yesu akamwambia, aliyeandikiwa, "Tazama, namtuma mjambe wangu "Umehukumu kwa usahihi." 44 Yesu akamgeukia mbele ya macho yenu, atakeyeandaa njia kwa ajili mwanamke na kusema kwa Simoni, "Unamwona yangu, 28 Nasema kwenu, kati ya wale waliozaliwa huyu mwanamke. Nimeingia kwenye Nyumba yako. na mwanamke, hakuna mkuu kama Yohana, lakini Hukunipa maji kwa ajili ya miguu yangu, lakini huyu, mtu asiyé muhimu sana atakayeishi na Mungu kwa machozi yake, alilowanisha miguu yangu na mahali alipo yeye, atakuwa mkuu kuliko Yohana." 29 kuifuta kwa nyewe zake. 45 Hukunibusu, lakini yeye, Na watu wote waliposikia haya pamoja na watoza tangu alipoingia humu hakuacha kunibusu miguu ushuru, walitangaza kuwa Mungu ni mwenye Haki. yangu. 46 Hukuijaka miguu yangu kwa mafuta, Walikuwepo kati yao wale walibatizwa kwa ubatizo lakini ameipaka miguu yangu kwa manukato. 47 Kwa wa Yohana. 30 Lakini mafarisayo na wataalamu jambo hili, nakwambia kwamba alikuwa na dhambi wa sheria za kiyahudi, ambao hawakubatizwa na nyingi na amesamehewa zaidi, na pia alipenda zaidi. yeye walikataa hekima za Mungu kwa ajili yao Lakini aliyesamehewa kidogo, hupenda kidogo tu." 48 wenyewe. 31 Tena naweza kuvalinganisha na nini Baadaye akamwambia mwanamke, "Dhambi zako watu wa kizazi hiki? Wakoje hasai? 32 Wanafanana na zimesamehewa" 49 Wale waliokaa mezani pamoja watoto wanaocheza kwenye eneo la soko, wanaokaa naye wakaanza kusemezana wao kwa wao, "Huyu na kuitana mmoja baada wa mwingine wakisema, ni nani mpaka anasamehe dhambi?" 50 Na Yesu 'Tumepuliza filimbi kwa ajili yenu, na hamkucheza. akamwambia mwanamke, "Imani yako imekuokoa. tumeomboleza na hamkulia.' 33 Yohana mbatizaji Enenda kwa amani"

alikuja hakula mkate wala hakunuya divai, na mkasema "Ana pepo. 34 Mwana wa Mtu amekuja amekula na kunywa na mkasema, "Angali ni mlafi na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na wenye dhambi! 35 Lakini hekima imetambulika kuwa ina haki kwa watoto wake wote." 36 Mmoja wa mafarisayo alimwomba Yesu aende kula pamoja naye. Baada ya Yesu kuingia kwenye nyumba ya farisayo, aliegemea kwenye meza ili ale. 37 Tazama kulikuwa na mwanamke mmoja katika jiji hilo aliyekuwa na dhambi. Akagundua kuwa alikuwa amekaa kwa Farisayo, akaleta chupa ya manukato. 38 Alisimama nyuma yake karibu na miguu yake huku akilia. Tena alianza kulowanisha miguu yake kwa machozi, na kuifuta kwa nyewe za kichwa chake, akiibusi miguu yake na kuipaka manukato. 39 Na yule farisayo aliyekuwa amermwalika Yesu alipoona hivyo, akawaza mwenyeweakisema, "Kama huyu mtu angekuwa nabii, angejua huyu ni nani na ni aina gani ya mwanamke anayemgusa, ya kuwa ni mwenye dhambi. 40 Yesu akajibu na kumwambia, "Simoni nina kitu cha kukuambia.

8 Ilitokea muda mfupi baadaye kwamba Yesu alianza kusafiri katika miji na jiji mbalimbali, akihubiri na kutangaza habari njema ya ufalme wa Mungu na wale kumi wawili walikwenda pamoja naye, 2 vilevile wanawake fulani waliokuwa wameponya kutoka kwa roho wachafu na magonjwa mbalimbali. Walikuwa ni Mariamu aliyeitwa Magdalena ambaye alikuwa ametolewa pepo saba. 3 Yoana mke wa Kuza na meneja wa Herode, Susana, na wanawake wengine wengi, walioota mali vyao kwa ajili yao wenyewe. 4 Nabaada ya umati wa watu kukusanya pamoja, wakiwemo na watu waliokuja kwake kutoka miji mbalimbali, akazungumza nao kwa kutumia mifano. 5 "mpandaji alienda kupanda mbegu, alipokuwa apanda, baadhi ya mbegu hizo ziliangukia kando ya njia zikakanyagwa chini ya miguu, na ndege wa angani wakazila. 6 Mbegu zingine ziliangukia juu ya udongo wa miamba na zilipoota na kuwa miche zilipooza kwa sababu hakukuwa na unyevunyevu. 7 Mbegu zingine ziliangukia kwenye miti ya miiba, nayo hiyo miti ya miiba ikakua pamoja na zile mbegu

na zikasongwa. **8** Lakini mbegu zingine ziliangukia ikaanza kujaa maji na walikuwa kwenye katika kubwa kwenye udongo unaofaa na zikazaa mazao mara mia sana. **24** baadaye wanafunzi wake wakaja kwake na zaidi. "Baada ya Yesu kusema mambo haya, alipaza kumwamsha, wakisema, "Bwana mkubwa! Bwana sauti,"Yeyote aliye na masikio ya kusikia na asikie." **9** mkubwa! tuko karibu kufa!" Akaamka na akaukemea Tena wanafunzi wake wakamuuliza maana ya mfano upepo na mawimbi ya maji vikatulia na kukawa na huo, **10** Yesu akawaambia, "Mmepewa upendeleo wa utulivu. **25** Tena akawaambia, "Imani yenu iko wapi?" kujua siri ya ufalme wa Mungu, lakini watu wengine Wakaogopa, Walishangaa, wakasemezana kia mmoja watafundishwa tu kwa mifano, ili kwamba 'wakiona na mwenzake,"Huyu ni nani, kiasi kwamba anaamuru wasione na wakisikia wasielewe.' **11** Na hii ndiyo hata upepo, na maji na humtii?" **26** Wakafika kwenye maana ya mfano huu. Mbegu ni neno la Mungu. mji wa Gerasini iliyo upande wa nyuma ya Galilaya. **12** Mbegu zile ziliangoanguka kando kando ya njia **27** Yesu aliposhuka na kukanya kwenye ardhi, mtu ndiyo wale watu wanaolisikia neno, na baadaye fulani kutoka mjini, akakutana naye, na huyu mtu mwovu shetani hulichukua mbali kutoka moyoni, alikuwa na nguvu za giza. Kwa muda mrefu alikuwa ili kwamba wasiamini na kuokolewa. **13** Kisha na havai nguo, na alikuwa haishi kwenye Nyumba, lakini zile ziliangoangukia kwenye mwamba ni watu wale aliihi kwenye makaburi. **28** Alipomwona Yesu akalia wanaosikia neno na kulipokea kwa furaha lakini kwa sauti, na akaanguka chini mbele yake. kwa sauti hawana mizizi yeyote, wanaamini tu kwa muda mfupi, kubwa akisema, Nimefanya nini kwako, Yesu mwana na wakati wa majaribu huanguka. **14** Na mbegu zile wa Mungu aliye juu? Nakusihi, Usiniadhibusi mimi" ziliangoangukia kwenye miiba ni watu wanaosikia neno, **29** Yesu akaamuru roho chafu imtoke mtu yule, kwa lakini wanapoendelea kukua husongwa na huduma kuwa mara nyangi amepamgaa. hata kama alikuwa na utajiri na ubora wa maisha haya na hawazai amefungwa minyororo na kubanwa na kuwekwa chini matunda. **15** Lakini zile mbegu ziliangoangukia kwenye ya ulinzi, alivunja vifungo na kuendeshwa na mapepo udongo mzuri ni wale watu, ambao ni wanyeyekevu mpaka jangwani. **30** Yesu akamwuliza, "Jina lako na miyo mizuri, baada ya kulisikia neno hulishikilia nani?" akajibu akisema, "Legioni" Kwa maana mapepo na likawa salama na kuazaa matunda ya uvumilivu. mengi yameingia kwake. **31** Wakaendelea kumsihi **16** Sasa, hakuna hata mmoja, anayewasha taa na usituamuru twende kwenye shimo. (Abyssos g12) **32** kuifunika kwa bakuli au kuiweka chini ya kitanda. Kundi la Nguruwe lilikuwa likichunga juu ya kilima, Badala ya kuiweka kwenye kinara cha taa ili kwamba wakamsihi awaruhusu wakaingie kwa hao nguruwe. kila mmoja anayeingia apate kuiiona. **17** Kwa kuwa Na akawaruhusu kufanya hiyo. **33** kwa hiyo wale hakuna kitakachojificha ambacho hakitajulikana, mapepo wakamtoka mtu yule na kuingia kwa wale au chochote kilicho sirini ambacho hakitajulikana nguruwe, na lile kundi likakimbia kwenye mwinuko kikiwa kwenye mwanga. **18** kwa hiyo kuwa makini wa mlima mpaka ziwani na wakazama humo. **34** unapokuwa unasiliza. Kwa sababu aliye nacho, wale watu walikuwa wanachunga wale nguruwe kwake ataongezewa zaidi, lakini asiyé nacho hata walipoona kilichotokea, wakakimbia na wakatoa kile kidogo alichó nacho kitachukuliwa." **19** baadaye taarifa pale mjini na nje katika miji iliyowazunguka. **35** mama yake Yesu na ndugu zake wakaja kwake Watu waliposikia hayo walienda kuona kilichotokea, hawakaribia kwa sababu ya umati wa watu. **20** Na na wakaja kwa Yesu na wakamwona mtu ambaye akataarifiwa, "Mama yako na ndugu zako wako pale mapepo yalikuwa yamemtoka. alikuwa amevaa vizuri nije wanahitaji kukuona wewe. **21** Lakini, Yesu akajibu na mwenye akili timamu, amekaa kwenye miguu ya akasema "Mama yangu na ndugu zangu ni wale Yesu, na waliogopa. **36** ndipo mmoja wao aliyeona wanaolisikia neno la Mungu na kulitii." **22** Ilitokea kilichotokea alianza kuwasimilia wengine jinsi huyu siku moja kati ya siku zile Yesu na wanafunzi wake mtu aliyekuwa anaongozwa na mapepo aliyoponywa. alipanda kwenye mtumbwi, na akawaambia, "Na **37** Watu wote wa mkoa wa Wagerasi na maeneo tuvuke ng'ambo ya pili ya ziwa." Wakaandaa mashua yaliyozunguka walimwomba Yesu aondoke kwao kwa yao. **23** Lakini walipoanza kuondoka, Yesu akalala sababu walikuwa na hofu kuu. Na aliiingia kwenye usingizi, na dhoruba kali yenyé upepo, na mashua yao mtumbwi ili arudi. **38** Mtu yule aliyetokwa na pepo

alimsihi Yesu kwenda naye, lakini Yesu alimwambia **9** Akawaita wale kumi na wawili pamoja, akawapa aende na kusema, **39** "Rudi kwenye nyumba yako na uwezo na mamlaka juu ya mapepo yote na kuponya uhesabu yale yote ambayo Mungu amekutendea" magonjwa. **2** Akawatuma waende kuhubiri ufalme Huyu mtu aliondoka, akitangaza pote katika mji wote wa Mungu na kuponya wagonjwa. **3** Akawaambia, yale yote ambayo Yesu aliyofanya kwa ajili yake. **40** "Msichukue chochote kwa ajili ya safari yenu wala Na Yesu akarudi, makutano wakamkaribisha, kwa fimbo, wala mkoba, wala mkate, wala pesa wala sababu wote walikuwa wanamongoja. **41** Tazama msichukue kanzu mbili. **4** Nyumba yoyote mtakayo akaja mtu mmoja anaitwa Yairo ni mmoja kati ya iingia, kaeni humo mpaka mtakapo ondoka mahali viongozi katika sinagogi. Yairo akaanguka miguuni hapo. **5** Na kwa wale wasio wapokea, mtakapo pa Yesu na kumsihi aende nyumbani kwake, **42** ondoka mji huo, jikung'uteni vumbi katika miguu kwa sababu aliquwa na mtoto msichana mmoja yenu kwa ushuhuda juu yao". **6** Wakaondoka na tu, mwenye umri wa miaka kumi na wibili, na kwenda kupitia vijijini, wakitangaza habari njema na aliquwa katika hali ya kufa. Na alipokuwa akienda, kuponya watu kila mahali. **7** Sasa Herode, mtawala, makutano walikuwa wakisongama dhidi yake. **43** alisikia yote yaliyo kuwa yaktokea alitaabika sana, Mwanamke mwenye kutokwa damu kwa miaka kumi kwa sababuu ilisemekana na baadhi kwamba Yohana na miwili aliquwa pale na alitumia pesa zote kwa mbatizaji amefufuka kutoka wafu, **8** na baathi kwamba waganga, lakini hakuna aliyemponya hata mmoja, Elia amekwisha tokea, na kwa wengine kwamba **44** aliquja nyuma ya yesu na kugusa pindo la vazi mmoja wa manabii wa zamani amefufuka katika wafu lake, na ghafla kutokwa damu kukakoma. **45** Yesu tena. **9** Herode alisema, "nilimchinja Yohana, lakini akasema, "Nani ambaye kanigusa?" Walipokataa huyu ni nani niniae sikia habari zake? Na Herode wote, Petro akasema, Bwana Mkubwa, umati wa watu alitafuta njia ya kumwona Yesu. **10** Wakati waliporudi wanakusukuma na wanakusonga." **46** Lakini Yesu wale walilotumwa, wakamwamwambia kila kitu walicho akasema, "Mtu mmoja alinigusa, maana nilijua nguvu fanya. Akawachukua pamoja naye, akaenda peke zimetoka kwangu." **47** Mwanamke alipoona ya kuwa yake katika mji uitwao Bethsadia. **11** Lakini makutano hawezি kuficha alichokifanya, akaanza kutetemeka, wakasikia kuhusu hili wakamfuata, na aliwakaribisha, akaanguka chini mbele za Yesu alitangaza mbele na akaongea nao kuhusu ufalme wa Mungu, na ya watu wote sababu zilizofanya amguse na vile aliwaponya wale waliohitaji uponyaji. **12** Siku ikaanza alivyoponywa gafla. **48** Kisha akasema kwake, "Binti, kuisha, na wale kumi na wawili wakaenda kwake na imani yako imekufanya uwe mzima. Enenda kwa kusema, "Watawanye makutano kwamba waende Amani." **49** Alipokuwa akiendelea kusema, mtu katika vijiji nya karibu na mijini wakatafute mapumziko mmoja akaja kutoka kwenye nyumba ya kiongozi wa na chakula, kwa sababu tupo eneo la nyikani." **13** sinagogi, akisema, "Binti yako amefariki. Usimsumbue Lakini akawaambia, "Nyie wapeni kitu cha kula." mwalimu." **50** Lakini Yesu aliposikia hivyo, alimjibu, Wakasema "Hatuna zaidi ya vipande vitano nya "Usiogope. Amini tu, na ataoakolewa." **51** Kisha mikate na samaki wawili, isipokuwa tungeenda na alipoingia kwenye hiyo nyumba, hakuruhusu mtu kununua chakula kwa ajili ya kusanyiko hili la watu." yejote kuingia pamoja naye, isipokuwa Petro, Yohana **14** Kulikua na wanaume wapatao elfu tano pale. na Yakobo, baba yake binti, na mama yake. **52** Sasa Akawambia wanafunzi wake. "Wakalisheni chini katika watu wote walikuwa wanaomboleza na kutoa sauti makundi ya watu wapatao hamsini kwa kila kundi. kwa ajili yake, lakini akasema, "Msipige kelele, hajafa, **15** Kwa hiyo wakafanya hivyo na watu wa wakaketi lakini amelala tu." **53** Lakini wakamcheka kwa dharau, chini. **16** Akachukua mikate mitano na samaki wawili wakijua kuwa amekufa. **54** Lakini Yeye, akimshika na akatazama mbinguni, akavibariki, na kuvimega binti mkono, akitia kwa sauti, akisema, "Mtoto, inuka" katika vipande, akawapa wanafunzi wake ili waviweke **55** roho yake ikamrudia, na akainuka wakati huohuo. mbele ya makutano. **17** Wote wakala na wakashiba, Akaamrisha kwamba, apewe kitu furani kwa ili ale. na vipande nya chakula vilivyo baki viliokotwa na **56** Wazazi wake wakashangaa, lakini aliwaamuru kujaza vikapu kumi na viwili. **18** Nayo ikawa kwamba, wasimwambie mtu kilichokuwa kimetokea. alipokuwa akiomba peke yake, wanafunzi wake

walikuwa pamoja naye, na akawauliza akisema, mteule. Msikilizeni yeye.” 36 Sauti iliponyamaza, Yesu “watu husema mimi ni nani?” 19 Wakijibu, wakasema, alikuwa peke yake. walikaa kimya, na katika siku “Yohana mbatizaji, lakini wengine husema Eliya, na hizo hawakumwambia yejote lolote mionganoni mwa wengine husema mmoja wa manabii wa nyakati za waliyoyaona. 37 Siku iliyofuata, baada ya kutoka zamani amefufuka tena.” 20 Akawambia, “Lakini ninyi mlimani, kusanyiko kubwa la watu lilikutana naye. 38 mwasesma mimi ni nani?” Akijibu Petro akasema, Tazama, mwanaume kutoka kwenye kusanyiko alilia “Kristo kutoka kwa Mungu.” 21 Lakini kwa kuwaonya, kwa sauti, akisema, “Mwalimu ninakuomba umtazame Yesu akawaelekeza kutomwambia yejote juu ya mwanangu, kwa kuwa ni mwanangu wa pekee. 39 hili, 22 akasema kwamba mwana wa Adamu lazma Unaona roho chafu humshika, na mara hupiga kelele, ateseke kwa mambo mengi na kukataliwa na wazee na pia humfanya achanganyikiwe na kutokwa povu na Makuhani wakuu na waandishi, na atauawa, na kinywani. Nayo humtoka kwa shida, ikimsababshia siku ya tatu atafufuka. 23 Akawambia wote, “kama mtu maumivu makali. 40 Naliwasihsi wanafunzi wako yejote akitaka kunifuata, lazima ajikane mwenyewe, kuikea itoke. Lakini hawakuweza.” 41 Yesu akajibu achukue msalaba wake kila siku, na anifuate. 24 akasema, “Enyi kizazi kisichoamini na kilichopotoka, Yeyote ajaribuye kuyaokoa maisha yake atayapoteza, mpaka lini nitkaa nanyi na kuchukuliana nanyi? Mlete lakini yejote apotezae maisha yake kwa faida yangu, mwanao hapa.” 42 Kijana aliokuwa anakuja, roho cha atayaokoa. 25 Je kitamfaidia nini mwanadamu, kama ikamuangusha chini na kumtikisa kwa fupo. Lakini akiupata ulimwengu wote, lakini akapoteza au akapata Yesu aliikemea ile roho chafu, alimponya mvulana, na hasara ya nafsi yake? 26 Yeyote atakaye nionea aibu kamkabidhi kwa baba yake. 43 Wote walishangazwa mimi na maneno yangu, kwake yeye mwana wa Adam na ukuu wa Mungu. Lakini walipokuwa wakistaajabu atamuonea aibu atakapo kuwa katika utukufu wake, wote kwa mambo yote aliyo yaliyotedeka, akasema na utukufu wa Baba na malaika watakatifu. 27 Lakini kwa wanafunzi wake, 44 “Maneno yawakae masikioni ninawaambia ukweli, kuna baadhi yenu wasimamao mwenu, kwa kuwa Mwana wa Adamu atatolewa hapa, hawata onja umauti mpaka wauone ufalme wa mikononi mwa wanadamu.” 45 Lakni hawakuelewa Mungu.” 28 Ikatokea yapata siku nane baada ya Yesu maana ya maneno hayo, na yalifichwa machoni pao, kusema maneno haya kwamba akawachukua pamoja ili wasije wakalelewa. Waliogopa kumuuliza kuhusu nae Petro, Yohana na, Yakobo, wakapanda mlimani neno hilo. 46 Kisha mgogoro ulianza ulizuka mionganoni kuomba. 29 Na alipokuwa katika kuomba, muonekano mwao i juu ya nani angekuwa mkuu. 47 Lakini Yesu wa uso wake ulibadilika, na mavazi yake yakawa alipotambua walichokuwa wakihojiana miyononi mwao, meupe na ya kung’aa. 30 Na tazama, walikuwepo alimchukua mtoto mdogo, na kumuweka upande wanaume wawili wakiongea naye! Walikuwa Musa wake, 48 na akasema, “kama mtu yejote akimpokea na Elia, 31 walioneckana katika utukufu. Waliongea mtoto mdogo kama huyu kwa jina langu, anipokea kuhusu kuondoka kwake, jambo ambalo alikaribia mimi pia, na yejote akinipokea mimi, ampokea kulitimiza Yerusalem. 32 Sasa Petro na wale waliokua pia aliyenituma, kwa kuwa aliye mdogo kati yenu pamoja naye walikuwa katika usingizi mzito. Lakini wote ndiye alie mkuu” 49 Yohana akajibu akasema, walipokuamka, waliuona utukufu wake na wanaume “Bwana, tulimuona mtu akifukuza pepo kwa jina wawili waliokuwa wamesimama pamoja nae. 33 Iako na tukamzuia, kwa sababu haambatani na sisi.” Ikatokea kwamba, walipokuwa wakiondoka kwa Yesu, 50 Lakini Yesu akamwambia, “Msimzuie, kwa kuwa Petro akamwambia, “Bwana, ni vizuri kwetu kukaa asiye kinyume na ninyi ni wa kwenu” 51 Ikatokea hapa na inatupasa tutengeneze makazi ya watu kwamba, kulinga na siku zilivyokua zikikaribia zsiku watatu. Tutengeneze moja kwa ajili yako, moja kwa zake za kwenda mbinguni, kwa uimara alielekeza ajili ya Musa, na moja kwa ajili ya Eliya.” Hakuelewa uso wake Yerusalem. 52 Akatuma wajumbe mbele alichokuwa akiongelea. 34 Alipokuwa akisema hayo, yake, nao wakaenda na kungia katika kijiji cha likaja wingu na likawafunika; na waliogopa walipoona Wasamaria ili wamtayarishie mahali. 53 Lakini watu wamezunguwa na wamezungukwa na wingu. 35 Sauti huko hawakumpokea, kwasababu alikua ameleekeza ikatoka kwenye wingu ikasema, “Huyu ni Mwanangu uso wake Yerusalem. 54 Wanafunzi wake Yakobo

na Yohana walipo liona hili, wakasema, "Bwana kazi kuu zilizo fanyika ndani yako ingalifanyika Tiro unahitaji tuamuru moto ushuke chini kutoka mbinguni na Sidoni, Wangelitebu zamani sana, wakikaa ndani uwateketeze?" 55 Lakini aliwageukia akawakemea. ya nguo za gunia na majivu. 14 Lakini itakuwa 56 Kisha walikwenda kijiji kingine. 57 Walipokuwa usitahamilivu zaidi siku ya hukumu kwa Tiro na wakienda katika njia yao, mtu mmoja akamwambia, Sidoni zaidi yenu. 15 Wewe Kapernaumu, Unafikiri "Nitakuftua popote uendapo." 58 Yesu akamwambia, utainuliwa mpaka Mbinguni? Hapana, utashushwa chini mpaka kuzimu (Hadēs g86) 16 Atakaye wasikiliza ninyi anisikiliza mimi, na yejote atakaye wakataa kichwa chake." 59 Ndipo akamwambia mtu mwingine, anikataa mimi, na yejote anikataaye mimi anmtakaa "Nifuate." Lakini yeje akasema, "Bwana, niruhusu alienituma" 17 Wale sabini walirudi kwa furaha, kwanza niende nikamzika baba yangu," 60 Lakini yeje wakisema, "Bwana, hata mapepo wanatutii katika akamwambia, "Waache wafu wawazike wafu wao, jina lako." 18 Yesu akawaambia, "Nilimwona Shetani lakini wewe nenda ukautangaze ufalme wa Mungu kila akianguka kutoka mbinguni kama radi. 19 Tazama, mahali." 61 Pia mtu mwingine akasema. "Nitakuftua, nimewapa mamlaka ya kukanya nyoka na nge, na Bwana, lakini niruhusu kwanza nikawaage walio nguvu zote za adui, na hapana chochote kwa njia katika nyumba yangu." 62 Laki Yesu akamwambia yoyote kitakachowadhuru. 20 Hata hivyo msifurahi hakuna mtu, atiaye mkono wake kulima na kuangalia tu katika hili, kwamba roho zinawatii, lakini furahini nyuma atakayefaa kwa ufalme wa Mungu."

10 Baada ya mambo hayo, Bwana akachagua sabini wengine, na kuwatuma wawili wawili wamtangulie katika kila mji na eneo alilotarajia kwenda. 2 Akawaambia, "Mavuno ni mengi, lakini wafanyakazi ni wachache. Hivyo basi muombeni Bwana wa mavuno, ili kwamba atume haraka wafanyakazi katika mavuno yake. 3 Enendeni katika miji. Angalieni, ninawatuma kama kondoo katikati ya mbwa mwitu. 4 Msibebi mfuko wa pesa, wala mikoba ya wasafiri, wala viatu, wala msimsalimie yejote njiani. 5 Katika nyumba yejote mtakayo ingia, kwanza semeni, 'Amani iwe katika nyumba hii.' 6 kama mtu wa amani yupo pale, amani yenu itabaki juu yake, lakini kama sivyo, itarudi kwenu. 7 Bakini katika nyumba hiyo, kuleni na mnywe watakachokitoa, kwa maana mfanyakazi anastahili mshahara wake. Msihame kutoka nyumba hii kwenda nyingine. 8 Mji wowote muuingiao, na wakawapokea, kuleni chochote kitakachowekwa mbele yenu, 9 na ponyeni wagonjwa waliomo humo. Semeni kwao, 'Ufalme wa Mungu umekuja karibu yanu' 10 Lakini katika mji wowote mtakaoingia, na wasiwapokee, nendeni nije katika barabara na semeni, 11 'Hata vumbi katika mji wenu lilitonata miguu mwetu tunalikung'uta dhidi yenu! Lakini tambueni hili, Ufalme wa Mungu umekaribia.' 12 Ninawambieni kwamba siku ya hukumu itakuwa ni usitahamilivu zaidi kwa Sodoma kuliko mji huo. 13 Ole kwako Korazini, Ole kwako Bethsaida! Kama

zaidi kwamba majina yenu yameandikwa mbinguni." 21 Katika mda uleule alifurahi sana katika Roho Mtakatifu, na kusema, "Ninakusifu wewe, Baba, Bwana wa mbingu na dunia, kwa sababu umeyaficha mambo haya kutoka kwa wenyewe hekima na akili, na kuyafunua kwa wasio fundishwa, kama watoto wadogo. Ndio, Baba, kwa kuwa ilipendeza katika machoni pako." 22 "Kila kitu kimekabidhiwa kwangu na Baba yangu, na hakuna afahamuye Mwana ni nani ila Baba, na hakuna afahamuye Baba ni nani ila Mwana, na ye yote ambaye Mwana hutamani kujifunua kwake." 23 Akawageukia wanafunzi, akasema faraghani, "Wamebarikiwa wayaonayo haya ambayo ninyi mnayaona. 24 Ninawambia ninyi, kwamba manabii wengi na wafalme walitamani kuona mambo myaonayo, na hawakuyaona, na kusikia kusikia mnayoyaikia, na hawakuyasikia." 25 Tazama, mwalimu fulani wa sheria ya Kiyahudi alisimama na kumjaribu, akisema, "Mwalimu, nifanye nini niurithi izima wa milele?" (aiōnios g166) 26 Yesu akamwambia, "Kimeandikwa nini katika sheria? Unaismama je?" 27 Akajibu akasema, "Utampenda Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa nguvu zako zote, na kwa akili zako zote, na jirani yako kama nafsi yako mwenyewe." 28 Yesu akasema, "Umejibu kwa usahihii. Fanya hivi na utaishi." 29 Lakini mwalimu, akitamani kujihesabia haki mwenyewe, Akamwambia Yesu, "Na jirani yangu ni nani?" 30 Yesu akajibu akasema, "Mtu fulani alikuwa akitelemka

kutoka Yerusalem kwenda Yeriko. Akaangukia kati ndani akamjibu, usinitaabishé, Mlango umekwisha ya wanyang'anyi, waliomnyang'anya mali yake, na kufungwa, na watoto wangu, pamoja nami tumekwisha kumpiga na kumuacha karibu akiwa nusu mfu. **31** kulala kitandani. Siwezi kuamka na kukupa wewe Kwa bahati kuhani fulani alikuwa akishuka katika mikate. **8** Nawaambia, japo kuwa haamki na kukupatia njia hiyo, alipo muona alipita upande mwингine. mikate kama rafiki yake, kwa sababu ya kuendelea **32** Vivyo hivyo Mlawi pia, alipofika mahali pale kumgongea bila aibu, ataamka na kukupatia vipande na kumuona, akapita upande mwингine. **33** Lakini vingi vya mikate kulingana na mahitaji yako. **9** Nami Msamaria mmoja, alipokuwa akisafiri, alipita pale pia nawaambieni, Ombeni, nanyi mtapewa; taftuteni, alipokuwa mtu huyo. alipomuona, alisukumwa kwa nanyi mtapata, pigeni hodi nanyi mtafunguliwa. **10** huruma. **34** Alimkaribia na kumfunga vidonda vyake, Kwa kuwa kila mtu aombaye atapokea, na kila akimwiga mafuta na divai juu yake. Alimpandisha juu mtu atafutaye atapata, na kila mtu apigaye hodi, ya myyama wake, na kumpeleka katika nyumba ya mlango utafunguliwa kwake. **11** Ni baba yupi mionganis wageni na kumhudumia. **35** Siku ilyofuata alichukua mwenu, mwanaye akimuomba samaki atampa nyoka dinari mbili, na akampatia mmiliki wa nyumba ya badala yake? **12** Au akimuomba yai atampa nge wageni na kumwambia, 'Muhudumie na chochote badala yake? **13** Kwa hiyo, ikiwa ninyi mlio waovu cha ziada utakacho tumia, nitakulipa nitakaporudi.' mnajwa kuwapa watoto wenu zawadi nzuri, je si **36** Ni yupi kati ya hawa watatu, unafikiri, alikuwa ni zaidi sana Baba yenu wa mbinguni kwamba atawapa jirani kwake ye ye aliyeangukia kati ya wanyang'anyi?" Roho Mtakatifu hao wamuombao?" **14** Baadaye, **37** Mwalimu alisema, "Ni yule aliyeonesha huruma Yesu akawa anakemea pepo, na mtu mwenye pepo kwake." Yesu akamwambia, "Nenda na ukafanye alikuwa bubu. Ikawa pepo liliptomtoka, mtu huyo vivyo hivyo" **38** Sasa walipokuwa wakisafiri, waliingga aliweza kuongea. Umati wakastaajabu sana. **15** Lakii katika kijiji fulani, na mwanamke mmoja jina lake watu wengine wakasema, huyu anaando mapepo Martha alimkaribisha nyumbani kwake. **39** Alikuwa na kwa Beelzebul, mkuu wa mapepo **16** Wengine dada aliyeitwa Mariamu, aliekaa miguuni pa Bwana walimjaribu na kumtaka awaonyeshe ishara kutoka na kusikiliza neno lake. **40** Lakini Martha alijipa mbinguni. **17** Lakini Yesu aliyatambua mawazo yao na shughuli nyangi za kuanda mlo. Alikwenda kwa kuwambia, "Kila ufalme utakaogawanyika itakuwa Yesu, na kusema, "Bwana, haujali kwamba dada ukiwa, na nyumba ilio gawanyika itaanguka. **18** yangu ameniacha nihudumu peke yangu? Hivyo Kama Shetani atakuwa amegawanyika, ufalme wake basi mwambie anisaide." **41** Lakini Bwana alimjibu utasimamaje? Kwa sababu mwasema natoa mapepo na kumwambia, "Martha, Martha, una sumbuka kwa Belzebuli **19** Kama mimi natoa mapepo kwa juu ya mambo mengi, **42** lakini ni kitu kimoja tu Belzebuli, je wenzenu wanatoa mapepo kwa njia cha muhimu. Mariamu amechagua kilicho chema, gani? Kwa sababu hii, wao watawahukumu ninyi. **20** ambacho hakitaondolewa kutoka kwake."

11 Ilitoekea wakati Yesu alipokuwa anaomba mahali fulani, mmoja wa mwanafunzi wake alimwambia, "Bwana, tufundishe sisi kuomba kama Yohana alivyo wafundisha wanafunzi wake". **2** Yesu akawaambia, Msalipo, semenii, 'Baba, Jina lako litakazwe. Ufalme wako uje. **3** Utupe mikate wetu wa kila siku. **4** Utusamehe makosa yetu, kama nasi tunavyowasamehe wote waliotukosea. Usituongoze katika majaribu." **5** Yesu akawaambia, "Ni nani kwenu atakuwa na rafiki, ambaye atamuendea usiku, na kumwambia, Rafiki niazime mikate mitatu. **6** Kwa sababu rafiki yangu ameniija sasa hivi kutoka safarini, nami sina cha kumuandalia." **7** Na yule aliyecko

ndani akamjibu, usinitaabishé, Mlango umekwisha ya wanyang'anyi, waliomnyang'anya mali yake, na kufungwa, na watoto wangu, pamoja nami tumekwisha kumpiga na kumuacha karibu akiwa nusu mfu. **31** kulala kitandani. Siwezi kuamka na kukupa wewe Kwa bahati kuhani fulani alikuwa akishuka katika mikate. **8** Nawaambia, japo kuwa haamki na kukupatia njia hiyo, alipo muona alipita upande mwингine. mikate kama rafiki yake, kwa sababu ya kuendelea **32** Vivyo hivyo Mlawi pia, alipofika mahali pale kumgongea bila aibu, ataamka na kukupatia vipande na kumuona, akapita upande mwингine. **33** Lakini vingi vya mikate kulingana na mahitaji yako. **9** Nami Msamaria mmoja, alipokuwa akisafiri, alipita pale pia nawaambieni, Ombeni, nanyi mtapewa; taftuteni, alipokuwa mtu huyo. alipomuona, alisukumwa kwa nanyi mtapata, pigeni hodi nanyi mtafunguliwa. **10** huruma. **34** Alimkaribia na kumfunga vidonda vyake, Kwa kuwa kila mtu aombaye atapokea, na kila akimwiga mafuta na divai juu yake. Alimpandisha juu mtu atafutaye atapata, na kila mtu apigaye hodi, ya myyama wake, na kumpeleka katika nyumba ya mlango utafunguliwa kwake. **11** Ni baba yupi mionganis wageni na kumhudumia. **35** Siku ilyofuata alichukua mwenu, mwanaye akimuomba samaki atampa nyoka dinari mbili, na akampatia mmiliki wa nyumba ya badala yake? **12** Au akimuomba yai atampa nge wageni na kumwambia, 'Muhudumie na chochote badala yake? **13** Kwa hiyo, ikiwa ninyi mlio waovu cha ziada utakacho tumia, nitakulipa nitakaporudi.' mnajwa kuwapa watoto wenu zawadi nzuri, je si **36** Ni yupi kati ya hawa watatu, unafikiri, alikuwa ni zaidi sana Baba yenu wa mbinguni kwamba atawapa jirani kwake ye ye aliyeangukia kati ya wanyang'anyi?" Roho Mtakatifu hao wamuombao?" **14** Baadaye, **37** Mwalimu alisema, "Ni yule aliyeonesha huruma Yesu akawa anakemea pepo, na mtu mwenye pepo kwake." Yesu akamwambia, "Nenda na ukafanye alikuwa bubu. Ikawa pepo liliptomtoka, mtu huyo vivyo hivyo" **38** Sasa walipokuwa wakisafiri, waliingga aliweza kuongea. Umati wakastaajabu sana. **15** Lakii katika kijiji fulani, na mwanamke mmoja jina lake watu wengine wakasema, huyu anaando mapepo Martha alimkaribisha nyumbani kwake. **39** Alikuwa na kwa Beelzebul, mkuu wa mapepo **16** Wengine dada aliyeitwa Mariamu, aliekaa miguuni pa Bwana walimjaribu na kumtaka awaonyeshe ishara kutoka na kusikiliza neno lake. **40** Lakini Martha alijipa mbinguni. **17** Lakini Yesu aliyatambua mawazo yao na shughuli nyangi za kuanda mlo. Alikwenda kwa kuwambia, "Kila ufalme utakaogawanyika itakuwa Yesu, na kusema, "Bwana, haujali kwamba dada ukiwa, na nyumba ilio gawanyika itaanguka. **18** yangu ameniacha nihudumu peke yangu? Hivyo Kama Shetani atakuwa amegawanyika, ufalme wake basi mwambie anisaide." **41** Lakini Bwana alimjibu utasimamaje? Kwa sababu mwasema natoa mapepo na kumwambia, "Martha, Martha, una sumbuka kwa Belzebuli **19** Kama mimi natoa mapepo kwa juu ya mambo mengi, **42** lakini ni kitu kimoja tu Belzebuli, je wenzenu wanatoa mapepo kwa njia cha muhimu. Mariamu amechagua kilicho chema, gani? Kwa sababu hii, wao watawahukumu ninyi. **20** ambacho hakitaondolewa kutoka kwake?"

mahali pale. Na hali ya mtu huyo huwa mbaya kuliko na kumpenda Mungu. Ni muhimu zaidi kufanya yaliyo ilivyo kuwa mara ya kwanza.” 27 Iilito kea kwamba ya haki na kumpenda Mungu, bila kuacha kufanya alipokuwa akisema maneno hayo, mwanamke fulani na hayo mengine pia. 43 Ole wenu Mafarisayo, alipasa sauti yake zaidi ya wote kwanye mukutano kwa kuwa mnapenda kukaa katika viti nya mbele wa watu na kusema “Limebarikiwa tumbo liilo kuzaa kwenye masinagogi na kuamkiwa kwa salamu za na matiti uliyoyanyonya” 28 Lakini yeye akasema, heshima sokoni. 44 Ole wenu, kwani mnafanana na wamebarikiwa wale wasikio neno la Mungu na makaburi yasiyo na alama ambayo watu hutembea kulitunza. 29 Wakati umati wa watu wanakusanyika juu yake pasipokujua.” 45 Mwalimu mmoja wa sheria na kuongezeka, Yesu akaanza kusema “Kizazi hiki ni za Kiyahudi akamjibu na kumwambia, “Mwalimu, kizazi cha uovu. Hutafuta ishara, na hakuna ishara unachokisema kinatuudhi pia sisi.” 46 Yesu akasema, watayopewa zaidi ya ile ishara ya Yona. 30 Maana “Ole wenu, waalimu wa sheria! kwani mnawapa kama Yona alivyo kuwa ishara kwa watu wa Ninawi, watu mizigo mikubwa wasiyowenza kuibeba, walakini ndivyo na Mwana wa Adamu atakavyokuwa ishara ninyi hamgusi mizigo hiyo hata kwa moja ya vidole kwa kizazi hiki 31 Malkia wa Kusini atasimama siku vyenu. 47 Ole wenu, kwa sababu mnajenga na ya hukumu na watu wa kizazi hiki na kuwahukumu kuweka kumbukumbu kwenye makaburi ya manabii’ wao, kwani yeye alitoka katika mwisho wa nchi ili ambao waliuwawa na mababu zenu. 48 Hivyo ninyi aje asikilize hekima za Solomoni, na hapa yuko mwashuhudia na kukubaliana na kazi walizofanya aliye mkuu kuliko Solomoni. 32 Watu wa Ninawi mababu zenu, kwa sababu hakika waliwauwa manabii wasasimama katika hukumu pamoja na watu wa ambao mnajenga kumbukumbu katika makaburi yao. kizazi hiki siku ya hukumu watakihukumu, kwani 49 Kwa sababu hiyo pia, hekima ya Mungu inasema, wao walitubu kwa mahubiri ya Yona, na tazama, ‘Nitawatumia manabii na mitume nao watawatesa na hapa yuko aliye mkuu kuliko Yona. 33 Hakuna Mtu kuwaua baadhi yao. 50 Kizazi hiki kitawajibika kwa ye yote, awashaye taa na kuiweka sehemu ya chini damu ya manabii waliouawa tangu kuanza kwa dunia, yenye giza isiyoonekana au chini ya kikapu, ila 51 Kutoka damu ya Abeli hadi damu ya Zakaria, huwasha na kuweka juu ya kitu ili kila mtu aingiaye aliyeuawa katikati ya madhabahu na patakatifu. Ndiyo, aweze kuona mwanga. 34 Jicho lako ni taa ya mwili. nawaambia ninyi, kizazi hiki kitawajibika. 52 Ole Jicho lako likiwa zuri basi mwili wako wote utakuwa wenu waalimu wa sheria za Kiyahudi, kwa sababu kwenye mwanga. Lakini jicho lako likiwa baya basi mmechukua funguo za ufahamu; nyie wenyewe mwili wako wote utakuwa kwenye giza. 35 Kwa hamuingii, na wale wanaotaka kuingia mnawazuia.” hiyo, mjihadhari ili mwanga ulio ndani yenu usitiwe 53 Baada ya Yesu kuondoka pale, Waandishi na giza. 36 Hivyo basi, kama mwili wako wote uko Mafarisayo walimpinga na kubishana naye juu ya kwenye mwanga, na hakuna sehemu ilio katika mambo mengi. 54 wakijaribu kumnsana kwa maneno giza, basi mwili wako utakuwa sawa na taa iwakayo yake.

na kutoa mwanga kwenu.” 37 Alipomaliza kuongea, Farisayo alimwalika akale chakula nyumbani kwake, naye Yesu akaingia ndani na kuwa pamoja nao. 38 Na Mafarisayo wakashangaa kwa jinsi ambavyo hakunawa kwanza kabla ya chakula cha jioni. 39 Lakini Bwana akawaambia, “Ninyi Mafarisayo mnaosha nije ya vikombe na bakuli, lakini ndani yenu mmejaa tamaa na uovu. 40 Ninyi watu msio na ufahamu, Je yeye aliyeumba nije hakuumba na ndani pia? 41 Wapeni masikini yaliyo ndani, na mambo yote yatakuwa safi kwenu. 42 Lakini ole wenu Mafarisayo, kwani mnatoa zaka ya mnanaa na mchicha na kila aina ya mboga ya bustani. Lakini mmeacha mambo ya haki

12 Kwa wakati huo, maelfu mengi ya watu walikusanyika pamoja, kiasi cha kuanza kukanayagana, akaanza kusema na wanafunzi wake kwanza, “Jihadharini na chachu ya Mafarisayo ambayo ni unafiki” 2 Na hapatakuwepo na siri iliyofichika ambayo haitafunuliwa, wala jambo lililofichwa ambalo halitajulikana. 3 Na lolote mililolisema katika giza, litasikiwa katika mwanga. Na yoyote mliyoyasema kwenye sikio ndani ya vyumba vyenu nya ndani vilivyo fungwa yatatangazwa juu ya paa la nyumba. 4 Nawaambieni rafiki zangu, msiwaogope wale wauao mwili na kisha hawana kitu kingine cha kufanya, 5 Lakini nitawaonya mtakaye mwogopeni

yule ambaye baada ya kuwa ameua, ana mamlaka 25 Ni yupi kati yenu ambaye akijisumbua atawea ya kutupa jehanamu. Ndiyo, nawaambiani ninyi, kuongeza dhiraaj moja katika maisha yake? 26 Ikiwa mwogopeni huyo. (Geenna g1067) 6 Je shomoro basi hamuwezi kufanya hicho kitu kidogo kilicho watano hawauzwi kwa sarafu mbili? hata hivyo rahisi kwa nini basi kusumbukia hayo mengine? 27 hakuna hata mmoja wao atakayesahaulika mbele Angalieni maua -yanavyomea. Hayafanyi kazi wala za Mungu. 7 Lakini mjue kuwa, nywele za vichwa hayasokoti. Lakini nawaambia, hata Sulemani katika vyenu vimehesabiwa. Msiogope. Ninyi ni wa thamani utukufu wake wote hakuvikwa kama mojawapo ya kubwa kuliko shomoro wengi. 8 Ninawaambia, haya, 28 Kama Mungu huyavika vizuri majani ya yejote atakayenikiri Mimi mbele za watu, Mwana kondeni, ambayo leo yapo, na kesho hutupwa kwenye wa Adamu atamkiri mbele za malaika wa Mungu. 9 moto. Je si zaidi atawavika ninyi? enyi wa imani Lakini yejeyote atakayenikana mbele za watu naye haba! 29 Msisumbukie juu ya kuwa mtakula nini au atakanwa mbele ya Malaika wa Mungu. 10 Yeyote mtakunyu nini, wala msiwe na hofu. 30 Kwa kuwa atakayesema neno baya juu ya Mwana wa Adamu, Mataifa yote ya dunia husumbukia mambao yao. atasamehewa, lakini yejote atakayemkufuru Roho Na Baba yenu anajua ya kuwa mnahitaji hayo. 31 Mtakatifu, hatasamehewa. 11 Watakawapeleka Lakini tafuteni ufalme wake kwanza, na hayo mengine mbele za wakuu wa masinagogi, watawala, na wanye mtazidishiwa, 32 msiogope, enyi kundi dogo, kwa mamlaka, msiogope juu na namna ya kuongea sababu Baba yenu anafurahia kuwapa ninyi huo katika kujitetea au nini mtakachosema, 12 kwa kuwa ufalme. 33 Uzeni mali zenu na mkawape maskini, Roho Mtakatifu atawafundisha namna mtakavyosema mijifanyie mifuko isiyoshiwa hazina ya mbinguni kwa wakati huo." 13 Mtu mmoja katika kusanyiko isiyokoma, sehemu ambapo wezi hawatakaribia wala akamwambia, "Mwalimu, mwambie ndugu yangu nondo haitaweza kuharibu. 34 Kwa kuwa palipo na anigawie sehemu ya uruthi wangu." 14 Yesu akamjibu, hazina yako, ndipo na roho yako itakapokuwepo. 35 ni nani aliye niweka kuwa mwamuzi na mpatanishi Nguo zenu ndefu ziwe zimefungwa kwa mkanda, na kati yenu? 15 Ndipo akaawaambia, Jihadharini na taa zenu zihakikishwe kuwa zinaendelee kuwaka, 36 kila namna ya tamaa, kwa sababu uzima wa mtu na muwe kama watu wanaomtazamia Bwana wao hauko katika wingi wa vitu alivyo navyo." 16 Yesu kutoka kwenye sherehe ya harusi, ili kwamba akija akaawaambia mfano, akisema, Shamba la mtu mmoja na kupiga hodi, wataweze kumfungulia mlango kwa tajiri lilizaa sana, 17 na akajiuliza ndani yake, akisema, haraka. 37 Wamebarikiwa wale watumishi, ambao nitafanyaje kwani sina mahali pa kuhifadhi mazao Bwana atawakuta wako macho. Hakika atafunga nguo yangu? 18 Akasema, nitafanya hivi. Nitavunja ghala yake ndefu kwa mkanda, kisha atawaketisha chini zangu ndogo na kujenga ilio kubwa, na kuyahifadhi kwa chakula, na kisha kuwahudumia. 38 Kama Bwana mazao yangu yote na vitu vingine. 19 Nitaiambia nafsi atakuja kwa zamu ya pili ya ulinzi ya usiku, au hata yangu, "Nafsi, umejiwekeea akiba ya vitu vingi kwa zamu ya tatu ya ulinzi, na kuwakuta wakiwa tayari, miaka mingi. Pumzika, ule, unywe na kustarehe." 20 itakuwa ni heri kwa hao watumishi. 39 Zaidi ya hayo, Lakini Mungu akamwambia, ewe mtu mpumbavu, mjue hili, kama bwana mwenye nyumba angelijua saa usiku wa leo wanahitaji roho kutoka kwako, na vitu ambayo mwivi anakuja, asingeliruhusu nyumba yake vyote ulivyo viandaan vitakuwa vyta nini? 21 Ndivyo ifunjwe. 40 Iweni tayari pia kwani hamjui ni wakati gani itakavyokuwa kwa kila mtu anayejiwekeea mali na si mwana wa Adamu atarudi. 41 Petro akasema, "Bwana, kujitajirisha kwa ajili ya Bwana. 22 Yesu akaawaambia watuambia sisi wenywewe hii mifano, au unamwambia wanafunzi wake, Kwa hiyo nawaambia msihofu juu kila mtu? 42 Bwana akaawaambia, "Ni nani mtumwa ya maisha yenu ya kuwa mtakula nini au juu ya miili mwaminifu au mwenye hekima ambaye bwana wake yenu ya kuwa mtavaa nini. 23 Kwa kuwa maisha ni atamweka juu ya watumishi wengine, ili awagawie zaidi ya chakula, na mwili ni zaidi ya mavazi. 24 chakula chao kwa wakati mwafaka? 43 Amebarikiwa Angalieni ndege wa angani, hawalimi wala hawavuni. mtumishi yule, ambaye bwana wake akija atamkuta Hawana chumba wala ghala ya kuhifadhia, lakini akifanya yale aliyoagizwa. 44 Hakika nawaambia Baba yenu huwalisha. Ninyi si bora zaidi kuliko ndege! ninyi ya kuwa atamweka juu ya mali yake yote. 45

Lakini Mtumishi yule akisema moyoni mwake, "bwana aliwaua na kuchanganya damu yao na sadaka zao. wangu anachelewa kurudi; hivyo akaanza kuwapiga 2 Yesu akajibu na kuwaambia, "Je mwadhani kuwa wale watumishi wa kiume na wa kike, kisha akaanza Wagalilaya hao walikuwa na dhambi kuliko Wagalilaya kula, kunywa na kulewa, 46 bwana wake yule mtumwa wengine wote ndiyo maana wamepatwa na mabaya atakuja katika siku asiyotegemea na saa asiyoijua, hayo? 3 Hapana, nawaambia, lakini msipotubu, nanyi naye atamkata vipande vipande na kumuweka mtaangamia vivyo hivyo. 4 Au wale watu kumi na katika sehemu pamoja na wasiokuwawaaminifu' 47 nane katika Siloamu ambao mnara ulianguka na Mtumishi, anayejua mapenzi ya bwana wake, naye kuwaua, mnafikiri wao walikuwa wenye dhambi zaidi hakujandaaa wala hakufanya sawa sawa na mapenzi kuliko watu wengine katika Yerusalem? 5 Hapana, yake, atapigwa viboko vingi. 48 Lakini mtumishi mimi nasema, lakini kama msipotubu, ninyi nyote pia asiyejua mapenzi ya bwana wake, lakini akafanya mtaangamia. 6 Yesu aliaaambia mfano huu, "Mtu yanayostahili adhabu, atapigwa viboko vichache. Kwa mmoja alikuwa na mtini umepandwa katika shamba kuwa ye ye aliyepewa vingi, vingi hudaiwa kutoka lake na alikwenda kutafuta matunda juu yake lakini kwake, na ye ye aliyeaminiwa kwa vingi, kwake hakupata. 7 Akamwambia mtunza bustani, 'Tazama, vitadaiwa vingi zaidi. 49 Nimekuja kuwasha moto kwa miaka mitatu nimekuja na kujaribu kutafuta duniani, na natamani iwe umekwishawaka, 50 Lakini matunda kwenye mtini huu lakini sikupata. Uukate. nina ubatizo ambao nitabatizwa, na nina huzuni Kwani utele uharibifu wa ardhi? 8 Mtunza bustani mpaka utkapokamilika! 51 Je mnafikiri kuwa nimekuja akajibu na kusema, 'uache mwaka huu ili niupalilie na kuleta amani duniani? Hapana, Nawaambieni, badala kuweka mbolea juu yake. 9 Kama ukizaa matunda yake nimeleta mgawanyiko. 52 Tangu sasa na mwaka ujao, ni vema; lakini kama hautazaa, uukate!"¹ kuendelea kutakuwa na watu watano katika nyumba 10 Sasa Yesu alikuwa akifundisha katika mojawapo ya moja wamegawanyika, na watatu watakuwa kinyume Masinagogi wakati wa Sabato. 11 Tazama, alikuwepo na wawili, na wawili watakuwa kinyume na watatu. 53 mama mmoja ambaye kwa miaka kumi na minane Watagawanyika, baba atakuwa kinyume na mwanae, alikuwa na rohomchafu wa udhaifu, na ye ye alikuwa na mwanae atakuwa kinyume na babaye, mama amepinda na hana uwezo kabisa wa kusimama. 12 atakuwa kinyume na binti yake, na binti atakuwa Yesu alipomwona, alimwita, akamwambia, "Mama, kinyume na mama yake, Mama mkwe atakuwa umewekwa huru kutoka kwenye udhaifu wako." 13 kinyume na mkwe wake naye mkwe atakuwa kinyume Akaweka mikono yake juu yake, na mara mwili wake na mama mkwe wake. 54 Yesu akawa anawaambia akajinyosha na akamkuza Mungu. 14 Lakini mkuu makutano pia, "Mara muonapo mawingu yakinoteka wa sinagogi alikasirika kwa sababu Yesu alikuwa magharibi, mnasema nyakati za mvua zimewadia; amemponya siku ya Sabato. Hivyo mtawala akajibu na ndivyo inavyo kuwa, 55 Na upopo wa kusini akawambia makutano, "Kuna siku sita ambazo ni ukivuma, mnasema, Patakuwepo na joto kali, na lazima kufanya kazi. Njoni kuponywa basi, si katika ndivyo inavyokuwa. 56 Enyi wanafiki, mnawenza siku ya Sabato." 15 Bwana akamjibu na akasema, kutafsiri mwonekano wa nchi na anga, lakini inakuwaje "wanafiki! Hakuna kila mmoja wenu kufungua punda hamuwezi kuutafsiri wakati uliopo? 57 Ni kwa nini wako au ng'ombe kutoka zizini na kuwaongoza kila mmoja wenu asipambanue liiloi sahihi kwake kumpeleka kunywa siku ya Sabato? 16 Hivyo pia kulifanya wakati ambapo angali na nafasi ya kufanya binti wa Abrahamu, ambaye Shetani amemfunga kwa hivyo? 58 Maana mkienda na mshitaki wako mbele ya miaka kumi na minane, je haikumpasa kifungo chake hakimu, jitahidi kusatana na mshitaki wako mungali kisifunguliwe siku ya sabato?" 17 Alipokuwa akisema bado mko njiani asije akupeleka kwa hakimu, na maneno hayo, wale wote waliompinga waliona aibu, hakimu akupeleka kwa ofisa, na ofisa akakutupa bali makutano wote wa wengine walishangilia kwa ajili gerezani. 59 Nakuambia, hutatoka huko hadi umelipa ya mambo ya ajabu aliyotenda. 18 Yesu akasema, mpaka senti ya mwisho.

"Ufalme wa Mungu unafanana na nini, na naweza kuulinganisha na nini? 19 Ni kama mbegu ya haradari

13 Kwa wakataihuo huo, kulikuwa na baadhi watu waliomtaarifu juu ya Wagalilaya ambao Pilato

na ikamea ikawa mti mkubwa, na ndege wa mbinguni kwa karibu. **2** Tazama, pale mbele yake alikuwa wakajenga viota vyao katika matawi yake. **3** Tena mtu ambaye anasumbuliwa na uvimbe. **3** Yesu akasema, "Niufananishe na nini ufalme wa Mungu? aliuliza wataalam katika sheria ya Wayahudi na **21** Ni kama chachu ambayo mwanamke aliihukua Mafarisayo, "Je, ni halali kumponya siku ya Sabato, na kuchanganyakwenye vipimo vitatu vya unga hata au sivyo?" **4** Lakini wao walikuwa kimya, kwahiyo ukaumuka." **22** Yesu alitembelea kila mji na kijiji Yesu akamshika, akamponya na kumruhusu aende njiani akiuelekea Yerusalemu na kuwafundisha. **23** zake. **5** Naye akawaambia, "Ni nani kati yenu ambaye Mtu mmoja akauliza, "Bwana, ni watu wachache tu ana mtoto au ng'ombe anatumukia kisimani siku watakaoolewa?" Hivyo akawaambia, **24** "Jitahidi ya Sabato hata mvuta nje mara moja?" **6** Wao kuingia kwa kupitia mlango mwembamba, kwa sababu hawakuwa na uwezo wa kutoa jibu kwa mambo haya. wengi watajaribu na hawataweza kuingia. **25** Mara **7** Wakati Yesu alipogundua jinsi wale walioalikwa baada ya mmiliki wa nyumba kusimama na kufunga kwamba wamechagua viti vya heshima, akawaambia mlango, basi mtasimama nje na kupiga hodi mlangoni mfano, akiwaambia, **8** "Wakati mnapoalikwa na na kusema, Bwana, Bwana, tufungulie yeye atajibu mtu harusini, usiketi katika nafasi za heshima, na kuwaambia, siwajui ninyi wala mtokako." **26** kwa sababu inawezekana amealikwa mtu ambaye Ndipo mtasema, Tulikula na kunywa mbele yako na ni wakuheshimiwa zaidi kuliko wewe. **9** Wakati wewe ulifundisha katika mitaa yetu." **27** Lakini yeye mtu aliyeaalika ninyi wawili akifika, atakuambia atawaijibu, 'nawaambia, siwajui mtokako, ondokeni wewe, "mpishe mtu huyu nafasi yako," na kisha kwangu, ninyi watenda maovu!" **28** Kutakuwa na kilio kwa aibu utaanza kuchukua nafasi ya mwisho. **10** na kusaga meno wakati mtakapowaona Abrahamu, Lakini wewe ukialikwa, nenda ukakae mahali pa Isaka, Yakobo na manabii wote katika ufalme wa mwisho, ili wakati yule aliyeualika akija, aweze Mungu, lakini ninyi wenywewe mumetupwa nje. **29** kukuambia wewe, 'Rafiki, nenda mbele zaidi.' ndipo Watafika kutoka Mashariki, Magharibi, Kaskazini na utakuwa umeheshimika mbele ya wote walioketi Kusini, na kupumzika katika meza ya chakula cha pamoja nawe mezani. **11** Kwa maana kila ajikwezaye jioni katika ufalme wa Mungu. **30** Na tambua hili, atashushwa, na yeye ajishushae atakwezwa. **'12** wa mwisho ni wa kwanza na wa kwanza atakuwa Yesu pia alimwambia mtu aliyewalika, 'Unapotoa wa mwisho.' **31** Muda mfupi baadaye, baadhi ya chakula cha mchana au cha jioni, usiwaalike rafiki Mafarisayo walikuja na kumwambia, "Nenda na zako au ndugu zako au jamaa zako au majirani ondoka hapa kwa sababu Herode anataka kukuua." **32** zako matajiri, ili kwamba wao wasije wakakualika Yesu akasema, "Nendeni mkamwambie yule mbweha, wewe ukapata malipo. **13** Badala yake, unapofanya 'Tazama, ninawafukuza pepo na kufanya uponyaji sherehe, waalike maskini, vilema, viwete na vipofu, leo na kesho, na siku ya tatu nitatimiza lengo langu. **14** na wewe utabarikiwa, kwa sababu hawawezi **33** Katika hali yoyote, ni muhimu kwa ajili yangu kukulipa. Kwa maana utalipwa katika ufufuo wa wenye kuendelea leo, kesho, na siku iliyofuata, kwa vile haki." **15** Wakati mmoja wa wale walioketi mezani haikubaliki kumuua nabii mbali na Yerusalemu. **34** pamoja na Yesu aliposikia hayo, naye akamwambia, Yerusalemu, Yerusalemu, nani anawaua manabii "Amebarikiwe yule atakayekula mkate katika Ufalme na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwenu. Mara wa Mungu!" **16** Lakini Yesu akamwambia, "Mtu mmoja ngapi nimetaka kuwakusanya watoto wenu kama vile alianda sherehe kubwa, akaalika watu wengi. **17** kuku anavyokusanya vifaranga vyake chini ya mbawa Wakati sherehe ilipokuwa tarayi, alimtuma mtumishi zake, lakini humkulitaka hili. **35** Tazama, nyumba yako wake kuwaambia wale walioalikwa, 'Njooni, kwa imetelekezwa. Nami nawaambia, hamuvezi kuniona sababu vitu vyote vimekwisha kuwekwa tayari.' hata mtakaposema 'Amebarikiwa huyo ajaye kwa jina **18** Wote, wakaanza kuomba radhi. Wa kwanza akamwambia mtumishi, 'Nimenunua shamba, lazima niende kuliona. Tafadhalii unisamehe.' **19** Na mwagine akasema, 'Nimenunua jozi tano za ng'ombe, na mimi naenda kuwajaribu. Tafadhalii uniwie radhi.' **20** Na mtu

14 Iltokea siku ya Sabato, alipokua akienda nyumbani kwa mmoja wa viongozi wa Mafarisayo kula mkate, nao walikuwa wakimchunguza

mwingine akasema, 'Nimeoa mke, kwa hiyo siwezi moja na akipotelewa na mmoja wao, hatawaacha kuja.' 21 Mtumishi akarudi na kumwambia bwana wale tisini na tisa nyikani, na aende akamtafute wake mambo hayo. Yule mwenye nyumba alikasirika yule aliyepotea hadi amwone? 5 Naye akisha akamwambia mtumishi wake, "Nenda upesi mitaani kumpata humweka mabegani pake na kufurahia. 6 na katika vichochoro vya mji ukawalete hapa maskini, Afikapo kwenye nyumba, huwaita rafiki zake na jirani vilema, vipofu na walemauv." 22 Mtumishi akasema, zake akaawaambia furahini pamoja nami, kwa kuwa 'Bwana, hayo ulioagiza yamekwisha tendeka, na nimempata kondoo wangu aliyepotea.' 7 nawaambia hata sasa bado kuna nafasi.' 23 Bwana akamwambia vivyo hivyo kutakuwa na furaha mbinguni kwa ajili mtumishi, 'Nenda katika njia kuu na vichochoro na ya mwenye dhambi mmoja atubuye, zaidi ya wenye uwashurutishe watu waingie, ili nyumba yangu ijae. haki tisini na tisa ambao hawana haja ya kutubu 24 Kwamaana nawaambia, katika wale walioalikwa 8 Au kuna mwanamke gani mwenye sarafu kumi wa kwanza hapana atakayeonja sherehe yangu. za fedha, akipotewa na sarafua moja, hata washa ' 25 Sasa umati mkubwa walikuwa wanakwenda taa na kufagia nyumba na kutafuta kwa bidii hadi pamoja naye, naye akageuka na akaawaambia, 26 atakapoipata? 9 Na akiisha kuiona huwaita rafiki zake 'Kama mtu akija kwangu naye hamchukii baba na jirani zake akaawaambia furahini pamoja nami, yake, mama yake, mke wake, watoto wake, ndugu kwa kuwa nimeipata tena sarafu yangu niliyokua zake waume na wanawake- ndio, na hata maisha nimeipoteza. 10 Hata hivyo nawaambia kuna furaha yake pia -hawezi kuwa mwanafunzi wangu. 27 Mtu mbele ya malaika wa Mungu kwa ajili ya mwenye asipochukua msalaba wake na kuja nyuma yangu dhambi mmoja atubuye." 11 Na Yesu akasema, hawesi kuwa mwanafunzi wangu. 28 Maana ni "Mtu mmoja alikua na wana wawili 12 yule mdogo nani kati yenu, ambaye anatamani kujenga mnara akamwambia babaye, Baba nipe sehemu ya mali hataketi kwanza akadirie gharama kwa mahesabu inayonistali kuirithi. Hivyo akagawanya mali zake kama ana kile anachohitaji ili kukamilisha hilo? 29 kati yao. 13 Siku si nyangi yule mdogo akakusanya Vinginevyo, baada ya kuweka msingi na kushindwa vyote anavyomiliki akaenda nchi ya mbali, na huko kumaliza, wote walioona wataanza kumdhihaki, 30 akatapanya hela zake, kwa kununua vitu asiyivo wakisema, Mtu huyu alianza kujenga, akawa hana vihitaji, na kutapanya fedha zake kwa anasa. 14 nguvu za kumaliza.' 31 Au mfalme gani, akitaka Nae alipokua amekwisha tumia vyote njaa kuu kwenda kupigana na mfalme mwingine katika vita, iliingia nchi ile naye akaanza kuwa katika uhitaji. 15 ambae hatakaa chini kwanza na kuchukua ushauri Akaenda na kujajiri mwenyewe kwa mmoja wa raia kuhusu kama atawenza, pamoja na watu elfu kumi wa nchi ile, naye alimpeleka shambani kwake kulisha kupigana na mfalme mwingine anayekuja juu yake nguruwe. 16 Na akawa akitamani kujishibisha kwa na watu elfu ishirini? 32 Na kama sivyo, wakati jeshi maganda waloyokula nguruwe kwa sababu hakuna la wengine bado liko mbali, hutuma balozi kutaka mtu aliempa kitu chochote apate kula. 17 Ila yule masharti ya amani. 33 Kwa hiyo basi, yejote kati yenu mwana mdogo alipozingatia moyoni mwake, alisema ambaye hataacha vyote alivyo navyo, hawesi kuwa 'ni watumishi wangapi wa baba yangu wanachakula mwanafunzi wangu. 34 Chumvi ni nzuri, lakin ikiwa kingi cha kutosha na mimi niko hapa, ninakufa na Chumvi imepoteza ladha yake, jinsi gani inaweza njaa! 18 Nitaondoka na kwenda kwa baba yangu, na kuwa chumvi tena? 35 Haina matumizi kwa udongo kumwambia, "Baba nimekosa juu ya mbingu na mbele au hata kwa mbolea. hutupwa mbali. Yeye aliye na masikio ya kusikia, na asikie."

15 Basi watoza ushuru wote na wengine wenye dhambi walikuja kwa Yesu na kumsikiliza. 2 Mafarisayowaote na waandishi wakanung'unika wakisema, "Mtu huyu huwakaribisha wenye dhambi na hata hula nao." 3 Yesu akasema mfano huu kwao, akisema 4 "Nani kwenu, kama ana kondoo mia

ya macho yako. 19 Sistahili kuitwa mwana wako tena; nifanye kama mmoja wa watumishi wako." 20 Ndipo akaondoka akaenda kwa baba yake. Alipokua angali mbali baba yake alimuona akamwonea huruma akaenda mbio na kumkumbatia na kumbusu. 21 Yule mwana akamwambia, 'baba nimekosa juu ya mbingu na mbele ya macho yako sistahili kuitwa mwana wako.' 22 Yule baba aliwaambia watumishi

wake, 'ileteni upesi vazi lililo bora, mkamvike mtieni na pete kidoleni na viatu miguuni. 23 Kisha mleteni ndama yule alienona mkamchinje tule na kufurai. 24 Kwa kuwa mwanangu alikua amekufa naye yu hai. Alikua amepotea nae ameonekana wakaanza kushangilia. 25 Basi yule mwanae mkubwa alikuwako shamba. Alipokuwa akija na kuikaribia nyumba alisikia sauti ya nyimbo na michezo. 26 Akaita mtumishi mmoja akamuuliza mambo haya maana yake nini? 27 Mtumishi akamwambia mdogo wako amekuja na baba yako amemchinjia ndama aliyenona kwa sababu amerudi salama.' 28 Mwana mkubwa akakasirika 29 Ila akamjibu babayake akisema, 'Tazama mimi nimekutumikia miaka mingi, wala sijakosa amri yako, 'Mwanangu, wewe u pamoja nami siku zote na vyote nilivyo navyo ni vyako. 30 Lakini alipokuja huyu mwana wako kufanya sherehe na kufurahi, huyu ndugu yako alikua amekufa, na sasa yu hai; alikua amepotea naye akakataa kuingia ndani na babaye alitoka nje kumsihi. 31 Baba akamwambia, 'Na aliyetapanya mali yako yote pamoja na makahaba mwingine, ama atashikamana na huyu na kumdharaa nimekutumikia miaka mingi, wala sijakosa amri yako, huyu. Hamuwezi kumtumikia Mungu na mali.' 14 lakini hujanipa mwana mbuzi, ili niweze kushereheke na rafiki zangu. 32 Ila ilikua vyema kwetu kufanya sherehe na kufurahi, huyu ndugu yako alikua amekufa, na sasa yu hai; alikua amepotea naye akakataa kuingia ndani na babaye alitoka nje kumsihi. 33 Baba akamwambia, 'Na aliyetapanya mali yako yote pamoja na makahaba mwingine, ama atashikamana na huyu na kumdharaa nimekutumikia miaka mingi, wala sijakosa amri yako, huyu. Hamuwezi kumtumikia Mungu na mali.' 14

16 Yesu aliwaambia tena wanafunzi wake,

"Palikuwa na mlu mmoja tajiri aliyekuwa na meneja, na alitaarifiwa ya kwamba meneja huyu anatapanya mali zake. 2 Hivyo tajiri akamwita, akamwambia, "Ni nini hii ninayo isikia juu yako? Toa hesabu ya umeneja wako, kwa kuwa huwezi kuwa meneja tena." 3 Yule meneja akasema moyoni mwake, Nifanye nini, maana bwana wangu ananiondolea kazi yangu ya umeneja? Sina nguvu za kulima, na kuomba naona haya. 4 Najua nitakalotenda ili nitakapotolewa katika kazi yangu ya uwakili watu wanikaribishe nyumbani mwao. 5 Hivyo wakili akawaita wadeni wa bwana wake kila mmoja akamwambia wa kwanza, 'unadaiwa kiasi gani na bwana wangu?' 6 Akasema vipimo mia moja vya mafuta akamwambia 'chukua hati yako keti upesi andika hamsini.' 7 kisha akamwambia mwingine na wewe unadaiwa kiasi gani?' akasema 'vipimo mia moja vya unga vya ngano.' Akamwambia 'twaa hati yako andika themanini.' 8 Yule bwana akamsifu meneja dhalimu kwa vile aliyotenda kwa wereu. Kwakua watoto wa ulimwengu huu ni werevu nyangi na hushughulika kwa ujanja na watu wa upande

wao kuliko walivyo watoto wa nuru. (aiōn g165) 9 Nami nawaambia jifanyieni marafiki kwa mali ya udhalimu ili itakapokosekana wawakaribishe katika makao ya milele. (aiōnios g166) 10 Aliye mwaminifu katika lililo dogo sana huwa mwaminifu katika lililo dhalimu katika lililo kubwa pia. 11 Kama ninyi hamkuwa waaminifu katika mali ya udhalimu ni nani mwingine ni nani atakayewapa iliyo yenu wenywewe? 12 Na kama hamkuwa waaminifu katika kutumia mali ya mtu wawili, kwamaana atamchukia mmoja na kumpenda 13 Hakuna mtumishi awezaye kutumikia mabwana akawaambia, "Ninyi ndio mnaojidai haki mbele za Mungu." 14 Na aliyetapanya mali yako yote pamoja na makahaba mwingine, ama atashikamana na huyu na kumdharaa mpinga Yohana alivyokuja. Tangu wakati huo, habari njema ya ufalme wa Mungu hutangazwa, na kila mlu hujaribu kujilingiza kwa nguvu. 15 Na aliyetapanya mali yako yote pamoja na makahaba mwingine, ama atashikamana na huyu na kumdharaa mpinga Yohana alivyokuja. Tangu wakati huo, habari njema ya ufalme wa Mungu hutangazwa, na kila mlu hujaribu kujilingiza kwa nguvu. 16 Sheria na manabii vilikuwapo kwa kuila liilotukuka kwa wanadamu huwa chukizo mbele za Mungu. 17 Lakini ni rahisi kwa mbingu na nchi vitoweke kuliko hata herufi moja ya sheria ikosekane. 18 Kila amwachaye mkewe na kumwoa mke mwingine azini, naye amwooaye yeye aliyeachwa na mumewe azini. 19 Palikua na mlu mmoja tajiri aliyeava nguo za rangi ya zambarau na kitani safi na alikua akifurahia kila siku utajiri wake mkubwa. 20 Na maskini mmoja jina lake Lazaro aliwekwa getini pake, na ana vidonda. 21 Naye alikua akitamani kushibishwa kwa makombo yaliyoanguka katika meza ya yule tajiri hata mbwa wakaja wakamlamba vidonda vyake. 22 Ikawa yule maskini alikufa na akachukuliwa na Malaika mpaka kifuani kwa Ibrahim. Yule tajiri naye akafa akazikwa. 23 Na kule kuzimu alipokua katika mateso aliyanina macho yake akamuona Ibrahim kwa mbali na Lazar kifuani mwake. (Hades g86) 24 Akalia akasema, 'Baba Ibrahim, nihurumue umtume Lazar achovye ncha ya kidole chake majini, auburudishe ulimi wangu; kwa sababu ninateswa katika moto huu. 25 Lakini Ibrahim akasema, 'Mwanangu kumbuka ya kwamba katika maisha yako uliyapokea mambo yako mema, na Lazar vivyo alipata mabaya. Ila sasa yupo hapa

anafarijiwa na wewe unaumizwa. **26** Na zaidi ya hayo, wao alipoona kwamba amepona, akarudi kwa sauti kumewekwa shimo kubwa na refu kati yetu, ili wale kuu akimsifu Mungu. **16** Akapiga magoti miguuni mwa wanaotaka kutoka huku kwenda kwenu wasiweze Yesu akamshukuru. Yeye alikua msamaria. **17** Yesu wala watu wa kwenu wasivuke kuja kwetu.' **27** Yule akajibu, akasema, "Je hawakutakasika wote kumi? tajiri akasema, 'Nakuomba Baba Ibrahimu, kwamba Wako wapi wale wengine tisa? **18** Hakuna hata mmoja umtume nyumbani kwa baba yangu **28** kwa kuwa aliyeonekana kurudi ili kumtukuzu Mungu, isipokuwa ninao ndugu watano ili awaonye, kwa hofu kwamba huyu mgeni?" **19** Akamwambia, "Inuka na uende zako wao pia watkuja mahali hapa pa mateso. ' **29** Lakini imani yako imekuponya." **20** Alipoulizwa na mafarisayo Ibrahimu akasema, 'Wanao Musa na manabii. Waache ufalme wa Mungu utakuja lini, Yesu akawajibu wawasikilize wao. **30** Yule tajiri akasema, 'hapana, akisema, "Ufalme wa Mungu sio kitu ambacho Baba Ibrahimu, lakini kama akiwaendea mtu atokaye kinawenza kuonekana. **21** Wala watu hawatasema, kwa wafu watatubu.' **31** Lakini Ibrahimu akamwambia, 'Angalia hapa!' au, 'Angalia kule!' kwa maana ufalme 'wasipowasikia Musa na manabii hawatashawishiwa hata mtu akifufuka katika wafu.

17 Yesu akawaambia wanafunzi wake, "mambo yasababishayo watu watende dhambi hayana budi kutokea, Lakini ole wake mtu anayeyasababisha! **2** Ingeku ni heri kama mtu huyo angefungiwa jiwe zito la kusagia shingoni na kutubwa baharini, kuliko kumfanya mmoja wa hawa wadogo atende dhambi. **3** Jilinden. Kama ndugu yako akikukosea mwonye, naye akitubu msamehe. **4** Kama akikukosea mara saba kwa siku moja na mara saba kwa siku moja akaja kwako akisema, 'ninatubu,' msamehel' **5** Mitume wake wakamwambia Bwana, "tuongezee imani yetu." **6** Bwana akasema, "kama mgekuwa na imani kama punje ya haradarii, mngeweza kuuambia mti huu wa mkuyu, 'n'goka na ukaote baharini,' nao ungewattii. **7** Lakini nani mionganoni mwenu, ambaye ana mtumishi anayelima shamba au anayechunga kondoo, atamwambia arudipo shambani, 'Njoo haraka na keti ule chakula?' **8** Je hatamwambia, 'Niandalie chakula nile, na jifunge mkanda na unitumikie mpaka nitakapo maliza kula na kunywa. Baada ya hapo uta kula na kunywa? **9** Hata mshukuru mtumishi huyo kwasababu katimiza yale aliyoomriwa? **10** Vivyo hivyo nanyi mkiisha kufanya mliyoagizwa semeni 'Sisi tu watumishi tusiostahili. Tumefanya tu yale tuliyopaswa kufanya.' **11** Ilitokea kwamba ilivyokua akisafiri kwenda Yerusalem, alipita mpakani mwa Samaria na Galilaya. **12** Alipokua akiingia kwenye kijiji kimoja, huko alikutana na watu kumi waliokuwa na ukoma. Wakasimama mbali **13** wakapaza sauti wakasema "Yesu, Bwana tuhurumie." **14** Alipowaona akawaambia, "Nendeni mkajionyeshe kwa makuhani." nao walipokua wakienda wakatakasika. **15** Mmoja

wanafunzi wake, "Wakati utafika ambapo mtatamani kuiona moja ya siku ya Mwana wa Adamu, lakini hamtaiona. **23** Watawaambia, 'Angalia, kule! Angalia, hapa!' Lakini msiende kuangalia, wala kuwafuafata, **24** kama umeme wa radi umulikao katika anga kuanzia upande mmoja hadi mwengine. Hivyo hata Mwana wa Adamu atakuwa iyyo katika siku yake. **25** Lakini kwanza itampasa kuteseka katika mambo mengi na kukataliwa na kizazi hiki. **26** Kama ilivyokuwa siku za Nuhu, ndivyo itakavyokua katika siku ya Mwana wa Adam. **27** Walikula, walikunywa, wakioa na kuolewa mpaka siku ile ambayo Nuhu alipoingia katika safina na gharika ikaja na kuwaangamiza wote. **28** Ndivyo ilivyokuwa katika siku za Lutu, walikula, kunywa, wakinunua na kuuza, kulima na walijenga. **29** Lakini siku ile Lutu alipoondoka Sodoma, ikanyesha mvua ya moto na kiberiti kutoka mbinguni ikawaangamiza wote. **30** Hivyo ndivyo itakavyo kuwa siku ile ya Mwana wa Adamu atakapofunuliwa. **31** Siku hiyo, usimruhusu aliye kwenye dari ya nyumba ashuke kuchukue bidhaa zake ndani ya nyumba. Na usimruhusu aliye shambani kurudi nyumbani. **32** Mkumbuke mke wa Lutu. **33** Ye yote anaejaribu kuyaokoa maisha yake atayapoteza, lakini ye yote atakayeyapoteza maisha yake atayaokoa. **34** Nakwambia, usiku huo kutakua na watu wawili katika kitanda kimoja. Mmoja atachukuliwa, na mwengine ataachwa. **35** Kutakua na wanawake wawili wanasaga nafaka pamoja, mmoja atachukuliwa na mwengine ataachwa." **37** Wakamwulia, "Wapi, Mungu?" Akawaambia, "Pale ulipo mzoga, ndipo tai hukusanyika kwa pamoja."

18 Kisha akawaambia mfano wa namna wanavyopaswa kuomba daima, na wasikate

tamaa. 2 akaisema, 'Kulikuwa na hakimu katika usishuhudie uongo, waheshimu baba yako na mama mji fulani, ambaye hakuwa anamwogopa Mungu na yako. 21 Yule mtawala akasema, 'Mambo haya hakuwaheshimu watu. 3 Kulikuwa na mjane katika yote nimeyashika tangu nilipokuwa kijana.' 22 Yesu jiji hilo, naye alimwendea mara nyingi, akisema, alipoyasikia hayo akamwambia, "Umepungukiwa 'Nisaidie kupata haki dhidi ya mpinzani wangu.' 4 jambo moja. Lazima uuze vyote ulivyonavyo na Kwa muda mrefu hakuwa tayari kumsaidia, lakini uwagawie maskini, nawe utakuwa na hazina mbinguni baada ya muda akasema moyoni mwake, 'Ingawa -kisha njoo, unifuate. ' 23 Lakini tajiri aliposikia mimi simwogopi Mungu au kuheshimu mtu, 5 lakini hayo, alihuzunika sana, kwa sababu alikuwa tajiri kwa vile huyu mjane ananisumbua nitamsaidia kupata sana. 24 Kisha Yesu, akamwonia alivyohuzunika haki yake, ili asije akanichosha kwa kunijia mara sana akasema, 'Jinsi gani itakavyokuwa vigumu kwa kwa mara. ' 6 Kisha Bwana akasema, 'Sikiliza matajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu! 25 Maana alivyosema huyo hakimu dhalimu. 7 Je Mungu pia ni rahisi sana kwa ngamia kupita katika tundu la hataleta haki kwa wateule wake ambaao wanamlilia sindano, kuliko kwa tajiri kuingia katika Ufalme wa mchana na usiku? Je, yeye hatakuwa mvumilivu Mungu. ' 26 Wale waliosikia hayo, wakasema, 'Nani kwao? 8 Nawaambia kwamba ataleta haki kwao basi, atakayeweza kuokolewa?' 27 Yesu akajibu, upesi. Lakini wakati Mwana wa Adamu atakapokuja, 'Mambo yasiyowezekana kwa mwanadamu kwa je, atakuta imani duniani? ' 9 Ndipo akawaambia Mungu yanawezekana." 28 Petro akasema, 'Naam, mfano huu kwa baadhi ya watu ambaao wanajiona sisi tumeacha kila kitu na tumekufuata wewe. ' 29 wenyeewe kuwa wenye haki na kuwadharau watu Kisha Yesu akawaambia, Amin, nawaambia kwamba wengine, 10 'Watu wawili walipanda kwenda hekaluni hakuna mtu aliyeacha nyumba, au mke, au ndugu, au kusali: mmoja Mfarisayo mwengine mtoza ushuru. wazazi au watoto, kwa ajili ya Ufalme wa Mungu, 30 11 Farisayo akasimama akaomba mambo haya juu ambaye hatapokea mengi zaidi katika ulimwengu huu, yake mwenye, 'Mungu, nakushukuru kwa vile na katika ulimwengu ujao, uzima wa milele. '(aiōn g165, mimi si kama watu wengine ambaao ni wanyang'anii, aiōnios g166) 31 Baada ya kuwakusanya wale kumi na watu wasio waadilifu, wazinzi, au kama huyu mtoza wawibili, akawaambia, 'Tazama, tunapanda kwenda ushuru. 12 Nafunga mara mbili kila wiki. Natoa Yerusalem, na mambo yote ambayo yameandikwa zaka katika mapato yote ninayopata. ' 13 Lakini na manabii kuhusu Mwana wa Adamu yatakamilishwa. yule mtoza ushuru, alisimama mbali, bila hakuweza 32 Kwa maana atatiwa mikononi mwa watu wa Mataifa hata kuinua macho yake mbinguni, akagonga kifua na atatendewa dhihaka na jeuri, na kutemewa mate. chake akisema, 'Mungu, nirehemu mimi mwenye 33 Baada ya kumchapa viboko watamwua na siku ya dhambi.' 14 Nawaambia, mtu huyu alirudi nyumbani tatu atafufuka. ' 34 Hawakuelewa mambo haya, na akiwa amehesabiwa haki kuliko yule mwengine, kwa neno hili lilikuwa limefichwa kwao, na hawakuelewa sababu kila ajikwezaye atashushwa, lakini kila mtu mambo yaliyosemwa. 35 Ikawa Yesu ulipokaribia anayejinyenyeka atainuliwa. ' 15 Watu walimbleta Yeriko, mtu mmoja kipofu alikuwa ameketi kando ya watoto wao wachanga, ili aweze kuwagusa, lakini barabara akiomba msaada, 36 aliposikia umati wa wanafunzi wake walipoona hayo, wakawazuia. 16 watu ukipita aliuiliza nini kinatoka. 37 Wakamwambia Lakini Yesu akawaita kwake akisema, 'Waachenii kwamba Yesu wa Nazareti anapita. 38 Hivyo yule watoto wadogo waje kwangu, wala msiwazui. Maana kipofu akalia kwa sauti, akisema, 'Yesu, Mwana wa ufalme wa Mungu ni wa watu kama hao. 17 Amin, Daudi, unirehemu.' 39 wale waliokuwa wakitembea nawaambia, mtu ye yote asiyepokea ufalme wa walimkemea huyo kipofu, wakamwambia anyamaze. Mungu kama mtoto ni dhahiri hatauingia. ' 18 Lakini yeye akazidi kulia kwa sauti, 'Mwana wa Daudi, Mtawala mmoja akamwuliza, akisema, 'Mwalimu unirehemu. 40 Yesu akasimama akaamuru mtu yule mwema, nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?' aletwe kwake. Kisha yule kipofu alipomkaribia, Yesu (aiōnios g166) 19 Yesu akamwambia, 'Kwa nini unaniita akamwuliza, 41 'Unataka nikufanyie nini?' Akasema, mwema? Hakuna mtu aliye mwema, ila Mungu 'Bwana, nataka kuona.' 42 Yesu akamwambia, 'Upate peke yake. 20 Unazijua amri- usizini, usiue, Usiibe, kuona. Imani yako imekuponya. ' 43 Mara hiyo

akapata kuona, akamuata Yesu akimtukuza Mungu. Walipoona hili, watu wote wakamsifu Mungu.

19 Yesu aliiingia na kupita katikati ya Yeriko. **2**

Na hapo palikuwa na mtu mmoja aitwaye Zakayo. Ambaye alikuwa mkuu wa watoza ushuru tena mtu tajiri. **3** Alikuwa anajaribu kumwona Yesu ni mtu wa namna gani, lakini hakuweza kuona kwa sababu ya umati wa watu, kwa kuwa alikuwa mfupi wa kimo. **4** Hivyo, alitangulia mbio mbele za watu, akapanda juu ya mkuyu ili aweze kumwona, kwa sababu Yesu alikaribia kupita njia hiyo. **5** Wakati Yesu alipofika mahali pale, aliangalia juu akamwambia, 'Zakayo, shuka upesi, maana leo ni lazima nishinde nyumbani mwako.' **6** Akafanya haraka, akashuka na kumkaribisha kwa furaha. **7** Watu wote walipoona hayo, wakalalamika, wakisema, 'Amekwenda kumtembelea mtu mwenye dhambi.' **8** Zakayo akasimama akamwambia Bwana, Tazama Bwana nusu ya mali yangu nawapa maskini, na ikiwa nimemnyang'anya mtu yejote kitu, nitamrudishia mara nne. **9** Yesu akamwambia, 'Leo wokovu umefika katika nyumba hii, kwa sababu yeje pia ni mwana wa Ibrahimu. **10** Kwa maana Mwana wa Mtu amekuja kutafuta na kuokoa watu walipotea. **11** Waliposikia hayo, aliendelea kuongea na alitoa mfano, kwa sababu alikuwa karibu na Yerusalem, na wao walidhani ya kuwa ufalme wa Mungu ulikuwa karibu kuonekana mara moja. **12** Hivyo akawaambia, 'Ofisa mmoja alikwenda nchi ya mbali ili apokee ufalme na kisha aurudi. **13** Aliwaita watumishi wake kumi, akawapa mafungu kumi, akawaambia, 'fanyeni biashara mpaka nitakaporudi.' **14** Lakini wananchi wake walimchukia na hivyo wakatuma wajumbe waende kumfuata na kusema, 'Hatutaki mtu huyu atutavale.' **15** Ikawa aliporudi nyumbani baada ya kufanya mafalme, akaamuru wale watumishi aliokuwa amewaachia fedha waitwe kwake, apate kujua faida gani waliyoipata kwa kufanya biashara. **16** Wa kwanza akaja, akasema, 'Bwana, fungu lako limefanya mafungu kumi zaidi.' **17** Hivyo Ofisa akamwambia, Vema, mtumishi mwema. Kwa sababu ulikuwa mwaminifu katika jambo dogo, utakuwa na madaraka juu ya miji kumi. **18** Wa pili akaja, akasema, 'Bwana, fungu lako limefanya mafungu matano.' **19** Hivyo Ofisa akamwambia, 'Chukua mamlaka juu ya miji mitano.' **20** Na mwininge akaja, akasema,

'Bwana hii hapa fedha yako, ambayo niliihifadhi salama katika kitambaa, **21** kwa maana niliogopa kwa sababu wewe ni mtu mkali. Unaondoaa kile usichokiweka na kuvuna usichopanda.' **22** Hivo Ofisa akamwambia, 'Kwa maneno yako mwenyewe, nitakuhukumu, ewe mtumishi mbaya. Ulijua kwamba mimi ni mtu mkali, nachukua nisichokiweka na kuvuna ambacho sikupanda. **23** Basi, mbona hukuweka fedha yangu katika benki, ili nikirudi niichukue pamoa na faida? **24** Ofisa akawaambia watu waliokuwa wamesimama hapo, 'Mnyang'anyeni hilo fungu na kumpa yule mwenye mafungu kumi.' **25** Wakamwambia, 'Bwana, yeje ana mafungu kumi.' **26** Nawaambia, kila mtu ambaye anacho atapewa zaidi, lakini ambaye hana, hata kile alichochacho kitachukuliwa. **27** Lakini hawa maadui zangu, ambao hawakutaka niwe Mfalme wao, waleteni hapa na kuwaa mbele yangu.' **28** Baada ya kusema hayo, aliendelea mbele akipanda kwenda Yerusalem. **29** Ikawa alipokaribia Bethpage na Bethania, karibu na mlima wa Mizeituni, aliwatuma wanafunzi wake wawili, **30** akisema: 'Nendeni katika kijiji cha jirani. Mkiingia, mtakuta mwana-punda hajapandwa bado. Mfungueni, mkamlele kwangu. **31** Kama mtu akiwaliza, 'Mbona mnampungua?' Semeni, "Bwana anamhitaji." **32** Wale walilotumwa wakaenda wakamwona mwana-punda kama Yesu alivyokuwa amewaambia. **33** Walipokuwa wanampungua mwana punda wamiliki wakawaambia, 'Kwa nini mnampungua mwana punda huyu?' **34** Wakasema, 'Bwana anamhitaji.' **35** Basi, wakampelekea Yesu, wakatandika nguo zao juu ya mwana punda na wakampandisha Yesu juu yake. **36** Alipokuwa akienda watu wakatandaza mavazi yao barabarani. **37** Alipokuwa anateremka mlima wa Mizeituni, jumuiya yote ya wanafunzi wakaanza kushangilia na kumtukuza Mungu kwa sauti kubwa, kwa sababu ya mambo makuu waliyoyaona, **38** wakisema, 'Ndiye mbarikiwa Mfalme ajaye kwa jina la Bwana! Amani mbinguni, na utukufu juu!' **39** Baadhi ya Mafarisayo katika mkutano wakamwambia, Mwalimu, wanyamazishe wanafunzi wako. **40** Yesu akajibu, akasema, 'Nawaambieni, kama hawa wakinayamaza, mawe yatapaza sauti.' **41** Yesu alipoukaribia mji aliulilia, **42** akisema, laiti ungelijua hata wewe, katika siku hii mambo ambayo yanayokuletea amani! Lakini sasa yamefichika machoni pako. **43** Kwa kuwa siku

zinakuja ambapo adui zako watajenga boma karibu ili urithi wake uwe wetu. ' 15 Wakamtoa nje ya na wewe, na kukuzunguka na kukukandamiza kutoka shamba la mizabibu na kumuua. Je bwana shamba kila upande. 44 Watakuangusha chini wewe na watoto atawafanya nini? 16 Atakuja kuwaangamiza wakulima wako. Hawatakuachia hata jiwe moja juu ya jingine, wa mzabibu, na atawapa shamba hilo wengine". 'Nao kwa sababu haukutambua wakati Mungu alipokuwa waliposikia hayo, wakasema, 'Mungu amekataa' 17 anajaribu kukuokoa'. 45 Yesu aliingia Hekaluni, Lakini Yesu akawatazama, akasema, "Je andiko hili akaanza kuwafukuza wale waliokuwa wakiuza, 46 lina maana gani? Jiwe walilolikataa wajenzi, limekuwa akiwaambia, "Imeandikwa, 'Nyumba yangu itakuwa jiwe la pembedni"? 18 Kila mtu aangukaye juu ya jiwe nyumba ya sala, 'lakini ninyi mmeifanya kuwa pango la hilo, atavunjika vipande vipande. Lakini yule ambaye wanyang'anyi". 47 Kwa hiyo, Yesu alikuwa akifundisha litamwangukia, litamponda. ' 19 Hivyo waandishi na kila siku hekaluni. Makuhani wakuu na walimu wa Sheria na viongozi wa watu walitaka kumuua, 48 wakati huohuo, walijuwa kwamba alikuwa amesema lakini hawakuweza kupata njia ya kufanya hivyo, mfano huu dhidi yao. Lakini waliwaogopa watu. 20 kwa sababu watu wote walikuwa wakimsikiliza kwa Walimuangalia kwa makini, wakatuma wapelelezi makini.

20 Ikawa siku moja, Yesu alipokuwa akiwfundisha watu Hekaluni na kuhubiri injili, makuhani wakuu na walimu wa Sheria walimwendea pamoja na wazee. 2 Walizingumza, wakimwambia, 'Tuambie ni kwa mamlaka gani unafanya mambo haya? Au ni nani huyo ambaye amekupa mamlaka haya? " 3 Naye akajibu, akawaambia, 'Nami pia nitawauliza swali. Niambieni 4 ubatizo wa Yohana. Je, ultoka mbinguni ama kwa watu? ' 5 Lakini wakajadiliana wao kwa wao, wakisema, 'Tukisema, 'litoka mbinguni, atatuuliza, Basi, mbona hamkumwamini?' 6 Na tukisema; ilitoka kwa wanadamu; watu wote hapa watatupiga mawe, maana wote wanaamini kwamba Yohana alikuwa nabii. ' 7 Basi, wakamjibu ya kwamba hawakujua ilikotoka. 8 Yesu akawaambia, "Wala mimi siwaambii ninyi ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya." 9 Aliwaambia watu mfano huu, "Mtu mmoja alipanda shamba la mizabibu, akalikodisha kwa wakulima wa mizabibu, na akaenda nchi nyininge kwa muda mrefu. 10 Kwa muda uliopangwa, alimtuma mtumishi kwa wakulima mizabibu, kwamba wampe sehemu ya matunda ya shamba la mizabibu. Lakini wakulima wa mzabibu wakampiga, wakamrudisha mikono- mitupu. 11 Kisha akamtuma tena mtumishi mwingine na nao wakampiga, kumtendea vibaya, na wakamrudisha mikono- mitupu. 12 Alimtuma tena wa tatu na nao wakamjeruhi na kumtupa nje. 13 Hivyo bwana wa shamba akasema, 'Nitafanya nini? Nitamtuma mwanangu mpendwa. Labda watamheshimu. ' 14 Lakini wakulima wa mzabibu walipomwona, walijadili wao kwa wao wakisema, 'Huyu ndiye mrithi. Tumuee,

ili urithi wake uwe wetu. ' 15 Wakamtoa nje ya na wewe, na kukuzunguka na kukukandamiza kutoka shamba la mizabibu na kumuua. Je bwana shamba kila upande. 44 Watakuangusha chini wewe na watoto atawafanya nini? 16 Atakuja kuwaangamiza wakulima wako. Hawatakuachia hata jiwe moja juu ya jingine, wa mzabibu, na atawapa shamba hilo wengine". 'Nao kwa sababu haukutambua wakati Mungu alipokuwa waliposikia hayo, wakasema, 'Mungu amekataa' 17 anajaribu kukuokoa'. 45 Yesu aliingia Hekaluni, Lakini Yesu akawatazama, akasema, "Je andiko hili akaanza kuwafukuza wale waliokuwa wakiuza, 46 lina maana gani? Jiwe walilolikataa wajenzi, limekuwa akiwaambia, "Imeandikwa, 'Nyumba yangu itakuwa jiwe la pembedni"? 18 Kila mtu aangukaye juu ya jiwe nyumba ya sala, 'lakini ninyi mmeifanya kuwa pango la hilo, atavunjika vipande vipande. Lakini yule ambaye wanyang'anyi". 47 Kwa hiyo, Yesu alikuwa akifundisha litamwangukia, litamponda. ' 19 Hivyo waandishi na kila siku hekaluni. Makuhani wakuu na walimu wa Sheria na viongozi wa watu walitaka kumuua, 48 wakati huohuo, walijuwa kwamba alikuwa amesema lakini hawakuweza kupata njia ya kufanya hivyo, mfano huu dhidi yao. Lakini waliwaogopa watu. 20 kwa sababu watu wote walikuwa wakimsikiliza kwa Walimuangalia kwa makini, wakatuma wapelelezi waliojifanya kuwa watu wa haki, ili wapate kupata kosa kwa hotuba yake, ili kumpelakwa watawala na wenye mamlaka. 21 Nao wakamwuliza, wakisema, "Mwalimu, tunajua kwamba unasema na kufundisha mambo ya kweli na si kushawishiwa na mtu yeoyote, lakini wewe hufundisha ukweli kuhusu njia ya Mungu. 22 Je, ni halali kwetu kulipa kodi kwa Kaisari, au la?" 23 Lakini Yesu altambua mtego wao, akawaambia, 24 "Nionyesheni dinari. Sura na chapa ya nani ipo juu yake?" Walisema, "'Ya Kaisari.' 25 Naye akawaambia, 'Basi, mpeni Kaisari yaliyo yake Kaisari, na Mungu yaliyo yake Mungu.' 26 Waandishi na wakuu wa makuhani hawakuwa na uwezo wa kukosoa kile alichosema mbele ya watu. Wakastaaajabia majibu yake na hawakusema chochote. 27 Baadhi ya Masadukayo wakamwendea, wale ambao wanasesma kwamba hakuna ufufuo, 28 wakamwuliza, wakisema, "Mwalimu, Musa alituandikia kwamba kama mtu akifiwa na ndugu mwenye mke ambaye hana mtoto basi anapaswa kumchukuna mke wa ndugu yake na kuzaa nae kwa ajili ya kaka yake. 29 Kulikuwa na ndugu saba Wa kwanza alioa, akafa bila kuacha mtoto, 30 na wa pili pia. 31 Wa tatu akamchukua vilevile, vivyo hivyo wa saba hakuacha watoto na akafa. 32 Baadaye yule mwanamke pia akafa. 33 Katika ufufuo atakuwa mke wa nani? Maana wote saba walikuwa wamemwoa. ' 34 Yesu akawaambia, "Wana wa ulimwengu huu huoa na kuolewa. (aiōn g165) 35 Lakini wale wanastaohili kupokea ufufuo wa wafu na kuingia uzima wa milele hawaii wala hawaiiweli. (aiōn g165) 36 Wala hawawezi kufa tena, kwa sababu huwa sawasawa na malaika na ni watoto wa Mungu,

wana wa ufufuo. **37** Lakini hiyo wafu wanafulufuliwa, ya ufalme mwingine. **11** Kutakuwa na matetemeko hata Musa alionyesha mahali katika habari za kichaka, makubwa, na njaa na tauni katika maeneo mbalimbali. pale alimwita Bwana kama Mungu wa Ibrahimu na Kutakuwa na matukio ya kutisha na ishara za kutisha Mungu wa Isaka na Mungu wa Yakobo. **38** Sasa, kutoka mbinguni. **12** Lakini kabla ya mambo haya yeze si Mungu wa wafu, bali wa walio hai, kwa yote, wataweka mikono yao juu yenu na kuwatesa, sababu wote huishi kwake. “ **39** Baadhi ya walimu kuwapeleka kwenye masinagogi na magereza, wa Sheria wakamjibu, ‘Mwalimu, umejibu vema. kuwaleta mbele za wafalme na wenyewe mamlaka ’ **40** Hawakuthubutu kumwuliza maswali mengine kwa sababu ya jina langu. **13** Hii itawafungulia fursa zaidi. **41** Yesu akawaambia, “Ki vipi watu wanasema kwa ushuhuda wenu. **14** Kwahiyo amueni miyoni kwamba Kristo ni mwana wa Daudi? **42** Maana mwenu kutoandaa utetezi wenu mapema, **15** kwa Daudi mwenyewe anasema katika Zaburi: Bwana sababu nitawapa maneno na hekima, ambayo adui alimwambia Bwana wangu: Keti mkono wa kulia, **43** zenu wote hawataweza kuipinga au kuihana. **16** mpaka niwaweke adui zako chini ya miguu yako. ’ **44** Lakini mtakataliwa pia na wazazi wenu, ndugu zenu, Daudi anamwita Kristo ‘Bwana’, basi atakuwaje mwana jamaa zenu na rafiki zenu, na watawaua baadhi wa Daudi?” **45** Watu wote walipokuwa wakisikiliza yenu. **17** Mtachukiwa na kila mmoja kwa sababu ya akawaambia wanafunzi wake, **46** ‘Jihadharini na jina langu. **18** Lakini hakuna hata unywele mmoja waandishi, wapenda kutembea wamevaa mavazi wa vichwa vyenu utakaopotea. **19** Katika kuvumilia marefu, na wapenda salamu maalum sokoni na mtaziponya nafsi zenu. **20** Mtakapoona Yerusalem viti nya heshima katika masinagogi, na maeneo ya imezungukwa na majeshi, basi jueni kwamba uharibifu heshima karamuni. **47** Wao pia hula nyumba za wake umekaribia. **21** Hapo wale walioko Yudea wajane, na wanajifanya wanatali sala ndefu. Hawa wakimbili milimani, na wale walioko katikati ya jiji waondoke, na msiwaache walioko vijiji kuingia.

21 Yesu alitazama akawaona wanaume matajiri waliokuwa wanaweka zawadi zao kwenye hazina. **2** Akamuona mjane mmoja masikini akiweka senti zake mbili. **3** Hivyo akasema, “Kweli nawaambieni, huyu Mjane maskini ameweka nydingi kuliko wengine wote. **4** Hawa wote wametoa hizi zawadi kutoka katika vingi walivyonyavyo. Lakini huyu mjane, katika umaskini wake, ametoo fedha zote alizokua nazo kwa ajili ya kuishi kwake.” **5** Wakati wengine walipokuwa wakisema juu ya hekalu, namna lilivyoukuwa limepambwa na mawe mazuri na matoleo, alisema, **6** “Kwa habari ya mambo haya mnayoyaona, siku zitakuja ambazo hakuna jiwe moja ambalo litaachwa juu ya jiwe jingine ambalo halitabomolewa.” **7** Hivyo wakamuuliza, wakasema, “Mwalimu, mambo haya yataokea lini? Na nini ni itakuwa ishara kwamba haya mambo yako karibu kutokea?” **8** Yesu akajibu, “Muwe waangalifu kwamba msidanganywe. Kwa sababu wengi watakuja kwa jina langu, wakisema, ‘Mimi ndiye, ‘na ‘Muda umekaribia’. Msiwaafuate. **9** Mkisikia vita na vuruguvurugu msiogope, kwa sababu haya mambo lazima yatokee kwanza, lakini mwisho hautaokea upesi.” **10** Kisha akawaambia, “Taifa litainuka kupigana na taifa jingine, na ufalme juu

22 Maana hizi ni siku za kisasi, ili kwamba mambo yote yaliyoandikwa yapate kutimilika. **23** Ole ni kwa wale walio na mimba na kwa wale wanyonyeshao katika siku hizo! Kwa maana kutakuwa na adha kuu juu ya nchi, na ghadhabu kwa watu hawa. **24** Na wataaunguwa kwa ncha ya upanga na watachukuliwa mateka kwa mataifa yote, na Yerusalem itakanyagwa na watu wa mataifa, mpaka wakati wa watu wa mataifa utakapotimilika. **25** Kutakuwa na ishara katika juu, mwezi na nyota. Na katika nchi kutakuwa na dhiki ya mataifa, katika kukata tamaa kutokana na mlio wa bahari na mawimbi. **26** Kutakuwa na watu wakizimia kwa hofu na katika kutaraja mambo yatakoyo tokea juu ya dunia. Kwa maana nguvu za mbingu zitatikiswa. **27** Kisha watamwona Mwana wa Adamu akija mawinguni katika nguvu na utukufu mkuu. **28** Lakini mambo haya yatakapanza kutokea, simameni, inueni vichwa vyenu, kwa sababu ukombozi wenu umesogea karibu.” **29** Yesu akawaambia kwa mfano, “Uangalieni mtini, na miti yote. **30** Inapotoa machipukizi, mnajionea wenyewe na kutambua kwamba kiangazi tayari kiko karibu. **31** Vivyo hivyo, mnapoona mambo haya yanatokea, ninyi tambueni ya kwamba ufalme wa Mungu umekaribia. **32** Kweli,

nawaambieni, kizazi hiki hakitapita, mpaka mambo alipokwisha kushukuru, akasema, "Chukueni hiki, na haya yote yatakapotokea. **33** Mbingu na nchi zitapita, mgawane ninyi kwa ninyi. **18** Kwa maana nawaambia, lakini maneno yangu hayatapita kamwe. **34** Lakini sitakunywa tena mzao wa mzabibu, mpaka ufalme jiangalieni wenyewe, ili kwamba miyo yenu isije wa Mungu utakapokuja." **19** Kisha akachukua mkate, ikalemewa na ufisadi, ulevi, na mahangaiko ya maisha na alipokwisha kushukuru, akaumega, na kuwapa, haya. Kwa sababu ile siku itawajia ghafla **35** kama akisema, "Huu ni mwili wangu ambaio umetolewa kwa mtego. Kwasababu itakuwa juu ya kila mmoja aishiye ajili yenu. Fanyeni hivi kwa kunikumbuka mimi." **20** katika uso wa dunia nzima. **36** Lakini mwe tayari Akachukua kikombe vivyo hivyo baada ya chakula wakati wote, mwombe kwamba mtakuwa imara vya cha usiku akisema, "Kikombe hiki ni agano jipyia kutosha kuyaepuka haya yote yatakayotokea, na katika damu yangu, ambayo imemwagika kwa ajili kusimama mbele za Mwana wa Adamu." **37** Hivyo yenu. **21** Lakini angalieni. Yule anisalitie yuko pamoja wakati wa mchana alikuwa akifundisha hekaluni na nami mezani. **22** Kwa maana Mwana wa Adamu usiku alitoka nje, na kwenda kukesha katika mlima unoaitwa wa Mzeituni. **38** Watu wote walimjia asubuhi Lakini ole kwa mtu yule ambaye kupitia yeye Mwana na mapemaili kumsikiliza ndani ya hekalu. **23** Wakaanza kuulizana wao

22 Basi Sikukuu ya Mkate Usiyotiwa Chachu ilikuwa imekaribia, ambayo inaitwa Pasaka. **2** Makuhani wakuu na waandishi wakajadiliana namna ya kumuua Yesu, kwa sababu waliwaogopa watu. **3** Shetani akaingia ndani ya Yuda Iskariote, mmoja wa wale wanafunzi Kumi na mbili. **4** Yuda akaenda kujadiliana na wakuu wa makuhani na wakuu namna ambavyo atamkabidhi Yesu kwao. **5** Walifurahi, na kukubaliana kumpa fedha. **6** Yeye aliridhia, na alitafuta fursa ya kumkabidhi Yesu kwao mbali na kundi la watu. **7** Siku ya mikate isiyotiwa chachu ikafika, ambapo kondoo wa Pasaka lazima atolewe. **8** Yesu akawatuma Petro na Yohana, akasema, "Nendeni mkatuandalie chakula cha Pasaka ili tuje tukile." **9** Wakamuuliza, "Wapi unataka tuyafanyie hayo maandalizi?" **10** Akawajibu, "Sikilizeni, mtakapokuwa mmeingia mjini, mwanamume ambaye amebeba mtungi wa maji atakutana na ninyi. Mfuaneti kwenye nyumba ambayo ataingia. **11** Kisha mwambieni bwana wa nyumba, "Mwalimu anakwambia, "Kiko wapi chumba cha wageni, mahali ambapo nitakula Pasaka na wanafunzi wangu?" **12** Atawaonyesha chumba cha ghorofani ambacho kiko tayari. Fanyeni maandalizi humo." **13** Hivyo wakaenda, na wakakuta kila kitu kama alivyowaambia. Kisha wakaandaa chakula cha Pasaka. **14** Muda ulipofika alikaa na wale mitume. **15** Kisha akawaambia, "Nina shauku kubwa ya kula sikukuu hii ya Pasaka na ninyi kabla ya kuteswa kwangu. **16** Kwa maana nawaambieni, sitakula tena mpaka itakapotimizwa katika ufalme wa Mungu." **17** Kisha Yesu akachukua kikombe, na

alipokwisha kushukuru, akasema, "Chukueni hiki, na haya yote yatakapotokea. **33** Mbingu na nchi zitapita, mgawane ninyi kwa ninyi. **18** Kwa maana nawaambia, lakini maneno yangu hayatapita kamwe. **34** Lakini sitakunywa tena mzao wa mzabibu, mpaka ufalme jiangalieni wenyewe, ili kwamba miyo yenu isije wa Mungu utakapokuja." **19** Kisha akachukua mkate, ikalemewa na ufisadi, ulevi, na mahangaiko ya maisha na alipokwisha kushukuru, akaumega, na kuwapa, haya. Kwa sababu ile siku itawajia ghafla **35** kama akisema, "Huu ni mwili wangu ambaio umetolewa kwa mtego. Kwasababu itakuwa juu ya kila mmoja aishiye ajili yenu. Fanyeni hivi kwa kunikumbuka mimi." **20** katika uso wa dunia nzima. **36** Lakini mwe tayari Akachukua kikombe vivyo hivyo baada ya chakula wakati wote, mwombe kwamba mtakuwa imara vya cha usiku akisema, "Kikombe hiki ni agano jipyia kutosha kuyaepuka haya yote yatakayotokea, na katika damu yangu, ambayo imemwagika kwa ajili kusimama mbele za Mwana wa Adamu." **37** Hivyo yenu. **21** Lakini angalieni. Yule anisalitie yuko pamoja wakati wa mchana alikuwa akifundisha hekaluni na nami mezani. **22** Kwa maana Mwana wa Adamu kwa kweli aenda zake kama ilivyokwisha amuliwa. Lakini ole kwa mtu yule ambaye kupitia yeye Mwana wa Adamu asalitiwa!" **23** Wakaanza kuulizana wao kwa wao, nani mionganii mwao ambaye angefanya jambo hili. **24** Kisha yakatokea mabishano katikati yao kwamba ni nani anaye dhaniwa kuwa mkuu kuliko wote. **25** Akawaambia, "Wafalme wa watu wa mataifa wana ubwana juu yao, na wale mwenye mamlaka juu yao wanaitwa waheshimiwa watawala. **26** Lakini haitakiwi kabisa kuwa hivi kwenu ninyi. Badala yake, acha yule ambaye ni mkubwa kati yenu awe kama mdogo. Na yule ambaye ni wa muhimu sana awe kama atumikaye. **27** Kwa sababu yupi mkubwa, yule akaaye mezani au yule anayetumika? Je si yule aketie mezani? Na mimi bado ni kati yenu kama atumikaye. **28** Lakini ninyi ndio ambaio mmeendelea kuwa nami katika majaribu yangu. **29** Nawapa ninyi ufalme, kama vile Baba alivyonipa mimi ufalme, **30** kwamba mpate kula na kunywa mezani kwangu kwenye ufalme wangu. Na mtakaa kwenye viti nya enzi mkizihukumu kabilu kumi na mbili za Israel. **31** Simoni, Simoni, fahamu kwamba, Shetani ameomba awapate ili awapepete kama ngano. **32** Lakini nimekuombea, kwamba imani yako isishindwe. Baada ya kuwa umerudi tena, waimarishe ndugu zako." **33** Petro akamwambia, "Bwana, niko tayari kwenda na wewe gerezani na hata katika mauti." **34** Yesu akajibu, "Nakwambia, Petro, Jogoo hatawika leo, kabla hujanikana mara tatu kwamba unanjua." **35** Kisha Yesu akawaambia, "Nilipowapeleka ninyi bila mfuko, kikapu cha vyakula, ua viatu, je mlipungukiwa na kitu?" Wakajibu "Hakuna." **36** Kisha akawaambia, "Lakini sasa, kila mwenye mfuko, na auchukue pamoja na kikapu cha vyakula. Yule ambaye hana

upanga imempasa auze joho lake anunue mmoja. 37 akamwambia, "Huyu mtu pia alikuwa pamoja naye." Kwa sababu nawaambia, yote ambayo yameandikwa 57 Lakini Petro akakana, akasema, "mwanamke, mimi kwa ajili yangu lazima yatimilike, 'Na alichukuliwa simjui.' 58 Baada ya muda kidogo, mtu mwagine kama mtu ambaye anavunja torati.' Kwa sababu akamuona akasema "Wewe pia ni mmoja wao". kile kilichotabiriwa kwa ajili yangu kinatimizwa." Lakini Petro akajibu, "Mwanaume, mimi siyo." 59 38 Kisha wakasema, "Bwana, tazama! Hizi hapa Baada ya kama saa moja hivi, mwanaume mmoja panga mbili." Na akawaambia"yatosha." 39 Baada ya akasisitiza akasema, "Kweli kabisa huyu mtu pia chakula cha usiku, Yesu aliondoka, kama ambavyo alikuwa pamoja naye, maana ni Mgallilaya." 60 Lakini amekuwa akifanya mara kwa mara, akaenda mlima Petro akasema, "Mwanaume, sijui usemaloo." Na wa Mzeituni, na wanafunzi wakamfuata. 40 Walipofika, mara, wakati akiongea, jogoo akawika. 61 Akageuka, aliwaambia, "Ombeni kwamba msingie majoribuni." 41 Bwana akamtazama Petro. Na Petro akalikumbuka Akaenda mbali na wao kama mrusho wa jiwe, akapiga neno la Bwana, pale alipomwambia, "Kabla ya jogoo magoti akaomba, 42 akisema, "Baba, kama unataka, kuwika leo, utanikana mimi mara tatu." 62 Akienda niondolee kikombe hiki. Lakini si kama nitakavyo mimi, nje, Petro akalia kwa uchungu mwingi. 63 Kisha wale lakini mapenzi yako yafanyike." 43 Kisha malaika wanaume waliokuwa wakimlinda Yesu, wakamdhihaki kutoka mbinguni akamtokea, akamtia nguvu. 44 Akiwa na kumpiga. 64 Baada ya kumfunika macho, katika kuugua, akaomba kwa dhati zaidi, na jasho lake wakamuuliza, wakisema, "Tabiri! Ni nani aliyekupiga?" likawa kama matone makubwa ya damu yakidondoka 65 Wakaongea mambo mengine mengi kinyume chini. 45 Wakati alipoamka kutoka katika maombi cha Yesu na kumkufuru yeye. 66 Mara ilipokuwa yake, alikuja kwa wanafunzi, na akawakuta wamelala asubuhi, wazee wa watu walikusanyika pamoja, kwa sababu ya huzuni yao, 46 na akawauliza, wakuu wa makuhani na waandishi. Wakampeleka "Kwanini mnalala? Amkeni muombe, kwamba msingie kwenye Baraza, 67 wakisema, "Kama wewe ni majoribuni." 47 Wakati alipokuwa bado akiongea, Kristo, tuambie." Lakini yeye akawaambia, "Kama tazama, kundi kubwa la watu likatokea, na Yuda, nikiwaambia, hamtaniamini, 68 na kama nikiwaliza mmoja wa mitume kumi na wawili akiwaongoza. hamtanijibu." 69 Lakini kuanzia sasa na kuendelea, Akaja karibu na Yesu ili ambusu, 48 lakin Yesu Mwana wa Adamu atakuwa amekaa mkono wa kuume akamwambia, "Yuda, je unamsaliti Mwana wa Adamu wa nguvu ya Mungu." 70 Wote wakasema, "Kwa hiyo kwa busu?" 49 Wakati wale waliokuwa karibu na Yesu wewe ni Mwana wa Mungu?" Na Yesu akawaambia, walipoona hayo yanayotokea, wakasema, "Bwana, "Ninyi mmesema mimi ndiye." 71 Wakasema, "Kwa je tuwapige kwa upanga?" 50 Kisha mmoja wao nini bado tunahitaji tena ushahidi? Kwa sababu akampiga mtumishi wa kuhani mkuu, akamkata sikio sisi wenywewe tumesikia kutoka katika kinywa chake lake la kulia. 51 Yesu akasema, "hii inatosha. Na mwenyewe."

akagusa sikio lake, akamponya. 52 Yesu akasema kwa kuhani mkuu, na kwa wakuu wa hekalu, na kwa wazee waliokuja kinyume chake, "Je mnakuja kana kwamba mnakuja kupambana na mnyang'anyi, na marungu na mapanga? 53 Nilipokuwa pamoja nanyi siku zote kwenye hekalu, hamkuweka mikono yenu juu yangu. Lakini hii ni saa yako, na mamlaka ya giza." 54 Wakamkamata, wakamuongoza, wakamleta nyumbani mwa kuhani mkuu. Lakini Petro akamfutilia kwa mbali. 55 Baada ya kuwa wamewasha moto katika ule uwanda wa ndani na walipokwisha kukaa chini pamoja, Petro akakaa katikati yao. 56 Mtumishi mmoja wa kike akamuona Petro alipokuwa amekaa katika mwanga utokanao na moto, akamtazama

23 Mkutano wote wakasimama, wakampeleka Yesu mbele ya Pilato. 2 Wakaanza kumshutumu, wakisema, "Tumemkuta mtu huyu akipotosha taifa letu, kwa kukataza tusitoe kodi kwa Kaisari, na akisema kwamba yeye mwenywewe ni Kristo, Mfalme." 3 Pilato akamuuliza, akisema, "Je wewe ni Mfalme wa Wayahudi?" Na Yesu akamjibu akisema, "Wewe wasema hivyo". 4 Pilato akamuambia kuhani mkuu na makutano, "Sioni kosa kwa mtu huyu". 5 Lakini wao wakasisitiza, wakisema, "Amekuwa akiwachochea watu, akifundisha katika Uyahudi yote, kuanzia Galilaya na sasa yuko hapa." 6 Pilato aliposikia haya, akulizia kama mtu huyo ni wa Galilaya? 7 Alipotambua kuwa alikuwa chini ya utawala wa

Herode, akampeleka Yesu kwa Herode, ambaye bali jililieni ninyi wenyewe na kwa ya ajili watoto naye alikuwa Yerusalem kwa siku hizo. **8** Herode wenu. **29** Tazama, siku zinakujua ambazo watasema, alipomuona Yesu, alifurahi sana kwasababu alitaka "Wamebarikiwa walio tasa na matumbo yasiyozaa, kumuona kwa siku nyangi. Alisikia habari zake na na matiti ambayo hayakunyonyesha. **30** Ndipo alitamani kuona moja ya miujiza ikifanywa na yeye. **9** watakapo anza kuiambia milima, 'Tuangukieni,' na Herode alimhoji Yesu kwa maneno mengi, lakini Yesu vilima, 'Mtufunike.' **31** Maana kama wakifanya mambo hakumjibu chochote. **10** Makuhani wakuu pamoja haya ikiwa mti mbichi, itakuwaje ukiwa mkavu?" na waandishi walismama kwa ukali wakimshitaki. **32** wanaume wengine, wahalifu wawili, walipelekwa **11** Herode pamoja na maaskari wake, walimtukana pamoja naye ili wauwawe. **33** Walipofika mahali na kumdhihaki, na kumvika mavazi mazuri, kisha paitwapo Fuvu la kichwa, ndipo wakamsulubisha akamrudisha Yesu kwa Pilato. **12** Herode na Pilato pamoja na wale wahalifu, mmoja upande wa kulia wakawa marafiki kuanzia siku hiyo, (kabla ya hapo na mwininge upande wa kushoto. **34** Yesu alisema, walikuwa maadui). **13** Pilato akawaita pomoja "Baba, uwasamehe, kwa kuwa hawajui watendalo. makuhani wakuu na watawala na umati wa watu, "Nao wakapiga kura, kugawa mavazi yake. **35** Watu **14** Akawaambia, "Mmeniletea mtu huyu kama mtu walikuwa wamesimama wakiangalia huku watawala anaye waongoza watu wafanye mabaya, na tazama, wakimdhihaki, wakisema, "Aliwaokoa wengine. Sasa baada ya kuwa nimemhoji mbele yenu, sikuona ajiokoe mwenyewe, kama yeye ni Kristo wa Mungu, kosa kwa mtu huyu kuhusu mambo yote ambayo mteule". **36** Askari pia walimdhara, walimkaribia ninyi mnamshitaki ye. **15** Hapana, wala Herode, yeye na wakumpa siki, **37** wakisema, "Kama wewe ni kwa maana amemrudisha kwetu, na tazama hakuna Mfalme wa Wayahudi jiokoe mwenyewe" **38** Kulikuwa chochote alichokifanya kinachostahili adhabu ya pia na alama juu yake iliyoandikwa "HUYU NDIYE kifo. **16** Kwahiyu basi nitamuadhibu na kumuachilia. MFALME WA WAYAHUDI." **39** Mmoja wa wahalifu **17** (Sasa, Pilato anawajibika kumuachilia mfungwa aliyesulubishwa alimtukana akisema, "Wewe si Kristo? mmoja kwa wayahudi wakati wa sikukuu). **18** Lakini jiokoe mwenyewe na sisi" **40** Lakini yule mwininge wote wakapiga kelele pamoja, wakisema, "Mwondoe akajibu, akimkemea na akisema, "Je wewe humuogopi huyo, na tufungulie Baraba!" **19** Baraba alikuwa Mungu, nawe uko katika hukumu hiyo hiyo? **41** Sisi ni mtu ambaye amewekwa gerezani kwa sababu tupo hapa kwa haki, kwa maana sisi tunapokea kile ya uasi fulani katika jiji na kwa kuua. **20** Pilato tunachostahili kwa matendo yetu. Lakini mtu huyu akawaambia tena, akitamani kumwachilia Yesu. **21** hakufanya chochote kibaya." **42** Na alongeza, "Yesu, Lakini wao wakapiga kelele, wakisema, "Msulibishe, nikumbuke utakapoingia katika ufalme wako." **43** Yesu msulibishe." **22** Akawauliza kwa mara ya tatu, "kwa akamwambia, "Amini nakuambia, leo hii utakuwa nini, huyu mtu amefanya maovu gani? Sikupata pamoja nami Paradiso." **44** Hapo iliikuwa karibu saa kosa linalostahili adhabu ya kifo kwake. Kwahiyu ya sita, giza likaja juu ya nchi yote hadi saa ya tisa, nitakapo maliza kumuadhibu nitamuachilia." **23** Lakini **45** Mwanga wa jua ulizimika. Kisha pazia la hekalu wakasisitiza kwa sauti ya juu, wakitaka asulubiwe. likagawanyika katikati kuanzia juu. **46** Akilia kwa Na sauti zao zikamshawishi Pilato. **24** Hivyo Pilato sauti kuu, Yesu alisema, "Baba mikononi mwako akaamua kuwapatia matakwa yao. **25** Akamuachilia naiweka roho yangu," baada ya kusema haya, akafa. yule waliyemtaka ambaye alifungwa kwa kusababisha **47** Wakati Akida alipoona yaliyotendeka alimtukuzu ghasia na kuua. Lakini akamtoa Yesu kwa matakwa Mungu akisema, "Hakika huyu alikuwa mtu mwenye yao. **26** Walipokuwa wakimpeleka, walimkamata haki." **48** Wakati umati wa watu waliokuja pamoja mtu mmoja aitwaye Simoni wa Uhirene, akitokea kushuhudia walipoona mambo yaliyofanyika, walirudi katika nchi, wakamtwiwa msalaba ili abebe, akimfuta huku wakipiga vifua vyao. **49** Lakini marafiki zake, na Yesu. **27** umati mkubwa wa watu, na wanawake wanawake waliomfuata toka Galilaya, walismama ambaao walihuzunika na kuomboleza kwa ajili yake, kwa mbali wakiangalia hayo mambo. **50** Tazama, walikuwa walimfuata. **28** Lakini akawageukia, Yesu palikuwepo na mtu aitwaye Yusufu, ambaye ni mmoja akawaambia, 'Mabinti wa Yerusalem, msinililie mimi, wa baraza, mtu mzuri na mwenye haki, **51** (alikuwa

hajakubaliana na maamuzi au matendo yao), kutoka 17 Yesu akawaambia, "Nini ambacho ninyi wawili Armathaya, mji wa Kiyahudi, ambao ulikuwa ukisubiria mnakiongelea wakati mnatembea?" Wakasimama ufalme wa Mungu. 52 Mtu huyu, alimkaribia Pilato, pale wakionekana na huzuni. 18 Mmoja wao, jina akaomba apewe mwili wa Yesu. 53 Alimshusha, na lake Cleopa, akamjibu, "Je wewe ni mtu pekee akauzungushia sanda, na akaumweka katika kaburi hapa Yerusalem ambaye hajui mambo yaliyotokea lililokuwa limechongwa katika jiwe, ambalo hakuna huko siku hizi?" 19 Yesu akawaambia, "Mambo aliywahi kuzikwa. 54 Ilikuwa ni siku ya maandalizi, gani?" Wakamjibu, "Mambo kuhusu Yesu Mnazareti, na Sabato inakaribia. 55 Wanawake, waliokuja nao ambaye alikuwa nabii, muweza katika matendo na kutoka Galilaya, walimfuata, na wakaona kaburi na maneno mbele za Mungu na watu wote. 20 Na kwa jinsi mwili wake uliviyolazwa. 56 Walirudi na kuanza jinsi ambayo wakuu wa makuhani na viongozi wetu kuandaa manukato na marashi. Kisha siku ya sabato walipumzika kwa mujibu wa sheria.

24 Mapema sana siku ya kwanza ya juma, walikuja kaburini, wakileta manukato ambayo walikuwa wameyaanda. 2 Wakakuta jiwe limevingirishwa mbali na kaburi. 3 Wakaingia ndani, lakini hawakuukuta mwili wa Bwana Yesu. 4 Ilitokea kwamba, wakati wamechanganyikiwa kuhusu hili, ghafla, watu wawili walisimama katikati yao wamevaa mavazi ya kung'aa. 5 Wanawake wakiwa wamejaa hofu na wakiinamisha nyuso zao chini, wakawaambia wanawake, "Kwanini mnamatfuta aliye hai mionganii mwa wafu? 6 Hayupo hapa, ila amefufuka! Kumbukeni alivyosema nanyi alipokuwa angali Galilaya, 7 akisema kwamba Mwana wa Adamu lazima atolewe kwenye mikono ya watu wenye dhambi na asulubishwe, na siku ya tatu, afufuke tena." 8 Wale wanawake wakakumbuka maneno yake, 9 na wakarudi kutoka kaburini na wakawaambia mambo haya yote wale kumi na moja na wengine wote. 10 Basi Maria Magdalena, Joana, Maria mama wa Yakobo, na wanawake wengine pamoja nao wakatoa taarifa hizi kwa mitume. 11 Lakini ujumbe huu ukaonekana kama mzaha tu kwa mitume, na hawakuwaamini wale wanawake. 12 Hata hivyo Petro aliamka, na akakimbia kuelekeea kaburini, na akichungulia na kuangalia ndani, aliona sanda peke yake. Petro kisha akaondoka akaenda nyumbani kwake, akistaajabu niini ambacho kimetokea. 13 Na tazama, wawili mionganii mwao walikuwa wakienda siku hiyo hiyo katika kijiji kimoja kiiwtacho Emmau, ambacho kilikuwa maili sitini kutoka Yerusalem. 14 Wakajadiliana wao kwa wao kuhusu mambo yote yaliyotokea. 15 Ikatokea kwamba, wakati walipokuwa wakijadiliana na kuulizana maswali, Yesu akasogea karibu akaambatana nao. 16 Lakini macho yao yalizuiliwa katika kumtambua yeeye.

17 Yesu akawaambia, "Nini ambacho ninyi wawili Armathaya, mji wa Kiyahudi, ambao ulikuwa ukisubiria mnakiongelea wakati mnatembea?" Wakasimama ufalme wa Mungu. 52 Mtu huyu, alimkaribia Pilato, pale wakionekana na huzuni. 18 Mmoja wao, jina akaomba apewe mwili wa Yesu. 53 Alimshusha, na lake Cleopa, akamjibu, "Je wewe ni mtu pekee akauzungushia sanda, na akaumweka katika kaburi hapa Yerusalem ambaye hajui mambo yaliyotokea lililokuwa limechongwa katika jiwe, ambalo hakuna huko siku hizi?" 19 Yesu akawaambia, "Mambo aliywahi kuzikwa. 54 Ilikuwa ni siku ya maandalizi, gani?" Wakamjibu, "Mambo kuhusu Yesu Mnazareti, na Sabato inakaribia. 55 Wanawake, waliokuja nao ambaye alikuwa nabii, muweza katika matendo na kutoka Galilaya, walimfuata, na wakaona kaburi na maneno mbele za Mungu na watu wote. 20 Na kwa jinsi mwili wake uliviyomtoa kuhukumiwa kifo na kumsulubisha. 21 Lakini tulitumaini kwamba yeeye ndiye atakaye waweka huru Israeli. Ndiyo, mbali na haya yote, sasa ni siku ya tatu tangu mambo haya yatokee. 22 Lakini pia, baadhi ya wanawake kutoka katika kundi letu walitushangaza, baada ya kuwapo kaburini asubuhi na mapema. 23 Walipoukosa mwili wake, wakaja, wakisema kwamba waliona pia maono ya malaika waliosema kwamba yu hai. 24 Baadhi ya wanaume ambao walikuwa pamoa nasi walienda kaburini, na kukuta ni kama vile wanawake walivyosema. Lakini hawakumuona yeeye." 25 Yesu akawaambia, "Ninyi watu wajinga na wenye miyo mizito ya kuamini yote ambayo manabii wamesema! 26 Je haikuwa lazima Yesu kuteseka kwa mambo haya, na kuingia katika utukufu wake?" 27 Kisha kuanzia kutoka kwa Musa na manabii wote, Yesu akawatafsiria mambo yanayomuhusu yeeye katika maandiko yote. 28 Walipokaribia kile kijiji, huko walikokuwa wakienda, Yesu akafanya kana kwamba anaendelea mbele. 29 Lakini walimlazimisha, wakisema, "Kaa pamoa nasi, maana inaelekea jioni na siku ni kama imeisha." Hivyo Yesu akaingia kwenda kukaa nao. 30 Ilitokea kwamba, wakati amekaa nao kula, alichukua mkate, akaubariki, na kuuvunja, akawapa. 31 Kisha macho yao yakafunguliwa, wakamjua, na akatoweka ghaffa mbele ya macho yao. 32 Wakasemezana wao kwa wao, "Hivi miyo yetu haikuwaka ndani yetu, wakati alipoongea nasi njiani, wakati alipotufungulia maandiko?" 33 Wakanyanya saa hiyo hiyo, na kurudi Yerusalem. Wakawakuta wale kumi na mmoja wamekusanya pamoa, na wale walikuwa pamoa nao, 34 wakisema, "Bwana amefufuka kwelikweli, na amemtokea Simoni." 35 Hivyo wakawaambia mambo yaliyotokea njiani, na namna Yesu aliyodhihirishwa kwao katika kuumega mkate. 36 Wakati wakiongea mambo hayo, Yesu

mwenyewe alisimama katikati yao, na akawaambia, "Amani iwe kwenu." 37 Lakini waliogopa na kujawa na hofu, na wakafikiri kwamba waliona roho. 38 Yesu akawaambia, Kwanini mnafadhaika? Kwanini maswali yanainuka miyonu mwenu? 39 Angalieni mikono yangu na miguu yangu, kwamba ni mimi mwenyewe. Niguseni na muone. Kwa maana roho haina nyama na mifupa, kama mnionavyo mimi kuwa navyo." 40 Alipokwisha kusema hivi, akawaonyesha mikono yake na miguu yake. 41 Walipokuwa bado na furaha iliyochanganyikana na kutokuamini, na kustaajabu, Yesu akawaambia, "Je mna kitu chochote cha kula?" 42 Wakampa kipande cha samaki aliyechomwa. 43 Yesu akakichukua, na kukila mbele yao. 44 Akawaambia, "Nilipokuwa nanyi, niliwaambia kwamba yote yalioandikwa kwenye sheria ya Musa na manabii na Zaburi lazima yatimilike." 45 Kisha akafungua akili zao, kwamba waweze kuyaelewa maandiko. 46 Akawaambia, "Kwamba imeandikwa, Kristo lazima ateseke, na kufufuka tena kutoka katika wafu siku ya tatu. 47 Na toba na msamaha wa dhambi lazima ihubiriwe kwa jina lake kwa mataifa yote, kuanzia kutokea Yerusalem. 48 Ninyi ni mashahidi wa mambo haya. 49 Angalia, nawapelekea ahadi ya Baba yangu juu yenu. Lakini subirini hapa jijini, mpaka mtakapovichwa nguvu kutoka juu. 50 Kisha Yesu akawaongoza nje mpaka walipokaribia Bethania. Akainua mikono yake juu, na akawabariki. 51 Ikatokea kwamba, wakati alipokuwa akiwabariki, aliwaacha na akabebwa juu kuelekea mbinguni. 52 Basi wakamwabudu, na kurudi Yerusalem na furaha kuu. 53 Waliendelea kuwepo hekaluni, wakimbariki Mungu.

Yohana

1 Mwanzoni kulikuwako Neno, na Neno alikuwa pamoja na Mungu, na Neno alikuwa Mungu. **2** Huyu, Neno, Mwanzoni alikuwa pamoja na Mungu. **3** Vitu vyote vilifanyika kupitia yeye, na pasipo yeye hakuna hata kitu kimoja kilichokuwa kimefanyika. **4** Ndani yake kulikuwa uzima, na huo uzima ulikuwa nuru ya wanadamu wote. **5** Nuru yang'a gizani, wala giza halikuizimisha. **6** Palikuwa na mtu aliyetumwa kutoka kwa Mungu, ambaye jina lake alikuwa Yohana. **7** Alikuja kama shahidi kushuhudia kuhusu ile nuru, ili kwamba wote waweze kuamini kupitia yeye. **8** Yohana hakuwa ile nuru, bali alikuja ili ashuhudie kuhusu ile nuru. **9** Hiyo ilikuwa nuru ya kweli ambayo ilikuwa inakuja katika dunia nayo humtia nuru kila mmoja. **10** Alikuja katika dunia, na dunia iliumbwaa kupitia yeye, na dunia haikumjua. **11** Alikuja kwa vitu vyake, na watu wake hawakumpokea. **12** Bali kwa wale wengi waliompokea, ambao waliamini jina lake, kwa hao aliwapa haki ya kuwa wana wa Mungu, **13** Ambao walizaliwa, sio kwa damu, wala kwa mapenzi ya mwili, wala kwa mapenzi ya mtu, bali kwa Mungu mwenyewe. **14** Naye Neno alifanyika mwili na akaishi mionganoni mwetu, tumeuona utukufu wake, utukufu kama wa mtu pekee wa kipekee aliyejukua kutoka kwa Baba, amejaa neema na kweli. **15** Yohana alishuhudia kuhusu yeye, na alipaza sauti akisema, "Huyu ndiye ambaye nilisema habari zake nikisema, "Yule ajaye baada yangu ni mkuu kuliko mimi, kwa sababu amekuwako kabla yangu." **16** Kwa kuwa kutoka katika utimilifu wake, sisi sote tumepokea bure kipawa baada ya kipawa. **17** Kwa kuwa sheria ililetwa kupitia Musa. Neema na kweli vilijuka kupitia Yesu Kristo. **18** Hakuna mwanadamu aliyemwona Mungu wakati wowote. Mtu pekee ambaye ni Mungu, aliye katika kifua cha Baba, amemfanya yeye ajulikane. **19** Na huu ndio ushuhuda wa Yohana wakati makuhani na walawi waliotumwa kwake na Wayahudi kumwuliza, "Wewe ni nani?" **20** Bila kusitasita na hakukana, bali alijibu, "Mimi sio Kristo." **21** Hivyo wakamuuliza, "kwa hiyo wewe ni nani sasa?" Wewe ni Eliya? Akasema, "Mimi siye." Wakasema, Wewe ni nabii? Akajibu," Hapana." **22** Kisha wakamwambia, "Wewe ni nani, ili kwamba mwenyewe?" **23** Akasema, "Mimi ni sauti yake aliaye nyikani: 'Inyosheni njia ya Bwana,' kama nabii Isaya aliyosema." **24** Basi kulikuwa na watu wametumwa pale kutoka kwa Mafarisayo. Wakamuuliza na kusema, **25** "Kwa nini unabatiza basi kama wewe sio Kristo wala Eliya wala nabii?" **26** Yohana aliwijibu akisema, "Ninabatiza kwa maji. Hata hivyo, mionganoni mwenu anasimama mtu msiyembambua. **27** Huyu ndiye ajaye baada yangu. Mimi sisitahili kulegeza kamba za viatu vyake." **28** Mambo haya yalitendeka huko Bethania, ng'ambo ya Jordani, mahali ambapo Yohana alikuwa akibatiza. **29** Siku iliyofuata Yohana alimwona Yesu akija kwake akasema, "Tazama mwanakondoo wa Mungu aichukuae dhambi ya ulimwengu! **30** huyu ndiye nilyesema habari zake nikisema, "Yeye ajaye nyuma yangu ni mkuu kuliko mimi, kwa kuwa alikuwa kabla yangu." **31** Sikumtambua yeye, lakini ilifanyika hivyo ili kwamba afunuliwe katika Israeli, kwamba nilikuja nikibatiza kwa maji." **32** Yohana alishuhudia, "Niliona Roho akishuka kutoka mbinguni mfano wa hua, na ilibaki juu yake. **33** Mimi sikumtambua lakini yeeye aliyenituma ili nibatize kwa maji aliniambia, 'yule ambaye utaona Roho akishuka na kukaa juu yake, Huyo ndiye abatizaye kwa Roho Mtakatifu.' **34** Nimeona na nimeshuhudia kwamba huyu ni Mwana wa Mungu." **35** Tena siku iliyofuata Yohana alikuwa amesimama pamoja na wanafunzi wake wawili, **36** walimwona Yesu akitembea na Yohana akasema, "Tazama, Mwana kondoo wa Mungu!" **37** Wanafunzi wawili walimsikia Yohana akisema haya wakamfuata Yesu. **38** Tena Yesu aligeuka na kuwaona wanafunzi wale wakimfuata, na akawambia, "Mnataka nini?" Wakajibu, "Rabbi, (maana yake 'mwalimu,' unaishi wapi?" **39** Akawambia, "Njooni na mwone." Kisha walikwenda na kuona mahali alipokuwa akiishi; walikaa pamoja naye siku hiyo, kwa kuwa ilikuwa yapata kama saa kumi hivi. **40** Mmoja wa wale wawili walimsikia Yohana akiongea na kisha kumfuata Yesu alikuwa ni Andrea, ndugu yake Simoni Petro. **41** Akamwona ndugu yake Simoni na akamwambia, "Tumempata Masih" (ambayo inatafsiriwa Kristo). **42** Kristo. Akamleta kwa Yesu. Yesu akamtazama na akasema, "Wewe ni Simoni mwana wa Yohana" utaitwa Kefa," **43** Siku iliyofuata wakati Yesu alipotaka kuondoka kwenda Galilaya, alimpata tuwape jibu waliotutuma?" Wajishuhudiae wewe Filipo na akamwambia, "Nifuate mimi." **44** Filipo alikuwa ni mwenyeji wa Bethsaida, mji wa Andrea na

Petro. 45 Filipo alimpata Nathanaeli na kumwambia, Wayahudi ilikuwa imekaribia, hivyo Yesu akaenda Tumempata yule ambaye Musa aliandika habari Yerusalem. 14 Akawakuta wauzaji wa ng'ombe, zake katika sheria na Manabii. Yesu mwana wa kondoo, na njija ndani ya Hekalu. Pia na wabadilisha Yusufu, kutoka Nazareti. 46 Nathanaeli akamwambia, fedha walikuwa wameketi ndani ya Hekalu. 15 Yesu "Je kitu chema chawenza kutokea Nazareti?" Filipo akatengeneza mjedli wenye vifundo, akawatoa wote akamwambia, Njoo na uone." 47 Yesu akamwona walikuwemo katika hekalu, ikijumuisha ng'ombe na Nathanaeli akija kwake na akasema, "Tazama, kondoo. Akamwaga fedha za wabadili fedha na Mwisraeli kweli kweli asiye na udanganyifu ndani kuzipindua meza zao. 16 Kwa wauzaji wa njija yake!" 48 Nathanaeli akamwambia, "Umenifahamuje akawambia, "Toeni vitu hivi mbali na mahali hapa, mimi?" Yesu akajibu na akamwambia, "Kabla Filipo acheni kuifanya nyumba ya Baba yangu kuwa mahali hajakuita ulipokuwa chini ya mtini, nalikuona." 49 pa soko." 17 Wanafunzi wake wakakumbuka kuwa Nathanaeli akajibu, "Rabi wewe u Mwana wa Mungu! ilikuwa imeandikwa, "Wivu wa nyumba yako utanila." Wewe ni Mfalme wa Israeli!" 50 Yesu akajibu 18 Wakuu wa Kiyahudi wakajibu, wakamwambia, Ni akamwambia, Kwa sababu nilikuambia 'nilikuona chini ishara ipi utakayoionyesha kwa sababu unayafanya ya mtini' je waamini? 51 utaona matendo makubwa kuliko mambo haya?" 19 Yesu akawajibu, libomoeni mtaziona mbingu zikifunguka, na kuwaona malaika Kisha wakuu wa Wayahudi wakasema, "Iigharimu wakipanda na kushuka juu ya Mwana wa Adamu."

2 Baada ya siku tatu, kulikuwa na arusi huko Kana ya Galilaya na mama yake Yesu alikuwa huko. 2 Yesu na wanafunzi wake walikuwa wamealikwa katika arusi. 3 Wakati walipoishiwa na divai, mama yake Yesu akamwambia, "Hawana divai." 4 Yesu akajibu, "Mwanamke hiyo inanihu nini mimi? Muda wangu mimi bado haujatimia." 5 Mama yake akawambia watumishi, "Chochote atakachowambia fanyeni." 6 Basi kulikuwa na mitungi sita ya mawe pale iliyowekwa kwa ajili ya kunawa katika sikukuu za Wayahudi, kila moja lilikuwa na ujazo wa nzio mbili tatu. 7 Yesu akawambia, "Ijazeni maji mitungi ya mawe." Wakajaza hadi juu. 8 Kisha akawambia wale watumishi, "Chukueni kiasi sasa na mpeleke kwa muhudumu mkuu wa meza." Wakafanya kama walivoagizwa.

9 Mhudumu mkuu aliyonja yale maji yaliyokuwa yamebadilika na kuwa divai, ila hakujua yalikotoka (lakini watumishi waliochota maji walijua yalikotoka). Kisha akamwita bwana harusi na 10 kumwambia, "Kila mmoja huanza kuwahudumia watu divai nzuri na wakiishalewa huwapa divai isiyo nzuri. Lakini wewe umeitunza divai nzuri hadi sasa" 11 Muujiza huu wa Kana ya Galilaya, ulikuwa ndio mwanzo wa ishara za miujiza aliyoifanya Yesu, akifunua wanafunzi wake wakamwamini.

12 Baada ya hii, Yesu, mama yake, ndugu zake na wanafunzi wake walienda katika mji wa Kapernaum wa Mungu. na wakaa huko kwa siku chache.

13 Basi Pasaka ya

Tumempata yule ambaye Musa aliandika habari Yerusalem. 14 Akawakuta wauzaji wa ng'ombe, zake katika sheria na Manabii. Yesu mwana wa kondoo, na njija ndani ya Hekalu. Pia na wabadilisha Yusufu, kutoka Nazareti. 46 Nathanaeli akamwambia, fedha walikuwa wameketi ndani ya Hekalu. 15 Yesu "Je kitu chema chawenza kutokea Nazareti?" Filipo akatengeneza mjedli wenye vifundo, akawatoa wote akamwambia, Njoo na uone." 47 Yesu akamwona walikuwemo katika hekalu, ikijumuisha ng'ombe na Nathanaeli akija kwake na akasema, "Tazama, kondoo. Akamwaga fedha za wabadili fedha na Mwisraeli kweli kweli asiye na udanganyifu ndani kuzipindua meza zao. 16 Kwa wauzaji wa njija yake!" 48 Nathanaeli akamwambia, "Umenifahamuje akawambia, "Toeni vitu hivi mbali na mahali hapa, mimi?" Yesu akajibu na akamwambia, "Kabla Filipo acheni kuifanya nyumba ya Baba yangu kuwa mahali hajakuita ulipokuwa chini ya mtini, nalikuona." 49 pa soko." 17 Wanafunzi wake wakakumbuka kuwa Nathanaeli akajibu, "Rabi wewe u Mwana wa Mungu! ilikuwa imeandikwa, "Wivu wa nyumba yako utanila." Wewe ni Mfalme wa Israeli!" 50 Yesu akajibu 18 Wakuu wa Kiyahudi wakajibu, wakamwambia, Ni akamwambia, Kwa sababu nilikuambia 'nilikuona chini ishara ipi utakayoionyesha kwa sababu unayafanya ya mtini' je waamini? 51 utaona matendo makubwa kuliko mambo haya?" 19 Yesu akawajibu, libomoeni mtaziona mbingu zikifunguka, na kuwaona malaika Kisha wakuu wa Wayahudi wakasema, "Iigharimu wakipanda na kushuka juu ya Mwana wa Adamu."

Hekalu hili nami nitalijenga baada ya siku tatu." 20 Kisha wakuu wa Wayahudi wakasema, "Iigharimu miaka arobaini na sita kujenga hekalu hili nawe unasema utalijenga kwa siku tatu?" 21 Ingawa, yeye aliongea hekalu akimaanisha mwili wake. 22 Hivyo baadaye baada ya kufufuka kwake kutoka kwa wafu, wanafunzi wake wakakumbuka kuwa alisema hivyo, wakaamini maandiko na kauli hii ambayo Yesu alikuwa amekwisha kuisema. 23 Basi alipokuwa Yerusalem wakati wa Pasaka, wakati wa sikukuu watu wengi waliamini jina lake, walipoona ishara ya miujiza aliyoifanya. 24 Lakini Yesu hakuwa na imani nao kwa sababu aliwajua wanadamu wote. 25 Hakuhitaji mtu ye yeyote kumwambia kuhusu walivyo wanadamu kwa sababu aliuja kilichokuwamo ndani yao.

3 Basi kulikuwa na Farisayo ambaye jina lake Nikodemo, mmoja wa wajumbe wa baraza la Wayahudi. 2 Mtu huyu alimwendea Bwana Yesu usiku na akamwambia, "Rabi, tunajua ya kuwa u mwalimu kutoka kwa Mungu, kwa maana hakuna mtu awezaye kutenda ishara hizi zote Mungu asipokuwa pamoja naye." 3 Yesu akajibu, "Amini, amini, mtu hawezi kuingia katika ufalme wa Mungu asipozaliwa mara ya pili." 4 Nikodemo akasema, "Mtu anawezaje kuzaliwa akiwa mzee? Hawezi kuingia tumboni mwa mama yake mara ya pili na kuzaliwa, je anawenza?" 5 Yesu akajibu, "Amini, amini mtu sipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuingia katika ufalme na kuzaliwa kwa kwa Roho ni roho. 7 Usishangae

kwa sababu nilikuwambia, 'ni lazima kuzaliwa mara kitu chochote isipokuwa kama amepewa kutoka ya pili.' 8 Upopo huvuma popote upendapo na mbinguni. 28 Ninyi wenyewe mwashuhudia kuwa sauti yake mwaisikia, lakini hamjui utokako wala nalisema kuwa, 'mimi sio Kristo', badala yake nilisema, uendako. Ndivyo ilivyo hali ya kila aliyezaliwa na 'nimetumwa mbele yake.' 29 Yeye aliye na bibi arusi ni roho. 9 Nikodemo akajibu, kwa kusema, "Mambo bwana harusi. Sasa rafiki wa bwana arusi, asimamaye haya yawezekanaje?" 10 Yesu akamjibu, "Wewe u na kusikiliza hufurahia sana kwa sababu ya sauti ya mwalimu wa Israeli, hata hauyajui mambo haya? bwana arusi. Hii sasa ni furaha yangu iliyotimilika. 11 Amini, amini, nakuambia, kile tunachokifahamu 30 Anapaswa kuzidi, nami napaswa kupungua. 31 twakishuhudia kwa kile tulichokiona. Lakini hampokei Yeye atokaye juu, yu juu ya yote. Yeye aliye wa ushuhuda wetu. 12 Kama nimewambia mambo ya ulimwengu anatoka ulimwenguni na huongea mambo hapa duniani na hamuamini, mtawezaje kuamini ya ki ulimwengu. Yeye atokaye mbinguni yuko juu kama nikiwambia mambo ya mbinguni? 13 Maana ya yote. 32 Yeye hushuhudia yale aliyoaona na hakuna aliyepanda juu kutoka mbinguni isipokuwa kuyasikia, lakini hakuna apekeaye ushuhuda wake. 33 yeye aliyeshuka, Mwana wa Adamu. 14 Kama vile Yeye aliye pokea ushuhuda wake amehakikisha kuwa Musa alivyomwinua nyoka jangwani, vivyo hivyo Mungu ni mkweli. 34 Kwa sababu yeye aliyetumwa Mwana wa Adamu lazima ainuliwe, 15 ili kwamba wote watakaomwamini wapate uzima wa milele. (aiōnios g166) 16 Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, kwamba akamtoa mwanae wa pekee, ili kwamba mtu yeoye amwaminiye asiangamie bali awe na uzima wa milele. (aiōnios g166) 17 Kwa sababu Mungu hakumtuma mwanae duniani ili auhukumu ulimwengu, bali kwamba ulimwengu uokolewe katika yeye. 18 Amwaminiye Yeye hatahukumiwa. Yeye asiyemwamini tarayi ameshahukumiwa kwa sababu hajaliamini jina la Mwana pekee wa Mungu. 19 Hii ndiyo sababu ya hukumu, ya kwamba nuru imekuja ulimwenguni, lakini wanadamu wakapenda giza zaidi ya nuru kwa sababu matendo yao yalikuwa maovu. 20 kila mtu atendaye mabaya huichukia nuru wala haji nuruni ili matendo yake yasijie yakawekwa wazi. 21 Lakini, yeye atendaye kweli huja kwenye nuru ili matendo yake yaonekane kwamba yametendwa kwa utiifu wa Mungu. 22 Baada ya haya, Yesu pamoja na wanafunzi walienda katika nchi ya Yudea. Huko alitumia muda pamoja nao na alikuwa akibatiza. 23 Sasa Yohana pia alikuwa akibatiza huko Ainea karibu na Salim maana kulikuwa na maji mengi pale. Watu walikuwa wakija kwake na kubatizwa, 24 kwa kuwa Yohana alikuwa hajatupwa gerezani. 25 Kisha palitokea mabishano kati ya wanafunzi wa Yohana na Myahudi kuhusu sikuu za utakaso. 26 Wakaenda kwa Yohana wakamwambia, "Rabi, yeye uliyekuwa naye ng'ambo ya Mto Yorodani, yeye uliyeshuhudia habari zake, tazama, anabatiza na wote wanaenda wanamfuata." 27 Yohana akajibu mtu hawezi kupokea

na Mungu huongea maneno ya Mungu. Kwa kuwa hampi Roho kwa kipimo. 35 Baba humpenda Mwana na amempa vitu vyote mikononi mwake. 36 Yeye amwaminiye Mwana anao uzima wa milele, lakini kwa yeye asiye mtii Mwana hatauona uzima, bali ghadhabu ya Mungu hushikamana juu yake. (aiōnios g166)

4 Basi Yesu alipofahamu kuwa Mafarisayo wamesikia kuwa Yesu alikuwa anafuasa na kuwabatiza zaidi ya Yohana, 2 (ingawa Yesu wenyewe alikuwa habatizi ila wanafunzi wake), 3 alitoka Judea na akaenda Galilaya. 4 Hivyo ilikuwa muhimu kuititia Samaria. 5 Na akafika kwenye mji wa Samaria, unaoitwa Sikari, karibu na eneo ambalo Yakobo alimpa mwanae Yusufu. 6 Na kisima cha Yakobo kilikuwa hapo. Yesu alikuwa amechoka kwa ajili ya safari na akakaa karibu na kisima. Ilikuwa muda wa mchana. 7 Mwanamke Msamaria alikuja kuteka maji, na Yesu akamwambia, "Nipe maji ninywe." 8 Kwa sababu wanafunzi wake wallkuwa wameenda zao mjini kununua chakula. 9 Yule mwanamke akamwambia, "Inakuaje wewe Myahudi, kuniomba mimi mwanamke Msamaria, kitu cha kunuya?" Kwa sababu Wayahudi hawachangamani na Wasamaria. 10 Yesu akamjibu, "Kama ungelijua karama ya Mungu, na yule anayekuambia 'Nipe maji, ' ungelimwomba, na angelikupa maji ya uzima." 11 Mwanamke akajibu, "Bwana hauna ndoo ya kuchotea, na kisima ni kirefu. Utayapata wapi Maji ya Uzima? 12 Je wewe ni mkuu, kuliko baba yetu Yakobo, ambaye alitupa kisima hiki, na yeye mwenyewe na watoto wake pamoja

na mifugo yake wakanywa maji ya kisima hiki?" 13 yake. 35 Je, hamsemi, 'Bado miezi mitano na mavuno Yesu akajibu, "Yeyote anywae maji haya atapata kiu yatakuwa tayari?' Ninawambieni tazameni mashamba tena, 14 lakini yeze atakaye kunywa maji nitakayompa yalivyo tayari kwa mavuno! 36 Yeye avunaye hatapata kiu tena. Badala yake maji nitakayompa mishahara na kukusanya matunda kwa ajili ya uzima yatakuwa chemchemi inayobubujika hata milele." (aiōn wa milele, ili kwamba yeze apandaye naye avunaye g165, aiōnios g166) 15 Yule mwanamke akamwambia, wafurahi pamoja. (aiōnios g166) 37 Kwa kuwa msemo "Bwana, nayaomba maji hayo ili nispate kiu, na huu ni wa kweli, 'Mmoja apanda na mwingine avuna.' nisihangaike kuja hapa kuchota maji." 16 Yesu 38 Niliwatuma kuvuna ambacho hamkukihangaikia, akamwambia, "Nenda kamwite mumeo, kisha urudi." Wengine wamefanya kazi na ninyi mmeingia katika 17 Mwanamke akamwambia, "Sina mume." Yesu furaha ya kazi yao." 39 Wasamaria wengi katika akajibu, "Umesema vyema, 'Sina mume;' 18 kwa mji ule walimwani kwa sababu ya taarifa ya yule maana umekuwa na wanaume watano, na mmoja mwanamke aliyekuwa akishuhudia, "Aliyeniambia ambaye unaye sasa sio mume wako. Katika hili mambo yote niliyoyafanya." 40 Hivyo Wasamaria umesema kweli!" 19 Mwanamke akamwambia, "Bwana walipokuja walimsihi akae pamoja nao na akakaa naona yakuwa wewe ni nabii. 20 Baba zetu waliabudu kwa kwa siku mbili. 41 Na wengi zaidi wakamwamini katika mlima huu. Lakini ninyi mwasema ya kuwa kwa sababu ya neno lake. 42 Wakamwambia yule Yerusalemu ndiyo sehemu ambayo watu wanapaswa mwanamke, "Tunaamini sio tu kwa maneno yako, kwa kuabudu." 21 Yesu akamjibu, "Mwanamke, niamini, sababu sisi wenywewe tumesikia, na sasa twafahamu wakati unakuja ambapo hamtamwabudu Baba katika kuwa hakika yeze ni mwokozi wa ulimwengu." 43 mlima huu au Yerusalemu. 22 Ninyi watu mwaabudu Baada ya siku hizo mbili, akaondoka na kuelekea kile msichokijua, lakini sisi twaabudu tunachokijua, Galilaya. 44 Kwa sababu yeze mwenywewe alikuwa kwa sababu wokovu watoka kwa Wayahudi." 23 ametangaza kuwa nabii hana heshima katika nchi yake Hatahivyo, wakati unakuja, na sasa upo hapa, wakati mwenywewe. 45 Alipokuja kutoka Galilaya, Wagalilaya waababudo kweli watamwabudu Baba katika roho walimkaribisha. Walikuwa wameona mambo yote na kweli, kwa sababu Baba anawatafuta watu wa aliyoafanya Yerusalemu kwenye sikukuu, kwa sababu namna hiyo kuwa watu wake wanao mwabudu. 24 na wao pia walikuwa wamehuduria kwenye sikukuu. Mungu ni Roho, na wale wanaomwabudu wanapaswa 46 Alikuja tena Kana ya Galilaya huko alikoyabadilisha kumwabudu kwa roho na kweli." 25 Mwanamke maji kuwa divai. Palikuwa na ofisa ambaye mwana akamwambia, "Ninajua kuwa Masih anakuja, (aitwaye wake alikuwa ni mgonjwa huko Kapernaumu. 47 Kristo). Huyo atakapokuja atawambia yote." 26 Aliposikia kuwa Yesu alitoka Judea na kwenda Yesu akamwambia, "Mimi unayesema nami ndiye." Galilaya, alienda kwa Yesu na kumsihi atelemke 27 Wakati huo huo wanafunzi wake wakarudi. Nao amponye mwanawee, ambaye alikuwa karibu kufa. 48 walishangaa kwa nini alikuwa akizungumza na Ndipo Yesu akamwambia, "Ninyi msipoona ishara na mwanamke, lakini hakuna aliyethubutu kumuuliza, maajabu hamwezi kuamini. 49 Kiongozi akasema, "Unataka nini?" au "Kwa nini unazungumza naye?" 28 "Bwana shuka chini kabla mwanangu hajafa." 50 Yesu Hivyo mwanamke akauacha mtungi wake na akaenda akamwambia, "Nenda mwanao ni mzima." Yule mtu mjini na akawambia watu, 29 "Njoooni mwone mtu akaamini neno alilolisema Yesu na akaenda zake. 51 aliyeniambia mambo yangu yote niliyoyatenda, je Alipokuwa akishuka, watumishi wake walimpokea na yawezekana akaawa ndiye Kristo?" 30 Wakatoka mjini kumwambia mwana wake alikuwa mzima. 52 Hivyo wakaja kwake. 31 Wakati wa mchana wanafunzi akawauliza ni muda gani alipata nafuu. Wakajibu, wake walimsihi wakisema, "Rabi kula chakula." "Jana muda wa saa saba homa ilipomwacha." 53 32 lakini yeze aliwambia, "Mimi ninacho chakula Ndipo baba yake akatambua kuwa ni muda ule ule msichokijua ninyi." 33 Wanafunzi wakaambizana, Yesu aliosema, "Mwana wako ni mzima." Hivyo yeze hakuna aliyemletea kitu chochotekula, "Je walilet?" na familia yake wakaamini. 54 Hii ilikuwa ni ishara 34 Yesu akawambia, "Chakula changu ni kufanya ya pili aliyofanya Yesu alipotoka Judea kwenda mapenzi yake yeze aliyenituma na kutimiza kazi Galilaya.

5 Baada ya hapo kulikuwa na sikuu ya Wayahudi, isipokuwa kile ambacho amemwona Baba yake na Yesu alipanda kwenda Yerusalem. 2 Na kule anakifanya, kwa kuwa chochote Baba akifanyacho Yerusalem palikuwa na birika kwenye mlango wa ndicho na Mwana atakachofanya. 20 Kwa kuwa kondoo, liliolokua liikiitia kwa lugha ya Kiebrania Baba ampenda Mwana, na amwonyesha kila kitu Bethzatha, nalo lina matao matano. 3 Idadi kubwa ya anachokifanya na atamwonyesha mambo makubwa wagonjwa ilikuwemo, vipofu, viwete, au waliopoza kuliko haya ili kwamba mzidi kushangaa.” 21 Kwa walikuwa wamelala katika matao hayo. (Zingatia: kuwa kama vile ambavyo Baba awafufuavyo wafu Maneno ya mstari wa 3 hayaonekani katika nakala na kuwapa uzima, halikadhalika Mwana pia humpa nzuri za kale. “Wakisubiri maji kutibuliwa.”) Kwa yejote ampendaye. 22 Kwa kuwa Baba hamhukumu hakikia wakati fulani malaika alishuka ndani ya Bwana yejote, bali amempa Mwana hukumu yote 23 ili na kuyatibia maji. 4 Kwahiyo, yule ambaye alikuwa kwamba wote waruheshimu Mwana kama vile Mwana wa kwanza kuingia ndani ya baada ya maji kutibuliwa anavyomuheshimu Baba. Yeye asiyemuheshimu alifanya mzima kutokana na chochote kilichokuwa Mwana hamuheshimu Baba aliyeamtuma. 24 Amini, kimemshika kwa wakati huo. 5 Na mtu mmoja amini, yeje asikiaye neno langu na kumwamini yeje aliyekuwa ameugua kwa muda wa miaka thelathini na amelala pale kwa muda mrefu Yesu alimwambia, “Je unakuja na sasa upo ambao wafu watasikia sauti ya unataka kuwa mzima?” 7 Yule mgonjwa akamjibu, Mwana wa Mungu, na wote watakao sikia wataishi. 26 “Bwana sina mtu, wa kuniweka katika birika wakati maji yanapotibuliwa. Wakati ninapajaribu kuingia mwenyewe, 27 kadhalika amempa Mwana kuwa na mtu mwiningine hunitangulia.” 8 Yesu akamwambia, uzima ndani yake, na Baba amempa Mwana mamlaka “Inuka na uchukue godoro lako na uende.” 9 Mara ili kwamba ahukumu kwa kuwa ni Mwana wa Adamu. yule mtu akaponywa, akachukua kintanda chake na 28 Msishangazwe na hili, kwa kuwa wakati unakuja akaenda. Na siku hiyo ilikuwa siku ya Sabato. 10 Hivyo ambao wafu wote waliomo makaburini wataisikia sauti Wayahudi wakamwambia yule mtu aliyeponya, yake 29 nao watatoka nje: kwa waliotenda mema “Leo ni siku ya Sabato, na hauruhusiwi kubeba kwa ufufuo wa uzima, na walio tenda mabaya kwa godoro lako.” 11 Akajibu, yeye aliyeniponya ndiye ufufuo wa hukumu. 30 Siwezi kufanya kitu chochote aliye niambia, “Chukua godoro lako na uende.” 12 kutoka kwangu mwenyewe. Kama nisikiavyo, ndivyo Wakauliza, “Ni nani aliye kuambia ‘Chukua godoro lako ninavyo hukumu na hukumu yangu ni ya haki kwa na uende?’” 13 Ingawa, yule aliyeponya hakumjua, kuwa sitafuti mapenzi yangu, bali mapenzi yake kwa sababu Yesu alikuwa ameondoka kwa siri. Kwa aliye ni tuma. 31 Kama nikijishuhudia mwenyewe, kuwa kulikuwa na watu wengi katika sehemu hiyo. ushuhuda wangu usingelikuwa wa kweli. 32 Kuna 14 Baada ya hapo Yesu alimkuta yule mtu hekaluni mwingine anayeshuhudia kuhusu mimi na ninajua na akamwambia, “Tazama, umepona! Usitende kwa hakika ushuhuda anaonishuhudia ni wa kweli. dhambi tena usije ukapatwa na jambo baya zaidi.” 15 33 Mmetuma kwa Yohana naye ameishuhudia kweli. Yule mtu akaenda na kuwataarifu Wayahudi kuwa 34 Hatahivyo, ushuhuda ninaoupokea hautoki kwa Yesu ndiye aliyeponya. 16 Hivyo, kwa sababu mwanadamu. Ninayasema haya ili kwamba mweze ya mambo hayo Wayahudi walimtesa Yesu, kwa kuokolewa. 35 Yohana alikuwa ni taa iliyokuwa ikiwaka sababu alifanya mambo haya siku ya Sabato. 17 Yesu na kung’ara, na mlikuwa tayari kuifurahia kwa muda akawambia, “Baba yangu anafanya kazi hata sasa kitambo nuru yake. 36 Ushuhuda nilionao ni mkuu nami nafanya kazi.” 18 Kwa sababu hiyo Wayahudi kuliko ule wa Yohana, kwa kazi ambazo Baba amenipa walizidi kumtafuta ili wamuue sio tu kwa sababu ya kuzikamilisha, hizo kazi nizifanyazo zashuhudia kuivunja Sabato, bali kwa kumwiita Mungu Baba yake, kuwa Baba amenituma. 37 Baba aliye ni tuma yeye akijifanya kuwa sawa na Mungu. 19 Yesu akawajibu, mwenyewe ameshuhudia kuhusu mimi. Hamjawahi “Amini, amini, Mwana hawesi kufanya kitu chochote kusikia sauti yake wala kuona umbo lake wakati

wowote. 38 Hamna neno lake likikaa ndani yenu viwili, vipande nya mikate mitano ya shayiri- vipande kwa kuwa hamumwamini yeeye aliyetumwa. 39 vilivyoasawa na wale waliokula. 14 Kisha watu Mnayachunguza maandiko mkidhani ndani yake mna walipoona ishara hii aliyoifanya walisema, "Kweli uzima wa milele, na hayo maandiko yanashuhudia huyu ndiye yule nabii ajaye ulimwenguni." 15 Yesu habari zangu na (aiōnios g166) 40 hamtaki kuja kwangu alipotambua kuwa walikuwa wanataka kumkamata ili mpate uzima wa milele. 41 Sipokei sifa kutoka ili wamfanye kuwa mfalme wao, alijitenga, tena na kwa watu, 42 lakini ninajua kuwa hamna upendo akaenda mlimani yeeye peke yake. 16 Ilipokuwa wa Mungu ndani yenu ninyi wenyewe. 43 Nimekuja jioni, wanafunzi wake walishuka kwenda ziwani. 17 kwa jina la Baba yangu, hamukuweza kunipokea. Wakapanda kwenye mtumbwi na walikuwa wakivuka Kama mwininge akiya kwa jina lake mngepokea. kuelekea Kapernaumu. (Giza lilikuwa limeingia na 44 Je mnawezaje kuamini ninyi ambao mnapokea Yesu alikuwa bado hajaja kwoo). 18 Wakati huo sifa kutoka kwa kila mmoja wenu lakini hamtafuti sifa upepo mkali ulikuwa ukivuma, na bahari ilikuwa itokayo kwa Mungu wa pekee? 45 Msidhani mimi ikendelea kuchafuka. 19 Tena wanafunzi wake nitawashitaki mbele za Baba. Anayewashitaki ninyi walipokuwa wamepiga makasia kama ishirini na ni Musa, ambaye ninyi mmeweka matumaini yenu matano au thelathini, wakamwona Yesu akitembea kwake. 46 Kama mngekuwa mnawamini Musa, juu ya bahari kuukaribia mtumbwi, na wakaogopa. mngeniamini mimi kwa sababu aliandika kuhusu 20 Lakini akawambia, "Ni mimi! Msiogope." 21 Tena habari zangu. 47 Kama hamuamini maandiko yake, walikuwa tayari kumbeba kwenye mtumbwi, na mara mtawezajie kuamini maneno vanqu?

6 Baada ya mambo haya, Yesu alienda pande za Bahari ya Galilaya, pia huitwa Bahari ya Tiberia.

2 Mkutano mkubwa ulikuwa ukimfuata kwa sababu waliona ishara alizozifanya kwa waliokuwa wagonjwa.
3 Yesu alipanda juu hadi upande wa juu wa mlima na akakaa huko na wanafunzi wake 4 (Na Pasaka, Sikukuu ya Wayahudi iliwa imekaribia). 5 Yesu alipoinua macho yake juu na kuona umati mkubwa unakuja kwake, akamwambia Filipo, "Tutakwenda wapi kununua mikate ili hawa waweze kula"? 6 (Lakin Yesu aliyasema haya kwa Filipo kwa kumjaribu kwa kuwa yeye mwenyewe alijua atakachofanya). 7 Filipo akamjibu, "Hata mikate ya thamani ya dinari mia mbili isingelitosha hata kila mmoja kupata hata kipande kidogo." 8 Andrea, mmoja wa wanafunzi wake ndugu yake Simoni Petro akamwambia 9 Yesu, "Kuna mvulana hapa ana mikate mitano na samaki wawili, lakini hii yafaa nini kwa watu wengi namna hii?" 10 Yesu akawambia, "Waketisheni watu chini" (kulikuwa na nyasi nydingi mahali pale). Hivyo wanaume wapata elfu tano wakakaa chini. 11 Kisha Yesu akachukua ile mikate mitano akashukuru akawagawia wale waliokuwa wamekaa. Vivyo hivyo akawagawia samaki kwa kadiri ya vile wavyohitaji. 12 Watu waliposhiba, aliwambia wanafunzi wake, "Vikusanyeni vipande vyatya mabaki, viliyobaki ili kwamba kisipotee chochote."
13 Basi wakakusanya na kujaza vikapu kumi na mtumbwi mwininge isipokuwa ule ambayo Yesu na wanafunzi wake walikuwa hawajaupanda lakini wanafunzi wake walikuwa wameenda zao wenyewe.
23 (Ingawa, kulikuwa na baadhi ya mitumbwi iliyotoka Tiberia karibu na mahali walipokula mikate baada ya Bwana kutoa shukrani). 24 Wakati makutano walipotambua kuwa sio Yesu wala wanafunzi wake walikuwa kule, wao wenyewe walipanda ndani ya mitumbwi wakaenda Kapernaumu wakimtafuta Yesu.
25 Baada ya kumpata upande mwininge wa ziwa wakamuuliza, "Rabbi ulikuja lini huku?" 26 Yesu akawajibu, akawambia, Amini, amini, mnanitafuta mimi, sio kwa sababu mliziona ishara, bali kwa sababu mlikula mikate na kushiba. 27 Acheni kukifanyia kazi chakula chenyehu kuharibika, bali mkifanyie kazi chakula kidumucho hata milele kile ambacho mwana wa Adamu atawapa, kwa kuwa Mungu Baba ameweka muhuri juu yake." (aiōnios g166) 28 Kisha wakamwambia, "Ni nini tunapaswa kufanya ili kuzifanya kazi za Mungu?" 29 Yesu akajibu, "Hii ndiyo kazi ya Mungu: kwamba mmwamini yeye aliyeamtuma." 30 Basi wakamwambia, "Ni ishara zipi utakazofanya, kwamba tunaweza kuziona na kukuamini? Utafanya nini? 31 Baba zetu walikula manna jangwani, kama ilivyo andikwa, "Aliwapa

mikate kutoka mbinguni ili wale.” 32 Kisha Yesu Mwana wa Adamu na kuinywa damu yake, hamta akawajibu, “Amini, amini, sio Musa aliywewapa mkate kutoka mbinguni, bali Baba yangu ndiye awapaye kutoka mbinguni, bali Baba yangu ndiye awapaye kwangu na uzima ndani yenu. 54 Yeyote aulaye mwili kutoka mbinguni, bali Baba yangu ndiye awapaye kwangu na kuinywa damu yangu anao uzima wa millele, nami nitamfufua siku ya mwisho. (aiōnios g166) 55 Kwa kuwa mkate wa Mungu ni ule ushukao kutoka mbinguni na kuupatia uzima ulimwengu. 34 Basi wakawambia, “Bwana tupati huu mkate wakati wote.” 35 Yesu mwili wangu na kuinywa damu yangu hukaa ndani akawambia, “Mimi ndiye mkate wa uzima, yeje ajaye yangu, nami ndani yake. 57 Kama Baba mwenye kwangu hatapata njaa na yeje aniaminiye hatahisii kiu kamwe.” 36 Ingawa niliwaambia kwamba, mmeniona, na bado hamuamini. 37 Wote ambaa Baba anaonipa watakuja kwangu, na yejote ajaye kwangu sitamtupa nje kabisa. 38 Kwa kuwa nimeshuka kutoka mbinguni, sio kwa ajili ya kufanya mapenzi yangu, bali mapenzi sio kwa ajili ya kufanya mapenzi yangu, bali mapenzi yake aliyenituma. 39 Na haya ndiyo mapenzi yake aliyenituma, kwamba nisimpoteze hata mmoja wa wale alionipa, bali nitawafufua siku ya mwisho. 40 Kwa kuwa haya ndiyo mapenzi ya Baba yangu, kwamba yejote amtazamaye Mwana na kumwamini apate uzima wa milele; nami nitamfufua siku ya mwisho. (aiōnios g166) 41 Kisha wayahudi wakamnung’unkia kumhusu yeje kwa sababu alisema, “Mimi ni mkate ulioshuka kutoka mbinguni.” 42 Wakasema, “Huyu niliyoyasema kwenu ni roho na ni uzima. 43 Yesu akajibu, na yeje ambaye angemsaliti. 44 Hakuna mtu ajaye kwangu asipovutwa na Baba yangu aliyenituma, nami nitamfufua siku ya mwingo. 45 Kwa kuwa imeandikwa katika kwangu isipokuwa amepewa na Baba.” 46 Sio kwamba kuna mtaa jangwani, na wakafa. 47 Amini, amini yeje aaminiye anao uzima wa milele. (aiōnios g166) 48 Mimi ni mkate wa uzima. 49 mababa zenu walikula manna jangwani, na wakafa. 50 Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, ili kwamba mtu aule sehemu yake ili asife. 51 Mimi ni mkate uishio ambaa umeshuka kutoka mbinguni. Kama mtu yejote akila sehemu ya mkate huu, ataishi milele. Mkate nitakao utoa ni mwili wangu kwa ajili ya uzima wa ulimwengu.” (aiōnios g165) 52 Wayahudi wakakasirika wenyewe kwa wenyewe na wakaanza kubishana wakisema, “Mtu huyu anavezaje kutupa mwili wake tuule?” 53 Kisha Yesu akawambia, “Amini, amini, msipoula mwili wa

kwangu na kuinywa damu yangu anao uzima wa millele, nami nitamfufua siku ya mwisho. (aiōnios g166) 55 Kwa kuwa mwili wangu ni chakula cha kweli, na damu yangu ni kinywaji cha kweli. 56 Yeye aulaye Baba, na yeje pia ataishi kwa sababu yangu. 58 Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, sio kama vile mababa walivyo kula wakafa. Yeye aulaye mkate huu ataishi milele. (aiōn g165) 59 Yesu aliyasema mambo haya ndani ya sinagogi alipokuwa akifundisha huko Kapernaumu. 60 Ndipo wengi wa wanafunzi wake waliposikia haya, wakasema, “Hili nifundisho gumu ni nani awezaye kulipokea?” 61 Yesu kwa sababu alijua ya kuwa wanafunzi wake walikuwa wakilinung’unkia jambo hili, akawambia je jambo hili linawakwaza? 62 Basi itakuaje mtakapomwona mwana wa Adamu akishuka kutoka alikokuwa kabla? 63 Ni Roho ndiye atoaye uzima. Mwili haufaidii kitu chochote. Maneno kuna watu kati yenu wasioamini.” kwa sababu Yesu mama yake tunamfahamu? Imekuwaje sasa anasema, alijua tangu mwanzo yule ambaye asiyeweza kuamini ‘Nimeshuka kutoka mbinguni?’ 64 Bado siyo Yesu mwana wa Yusuph, ambaye baba yake na kwa sababu hii niliwambia kwamba hakuna mtu awezaye wenyewe. 65 Akawambia, ni kwa akawambia, “Msinung’unkiane mionganoni mwenu sababu hii niliwambia kwamba hakuna mtu awezaye wenyewe. 66 Baada na Baba yangu aliyenituma, nami nitamfufua siku ya haya wanafunzi wake wengi walirudi nyuma na ya mwisho. 67 Yesu akawambia manabii, ‘Watafundishwa na Mungu.’ Kila aliyesikia wale kumi na wawili, “Je na ninyi mnataka kuondoka?” na amejifunza kutoka kwa Baba, huja kwangu. 68 Simoni Petro akamjibu, “Bwana twende kwa nani kwani wewe unayo maneno ya uzima wa milele, (aiōnios g166) 69 na tumeamini na kujua kuwa wewe ni Mtakatifu wa Mungu.” 70 Yesu akawambia, “Je mimi sikuwachagua ninyi, na mmoja wenu ni ibilisi? 71 Sasa alikuwa akiongea kuhusu Yuda, mwana wa Simoni Iskariote, kwa kuwa alikuwa ni yeje akiwa mmoja wa wale kumi na wawili, ambaye ndiye angemsaliti Yesu.

7 Na baada ya mambo haya Yesu alisafiri hivi katika Galilaya, kwa sababu hakupenda kwenda Uyahudi kwa sababu wayahudi walikuwa wakifanya mipango ya kumwua. 2 Sasa sikukuu ya Wayahudi, Sikukuu ya Vibanda, ilikuwa karibu. 3 Ndipo ndugu zake walipomwambia, “Ondoka mahali hapa uende Uyahudi, ili kwamba wanafunzi wako vile vile wayaone

matendo ufanyayo. 4 Hakuna afanyaye lolote kwa 25 Baadhi yao kutoka Yerusalem wakasema, "Siye siri iwapo ye ye mwenyewe anataka kujulikana huyu wanayemtafuta kumwua? 26 Na tazama, wazi. Iwapo unafanya mambo haya, jionyeshe anaongea wazi wazi, na hawasemi chochote juu mwenyewe kwa ulimwengu." 5 Hata ndugu zake pia yake. Haiwezi ikawa kwamba viongozi wanajua kweli hawakumwamini. 6 Ndipo Yesu alipowaambia, "Wakati kuwa huyu ni Kristo, inaweza kuwa? 27 Tunajua huyu wangu haujafika bado, lakini wakati wenu kila mara mtu anatokea wapi. Kristo atakapokuja, hata hivyo, uko tayari. 7 Ulimwengu hauwezi kuwachukia ninyi, hakuna atakayejua wapi anakotoka." 28 Yesu alikuwa bali unanichukia mimi kwa sababu ninaushuhudia akipaza sauti yake hekaluni, akifundisha na kusema, kuwa matendo yake ni maovu. 8 Pandeni kwenda "Ninyi nyote mnajua mimi na mnajua nitokako. katika sikukuu; mimi siendi katika sikukuu hii kwa Sikuja kwa nafsi yangu, bali ye ye aliyenituma ni wa sababu muda wangu haujakamilika bado." 9 Baada ya kweli, na hamumjui ye ye. 29 Ninamjua ye ye kwa kusema mambo hayo kwao, alibaki Galilaya. 10 Hata sababu nimetoka kwake na alinituma." 30 Walikuwa hivyo, ndugu zake walipokuwa wamekwenda katika wanajaribu kumkamata, lakini hakuna hata mmoja sikukuu, ndipo naye alienda, siyo kwa wazi bali kwa aliyeinua mkono wake juu yake kwa sababu saa siri. 11 Wayahudi walikuwa wakintafuta katika sikukuu yake ilikuwa bado hajjafika. 31 Hata hivyo, wengi na kusema, "Yuko wapi?" 12 Kulikuwa na majadiliano katika makutano walimwamini. Walisema, "Kristo mengi mionganoni mwa makutano juu yake. Wengine atakapokuja, atafanya ishara nyngi kuliko alizofanya walisema, "Ni mtu mwema." Wengine walisema, mtu huyu?" 32 Mafarisayo waliwasikia makutano "Hapani, huwapotosha makutano." 13 Hata hivyo wakinong'onezana mambo haya kuhusu Yesu, na hakuna aliyezungumza wazi juu yake kwa kuwaogopa wakuu wa makuhani na Mafarisayo wakatuma maaifisa Wayahudi. 14 Wakati sikukuu ilipofika katikati, Yesu ili kumkamata. 33 Ndipo Yesu aliposema, "Bado alipanda kwenda Hekaluni na kuanza kufundisha. kuna muda kitampo niko pamoa nanyi, na baadaye 15 Wayahudi walikuwa wakishangaa na kusema, nitakwenda kwake ye ye aliyenituma. 34 Mtanitafuta "Kwa jinsi gani mtu huyu anajua mambo mengi? wala hamtaniona; kule niendako, hamtawenza kuja." Hajasoma kamwe." 16 Yesu akawajibu na kuwaambia, 35 Kwa hiyo Wayahudi wakasemezana wao kwa "Mafundisho yangu siyo yangu, bali ni yake ye ye wao, "Mtu huyu atakwenda wapi kwamba tusiweze aliyenituma. 17 Iwapo ye yote atapenda kufanya kumuona? Ataenda kwa Waliotawanyika kati ya mapenzi yake ye ye, atajua kuhusu mafundisho haya, Wayunani na kuwfundisha Wayunani? 36 Ni neno kama yanatoka kwa Mungu, au kama ninazungumza gani hili alilolisema, 'Mtanitafuta wala hamtaniona; kutoka kwangu mwenyewe. 18 Kila anayezungumza kule niendako hamtamweza kuja'?" 37 Sasa katika yatokayo kwake mwenyewe hutafuta utukufu wake, siku ya mwisho, siku kubwa ya sikukuu, Yesu bali kila atafutaye utukufu wake ye ye aliyeituma, mtu alisimama akipaza sauti, akisema, "Ikiwa ye yote ana huyo ni wa kweli, na ndani yake hakuna kutotenda kiu, na aje kwangu anywe. 38 Ye ye aniaminiye mimi, haki. 19 Musa hakuwapa nyinyi sheria? Lakini kama maandiko yalivyo sema, kutoka ndani yake hakuna hata mmoja kati yenu attendaye sheria. Kwa itatiririka mito ya maji ya uzima." 39 Lakini aliyasema nini mnataka kuniua? 20 Makutano wakajibu, "Una haya kuhusu Roho, ambaye wao wamwaminio pepo. Nani anataka kukuua?" 21 Yesu akajibu na watampokea; Roho alikuwa bado hajatolewa kwa akawaambia, "Nimetenda kazi moja, nanyi nyote sababu Yesu alikuwa hajatukuzwa bado. 40 Baadhi mmeshangazwa kwa sababu yake. 22 Musa aliwapa ya makutano, waliposikia maneno haya, walisema, tohara (siyo kwamba inatoka kwa Musa, bali ile "Kweli huyu ni nabii." 41 Wengine walisema, "Huyu ni inatoka kwa mababa), na katika Sabato mnamtahili Kristo." Lakini wengine walisema, "nini, Kristo aweza mtu. 23 Iwapo mtu atapokea tohara katika siku ya kutoka Galilaya? 42 Maandiko hayajasema kuwa Sabato ili kwamba sheria ya Musa isivunjwe, kwa nini Kristo atatoka katika ukoo wa Daudi na kutoka mnankasirikia mimi kwa sababu nimemfanya mtu Bethlehemu, kijiji ambacho Daudi alikuwa? 43 Hivyo, kuwa mzima kabisa katika Sabato? 24 Msihukumu pale ukainuka mgawanyiko katikati ya makutano kwa kulingana na mwonekano, bali hukumuni kwa haki. ajili yake. 44 Wengine kati yao wangelimkamata,

lakini hakuna aliényoosha mikono yake juu yake. kuanzia sasa na kuendelea usitende dhambi tena.” 45 Ndipo wale maofisa wakarudi kwa wakuu wa 12 Tena Yesu akazungumza na watu akisema, “Mimi makuhani na Mafarisayo, nao wakawaambia, “Kwa ni nuru ya ulimwengu; ye ye anifuataye hatatembea nini hamjamleta?” 46 Maofisa wakajibu, “Hakuna gizani bali atakuwa na nuru ya uzima.” 13 Mafarisayo mtu aliywahi kuzungumza kama huyu kabla.” wakamwambia, “Unajishuhudia mwenyewe; ushuhuda 47 Ndipo Mafarisayo walipowajibu, “Na nyinyi pia wako siyo wa kweli.” 14 Yesu alijibu akawaambia, mme potoshwa? 48 Kuna ye yote kati ya watawala “Hata kama nitajishuhudia mwenyewe, ushuhuda anayewamini, au ye yote wa Mafarisayo? 49 Bali wangu ni kweli. Ninajua mahali nilikotoka na kule hawa makutano wasiojua sheria - wamelaaniwa.” 50 ninakoenda, lakini ninyi hamjui mahali ninapotoka au Nikodemo akawaambia (ye ye aliywendea Yesu kule ninakoenda. 15 Nyinyi mnahukumu kimwili; mimi zamani, akiwa mmoja wa Mafarisayo), 51 “Je sheria simhukumu ye yote. 16 Mimi hata nikihukumu, hukumu yetu inamhukumu mtu isipokuwa amesikilizwa kwanza yangu ni kweli kwa sababu siko peke yangu, bali niko na kujua anachokifanya?” 52 Walijibu na kumwambia, pamoja na baba aliényituma. 17 Ndiyo, na katika sheria “Na wewe pia unatokea Galilaya? Tafuta na uone yenu imeandikwa kwamba ushuhuda wa watu wawili kwamba hakuna nabii aliyetokea Galilaya.” 53 ni kweli. 18 Mimi ndiye ninaye jishuhudia, na Baba (Zingatia: Baadhi ya maneno ya Yohana 7: 53 - 8: 11 aliényituma ananishuhudia.” 19 Wakamwambia, “Baba hayamo katika nakala bora za kale). Kisha kila mtu yako yuko wapi?” Yesu akajibu, “mimi hamnjui wala alienda nyumbani kwake.

8 (Zingatia: Angalia ufanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo juu). Yesu alienda mlima wa Mizeituni. 2 Mapema asubuhi akaja tena hekaluni, na watu wote wakamwenda; akakaa na kuwafundisha. 3 Waandishi na Mafarisayo wakamletea mwanamke aliékamatwa katika kitendo cha kuzini. Wakamweka katikati. 4 (Zingatia: Angalia ufanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo juu). Ndipo wakamwambia Yesu, “Mwalimu, mwanamke huyu amekamatwa katika uzinzi, katika kitendo kabisa. 5 Sasa, katika sheria, Musa ametuamuru kuwaponda mawe watu kama hawa, unasemaje juu yake? 6 Walisema haya ili kumtega ili kwamba wapate jambo la kumshitaki, lakini Yesu akainama chini akaandika katika ardhi kwa kidole chake. 7 (Zingatia: Angalia ufanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo juu). Walipoendelea kumwuliza, alisimama na kuwaambia, “Yeye asiyekuwa na dhambi miongan mwenu, awe wa kwanza kumponda mawe.” 8 Akainama tena chini, akaandika katika ardhi kwa kidole chake. 9 (Zingatia: Angalia ufanuzi wa Yohana 7: 53 - 8: 11 hapo juu). Waliposikia hayo, waliondoka mmoja baada ya mwingine, kuanzia aliye mzee. Mwisho Yesu aliachwa peke yake, pamoja na mwanamke aliye kuwa katikati yao. 10 Yesu alisimama na kumwambia, “Mwanamke, walikushitaki wako wapi? Hakuna hata mmoja aliye kuhukumu?” 11 Akasema, “Hakuna hata mmoja Bwana.” Yesu akasema, “Hata mimi sikuhukumu. Nenda njia yako;

Baba yangu hammjui; mngelikuwa mnanjua mimi, mngejua na Baba yangu pia.” 20 Alisema maneno haya akiwa karibu na hazina alipokuwa akifundisha hekaluni, na hakuna hata mmoja aliywemkamata kwa sababu saa yake ilikuwa bado hajifika. 21 Basi akawaambia tena, “Ninaenda zangu; mtanitafuta na mtakufa katika dhambi zenu. Kule niendako, hamuwezi kuja.” 22 Wayahudi wakasema, “Atajua mwenyewe, ye ye ambaye alisema, ‘kule niendako hamuwezi kuja?’” 23 Yesu akawaambia, “Mnatoka chini; mimi natoka juu. Ninyi ni wa Ulimwengu huu; mimi si wa ulimwengu huu. 24 Kwa hiyo, naliwaambieni kuwa mtakufa katika dhambi zenu. Vinginevyo muamini kuwa MIMI NDIYE, mtakufa katika dhambi zenu”. 25 Kwa hiyo wakamwambia, “Wewe ni nani?” Yesu akawaambia, Yale niliyowaambia tangu mwanzo. 26 Ninayo mambo mengi ya kuzungumza na kuhukumu juu yenu. Hata hivyo, ye ye aliényituma ni wa kweli; na mambo niliyoyasikia kutoka kwake, mambo haya nayasema kwa Ulimwengu.” 27 Hawakumuelewa kwamba alikuwa akiongea nao kuhusu Baba. 28 Yesu akasema, “Mtakapomwinua juu Mwana wa Mtu, ndipo mtakapojuwa kuwa MIMI NDIYE, na kwamba sifanyi lolote kwa nafsi yangu. Kama Baba alivyofundisha, ninazungumza mambo haya. 29 Yeye aliényituma yuko pamoja nami, na ye ye hajaniacha peke yangu, kwani kila mara nafanya yale yanayompendeza.” 30 Wakati Yesu akisema mambo haya, wengi walimwamini. 31 Yesu akasema kwa wale Wayahudi waliomwamini,

wakati Yesu alipotengeneza tope na kuyafumbua macho yake. **15** Ndipo tena Mafarisayo wakamwuliza alipataje kuona. Aliwaambia, "Aliweka tope katika macho yangu, nikanawa, na sasa naweza kuona." **16** Baadhi ya Mafarisayo wakasema, "Mtu huyu katika dhambi kabisa, na wewe unatufundisha sisi?" hajatoka kwa Mungu kwa sababu haishiki Sabato." Ndipo walipomfukiza kutoka katika sinagogi. **17** Wengine walisema, "Inawezekanaje mtu mwenye dhambi kufanya ishara kama hizo?" Kwa hiyo kukawa Alimpata na kumwambia, "Unamwamini Mwana wa na mgawanyiko kati yao. **18** Hata wakati huu Wayahudi hawakumwamini aliyafungua macho yako?" Kipofu akasema, "Ni "Umeshamuona, naye unayezungumza naye ndiye." nabii." **19** Waliwaliza wazazi, Je, huyu ni mtoto wenu wasioona wapate kuona na wale wanaona wawe mnayesema alizaliwa kipofu? amewezaje sasa vipofu." **20** Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa pamoja kuona?" **21** Hivyo wazazi wake wakamjibu, "Tunajua naye wakasikia maneno hayo na kumwuliza, "Na kuwa huyu ni mtoto wetu na kwamba alizaliwa sisi pia ni vipofu?" **22** Yesu akawaambia, "Kama kipofu. **23** Jinsi gani sasa anaona, hatujui, na yeze mngekuwa vipofu, msingelikuwa na dhambi. Hata aliyemfumbua macho yake, hatumjui. Mwulizeni yeze. hivyo, sasa mnasema, 'Tunaona,' dhambi yenu Ni mtu mzima. Anaweza kujieleza mwenyewe." **24** inakaa."

Wazazi wake walisema mambo haya, kwa sababu waliwaogopa Wayahudi. Kwa vile Wayahudi walikuwa wamekubaliana tayari kuwa, ikiwa yeote atakiri kuwa Yesu ni Kristo, atatengwa na Sinagogi. **25** Kwa sababu hii, wazazi wake walisema, "Ni mtu mzima, mwulizeni yeze." **26** Kwa hiyo kwa mara ya pili, walimwita yule mtu aliywahi kuwa kipofu na kumwambia, "Mpe Mungu utukufu. Tunajua kwamba mtu huyu ni mwenye dhambi." **27** Ndipo yule mtu alijibu, "Awe ni mwenye dhambi, mimi sjui. Kitu kimoja minachokijua: nilikuwa kipofu, na sasa ninaona." **28** Ndipo walipomwambia, "Amekufanya nini? Aliyafumbua je macho yako?" **29** Alijibu, "Nimekwishawaambia tayari, na nyinyi hamkusikiliza! Kwa nini mnataka kusikia tena? Nanyi hamtaki kuwa wanafunzi wake pia, sivyo? **30** Walimtukana na kusema, "Wewe ni mwanafunzi wake, lakini sisi ni wanafunzi wa Musa. **31** Tunajua kwamba Mungu alizungumza na Musa, lakini kwa huyu mtu, hatujui kule atokako." **32** Yule mtu akajibu na kuwaambia, "Kwa nini, hili ni jambo la kushangaza, kwamba hamjui anakotoka, na bado ameyafumbua macho yangu. **33** Tunajua kuwa Mungu hawasikilizi wenye dhambi, lakini ikiwa mtu yeote anamwabudu Mungu na hufanya mapenzi yake, Mungu humsikiliza. **34** Tangu kuanza kwa Ulimwengu hajjawahi kamwe

kusikwa kwamba yeote ameyafumbua macho ya mtu aliyezaliwa kipofu. (aiōn g165) **35** Ikiwa

mtu huyu hakutoka kwa Mungu, asingelifanya chochote." **36** Walijibu na kumwambia, "Ulizaliwa alisikia kwamba wamemwondoa kwenye sinagogi. dhambi kufanya ishara kama hizo?" Kwa hiyo kukawa Alimpata na kumwambia, "Unamwamini Mwana wa na mgawanyiko kati yao. **37** Yesu akamwambia, "Ni "Umeshamuona, naye unayezungumza naye ndiye." nabii." **38** Yule mtu akasema, "Bwana, Naamini." Ndipo kwamba alikuwa kipofu naye amepata kuona mpaka akamsujudia. **39** Yesu akasema, "Kwa hukumu walipowaita wazazi wake yeze aliyepata kuona. nimekuja katika Ulimwengu huu ili kwamba wale **40** Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa pamoja kuona?" **41** Hivyo, sasa mnasema, 'Tunaona,' dhambi yenu Ni mtu mzima. Anaweza kujieleza mwenyewe." **42** inakaa.

10 Amin, Amini nawaambieni, yule asiyeingia kwa kupitia mlango wa zizi la kondoo, lakini anapanda kwa njia nyngine, mtu huyo ni mwizi na mnyang'anyi. **2** Yeye aingiaye mlangoni ni mchungaji wa kondoo. **3** Kwake mlinzi wa mlango humfungulia. Kondoo waisikia sauti yake na huwaita kondoo zake kwa majina yao na kuwatoa nje. **4** Atakapowatoa nje hao walio wake, huwatangulia, na kondoo humfuata, kwa sababu wanajua sauti yake. **5** Hawatamfuata mgeni lakini badala yake watamuepuka, kwa sababu hawazjui sauti za wageni." **6** Yesu alisema mfano huu kwao, lakini hawakuuya elewa mambo haya ambayo alikuwa akisema kwao. **7** Yesu akasema nao tena, "Amini, amini, nawaambia, Mimi ni mlango wa kondoo. **8** Wote walionitangulia ni wezi na wanyang'anyi, lakini kondoo hawakuwasikiliza. **9** Mimi ni mlango. Yeyote aingiaye kupitia kwangu, ataokolewa; ataiingia ndani na kutoka, naye atajipatia malisho. **10** Mwizi haji isipokuwa kuiba, kuua, na kuangamiza. Nimekuja ili kwamba wapate uzima na wawe nao tele. **11** Mimi ni mchungaji mwema. Mchungaji mwema huutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo. **12** Mtumishi aliyeajiriwa, na siyo mchungaji, ambaye kondoo si mali yake, huwaona mbwa mwitu wakija na huwaacha na kuwakimbia kondoo. **13** Na mbwa mwitu huwakamatata

na kuwatawanya. Hukimbia kwa sababu ni mtumishi alimtoa na kumtuma katika ulimwengu, 'Unakufuru,' wa kuajiriwa na hawajali kondoo. **14** Mimi ni mchungaji kwa sababu nilisema, 'mimi ni Mwana wa Mungu?' mwema, na ninawajua walio wangu, nao walio wangu **37** "Ikiwa sifanyi kazi za Baba yangu, msiniamini. **38** wananijua mimi. **15** Baba ananijua, nami namjua Hata hivyo, ikiwa ninazifanya, hata kama hamniamini, Baba, nami nautoa uhai wangu kwa ajili ya kondoo. ziaminini kazi ili kwamba muweze kujua na kufahamu **16** Ninao kondoo wengine amba si wa zizi hili. Hao kwamba Baba yuko ndani yangu na mimi niko ndani pia, yanipasa kuwaleta, nao wataisikia sauti yangu ili ya Baba." **39** Wakajaribu tena kumkamata Yesu, kwamba pawepo na kundi moja na mchungaji mmoja. Iakini alienda zake kutoka mikononi mwao. **40** Yesu **17** Hii ndiyo sababu Baba ananipenda: Niutoe uhai akaenda zake tena ng'ambo ya Jordani sehemu wangu halafu niutwae tena. **18** Hakuna auchukuaye ambayo Yohana alikuwa akibatiza kwanza, na akakaa kutoka kwangu, lakin mimi nautoa mwenyewe. Ninayo huko. **41** Watu wengi wakaja kwa Yesu. Waliendelea mamlaka ya kuutoa, na ninayo mamlaka ya kuutwaa kusema, "Yohana kweli hakufanya ishara yoyote, pia. Nimelipokea agizo hili kutoka kwa Baba." **19** Iakini mambo yote aliyyotasema Yohana juu ya huyu Mgawanyiko tena ukatokea kati ya wayahudi kwa mtu ni ya kweli." **42** Watu wengi wakamwamini Yesu sababu ya maneno haya. **20** Wengi wao wakasema, hapo.

"Ana pepo na ni kichaa. Kwa nini mnamsikiliza?" **21** Wengine wakasema, "Haya siyo maneno ya mtu aliye pagawa na mapepo. Pepo linaweza kufungua macho ya kipofu?" **22** Ndipo ikaja Sikuu ya Kuwekwa Wakfu Yerusalem. **23** Ulikuwa wakati wa baridi, na Yesu alikuwa akitembea hekaluni katika ukumbi wa Selemani. **24** Ndipo Wayahudi walipomzunguka na kumwambia, "Mpaka lini utatuweka katika mashaka? kama wewe ni Kristo, tuambie wazi. **25** Yesu akawajibu, "Nimekwisha waambia lakin hamuamini. Kazi nizifanyazo kwa jina la Baba yangu, hizo zinashuhudia juu yangu. **26** Hata hivyo hamuamini kwa sababu ninyi si kondoo wangu. **27** Kondoo wangu waisikia sauti yangu; Nawajua, nao wanifuata mimi. **28** Nimewapa uzima wa milele; hawataangamia kamwe, na hakuna hata mmoja atakayewanyakuwa kutoka mkononi mwangu. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Baba yangu, aliyenipa hao, ni mkuu kuliko wengine wote, na hakuna hata mmoja aliye na uwezo wa kuwanyakua kutoka mkononi mwa Baba. **30** Mimi na Baba tu mmoja." **31** Wakabeba mawe ili wamponde tena. **32** Yesu akawajibu, "Nimeshawaonesha kazi nydingi nzuri kutoka kwa Baba. Kwa kazi zipi kati ya hizo mnataka kuniponda mawe?" **33** Wayahudi wakamjibu, "Hatukupondi mawe kwa kazi yoyote iliyozuri, lakin kwa kukufuru, kwa sababu wewe, uliye mtu, unajifanya kuwa Mungu." **34** Yesu akawajibu, "Haikuandikwa katika sheria yenu, 'Nilisema, 'Ninyi ni miungu'?" **35** Ikiwa aliwaita miungu, kwa wale amba Neno la Mungu liliwijililia (na Maandiko hayawezni kuvunjwa), **36** mnasema juu ya yule ambaye Baba

11 Basi mtu mmoja jina lake Lazaro alikuwa mgonjwa. Alitokea Bethania, kijiji cha Mariamu na dada yake Martha. **2** Alikuwa ni Mariamu yule yule aliyempaka Bwana Marhamu na kumfuta miguu yake kwa nywele zake, ambaye ndugu yake Lazaro alikuwa ni mgonjwa. **3** Ndipo dada hawa walituma ujumbe kwa Yesu na kusema, "Bwana, angalia yule umpendaye anaumwa." **4** Yesu aliposikia alisema, "Ugonjwa huu si wa mauti, lakin, badala yake ni kwa ajili ya utukufu wa Mungu ili kwamba Mwana wa Mungu apate kutukuzwa katika huo Ugonjwa." **5** Yesu alimpenda Martha na dada yake na Lazaro. **6** Aliposikia kuwa Lazaro ni mgonjwa, Yesu alikaa siku mbili zaidi mahali alipokuwa. **7** Ndipo baada ya hili aliaaambia wanafunzi wake, "Twendeni Uyahudi tena." **8** Wanafunzi wakamwambia, "Rabi, Wayahudi walikuwa wakijaribu kukuponda mawe, na wewe unataka kurudi huko tena?" **9** Yesu akawajibu, "Saa za mchana si kumi na mbili? Mtu anapotembea mchana hawezikujikwaa, kwa sababu anaona kwa nuru ya mchana. **10** Hata hivyo, ikiwa atatembea usiku, atajikwaa kwa sababu nuru haiko ndani yake." **11** Yesu akasema mambo haya, na baada ya mambo haya, akawaambia, "Rafiki yetu Lazaro amelala, lakin ninakwenda ili kwamba nipate kumuamsha kutoka usingizini." **12** Ndipo wanafunzi wakamwambia, "Bwana, kama amelala, ataamka. **13** Wakati huu Yesu alikuwa akizungumza habari za kifo cha Lazaro, lakin wao walidhani anazungumza juu ya kulala usingizi. **14** Ndipo Yesu akazungumza nao wazi wazi, "Lazaro amekufa. **15** Nina furaha kwa ajili yenu, kwamba

sikuwepo kule ili kwamba mpate kuamini. Twendeni pango, na jiwe limewekwa juu yake. **39** Yesu akasema, "kwake." **16** Basi Tomaso, aliyeitwa Pacha, aliwaambia "Liondoweni jiwe." Martha, dada yake na Lazaro, ye ye wanafunzi wenzake, "Nasi twendeni pia tukafe pamoja aliyeikufa, akamwambia Yesu, "Bwana, kwa muda huu, na Yesu." **17** Wakati Yesu alipokuja, alikuta kwamba mwili utakuwa umeoza, kwa sababu amekwishakuwa Lazaro tayari amekwishakuwa kaburini siku nne. maiti kwa siku nne." **40** Yesu akamwambia, "Mimi **18** Nay o Bethania ilikuwa karibu na Yerusalemu sikukuwaambia ya kwamba, kama ukiamini, utauona kama kilomita arobaini na tano hivi. **19** Wengi utukufu wa Mungu?" **41** Kwa hiyo wakaliondoa kati ya Wayahudi wakaja kwa Martha na Mariamu jiwe. Yesu akainua macho yake juu na kusema, kuwa farijji kwa ajili ya ndugu yao. **20** Ndipo Martha "Baba, nakushukuru kwa kuwa unanisikiliza. **42** Niliua aliposikia kuwa Yesu anakuja, alienda kukutana kwamba unanisikia mara zote, lakini ni kwa sababu ya naye, lakini Mariamu aliendelea kukaa nyumbani. kusanyiko ambalo limesimama kunizunguka kwamba **21** Ndipo Martha akamwambia Yesu, "Bwana, kama nimesema haya, ili kwamba wapate kuamini kuwa ungelikuwa hapa, kaka yangu asingelikufa. **22** Hata wewe umenituma." **43** Baada ya kusema haya, alilia sasa, najua ya kuwa lolote utakaloomba kutoka kwa kwa sauti kubwa, "Lazaro, toka nje!" **44** Mfu alitoka Mungu, atakupatia." **23** Yesu akamwambia, kaka nje amefungwa mikono na miguu kwa sanda za yako atafufuka tena." **24** Martha akamwambia, najua kuzikia, na uso wake ulifungwa na kitambaa." Yesu kwamba atafufuka katika ufufuo siku ya mwisho." akawaambia, "Mfungueni mkamwache aende." **45** **25** Yesu akamwambia, "Mimi ni ufulupo na uzima; Ndipo Wayahudi wengi waliokuja kwa Mariamu na ye ye aniaminiye, ingawa atakufa, hata hivyo atakuwa kuona Yesu alichofanya, walimwamini; **46** lakini baadhi anaishi; **26** na ye ye aishiye na kuniamini mimi yao walienda kwa Mafarisayo na kuwaambia mambo hatakuwa. Unaamini hili?" (aiōn g165) **27** Akamwambia, aliyoafanya Yesu. **47** Ndipo wakuu wa Makuhani "Ndiyo, Bwana naamini kwamba wewe ni Kristo, na Mafarisayo wakakusanyika pamoja katika baraza Mwana wa Mungu, ye ye ajaye katika ulimwengu." **28** na kusema, "Tutafanya nini? Mtu huyu anafanya Alipokwisha kusema hili, alienda zake na kumwita ishara nyngi. **48** Ikiwa tutamwacha hivi peke yake, dada yake Mariamu faraghani. Akasema, "Mwalimu wote watamwamini; Warumi watakuja na kuchukua yuko hapa na anakuita." **29** Mariamu aliposikia vyote mahali petu na taifa letu." **49** Hata hivyo, mtu haya, aliiinka kwa haraka na kwenda kwa Yesu. **30** mmoja kati yao, Kayafa, aliyekuwa kuhani Mkuu Naye Yesu alikuwa hajaja bado ndani ya kijiji, bali mwaka huo, akawaambia, "Hamjui chochote kabisa. alikuwa bado mahali alipokutana na Martha. **31** Ndipo **50** Hamfikirii kwamba yafaa kwa ajili yenu kwamba Wayahudi waliokuwa na Mariamu katika nyumba na mtu mmoja yapasa kufa kwa ajili ya watu kuliko wale waliokuwa wakimfariji, walipomuona akiinuka taifa lote kuangamia." **51** Haya hakuyasema kwa haraka na kutoka nje, walimfuata; walidhani kuwa sababu yake mwenyewe, badala yake, kwa kuwa anaenda kaburini ili akalie huko. **32** Ndipo Mariamu, alikuwa kuhani mkuu mwaka ule, alitabiri kwamba alipofika pale Yesu alipokuwa alimuona na, alianguka Yesu atakufa kwa ajili ya taifa; **52** na si kwa taifa chini ya miguu yake na kumwambia, "Bwana, kama peke yake, bali Yesu apate vile vile kuwakusanya ungelikuwa hapa, ndugu yangu asingelikufa." **33** watoto wa Mungu ambao wametawanyika sehemu Yesu alipomuona analia, na Wayahudi waliokuja mbali mbali. **53** Kwa hiyo kuanzia siku hiyo na pamoja naye walikuwa wakilia pia, aliomboleza katika kuendelea wakapanga namna ya kumwua Yesu. **54** roho na kufadhaika; **34** akasema, "Mmemlaza wapi? Yesu hakutembea tena wazi wazi kati ya Wayahudi, wakamwambia, Bwana, njoo utazame." **35** Yesu bali aliondoka hapo na kwenda nchi iliyo karibu na akalia. **36** Ndipo Wayahudi wakasema, "Angalia jangwa katika mji uitwao Efraimu. Hapo alikaa na aliyyompenda Lazaro!" **37** Lakini wengine kati yao wanafunzi. **55** Basi Pasaka ya Wayahudi ilikuwa wakasema, "Syo huyu, mtu aliyeafumbua macho karibu, na wengi wakapanda kwenda Yerusalemu nje ya yule aliyekuwa kipofu, hakuweza kumfanya huyu ya mji kabla ya Pasaka ili wapate kujitakasa wenyewe. mtu asife?" **38** Ndipo Yesu, hali akiomboleza nafsini **56** Walikuwa wakimtafuta Yesu, na kuzungumza kila mwake tena, alienda kwenye kaburi. Sasa lilikuwa mmoja walipokuwa wamesimama hekaluni, "Mnafikiri

nini? Kwamba hatakuja katika sikukuu?" 57 Wakati Lazaro kutoka kaburini, wakashuhudia kwa wengine. huu wakuu wa makuhani na Mafarisayo walikuwa 18 Na ilikuwa kwa sababu hii pia kwamba kundi la watu wametoe amri kwamba ikiwa mmoja atajua Yesu walikwenda kumlaki kwasababu walisikia ya kwamba alipo, anapaswa kutoa taarifa ili kwamba wapate amefanya ishara hiyo. 19 Mafarisayo wakasemezana kumkamata.

12 Siku sita kabla ya Pasaka, Yesu alienda

Bethania, alipokuwapo Lazaro, ye ye ambaye alimfufua kutoka katika wafu. 2 Basi wakamwandalia chakula cha jioni huko, na Martha akamtumikia, wakati huo Lazaro alikuwa mmoja wapo wa wale walioketi chakulani pamoja na Yesu. 3 Kisha Mariamu akachukua ratli ya manukato yaliyotengenezwa kwa nardo safi, yenyenye thamani kubwa, akampaka Yesu miguuni, na kumfuta miguu kwa nywele zake; nyumba yote ilijaa harufu ya manukato. 4 Yuda Iskariote, mmoja wa wale wanafunzi wake, ambaye ndiye atakayemsaliti Yesu, akasema, 5 "Kwanini manukato haya yasingezuwa kwa dinari mia tatu na wakapewa maskini?" 6 Naye aliyasema hayo, si kwa kuwahurumia maskini, bali kwa sababu alikuwa mwizi: ye ye ndiye aliyeshika mfuko wa fedha na alikuwa anachukua baadhi ya viliviyowekwa humo kwa ajili yake mwenywewe. 7 Yesu alisema, "Mwache aweke alichochacho kwa ajili ya siku ya maziko yangu. 8 Maskini mtakuwa nao siku zote; lakini hamtakuwa nami siku zote." 9 Basi umati mkubwa wa Wayahudi walipata kujua ya kuwa Yesu yuko huko, nao wakaja, si kwa ajili ya Yesu tu, ila wamwone na Lazaro ambaye Yesu alimfufua kutoka katika wafu. 10 Nao wakuu wa makuhani wakafanya shauri ili wamue Lazaro; 11 maana kwa ajili yake wengi katika Wayahudi walienda zao na wakamwamini Yesu. 12 Na siku ya pili yake umati mkubwa walikuja kwenye sikukuu. Waliposikia ya kuwa Yesu anakuja Yerusalem, 13 walichukua matawi ya miti ya mitende na kutoka nije kwenda kumlaki na wakapiga kelele, "Hosana! Amebarikiwa ye ye ajaye kwa jina la Bwana, Mfalme wa Israeli." 14 Yesu alimpata mwana-punda akampanda; kama vile ilivyoandikwa, 15 "Usiogope, binti Sayuni; tazama, Mfalme wako anakuja, amepanda mwana-punda." 16 Wanafunzi wake hawakuyaolewa mambo haya hapo kwanza; lakini Yesu alipotukuzwa, ndipo walipokumbuka ya kuwa mambo haya aliandikiwa ye ye na ya kwamba wametenda mambo haya kwake. 17 Basi lile kundi la watu waliokuwepo pamoja na Yesu wakati alipomwita

Lazaro kutoka kaburini, wakashuhudia kwa wengine. 18 Na ilikuwa kwa sababu hii pia kwamba kundi la watu walikwenda kumlaki kwasababu walisikia ya kwamba amefanya ishara hiyo. 19 Mafarisayo wakasemezana wao kwa wao, "Tazama, sasa hamwezi kufanya lolote; tazama, ulimwengu umekwenda kwake."

20 Sasa baadhi ya Wayunani walikuwa mionganii mwa wale waliokwuwa wakienda kuabudu kwenye sikukuu. 21 Hawa walimwendea Filipo, ambaye alitoka Bethsaida ya Galilaya, wakamwomba wakisema, "Bwana, sisi tunatamani kumwona Yesu." 22 Filipo akaenda akamwambia Andrea; Andrea na Filipo wakaenda na kumwambia Yesu. 23 Yesu akawajibu akasema, "Saa imefika kwa ajili ya Mwana wa Adamu kutukuzwa. 24 Amini, amini, nawaambia, chembe ya ngano isipoanguka katika nchi ikafa, hukaa hali iyo hiyo peke yake; bali ikifa, itazaa matunda mengi. 25 Yeye apendaye uhai wake ataupoteza; bali ye ye auchukiaye uhai wake katika ulimemngu huu atausalimisha hata uzima wa miele.

(aiōnios g166) 26 Mtu ye yeyote akinitumikia mimi, na anifuate; nami nilipo, ndipo na mtumishi wangu atakapokuwapo. Mtu ye yeyote akinitumikia, Baba atamheshimu. 27 Sasa roho yangu imefadhaika: nami nisemeje? 'Baba, uniokoe katika saa hii?' Lakini ni kwa kusudi hii nimeifikia saa hii. 28 Baba, ulitukuze jina lako." Kisha sauti ikaja kutoka mbinguni na kusema, "Nimelitukuza nami nitalitukuza tena." 29

Basi mkutano uliosimama karibu naye wakasikia, wakasema ya kwamba kumekuwa ngurumo. Wengine walisema, "Malaika amesema naye." 30 Yesu akajibu na kusema, "Sauti hii haikuja kwa ajili yangu, bali kwa ajili yenu. 31 Sasa hukumu ya ulimwengu huu ipo: Sasa mkuu wa ulimwengu huu atatupwa nje.

32 Nami nikiinuliwa juu ya nchi, nitawavuta wote kwangu." 33 Aliyanena hayo akionesa ni mauti gani atakayokufa. 34 Mkutano wakamjibu, "Sisi tunesikia katika sheria ya kwamba Kristo atadumu hata miele. Nawe wasemaje, 'Mwana Adamu lazima ainuliwe juu?' Huyu Mwana wa Mtu ni nani?" (aiōn g165) 35 Basi Yesu akawaambia, "Nuru ingalipo pamoja nanyi muda kidogo. Enendeni maadamu mnayo nuru, ili kwamba giza lisije likawaweza. Yeye aendaye gizani hajui aendako. 36 Mngali mnayo nuru, iaminini nuru hiyo ili mpare kuwa wana wa nuru." Yesu aliyasema haya na kisha akaenda zake akajificha wasimwone. 37 Ingawa

Yesu alifanya ishara nyingi namna hiyo mbele yao, "Nifanyalo hulijui sasa, lakini utaelewa baadaye." bado hawakumwamini 38 ili litimie neno la nabii Isaya, alilosema: "Bwana, ni nani aliyezisadiki habari zetu? Na mkono wa Bwana amefunuliwa nani?" 39 Ndio sababu wao hawakuamini, maana Isaya alisema tena, 40 "Amewapofusha macho, na ameifanya migumu bali pia na mikono na kichwa changu." 10 Yesu miyo yao; wasije wakaona kwa macho yao na akamwambia, "Yeyote ambaye amekwisha kuoga wakafahamu kwa miyo yao, na wakaongoka nami haitaji kuoga isipokuwa miguu yake, na amekuwa safi nikawaponya." 41 Isaya alisema maneno hayo kwa mwili wake wote; ninyi mmekuwa safi, lakini si nyote." kuwa aliuona utukufu wa Yesu na akanena habari 11 Kwa kuwa Yesu alijua yule atakaye msaliti; hii ndiyo zake. 42 Walakini, hata wakuu wengi walimwamini Yesu; lakini kwa sababu ya Mafarisayo, hawakukiri ili Yesu alipokuwa amewaosha miguu yao na akiisha wasije wakatengwa na sinagogi. 43 Walipenda sifa za chukua vazi lake na kukaa tena, alilaambia, "Je wanadamu kuliko sifa zitokazo kwa Mungu. 44 Yesu Mnaelewa kile ambacho nimewafanyia? 13 Mnaniita akapaza sauti na kusema, "Yeye aniaminiye mimi, mimi "Mwalimu" na Bwana hii mnasema kweli, maana haniamini mimi tu bali na yeye aliyenituma mimi, 45 ndivyo nilivyo. 14 Ikiwa mimi Bwana na mwalimu, naye anionaye mimi anamuona yeye aliyenituma. 46 nimewaosha miguu yenu, ninyi pia imewapasa Mimi nimekuja kama nuru ulimwenguni ili kila mtu kuwaosha wenzenzu miguu. 15 Kwa kuwa nimewapa aniaminiye mimi asikae gizani. 47 Ikiwa mtu ye yeyote mfano ili kwamba ninyi pia mfanye kama mimi nilivyo atayasikia maneno yangu lakini asiyashike, mimi fanya kwenu. 16 Amini, Amini, nawambia, mtumwa simhukumu; maana sikuja ili niuhukumu ulimwengu, si mkuu kuliko bwana wake; wala yule ambaye bali niuokoe ulimwengu. 48 Yeye anikataye mimi na ametumwa ni mkuu kuliko yule aliye mtuma. 17 Ikiwa asiyeyakubali maneno yangu, anaye amhukumuye: neno hilo nilolinena ndilo litakalomhukumu siku 18 Sisemi kuhusu ninyi nyote, kwa kuwa nawajua wale ya mwisho. 49 Maana mimi sikuunena kwa nafsi yangu tu. Bali ni Baba alienipeleka, yeye mwenyewe ameniagiza nitakayonena na nitakayosema. 50 Nami najua ya kuwa agizo lake ni uzima wa milele; basi hayo ninenayo mimi - kama Baba alivyoniambia, ndivyo ninenavyo kwao." (aiōnios g166)

13 Sasa kabla ya sikuu ya pasaka, kwa sababu

Yesu alifahamu kuwa saa yake imefika ambayo atatoka katika dunia hii kwenda kwa baba, akiwa amewapenda watu wake ambao walikuwa duniani, aliwapenda upeo. 2 Na ibilisi alikuwa amewekwa tayari katika moyo wa Yuda Isikariote, mwana wa simoni, kumsaliti Yesu. 3 Yesu alifahamu kuwa baba ameweka vitu vyote katika mikono yake na kwamba ametoka kwa Mungu na alikuwa anakwenda tena kwa Mungu. 4 Aliamka chakulani na akatandika chini vazi lake la nje. Kisha alichukua taulo na akajifunga mwenyewe. 5 Kisha akatia maji katika bakuli na akaanza kuwaosha miguu wanafunzi wake na kuwafuta na taulo ambayo alijifunga yeye mwenyewe. 6 Akaja kwa Simoni Petro, na Petro akamwambia, "Bwana, Unataka kunirosa miguu yangu?" 7 Yesu akajibu na kumwambia,

8 Petro akamwambia, "Hutaniosha miguu yangu kamwe." Yesu akamjibu, "Ikiwa sitakuosha, hutakuwa na sehemu pamoja nami." (aiōn g165) 9 Simoni Petro akamwambia, "Bwana, usinioshe miguu yangu tuu, 10 Yesu miyo yao; wasije wakaona kwa macho yao na akamwambia, "Yeyote ambaye amekwisha kuoga wakafahamu kwa miyo yao, na wakaongoka nami haitaji kuoga isipokuwa miguu yake, na amekuwa safi nikawaponya." 11 Kwa kuwa Yesu alijua yule atakaye msaliti; hii ndiyo zake. 12 Wakati Sababu alisema, si nyote mmekuwa safi." 13 Wakati Yesu alipokuwa amewaosha miguu yao na akiisha wasije wakatengwa na sinagogi. 14 Ikiwa mimi Bwana na mwalimu, naye anionaye mimi anamuona yeye aliyenituma. 15 Kwa kuwa nimewapa Mimi nimekuja kama nuru ulimwenguni ili kila mtu kuwaosha wenzenzu miguu. 16 Amini, Amini, nawambia, mtumwa simhukumu; maana sikuja ili niuhukumu ulimwengu, si mkuu kuliko bwana wake; wala yule ambaye bali niuokoe ulimwengu. 17 Ikiwa asiyeyakubali maneno yangu, anaye amhukumuye: unafahamu mambo haya, umebarikiwa ukiyatenda. 18 Sisemi kuhusu ninyi nyote, kwa kuwa nawajua wale ya mwisho. 19 Ninawambia ambao nimewachagua - bali nasema haya ili kwamba maandiko yaweze kutimilizwa: "Yeye alaye mkate wangu ameniinulia kisigino chake." 20 "Amini, amini, nawambia, anipokeaye mimi humpokea ambaye nina mtuma, na yule anipokeaye mimi humpokea yule aliye nituma mimi." 21 Wakati Yesu aliposema haya, alisumbuka rohoni, alishuhudia na kusema, "Amini, amini, nawambia kwamba mmoja wenu atanisaliti." 22 Wanafunzi wake wakatazamana, wakishangaa ni kwa ajili ya nani alizungumza. 23 Kulikuwa katika meza, mmoja wa wanafunzi wake ameeegama kifuani mwa Yesu yule ambaye Yesu alimpenda. 24 Simoni Petro alimuuliza mwanafunzi huyu na kusema, "Twambie ni yupi ambaye kwake anazungumza." 25 Mwanafunzi yule aliye egama kifuani mwa Yesu na akamwambia, "Bwana, ni nani?" 26 Kisha Yesu alijibu, "Ni kwake yule nitakaye chovya kipande cha mkate na kumpatia." Hivyo alipo kuwa amechovya mkate, alimpatia Yuda mwana wa Simon Iskariote. 27 Na baada ya mkate, Shetani alimuuingia. Kisha Yesu akamwambia, "Kile

ambacho unataka kukifanya ukifanye haraka.” 28 amemwona Baba; Jinsi gani unasema, ‘Tuonyesha Sasa hakuna mtu katika meza alijua sababu ya Yesu Baba?’ 10 Hamuamini kuwa mimi ni ndani ya Baba, kusema jambo hili kwake. 29 Baadhi yao walidhani na Baba yu ndani yangu? Maneno ninayoyasema kwamba, kwa sababu Yuda alishika mfuko wa fedha, kwenu sisemi kwa kusudi langu mwenyewe; badala Yesu alimwambia, “Nunua vitu tunavyohitaji kwa yake, ni Baba anayeishi ndani yangu anayetenda ajili ya sikukuu,” au kwamba anapaswa kutoa kitu kazi yake. 11 Niamini mimi, kwamba niko ndani ya kwa masikini. 30 Baada ya Yuda kupokea mkate, Baba, na Baba yuko ndani yangu; kadhalika niamini alitoka nje harak; na ilikuwa usiku. 31 Wakati Yuda mimi kwa sababu ya kazi zangu hasa. 12 Amini, alipokuwa ameondoka, Yesu alisema, “Sasa mwana amini, nawaambia, yeze aniaminiye, mimi kazi zile wa Adam ametukuzwa, na Mungu ametukuzwa katika nizifanyazo, atazifanya kazi hizi pia; na atafanya yeze. 32 Mungu atamtkuza katika yeze mwenyewe, hata kazi kubwa kwasababu ninakwenda kwa Baba. na atamtkuza haraka. 33 Watoto wadogo, niko 13 Chochote mkiomba katika jina langu, nitafanya pamoja nanyi kitambo kidogo. Mtanitafuta, na kama ili kwamba Baba aweze kutukuzwa katika Mwana. niliyowambia Wayahudi, ‘Niendako, hamuzezi kuja.’ 14 Kama mkiomba kitu chochote katika jina langu, sasa nawambia ninyi, pia. 34 Ninawapa amri mpya, hilo nitafanya. 15 Kama mkinipenda, mtazishika amri kwamba mpendane; kama mimi nilivyo wapenda ninyi, vivyo hivyo nanyi pia imewapasa kupendana ninyi kwa ninyi. 35 Kwa ajili ya hili watu watatambua kuwa ninyi ni wanafunzi wangu, ikiwa mna upendo kwa kila mmoja na mwingle.” 36 Simoni Petro alimwambia, “Bwana, unakwenda wapi?” Yesu akajibu, “Mahali utanifuata baadaye.” 37 Petro akamwambia, “Bwana, kwa nini nisikufuate hata sasa? Mimi nitayatoa maisha yangu kwa ajili yako.” 38 Yesu akajibu, “Je utayatoa maisha yako kwa ajili yangu? Amini amini nakwambia, jogoo hatawika kabla hujanikana mara tatu.”

14 “Usiruhusu moyo wako kuwa katika mahangaiko. Unamwamini Mungu niamini pia na mimi. 2 Katika nyumba ya Baba yangu kuna makazi mengi ya kukaa; kama isingekuwa hivyo, ningekuwa nimekuambia, kwa vile ninakwenda kukuandalia mahali kwa ajili yako. 3 Kama nikienda na kuwaandalia mahali, nitakuja tena kuwakaribisha kwangu, ili mahali nilipo pia nanyi muwepo. 4 Mnajua njia mahali ninakoenda.” 5 Tomaso alimwambia Yesu, “Bwana, hatujui mahali unakoenda; Je! Tunawezaje kujua njia? 6 Yesu alimwambia, “Mimi ndiye njia, kweli, na uzima; hakuna awezaye kuja kwa Baba isipokuwa kuititia kwangu. 7 Kama mngeli njua mimi, mngalikuwa mnajua na Baba yangu pia; kuanzia sasa na kuendelea mnajua na mmeshamuona yeze.” 8 Philipo alimwambia Yesu, “Bwana, tuonyeshe Baba, na hivyo itakuwa imetutosha.” 9 Yesu akamwambia, “Sijakuwa pamoja nanyi kwa muda mrefu, na bado hunijui mimi, Philipo? Yeyote aliyeniona mimi

zangu. 16 Na nitamwomba Baba, Naye atawapa Msaidizi mwingle ili kwamba aweze kuwa pamoja nanyi milele, (aiōn g165) 17 Roho wa kweli. Ulimwengu hauwezi kumpokea yeze kwa sababu haumuoni, au kumjwa yeze. hata hivyo ninyi, mnajua yeze, kwani anakaa pamoja nayi na atakuwa ndani yenu. 18 Sitawaacha peke yenu; Nitarudi kwenu. 19 Kwa muda kitambo, ulimwengu hautanionia tena, lakini ninyi mwanionia. Kwa sababu ninaishi, nanyi mtaishi pia. 20 Katika siku hiyo mtajua kwamba mimi niko ndani ya Baba, na kwamba ninyi mko ndani yangu, na kwamba mimi niko ndani yenu. 21 Yeyote azishikaye amri zangu na kuzitenda, ndiye mmoja ambaye anipenda mimi; na ambaye anipenda mimi atapendwa na Baba yangu, na Nitampenda na nitajionyesha mimi mwenyewe kwake.” 22 Yuda (siyo Iskariote) akamwambia Yesu, “Bwana, Je! Ni nini kinatokea kwamba utajionyesha mwenyewe kwetu na siyo kwa ulimwengu? 23 Yesu alijibu akamwambia, “Kama yeyote danipendaye, atalishika neno langu. Baba yangu atampenda, na tutakuja kwake na tutafanya makao yetu pamoja naye. 24 Yeyote ambaye hanipendi mimi, hashiki maneno yangu. Neno ambalo mnasikia siyo langu bali la Baba ambaye alinituma. 25 Nimeyasema mambo haya kwenu, wakati bado ninaishi mionganii mwenu. 26 Hata hivyo, Mfariji, Roho Mtakatifu, ambaye Baba atamtna kwa jina langu, atawafundisha mambo yote na atawafanya mkumbuke yote ambayo niliyasema kwenu. 27 Amani nawapa amani yangu ninyi. Siwapi hii kama ulimwengu utoavyo. Msifanye miyo yenu kuwa na mahangaiko, na woga. 28 Mlisikia vile

nilivyowaambia, 'Ninaenda zangu, na nitarudi kwenu.' na kuwaweka mwende mazae matunda, na tunda Kama mngelinipenda mimi, mngekuwa na furaha kwa lenu lipate kukaa. Hii liko hivi ili kwamba chocohote sababu ninakwenda kwa Baba, kwa kuwa Baba ni muombacho kwa Baba kwa jina langu, atawapeni. 17 mkuu kuliko mimi. 29 Sasa nimewishwa kuwaambia Mambo haya ninawaagiza, kwamba mpendane kila kabla haijatokea ili kwamba, wakati ikitokea, mweze mtu na mwenzake. 18 Kama ulimwengu utawachukia, kuamini. 30 Sitaongea nanyi maneno mengi, kwa mjuwe kwamba ulinichukia mimi kabla haujawachukia kuwa mkuu wa dunia hii anakuja. Yeye hana nguvu ninyi. 19 Kama mngekuwa wa ulimwengu, ulimwengu juu yangu, 31 lakini ili kwamba ulimwengu upate kujua ninyi sio wa ulimwengu na kwa sababu niliwachagua ananiagiza mimi, kama vile alivyonipa amri. Inukeni, kutoka katika ulimwengu, ni kwa ajili hii ulimwengu na tutoke mahali hapa.

15 Mimi ni mzabibu wa huu kweli, na baba yangu ni mkulima wa mzabibu. 2 Kila tawi ndani yangu ambalo halizai tunda, na husafisha kila tawi ambalo huzaa tunda huliondoa ili kwamba liweze kuzaa zaidi. 3 Ninyi tayari mmekuwa safi kwa sababu ya ujumbe ambaa nimewishwa waambia. 4 Mkae ndani yangu, na mimi ndani yenu. Kama tawi lisivyoweza kuzaa peke yake lisipo kuwa katika mzabibu, kadhalika nayi, msipo kaa ndani yangu. 5 Mimi ni mzabibu; ninyi ni matawi. Adumuye ndani yangu na mimi ndani yake, mtu huyu huzaa matunda mengi, kwa kuwa pasipo mimi hamuwezi kufanya jambo lolote. 6 Ikiwa mtu ye yote hatasalia ndani yangu, atatupwa kama tawi na kukauka; watu hukusanya matawi na kuyatupa katika moto, na kuteketea. 7 Ikiwa mtadumu ndani yangu, na kama maneno yangu yakidumu ndani yenu, ombeni lolote mtakalo, nanyi mtafanyiwa. 8 Katika hili baba yangu ametukuzwa, kwamba mnaza matunda mengi na kwamba ni wanafunzi wangu. 9 Kama baba yangu alivyonipenda mimi, mimi pia nimewapenda ninyi; dumuni katika pendo langu. 10 Ikiwa mtashika amri zangu, mtadumu katika pendo langu kama nilivo shika amri za baba yangu na kudumu katika pendo lake. 11 Nimesema mambo haya kwenu ili kwamba furaha yangu iwe ndani yenu na ili kwamba furaha yenu ifanyike kuwa timilifu. 12 Hii ndiyo amri yangu, kwamba mpandane ninyi kwa ninyi kama nilivo wapenda ninyi. 13 Hakuna mtu aliye na upendo mkuu kuliko huu, kwamba ayatoe maisha yake kwa ajiliya rafiki zake. 14 Ninyi ni rafiki zangu nimewaita ninyi marafiki, kwa sababu nimewajulisheni mambo yote ambayo nimesikia kutoka kwa Baba. 16

Mambo haya ninawaagiza, kwamba mpandane kila kabla haijatokea ili kwamba, wakati ikitokea, mweze mtu na mwenzake. 18 Kama ulimwengu utawachukia, kuamini. 30 Sitaongea nanyi maneno mengi, kwa mjuwe kwamba ulinichukia mimi kabla haujawachukia kuwa mkuu wa dunia hii anakuja. Yeye hana nguvu ninyi. 19 Kama mngekuwa wa ulimwengu, ulimwengu ungewapenda kama wa kwao; Lakini kwa sababu ninyi sio wa ulimwengu na kwa sababu niliwachagua ananiagiza mimi, kama vile alivyonipa amri. Inukeni, kutoka katika ulimwengu, ni kwa ajili hii ulimwengu huwachukia. 20 Kumbukeni neno ambalo niliwaambia, 'Mtumwa si mkuu kuliko bwana wake.' Ikiwa walinitesa mimi, watawateseni ninyi pia; Kama walishika neno langu, wangelishika la kwenu pia. 21 Watawatendeen mambo haya yote kwa ajili ya jina langu kwa sababu hawamjui yule aliyenituma. 22 Kama nisingekuja na kuwaambia waambia, wasingalikuwa wamefanya dhambi; lakini sasa hawana udhuru kwa dhambi yao. 23 Anichukiaye mimi humchukia Baba pia. 24 Ikiwa sijafanya kazi miongoni mwao ambayo hapana mmoja aliyeifanya, wangelikuwa hawana dhambi; lakini sasa wamefanya yote mawili wameona na wamenichukia mimi na Baba yangu. 25 Hili linatokea ili kwamba neno litimie ambalo limeandikwa katika sheria yao: 'Wananichukia mimi bila sababu.' 26 Wakati mfariji amekuja, ambaye nitamtuma kwenu kutoka kwa Baba, huyu ndiye, Roho wa kweli, ambaye anatokea kwa Baba, atanishuhudia. 27 Ninyi pia mnanishuhudia kwa sababu mmekuwa pamoa nami tangu mwanzo.

16 Nimewaambia mambo haya ili msiweze kukwazwa. 2 Watawatoa nje ya masinagogi; hakika saa inakuja ambayo kila atakayewaua atafikiri kuwa anafanya kazi njema kwa ajili ya Mungu. 3 Watawatendea mambo haya kwa sababu hawamfahamu Baba wala hawanifahamu mimi. 4 Nimewaambia mambo haya ili kwamba wakati ukifika wa haya kutokea, mnaweza kuyakumbuka na jinsi nilivyowaambia muweze wao. Sikuwaambia kuhusu mambo haya tangu mwanzo kwa sababu nilikuwa pamoja nanyi. 5 Japokuwa, sasa naenda kwa yule aliyenituma; lakini hakuna kati yenu anayeniuliza, ikiwa mtafanya yale niwaagizayo. 15 Siwaiti watumwa, "Unaenda wapi?" 6 Kwa sababu nimesema maneno kwa kuwa mtumwa hajui kile afanyacho bwana wake. 7 Hata hivyo, nawaambia ukweli: ni vyema kwenu nikondoka; kwa maana nisipoondoka, mfariji hatakuja Hamkunichagua mimi, bali mimi niliwachagua ninyi kwen; lakini nikienda ntamtuma kwenu. 8 Akija, huyo

mfariji ataubitisha ulimwengu kuhusiana na dhambi, kwa sababu mmenipenda mimi na kwa sababu kuhusiana na haki na kuhusiana na hukumu. 9 mmeniamini kuwa nimetoka kwa Baba. 28 Nilitoka Kuhusiana na dhambi, kwa sababu hawakuniamini kwa Baba na nimekuja ulimwenguni; tena, naondoka mimi, 10 kuhusiana na haki, kwa sababu naenda kwa ulimwenguni na ninaenda kwa Baba". 29 Wanafunzi baba, na hamtaniona tena; 11 na kuhusiana na hukumu wake wakamwambia, "Unaona, sasa unaongea wazi kwa sababu mkuu wa ulimwengu huu amehukumiwa. wazi na hautumii mafumbo. 30 Sasa, tunajua kwamba 12 Ninayo mengi ya kuwaambia, lakini hamtayaelewa unajua mambo yote, na hauhitaji mtu yoyote akuulize sasa. 13 Lakini, yeye, Roho wa kweli, akija, maswali. Kwa sababu hii tunaamini kuwa unatoka atawaongoza katika kweli yote; kwa kuwa hataongea kwa Mungu. 31 Yesu akawajibu, "Sasa mmeamini?" kwa ajili yake mwenyewe; lakini yoyote atakayoyasikia, 32 Tazama, saa inakuja, ndiyo na hakika imefika, atayasema mambo hayo; na atayadhihirisha kwenu ambapo mtatawanyika kila mmoja na kwa wa kwao mambo yatakayokuja. 14 Yeye atanitukiza mimi, kwa sababu atayachukua mambo yangu na atayatangaza mtaniacha mwenyewe. Lakini siko peke yangu kwa kwenu. 15 Vitu vyote alivyonavyo Baba ni vyangu; kwa sababu Baba yupo nami. 33 Nawaambia mambo haya hiyo, nimesema kwamba Roho attachukua mambo ili kwamba ndani yangu muwe na amani. Duniani mna matatizo, lakini jipeni moyo, nimeushinda ulimwengu. yangu na atayadhihirisha kwenu. 16 Bado muda mfupi, hamtaniona tena; na baada ya muda mfupi tena, mtaniona." 17 Baadhi ya wanafunzi wake wakaambizana, "Ni nini anachotuambia, 'muda mfupi, na hamtaniona tena,' na, kisha, mda mfupi mtaniona,' na, 'kwa sababu naenda kwa Baba?'" 18 Kwa hiyo wakasema, "Ni kitu gani anachosema, 'Bado mda mfupi?' Hatujui asemavyo." 19 Yesu aliona kuwa walitamani kumuuliza, naye akawaambia, "Mnajiliza wenyewe kuhusu hili, nilivyosema, 'Bado muda mfupi, hamtaniona tena; na baada ya muda mfupi mtaniona?'" 20 Amin, amin, nawaambia, mtaliza na kuomboleza, lakini ulimwengu utashangilia, mtakuwa na huzuni lakini huzuni yenu itageuka kuwa furaha. 21 Mwanamke anakuwa na huzuni wakati anapokuwa na uchungu kwa sababu wakati wa kujifungua umefika; lakini anapoifungua mtoto, hakumbuki tena maumivu kwa sababu ya furaha yake kwamba mtoto amezaliwa duniani. 22 Ninyi pia mna huzuni sasa, lakini nitawaona tena; na miyo yenu itafurahi na hakuna atakayeweza kuiondoa furaha yenu. 23 Siku hiyo hamtaniuliza maswali. Amin, Amin, nawaambia, Mkiomba lolote kwa Baba, atawapa kwa jina langu. 24 Mpaka sasa hamjaomba lolote kwa jina langu; ombeni, nanyi mtapokea ili kwamba furaha yenu ikamilike. 25 Nimezungumza na ninyi kwa lugha isiyoeleweka, lakini saa inakuja ambapo sitazungumza kwa lugha isiyoeleweka lakini badala yake nitawaambia waziwazi kuhusu Baba. 26 Siku hiyo mtaomba kwa jina langu, na siwaambii kwamba nitaomba kwa Baba kwa ajili yenu; 27 Kwa kuwa Baba mwenyewe anawapenda

17 Yesu aliyasema mambo haya; kisha akainua macho yake kuelelea mbinguni na akasema, "Baba, saa imewadia; mtukuze mwanao ili na mwana naye akutukuze wewe - 2 kama vile uliyompatia mamlaka juu ya vyote vyenye mwili ili awape uzima wa milele wale wote uliompatia. (aiōnios g166) 3 Huu ndio uzima wa milele: kwamba wakujue wewe, Mungu wa kweli na wa pekee, na yeye uliyemtuma, Yesu Kristo. (aiōnios g166) 4 Nilikutukiza hapa duniani, na kuikamilisha kazi uliyonipa niifanye. 5 Sasa, Baba, unitukuze mimi pamoja na wewe mwenyewe kwa utukufu ule niliokuwa nao pamoja na wewe kabla ya ulimwengu kuumbwa. 6 Nililifuna jina lako kwa watu ulionipa hapa duniani. Walikuwa watu wako; lakini ulinikabidhi mimi. nao wamelishika neno lako. 7 Sasa wanajua kuwa kila kitu ulichonipa mimi kinatoka kwako, 8 kwa maneno yale uliyonipatia mimi— Nimekwisha wapatia wao maneno hayo. Waliyapokea na kweli wakajua ya kuwa mimi nimetoka kwako, na wakaamini kuwa wewe ndiye uliyenituma. 9 Ninawaombea wao. Siuombei ulimwaengu bali wale ulionipa kwa kuwa wao ni wako. 10 Vitu vyote ambavyo ni vyangu ni vyako, na vile uliyonavyo wewe ni vyangu; nami ninatukuzwa katika hivyo. 11 Mimi simo tena ulimwenguni, bali wao wamo ulimwenguni, nami sasa naja kwako. Baba Mtakatifu, watunze kwa jina lako lile ulilonipa sisi ili wao nao wawe na umoja, kama vile mimi na wewe tulivyo na umoja. 12 Nilipokuwa nao, niliwalinda kwa jina ulionipa; Niliwalinda, na hakuna hata mmoja wao aliyepotea isipokuwa mwana wa upotevu, ili kwamba

maandiko yatimie. **13** Sasa ninakuja kwako; lakini Mnazareth." Yesu akawaambia, "Mimi ndiye" Naye ninasema haya ulimwenguni ili kwamba furaha yangu Yuda aliyemsaliti, alikuwa amesimama pamoja na ikamilishwe ndani yao wenyewe. **14** Nimewapa neno wale askari. **6** Kwa hiyo alipowaambia, "Mimi ndiye" lako; ulimwengu imewachukia kwa sababu wao si wa walirudi kinyume na kuanguka chini. **7** Halafu ulimwengu, kama vile mimi nisivyokuwa wa ulimwengu akawauliza tena, "Ni nani mnayemtafuta? Nao **15** Siwaombei kwamba uwatope ulimwenguni bali wakamjibu tena "Yesu mnazareth." **8** Yesu akawajibu, uwalinde na yule mwovu. **16** Wao si wa dunia "Nimekwisha kuwaambia kuwa Mimi ndiye; kwa hiyo kama vile mimi nisivyokuwa wa ulimwenguni. **17** kama mnanitafuta mimi, waachenii hawa wengine Uwaweke wakfu kwako mwenyewe katika Kweli; waende." **9** Haya yalikuwa hivyo ili lile neno litimilike; neno lako ndiyo kweli. **18** Ulinituma ulimwenguni, pale aliposema; "Katika wale ulionipa, sikumpoteza nami nimewatuma ulimwenguni. **19** Kwa ajili yao hata mmoja." **10** Ndipo Simon Petro, aliyekuwa na mimi mwenyewe ninajitoa kwako ili kwamba na upanga, akaufuta na kumkata sikio la kulia mtumishi wao wajitoe kwako kwa ile kweli. **20** Si hawa tu wa Kuhani mkuu. Na jina lake mtumishi yule lilikuwa ninaowaombea, bali na wale watakaoamini kupitia Malko. **11** Yesu akamwambia Petro, "Rudisha upanga neno lao **21** ili kwamba wao nao wawe na umoja, wako kwenye ala yake. Kwa nini nisikinywee kikombe kama vila wewe Baba, ulivyo ndani yangu nami ndani kile alichonipa Baba?" **12** Basi lile kundi la askari na yako. Nawaombea ili kwamba wao pia waweze kuwa jemedari, na watumishi wa Wayahudi, walimkamata ndani yetu ili ulimwengu uweze kuamini kuwa wewe Yesu na kumfunga. **13** Nao wakamwongoza kwanza ndiye uliyenituma. **22** Utukufu ule ulionipa mimi - mpaka kwa Anasi, kwani ye ye aliakuwa mkwe wa nimewapa wao, ili kwamba waweze kuwa na umoja, Kayafa, ambaye ndiye aliyekuwa Kuhani mkuu kama vile sisi tulivyo umoja - **23** Mimi ndani yao, nawe kwa mwaka huo. **14** Sasa Kayafa ndiye aliyekuwa ndani yangu, ili waweze kukamilishwa katika umoja; ili amewapa ushauri Wayahudi ya kwamba ilimpasa ulimwengu ujue kuwa hakika wewe ndiye uliyenituma, mtu mmoja afe kwa ajili ya watu. **15** Simon Petro na kuwapenda, kama vile wewe ulivyonipenda, mimi. alimfuata Yesu, na vivyo hivyo mwanafunzi mwingine. **24** Baba, kile ulichonipa mimi - Natamani kwamba Na yule mwanafunzi aliakuwa akifahamika kwa kuhani wao pia waweze kuwa pamoja nami mahali nilipo ili mkuu, naye akaingia pamoja na Yesu katika behewa waweze kuona utukufu wangu, ule ulionipa: kwa kuwa ya Kuhani mkuu; **16** lakini Petro aliakuwa amesimama wewe ulinipenda mimi kabla ya kuumbwa kwa misingi nje ya mlango. Basi yule mwanafunzi aliyekuwa ya ulimwengu. **25** Baba mwenye haki, ulimwengu akifahamika kwa kuhani mkuu, alitoka nje akaenda haukukujua wewe, lakini mimi nakujua wewe; na kuongea na yule mwanaamke mtumishi aliyekuwa wanajua kwamba ulinituma. **26** Nililifanya jina lako akilinda mlango na kumwingiza Petro ndani. **17** Basi lijulikane kwao, na nitalifanya lijulikane ili kwamba lile yule kijakazi aliyekuwa akilinda mlango, alimwambia pendo ambalo kwalo ulinipenda mimi liweze kuwa ndani yao, na mimi niweze kuwa ndani yao."

18 Baada ya Yesu kusema maneno haya, aliondoka na wanafunzi wake kuelekea bonde la Kidron, ambako kulikuwa na bustani, ambako ye ye na wanafunzi wake wakaingia ndani yake. **2** Sasa yule Yuda, aliyetaka kumsaliti, naye alilijua eneo hilo, kwani Yesu aliakuwa akienda hili eneo mara kadhaa akiwa na wanafunzi wake. **3** Naye Yuda, baada ya kuwa amepata kundi la maaskari na maofisa toka kwa wakuu wa makuhani, wakaja wakiwa na taa, kurunzi na silaha. **4** Naye Yesu, hali akijua kila kitu kilichokuwa kikifanyika dhidi yake, alijitokeza mbele na akawauliza, "Ni nani mnayemtafuta?" **5** Nao wakamjibu, "Yesu

Naye akasema, "Mimi siye." **18** Na wale watumishi na wakuu walikuwa wakisimama mahali pale; wamekoka moto wa kwa maana, kulikuwa na baridi, na hivyo walikuwa wakiota moto ili kupata joto. Naye Petro aliakuwa nao, akiota moto akiwa amesimama. **19** Kuhani mkuu alimhoji Yesu juu ya wanafunzi wake na mafundisho yake. **20** Yesu akamjibu, "Nimeuambia waziwazi ulimwengu; Mimi nilifundisha mara kwa mara kwenye masinagogi na hekaluni mahali ambapo wayahudi hukusanyika. Nami sikusema lolote katika siri. **21** Kwa nini mliniuliza? Waulizeni walionisikiliza juu ya kile nilichosema. Hawa watu wanajua mambo yale niliyosema. **22** Yesu alipokwisha sema hivyo,

mmoja wa wakuu aliye kuu amesimama akampiga Naye alipokwisha sema haya akaenda kwa Wayahudi Yesu kwa mkono wake na kisha akasema, "Je, na kuwaambia "Siona katika lolote mtu huyu. 39 hivyo ndivyo inavyokupasa kumjibu kuhani mkuu?" Ninjy mna utamaduni unaonifanya nimfunfungulie 23 Naye Yesu akamjibu, "Kama nimesema jambo mfungwa mmoja wakati wa Pasaka. Je mnataka lolote baya basi uve shahidi kwa ajili ya uovu, na nimfungulie mfalme wa Wayahudi." 40 Kisha walipiga kama nimemjibu vyema kwa nini kunipiga? 24 Ndipo kelele wakisema, siyo huyu, tufungulie Baraba." Naye Anasi alipompeleka Yesu kwa Kayafa kuhani mkuu Baraba alikuwa mnyang'anyi.

akiwa amefungwa. 25 Sasa Simoni Petro alikuwa amesimama akijipasha joto mwenyewe. Halafu wale watu wakamwambia. "Je, wewe pia si mmoja wa wanaafunzi wake?" Akakana akisema "Mimi siye." 26 Mmoja wa watumishi wa kuhani mkuu, ambaye alikuwa ndugu wa yule mwanaume ambaye Petro alimkata sikio, alisema, "Je si wewe niliyekuona naye kule bustanini?" 27 Petro akakana tena, na mara Jogoo akawika. 28 Kisha wakamchukua Yesu toka kwa Kayafa mpaka kwenye Praitorio. Ilikwa asubuhi na mapema. Wao wenyewe hawakuiingia ile Praitorio ili wasije wakanajisika na kuila pasaka. 29 Kwa hiyo Pilato akawaendea akisema. "Ni shitaka gani linalomhusu huyu mtu?" 30 Wakamjibu na kumwambia, "Kama huyu mtu asinge kuwa mtenda maovu, tusingemleta kwako." 31 Pilato akawaambia, "Mchukueni ninjy wenyewe, mkamhukumu kulingana na sheria yenu." Nao Wayahudi wakamwambia, "Sheria haituruhusu sisi kumwua mtu yeyote." 32 Walisema haya ili neno la Yesu litimilike, neno ambalo alikuwa amekwisha sema juu ya aina ya kifo chake. 33 Basi Pilato akaingia tena Praitorio akumwita Yesu; akamwambia, "Je, wewe ni mfalme wa Wayahudi?" 34 Yesu akamjibu, "Je, wewe waniuliza swali hili kwa Sababu wataka kujua au kwa sababu wengine wamekutuma ili uniulize mimi?" 35 Naye Pilato akamjibu, "Mimi si Myahudi, au sivyo?" Taifa lako na kuhani mkuu ndio waliokuleta kwangu; wewe umefanya nini? 36 Yesu akajibu; "Ufalme wangu si wa ulimwengu huu, kama ufalme wangu ungekuwa na sehemu katika ulimwengu huu watumwa wangu wangenipigania ili nisitolewe kwa wayahudi. Kwa kweli ufalme wangu hautoki hapa" Basi 37 Pilato akamwambia, "Je, wewe basi u mfalme?" Yesu akajibu, "wewe ndivyo unanyosema kuwa mimi ni mfalme, Kwa sababu hii mimi nilizaliwa na kwa sababu hii mimi nimekuja ulimwenguni ili niwe shahidi wa ile kweli. Yeyote aliye wa hiyo kweli huisikiliza sauti yangu. 38 Pilato akamwambia, "Kweli ni nini?"

19 Basi Pilato alimchukua Yesu na kumchapa. 2 Wale maaskari wakasokota miiba na kutengeneza taji. Wakaiweka juu ya kichwa cha Yesu na kumvalisha vazi la rangi ya zambarau. 3 Wakamjiba na kusema, "Wewe mfalme wa Wayahudi! na kisha kumpiga kwa mikono yao. 4 Kisha Pilato alitoka nje na kuwaambia watu, "Tazama nawaleteeni huyu mtu kwenu ili mjue kwamba mimi sikuona hatia yoyote ndani yake." 5 Kwa hiyo Yesu akatoka nje; alikuwa amevaa taji ya miiba na vazi la zambarau. Ndipo Pilato akawaambia, "Tazameni mtu huyu hapa!" 6 Kwa hiyo wakati kuhani mkuu na wakuu walipomwona Yesu, wakapiga kelele wakisema, "Msulubishe, msulubishe." Pilato akawaambia, "Mchukueni ninjy wenyewe mkamsulubishe, kwa kuwa mimi sioni hatia ndani yake." 7 Wayahudi wakamjibu Pilato, "Sisi tunayo sheria, na kwa sheria hiyo inampasa kufa kwa sababu ye ye aliifanya kuwa mwana wa Mungu." 8 Pilato aliposikia maneno haya alizidi kuogopa, 9 akaingia Praitorio tena na kumwambia Yesu, "Wewe unatoka wapi? Hata hivyo, Yesu hakumjibu. 10 Kisha Pilato akamwambia, "Je, wewe huongei na mimi? Je, wewe hujui kuwa mimi nina mamlaka ya kukufungua na mamlakaya kukusulubisha?" 11 Yesu akamjibu, "Usinge kuwa na nguvu dhidi yangu kama usingepewa toka juu. Kwa hiyo, mtu aliyenitoa kwako ana dhambi kubwa." 12 Kutokana na jibu hili, Pilato akataka kumwacha huru, lakini Wayahudi wakapiga kelele wakisema, "Kama utamwacha huru basi wewe si rafiki wa Kaisari: Kila ajifanyaye kuwa mfalme hunena kinyume cah kaisari." 13 Pilato alipoyasikia maneno haya, akamleta Yesu nje kisha akakaa kwenye kiti cha hukumu mahali pale panapo julikana kama sakafu, lakini kwa Kiebrania, Gabatha. 14 Siku ya maandalizi ya pasaka ilipofika, panapo muda wa saa ya sita. Pilato akawaambia Wayahudi, "Tazameni mfalme wenu huyu hapa!" 15 Wakapiga kelele, "Mwondoshe, mwondoshe, msulubishe!" Pilato akawaambia, "Je, nimsulubishe mfalme wenu?" Naye

Kuhani mkuu akajibu, "Sisi hatuna mfalme isipokuwa ilikuwa siku ya muhimu), wayahudi walimwombwa Pilato Kaisari." 16 Ndipo Pilato alipomtoa Yesu kwo ilii kuwa miguu yao wale wliokuwa wamesulibishwa asulibiwe. 17 Nao wakamchukua Yesu, naye akatoka, ivunjwe, na kwamba miili yao ishushwe. 32 Ndipo hali ameubeba msalaba wake mwenyewe mpaka askari walipokuja na kuvunja miguu ya mtu wa kwenye eneo liitwalo fuvu la kichwa, kwa Kihebrania kwanza na wa pili aliyekuwa amesulibiwa pamoja na huitwa Golgotha. 18 Ndipo walipomsulibisha Yesu, Yesu. 33 Walipomfikia Yesu, walimkuta tarayi alikuwa pamoja naye wanaume wawili, mmoja upende huu na amekwisha kufa, kwa hiyo hawakuvunja miguu yake. mwingine upande huu, na Yesu katikati yao. 19 Kisha 34 Hata hivyo, mmoja wa askari alimchoma Yesu Pilato akaandika alama na kuiwekwa juu ya msalaba. ubavuni kwa mkuki, na mara yakatoka maji na damu. Hapo paliandikwa: YESU MNAZARETH, MFALME 35 Naye aliyeona hili ametoo ushuhuda, na ushuhuda WA WAYAHUDI. 20 Wengi wa Wayahudi waliisoma wake ni wa kweli. Yeye anajua kuwa alichokisema alama hiyo kwani mahali pale aliposulibisha Yesu ni cha kweli ili nanyi pia muamini. 36 Mambo haya palikuwa karibu na mji. Alama hiyo iliadikwa kwa yalikuwa ili lile neno lillionenwa lipate kutimia, "Hakuna Kiebrania, kwa Kirumi na kwa Kiyunani. 21 Kisha hata wake mmoja utakaovunjwa." 37 Tena andiko wakuu wa makuhani wa Wayahudi wakamwambia lingine husema, "Watamtazama ye ye waliyemchoma" Pilato, "Usiandike, 'Mfalme wa Wayahudi; bali ye ye 38 Baada ya mambo haya Yusufu wa Arimathaya, kwa alisema mimi ni mfalme wa Wayahudi." 22 Naye Pilato vile alikuwa mwanafunzi wa Yesu, lakini kwa siri kwa akawajibu, "Niliyoandika nimeandika." 23 Baada ya kuwaogopa Wayahudi, alimwombwa Pilato kwamba askari kumsulibisha Yesu, walichukua mavazi yake na auchukue mwili wa Yesu. Naye Pilato akampa ruhusa. kuyagawa katika mafungu manne, kila askari fungu Kwa hiyo Yusufu akaja kuuondoa mwili wa Yesu. moja, vivyo hivyo na kanzo, Sasa ile kanzu haikuwa 39 Naye Nicodemo ambaye hapo awali alimfuata imeshonwa bali ilikuwa imefumwa yote tokea juu. 24 Yesu usiku naye akaja. Yeye alileta mchanganyiko Kisha wakasemezana wao kwa wao, "Tusiipasue, bali wa manemane na udi, yapata uzito wa ratili mia tupigeni kura ili kuona itakuwa ya nani." Hili lilitokea moja. 40 Kwa hiyo wakauchukua mwili wa Yesu ili lile andiko litimizwe, lile lisemalo waligawanya wakaufanga kwenye sanda ya kitani na pamoja na nguo zangu, na vazi langu wakalipigia kura." 25 yale manukato, kama ilivyokuwa desturi ya wayahudi Askari walifanya mambo haya. Mama yake Yesu, wakati wa kuzika. 41 Mahali ambapo Yesu alisulibiwa dada wa mama yake, Mariamu mke wa Kleopa na kulikuwa na bustani; ndani ya ile bustani kulikuwa na Mariamu Magdalena - wanawake hawa walikuwa kaburi jipyaa ambalo hakuna mtu alikuwa amawahi wamesimama karibu na msalaba wa Yesu. 26 Yesu kuzikwa humo. 42 Basi, kwa kuwa ilikuwa siku ya alipomwona mama yake pamoja na yule mwanafunzi maandalio kwa Wayahudi, na kwa vile lile kaburi aliyempenda wakisimama karibu, akamwambia mama ilikuwa karibu, basi wakamlaza Yesu ndani yake. yake, "Mwanamke, tazama, ona mwanao huyu hapa!"

27 Kisha akamwambia yule mwanafunzi, "Tazama, huyu hapa mama yako. "Tokea saa hiyo yule mwanafunzi akamchukua kwenda nyumbani kwake. 28 Baada ya hilo, Hali Yesu akijua kuwa yote yamekwisha kumalizika ili kutimiza maandiko, akasema, "Naona kiu." 29 Chombo kilichokuwa kimejaa Siki kilikuwa kimewekwa pale, kwa hiyo wakaweka sifongo iliojaa siki juu ya ufito wa hisopo, wakamwekeaa mdomoni mwake. 30 Naye Yesu alipoonja hiyo, akasema, "Imekwisha." Kisha akainamisha kichwa chake, akaikabidhi roho yake. 31 Kwa vile ilikuwa ni wakati wa maandalio, na kwa sababu miili haikutakiwa kubaki juu ya msalaba wakati wa Sabato (kwa kuwa Sabato

20 Mapema siku ya kwanza ya juma, kungali bado giza, Mariamu Magdalena alikuja kaburini; akaliona lile jiwe limeondolewa kaburini. 2 Kwa hiyo akakimbia mbio kwenda kwa Simon Petro na kwa yule mwanafunzi mwingine ambaye Yesu alimpenda, kisha akawaambia, "wamemchukua Bwana kaburini, nasi hatujui kule walikomlaza." 3 Kisha Petro na yule mwanafunzi mwingine wakatoka, kuelekea kaburini. 4 Wote walipiga mbio kwa pamoja; yule mwanafunzi mwingine alikimbia kwa kasi zaidi ya Petro nakufika kaburini wa kwanza. 5 Akasimama na kisha kuangalia kaburini; akaiona ile sanda ya kitani imelala, lakini hakuingia ndani. 6 Kisha Simon Petro naye akafika akaingia ndani ya Kaburi. Akaiona ile sanda ya kitani

imelala pale 7 na ile lesi iliyokuwa kichwani pake Wale wanafunzi wengine waka mwambia baadaye, haikuwa imelala pamoja na zile sanda za kitani "Tumemwona Bwana." Naye akawambia, "Kama bali ilikuwa imelala pembeni peke yake. 8 Ndipo sitaona alama za misumari katika mikono yake, yule mwanafunzi mwingine naye alipoingia ndani na kuweka vidole vyangu kwenye hizo alama, na ya kaburi; akaona na kuamini. 9 Kwa kuwa hadi pia kuweka mkono wangu kwenye ubavu wake wakati huo walikuwa bado hawajayajua maandiko sitaamini." 26 Baada ya siku nane wanafunzi walikuwa kwamba ilimplazimu Yesu afufuke tena katika wafu. 10 chumbani tena, naye Thomaso alikuwa pamoja Kisha wanafunzi wakaenda tena nyumbani kwao. 11 nao. Wakati milango ilipokuwa imefungwa Yesu Hata hivyo, Mariamu alikuwa amesimama kaburini alisimama katikati yao. na akasema, "Amani na iwe akilia, alivyokuwa akiendelea kulia alisimama kisha nanyi." 27 Kisha akamwambia Thomaso, leta kidole akatazama kaburini. 12 Akaona malaika wawili wenye chako na uone mikono yangu; leta hapa mikono sura nyeupe wamekaa mmoja kichwani na mwingine yako na uweke kwenye ubavu wangu; wala usiwe miguuni mahali ambapo Yesu alikuwa amelala. 13 Nao asiyeamini bali aaminiye." 28 Naye Thomaso akajibu wakamwambia, "Mwanamke, kwa nini unalia?" Naye na kumwambia, "Bwana wangu na Mungu wangu." 29 akaawaambia, "Ni kwa sababu wamemchukua Bwana Yesu akamwambia, Kwa kuwa umeniona, umeamini. wangu, nami sijui walikomweka." 14 Alipokwisha sema Wamebarikiwa wao wanaoamini, pasipokuona." 30 hayo, aligeuka na kumwona Yesu akiwa amesimama. Kisha Yesu alifanya ishara nyinji imbele ya wanafunzi, Lakini hakutambua kama huyo alikuwa Yesu. 15 ambazo hazijawahwi kuandikwa katika kitabu hiki; 31 Naye Yesu akamwambia, "Mama, kwa nini unalia? bali hizi zimeandikwa ili kwamba muweze kuamini Unamatfuta nani?" Naye huku akidhani kuwa ni kwamba Yesu ndiye Kristo, mwana wa Mungu, na mtunza bustani akamwambia, "Bwana, kama ni kwamba muaminipo muwe na uzima katika jina lake. wewe uliyemchukua, niambie ulikomweka, nami nitamchukua." 16 Yesu akamwambia, "Mariamu." Naye akageuka mwenyewe na kumwambia kwa Kiaramu, "Raboni," yaani hii ni kusema, "Mwalimu." 17 Yesu akamwambia, "Usiniguse, kwani bado sijapaa kwenda kwa baba; bali uende kwa ndugu zangu ukawaambie kuwa nitapaa kwenda kwa Baba yangu ambaye pia ni Baba yenu, Mungu wangu na Mungu wenu." 18 Mariamu Magdalena akaja kuwaambia wanafunzi, "Nimemwona Bwana," na kwamba amemwambia mambo haya. 19 Na ilipokuwa jioni, siku hiyo, siku ya kwanza ya juma, na milango ikiwa imefungwa mahali wanafunzi walipokuwapo kwa kuwahofia Wayahudi, Yesu alikuja na kusimama katikati yao na kuwaambia, "Amani iwe kwenu." 20 Alipokwisha sema haya akaawaonesha mikono yake na ubavu wake. Nao wanafunzi walipomwona Bwana walifurahi. 21 Kisha Yesu akaawaambia tena, "Amani iwe nanyi. Kama vile Baba alivyonituma mimi, vivyo hiyo nami nawatuma ninyi." 22 Yesu alipokwisha sema hayo, akawavuvia akaawaambia, Pokeeni Roho Mtakatifu. 23 Yeyote mmsameheye dhambi, wamesamehewa; na wale mtakaowafungia watafungiwa." 24 Thomaso, mmoja wa wale kumi na wawili, aliyeitwa Didimas, hakuwa na wanafunzi wenzake Yesu alipokuja. 25

21 Baada ya mambo hayo Yesu alijidhihirisha tena kwa wanafunzi katika Bahari ya Tiberia; hivi ndivyo alivyojidhihirisha mwenyewe: 2 Simon Petro alikuwa pamoja na Thomaso aitwaye Didimas, Nathanaeli wa kana ya Galilaya, wana wa Zebedayo na wanafunzi wengine wawili wa Yesu. 3 Simon Petro akaawaambia, "Mimi naenda kuvua samaki." Nao wakamwambia, "Sisi, pia tutaenda nawe." Wakaenda wakaingia kwenye mashua, lakini usiku huo wote hawakupata chochote. 4 Na asubuhi kulipokucha, Yesu alisimama ufukweni, nao wanafunzi hawakutambua kuwa alikuwa Yesu. 5 Kisha Yesu akawambia, "Vijana, mna chochote cha kula?" Nao wakamjibu, "Hapana." 6 Akawambia, "Shusheni wavy upande wa kuume wa mashua, nanyi mtapata kiasi." Kwa hiyo wakashusha wavy nao hawakuweza kulivuta tena kwa sababu ya wingi wa cha samaki. 7 Basi yule mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda akamwambia Petro, "Ni Bwana." Naye Simon Petro aliposikia kuwa ni Bwana, akajifunga vazi lake (maana hakuwa amelivaa vizuri), kisha akajitupa baharini. 8 Wale wanafunzi wengine wakaja kwenye mashua (kwani hawakuwa mbali na pwani, yapata mita mia moja kutoka ufukweni), nao walikuwa wakivuta zile nyavu zilizokuwa zimejaa samaki. 9 Walipofika

ufukweni, waliona moto wa mkaa pale na juu yake hafi, "Kama nataka yeye abaki mpaka nitakapokuja kulikuwa na samaki pamoja na mkate. **10** Yesu yakuhusu nini?" **24** Huyu ndiye mwanafunzi atoaye akawambia, "Leteni baadhi ya samaki mliovua sasa ushuhuda wa mambo haya, na ndiye aliye andika hivi." **11** Basi Simon Petro akapanda na kuukokota mambo haya, na tunajua ya kuwa ushuhuda wake ni ule wavy uliokuwa umejaa samaki wakubwa, kiasi kweli. **25** Kuna mambo mengine mengi ambayo Yesu cha samaki 153; japo walikuwa wengi, ule wavy aliyafanya. Kama kila moja lingeandikwa, nadhani haukuchanika. **12** Yesu akawaambia, "Njoni mpate kwamba ulimwengu wenyewe usingetosha kuviveka kifungua kinywa." Hakuna hata mmoja wa wanfunzi vitabu ambavyo vingeandikwa.

aliyethubutu kumwuliza, "Wewe ni nani?" Walijua kuwa alikuwa ni Bwana. **13** Yesu akaja, akachukua ule mkate, kisha akawapa, akafanya vivyo hivyo na kwa wale samaki. **14** Hii ilikuwa mara ya tatu kwa Yesu kujidahirisha kwa wanafunzi wake baada ya kufufuka toka wafu. **15** Baada ya kuwa wamefungua kinywa, Yesu akamwambia Simon Petro, "Simon mwana wa Yohana je, wanipenda mimi kuliko hawa?" Petro akajibu, "Ndiyo, Bwana; "Wewe wajua kuwa mimi nakupenda." Yesu akamwambia, "Lisha wanakondoo wangu." **16** Akamwambia mara ya pili, "Simon mwana wa Yona, je, wanipenda?" Petro akamwambia, "Ndiyo, Bwana; wewe wajua kuwa nakupenda. "Yesu akamwambia, "Chunga kondoo wangu." **17** Akamwambia tena mara ya tatu, "Simon, mwana wa Yohana, Je wanipenda?" Naye Petro alihuzunika kwa vile alivyomwambia mara ya tatu, "Je Wewe wanipenda?" Naye akamwambia, "Bwana, unajua yote; unajua kuwa nakupenda." Yesu akamwambia, Lisha kondoo wangu. **18** Amini, amini, nakuambia, ulipokuwa kijana ulizoea kucaa nguo mwenywewe na kwenda kokote ulikotaka; lakini utakapokuwa mzee, utanyosha mikono yako, na mwingine atakuvalisha nguo na kukupeleka usikotaka kwenda." **19** Yesu alisema haya ili kuonesha ni aina gani ya kifo ambacho Petro angemtukiza Mungu. Baada ya kuwa amesema haya, akamwambia Petro, "Nifuate." **20** Petro aligeuka na kumwona yule mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda akawafuata- Huyu ndiye aliye kuwa amajiegemeza kwenye kifua cha Yesu wakati wa chakula cha jioni na kumwuliza, "Bwana, ni nani atakayekusaliti?" **21** Petro alimwona na kisha akamwuliza Yesu, "Bwana, Huyu mtu atafanya nini?" **22** Yesu akajibu, "Kama nataka abaki mpaka nitakapokuja, hilo linakuhusu nini?" Nifuate." **23** Kwa hiyo habari hii ikaenea mionganoni mwa wale ndugu, kwamba mwanafunzi huyo hatakuwa. Lakini Yesu hakumwambia Petro kuwa, mwanafunzi huyo

Matendo

1 Kitabu cha zamani nilikiandika, Theofilo, nikisema yote Yesu alioanza kufanya na kufundisha, 2 mpaka siku ambayo Yeye alipokelewa juu. Hii ilikuwa baada ya kutoa amri kupitia Roho Mtakatifu kwa mitume aliokuwa amewachagua. 3 Baada ya mateso yake, Yeye alionekana kwao akiwa hai pia na vithibitisho vingi vikishuhudia. Kwa siku arobaini alijidihirisha kwao, na alizungumza kuhusu ufalme wa Mungu. 4 Alipokuwa akikutana pamoja nao, aliwaamuru wasiondoke Yerusalem, lakini wasubiri kwa ajili ya ahadi ya Baba, ambayo, alisema, "Mlisikia kutoka kwangu 5 kwamba Yohana alibatiza kabisa kwa maji, lakini mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu katika siku hizi chache." 6 Na walipokuwa wamekutanika pamoja walimuuliza, "Bwana, hivi huu ndio muda utakaowarudishia Israeli ufalme?" 7 Yeye akawaambia, "Siyo sawa kwenu kujua wakati au majira ambayo Baba amekusudia kwa mamlaka yake mwenyewe." 8 Lakini mtapokea nguvu, wakati Roho Mtakatifu atakapokuja juu yenu, na ninyi mtakuwa mashahidi wangu kote katika Yerusalem na Uyahudi yote na Samaria mpaka mwisho wa nchi." 9 Bwana Yesu alipokwisha yasema haya, wakiwa wanatazama juu, Yeye alinuliwa juu, na wingu likamfunika wasimwone kwa macho yao. 10 Wakati wanatazama mbinguni kwa makini akienda, ghafla, watu wawili walismama katikati yao wamevaa mavazi meupe. 11 Walisema, "Enyi watu wa Galilaya, kwa nini mnasimama hapa mkitazama mbinguni?" Huyu Yesu aliyepaa juu mbinguni atarudi kwa namna ile ile kama mlivymuona akienda mbinguni. 12 Ndipo wakarudi Yerusalem kutoka kwenye mlima wa mizeituni, ambao uko karibu na Yerusalem, mwendo wa siku ya Sabato. 13 Walipofika walikwenda ghorofani walikokuwa wakikaa. Nao ni Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomaso, Batholomayo, Mathayo, Yakobo Mwana wa Alfayo, Simoni Zelote na Yuda Mwana wa Yakobo. 14 Wote waliungana kama mtu mmoja, kwa juhudhi walikuwa wakiendelea katika maombi. Pamoja na hao walikuwepo wanawake, Mariamu Mama yake Yesu, na kaka zake. 15 Katika siku zile Petro alisimama katikati ya ndugu, kama watu 120, akasema, 16 Ndugu, ilikuwa lazima kwamba maandiko yatimizwe, ambapo zamani Roho Mtakatifu alisema kwa kinywa cha Daudi kuhusiana na Yuda, ambaye aliwaelekeza wale waliomkamata Yesu. 17 Kwa kuwa ye ye aliкуwa mmoja wetu na alipokea fungu lake la faida katika hii huduma." 18 (Sasa mtu huyu alinunua eneo kwa kile alichokipokea kwa uovu wake na hapo alianguka akitanguliza kichwa, mwili ukapasuka na matumbo yake yote yakawa wazi yakamwagika. 19 Wote walioishi Yerusalem walisikia kuhusu hili, hivyo eneo hilo wakalilita kwa lugha yao "Akeldama" hilo ni "shamba la damu.") 20 "Kwenye kitabu cha Zaburi imeandikwa, 'Ngoja eneo lake liwe hame na isiruhusiwe hata mmoja kuishi pale;' na, 'Ruhusu mtu mwingine achukue nafasi yake ya uongozi.' 21 Hiyo ni muhimu, kwa hiyo, mmoja wa wanaume ambao waliambatana nasi wakati Bwana Yesu alipotoka na kuingia kati yetu, 22 kuanzia kwenye ubatizo wa Yohana mpaka siku ile alipotwaliwa juu, lazima awe shahidi wa ufufu pamoja nasi. 23 "Wakaweka mbele wanaume wawili, Yusufu aitwaye Barnaba, ambaye pia aliitwa Yusto na Mathia. 24 Wao waliomba wakisema, "Wewe, Bwana, ujuaye miyo ya watu wote, hivyo weka wazi yupi kati ya wawili hawa ambaye umemchagua 25 kuchukua nafasi katika huduma na utume, ambapo Yuda alitenda uovu na kwenda mahali pake." 26 Wakapiga kura kwa ajili yao, na kura ikamwangukia Mathia ambaye alihesabiwa pamoja na wale mitume kumi na moja.

2 Ilipofika siku ya Pentekoste, wote walikuwa pamoja sehemu moja. 2 Ghafla ikatokea muungurumo kutoka mbinguni kama upepo mkali. ukaijaza nyumba yote walimokuwa wameketi. 3 Hapo zikawatokea ndimi, kama ndimi za moto zimegawanyika, zikawa juu yao kila mmoja wao. 4 Wao wote wakajazwa na Roho Mtakatifu na wakaanza kusema kwa lugha zingine, kama vile Roho alivyowajalia kusema. 5 Sasa walikuwapo wayahudi waliokuwa wanaishi Yerusalem, wacha Mungu, kutoka kila taifa chini ya mbingu. 6 Ngurumo hizi ziliposikiwa, kundi la watu likaja pamoja na wakiwa na wasiwasi kwa sababu kila mtu aliwasikia wakiongea kwa lugha yake mwenyewe. 7 waliduwaa na kushangazwa, wao walisema, "Kweli, hawa wote wanaoongea siyo Wagalilaya? 8 Kwa nini sisi tunawasikia, kila mmoja katika lugha tulizozaliwa nazo? 9 Waparthia na Wamedi na Waelamu, na hao waishio Mesopotamia, Uyahudi, na Kapadokia,

na katika Ponto na Asia, 10 katika Frigia, Pamfilia, kwa ujasiri kuhusu baba yetu Daudi: ye ye alikuwa katika Misri, na sehemu ya Libya hata Kirene, na na akazikwa, na kaburi lake liko pamoja nasi hata wageni kutoka Rumi, 11 Wayahudi na waongofu, hivi leo. 30 Hivyo, alikuwa nabii na alijua kuwa Wakrete na Waarabu, tunawasikia wakizungumza Mungu alishaapa kwa kiapo kwake, kwamba ataweka katika lugha zetu kuhusu kazi za uweza wa Mungu." mmoja katika uzao wake kwenye kiti cha enzi. 31 12 Wote walikuwa wameduwaa na kutatanishwa; Aliliona hili mapema, na akasema kuhusu ufufuo walisemezana wao kwa wao, "Hii ina maana gani?" wa Kristo, 'wala alikuwa hakuachwa kuzimu, wala 13 Lakini wengine walidhihaki wakisema, "Hawa mwili wake haukuoza.' (Hadès g86) 32 Huyu Yesu - wamejazwa kwa mvinyo mpya." 14 Lakini Petro Mungu alimfufua, ambaye sisi wote ni mashahidi. akasimama pamoja na wale kumi na mmoja, akapaza 33 Kwa hiyo, akiwa ameinuliwa katika mkono wa sauti, akawaambia, "Watu wa Yudea na wote mnaoishi kuume wa Mungu, na akiwa amepokea ahadi ya hapa Yeruselemu, hili ilijulikane kwenu, sikilizeni kwa Roho Mtakatifu kutoka kwa Baba, ye ye amemimina makini maneno yangu. 15 Watu hawa hawajalewa hii ahadi, ambaye ninyi mnaona na kusikia. 34 Kwani kama mnavyodhani, sababu saa hizi ni asubuhi saa Daudi hakupaa kwenda mbinguni, lakini anasema, tatu. 16 Lakini hili lilikuwa limesemwa kupitia kwa 'BWANA alisema kwa Bwana wangu, 35 "keti mkono nabii Yoeli: 17 Itakuwa katika siku za mwisho; Mungu wangu wa kulia, mpaka nitakapowafanya adui zako asema, nitamwaga Roho wangu kwa watu wote. kigoda kwa ajili ya miguu yako. 36 Kwa hiyo nyumba Wana wenu na binti zenu watatoa unabii, vijana wenu yote ya Israeli na ijue kwa hakika kwamba Mungu wataona maono, na wazee wenu wataota ndoto. 18 amemfanya Yeye kuwa Bwana na Kristo, huyu Yesu Vilevile juu ya watumishi wangu na watumishi wangu ambaye mlimsulibisha." 37 Sasa waliposikia hivyo, wa kike katika siku hizo, nitamwaga Roho wangu, wakachomwa katika miyo yao, wakamwambia Petro nao watatabiri. 19 Nitaonesha maajabu juu angani na mitume wengine, "Ndugu, tufanyeje?" 38 Na Petro na ishara chini duniani, damu, moto, na mafusho akawaambia, "Tubuni na Mbatizwe, kila mmoja wenu, ya moshi. 20 Na jua litabadilishwa kuwa giza na katika jina la Yesu Kristo kwa ajili ya msamaha mwezi kuwa damu, kabla hajaja siku kuu na ya wa dhambi zenu, na mtapokea zawadi ya Roho ajabu ya Bwana. 21 itakuwa ya kwamba kila mmoja Mtakatifu. 39 Kwani kwenu ni ahadi na kwa watoto ambaye huliitia jina la Bwana ataokoka.' 22 Watu wenu na kwa wale wote walioko mbali, watu wengi wa Israeli, sikieni maneno haya: Yesu wa Nazareti, kwa kadri Bwana Mungu wetu atakavyowaita." 40 mwanadamu aliyethibitishwa na Mungu kwenu kwa Kwa maneno mengi alishuhudia na kuwasih; alisema, matendo ya uweza na maajabu, na ishara ambazo "Jiokoeni mtoke katika kizazi hiki kiovu." 41 Ndipo Mungu kupitia Yeye katikati yenu, kama ninyi wenye wakayapokea maneno yake na wakabatizwa, hapo mnavyoju: 23 Kwa sababu ya mpango uliokusudiwa wakaongezeka katika siku hiyo kama nafsi elfu tatu. tangu mwanzo, na maarifa ya Mungu, alitolewa, na 42 Wakaendelea katika mafundisho ya mitume na ninyi, kwa mikono ya watu wahalifu, mlimsulibisha na ushirikiano, katika kuumega mkate na katika maombi. kumuua, 24 ambaye Mungu alimwinua, akauondoa 43 Hofu ikaja juu ya kila nafsi, na maajabu mengi na uchungu wa mauti kwake, kwasababu haikuwezekana ishara zikafanyika kupitia mitume. 44 Wote walioamini kwake kumilikiwa na huo. 25 Hivyo Daudi anasema walikuwa pamoja na kuwa na vitu vyao kwa pamoja, kuhusu ye ye, 'Nilimwona Bwana daima mbele ya 45 na waliuza vitu na milki zao na kugawanya kwa uso wangu, ye ye yuko mkono wangu wa kulia hivyo wote kulingana na hitaji la kila mmoja. 46 Hivyo siku basi sitasogezwa. 26 Kwa hiyo moyo wangu ulikuwa baada ya siku waliendelea wakiwa na lengo moja na furaha na ulimi wangu ulifurahishwa. Pia mwili katika hekalu, na walimega mkate kwenye kaya, na wangu utaishi katika ujasiri. 27 Hutaiacha nafsi yangu walishiriki chakula kwa furaha na unyenyekevu wa iende kuzimu, wala hutaruhusus Mtakatifu wako kuona moyo; 47 walimsifu Mungu na wakiwa na kibali na uozo. (Hadès g86) 28 Wewe umedhihirisha kwangu watu wote. Bwana aliwaongeza siku kwa siku ambao njia za uzima; utanifanya nijae furaha mbele ya uso walikuwa wakiokolewa.

wako.' 29 Ndugu, ninaweza kuzungumza kwenu

3 Sasa Peter na Yohana walikuwa wanaelekeea vya manabii wote, kwamba huyu Kristo atateseka, katika hekalu wakati wa maombi, saa tisa. **2** sasa ameyatimiza. **19** Kwa hiyo, tubuni na mgeuke, ili Mtu fulani, kiwete tangu kuzaliwa, alikuwa akibebwa kwamba dhambi zenu ziweze kuondolewa kabisa, kila siku na alikuwa akilazwa katika mlango wa kusudi zije nyakati za kuburudika kutokana na uwepo hekalu uitwao mzuri, ili aweze kuomba sadaka wa Bwana; **20** na kwamba aweze kumtuma Kristo kutoka kwa watu waliokuwa wakielekeea hekaluni. **3** ambaye ameshateuliwa kwa ajili yenu, Yesu. **21** Yeye Alipowaona Petro na Yohana wanakaribia kuingia hekaluni, aliomba sadaka. **4** Petro, akimkazia macho, pamoa na Yohana, alisema, "tutazame sisi." **5** Kiwete akawatazama, akitazamia kupokea kitu fulani kutoka kwa. **6** Lakini Petro akasema, "fedha na dhahabu mimi sina, lakini kile nilichonacho nitatoa kwako. Katika jina la Yesu Kristo wa Nazareth, tembea." **7** ninyi. **23** Itatokea kwamba kila mtu ambaye hasikilizi Petro akamchukua kwa mkono wake wa kulia, na kwa nabii huyo ataangamizwa kabisa atoke katy ya akamwinua juu: mara moja miguu yake na vifundo watu.' **24** Ndiyo, na manabii wote tokea Samwelii vya mifupa yake vikapata nguvu. **8** Akiruka juu, mtu na wale waliofufata baada yake, walizungumza na kiwete alisimama na akaanza kutembea; akaingia walitangaza siku hizi. **25** Ninyi ni wana wa manabii hekaluni pamoa na Petro na Yohana, akitembea, na wa agano ambalo Mungu alilifanya pamoa na akiruka, na kumsifu Mungu. **9** Watu wote walimwona mababu, kama alivyosema kwa Abrahamu, 'Katika akitembea na akimsifu Mungu. **10** Wakatambua mbegu yako familia zote za dunia zitabarikiwa.' **26** kwamba alikuwa ni yule mtu ambaye alikuwa akikaa Baada ya Mungu kumwinua mtumishi wake, alimtuma akiomba sadaka kwenye mlango mzuri wa hekalu; kwenu kwanza, ili awabariki ninyi kwa kugeuka kutoka walijawa na mshangao na kustaajabu kwa sababu katika uovu wenu."

ya kile kilichotokea kwake. **11** Namna alivyokuwa amewashikilia Petro na Yohana, watu wote kwa pamoa wakakimbilia kwenye ukumbi uitwao wa Sulemani, wakishangaa sana. **12** Petro alipoliona hili, ye ye akawajibu watu, "Enyi watu wa Israel, kwa nini mnashangaa? Kwa nini mnayaelekeza macho yenu kwetu, kama kwamba tumefanya huyu atembee kwa nguvu zetu wenywewe au uchaji wetu?" **13** Mungu wa Ibrahimu, na wa Isaka, na wa Yakobo, Mungu wa Baba zetu, amemtukuza mtumishi wake Yesu. Huyu ndiye ambaye ninyi mlimkabidhi na kumkataa mbele ya uso wa Pilato, japo ye ye alikuwa ameamua kumwachia huru. **14** Mlimkataa Mtakatifu na Mwenye Haki, na badala yake mkataka muuaji aachwe huru. **15** Ninyi mlimuua Mfalme wa uzima, ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu - Sisi ni mashahidi wa hili. **16** Sasa, kwa imani katika jina lake, mtu huyu ambaye mnawawona na kujua, alifanywa kuwa na nguvu. Imani ambayo inapitia kwa Yesu imempa ye ye afya hii kamilifu, mbele yenu ninyi nyote. **17** Sasa, Ndugu, najua kwamba mlitenda katika ujinga, ndivyo pia walivyofanya viongozi wenu. **18** Lakini mambo ambayo Mungu aliwaambia mapema kwa vinywa

4 Wakati Petro na Yohana walipokuwa wakizungumza na watu, makuhani na mlinzi wa hekalu na masadukayo waliwaendea. **2** Walikuwa wameudhika sana kwa sababu Petro na Yohana walikuwa wanawafundisha watu kuhusu Yesu na kutangaza juu ya kufufuka kwake kutoka kwa wafu. **3** Waliwakamata na kuwaweka gerezani hadi asubuhi iliyofuata, kwani tayari ilikuwa jioni. **4** Lakini watu wengi waliokuwa wamesikia ujumbe waliamini; na idadi ya wanaume waliokuwa wameamini walikadiliwa kuwa elfu tano. **5** Hata ilipofika asubuhi siku iliyofuata, kwamba wakuu wao, wazee na waandishi, kwa pamoa walikusanyika Yerusalem. **6** Anasi kuhani mkuu alikuwepo, na Kayafa, na Yohana, na Iskanda, na wote waliokuwa ni ndugu wa kuhani mkuu. **7** Walipokuwa wamewaweka Petro na Yohana katikati yao, waliwaliliza, "Kwa uwezo gani, au kwa jina gani mmeefanya hili?" **8** Kisha, Petro, akiwa amejaah Roho Mtakatifu, akawaambia, "Ninyi wakuu wa watu, na wazee, **9** kama sisi siku ya leo tunahojija kuhusu tendo jema lilifanywa kwa mtu huyu mgonjwa - kwa namna gani mtu huyu alifanywa mzima? **10** Hebu lijilikane hilo kwenu na kwa watu wote katika

Israel, kwamba kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, Wafalme wa dunia wamejipanga pamoja, na watawala ambaye mlimsulibisha, ambaye Mungu alimfufua wamekusanyika kwa pamoja dhidi ya Bwana na kutoka kwa wafu, ni kwa njia yake kwamba mtu dhidi ya masihi wake.” 27 Ni hakika, wote Herode na huyu anasimama hapa mbele yenu akiwa mwenye Pontio Pilato, pamoja na watu wa mataifa na watu wa afya. 11 Yesu Kristo ni jiwe ambalo ninyi wajenzi Israeli, walikusanyika kwa pamoja katika mji huu dhidi mlilidharau, lakini ambalo limefanywa kuwa jiwe kuu ya mtumishi wako mtakatifu Yesu, ambaye ulimpaka la pembeni. 12 Hakuna wokovu katika mtu mwingine mafuta. 28 Walikusanyika kwa pamoja kufanya yote awaye yote. Kwa maana hakuna jina jingine chini ya ambayo mkono wako na mapenzi yako yaliyaamuru mbingu walilopewa watu, ambalo kwa hilo tunaweza tangu awali kabla hayajatokea. 29 Sasa, Bwana, kuokolewa.” 13 Sasa walipoona ujasiri wa Petro yaangalie matisho yao, na ukawajaalie watumishi na Yohana, na wakagundua kwamba walikuwa wako kulinena neno lako kwa ujasiri wote. Ili 30 ni watu wakawaida wasio na elimu, walishangaa, kwamba unaponyosha mkono wako kuponya, ishara wakafahamu kwamba Petro na Yohana wamekuwa na maajabu viweze kutokea kuititia jina la mtumishi pamoja na Yesu. 14 Kwa sababu walimwona yule mtu wako mtakatifu Yesu.” 31 Walipomaliza kuomba, eneo aliyeponya amesimama pamoja nao, hawakuwa na ambalo walikusanyika kwa pamoja likatikiswa, na kitu cha kusema dhidi ya hili. 15 Lakini walipokuwa wote wakajazwa na Roho Mtakatifu, na walinena wamekwisha kuwaamuru mitume waondoke mbele neno la Mungu kwa ujasili. 32 Idadi kubwa ya wale ya mukutano wa baraza, walizungumza wao kwa wao. walioamini walikuwa na moyo mmoja na roho moja: 16 Walisema, tutawafanyaje watu hawa? Ni kweli na hakuna hata mmoja wao aliyesema kwamba kwamba muujiza wa ajabu umefanyika kuititia wao chochote alichomiliki kilikuwa cha kwake mwenyewe; unajulikana na kila mmoja anayeishi Yerusalem; badala yake walikuwa na vitu vyote shirika. 33 hatuwezi kulikataa hilo. 17 Lakini, ili kwamba jambo Kwa nguvu kubwa mitume walikuwa wakiutangaza hili lisienee mionganoni mwa watu, hebu tuwaonye ushuhuda wao kuhusu ufufuo wa Bwana Yesu, na wasinene tena kwa mtu yeyote kwa jina hili. 18 neema kubwa ilikuwa juu yao wote. 34 Hapakuwa Waliwaita Petro na Yohana ndani na kuwaamuru na mtu yeyote mionganoni mwao aliyepongukiwa na kamwe wasinene wala kufundisha kwa jina la Yesu. mahitaji, kwa sababu watu wote waliokuwa na hati 19 Lakini Petro na Yohana walijibu na kuwaambia, za viwanja au nyumba, waliviiza na kuleta pesa ya “Kama ni sahihi machoni pa Mungu kuwatii ninyi kuliko vitu waliyokuwa wameuza 35 na kuviweka chini ya Mungu, hukumuni wenyewe. 20 Maana sisi hatuwezi miguu ya mitume. Na mgawanyo ulifanywa kwa kila kuacha kuyanena mambo ambayo tumeyaona na muumini, kulingana na kila mmoja alivyokuwa na kuyasikia.” 21 Baada ya kuwaonya sana Petro na hitaji. 36 Yusufu, mlawi, mtu kutoka Kipro, alipewa Yohana, waliwaacha waende. Hawakuweza kupata jina la Barnabasi na mitume (hiyo ikitafasiriwa, ni sababu yoyote ya kuwaadhibu, kwa sababu watu wote walikuwa wakimsifu Mungu kwa kile kilichokuwa aakaleta fedha, akaziweka chini ya miguu ya mitume. kimetendeka. 22 Mtu aliyeokuwa amepokea muujiza 5 Hivyo, mtu mmoja aliyeitwa Anania, na Safira wa uponyaji alipata kuwa na umri zaidi ya miaka arobaini. 23 Baada ya kuwaacha huru, Petro na Yohana walikuja kwa watu wao na kuwataarifu yote ambayo makuhani wakuu na wazee walikuwa wamewaambia. 24 Walipoyasikia, walipaza sauti zao kwa pamoja kwa Mungu na kusema, “Bwana, wewe uliyumba mbingu na dunia na bahari na kila kitu ndani yake, 25 wewe ambaye, kwa Roho Mtakatifu, kwa kinywa cha baba yetu Daudi, mtumishi wako, ulisema, “Kwanini watu wa mataifa wamefanya ghasia, na watu wametafakari mambo yasiyofaa? 26

mke wake pia alilijua hili), na aakaleta sehemu iliyobakia na kuiweka kwenye miguu ya mitume. 3 Lakini Petro akasema, “Anania, kwa nini shetani amejaza moyo wako kusema uongo kwa Roho Mtakatifu na kuficha sehemu ya mali ya shamba? 4 Wakati lilipokuwa halijauzwa, halikuwa ni mali yako? Na baada ya kuuzwa, halikuwa chini ya uamuzi wako? Ilikuaje uwaze jambo hili moyoni mwako? Hujawadanganya wanadamu, bali umemdanganya Mungu.” 5 Katika kusikia maneno

haya, Anania alidondoka chini na akakata roho. langoni, lakini tulipokuwa tukifungua, hatukuona mtu Na hofu kubwa iliwajia wote waliosikia hili. 6 ndani.” 24 Sasa wakati jemedari wa hekaluni na Vijana wakaja mbele na kumtia katika sanda, na makuhani wakuu waliposikia maneno haya, waliingiwa kumpeleka nje na kumzika. 7 Baada ya masaa na shaka kubwa kwa ajili yao wakiwaza litakuwaje matatu hivi, mke wake alilingia ndani, asijue ni jambo hili. 25 Kisha mmoja akaja na kuwaambia, nini kilichokuwa kimetokea. 8 Petro akamwambia, “Watu mliowaweka gerezani wamesimama hekaluni “Niambie, kama mliuza shamba kwa thamani hiyo.” na wanafundisha watu.” 26 Hivyo jemedari alienda Akasema, “Ndiyo, kwa thamani hiyo.” 9 Kisha pamoja na watumishi, na wakawaleta, lakini bila Petro akamwambia, “Inakuwaje kwamba mmepatana ya kufanya vurugu, kwa sababu waliwaogopa watu kwa pamoja kumjaribu Roho wa Bwana? Angalia, wangeweza kuwapiga kwa mawe. 27 Walipokwisha miguu ya wale waliomzika mme wako iko mlangoni, kuwaleta, waliwaweka mbele ya baraza. Kuhani mkuu na watakubeba na kukupeleka nje.” 10 Ghafla aliwahoji 28 akisema, “Tuliwaamuru msifundishe akadondoka miguuni pa Petro, akakata roho, na kwa jina hili, na bado mmeijaza Yerusalem kwa wale vijana wakaja ndani wakamkuta ameshakufa. fundisho lenu, na kutamani kuleta damu ya mtu Wakambeba kumpeleka nje, na kumzika karibu na huyu juu yetu.” 29 Lakini Petro na mitume wakajibu, mmewe. 11 Hofu kubwa ikaja juu ya kanisa zima, “Lazima tumtii Mungu kuliko watu. 30 Mungu wa baba na juu ya wote walioyaskia mambo haya. 12 Ishara zetu alimfufua Yesu, mliyemuua, kwa kumtundika nydingi na maajabu vilikuwa vinatokea mionganii mwa juu ya mti. 31 Mungu alimtukuza katika mkono watu kupitia mikono ya mitume. Walikuwa pamoja wake wa kuume, na kumfanya kuwa Mkuu na katika ukumbi wa Sulemani. 13 Lakini, hakuna mtu mwokozi, kutoa toba kwa Israeli, na msamaha wa mwingine tofauti aliyejewa na ujasiri wa kuambatana dhambi. 32 Sisi ni mashahidi wa mambo haya, na nao; hata hivyo, walipewa heshima ya juu na watu. 14 Roho Mtakatifu, ambaye Mungu amemtoa kwa wale Na pia, waamini wengi walikuwa wakiongezekwa wanaomtii.” 33 Wajumbe wa baraza waliposikia hivi, Bwana, idadi kubwa ya wanaume na wanawake, 15 walishikwa na hasira wakataka kuwaua mitume. 34 kiasi kwamba hata waliwabebe wagonjwa mitaani, na Lakini pharisayo aliyeitwa Gamalieli, mwalimu wa kuwalaza vitandani na kwenye makochi, ili kwamba sheria, aliyeleshimiwa na watu wote, alisimama na Petro akiwa anapita, kivuli chake kiweze kushuka juu kuwaamuru mitume wachukuliwe nje kwa muda mfupi. yao. 16 Hapo pia, idadi kubwa ya watu walikuja kutoka 35 Kisha akaawaambia, “Wanaume wa Israeli, iweni miji iliyozunguka Yerusalem, wakiwaleta wagonjwa makini sana na kile mnachopendekeza kuwafanyia na wote waliopagawa na roho wachafu, na wote watu hawa. 36 Kwa sababu, zamani zilizopita, Theuda waliponywa. 17 Lakini kuhani mkuu aliiinuka, na wote aliiinuka na kujidai kuwa mtu mkuu, na idadi ya waliokuwa pamoja naye (ambao ni wa dhehebu la watu, wapata mia nne walimfufa. Aliuawa, na wote masadukayo); na walijawa na vivu 18 wakanyosha waliokuwa wanamtii walitawanyika na kupotea. 37 mikono yao kuwakamata mitume na kuwaweka ndani Baada ya mtu huyu, Yuda mgalilaya, aliiinuka siku ya gereza la jumla. 19 Na wakati wa usiku malaika wa zile za kuandikwa sensa, akavuta watu wengi nyuma Bwana akaifungua milango ya gereza na kuwaongoza yake. Naye pia alipotea na wote waliokuwa wakimtii nje na kusema, 20 “Nendeni, mkasimame hekaluni walitawanyika. 38 Sasa nawaambia, jiepusheni na na kuwaambia watu maneno yote ya Uzima huu.” watu hawa na muwaache wenyewe, kwa sababu, 21 Waliposikia hili, waliingia hekaluni wakati wa kama mpango huu au kazi hii ni ya watu itatupwa. kupambazuka na kufundisha. Lakini, kuhani mkuu 39 Lakini kama ni ya Mungu, hamtawenza kuwazuia; alikuja na wote waliokuwa naye, na kuitisha baraza mnawenza mkajikuta hata mnashindana na Mungu.” Iote kwa pamoja, na wazee wote wa watu wa Israeli, Hivyo, walishawishika na maneno yake. 40 Kisha, na kuwatuma gerezani ili kuwaleta mitume. 22 Lakini waliwaita mitume ndani na kuwachapa na kuwaamuru watumishi waliokwenda, hawakuwakuta gerezani, wasinene kwa jina la Yesu, na wakawaacha waende walirudi na kutoa taarifa, 23 “Tumekuta gereza zao. 41 Waliondoka mbele ya baraza wakifurahi kwa limefungwa vizuri salama, na walinzi wamesimama sababu wamehesabiwa kuwa wamestahili kuteseka

na kutoheshimiwa kwa ajili ya Jina hilo. 42 Kwa hiyo, kila siku, ndani ya hekalu na kutoka nyumba hadi nyumba waliendelea kufundisha na kuhubiri Yesu kuwa ni Masihi.

6 Sasa katika siku hizi, wakati idadi ya wanafunzi ilipokuwa inaongezeka, lalamiko la Wayahudi wa Kiyunani lilianza dhidi ya Waembrania, kwa sababu wajane wao walikuwa wanasaaulika katika mgao wa kila siku wa chakula. 2 Mitume kumi na wawili waliwaita kusanyiko lote la wanafunzi na kusema, "Sio sahihi kwetu kuliacha neno la Mungu na kuhudumia mezani. 3 Kwa hiyo, ndugu, chagueni, wanaume saba, kutoka mionganini mwenu, watu wema, waliojaa Roho na hekima, ambao tunaweza kuwakabidhi huduma hii. 4 Na sisi, tutaendelea daima katika kuomba na katika huduma ya neno." 5 Hotuba yao ikaupendeza mukutano wote. Hivyo, wakamchagua Stefano, mtu alieejaa imani na Roho Mtakatifu, na Filipo, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena, na Nikolao, mwongofu kutoka Antiochia. 6 Waumini waliwaleta watu hawa mbele ya mitume, walioomba na badaye wakawawekea mikono yao. 7 Hivyo, neno la Mungu lilienea; na idadi ya wanafunzi ilizidi kuongezeka huko Yesrusalem; na idadi kubwa ya makuhani wakaitii imani. 8 Na Stefano, alieejaa neema na nguvu, alikuwa akifanya maajabu na ishara kubwa mionganini mwa watu. 9 Lakini hapo wakainuka baadhi ya watu wafuasi wa Sinagogi liitwalo Sinagogi la Mahuru, na la Wakirene na la Waeskanderia, na baadhi kutoka Kilikia na Asia. Watu hawa walikuwa wakihojiana na Stefano. 10 Lakini, hawakuweza kushindana na hekima na Roho ambayo Stefano alikuwa akitumia katika kuzungumza. 11 Kisha waliwashawishi baadhi ya watu kwa siri kusema, "Tumesikia Stefano akizungumza maneno ya kufuru dhidi ya Musa na dhidi ya Mungu." 12 Waliwashurutisha watu, wazee, na waandishi, na kumwendea Stefano, wakamkamata, na kumleta mbele ya baraza. 13 waliwaleta mashahidi wa uongo, waliosema, "mtu huyu haachi kunena maneno mabaya dhidi ya eneo hili takatifu na sheria. 14 Kwani tumemsikia akisema kwamba huyu Yesu wa Nazareti atapaharibu mahali hapa na kuzibadili desturi tulizokabidhiwa na Musa." 15 Kila mmoja aliyekuwa katika baraza, akaelekeza macho yake kumwangalia Stefano, nao wakauna uso wake ulikuwa kama uso wa malaika.

7 Kuhani mkuu akasema, "mambo haya ni ya kweli"? 2 Stephano akasema, "Ndugu na mababa zangu, nisikilizeni mimi: Mungu wa utukufu alimtokea baba yetu Abrahamu wakati alipokuwa Mesopotamia, kabla hajaishi Harani," 3 akamwambia, 'Ondoka katika nchi yako na jamaa zako na uende katika nchi nitakayokuonyesha'. 4 Kisha akaondoka katika nchi ya Ulkaldayo akaishi Harani, kutoka hapo, baada ya baba yake kufa, Mungu akamleta kwenye nchi hii, wanayoishi sasa. 5 Hakumpa chochote kama urithi wake, hapakuwa na sehemu hata ya kuweka mguu. Lakini Abrahamu aliahidiwa hata kabla hajapata mtoto kuwa atapewa nchi kama miliki yake na uzao wake. 6 Mungu alinena naye hivi, ya kwamba wazao wake wangeishi katika nchi ya ugeni, na kwamba wenyeji wa huko watawafanya kuwa watumwa wao na kuwatenda vibaya kwa muda wa miaka mia nne. 7 Na Mungu akasema, nitalihukumu taifa ambalo litawafanya mateka, na baada ya hapo watatoka na kuniabudu katika sehemu hii.' 8 Na akampa Abrahamu agano la tohara, hivyo Abrahamu akawa baba wa Isaka akamtahiri siku ya nane; Isaka akawa baba wa Yakobo, na Yakobo akawa baba wa mababu zetu kumi na wawili. 9 Mababu zetu wakamwonea vivu Yusufu wakamuuza katika nchi ya Misri, na Mungu alikuwa pamoja naye, 10 na akamwokoa katika mateso yake, na akampa fadhili na hekima mbele ya Farao mfalme wa Misri. Farao akamfanya awe mtawala juu ya Misri na juu ya nyumba yake yote. 11 Basi kukawa na njaa kuu na mateso mengi katika nchi ya Misri na Kanani, na baba zetu hawakupata chakula. 12 Lakini Yakobo aliposikia kuna nafaka Misri, aliwatuma baba zetu kwa mara ya kwanza. 13 Katika safari ya pili Yusufu akajionyesha kwa ndugu zake, familia ya Yusufu ikajulikana kwa Farao. 14 Yusufu akawatuma ndugu zake kwenda kumwambia Yakobo baba yao aje Misri, pamoja na jamaa yake, jumla ya watu wote ni sabini na tano. 15 Hivyo Yakobo akashuka Misri; kisha akafa ye ye pamoja na baba zetu. 16 Wakachukuliwa hata Shekemu wakazikwa katika kaburi ambalo Abrahamu alilinunua kwa vipande vyta fedha kutoka kwa wana wa Hamori huko Shekemu. 17 Wakati wa ile ahadi ambayo Mungu alimwahidi Abrahamu ulipokaribia, watu wakiwa wameongezeka huko Misri, 18 wakati huo aliiinka mfalme mwingine juu ya Misri, mfalme asiyejua kuhusu Yusufu. 19 Huyo

mfalme mwingine akawadanganya watu wetu na atawainulieni nabii kutoka miongoni mwa ndugu zenu, kuwatenda mabaya baba zetu, na kuwatupa watoto nabii kama mimi'. 38 Huyu ni mtu ambaye alikuwa wao wachanga ili wasiishi. 20 Katika kipindi kile Musa katika mkutano jangwani na malaika ambaye aliongea alizali; alikuwa mzuri mbele za Mungu, akalelewa naye katika mlima Sinai. Huyu ndiye mtu ambaye miezi mitatu katika nyumba ya baba yake. 21 Wakati alikuwa na baba zetu, huyu ni mtu ambaye alipokea alipotupwa, binti wa Farao alimchukua akamlea kama neno lililo hai na kutupatia sisi. 39 Huyu ni mtu ambaye mwanaye. 22 Musa alifundishwa mafundisho yote ya baba zetu walikataa kumtii; walimsukumia mbali, na Kimisri; alikuwa na nguvu katika maneno na matendo. katika miyo yao waligeukia Misri. 40 Katika kipindi 23 Lakini baada ya kutimiza miaka arobaini, ikamjia hicho walimwambia Haruni.'tutengenezee miungu katika moyo wake kuwatemeblea ndugu zake, wana itakayotongoza. Huyo Musa, aliyekuwa aktuongoza wa Israeli. 24 Alipomwona Mwisraeli akitendewa kutoka katika nchi ya Misri, hatujui kilichompata.' mabaya, Musa alimtetea na kulipiza kisasi aliyekuwa 41 Hivyo wakatengeneza ndama kwa siku hizo na akimwonea kwa kumpiga Mmisiri: 25 akifikiri kuwa wakatoa sadaka kwa hiyo sananmu na wakafurahi ndugu zake watafahamu kwamba Mungu anawaokoa kwa sababu ya kazi ya mikono yao. 42 Lakini Mungu kwa mkono wake, lakini hawakufahamu. 26 Siku aliwageuze na kuwapa waabudu nyota wa angani, iliyofuata akaenda kwa baadhi ya Waisraeli waliokuwa kama ilivyoandikwa kwenye kitabu cha manabii, 'Je wanagombana; akajaribu kuwapatanisha; akisema,' Mmenitolea mimi sadaka za wanyama mliowachinja Mabwana, Ninyi ni ndugu; mbona mnakoseana jangwani kwa muda wa miaka arobaini, nyumba ya ninyi kwa ninyi? 27 Lakini aliyejkosea jirani yake Israeli? 43 Mmekubali hema ya kukutania ya Moleki akamsukumia mbali, na kusema, 'Nani kakufanya na nyota ya mungu refani, na picha miliyotengeneza mtawala na muhukumu wetu? 28 Wewe unataka na kuwaabudu wao: na nitawapeleka mbali zaidi ya kuniua, kama uliyomuu Mmisri jana?' 29 Musa Babeli.' 44 Baba zetu walikuwa na hema ya kukutania akakimbia baada ya kusikia hivyo; akawa mgeni ya ushuhuda jangwani, kama Mungu alivyoamuru katika nchi ya Midiani, ambapo akawa baba wa alipoongea na Musa, kwamba angeitengeneza kwa wana wawili. 30 Baada ya miaka arobaini kupita, mfano wa ule aliouona. 45 Hili ni hema ambalo baba malaika akamtokea katika jangwa la mlima Sinai, zetu, kwa wakati wao, waliletwa katika nchi na Joshua. katika mwali wa moto ndani ya kichaka. 31 Wakati Hii ilitokea wakati walipoingia kumiliki taifa ambalo Musa alipoona moto, alishangaa na kustaajabia kile Mungu aliwafukuza kabla ya uwepo wa baba zetu. Hii alichokiona, na alipojaribu kukisogelea ili kikitazama, ilikuwa hivi hadi siku za Daudi, 46 ambaye alipata sauti ya Bwana ikamjia Ikitisema, 32 'Mimi ni Mungu kibali machoni pa Mungu,' na akaomba kutufuta wa baba zako, Mungu wa Abrahamu, na wa Isaka, makao kwa Mungu wa Yakobo. 47 Lakini Selemani na wa Yakobo'. Musa alitetemeka na hakuthubutu alimjengea nyumba ya Mungu. 48 Hata hivyo Aliye Juu kuangalia. 33 Bwana akamwambia, 'Vua viatu vyako, haishi kwenye nyumba zilizojengwa kwa mikono; hii ni sehemu uliposimama ni mahali patakatifu. 34 Nimeona kama nabii alivyosema, 49 Mbingu ni kitu changu cha mateso ya watu wangu waliopo Misri; Nimesikia enzi, na dunia ni sehemu ya kuwekeea miguu yangu. kuugua kwao, nami nimeshuka ili niwaokoe; sasa Nyumba ya aina gani mtanijengea?, asema Bwana: njoo, nitakutuma wewe Misri.' 35 Huyu Musa ambaye au ni wapi sehemu yangu ya kupumzikia? 50 Siyo walijemkataa, wakati waliposema, 'nani kakufanya mkono wangu uliofanya hivi vitu vyote?' 51 Enyi watu kuwa mtawala na mwamuzi wetu?' alikuwa ndiye wenye shingo ngumu msiotahirwa miyo na masikio, ambaye Mungu alimtuma awe mtawala na mkombozi. kila mara mnampinga Roho Mtakatifu,' mnatenda Mungu alimtuma kwa mkono wa malaika ambaye kama baba zenu walivytenda. 52 Ni nabii gani katika alimtokea Musa kichakani. 36 Musa aliwaongoza manabii ambaye baba zenu hawakumtesa? Waliwaua kutoka Misri baada ya kufanya mijiza na ishara katika manabii wote waliofanya kabla ya ujio wa Mmoja Misri na katika bahari ya Shamu, na katika jangwa mwenye Haki, na sasa mmekuwa wasaliti na wauaji kwa kipindi cha miaka arobaini. 37 Ni Musa huyu wake pia, 53 enyi watu mliopokea sheria ile iliyogizwa ndiye aliywambia watu wa Israeli kuwa, 'Mungu na malaika lakini hamkuishika.' 54 Kisha wajumbe wa

baraza waliposikia mambo haya, walichomwa mioyo Na Simoni mwenyewe aliamini: baada ya kubatizwa, yao, wakamsagia meno Stefano. **55** Lakini yeye, akiwa aliendelea kuwa na Filipo; alipoona ishara na miujiza amejaa Roho Mtakatifu, alitazama mbinguni kwa iliyokuwa ikitendeka, alishangaa. **14** Wakati mitume wa makini na akauna utukufu wa Mungu,' na kumwona Yerusalem waliposikia kuwa Samaria imepokea neno Yesu amesimama mkono wa kuume wa Mungu. Ia Mungu, wakawatuma Petro na Yohana. **15** Wakati **56** Stefano akasema, "Angalia nimeona mbingu walipokuwa wakishuka wakawaombea; kwamba zimefunguka, na Mwana wa Adam amesimama mkono wampokee Roho Mtakatifu. **16** Mpaka muda huo, Roho wa kuume wa Mungu." **57** Lakini wajumbe wa baraza Mtakatifu alikuwa hajawashukia hata mmoja wao; wakapiga kelele kwa sauti za juu, wakaziba masikio walikuwa tu wamebatizwa kwa jina la Bwana Yesu. yao, wakamkimbilia kwa pamoja, **58** wakamtupa **17** Ndipo Petro na Yohana wakawawekea mikono, nje ya mji na wakampiga mawe: na mashahidi nao wakampeka Roho Mtakatifu. **18** Wakati Simoni wakavua nguo zao za nje na kuweka chini karibu alipoona kwamba Roho Mtakatifu ametolewa kupitia na miguu ya kijana aliyeitwa Sauli. **59** Walipokuwa kuwekewa mikono na mitume; akataka kuwapa pesa, wakimpiga mawe Stefano, aliendelea kumwita Bwana **19** Akasema, "Nipeni hii nguvu, ili kila nitakayemwekea na kusema, "Bwana Yesu, pokea roho yangu.". **60** mikono apokee Roho Mtakatifu." **20** Lakini Petro Akapiga magoti na kuita kwa sauti kubwa, "Bwana, usiwahesabie dhambi hii. "Aliposema haya, akakata roho.

8 Sauli alikuwa kwenye makubaliano ya kifo chake. siku hiyo ndipo alipoanza kuwatesa kinyume cha kanisa lililokuwa Yerusalem; na waaminio wote waliotawanyika katika majimbo ya Yudea na Samaria, isipokuwa mitume. **2** Watu wachamungu walimzika Stefano na kufanya maombolezo makubwa juu yake. **3** Lakini Sauli alilidhuru sana kanisa. Alikwenda nyumba kwa nyumba na kuwaburuzza nje wanawake na waume, na kuwatupia gerezani. **4** waaminio ambao walikuwa wametawanyika bado waliluhibri neno. **5** Filipo akashuka katika mji wa Samaria na akamtangaza Kristo huko. **6** Baada ya makutano kusikia na kuona ishara alizofanya Filipo; wakaweka umakini juu ya kile alichosema. **7** Kutoka hapo watu wengi waliosikia, pepo wachafu waliwatoka watu huku wakilia kwa sauti kubwa, na wengi waliopooza na viwete waliponywa. **8** Na kulikuwa na furaha kubwa katika mji. **9** Lakini palikuwa na mtu mmoja katika mji ule jina lake Simon, ambaye alikuwa akifanya uchawi; ambao aliutumia kuwashangaza watu wa taifa la Samaria, wakati akisema kuwa yeye ni mtu wa muhimu. **10** Wasamaria wote tangu mdogo hata mkubwa, wakamsikiliza; wakasema;"mtu huyu ni ile nguvu ya Mungu ambayo ni kuu." **11** Wakamsikiliza, kwa maana amewashangaza muda mrefu kwa uchawi wake. **12** Lakini wakati walipoamini kuwa Filipo alihubiri juu ya ufalme wa Mungu na juu ya jina la Yesu Kristo, walibatizwa, wanaume kwa wanawake. **13**

Na Simoni mwenyewe aliamini: baada ya kubatizwa, yao, wakamsagia meno Stefano. **55** Lakini yeye, akiwa aliendelea kuwa na Filipo; alipoona ishara na miujiza amejaa Roho Mtakatifu, alitazama mbinguni kwa iliyokuwa ikitendeka, alishangaa. **14** Wakati mitume wa makini na akauna utukufu wa Mungu,' na kumwona Yerusalem waliposikia kuwa Samaria imepokea neno Yesu amesimama mkono wa kuume wa Mungu. Ia Mungu, wakawatuma Petro na Yohana. **15** Wakati **56** Stefano akasema, "Angalia nimeona mbingu walipokuwa wakishuka wakawaombea; kwamba zimefunguka, na Mwana wa Adam amesimama mkono wampokee Roho Mtakatifu. **16** Mpaka muda huo, Roho wa kuume wa Mungu." **57** Lakini wajumbe wa baraza Mtakatifu alikuwa hajawashukia hata mmoja wao; wakapiga kelele kwa sauti za juu, wakaziba masikio walikuwa tu wamebatizwa kwa jina la Bwana Yesu. yao, wakamkimbilia kwa pamoja, **58** wakamtupa **17** Ndipo Petro na Yohana wakawawekea mikono, nje ya mji na wakampiga mawe: na mashahidi nao wakampeka Roho Mtakatifu. **18** Wakati Simoni wakavua nguo zao za nje na kuweka chini karibu alipoona kwamba Roho Mtakatifu ametolewa kupitia na miguu ya kijana aliyeitwa Sauli. **59** Walipokuwa kuwekewa mikono na mitume; akataka kuwapa pesa, wakimpiga mawe Stefano, aliendelea kumwita Bwana **19** Akasema, "Nipeni hii nguvu, ili kila nitakayemwekea na kusema, "Bwana Yesu, pokea roho yangu.". **60** mikono apokee Roho Mtakatifu." **20** Lakini Petro Akapiga magoti na kuita kwa sauti kubwa, "Bwana, usiwahesabie dhambi hii. "Aliposema haya, akakata roho.

inapatikana kwa pesa. **21** Hauna sehemu katika jambo hili, kwa sababu moyo wako si mnyoofu mbele za Mungu. **22** Hivyo basi tubu maovu yako na kumwomba Mungu labda utasamehewe fikra za moyo wako. **23** Kwa maana naona uko katika sumu ya uchungu na kifungo cha dhambi." **24** Simoni akajibu na kusema, "Mwombeni Bwana kwa ajili yangu, kwa kuwa mambo yote mliyozungumza yaweza kunitokea. **25** Wakati Petro na Yohana walipokuwa wameshuhudia na kuhubiri neno la Bwana, walirudi Yerusalem kwa njia hiyo; walihubiri injili katika vijiji vingi nya Wasamaria. **26** Basi malaika wa Bwana akanena na Filipo na kusema, "Angaza na uende kusini katika njia iendayo chini ya Yerusalem kuelekea Gaza." (Njia hii iko katika jangwa). **27** Akaangaza na kwenda. Tazama, kulikuwa na mtu wa Ethiopia, towashi mwenye mamlaka kuu chini ya kandase; malkia wa Ethiopia. Aliyewekwa juu ya hazina yake yote; naye alikuwa amekwenda Yerusalem kuabudu. **28** Alikuwa akirejea ameketi garini mwake akisoma chuo cha nabii Isaya. **29** Roho akasema na Filipo, "Sogea karibu na gari hilli ukashikamane nalo. **30** "Hivyo Filipo akaenda mbio, akamsikia akisoma katika chuo cha nabii Isaya; akasema, Je unafahamu unachosoma?" **31** Muethiopia akasema, "nitawezaje mtu asiponiongoza?" Akamsihi Filipo apande garini na kuketi pamoja naye. **32** Sasa fungu la maandiko alilokua akisoma Muethiopia ni hili; Aliongozwa kama kondoo kwenda machinjioni kuchinjwa; na

kama kondoo alinyamaza kimya, hakufungua kinywa apate kuona. 13 Lakini Anania akajibu, "Bwana, chake: 33 Kwa kuhuzunishwa kwake hukumu yake nimesikia habari za mtu huyu kwa watu wengi, kwa iliondolewa: Nani ataeleza kizazi chake? maisha kiasi gani alivyowatendea mabaya watakatifu wa huko yake yameondolewa katika nchi." 34 Hivyo towashi Yerusalem; 14 Hapa ana mamlaka kutoka kwa kuhan akamwuliza Filipo, na kusema, "nakuomba, ni nabii mkuu kumkamata kila mmoja anayeliitia jina lako. 15 yupi ambaye anaongelewa habari zake, ni kuhusu Lakini Bwana akamwambia, "Nenda, kwa maana ye ye, au za mtu mwininge"? 35 Filipo alianza kuongea, ni chombo teule kwangu, alichukue jina langu mbele alianza kwa andiko hili la Isaya kumhubiria habari za ya Mataifa na wafalme na wana wa Israeli. 16 Maana Yesu. 36 Wakiwa njiani, wakafika penye maji,' towashi nitawaonesha yalivo mengi yatakayompasa kuteswa akasema, "Tazama, pana maji hapa nini kinazuia kwa ajili ya jina langu". 17 Anania akaenda, akainga nisibativwe?, 37 maneno haya, "Hivyo Muethiopia mle nyumbani; Akamwekea mikono akasema, Ndugu akajibu "naamini kwamba Yesu Kristo ni Mwana wa Sauli, Bwana Yesu, aliyekutokea katika njia ulipokuwa Mungu," hayamo kwenyemaandiko ya kale). Ndipo unakuja, amenituma upate kuona tena na ujazwe Muethiopia akaamuru gari lisimame. 38 Walikwenda Roho Mtakatifu. 18 Ghafla vikaanguka machoni pake ndani ya maji, pamoja Filipo na towashi, Filipo vitu kama magamba, akapata kuona, akasimama, akambatiza. 39 Wakati walipotoka kwenye maji, akabatizwa; akala chakula na kupata nguvu. 19 Roho wa Bwana ikampeleka Filipo mbali; towashi Akakaa pamoja na wanafunzi huko Dameski kwa hakumwona, akaenda njia yake akishangilia. 40 Lakini siku nydingi. 20 Wakati huo huo akamtangaza Yesu Philipo akatokea Azoto. Alipita katika mkoaa ule na kuhubiri injili katika miji yote mpaka alipofika Kaisaria.

9 Lakini Sauli, aliendelea kusema vitisho hata vya

kifo kwa wanafunzi wa Bwana, alikwenda kwa kuhanii mkuu 2 na kumwomba barua kwa ajili ya masinagogi huko Dameski, ili kwamba akimpata mtu aliye katika Njia ile, awe mwanaume au mwanimake, awafunge na kuwaleta Yerusalem. 3 Hata alipokuwa akisafiri, ilitokea kwamba alipokaribia Dameski, ghafla ikamwangaza kotekote nuru kutoka mbinguni.' 4 naye akaanguka chini na akasikia sauti ikimwambia, "Sauli, Sauli, mbona wanitesa mimi?" 5 Sauli akajibu, U nani wewe Bwana? Bwana akasema, "Mimi ndiye Yesu unayeniudhi; 6 Lakini inuka, ingia mijini, nawe utaambiwa yakupasayo kutenda 7 Wale watu waliosafiri pamoja na Sauli wakatulia kimya, wakisikiliza sauti, wasione mtu. 8 Sauli aksinuka katika nchi na alipofungua macho yake, hakuweza kuona kitu, wakamshika mkono wakamleta mpaka Dameski. 9 Kwa siku tatu haoni, hali, wala hanywi. 10 Basi palikuwapo mwanafunzi Dameski jina lake Anania, Bwana alisema naye katika maono, "Anania." Na akasema, "Tazama, nipo hapa, Bwana. 11 "Bwana akamwambia, "Inuka uenda zako katika mtaa uitwao Nyofu, na katika nyumba ya Yuda na ukauilize mtu kutoka Tarso aitwaye Sauli; maana angali anaombaa; 12 na alimwona katika maono mtu jina lake Anania akiingia na kumwekea mikono juu yake ili kwamba

apate kuona. 13 Lakini Anania akajibu, "Bwana, chake: 33 Kwa kuhuzunishwa kwake hukumu yake nimesikia habari za mtu huyu kwa watu wengi, kwa iliondolewa: Nani ataeleza kizazi chake? maisha kiasi gani alivyowatendea mabaya watakatifu wa huko yake yameondolewa katika nchi." 34 Hivyo towashi Yerusalem; 14 Hapa ana mamlaka kutoka kwa kuhan akamwuliza Filipo, na kusema, "nakuomba, ni nabii mkuu kumkamata kila mmoja anayeliitia jina lako. 15 yupi ambaye anaongelewa habari zake, ni kuhusu Lakini Bwana akamwambia, "Nenda, kwa maana ye ye, au za mtu mwininge"? 35 Filipo alianza kuongea, ni chombo teule kwangu, alichukue jina langu mbele alianza kwa andiko hili la Isaya kumhubiria habari za ya Mataifa na wafalme na wana wa Israeli. 16 Maana Yesu. 36 Wakiwa njiani, wakafika penye maji,' towashi nitawaonesha yalivo mengi yatakayompasa kuteswa akasema, "Tazama, pana maji hapa nini kinazuia kwa ajili ya jina langu". 17 Anania akaenda, akainga nisibativwe?, 37 maneno haya, "Hivyo Muethiopia mle nyumbani; Akamwekea mikono akasema, Ndugu akajibu "naamini kwamba Yesu Kristo ni Mwana wa Sauli, Bwana Yesu, aliyekutokea katika njia ulipokuwa Mungu," hayamo kwenyemaandiko ya kale). Ndipo unakuja, amenituma upate kuona tena na ujazwe Muethiopia akaamuru gari lisimame. 38 Walikwenda Roho Mtakatifu. 18 Ghafla vikaanguka machoni pake ndani ya maji, pamoja Filipo na towashi, Filipo vitu kama magamba, akapata kuona, akasimama, akambatiza. 39 Wakati walipotoka kwenye maji, akabatizwa; akala chakula na kupata nguvu. 19 Roho wa Bwana ikampeleka Filipo mbali; towashi Akakaa pamoja na wanafunzi huko Dameski kwa hakumwona, akaenda njia yake akishangilia. 40 Lakini siku nydingi. 20 Wakati huo huo akamtangaza Yesu Philipo akatokea Azoto. Alipita katika mkoaa ule na kuhubiri injili katika miji yote mpaka alipofika Kaisaria. 21 Na wote waliosikia walishangaa na kusema, "Sioy mtu huyu aliyewaharibu wote walioita Jina hili huko Yerusalem? Na hapa aliquja kwa kusudi la kuwafunga na kuwapeleka kwa makuhani." 22 Lakini Sauli aliwezeshe kuhubiri na kuwafanya Wayahudi waliokaa Dameski wachanganyikiwe na kuthibitisha ya kuwa huyu ndiye Kristo. 23 Baada ya siku nydingi, Wayahudi wakafanya shauri pamoja ili wamuue. 24 Lakini mpango wao ukajulikana na Sauli. Wakamvizia mlangoni mchana na usiku wapate kumuua. 25 Lakini wanafunzi wake wakamchukua usiku wakamshusha kuitia ukutani, wakamtelemsha chini katika kapu. 26 Na Sauli alipofika Yerusalem, alijaribu kuijunga na wanafunzi lakini walikuwa wakimuogopa, wasisadiki kuwa ye ye ni mwanafunzi. 27 Lakini Barnaba akamchukua na kumpeleka kwa mitume, Na akawaeleza jinsi Sauli alivyomuona Bwana njiani na Bwana alivyosema nae, na jinsi Sauli alivyohubiri kwa ujasiri kwa jina la Yesu huko Dameski. 28 Alikutana nao walipoingia na kutoka Yerusalem. Akanena kwa ujasiri kwa jina la Bwana Yesu, 29 akihojiana na Wayahudi wa Kiyunani lakini wakijaribu mara kwa mara kumuua. 30 Wakati ndugu walipojua jambo hilo, wakamchukua mpaka Kaisaria, na wampeleke aende Tarso. 31 Basi kanisa loti katika Uyahudi, Galilaya na Samaria, lilikuwa na amani, na likajengwa, na kutembea katika hofu

ya Bwana na faraja ya Roho Mtakatifu, kanisa anayetwa Simoni ambaye pia huitwa Petro. **6** Anakaa likakua kwa kuongezeka idadi. **32** Kisha ilitokea na mtengenezaji wa Ngozi aitwaye Simoni ambaye Petro alipokuwa akizungukazunguka pande zote za nyumba yake iko kando ya bahari." **7** Baada ya mkoa, akawateremka waumini waishio katika mji Malaika aliyekuwa akisema naye kuondoka, Kornelio wa Lida. **33** Akamuona huko mtu mmoja jina lake akawaita watumishi wa nyumbani kwake wawili, na Ainea, mtu huyo amekuwa kitandani miaka minane; askari aliyekuwa akimwabudu Mungu kati ya maaskari maana alikuwa amepooza. **34** Petro akamwambia, waliokuwa wanamtumikia. **8** Kornelio aliaambia yote "Ainea, Yesu Kristo akuponye; Amka na ujitandikia yaliyotokea na akawatuma Yafa. **9** Siku iliyofuata kitanda chako," Mara akaamka. **35** Na watu wote muda wa saa sita wakiwa njiani na wamekaribia waliokaa Lida na Sharoni walipomuona mtu huyo, mjini, Petro akapanda juu darini kuomba. **10** Na pia walimgeukia Bwana. **36** Palikuwa na mwanafunzi Yafa akawa na njaa na alihitaji kitu cha kula, lakini wakati aitwaye Tabitha, ambalo ilitafsiriwa kama "Dorcus" watu wanapika chakula, akaonyeshwa maono, **11** Huyu mwanamke alijaa kazi njema na matendo akaona anga limefuguka na chombo kinashuka na ya rehema aliyoafanya kwa maskini. **37** Ilitokea kitu fulani kama nguo kubwa ikishuka chini kwenye katika siku hizo aliugua na akafa; walipomsafisha, ardhi katika kona zake zote nne. **12** Ndani yake walimpandisha chumba cha juu na kumlaza. **38** Kwa kulikuwa na aina zote za wanyama wenye miguu vile Lida ilikuwa karibu na Yafa, na wanafunzi walisikia minne na watambaa juu ya ardhi, na ndege wa kwamba Petro alikuwa huko, waliwatuma watu wawili angani. **13** Tena sauti ikasema kwake "Amka, Petro kwake, wakimsihi, "Njoo kwetu bila kuchelewa". **39** chinja na ule". **14** Lakini Petro akasema "Siyo hivyo, Petro akaamka na akaondoka pamoja nao. Alipofika, Bwana kwa sababu sijawahi kula kitu chochote najisi walimleta katika chumba cha juu. Na wajane wote na kichafu. **15** Lakini sauti ikaja kwake tena kwa walismama karibu naye wakilia, wakimwonyesha mara ya pili "Alichokitaka Mungu usikiite najisi koti na nguo ambazo Dorcas aliwashonea wakati wala kichafu". **16** Hii ilitokea mara tatu, na kile akiwa pamoja nao. **40** Petro akawatoa wote nje ya chombo kikawa kimechukuliwa tena angani. **17** Na chumba, akapiga magoti akaomba, kisha akaugekia wakati Petro akiwa katika hali ya kuchanganyikiwa mwili, akasema, "Tabitha, amka". Akafungua macho juu ya hayo maono yanamaanisha nini, Tazama, watu yake na alipomwona Petro akakaa chini. **41** Kisha waliokuwa wametumwa na Kornelio wakasimama Petro akampa mkono wake akamwinua, na alipowaita mbele ya lango, wakiuliza njia ya kwenda kwenye waamini na wajane, akawakabidhi kwa akiwa hai nyumba. **18** Na wakaita na kuuliza kama Simoni **42** Jambo hili likajulikana Yafa yote, na watu wengi ambaye pia aliiwt Petro kama alikuwa anakaa pale. wakamwamini Bwana. **43** Ilitokea Petro akakaa **19** Wakati huo Petro alipokuwa akiwaza juu ya hayo siku nyingi Yafa pamoja na mtu aitwaye Simoni, maono, Roho akasema naye, "Tazama watu watatu mtengeneza ngozi.

10 Kulikuwa na mtu fulani katika mji wa kaisaria, jina lake aliiwt Kornelio, alikuwa mkuu wa kikosi cha Kiitalia. **2** Alikuwa mchamungu na alimwabudu Mungu na nyumba yake yote; alitoa pesa nyingi kwa wayahudi na aliomba kwa Mungu siku zote. **3** Muda wa saa tisa za mchana, akaona maono Malaika wa Mungu anakuja kwake. Malaika akamwambia "Kornelio! **4** Kornelio akamwangalia malaika na alikuwa na hofu kubwa sana akasema "Hii ni nini mkuu?" Malaika akamwambia "Maombi yako na zawadi zako kwa masikini zimepanda juu kama kumbukumbu kwenye uwepo wa Mungu". **5** Sasa tuma watu kwenda mji wa Yafa kumleta mtu mmoja Usiogope kwenda nao, kwa sababu nimewatuma." **21** Petro akashuka chini kwa na kusema "Mimi ni yule mnayemtafuta. Kwa nini mmekuja?" **22** Wakasema, "Akida mmoja jina lake Kornelio, mtu wa haki na hupenda kumwabudu Mungu, na watu humsema vyema katika taifa lote la kiyahudi, ameambiwa na malaika wa Mungu kukutuma ili kwenda kwenye nyumba yake, ili asikie ujumbe kutoka kwako." **23** Petro akawakaribisha kuingga ndani na kukaa pamoja naye. Asubuhi iliyofuata akaamka akaenda pamoja naye, na ndugu wachache kutoka Yafa wakaambatana naye. **24** Siku iliyofuata walikuja Kaisaria. Na Kornelio alikuwa akiwasubiri; na alikuwa amewaita pamoja

ndugu zake na marafiki zake wa karibu. **25** Wakati kufufuka kutoka kwa wafu. **42** Ametuagiza kuhubiri Petro akiingia ndani, Kornelio akamlaki na kuinama kwa watu na kushuhudia kuwa huyu ndiye ambaye hadi chini kwenye miguu yake kwa kumheshimu. Mungu alimchagua kuwa mwamuzi wa walio hai na **26** Lakini Petro akamwinua na kusema "Simama; waliokufa. **43** Katika yeze manabii wote washuhudie, mimi mwenyewe pia ni mwanadamu." **27** Wakati ili kwamba kila anayeaminu katika yeze atapokea Petro akiwa anaongea naye, alienda ndani akakuta msamaha wa dhambi kupitia jina lake." **44** Wakati watu wamekusanyika pamoja. **28** Akawaambia, "Ninyi Petro akiendelea kusema haya, Roho Mtakatifu wenyewe mnajua kuwa siyo sheria ya kiyahudi akawajaza wote waliokuwa wakisikiliza ujumbe kushirikiana au kutembelewa na mtu ambaye si wa wake. **45** Watu wale wanaohusika na kikundi cha taifa hili. Lakini Mungu amenionesha mimi kuwa waamini waliotahiriwa- wale wote waliokuwa na Petro-sipaswi kumwita mtu yeoyote ni najisi au mchafu. **29** Na walishangazwa, kwa sababu ya karama ya Roho ndiyo maana nimekuja bila kubisha, nilipotumwa kwa Mtakatifu aliywagwa pia kwa wamataifa. **46** Kwa ajili ya hiyo. Kwa hiyo niwaulize kwa nini mlitumwa kwa kuwa walisikia hawa wamataifa wanaongea kwa lugha ajili yangu." **30** Kornelio akasema, "Siku nne zilizopita, zingine na kumwabudu Mungu. Petro akajibu, **47**"Kuna wakati kama huu nilikuwa naomba muda wa saa tisa mtu yeoyote anaweza kuzuia maji ili watu wasibativwe, mchana ndani ya nyumba yangu; Nikaona mbele yangu mtu amesimama akiwa na mavazi meupe, **48** Ndipo akawaamuru wabativwe kwa jina la Yesu **31** Akaniambia "Kornelio maombi yako yamesikiwa Kristo. Baadaye wakamwomba acae nao kwa siku na Mungu, na zawadi zako kwa masikini zimekuwa kadhaa.

ukumbusho mbele za Mungu. **32** Kwa hiyo tumu mtu Yafa na akamwite mtu mmoja anayeyitwa Simoni aje kwako, ambaye pia huitwa Petro. ambaye anaishi kwa mtengenezaji wa Ngozi mmoja aitwaye Simoni ambaye nyumba yake iko pembeni mwa bahari. **33** Zingatia: Msatri huu, "Naya atakapokuja atasema nanyi," haumo kwenye maandiko ya kale. **34** Ndipo Petro akafungua mdomo wake na kusema "Kweli, nimeamini kuwa Mungu hawesi kuwa na upendeleo. **35** Badala yake, kila taifa mtu yeoyote anayemwabudu na kufanya matendo ya haki anakubalika kwake. **36** Unajua ujumbe alioutoa kwa watu wa Israel, alipokuwa akitangaza habari njema ya amani kupitia Yesu Kristo ambaye ni Bwana wa wote- **37** ninyi wenyewe mnajua tukio lililotokea, ambalo limetokea Yudea yote na lilianzia Galilaya, baada ya ubatizo ambao Yohana alitangaza. **38** tukio lililotokuwa linamhusu Yesu Kristo jinsi Mungu aliviyomtia mafuta kwa Roho Mtakatifu na kwa nguvu. Alienda akifanya mema na kuponya wote walioneswa na iblesi, kwa kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. **39** Sisi ni mashahidi wa mambo yote aliyoafanya katika nchi za Uyahudi na katika Yerusalem- huyu ni Yesu waliyemuua na kumtundika mtini. **40** Huyu mtu Mungu alimfufua siku ya tatu na kumpa kujulikana, **41** si kwa watu wote, lakini kwa mashahidi waliochaguliwa kabla na Mungu. - sisi wenyewe, tulio kula naye na kunywa naye baada ya

kufufuka kutoka kwa wafu. **42** Ametuagiza kuhubiri Petro akiingia ndani, Kornelio akamlaki na kuinama kwa watu na kushuhudia kuwa huyu ndiye ambaye hadi chini kwenye miguu yake kwa kumheshimu. Mungu alimchagua kuwa mwamuzi wa walio hai na **26** Lakini Petro akamwinua na kusema "Simama; waliokufa. **43** Katika yeze manabii wote washuhudie, mimi mwenyewe pia ni mwanadamu." **27** Wakati ili kwamba kila anayeaminu katika yeze atapokea Petro akiwa anaongea naye, alienda ndani akakuta msamaha wa dhambi kupitia jina lake." **44** Wakati watu wamekusanyika pamoja. **28** Akawaambia, "Ninyi Petro akiendelea kusema haya, Roho Mtakatifu wenyewe mnajua kuwa siyo sheria ya kiyahudi akawajaza wote waliokuwa wakisikiliza ujumbe kushirikiana au kutembelewa na mtu ambaye si wa wake. **45** Watu wale wanaohusika na kikundi cha taifa hili. Lakini Mungu amenionesha mimi kuwa waamini waliotahiriwa- wale wote waliokuwa na Petro-sipaswi kumwita mtu yeoyote ni najisi au mchafu. **29** Na walishangazwa, kwa sababu ya karama ya Roho ndiyo maana nimekuja bila kubisha, nilipotumwa kwa Mtakatifu aliywagwa pia kwa wamataifa. **46** Kwa ajili ya hiyo. Kwa hiyo niwaulize kwa nini mlitumwa kwa kuwa walisikia hawa wamataifa wanaongea kwa lugha ajili yangu." **30** Kornelio akasema, "Siku nne zilizopita, zingine na kumwabudu Mungu. Petro akajibu, **47**"Kuna wakati kama huu nilikuwa naomba muda wa saa tisa mtu yeoyote anaweza kuzuia maji ili watu wasibativwe, mchana ndani ya nyumba yangu; Nikaona mbele yangu mtu amesimama akiwa na mavazi meupe, **48** Ndipo akawaamuru wabativwe kwa jina la Yesu **31** Akaniambia "Kornelio maombi yako yamesikiwa Kristo. Baadaye wakamwomba acae nao kwa siku na Mungu, na zawadi zako kwa masikini zimekuwa kadhaa.

11 Mitume na ndugu wale waliokuwa huko Yudea walisikia kuwa wamataifa wamelipokea neno la Mungu. **2** Petro alipokuja huko Yerusalem, lile kundi la watu waliotahiriwa wakaanza kumkosoa, Wakisema, **3** "Umeshikamana na watu wasiotahiriwa na kula nao!" **4** Lakini Petro alianza kueleza tukio kwa kina; akisema, **5** "Nilikuwa naomba katika mji wa Yafa, na nikaona maono ya chombo kikishuka chini kama nguo kubwa ikishuka kutoka mbinguni katika pembe zake zote nne. Kikashuka kwangu. **6** Nilikitazama na kufikiri juu yake. Nikaona wanyama wenyewe miguu minne waishio katika nchi, na wanyama wa polini na wanyama watambaa na ndege wa angani. **7** Kisha nikasikia sauti ikisema nami, "Amka, Petro, chinja naj ule!" **8** Nikasema, "Sio hivyo, Bwana, mdomoni mwangu hakujawahi kuingia kitu chochote kisicho kitakatifu au kichafu" **9** Lakini sauti ikajibu tena kutoka Mbunguni, kile Mungu alichokitangaza kuwa ni safi, usikiite najisi, **10** Hii iliokea mara tatu, na kila kitu kikachukuliwa mbinguni tena. **11** Tazama, wakati huo watu watatu walikuwa wamesimama mbele ya nyumba ile tulimokuwa; wametumwa kutoka Kaisaria kuja kwangu. **12** Roho akaniambia kwenda nao, na nisitofautiane nao. Hawa wanaume sita wakaenda pamoja na mimi na tuliende kwenye nyumba ya mtu mmoja. **13** Alituambia vile aliviyomwona malaika amesimama ndani ya nyumba yake akisema, "Nitume

Yafa nikamlete simoni ambaye jina lake lingine tena. Hii ilikuwa wakati wa mikate isiyochachwa. ni Petro. 14 Atasema ujumbe kwako katika huo 4 Alipomkamata, akamweka gerezani na akaweka utaokoka wewe na nyumba yako yote." 15 Nilipoanza vikosi vinne nya askari ili kumlinda, alikuwa akitarajia kusema nao, Roho mtakatifu akaja juu yao kama kumpeleka kwa watu baada ya Pasaka. 5 Petro alivyokuja kwetu mwanzoni. 16 Nakumbuka maneno akawekwa gerezani, lakini maombi yakafanya kwa ya Bwana, alivyosema, "Yohana alibatiza kwa maji; bidii na kusanyiko kwa ajili yake kwa Mungu. 6 Siku lakini mtabatizwa katika Roho mtakatifu." 17 Pia kabla Herode hajaenda kumtoa, Usiku huo Petro kama Mungu ametoa zawadi kama alizotupa sisi alikuwa amelala katikati ya maaskari wawili, akiwa tulipoamini katika Bwana Yesu Kristo, mimi ni nani, amefungwa na minyororo miwili, na walinzi mbele kwamba naweza kumpinga Mungu? 18 Waliposikia ya mlango walikuwa wakilinda gereza. 7 Tazama, mambo haya, hawakurudisha, bali walimsifu Mungu malaika wa Bwana ghafla akamtokea na nuru ikang'aa na kusema, "Mungu ametoa toba kwa ajili ya wa ndani. Akampiga Petro ubavuni na kumwamsha mataifa pia" 19 Basi waamini ambao mateso yalianzia akisema, "Amka haraka." ndipo minyororo aliyokuwa kwenye kifo cha Stephano walitawanyika kutoka amefungwa ikafunguka kutoka mikononi mwake. 8 Yerusalem-waamini hawa walienda mbali, hadi Malaika akamwambia, "Vaa nguo zako na vaa viatu mpaka Foinike, Kipro na Antiochia. Waliwaambia vyako." Petro akafanya hivyo. Malaika akamwambia, ujumbe kuhusu Yesu peke yake kwa wayahudi na "Vaa vazi lako na unifuate." 9 Hivyo Petro akamuata si kwa mwingine awaye yote. 20 Lakini baadhi yao Malaika na akatoka nje. Hakuamini kilichofanya na ni watu kutoka Kipro na Krene, walikuja Antiochia na malaika kama ni cha kweli. Alidhani anaona maono. kusema na wayunani na kumhubiri Bwana Yesu. 21 10 Baada ya kupita lindo la kwanza na la pili, wakafika Na mkono wa Bwana ulikuwa pamoa nao, na watu kwenye geti la chuma la kuingilia kwenda mjini, wengi waliamini na kumgeukia Bwana. 22 Habari likafunguka lenyewe kwa ajili yao. Wakatoka nje zao zikafikia masikioni mwa kanisa la Yerusalem: wakashuka kwenye mtaa, mara Malaika akamwachia. na wakamtuma Barnaba aende mpaka Antiochia. 23 11 Petro alipojitambua, akasema, "Sasa nimeamini Alipokuja na kuona karama ya Mungu alifurahi; na kuwa Bwana alimtuma Malaika wake ili kunitoa aliwatia moyo wote kubaki na Bwana katika miyo yao. katika mikono ya Herode, na kwa matarajio ya watu 24 Kwa sababu alikuwa mtu mwema na amejazwa na wote wa uyahudi." 12 Baada ya kujua haya, akaja Roho Mtakatifu na imani na watu wengi wakaongezeka kwenye nyumba ya Mariamu mama yake Yohana katika Bwana. 25 Baadaye Barnaba alienda Tarso ambaye ni Marko; Wakristo wengi walikusanyika kumwona Sauli. 26 Alipompata, akamleta Antiochia. wakiomba. 13 Alipobisha kwenye mlango wa kizuizi, lkawa kwa mwaka mzima wakakusanyika pamoa na mtumishi mmoja msichana anayetwa Roda akaja kanisa na kuwafundisha watu wengi. Na wanafunzi kufungua. 14 Alipotambua ni sauti ya Petro, kwa wakaitwa wakristo kwa mara ya kwanza huko Antiochia. furaha akashindwa kuufungua mlango; badala yake, 27 Na katika siku hizi manabii wakashuka kutoka akakimbia ndani ya chumba; na kuwajulisha kuwa Yerusalem mpaka Antiochia. 28 Mmoja wao ni Agabo Petro amesimama mbele ya Mlango. 15 Hivyo, ndilo jina lake, akasimama akiashiriwa na Roho kuwa Wakasema kwake, "Wewe ni mwendawazimu" lakini njaa kali itatokea ulimwenguni mwote. Hii ilitokea alikazia kuwa ni kweli ni yeze. Wakasema "Huyo ni wakati wa siku za Klaudio. 29 Kwa hiyo, wanafunzi, kila malaika wake." 16 Lakini Petro aliendelea kubisha, na mmoja alivyo fanikiwa, waliamua kupeleka misaada walipofungua mlango, wakamwona na wakashangaa kwa ndugu walioko Uyahudi. 30 Walifanya hivi; sana. Petro akawanyamazisha kwa mkono kimya Walituma pesa kwa mkono wa Barnaba na Sauli.

12 Wakati huo mfalme Herode akanyosha mkono wake kwa baadhi ya wale wanaotoka kwenye kusanyiko ili kuwaresa. 2 Akamwuua Yakobo nduguye Yohana kwa upanga. 3 Baada ya kuona kuwa inawapendeza Wayahudi, akamkamata na Petro

kimya na akawaambia jinsi Bwana alivyonota kutoka Gerezani. akasema, 17 "Wajulishe haya mambo Yakobo na ndugu zake." Kisha akaondoka akaenda sehemu nyingine. 18 Kulipokuwa mchana, kukawa na huzuni kubwa kati ya askari, kuhusiana na kilichotokea kwa Petro. 19 Baada ya Herode kumtafuta

na hakumwona akawauliza walini na akaamuru zilizonyooka, je utaweza? **11** Sasa tazama, mkono wa wauawe. Akaenda kutoka uyahudi mpaka Kaisaria na Bwana upo juu yako, na utakuwa kipofu. Hautaliona kukaa huko. **20** Herode alikuwa na hasira juu ya watu Jua kwa muda" mara moja ukungu na giza vilianguka wa Tiro na Sidoni. Wakaenda kwa pamoja kwake. juu ya Elimas; alianza kuzunguka pale akiomba Wakawa na urafiki na Blasto msaidizi wa mfalme, watu wamwongoze kwa kumshika mkono. **12** Baada ili awasaidie. Kisha wakaomba amani, kwa sababu ya liwali kuona kilichotokea, aliamini, kwa sababu nchi yao ilipokea chakula kutoka katika nchi ya alishangazwa kwa mafundisho kuhusu Bwana. **13** mfalme. **21** Siku iliyokusudiwa Herode alivaa mavazi Sasa Paulo na rafiki zake walisafiri majini kutoka Pafo ya kifalme na kukaa kwenye kitu chake cha kifalme, na wakafika Perge katika Pamfilia. Lakini Yohana na akawahutubia. **22** Watu wakapiga kelele, "Hii ni aliaaacha na kurudi Yerusalem. **14** Paulo na rafiki sauti ya mungu wala si sauti ya mwanadamu!" **23** yake walisafiri kutoka Perge na wakafika Antiochia Mara ghafla malaika akampiga, kwa sababu alikuwa ya Pisidia. Huko walikwenda katika sinagogi siku ya hakumpa Mungu utukufu; akaliwa na chango na akafa Sabato na kukaa chini. **15** Baada ya kusoma sheria **24** Lakini neno la Mungu likakua na kusambaa. **25** na manabii, viongozi wa sinagogi aliwatumia ujumbe Baada ya Barnaba na Sauli kukamilisha huduma yao wakatoka pale wakarejea Yerusalem, wakamchukua na Yohana ambaye jina la kuzaliwa ni Marko.

13 Sasa katika kanisa la Antiochia, palikuwa na baadhi ya manabii na walimu. Walikua Barnaba, Simeoni (aliyeitwa Nigeri). Lukio wa Kirene, Manaeni(ndugu asiye wa damu wa Herode kiongozi wa mkoaa), na Sauli. **2** Walipokuwa wakimwabudu Bwana na kufunga, Roho Mtakatifu alisema, "Niteengeeni pembeni Barnaba na Sauli, waifanye kazi niliyo waitia." **3** Baada ya Kanisa kufunga, kuomba, na kuweka mikono yao juu ya watu hawa, wakawaacha waende. **4** Kwa hiyo Barnabas na Sauli walimti Roho Mtakatifu na walitemka kuelekea Seleukia; Kutoka huko walisafiri baharini kuelekea kisiwa cha Kipro. **5** Walipokuwa katika mji wa Salami, walilitangaza neno la Mungu katika Masinagogi ya Wayahudi. Pia walikuwa pamoja na Yohana Marko kama msaidizi wao. **6** Walipokwenda katika kisiwa chote mpaka Pafo, walikuta mtu fulani mchawi, Myahudi nabii wa uongo, ambaye jina lake lilikuwa Bar Yesu. **7** Mchawi huyu alishirikiana na Liwali Sergio Paulus, aliyekuwa mtu mwenye akili. Mtu huyu aliaaalika Barnaba na Sauli, kwa sababu alihitaji kusikia neno la Mungu. **8** Lakini Elima "yule mchawi" (hivyo ndivyo jina lake liliyivo tafsiriwa) aliwapinga; alijaribu kumgeuza yule liwali atoke kwenye imani. **9** Lakini Sauli aliyeitwa Paulo, alikuwa amejazwa na Roho Mtakatifu, akamkazia macho **10** na akasema "Ewe mwana wa Ibilisi, umejazwa na aina zote za udanganyifu na udhaifu. Wewe ni adui wa kila aina ya haki. Hautakoma kuzigeuza njia za Bwana,

zilizonyooka, je utaweza? **11** Sasa tazama, mkono wa wauawe. Akaenda kutoka uyahudi mpaka Kaisaria na Bwana upo juu yako, na utakuwa kipofu. Hautaliona kukaa huko. **20** Herode alikuwa na hasira juu ya watu Jua kwa muda" mara moja ukungu na giza vilianguka wa Tiro na Sidoni. Wakaenda kwa pamoja kwake. juu ya Elimas; alianza kuzunguka pale akiomba Wakawa na urafiki na Blasto msaidizi wa mfalme, watu wamwongoze kwa kumshika mkono. **12** Baada ili awasaidie. Kisha wakaomba amani, kwa sababu ya liwali kuona kilichotokea, aliamini, kwa sababu nchi yao ilipokea chakula kutoka katika nchi ya alishangazwa kwa mafundisho kuhusu Bwana. **13** mfalme. **21** Siku iliyokusudiwa Herode alivaa mavazi Sasa Paulo na rafiki zake walisafiri majini kutoka Pafo ya kifalme na kukaa kwenye kitu chake cha kifalme, na wakafika Perge katika Pamfilia. Lakini Yohana na akawahutubia. **22** Watu wakapiga kelele, "Hii ni aliaaacha na kurudi Yerusalem. **14** Paulo na rafiki sauti ya mungu wala si sauti ya mwanadamu!" **23** yake walisafiri kutoka Perge na wakafika Antiochia Mara ghafla malaika akampiga, kwa sababu alikuwa ya Pisidia. Huko walikwenda katika sinagogi siku ya hakumpa Mungu utukufu; akaliwa na chango na akafa Sabato na kukaa chini. **15** Baada ya kusoma sheria **24** Lakini neno la Mungu likakua na kusambaa. **25** na manabii, viongozi wa sinagogi aliwatumia ujumbe Baada ya Barnaba na Sauli kukamilisha huduma yao wakatoka pale wakarejea Yerusalem, wakamchukua na Yohana ambaye jina la kuzaliwa ni Marko.

16 Kwa hiyo Paulo alisimama na kuwapungia mkono; alisema, "Wanaume wa Israeli na enyi mnao mtii Mungu, sikilizeni. **17** Mungu wa hawa watu wa Israeli aliwachagua baba zetu na kuwafanya watu wengi walipokaa katika nchi Misri, na kwa mkono wake kuinuliwa aliaongoza nje yake. **18** Kwa miaka arobaini aliwavumilia katika jangwa. **19** Baada ya kuyaharibu mataifa saba katika nchi ya Kaanani, aliwapa watu wetu nchi yao kwa urithi. **20** Matukio haya yote yalitokea zaidi ya miaka mia nne na hamsini. Baada ya vitu hivi vyote, Mungu aliwapa waamuzi mpaka Samweli Nabii. **21** Baada ya haya, watu waliomba mfalme, hivyo Mungu aliwapa Sauli mwana wa Kishi, mtu wa kabilia la Benjamini, kuwa mfalme kwa miaka arobaini. **22** Kisha baada ya Mungu kumuondo katika ufalme, alimwinua Daudi kuwa mfalme wao. Ilikuwa ni kuhusu Daudi kwamba Mungu alisema, 'Nimempata Daudi mwana wa Yesu kuwa mtu apendezwaye na moyo wangu; ambaye atafanya kila kitu nipendacho.' **23** Kutoka kwenye ukoo wa mtu huyu Mungu ameiletea Israeli mkombozi, Yesu, kama alivyoahidi kufanya. **24** Hili lilianza kutoke, kabla ya Yesu kuja, Yohana kwanza alitangaza ubatizo wa toba kwa watu wote wa Israeli. **25** Naye Yohana alipokuwa akimalizia kazi yake, alisema, 'Mwanifikiri mimi ni nani? mimi si yule. Lakini sikilizeni, ajaye nyuma yangu, sisitahili kulegeza viatu yya miguu yake.' **26** Ndugu, watoto wa ukoo wa Abrahamu, na wale ambaa kati yenu mnawabudu Mungu, ni kwa ajili yetu kwamba ujumbe huu wa ukombozi umetumwa. **27** Kwa wale waishio Yerusalem, na

watawala wao, hawakumtambua kwa uhalisia, na wala hawakuutambua ujumbe wa manabii ambaa husomwa kila Sabato; kwa hiyo walitimiliza ujumbe wa manabii kwa kumhukumu kifo Yesu. 28 Japokuwa hawakupata sababu nzuri kwa kifo ndani yake, walimwomba Pilato amuuue. 29 Walipomaliza mambo yote yaliyoandikwa kuhusu yeye, walimshusha kutoka mtini na kumlaza kaburini. 30 Lakini Mungu alimfufua kutoka wafu. 31 Alionekana kwa siku nydingi kwa wale waliokwenda pamoja naye kutoka Galilaya kuelekea Yerusalem. Watu hawa sasa ni mashahidi wa watu. 32 Hivyo tunawaletea habari njema kuhusu ahadi walizopewa mababu zetu. 33 Mungu aliweka ahadi hizi kwetu, watoto wao, katika hilo alimfufua Yesu na kumrudisha tena katika uhai. Hili pia liliandikwa katika Zaburi ya pili: 'Wewe ni Mwanangu, leo nimekuwa Baba yako' 34 Pia kuhusu ukweli ni kwamba alimfufua kutoka wafu ili kwamba mwili wake usiharibike, ameongea hivi: 'Nitakupatia utakatifu na baraka halisi za Daudi' 35 Hii ndio sababu kasema pia katika zaburi nyiningine, 'Hautaruhusu mtakatifu wako kuuona uozo.' 36 Kwa kuwa baada ya Daudi kutumikia mapenzi ya Mungu katika kizazi chake, alilala, alilazwa pamoja na baba zake, na aliuona uharibifu, 37 Lakini aliyefufuliwa na Mungu hakuuona uharibifu. 38 Hivyo na ifahamike kwenu, ndugu, kupitia mtu huyu, msamaha wa dhambi umehubiriwa. 39 Kwa yeye kila aaminiye anahesabiwa haki na mambo yote ambayo sheria ya Musa isingewapatia haki. 40 Hivyo basi kuweni waangalifu kwamba kitu walichokiongelea manabii kisitokee kwenu: 41 'Tazama, enyi mnaodharau, na mkashangae na mkaangamie; kwa vile nafanya kazi katika siku zenu, Kazi ambayo hamwezi kuiamini, hata kama mtu atawaeleza.' 42 Wakati Paulo na Barnaba walipoondoka, watu wakawaomba waongee maneno haya siku ya Sabato ijayo. 43 Wakati m Kutano wa sinagogi ulipokwisha, Wayahudi wengi na waongofu thabiti waliwafuata Paulo na Barnaba, ambaa waliongea nao na waliwahimiza waendelee katika neema ya Mungu. 44 Sabato iliyofuata, karibu mji mzima ulikusanyika kusikia neno la Mungu. 45 Wayahudi walipoona makutano, walijawa na vivu na kuongea maneno yaliyopinga vitu vilivyosemwa na Paulo na walimtukana. 46 Lakini Paulo na Barnaba waliongea kwa ujasiri na kusema, "Ilikuwa ni muhimu kwamba neno la Mungu liongelewe

kwanza kwenu. Kwa kuwa mnalisukumia mbali kutoka kwenu nakujiona kuwa hamkusitahili uzima wa milele, angalieni tutawageukia Mataifa. (aiōnios g166) 47 Kama ambavyo Bwana ametuamuru, akisema, 'Nimewaweka ninyi kama nuru kwa watu wa mataifa, kwamba mlele wokovu kwa pande zote za dunia.' 48 Mataifa waliposikia hili, walifurahi na kulisifi neno la Bwana. Wengi waliochaguliwa kwa uzima wa milele waliamini. (aiōnios g166) 49 Neno la Bwana lilienea nchi yote. 50 Lakini wayahudi waliwasihii walijoitaa na wanawake muhimu, pia na viongozi wa mji. Haya yalichochea mateso dhidi ya Paulo na Barnaba na waliwatupa rije ya mipaka ya mji. 51 Lakini Paulo na Barnaba walikung'uta vumbi ya miguu yao. Kisha walienda kwenye mji wa Ikonia. 52 Na wanafunzi walijawa na furaha pamoja na Roho mtakatifu.

14 Ikatokea ndani ya Ikonio kwamba Paulo na Barnaba walliingia pamoja ndani ya sinagogi la Wayahudi nakuongea namna ambayo kundi kubwa la watu Wayahudi na Wayunani waliamini. 2 Lakini wayahudi wasiotii waliwachochea akili wamataifa na kuwafanya kuwa wabaya dhidi ya ndugu. 3 Kwa hiyo walikaa huko kwa muda mrefu, wakiongea kwa ujasiri kwa nguvu ya Bwana, huko akitoa uthibitisho kuhusu ujumbe wa neema yake. Alfanya hivi kwa kutoa ishara na majaabu vifanywe kwa mikono ya Paulo na Barnaba. 4 Lakini eneo kubwa la mji liligawanyika: baadhi ya watu walikuwa pamoja na Wayahudi, na baadhi pamoja na mitume. 5 Wakati wamataifa na Wayahudi walipajaribu kuwashawishi viongozi wao kuwatendea vibaya na kuwaponda mawe Paulo na Barnaba, 6 wakalitambua hilo na kukimbilia katika mji ya Likaonia, Listra na Derbe, na maeneo yanayozunguka pale, 7 na huko waliihubiri injili. 8 Na huko Listra palikuwa na mtu mmoja aliyekaa, hakuwa na nguvu miguuni mwake, kilema kutoka tumboni mwa mama yake, hajawahi kutembea. 9 Mtu huyu alimsikia Paulo akiongea. Paulo alimkazia macho na akaona kwamba alikuwa na imani ya kuponywa. 10 Hivyo alisema kwake kwa sauti ya juu, "Simama kwa miguu yako." Na yule mtu aliruka juu na kuanza kutembea. 11 Umati ulipoona alichokifanya Paulo, waliinua sauti zao, wakisema katika lahaja ya Kiliakaonio, "miungu imetushukia kwa namna ya binadamu." 12 Walimwita Barnaba "Zeu," na Paulo "Herme" kwa sababu alikuwa msemaji mkuu. 13

Kuhani wa Zeu, ambaye hekalu lake lilikuwa nje ya Paulo na Barnaba walipokuwa na mapambano na mji, alileta fahari la ng'ombe na mtungo wa maua mjadala pamoja nao, ndugu waliamuwa kwamba Paulo, mpaka kwenye lango la mji, yeze na umati walitaka Barnaba, na wengine kadhaa waende Yerusalem kutoa sadaka. **14** Lakini mitume, Barnaba na Paulo, kwa mitume na wazee kwa ajili ya swali hili. **3** walipolisikia hili, walirarua mavazi yao na kwa haraka Kwa hiyo, kwa kutumwa kwao na kanisa, walipitia walikwenda nje kwenye umati, wakilia **15** na kusema, Foinike na Samaria wakitangaza kugeuzwa nia kwa "Enyi watu, kwanini mnafanya mambo haya? Na wamataifa. Walileta furaha kuu kwa ndugu wote, sisi pia ni binadamu wenye hisia kama za kwenu. **4** Walipokuja Yerusalem, walikaribishwa na Kanisa Tunawaletea habari njema, kwamba mgeuke kutoka na mitume na wazee, na waliwasilisha taarifa ya kwenye vitu hivi visivyoofaa na kumwelekea Mungu mambo yote ambayo Mungu amefanya pamoja nao. aliye hai, aliyeumba mbingu, dunia na bahari na kila **5** Lakini watu fulani walioamini, waliokuwa katika kitu kilichomo. **16** Katika nyakati zilizopita, aliwaruhusu kundi la Mafarisayo, walisimama nakusema, "ni mataifa kutembea katika njia zao wenye. **17** muhimu kuwatahiri na kuwaamuru waishike sheria Lakini bado, hakuondoka pasipo shahidi, katika hilo ya Musa." **6** Hivyo mitume na wazee walisimama alifanya vizuri na akawapatia mvua kutoka mbinguni pamoja kulifikiria hili swala. **7** Baada ya majadiliano na nyakati za mazao, akiwajaza miyo yenu kwa marefu, Petro alisimama na kusema kwao, "Ndugu vyakula na furaha" **18** Hata kwa maneno haya, Paulo mwatambua kwamba kitambo kizuri kilichopita Mungu na Barnaba kwa shida waliuzuua umati kuwatolea alifanya chaguo kati yenu, kwamba kwa mdomo sadaka. **19** Lakini baadhi ya Wayahudi kutoka Antioquia wangu Mataifa wasikie neno la injili, na kuamini. **8** na Ikonio walikuja kuushawishi umati. Wakampiga Mungu, anayefahamu miyo, anashuhudia kwao, mawe Paulo na kumburuta hadi nje ya mji, wakidhani anawapa Roho mtakatifu, kama alivyofanya kwetu; **9** alikuwa amekufa. **20** Hata hivyo wanafunzi walikuwa na hakutengeneza utofauti kati yetu na wao, akiifanya wamesimama karibu naye, aliamka, wakaingia mjini. miyo yao safi kwa imani. **10** Kwa hiyo, kwa nini Siku ya pili, aliende Derbe na Barnaba. **21** Baada mnamjaribu Mungu kwamba muweke nira juu ya ya kufundisha injili katika mji ule na kuwafanya shingo za wanafunzi ambayo hata baba zetu wala sisi wanafunzi wengi, walirudi Listra, hadi Ikoniamu, na hatukuweza kustahimili? **11** Lakini twaamini kwamba hadi Antioquia. **22** Waliendelea kuimarisha nafsi za tutaokolewa kwa neema ya Bwana Yesu, kama wanafunzi na kutiwa moyo kuendelea katika imani, walivyokuwa." **12** Kusanyiko lote lilinyamaza walipokua akasema, "Lazima tuingie katika ufalme wa Mungu wakimsikiliza Barnaba na Paulo walipokuwa wakitoa kwa kupitia mateso mengi." **23** Walipo wateua kwa ajili taarifa ya ishara na maajabu ambayo Mungu alifanya yao wazee wa kila kusanyiko la waaminio, na wakiwa pamoja nao kati ya watu wa mataifa. **13** Walipoacha wameomba na kufunga, waliwakabidhi kwa Bwana, kuongea, Yakobo alijibu akisema, "Ndugu nisikilizeni. ambaye wao walimwamini. **24** Kisha walipita katika **14** Simoni ameellezea jinsi kwanza Mungu kwa neema Pisidia, walifika Pamfilia. **25** Wakati walipoongea aliwasaidia Mataifa ili kwamba ajipatie kutoka kwao maneno katika Perga, waliteremka kwenda Atalia. **26** watu kwa ajili ya jina lake. **15** Maneno ya manabii Kutoka huko walipanda meli hadi Antioquia ambako yanakubaliana na hili kama liliyaoandikwa. **16** Baada walikuwa wamejitoa kwa neema ya Mungu kwa ajili ya mambo haya nitarudi na kuijenga tena hema ya kazi ambayo sasa walikuwa wamekamilisha. **27** ya Daudi, iliyoanguka chini; nitainua na kuhuisha Walipofika huko Antioquia, na kulikusanya kusanyiko la uhariibifu wake, **17** ili kwamba watu waliobaki pamoja, wakatoa taarifa ya mambo ambayo Mungu wamtafute Bwana, pamoja na watu wa Mataifa amefanya kwao, na jinsi alivyowafungulia mlango wa walioitwa kwa jina langu.' **18** Hivi ndivyo asemavyo imani kwa watu wa Mataifa. **28** Walikaa kwa muda Bwana aliyefanya mambo haya yajulikanayo tangu enzi za zamani. (aiōn g165) **19** Hivyo basi, ushauri wangui, kwamba tuisiwapatie shida watu wa Mataifa wameukiao Mungu; **20** lakini tuandike kwao kwamba wajiepushe mbali na uhariibifu wa sanamu, tamaa za mrefu na wanafunzi.

15 Watu fulani walishuka kutoka Uyahudi na kuwafundisha ndugu, wakisema, "msipotahiriwa kama desturi ya Musa, hamwezi kuokolewa." **2** Wakati

uasherati, na vilivyonyongwa, na damu. **21** Kutoka vizazi vya wazee kuna watu katika kila mji wahubirio na kumsoma Musa katika masinagogi kila Sabato.” **22** Kwa hiyo ikaonekana kuwa imewapendeza mitume na wazee, pamoja na kanisa lote, kumchagua Yuda aliyeitwa Barsaba, na Silas, waliokuwa viongozi wa kanisa, na kuwatuma Antioquia pamoja na Paulo na Barnaba. **23** Waliandika hivi, “Mitume, wazee na ndugu, kwa ndugu wa Mataifa walioko Antioquia, Shamu na Kilikia, salamu. **24** Tulisika kwamba watu fulani ambao hatukuwapatia amri hiyo, walitoka kwetu na wamewataabisha kwa mafundisho yaletayo shida nafsini mwenu. **25** Kwa hiyo imeonekana vyema kwetu sote kuchagua watu na kuwatuma kwenu pamoja na wapendwa wetu Barnaba na Paulo, **26** watu walio hatarisha maisha yao kwa ajili ya jina la Bwana Yesu Kristo. **27** Kwa hiyo tumemtuma Yuda na Sila, watawaambia mambo yayo hayo. **28** Kwa kuwa ilionekana vyema kwa Roho Mtakatifu na kwetu, kutoweka juu yenu mzigo mkubwa kuliko mambo haya yaliyo ya lazima: **29** kwamba mgeuke kutoka kwenye vitu vitolewavyo kwa sanamu, damu, vitu vya kunyongwa, na uasherati. Kama mtajiweka mbali na hivi, itakuwa vyema kwenu. Kwa herini.” **30** Hivyo basi, waliviyotawanyishwa, waliteremkia Antioquia; baada ya kukusanya kusanyiko pamoja, waliwasilisha barua. **31** Walipokua wameisoma, walifurahi kwa sababu ya kutiwa moyo. **32** Yuda na Sila, na manabii, waliwatia moyo ndugu kwa maneno mengi na kuwatia nguvu. **33** Baada ya kukaa muda fulani huko, walitawanyishwa kwa amani kutoka kwa ndugu kwa wale waliovatuma. **34** [Lakini ilionekana vyema Sila kubaki huko] **35** Lakini Paulo na wengine walikaa Antioquia pamoja na wengine wengi, ambapo walifundisha na kuhubiri neno la Bwana. **36** Baada ya siku kadhaa Paulo alisema kwa Barnaba, “Na turudi sasa na kuwatemeblea ndugu katika kila mji tulipohubiri neno la Bwana, na kuwaona walivyo. **37** Barnaba alihitaji pia kumchukua pamoja nao Yohana aliyeitwa Marko. **38** Lakini Paulo alifikiria haikuwa vizuri kumchukua Marko, aliyeawaacha huko Pamfilia na hakuendelea nao katika kazi. **39** Kisha hapo kukatokea mabishano makubwa kwa hiyo walitengana, na Barnaba alimchukua Marko na kusafiri kwa meli mpaka Kipro, **40** Lakini Paulo alimchagua Sila na kuondoka, baada ya kukabidhiwa na ndugu katika neema ya Bwana. **41** Na alienda kupitia Shamu na Kilikia, akiimarisha makanisa.

16 Paulo pia alipokuja Derbe na Lystra; na tazama, pale palikuwepo na mwanafunzi aitwaye Timotheo, ni Kijana aliyezaliwa na mama wa Kiyahudi ambaye ni muumini na baba yake ni Mgiriki. **2** Watu wa Listra na Ikonia walimshudia vizuri. **3** Paulo alimtaka ili asafiri naye, hivyo akamchukua na kumtahiri kwa sababu ya Wayahudi waliokuwako huko kwani wote walimjua kuwa baba yake ni Mgiriki. **4** Walipokua wakienda walipita kwenye miji na kutoa maagizo kwa makanisa ili kuyattii maagizo hayo yaliandikwa na mitume na wazee huko Yerusalem. **5** Hivyo makanisa yakaimarishwa katika imani na walioamini wakaongezeka kwa idadi kila siku. **6** Paulo na mwenzake wakaenda Firigia na Galatia, kwani Roho wa Mungu aliwakataza kuhubiri neno huko kwenye jimbo la Asia. **7** Walipokaribia Misia, walijaribu kwenda Bithinia, lakini Roho wa Yesu akawakataza. **8** Kwa hiyo wakapita Misia wakaja mpaka Mji wa Troa. **9** Maono yalimtokea Paulo usiku, kulikuwa na mtu wa Makedonia amesimama, akimwita na kusema “Njoni mtusaidie huko Makedonia”. **10** Paulo alipoona maono, mara tukajandaa kwenda Makedonia, akijua kwamba Mungu alituita kwenda kuwahubiria injili. **11** Hivyo tukaondoka kutoka Troa, tukaenda moja kwa moja Samothrake, na siku iliyofuata tukafika mji wa Neapoli. **12** Kutoka hapo tukaenda Filipi ambao ni moja ya mji wa Makedonia, mji muhimu katika wilaya na utawala wa Kirumi na tukakaa siku kadhaa. **13** Siku ya Sabato, tulikwenda nje ya lango kwa njia ya mto, sehemu ambayo tulidhania kutakuwa na mahali pa kufanyia maombi. Tulikaa chini na kuongea na akinamama waliokuja pamoja. **14** Mwanamke mmoja aitwaye Lidia, muuzaji wa zambaraau, kutoka katika mji wa Tiatira, mwenye kumwabudu Mungu, alitusikiliza. Bwana alimfungua moyo wake na kuweka maanani maneno yaliyosemwa na Paulo. **15** Baada ya kubatizwa, yeye na nyumba yake yote, alitusihi akisema “kama mmeniona kuwa mimi ni mwaminifu katika Bwana, basi nawasihi muingie na kukaa kwangu”. Akatusihi sana. **16** Ikawa kwamba, tulipokua tunaenda mahali pa kuomba, msichana mmoja aliyekuwa na pepo la utambuzi akakutana nasi. Alimletea bwana wake faida nyingi kwa kubashiri. **17** Mwanamke huyu alimfuata Paulo pamoja na sisi, akipiga kelele na

kusema "Hawa wanaume ni watumishi wa Mungu aliye nyumbani mwake kwa sababu walimwamini Mungu. Mkuu, wanaowatangazia ninyi habari ya wokovu". 35 Ilipokuwa mchana, mahakimu walituma ujumbe 18 Alifanya hivyo kwa siku nyingi, lakini Paulo akiwa kwa yule mlinzi wa gereza wakisema, "Waruhusu amekasirishwa na tendo hilo, aligeuka nyuma na wale watu waende", 36 Mlinzi wa gereza akamjulisha kumwambia pepo, "Nakuamuru kwa Jina la Yesu Paulo juu ya maneno hayo ya kuwa, "Mahakimu umtoke ndani yake." Naye akatoka na kumwacha mara walituma ujumbe niruhusu mwondoke: hivyo tokeni moja. 19 Mabwana zake walipoona ya kuwa tumaini nje na mwende kwa amani." 37 Lakini Paulo la faida yao limeondoka, waliwakamata Paulo na Sila akawaambia, "Walitupiga hadharani, watu ambao na kuwaburuza sokoni mbele ya wenyewe mamlaka. 20 ni Warumi bila kutuhukumu na waliamua kututupa Walipowafikisha kwa mahakimu, walisema, "Hawa gerezani; halafu sasa wanataka kututoa kwa siri? wanaume ni Wayahudi na wanasababisha ghasia Hapana, haitawezekana, wao wenywewe waje kututoa kubwa katika mji wetu. 21 Wanafundisha mambo mahali hapa". 38 Walinzi wakawajulisha mahakimu juu ambayo siyo sheria sisi kuyapokea wala kuyafuata ya maneno hayo, mahakimu wakaogopa sana pale kama Warumi." 22 Umati ukawainukia kinyume walipojua kuwa Paulo na Sila ni Warumi. 39 Mahakimu Paulo na Sila, mahakimu wakararua nguo zao na wakaja na kuwasili watoke, na walipowatoa nje ya kuwavua na kuamuru wachapwe viboko 23 Baada gereza, waliwaomba Paulo na Sila watoke nje ya ya kuwachapa viboko vingi, waliwatupa gerezani mji wao. 40 Kwa hiyo Paulo na Sila wakatoka nje na kumuamuru askari wa gereza kuwalinda vyema. ya gereza wakaja nyumbani kwa Lidia. Paulo na 24 Baada ya kupokea amri hiyo, askari wa gereza Sila walipowaona ndugu, waliwatia moyo na kisha aliwatupa katika chumba cha ndani ya gereza na kuondoka katika mji huo. kuwafunga miguu yao kwenye sehemu alipowahifadhi.

25 Wakati wa usiku wa manane, Paulo na Sila wakawa wakiomba na kuiumba nyimbo za kumsifu Mungu, huku wafungwa wengine wakiwasikiliza, 26 Ghafla kukatokea tetemeko kuu na misingi ya gereza ikatikiswa, milango ya gereza ikafunguka, na minyororo ya wafungwa wote ikalegezwa. 27 Mlinzi wa Gereza aliamka kutoka usingizini na akaona milango yote ya gereza imefunguliwa; hivyo akachukua upanga wake maana alitaka kuijua kwa sababu alifikiri wafungwa wote walikwishatoroka, 28 Lakini, Paulo akapiga kelele kwa sauti kuu, akisema "usijidhuru kwa sababu wote tuko mahali hapa". 29 Mlinzi wa gereza aliomba taa ziletwе na akaingia ndani ya gereza kwa haraka, akitetemeka na kuogopa, akawaangukia Paulo na Sila, 30 na kuwatoa nje ya gereza na kusema, "Waheshimiwa, nifanye nini ili nipate kuokoka?" 31 Nao wakamwambia, "Mwamini Bwana Yesu nawe utaokoka pamoja na nyumba yako." 32 Walinena neno la Bwana kwake, pamoja na watu wote wa nyumbani kwake, 33 Mlinzi wa gereza aliwachukua usiku ule na kuwaosha sehemu walizoumia, ye ye pamoja na watu wa nyumbani mwake wakabatizwa mara. 34 Akawaleta Paulo na Sila nyumbani kwake na kuwatengea chakula. Naye akawa na furaha kuu pamoja na watu wa

17 Na walipopita katika miji ya Amfipoli na Apolonia, walikuja mpaka mji wa Thesalonike ambao kulikuwa na sinagogi la Wayahudi. 2 Kama ilivyokawaida ya Paulo, alienda kwao, na kwa muda wa siku tatu za Sabato alijadiliana nao juu ya maandiko. 3 Alikuwa akiwafungulia maandiko na kuwaeleza kuwa, ilimpasa Kristo ateseke na kisha kufufuka tena kutoka kwa wafu. Aliwaambia, "Huyu Yesu ninayewaambia habari zake ndiye Kristo" 4 Baadhi ya Wayahudi walishawishika na kuungana na Paulo na Sila, pamoja na Wagiriki wachamungu, akinamama wengi waongofu na kundi kubwa la watu. 5 Lakini baadhi ya Wayahudi wasioamini, walijojava na vivu, walienta sokoni na kuwachukuwa baadhi ya watu waouvu, wakakusanya umati wa watu pamoja, na kusababisha ghasia mjini, kisha wakaivamia nyumba ya Jason, wakitaka kuwakamata Paulo na Sila ilikuwaleta mbele za watu. 6 Lakini walipowakosa, walimkamata Yasoni na baadhi ya ndugu wengine na kuwapeleka mbele ya maofisa wa mji, wakipiga kelele, "Hawa wanaume walioupindua ulimwengu wamefika mpaka huku pia, 7 Wanaume hawa waliokaribishwa na Yasoni wanaialifu sheria ya Kaisari, wanasemwa kuna mfalme mwingine anayetiwa Yesu" 8 Umati na maofisa wa mji waliposikia mambo hayo, waliingiwa na wasiwaswi. 9 Baada ya kuwa wamekwisha kuchukua

fedha ya thamani ya ulinzi kutoka kwa Yason na na kila kitu kilichoko ndani, kwa kuwa ni Bwana wengine, waliwaachia waende. **10** Usiku ule ndugu wa mbingu na nchi, hawezi kukaa katika mahekalu walimtuma Paulo na Sila Beroya. Na walipofika yaliyotengenezwa na mikono. **25** Na pia hatumikiwi kule walikwenda katika sinagogi la Wayahudi. **11** na mikono ya wanadamu kana kwamba anahitaji Watu wale walikuwa wenye werevu mkubwa kuliko kitu kwao, kwani yeze mwenyewe huwapa watu wale watu wa Thesalonike, kwa sababu walikuwa uzima na pumzi na vitu vingine vyote. **26** Kupitia na utayari wa kulpokea neno kwa akili zao, na mtu mmoja, alifanya mataifa yote ya watu waishio kuchunguza maandiko kila siku ili kuona kama maneno juu ya uso wa dunia, na akawawekea nyakati na yaliyonenwa ndivyo yalivyo. **12** Kwa hiyo wengi wao mipaka katika maeneo wanaoishi. **27** Kwa hiyo, waliamini, wakiwemo wanawake wenye ushawishi wanatakiwa kumtafuta Mungu, na yamkini wamfikie mkubwa wa Kigiriki na wanaume wengi. **13** Lakini na kumpata, na kwa uhakika hayupo mbali na kila Wayahudi wa Thesalonike walipogundua kwamba mmoja wetu. **28** Kwake tunaishi, tunatembea na kuwa Paulo anatangaza neno la Mungu huko Beroya, na uzima wetu, kama vile mtunzi wenu mmoja wa walienda huko na kuchochea na kisha kuanzisha shairi aliposema 'tu wazaliwa wake.' **29** Kwa hiyo, ghasia kwa watu. **14** Kwa haraka, ndugu wakampeleka ikiwa sisi ni wazaliwa wa Mungu, hatupaswi kufikiri Paulo kwa njia ya ziwa, lakini Sila na Timotheo kuwa uungu ni kama dhahabu, au shaba, au mawe, wakabaki pale. **15** Wale ndugu waliompeleka Paulo sanamu iliyochongwa kwa ustadi na mawazo ya walienda naye hadi Athene, walipomwacha Paulo watu. **30** Kwa hiyo, Mungu alinyamazia nyakati zile za huko, walipokea maagizo kutoka kwake kuwa, Sila ujinga, lakini sasa anaamuru watu wote kila mahali na Timotheo waje kwake kwa haraka iwezeanavyo. wapate kutubu. **31** Hii ni kwa sababu ameweka siku **16** Na wakati akiwasubiri huko Athene, roho yake atakayo ihukumu dunia kwa haki kwa mtu ambaye ilikasirishwa ndani yake kwa jinsi aliyouona mji alimchagua. Mungu alitoa uhakika wa mtu huyu kwa ulivyojaan sanamu nydingi. **17** Hivyo akajadiliana katika kila mtu pale alipomfufua katoka kwa wafu. **32** Na sinagogi na wayahudi wale waliomchwa Mungu na watu wa Athene waliposikia habari ya kufufuliwa kwa kwa wale wote aliokutana nao kila siku sokoni. wafu, baadhi yao wakamdhihaki Paulo, ila wengine **18** Lakini baathi ya Wanafalsafa wa Waepikureo wakasema "Tutakusikiliza tena kwa habari ya jambo na Wastoiko wakamkibili. Na wengine wakasema, hil!" **33** Baada ya hapo, Paulo akawaacha. **34** Lakini "Ni nini anachokisema huyu mwongeaji mchanga? baadhi ya watu waliungana naye wakaamini, akiwemo Wengine wakasema, "inaonekana anahubiri habari Dionisio Mwareopago, na Mwanamke anaitwa Damari ya mungu mgeni," kwasababu anahubiri habari na wengine pamoja nao.

ya Yesu na ufufuo. **19** Wakamchukua Paulo na kumleta Areopago, wakisema, "Twaweza kujua haya mafundisho mapya unayoyaongea? **20** Kwasababu unaleta mambo mapya katika masikio yetu. Kwahiyovo tunataka kujua haya mambo yana maana gani?" **21** (Na watu wote wa Athene pamoja na wageni waliopo kwao, hutumia muda wao aidha katika kuongea na kusikiliza juu ya jambo jipya.) **22** Kwa hiyo Paulo akasimama katikati ya watu wa Areopago na kusema, "Enyi watu wa Athene, naona kuwa ninyi ni watu wa dini kwa kila namna, **23** Kwani katika kupita kwangu na kuangalia vitu vyenu vya kuabudu, nimeona maneno yalioandikwa kwenye moja ya madhabahu yenu, ikisema "KWA MUNGU ASIYEJULIKANA". Hivyo basi, huyu mnayemwabudu pasipokujua, ndiye ninayewajulisha ninyi. **24** Mungu aliyeumba dunia

18 Baada ya mambo hayo, Paulo aliondoka Athene kwenda Korintho. **2** Huko akampata Myahudi aitwaye Akwila mtu wa kabilia la Ponto, yeze na mke wake aitwaye Prisila walikuja kutoka huko Italia, kwa sababu Klaudia aliamuru Wayahudi wote waondoke Roma; Paulo akaja kwao; **3** Paulo akaishi na kufanya kazi nao kwani yeze anafanya kazi inayofanana na yao. Wao walikuwa ni watengeneza mahema. **4** Paulo akajadiliana nao katika sinagogi kila siku ya Sabato. Aliwashawishi Wayahudi pamoja na Wagiriki. **5** Lakini Sila na Timotheo walipokuja kutoka Makedonia, Paulo alisukumwa na Roho kuwashuhudia Wayahudi kuwa Yesu ndiye Kristo. **6** Wakati Wayahudi walipompinga na kumdhihaki, hivyo Paulo akakung'uta vazi lake mbiele yao, na kuwaambia, "Damu yenu na iwe juu ya vichwa vyenu wenyewe; Mimi sina hatia. Kutoka

sasa na kuendelea, nawaendea Mataifa". 7 Hivyo kuongea na hodari katika Maandiko. 25 Apollo alikuwa akaondoka kutoka pale akaenda kwenye nyumba ameelekezwa katika mafundisho ya Bwana. Kwa ya Tito Yusto, Mtu anayemwabudu Mungu. Nyumba jinsi alivyokuwa na bidii katika roho, aliongea na yake iko karibu na sinagogi. 8 Krispo, kiongozi kufundisha kwa usahihi mambo yanayomuhusu Yesu, wa sinagogi pamoja na watu wa nyumbani mwake ila alijua tu ubatizo wa Yohana. 26 Apolo akaanza wakamwamini Bwana. Watu wengi wa Korintho kuzungumza kwa ujasiri katika hekalu. Lakini Prisila waliomsikia Paulo akiongea waliamini na kubatizwa. 9 na Akwila walipomsikia, walifanya urafiki naye na Bwana akamwambia Paulo usiku kwa njia ya maono, wakamwelezea juu ya njia za Mungu kwa usahihi. "Usiogope, lakini ongea na usinyamaze. 10 Kwani 27 Alipotamani kuondoka kwenda Akaya, ndugu Mimi niko pamoja nawe, na hakuna atakayejaribu walimtia moyo na kuwaandikia barua wanafunzi kukudhuru, maana nina watu wengi katika mji huu". walioko Akaya ili wapate kumpokea. Alipowasili, kwa 11 Paulo akakaa huko kwa muda wa mwaka mmoja neema aliwasaidia sana wale waliomini. 28 Kwa na miezi sita akifundisha neno la Mungu mionganini nguvu zake na maarifa, Apolo aliwazidi Wayahudi mwao. 12 Lakini Galio alipofanywa mtawala wa Akaya, hadharani akionesha kupitia maandiko ya kuwa Yesu Wayahudi walismama pamoja kinyume na Paulo na ndiye Kristo.

kumpeleka mbele ya kiti cha hukumu, 13 wakisema, "Mtu huyu huwashawishi watu wamwabudu Mungu kinyume cha sheria". 14 Wakati Paulo alipokuwa akitaka kusema, Galio akawaambia Wayahudi, "Ninyi Wayahudi, kama ingelikuwa ni kosa au uhalifu, ingekuwa halali kuwashughulikia. 15 Lakini kwa sababu ni maswali, yanayohusu maneno na majina, na sheria zenu, basi hukumuni ninyi wenyewe. Mimi sitamani kuwa hakimu kwa habari ya mambo hayo." 16 Galio akawaamuru waondoke mbele ya kiti cha hukumu, 17 Hivyo, wakamkamata Sosthene, kiongozi wa sinagogi, wakampiga mbele ya kiti cha hukumu. Lakini Galio hakujali walichokifanya. 18 Paulo, baada ya kukaa pale kwa muda mrefu, aliwaacha ndugu na kwenda kwa meli Siria pamoja na Prisila na Akwila. Kabla ya kuondoka bandarini, alinyoa nywele zake kwani alikuwa ameapa kuwa Mnadhiri. 19 Walipofika Efeso, Paulo alimwacha Prisila na Akwila pale, lakini ye ye mwenyewe akaingia kwenye sinagogi na kujadiliana na Wayahudi. 20 Walipomwambia Paulo akae nao kwa muda mrefu, ye ye alikataa. 21 Lakini akaondoka kwao, akawaambia, "Nitarudi tena kwenu, ikiwa ni mapenzi ya Mungu". Baada ya hapo, akaondoka kwa meli kutoka Efeso. 22 Paulo alipotua Kaisaria, alipanda kwenda kusalimia Kanisa la Yerusalem, kisha akashuka chini kwa kanisa la Antiochia. 23 Baada ya kukaa kwa muda pale, Paulo aliondoka kupitia maeneo ya Galatia na Frigia na kuwatia moyo wanafunzi wote. 24 Myahudi mmoja aitwaye Apolo, aliyezaliwa huko Alexandria, alikuja Efeso. Alikuwa na ufasaha katika

19 Ikawa kwamba Apolo alipokuwa Korintho, Paulo akapita nyanda za juu na kufika katika mji wa Efeso, na akakuta wanafunzi kadhaa huko. 2 Paulo akawaambia, "Je, mlipokea Roho Mtakatifu mlipoamini?" Wakamwambia, "Hapana, hatukuweza hata kusikia kuhusu Roho Mtakatifu." 3 Paul alisema, "Sasa ninyi mlipatizwaje?" Wakasema, "Katika ubatizo wa Yohana. 4 Basi Paulo akajibu, "Yohana alibatiza kwa ubatizo wa toba. Akawaambia wale watu kwamba wanapaswa kumwamini yule ambaye angekuja baada yake, yaani, Yesu." 5 Watu waliposikia habari hii, wakabatizwa kwa jina la Bwana Yesu. 6 Na ikawa Paulo alipoweka mikono yake juu yao, Roho Mtakatifu akaja juu yao na wakaanza kunena kwa lugha na kutabiri. 7 Jumla yao walikuwa wanaume wapatao kumi na wawili. 8 Paulo alienda katika sinagogi akanena kwa ujasiri kwa muda wa miezi mitatu. Alikuwa akiongoza majadiliano na kuwavuta watu kuhusu mambo yanayohusu ufalme wa Mungu. 9 Lakini Wayahudi wengine walikuwa wakaidi na wasiotii, walianza kusema mabaya kuhusu njia ya Kristo mbele ya umati. Basi Paulo aliachana nao na akawatenga waaminio mbali nao. Naye alianza kuongea kila siku katika ukumbi wa Tirano. 10 Hii iliendelea kwa miaka miwili, kwa hiyo wote waliokuwa wanaishi katika Asia waliskia neno la Bwana, wote Wayahudi na Wayunani. 11 Mungu alikuwa akifanya matendo makuu kwa mikono ya Paulo, 12 kwamba hata wagonjwa waliponywa, na roho chafu waliwatoka, wakati walipochukua lesu na nguo zilizotoka mwilini mwa Paulo. 13 Lakini

palikuwapo Wayahudi wapunga pepo wakisafiri kupitia na watu wakakimbia pamoja ndani ya ukumbi wa eneo hilo, wakilitumia jina la Yesu kwa ajili ya matumizi michezo. wakawakamata wasafiri wenzake na Paulo, yao wenyewe. Wakiwaambia wale walikuwa na pepo Gayo na Aristariko, waliotoka Makedonia. **30** Paulo wachafu; Wakisema, "Ninawaamuru mtoke kwa jina alitaka kuingia katika umati wa watu, lakini wanafunzi la Yesu ambaye Paulo anamhubiri." **14** Waliofanya walimzuia. **31** Pia, baadhi ya maafisa wa mkoa wa haya walikuwa wana saba wa kuhanii Mkuu wa Asia ambaa walikuwa marafiki zake wakampelekea Kiyahudi, Skewa. **15** Roho wachafu wakawajibu, ujumbe kwa nguvu kumwomba asiingie katika ukumbi "Yesu namjua, na Paulo namjua; lakini ninyi ni nani? wa michezo. **32** Baadhi ya watu walikuwa wakisema" **16** Yule roho mchafu ndani ya mtu akawarukia kitu hiki na wengine jambo lile, kwa sababu umati wapunga pepo na akawashinda nguvu na kuwapiga. wa watu ulikuwa umechanganyikiwa. Wengi wao Ndipo wakakimbia kutoka ile nyumba wakiwa uchi hawakuweza hata kujua kwa nini walikuwa pamoja. na kujeruhija. **17** Jambo hili likajulikana kwa wote, **33** Wayahudi wakamleta Iskanda nje ya umati wa Wayahudi na Wayunani, ambaa waliishi huko Efeso. watu na kumuweka juu mbele ya watu. Iskanda Wakawa na hofu sana, na jina la Bwana likazidi akatoa ishara kwa mkono wake kutoa maelezo kwa kuheshimiwa. **18** Pia, wengi wa waumini walikuwa na watu. **34** Lakini walipotambua kuwa yeye ni Myahudi, wakaungama na wakidhiihirisha matendo mabaya wote wakapiga kelele kwa sauti moja kwa muda wa waliyofanya. **19** Wengi waliokuwa wakifanya uganga saa mbili, "Diana ni mkuu wa Wafeso." **35** Baada wakakusanya vitabu vyao, wakavichoma mbele ya ya karani wa mji kuunyamazisha umati, alisema, kila mtu. Wakati wao walipohesabu thamani ya vitu 'Enyi wanaume wa Efeso, ni nani asiyejua kwamba hivyo, ilikuwa vipande hamsini elfu nya fedha. **20** mji huu wa Efeso ni mtunzaji wa hekalu la Diana Hivyo Neno la Bwana likaenea kwa upana sana mkuu na ile picha ilivyoanguka kutoka mbinguni? **36** katika nguvu. **21** ya Paulo kukamilisha huduma yake Kuona Basi kwamba mambo haya hayatawezekana, kule Efeso, Roho akamwongoza kwenda Yerusalem tunapaswa kuwa na utulivu na msifanye chochote kupitia Makedonia na Akaya; Akasema, "Baada kwa haraka. **37** Kwa maana mmewaita watu hawa ya kuwako huko, yanipasa kuiona Rumi pia." **22** hapa mahakamani ambaa si wezi wa hekalu wala si Paul akawatuma Makedonia wanafunzi wake wawili, wenyewe kumkufuru mungu wetu mke. **38** Kwa hiyo, Timotheo na Erasto, ambaa walikuwa wamemsaidia. kama Demetrio na mafundi waliopamoja naye wana Lakini yeye mwenyewe akabaki Asia kwa muda. mashtaka dhidi ya mtu ye yote, mahakama ziko wazi **23** Wakati huo kulinoteka ghasia kubwa huko Efeso na maliwali wapo. Na waletwe mbele ya shauri. **39** kuhusu ile Njia. **24** Sonara mmoja jina lake Demetrio, Lakini kama wewe ukitafuta chochote kuhusu mambo ambaye aliyetengeneza visanamu nya fedha nya mengine, yatasughurikiwa katika kikao halali. **40** mungu Diana, aliletu biashara kubwa kwa mafundi. Kwa kweli tuko katika hatari ya kutuhumiwa kuhusu **25** Hivyo akawakusanya mafundi wa kazi hiyo na ghasia siku hii. Hakuna sababu ya machafuko haya, kusema, "Waheshimiwa, mnajua kwamba katika na hatutakuwa na uwezo wa kuyaeleza. **41** Baada ya biashara hii sisi tunaingiza pesa nydingi. **26** Mnaona kusema haya, aliwatawanya makutano. na kusikia kwamba, si tu hapa Efeso, bali karibia Asia yote, huyu Paulo amewashawishi na kuwageuza watu wengi. Anasema kwamba hakuna miungu ambayo imefanya kwa mikono. **27** Na si tu iko hatari kwamba biashara yetu itakuwa haihitajiki tena, lakini pia na hekalu la mungu mke aliye mkuu Diana anawenza kuchukuliwa kuwa hana maana. Tena angeweza hata kupoteza ukuu wake, yeze ambaye Asia na dunia humwabudu." **28** Waliposikia haya, walijawa na hasira na wakapiga kelele, wakisema, "Diana wa Waefeso ni mkuu." **29** Mji wote ukajaa ghasia,

20 Baada ya ghasia kumalizika, Paulo aliwaita wanafunzi na kuwatia moyo. Kisha kuwaaga na akaondoka kwenda Makedonia. **2** Naye akiishakupita mikoa hiyo na alikuwa akiwatia moyo waamuni, akaingia Uyunani. **3** Baada ya yeze kuwa pale kwa muda wa miezi mitatu, njama ziliundwa dhidi yake na Wayahudi alipokuwa akitaribia kusafiri kwa njia ya bahari kuelekea Shamu, hivyo aliazimu kurudi kupitia Makedonia. **4** Walioandamana naye hadi Asia walikuwa Sopatro, mwana wa Pirho kutoka Berea; Aristariko na Sekundo, wote kutoka waamini wa

Wathesalonike; Gayo wa Derbe; Timotheo; Tikiko na na pia kwenda nyumba kwa nyumba. 21 Mnajua Trofimo kutoka Asia. 5 Lakini watu hawa wamekwisha jinsi mimi nilivyoendelea kuwaonya Wayahudi na tangulia na walikuwa wanatungojea kule Troa. 6 kwa Wayunani juu ya toba kwa Mungu na imani katika njia ya Bahari kutoka Filipi baada ya siku za mikate Bwana wetu Yesu. 22 Na sasa, angalieni, mimi, isiyotiwa chachu, na katika siku tano tukawafikia nikiwa ninamti Roho Mtakatifu kuelekea Yerusalem, huko Troa. Tulikaa huko kwa siku saba. 7 Hata nisijayue mambo ambayo yatanitokea mimi huko, siku ya kwanza ya juma, tulipokuwa tumekusanyika 23 ila kwa kuwa Roho Mtakatifu hunishuhudia mimi pamoa ili kuumega mkate, Paulo alizungumza na katika kila mji na anasema kwamba minyororo na Waamini. Alikuwa akipanga kuondoka kesho yake, mateso ndivyo vinavyoningojea. 24 Lakini mimi si hivyo akaendelea kuongea hadi usiku wa manane. kufikiria kwamba maisha yangu ni kwa njia yoyote ya 8 Kulikuwa na taa nyingi katika chumba cha juu thamani kwangu, ili niweze kumaliza mwendo wangu ambapo tulikuwa tumekusanyika pamoa. 9 Katika na huduma niliyopokea kutoka kwa Bwana Yesu, dirisha alikuwa amekaa kijana mmoja jina lake Utiko, kuishuhudia injili ya neema ya Mungu. 25 Na sasa, ambaye alielemewa na usingizi mzito. Hata Paulo tazama, najua kwamba wote, mionganoni mwa wale alipokuwa akihutubu kwa muda mrefu, kijana huyu, nilioenda kuwashubiri Ufalme, hamtaniona uso tena. akiwa amelala, akaanguka chini kutoka ghorofa ya 26 Kwa hiyo nawashuhudia leo hii, kwamba sina hatia tatu na aliokotwa akiwa amekufa. 10 Lakini Paulo kwa damu ya mtu yeoyote. 27 Kwa maana sikujizuia alishuka chini, alijinyoosha yeye mwenyewe juu yake, kuwatangazia mapenzi yote ya Mungu. 28 Kwa hiyo akamkumbatia. Kisha akasema, "Msikate tamaa, kwa iweni waangalifu juu yenu ninyi wenyewe, na juu kuwa yu hai." 11 Kisha akapanda tena ghorofani ya kundi lolote ambalo Roho Mtakatifu amewaweka na akaumega mkate, akala. Baada ya kuzungumza ninyi kuwa waangalizi. Iweni waangalifu kulichunga nao kwa muda mrefu hadi alfajiri, akaondoka. 12 kusanyiko la Bwana, ambalo alilinunua kwa damu yake Wakamleta yule kijana akiwa hai wakafarijika sana. mwenyewe. 29 Najua kwamba baada ya kuondoka 13 Sisi wenyewe tulitangulia mbele ya Paul kwa meli kwangu, mbwa mwitu wakali wataingia kwenu, na na tukaelekeea Aso, ambapo sisi tulipanga kumchukua wasilihurumie kundi. 30 Najua kwamba hata mionganoni Paul huko. Hiki ndicho yeye mwenyewe alitaka mwenu wenyewe baadhi ya watu watakuja na kusema kufanya, kwa sababu alipanga kwenda kupitia nchi mambo mapotovu, ili kuwavuta wanafunzi wawafuate kavu. 14 Alipotufikia huko Aso, tukampakia kwenye wao. 31 Kwa hiyo muwe macho. Kumbukeni kwamba Meli tukaenda Mitilene. 15 Kisha sisi tukatweka kwa miaka mitatu sikuweza kuacha kuwafundisha kutoka huko na siku ya pili tulifika upande wa pili kila mmoja wenu kwa machozi usiku na mchana. wa kisia cha Kio. Siku iliyofuata, tukawasili kisia 32 Na sasa mimi nawakabidhi kwa Mungu, na kwa cha Samo, na kesho yake tukafika mji wa Miletu. neno la neema yake, ambalo laweza kuwajenga 16 Kwa sababu Paulo alikuwa ameamua kusafiri na kuwapa urithi pamoa nao wote waliowekwa kupitia Efeso, ili kwamba asitumie muda wowote wakfu kwa Mungu. 33 Sikutamani fedha, dhahabu, katika Asia; kwa maana alikuwa na haraka ya kuwahi au mavazi. 34 Mnajua ninyi wenyewe kwamba Yerusalem kwa ajili ya sikuu ya Pentekoste, kama mikono hii imenipatia mahitaji yangu mwenyewe na ingeliwezekana yeye kufanya hivyo. 17 Kutoka Miletu mahitaji ya wale waliokuwa pamoa nami. 35 Katika akatuma watu hadi Efeso na akawaita wazee wa mambo yote niliwapa mfano wa jinsi inavyopasa Kanisa. 18 Walipofika kwake, akawaambia, ninyi kuwasaidia wanyonge kwa kufanya kazi, na jinsi wenyewe mwajua tangu siku ya kwanza nilipokanya mnavyopaswa kukumbuka maneno ya Bwana Yesu, hapa Asia, jinsi nilivyokuwa kwenu muda wote. 19 maneno ambayo yeye mwenyewe alisema: "Ni heri Nimeamtumikia Bwana kwa unyenyekevu wote na kutoa kuliko kupokea." 36 Baada ya kusema namna kwa machozi, na mateso yaliyonipata mimi kwa hila hii, alipiga magoti akaomba pamoa nao. 37 Wote za Wayahudi. 20 Mwajua jinsi ambavyo sikujizuia wakalia sana na kumwangukia Paulo shingoni na kutangaza kwenu kitu chochote ambacho kilikuwa kumbusu. 38 Walihuzuniaka zaidi ya yote kwa sababu muhimu, na jinsi mimi nilivyowafundisha wazi wazi ya kile ambacho alikuwa amesema, kwamba kamwe

hawatauona uso wake tena. Kisha wakamsindikiza merikebuni.

21 Wakati tulipokua tumeachana nao, na tunasafiri bahrini, tukafika moja kwa moja kwenye mji wa Kosi, na kesho yake tukafika mji wa Rodo, na kutoka huko tukafika mji wa Patara. **2** Tulipopata meli inayovuka kwenda Foinike, tulipanda tukasafiri. **3** Tulipofika mbele ya kisiwa cha Kipro, tukaiacha upande wa kushoto, tukasafiri hadi Siria, tukaweka nanga katika mji wa Tiro, kwa sababu huko ndiko meli ilikuwa ipakuliwe shehena yake. **4** Baada ya kuwaona wanafunzi, tukakaa huko siku saba. Wanafunzi hawa wakamwambia Paulo kupitia kwa Roho kwamba ye ye asikanyage Yerusalem. **5** Hata tulipotimiza siku zile, sisi tukaondoka tukaenda zetu. Wote pamoja, na wanawake zao na watoto wao, walitusindikiza katika njia zetu hadi tulipotoka nje ya mji. Kisha tukapiga magoti pwani, tukaomba, tukaagana kila mmoja. **6** Tukapanda meli, huku nao wakarudi nyumbani kwao tena. **7** Hata tulipomaliza safari yetu kutoka Tiro, tukafika Tolemai. Pale tulisalimia ndugu, na kukakaa nao kwa siku moja. **8** Kesho yake tuliondoka tukaenda Kaisaria. Sisi tukaingia nyumbani mwa Filipo, mhubiri wa injili, aliyekuwa mmoja wa wale saba, nasi tukakaa pamoja naye. **9** Mtu huyu alikuwa na mabinti wanne mabikira ambaeo walitabiri. **10** Baada ya kukaa huko kwa siku kadhaa, akashuka kutoka Uyahudi nabii mmoja aitwaye Agabo. **11** Yeye alikuja kwetu na akautwaa mkanda wa Paulo. kwa huo alijifunga miguu na mikono yake mwenyewe na kusema, "Roho Mtakatifu asema hivi," "Wayahudi wa Yerusalem watamfunga mtu anayemiliki mkanda huu, nao watamkabidhi mikononi mwa watu wa mataifa." **12** Tuliposikia mambo hayo, sisi na watu waliokuwa wakiishi mahali pale tulimsihni Paulo asipande kwende Yerusalem. **13** Ndipo Paulo alijibu, "Mnafanya nini, mnalia na kunivunja moyo wangu? Kwa maana niko tayari, siyo tu kufungwa, lakini pia kufia huko Yerusalem kwa ajili ya jina la Bwana Yesu." **14** Kwa vile Paulo hakutaka kushawishiwa, tuliacha na kusema, "Basi mapenzi ya Bwana yafanyike." **15** Baada ya siku hizi, tulichukua mifuko yetu na tukapanda Yerusalem. **16** Baadhi ya wanafunzi kutoka Kaisaria pia walifuatana nasi. Wakamleta mtu mmoja aitwaye Mnasoni, mtu wa Kipro, mwanafunzi wa zamani, ambaye tulikaa naye. **17** Tulipofika

Yerusalemu, ndugu walitukaribisha kwa furaha. **18**

Kesho yake Paulo alienda pamoja nasi kwa Yakobo, na wazee wote walikuwepo. **19** Baada ya kuwasalimu, aliwapa taarifa moja baada ya nyingine ya mambo ambayo Mungu aliyyotenda mionganoni mwa mataifa kwa kupitia huduma yake. **20** Wakati waliposikia hayo, wakamsifu Mungu, na wakamwambia, "Unaona, ndugu, kuna maelfu wangapi wameamini mionganoni mwa Wayahudi. Wao wote wana nia ya kushika sheria. **21** Wameambiwa kuhusu wewe, kwamba unafundisha Wayahudi wanaoishi kati ya mataifa kuachana na Musa, na kwamba unawaambia wasiwatahiri watoto wao, na wasifuate desturi za zamani. **22** Tunapaswa tufanye nini? Bila shaka watasikia kwamba wewe umekuja. **23** Hivyo fanya kile sisi tunachokuambia sasa: tunao watu wanne ambaeo wameweka nadhiri. **24** Wachukue watu hawa na ujitatase mwenyewe pamoja nao, na uwali pie gharama zao, ili waweze kunyoa vichwa vyao. Hivyo kila mmoja apate kujua kwamba mambo waliyoambiya kuhusu wewe ni ya uongo. Watajifunza kwamba wewe pia unafuata sheria. **25** Lakini kwa habari za mataifa ambaeo wamekuwa waumini, tuliandika na kutoa maagizo kwamba wanapaswa kujiepusha na vitu viliviyotolewa dhabihu kwa sanamu, na damu, kutokana na kile kilichonyongwa, na wajiepusha na usherati." **26** Ndipo, Paulo aliwatwaa wanaume, na siku ya pili, akajitakasa mwenyewe pamoja nao, akaingia Hekaluni, kutangaza kipindi cha siku za kujitakasa, hadi sadaka itolewa kwa ajili ya kila mmoja wao. **27** Siku hizo saba zilipokaribia kumalizika, baadhi ya Wayahudi kutoka Asia wakamuona Paulo Hekaluni, na makutano wakakasirika, na wakamnyoshea mikono. **28** Walikuwa wanapiga kelele, "Watu wa Israeli, tusaidieni. Huyu ni yule mtu anayewafundisha watu kila mahali mambo ambayo ni kinyume na watu, sheria, na mahali hapa. Pia amewaleta Wayunani katika Hekalu na kupanajisi mahali hapa patakatifu." **29** Kwa kuwa mwanzoni walikuwa wamemwona Trofimo Muefeso akiwa pamoja naye mjiini, nao walidhani kwamba Paulo alimleta hekaluni. **30** Mji wote ulikuwa na tararuki, na watu wakakimbia pamoja na kumkamata Paulo. Wakamtoa nje ya Hekalu, na milango mara ikafungwa. **31** Walipokuwa wakijaribu kumuua, habari zilimfikia mkuu wa jeshi la walinzi kuwa Yerusalem yote ilikuwa imejaa ghasia. **32** Mara

hiyo akawachukua askari na jemadari akaukimbilia ambaye wewe unaniudhi.' 9 Wale waliokuwa na umati. Wakati Watu walipomwona mkuu wa jeshi mimi waliiona nuru, ila hawakusikia sauti ya yule alie na askari, wakaacha kumpiga Paulo. 33 Kisha ongea na mimi. 10 Nikasema, 'Nifanye nini, Bwana?' mkuu wa jeshi alimkaribia na akamshika Paulo, na Bwana akaniambia, 'Simama na uingie Dameski; akaamuru afungwe minyororo miwili. Akamuuliza huko utaambiwa kila kitu unachopaswa kufanya.' yeye ni nani na amefanya nini. 34 Baadhi ya watu 11 Sikuweza kuona kwa sababu ya muangaza wa kwenye umati walikuwa wanapayuka kitu hiki na nuru ile, ndipo nikaenda Dameski kwa kuongozwa wengine kingine. Kwa kuwa jemadari hakuweza na mikono ya wale waliokuwa na mimi. 12 Huko kuwaamibia chochote kwa sababu ya zile kelele, nikakutana na mtu aitwaye Anania, alikuwa mtu akaamuru Paulo aletwe ndani ya ngome. 35 Basi aliyeshika sheria na mwenye kuheshimika mbele ya alipofika kwenye ngazi, akachukuliwa na askari kwa Wayahudi wote walioishi huko. 13 Akaja kwangu, sababu ya ghasia za umati. 36 Maana umati wa watu akasimama mbele yangu, na kusema, 'Ndugu yangu walimfuata na waliendelea kupiga kelele, "Mwondoeni Sauli, upate kuona.'Kwa muda ule ule nikamuona. huyu!" 37 Paulo alipokuwa analetwa ndani ya ngome, 14 Akasema, 'Mungu wa baba zetu amekuchagua alimwambia mkuu wa jeshi, "Naweza kukwambia wewe upate kujua mapenzi yake, kumuona yule kitu?" Yule mkuu wa jeshi akasema, "Je unaongea mwenyehaki, na kusikia sauti itokayo kwenye kinywa Kiyunani? 38 Je, wewe si yule Mmisri ambaye awali chake. 15 Kwa sababu utakuwa shahidi kwake kwa aliongoza uasi na alichukua magaidi elfu nne nyikani?" watu wote juu ya uliyoyaona na kusikia. 16 Basi 39 Paulo akasema, "Mimi ni Myahudi, kutoka mji sasa kwa nini unasubiri? Amka, ubatizwe, ukaoshe wa Tarso ya Kilikia. Mimi ni raia wa mji maarufu. dhambi zako, ukilila jina lake.' 17 Baada ya kurejea Nawaomba, mniruhusu nizungumze na watu." 40 Yerusalem, na nilipokuwa nikisali ndani ya hekalu, Wakati jemadari alipompa ruhusa, Paulo akasimama ikatokea kwamba nikapewa maono. 18 Nikamuona penye ngazi na akatoa ishara kwa watu kwa mfono akiniambia, 'Hima na utoke Yerusalem haraka, wake. Wakati kulipokuwa na ukimya sana, akaongea kwa sababu hawatakubali ushuhuda wako kuhusu nao kwa Kihebrania. Akasema,

22 "Ndugu na baba zangu, sikilizeni utetezi wangu nitakaofanya kwenu sasa." 2 Makutano walipo sikia Paulo akiongea nao kwa kiebrania, wakanyamaza. Akasema, 3 "Mimi ni myahudi, nimezaliwa mji wa Tarso eneo la Kilikia, ila nilipata elimu katika mji huu, miguuni pa Gamalieli. Nilifundishwa kulingana na njia sahihi za sheria za baba zetu. Mimi ninabidii ya Mungu, kama ninyi nyote mlivyo leo. 4 Niliwatesa kwa njia hii hadi kufa; nikawafunga wanaume na wanawake na kuwatupa gerezani. 5 Hata kuhani mkuu na wazee wote wanawenza kutoa ushahidi kwamba nilipokea barua kutoka kwao kwa ajili ya ndugu walio Dameski, kwangu mimi kusafiri kwenda huko. Ilikuwa niwalete watu Yerusalem wa njia ile ili wafungwe na kuadhibiwa. 6 Ilitokea kwamba pale nilipokua nikisafiri nakaribia Dameski, majira ya mchana ghafla nuru kuu ikatokea mbinguni ikaanza kuniangaza. 7 Nikaanguka chini na kusikia sauti ikiniambia, 'Sauli, Sauli kwanini unaniudhi?' 8 Nikajibu, 'wewe ni nani, Bwana?' Akaniambia, 'Mini ni Yesu Mnazareti,

katika kila sinagogi. 9 Na damu ya Stefano shahidi wako ilipomwagua, Mimi pia nilikuwa nimesimama karibu na kukubali na nilikuwa nalinda nguo za wale waliomwua.' 21 Lakini aliniambia, 'Enenda, kwa sababu mimi nitakutuma uende mbali kwa watu wa mataifa.' 22 Watu wakamruhusu aongee juu ya neno hili. Lakini baadaye walipaza sauti na kusema, "mwondoe mtu huyu katika nchi: kwa sababu sio sahihi aishi." 23 Walipokuwa wakipaza sauti, na kutupa mavazi yao na kutupa mavumbi juu, 24 jemedari mkuu akaamuru Paulo aletwe ngomeni. Akaamuru aulizwe huku anapigwa mijeledi, ili ye ye mwenyewe ajue kwa nini walikuwa wanampigia kelele namna ile. 25 Hata walipokuwa wamemfunga kwa kamba, Paulo akamwambia yule akida aliye simama karibu naye, "Je! ni haki kwenu kumpiga mtu aliye Mrumi na bado hajahukumiwa?" 26 Yule akida aliposikia maneno haya, akaenda kwa jemedari mkuu na kumwambia, akisema, "Unataka kufanya nini? Kwa maana mtu huyu ni mrumi." 27 Jemedari

mkuu akaja na kumwambia, "Niambie, je wewe ni kwa kuwa umenishuhudia katika Yerusalem, hivyo raiwa wa Rumi?" Paulo akasema, "Ndiyo." 28 Jemedari utatoa ushahidi pia katika Roma." 12 Kulipokucha, akamjibu, "Ni kupitia kiasi kikubwa cha pesa ndipo baadhi ya Wayahudi walifanya agano na kuita laana nilipata uraia." Lakini Paulo akamwambia, "Mimi ni juu yao wenyewe: walisema ya kwamba hawatakula mrumi wa kuzaliwa." 29 Basi wale waliokuwa tayari wala kunywa chochote mpaka watakapomuua Paulo. kwenda kumuuliza wakaondoka na kumwacha wakati 13 Kulikuwa na watu zaidi ya arobaini ambaio walifanya huo huo. Na jemedari naye akaogopa, alipojua kuwa njama hii. 14 wakaenda kwa wakuu wa makuhani na Paulo ni Mrumi, na kwa sababu amemfunga. 30 wazee na kusema, "Tumejiweka wenyewe kwenye Siku iliyofuatayo, jemedari mkuu alitaka kujua ukweli laana kuu, tusile chochote hadi tutakapomuua Paulo. kuhusu mashtaka ya Wayahudi dhidi ya Paulo. Hivyo 15 Hivyo sasa, baraza limwambie jemadari mkuu akamfungua vifungo vyake akaamuru wakuu wa amlete kwenu, kana kwamba mnaamua kesi yake makuhani na baraza lote wakutane. Akamleta Paulo kwa usahihi. Kwetu sisi tuko tayari kumwua kabla chini, na kumweka katikati yao.

23 Paulo akawaangalia moja kwa moja watu wa

baraza na kusema, "Ndugu zangu, nimeishi mbele za Mungu kwa dhamira nzuri hadi hivi leo." 2 Kuhani mkuu Anania akawaamuru wale waliosimama karibu naye wampige kinywa chake. 3 Ndipo Paulo akamwambia, "Mungu atakupiga wewe, ukuta uliopakwa chokaa. Umekaa ukinihukumu kwa sheria, nawe unaamuru nipigwe kinyume cha sheria?" 4 Wale waliokuwa wamesimama karibu naye wakasema, "Hivi ndivyo unavyomtukana kuhani mkuu wa Mungu?" 5 Paulo akasema, "ndugu zangu, mimi sikujua kwamba huyu ni kuhani mkuu. Kwa kuwa imeandikwa, hutazungumza vibaya juu ya mtawala wa watu wako." 6 Paulo alipoona ya kwamba upande mmoja wa baraza ni Masadukayo na wengine Mafarisayo, akapaza sauti na kusema, "ndugu zangu, mimi ni Mafarisayo, mwana wa Mafarisayo. Ni kwa sababu hii nategemea kwa ujasiri ufufuo wa wafu ninao hukumiwa nao." 7 Alipoyasema haya, malumbano makubwa yakatokea baina ya Mafarisayo na Masadukayo, na mukutano ukagawanyika. 8 Kwani Masadukayo husema hakuna ufufuo, malaika wala hakuna roho, ila Mafarisayo husema haya yote yapo. 9 Ghasia kubwa ikatokea na baadhi ya waandishi waliokuwa upande wa Mafarisayo wakasimama na kujadili, wakisema, "hatujaona chochote kibaya dhidi ya mtu huyu. Vipi kama roho au malaika ameongea na yeeye?" 10 Wakati kulitokea hoja kubwa, mkuu wa majeshi aliogopa kwamba Paulo angeraruliwa vipande vipande na wao, hivyo akaamuru wanajeshi washuke chini na kumchukua kwa nguvu kutoka kwa wajumbe wa baraza, na kumleta katika ngome. 11 Usiku uliofuta Bwana alisimama karibu naye na kusema, "Usiogope,

13 Kulikuwa na watu zaidi ya arobaini ambaio walifanya huo huo. Na jemedari naye akaogopa, alipojua kuwa njama hii. 14 wakaenda kwa wakuu wa makuhani na Paulo ni Mrumi, na kwa sababu amemfunga. 15 Hivyo sasa, baraza limwambie jemadari mkuu akamfungua vifungo vyake akaamuru wakuu wa amlete kwenu, kana kwamba mnaamua kesi yake makuhani na baraza lote wakutane. Akamleta Paulo kwa usahihi. Kwetu sisi tuko tayari kumwua kabla hajaja hapa." 16 Lakini mtoto wa dada yake na Paulo akasilia kwamba kulikuwa na njama, akaenda akaingia ndani ya ngome na kumwambia Paulo. 17 Paulo akamwitaa akida mmoja akasema, "Mchukue kijana huyu kwa jemadari; maana ana neno la kumwambia." 18 Basi akida akamchukua yule kijana akampeleka kwa jemedari mkuu akamwambia, "Paulo yule mfungwa aliniiata akataka nikuletee kijana huyu kwako. Ana neno la kukuambia." 19 Yule jemadari mkuu akamshika kwa mkono akajitenga naye kando, na akamwuliza, "Ni kitu gani unachotaka kuniambia?" 20 Kijana yule akasema, "Wayahudi wamepatana kkuuumba umlete Paulo kesho kwenye baraza kana kwamba wanataka kupata habari zake kwa usahili zaidi. 21 Basi wewe usikubali kwa maana watu zaidi ya arobaini wanamvizia. Wamejifunga kwa laana, wasile wala wasinywe hata watakapomuua. Hata sasa wako tayari, wakisubiria kibali toka kwako." 22 Basi yule jemadari mkuu akamwacha kijana aende zake, baada ya kumwagiza "usimwambie mtu yeoyote ya kwamba umeniarifu haya." 23 Akawaita maakida wawili akasema watayarisheni askari mia mbili kwenda Kaisaria na askari wapanda farasi sabini, na wenye mikuki mia mbili, mtaondoka zamu ya tatu ya usiku. 24 Akawaambia kuweka wanyama tayari ambaye Paulo atamtumia na kumchukua salama kwa Feliki Gavana. 25 Akaandika barua kwa namna hii, 26 Klaudio Lisia kwa Liwali mtukufu Feliki, salamu. 27 Mtu huyu alikamatwa na wayahudi wakawa karibu kumwua, ndipo nikaenda pamoa na kikosi cha askari nikamwokoa, nilipopata habari ya kuwa yeeye ni raia wa kirumi. 28 Nilitaka kujua kwa nini wamemshtaki, hivyo nikampeleka kwenye baraza. 29 Nikaona kwamba alikuwa ameshitakiwa

kwa ajili ya maswali ya sheria yao, wala hakushitakiwa yejote, na sikufanya fujo katika mukutano, wala katika neno lolote la kustahili kuuawa wala kufungwa. masinagogi wala ndani ya mij; **13** na wala hawawezi **30** Kisha ikajulikana kwangu kwamba kuna njama kuhakikisha kwako mashitaka wanayoyashitaki dhidi dhidi yake, hivyo kwa haraka nikamtuma kwako, na yangu. **14** Ila nakiri hili kwako, ya kwamba kwa kuwaagiza wanaomshitaki pia walete mashitaka dhidi njia ile ambayo wanaaita dhehebu, kwa njia iyo hiyo yake mbele yako. Wakaagana." **31** Basi wale askari ninamtumikia Mungu wa baba zetu. Mimi ni mwaminifu wakatii amri: wakamchukua Paulo wakampeleka kwa yote yaliyoko kwenye sheria na maandiko ya hata Antipatri usiku. **32** Siku iliyofuata, maaskari manabii. **15** Nina ujasiri ule ule kwa Mungu ambao wengi wakawaacha wale wapanda farasi waende hata hao nao wanaungojea, kuja kwa ufufuo wa pamoja naye, nao wakarudi zao ngomeni. **33** Na wafu, kwa wote wenye haki na wasio na haki pia; wapanda farasi walipofika Kaisaria, na kumpa liwali **16** na kwa hili, ninafanya kazi ili niwe na dhamira ile barua, wakamweka Paulo mbele yake. **34** Naye isiyo na hatia mbele za Mungu na mbele ya watu liwali alipoisoma barua, alimuuliza Paulo alitokea kuititia mambo yote. **17** Sasa Baada ya miaka mingi jimbo gani; alipojua ya kwamba ni mtu wa Kilikia, nimekuja kuleta msaada kwa taifa langu na zawadi **35** akasema, "Nitakusikia wewe watakapo kuja wale ya fedha. **18** Nilipofanya hivi, Wayahudi fulani wa Asia walikushitaki," akaamuru awekwe katika ikulu ya Herode.

24 Baada ya siku tano, Anania kuhanu mkuu, baadhi ya wazee na msemaji mmoja aitwaye Tertulo, wakaenda pale. Watu hawa wameleta mashtaka dhidi ya Paulo kwa gavana. **2** Paulo alipo simama mbele ya gavana, Tertulo akaanza kumshitaki na kusema kwa gavana, "kwa sababu yako tuna amani kuu; na kwa maono yako yanaleta mageuzi mazuri katika taifa letu; **3** basi kwa shukurani yote tunapokea kila kitu ukifanyacho, Wasalam mhesimiwa Feliki. **4** Lakini niisikuchoshe zaidi, nakusihi unisikilize maneno machache kwa fadhilli zako. **5** Kwa maana tumempata mtu huyu mkorofi, na anasababisha Wayahudi wote kuasi duniani. Tena ni kiongozi wa madhehebu ya Wanazorayo. (Zingatia: Sehemu ya maneno ya mstari huu **24:** **6** **6** Na tena alijaribu kulitia hekalu unajisi hivyo tukamkamata., haumo kwenye nakala bora za kale). (Zingatia: Mstari huu **7** Lisiasi, afisa, alikuja na akamchukua kwa nguvu mikononi mwetu., haumo kwenye nakala bora za maandiko ya kale). **8** Ukimwuliza Paulo kuhusu mambo haya, hata utawezza kujifunza ni kitu gani tumemshakia." **9** Wayahudi nao wakamshtaki Paulo, wakisema kwamba haya mambo yalikuwa kweli. **10** Liwali alipompungia mkononi ili Paulo aongee, Paulo alijibu, "Ninajua ya kwamba kwa miaka mingi umekua mwamuzi wa taifa hili, na nina furaha kujieleza mwenyewe kwako. **11** Waweza kuhakikisha kuwa hazijapita siku zaidi ya kumi na mbili tangu nilipopanda kwenda kuabudu Yerusalemu. **12** Na waliponikuta katika hekalu, sikubishana na mtu

hekalu, bila kundi la watu wala ghasia. **19** Watu hawa ambao imewapasa kuwapo mbele yako sasa hivi na waseme kile walichonacho juu yangu kama wana neno lo lote. **20** Au watu hawa wenye na waseme ni kosa gani waliloliona kwangu niliposimama mbele za baraza la kiyahudi; **21** isipokuwa kwa ajili ya kitu kimoja nilichokisema kwa sauti niliposimama katikati yao, ' ni kwa sababu ya ufufuo wa wafu ninyi mnanihukumu." **22** Feliki alikuwa ametaarifiwa vizuri kuhusu njia, na aakuahirisha mukutano. Akasema, "Lisia jemedari atakapokuja chini kutoka Yerusalemu nitatoa maamuzi dhidi ya mashitaka yenu." **23** Ndipo akamwamuru akida amlinde Paulo, ila awe na nafasi na hata asiwepo mtu wakuwakataza marafiki zake wasimsaidie wala wasimtembelee. **24** Baada ya siku kadhaa, Feliki akarudi na Drusila mkewe aliyekuwa Myahudi, akatuma kumwita Paulo na akasikiliza toka kwake habari za imani ndani ya Kristo Yesu. **25** Ila Paulo alipokuwa akijadiliana naye kuhusu haki, kuwa na kiasi na hukumu itakayokuja, Feliki akapata hofu akajibu, "henda mbali kwa sasa, ila nikipata muda tena, nitakuita." **26** Muda uo huo, alitegemea kwamba Paulo atampa fedha kwa hiyo alimwita mara nyiningi akaongea naye. **27** Ila miaka miwili ilipopita, Porkio Festo akawa Liwali baada ya Feliki, ila Feliki alitaka kujipendekeza kwa Wayahudi, hivyo akamwacha Paulo chini ya uangalizi.

25 Ndipo Festo alipoingia katika jimbo hilo na baada ya siku tatu alienda toka Kaisaria hadi Yerusalemu. **2** Kuhani mkuu na Wayahudi

mashuhuri walileta shutuma dhidi ya Paulo kwa pamoja naye kuhusu dini yao na kuhusu Yesu ambaye Festo, na walizungumza kwa nguvu kwa Festo. alikuwa amekufa, lakini Paulo anadai kuwa yu hai. 3 Na walimwomba Festo fadhilli juu ya habari za 20 Nilikuwa nimefumbwa jinsi ya kuchunguza suala Paulo apate kumwita Yerusalem ili waweze kumwua hili, na nikamwuliza kama angeenda Yerusalem njiani. 4 Lakini Festo alijibu kwamba Paulo alikuwa kuhukumiwa kuhusu mambo haya. 21 Lakini Paulo mfungwa katika Kaisaria, na kwamba yeche mwenyewe alipoitwa awekwe chini ya ulinzi kwa ajili ya uamuzi wa atarudi huko haraka. 5 Alisema "Kwa hiyo, wale Mfalme, niliamuru awekwe hata nitakapompeleka kwa amba wanawenza, wanawenza kwenda huko na sisi. Kaisari." 22 Agripa alizungumza na Festo, "ningependa Kama kuna kitu kibaya kwa mtu huyu, mnapaswa pia kumsikiliza mtu huyu." "Festo, akasema, "kesho kumshakti." 6 Baada ya kukaa siku nane au kumi zaidi, utamsikiliza." 23 Hivyo kesho yake, Agripa na Bernike akarudi Kaisaria. Na siku iliyofuata akakaa katika walifika na sherehe nydingi; walifika katika ukumbi kitu cha hukumu na kuamuru Paulo aletwe kwake. 7 na maafisa wa kijeshi, na watu mashuhuri wa mji. Alipofika, Wayahudi kutoka Yerusalem wakasimama Na Festo alipotoa amri, Paulo aliletwa kwao. 24 Karibu, Wakatoa mashtaka mengi mazito ambayo Festo akasema, "Mfalme Agripa, na watu wote amba hawakuweza kuyathibitisha. 8 Paulo alijiteeta na wapo hapa pamoja nasi, mnawonwa mtu huyu; kusema, 'Si dhidi ya jina la Wayahudi, si juu ya hekalu, jumuiya yote ya Wayahudi huko Yerusalem na na si juu ya Kaisari, nimefanya mabaya.' 9 Lakini hapa pia wametaka niwashauri, na wao wakapiga Festo alitaka kujipendekeza kwa Wayahudi, na hivyo kelele kwangu kwamba asiishi. 25 Nalionka kwamba akamjibu Paulo kwa kusema, 'Je, unataka kwenda hakufanya lolote linalostahili kifo; lakini kwa sababu Yerusalem na kuhukumiwa na mimi kuhusu mambo amemwita Mfalme, niliamua kumpeleka kwake. 26 haya huko?' 10 Paulo alisema, 'ninasimama mbele Lakini sina kitu dhahiri cha kuandika kwa Mfalme. ya kitu cha hukumu cha Kaisari ambapo napaswa Kwa sababu hii, nimeletha kwako, hasa kwako wewe, kuhukumiwa. Sijawakosea Wayahudi, kama wewe Mfalme Agripa, ili nipate kuwa na kitu cha kuandika ujuavyo vema. 11 Ikiwa nimekosa na kama nimefanya kuhusu kesi. 27 kwa kuwa naona haina maana kinachostahili kifo, sikatai kufa. Lakini kama shutuma kumpeleka mfungwa na bila kuonyesha mashitaka zao si kitu, hakuna mtu anawenza kunikabidhi kwao. yanayomkabili.

Ninamwomba Kaisari. 12 Baada ya Festo kuongea na baraza akajibu, "unamwomba Kaisari; utaenda kwa Kaisari." 13 Baada ya siku kadhaa, mfalme Agripa na Bernike walifika Kaisaria kufanya ziara rasmi kwa Festo. 14 Baada ya kukaa hapo kwa siku nydingi, Festo aliwasilisha kesi ya Paulo kwa mfalme; Akasema, 'Mtu mmoja aliachwa hapa na Feliki kama mfungwa. 15 Nilipokuwa Yerusalem makuhani wakuu na wazee wa Wayahudi walileta mashtaka juu ya mtu huyu kwangu, nao waliuliza juu ya hukumu dhidi yake. 16 Kwa hili mimi niliwajibu kwamba si desturi ya Waroma kumtoa mtu kwa upendeleo badala yake, mtuhumiwa anapaswa kuwa na nafasi ya kuwakabili washitaki wake na kujitetea dhidi ya tuhuma hizo. 17 Kwa hiyo, walipokuja pamoja hapa, sikuweza kusubiri, lakini siku iliyofuata niliketi kitu cha hukumu na kuamuru mtu huyo aletwe ndani. 18 Wakati washitaki waliposimama na kumshtaki, nilifikiri kwamba hakuna mashtaka makubwa yaliyoletwa dhidi yake. 19 Badala yake, walikuwa na mabishano fulani

26 Hivyo, Agripa akamwambia Paulo, 'Unaruhusiwa kujitetea. ' Ndipo Paulo akanyoosha mkono wake akajitetea hivi. 2 "Najiona mwenye furaha, Mfalme Agripa, ili kufanya kesi yangu mbele yako leo dhidi ya mashtaka yote ya Wayahudi. 3 Hasa, kwa sababu wewe ni mtaalamu wa desturi za Wayahudi na maswali. Hivyo naomba unisikilize kwa uvumilivu. 4 Kweli, Wayahudi wote wanajua jinsi niliivoishi tangu ujana wangu katika taifa langu huko Yerusalem. 5 Wanajua tangu mwanzo na wanapaswa kukubali kwamba niliishi kama Mfarisayo, dhehebu lenye msimamo mkali kwenye dini yetu. 6 Sasa nimesimama hapa nihukumiwe kwa sababu mimi naliangalia ahadi ambayo Mungu alifanya na baba zetu. 7 Hii ni ahadi ambayo makabila yetu kumi na mbili yanatumaini kupokea kama wakimwabudu Mungu kwa bidii usiku na mchana. Ni kwa ajili ya tumaini hili, mfalme Agripa, kwamba Wayahudi wananihitaki. 8 Kwa nini yeoyote kati yenu anafikiri ni ajabu kwamba Mungu hufufua wafu? 9 Wakati mmoja

nilifikiria mwenyewe kwamba ningefanya mambo 'Paulo, wewe ni mwendawazimu! masomo yako mengi dhidi ya jina la Yesu wa Nazareti. 10 Nilifanya yamekufanya uwe mwendawazimu. 25 Lakini Paulo haya katika Yerusalem; Niliwafunga waamini wengi akasema, Mimi si mwendawazimu, mheshimiwa gerezani, na nilikuwa na mamlaka kutoka kwa wakuu Festo; lakini kwa ujasiri nasema maneno ya ukweli wa makuhani kufanya hivyo; na wakati wanauawa, mtupu. 26 Kwa kuwa mfalme anajua kuhusu mambo nilipiga kura dhidi yao. 11 Mara nyingi niliwaadhibu haya; na hivyo, ninaongea kwa uhuru kwake, kwa katika masinagogi yote na nilijaribu kuwfanya maana nina hakika kwamba hakuna lolote liliofichwa waikane imani yao. Nilikuwa na hasira sana juu kwake; kwa kuwa hili halijafanya pemberi. 27 Je, yao na niliwafukuza hata katika miji ya ugenini. 12 unaamini manabii, Mfalme Agripa? Najua kwamba Wakati nilipokuwa nikifanya haya, nilienda Dameski, unaamini. ' 28 Agripa akamwambia Paulo, 'Kwa nikiwa na mamlaka na maagizo kutoka kwa makuhani muda mfupi unaweza kunishawishi mimi na kunifanya wakuu; 13 nilipokuwa njiani wakati wa mchana, Mkristo? 29 Paulo akasema, "Namwomba Mungu Mfalme, niliona mwanga kutoka mbinguni uliokuwa kwamba, kwa muda mfupi au mrefu, si wewe tu, mkali kuliko juu na uling'aa kutuzunguka mimi na bali pia wote wanaonisikia leo, wawe kama mimi, watu waliokuwa wakisafiri pamoja nami. 14 Sisi lakini bila hii minyororo ya gerezani." 30 Ndipo sote tulipoanguka chini, nalisikia sauti ikizungumza mfalme alisimama, na liwali, na Bernike pia, na wale na mimi ikisema katika lugha ya Kiebrania: `Sauli, waliokuwa wamekaa pamoja nao, 31 walipoondoka Sauli! Kwa nini unanitesa? Ni vigumu kwako kuupiga ukumbini, walizungumzia wao kwa wao na kusema, teke mchokoo. 15 Ndipo nikasema, 'Wewe ni nani, 'Mtu huyu hastahili kifo wala kifungo.' 32 Agripa Bwana? Bwana akajibu, 'Mimi ni Yesu ambaye akamwambia Festo, "Mtu huyu angeweza kuwekwa unanitesa. 16 Sasa inuka usimame kwa miguu huru kama asingekata rufani kwa Kaisari."

yako; sababu kwa kusudi hili mimi nimeonekana kwako, nimekuteua kuwa mtumishi na shahidi juu ya mambo ambayo unajua kuhusu mimi sasa na mambo nitakayokuonyesha baadaye; 17 na Nitakuoko kutoka kwa watu na watu wa Mataifa ambapo ninakutuma, 18 kufungua macho yao na kuwatoa gizani kwenda kwenye mwanga na kutoka kwenye nguvu za shetani wamgeukie Mungu; ili wapate kupokea kutoka kwa Mungu msamaha wa dhambi na urithi ambao nimewapa wale niliowatenga kwa imani ilio kwangu. 19 Hivyo, mfalme Agripa, sikuweza kuasi maono ya mbinguni, 20 lakini, kwa wale walio katika Dameski kwanza, na kisha Yerusalem na nchi yote ya Yudea, na pia kwa watu wa mataifa mengine, nilihubiri kwamba watubu na kumgeukia Mungu, wafanye matendo yanayostahili toba. 21 Kwa sababu hiyo Wayahudi walini kamata hekaluni, wakajaribu kuniua. 22 Mungu amenisa idia mpaka sasa, hivyo nasimama na kushuhudia kwa watu wa kawaida na kwa wale wakubwa juu ya yale ambayo manabii na Musa walisema yatatokea na si vingine; 23 kwamba Kristo lazima atateseka na atakuwa wa kwanza kufufuka kutoka kwa wafu na kutangaza mwanga kwa Wayahudi na watu wa mataifa. 24 Paulo alipomaliza kujitetea, Festo alisema kwa sauti kubwa,

27 Ilipoamuliwa kwamba tunatakiwa tusafiri kwa maji kwenda Italia, walimkabidhi Paulo na wafungwa wengine kwa afisa mmoja wa jeshi la Kiroma aliyeitwa Julio, wa Kikosi cha Agustani. 2 Tukapanda meli kutoka Adramitamu, ambayo ilikuwa isafiri kandokando ya pwani ya Asia. Hivyo tukaingia baharini. Aristaka kutoka Thesolanike ya Makedonia akaenda pamoja nasi. 3 Siku iliyofuata tukatua nanga katika mji wa Sidoni, ambapo Julio alimtendea Paulo kwa ukarimu na akamruhusu kwenda kwa rafiki zake kupokea ukarimu wao. 4 Kutoka hapo tukaenda baharini tukasafiri kuzunguka kisiwa cha Kipro ambacho kilikuwa kimeukingga upepo, kwa sababu upepo ulikuwa ukitukabili. 5 Baada ya kuwa tumesafiri katika maji yaliyo karibu na Kilikia na Pamfilia, tukaja Mira, mji wa Lisia. 6 Pale yule afisa wa jeshi la Kiroma, akaikuta meli kutoka Alexandria ambayo ilikuwa isafiri kuelekea Italia. Akatupandisha ndani yake. 7 Baada ya kuwa tumesafiri polepole kwa siku nyingi na hatimaye tukawa tumefika kwa taabu karibu na Kinidas, upepo haukuturuhusu tena kuelekea njia hiyo, hivyo tukasafiri kandokando ya kivuli cha Krete tukiukinga upepo, mkabala na Salmone. 8 Tukasafiri kandokando ya pwani kwa ugumu, mpaka tukafika mahali palipoitwa Fari Haveni

ambayo iko karibu na mji wa Lasi. 9 Tulikuwa wake alisimama pembedi mwangu 24 na kusema, tumechukua muda mwingi sana, na muda wa mfungo "Usiogope Paulo. Lazima usimame mbele ya Kaisari, wa Kiyahudi ulikuwa umepita pia, na sasa ilikuwa ni na tazama, Mungu katika wema wake amekupa hawa hatari kuendelea kusafiri. Hivyo Paulo akatuonya, wote ambao wanatasafiri pamoja nawe. 25 Hivyo, 10 na kusema, "Wanaume, naona safari ambayo wanaume, jipeni moyo, kwa sababu namwamini tunataka tuichukue itakuwa na madhara na hasara Mungu, kwamba itakuwa kama nilivyoambiwa. 26 nyingi, siyo tu ya mizigo na meli, lakini pia ya maisha Lakini lazima tuumie kwa kupigwa katika baadhi ya yetu." 11 Lakini afisa wa jeshi la Kiroma akamsikiliza visiwa." 27 Ulipofika usiku wa kumi na nne, tulipokuwa zaidi bwana wake na mmiliki wa meli, kuliko mambo tukiendeshwa huko na huko kwenye bahari ya Adratik, yale ambayo yalizungumzwa na Paulo. 12 Kwa kama usiku wa manane hivi, mabaharia walifikiri sababu bandari haikuwa sehemu rahisi kukaa wakati kwamba wamekaribia nchi kavu. 28 Walitumia milio wa baridi, mabaharia wengi wakashauri tusafiri kutoka kupima kina cha maji na wakapata mita thelathini pale, ili kwa namna yoyote tukiweza kuufikia mji na sita, baada ya muda mfupi wakapima tena wa Foinike, tukae pale wakati wa baridi. Foinike ni wakapata mita ishirini na saba. 29 Waliogopa kwanza bandari huko Krete, na inatazama kaskazini mashariki tunaweza kugonga miamba, hivyo wakashusha nanga na kusini mashariki. 13 Upepo wa kusini ulipoanza nne kutoka katika sehemu ya kuwekeea nanga na kuvuma polepole, mabaharia wakafikiri wamepata kile wakaomba kwamba asubuhi ingekuja mapema. 30 ambacho walikuwa wanakihitaji. Wakang'oa nanga Wale mabaharia walikuwa wanatafuta namna ya na kusafiri kandokando ya Krete karibu na pwani. 14 kuitelekeza ile meli na walizishusha majini boti ndogo Lakini baada ya muda mfupi upopo mkali, ulioitwa ndogo za kuokolea maisha, na wakajifanya kwamba Wa kaskazini mashariki, ukaanza kutupiga kutoka wanatupa nanga kutoka sehemu ya mbele ya boti. ng'ambo ya kisia. 15 Wakati meli ilipolemewa na 31 Lakini Paulo akamwambia yule askari wa jeshi la kushindwa kuukabili upopo, tukakubaliana na hali hiyo, Kiroma na wale askari, "Hamuwezi kuokoka isipokuwa tukasafirishwa nao. 16 Tukakimbia kupitia ule upande hawa watu wanabaki kwenye meli". 32 Kisha wale uliokuwa unaukinga upopo wa kisia kiitwacho Kauda; askari wakakata kamba za ile boti na ikaachwa na kwa taabu sana tulifanikiwa kuuokoa mtumbwi. ichukuliwe na maji. 33 Wakati mwanga wa asubuhi 17 Baada ya kuwa wameivuta, walitumia kamba ulipokuwa unajitokeza, Paulo akawasihi wote angalau kuifunga meli. Waliogopa kwamba tungeweza kwenda wale kidogo. Akasema, "Hii ni siku ya kumi na kwenye eneo la mchanga mwingi la Syiti, hivyo nne mnasuburi bila kula, hamjala kitu. 34 Hivyo wakashusha nanga na waliendeshwa kandokando. nawasihi mchukue chakula kidogo, kwa sababu hii ni 18 Tulipigwa kwa nguvu sana na dhoruba, hivyo kwa ajili ya kuishi kwenu; na hakuna hata unywele siku iliyoifuata mabaharia wakaanza kutupa mizigo mmoja wa vichwa vyenu utakaopotea. 35 Alipokwisha kutoka melini. 19 Siku ya tatu, mabaharia wakaanza kusema hayo, akachukua mkate akamshukuru Mungu kuyatoa maji kwa mikono yao wenywewe. 20 Wakati mbele ya macho ya kila mtu. Kisha akaumega mkate ambapo juu na nyota hazikutuangazia kwa siku akaanza kula. 36 Kisha wote wakatiwa moyo na nydingi, bado dhoruba kubwa ilitupiga, na matumaini wao wakachukua chakula. 37 Tulikuwa watu 276 kwamba tungeokolewa yalitoweka. 21 Baada ya ndani ya meli. 38 Walipokwisha kula vya kutosha, kuwa wameenda muda mrefu bila chakula, hapo walifanya meli nyepesi kwa kutupa ngano ndani ya Paulo akasimama katikati ya mabaharia akasema, bahari. 39 Ilipokuwa mchana, hawakuitambua nchi "Wanaume, mlipaswa mnisikilize, na tusingengo'a kavu, lakini wakaona sehemu ya nchi kavu iliyoingia nanga kutoka Krete, ili kupata haya madhara na majini iliyokuwa na mchanga mwingi. wakajidiliana hasara. 22 Na sasa nawafariji mjtie moyo, kwa kama wanaweza kuiendesha meli kueleke hapo. sababu hakutakuwa upotevu maisha kati yenu, 40 Hivyo wakazilegeza nanga wakaziacha baharini. isipokuwa hasara ya meli tu. 23 Kwa sababu usiku Katika muda huo huo wakazilegeza kamba za tanga uliopita malaika wa Mungu, ambaye huyo Mungu na wakaiinua sehemu ya mbele kueleke kwenye mimi ni wake, na ambaye ninamwabudu pia - malaika upopo, hivyo wakaeleke kwenye hiyo sehemu ya

mchanga mwingi. 41 Lakini wakaja mahali ambapo imepigwa baridi hapo kisiwani, ambayo viongozi wake mikondo miwili ya maji inakutana, na meli ikaelekeea walikuwa ndugu wawili mapacha. 12 Baada ya kuwa mchangani. Na ile sehemu ya mbele ya meli ikakwama tumetua katika mji wa Sirakusa, tulikaa pale siku pale na haikuweza kutoka, lakini sehemu ya mbele tatu. 13 Kutokea pale tulisafiri tukafika katika mji wa ya meli ikaanza kuvunjika kwa sababu ya ukali Regio. Baada ya siku moja upepo wa kusini ultokea wa mawimbi. 42 Mpango wa wale askari ulikuwa ghafla, na baada ya siku mbili tukafika katika mji ni kuwaa wafungwa, ili kwamba hakuna ambaye wa Putoli. 14 Huko tuliwakuta baadhi ya ndugu na angeogelea na kutoroka. 43 Lakini yule askari wa tulikaribishwa kukaa nao kwa siku saba. Kwa njia jeshi la Kiroma alitaka kumwokoa Paulo, hivyo hii tukaja Rumi. 15 Kutoka huko wale ndugu, baada akausimamisha mpango wao; na akawaamuru wale ya kuwa wamesikia habari zetu, walikuja kutupokea ambaao wanaweza kuogelea, waruke kutoka melini huko soko la Apias na Hotel tatu. Paulo alipowaona kwanza na waende nchi kavu. 44 Kisha wanaume wale ndugu alimshukuru Mungu akajitia ujasiri. 16 wengine watafuata, wengine juu ya vipande vya mba Tulipoingia Roma, Paulo aliruhusiwa kuishi peke yake na wengine juu ya vitu vingine kutoka kwenye meli. pamoja na yule askari aliyekuwa akimlinda. 17 Basi Kwa njia hii ikatokea kwamba wote tutafika salama ilikuwa baada ya siku tatu Paulo aliwaita pamoja wale wanume waliokuwa viongozi kati ya Wayahudi. Walipokuja pamoja, alisema kwoo, "Ndugu, pamoja na kwamba sijafanya kosa lolote kwa watu hawa au kufanya kinyume na taratibu za mababa zetu waliotutangulia, nilitolewa kama mfungwa kutoka Yerusalem hadi kwenye mikono ya Warumi. 18 Baada ya kunihoji, walitamani kuniacha huru, kwa sababu kulikuwa hakuna sababu kwangu mimi ya kustahili adhabu ya kifo. 19 Lakini wale Wayahudi walipoongea kinyume cha shauku yao, nililazimika kukata rufaa kwa Kaisaria, japokuwa haikuwa kana kwamba naleta mashtaka juu ya taifa langu. 20 Kwa sababu ya kukata kwangu rufaa, hivyo, niliomba kuwaona na kuongea nanyi. Ni kwa sababu ya kile ambacho Israel anaujasiri kwacho, nimefungwa na kifungo hiki. 21 Kisha wakamwambia, "Hatujawahili kupokea barua kutoka Yudea kukuhusu wewe, wala hakuna ndugu aliyekuja na kutoa taarifa au kusema neno lolote baya kuhusu wewe. 22 Lakini tunataka kusikia kutoka kwako unafikiri nini kuhusu hili kundi la watu hawa, kwa sababu inajulikana kwetu kwamba linaongea kinyume kila mahali." 23 Walipokuwa wametenga siku kwa ajili yake, watu wengi zaidi walimwija mahali alipokuwa anaishi. Alisema lile jambo kwoo na kushuhudia kuhusu ufalme wa Mungu. Alijaribu kuwashawishi kuhusu Yesu, kwa namna zote mbili kutoka katika sheria za Musa na kutoka kwa manabii, kuanzia asubuhi hadi jioni. 24 Baadhi yao walishawishika kuhusu mambo yale yaliyosemwa, wakati wengine hawakuamini. 25 Waliposhindwa kukubaliana wao kwa wao, waliondoka baada ya

28 Tulipofikishwa salama, tulitambua kwamba kisiwa kinaitwa Malta. 2 Watu wenyeji wa pale si tu kwamba walitupa ukarimu wa kawaida, bali waliwasha moto na kutukaribisha sote, kwa sababu ya mvua na baridi iliyokuwa ikiendelea. 3 Lakini Paulo alipokuwa amekusanya mzigo wa kuni na kuuweka motoni, nyoka mdogo mwenye sumu akatoka kwenye zile kuni kwa sababu ya lile joto, na akajzungusha kwenye mkono wake. 4 Watu wenyeji wa pale walipoona mnyama ananing'inia kutoka kwenye mkono wake, wakasemezana wao kwa wao, "Mtu huyu hakika ni muuaji ambaye ametoroka baharini, lakini haki haimuruhusu kuishi." 5 Lakini yeje akamtupia huyo mnyama katika moto na hakupata madhara yoyote. 6 Wao walimngojea avimbwe kwa homa au aanguke ghafla na kufa. Lakini baada ya kumwangalia kwa muda mrefu na kuona kwamba hakuna jambo ambalo si la kawaida kwake, walibadilisha mawazo yao na kusema alikuwa mungu. 7 Basi mahali pale karibu palikuwa na ardhi ambayo ilikuwa mali ya mkuu wa kisiwa, mtu aliyeitwa Pablo. Alitukaribisha na kutukarimu kwa siku tatu. 8 Ilitokea kwamba baba wa Pablo alishikwa na homa na ugonjwa wa kuhara. Na Paulo alipomwendea, aliomba, akaweka mikono juu yake, na kumponya. 9 Baada ya hili kutokea, watu wengine pale kisiwani waliokuwa wanaumwa pia walikwenda na waliponywa. 10 Watu wakatuheshimu kwa heshima nyngi. Tulipokuwa tunajiandaa kusafiri, walitupa vile tulivyovihitaji. 11 Baada ya miezi mitatu, tulisafiri ndani ya meli ya Iskanda ambayo ilikuwa

Paulo kulisema jambo hili moja, "Roho Mtakatifu alisema vyema kupitia Isaya nabii kwa baba zenu. ²⁶ Alisema, 'Nenda kwa watu hawa useme, "Kwa masikio yenu mtasikia, lakini hamtaelewa; Na kwa macho yenu mtaona lakini hamtatambua. ²⁷ Kwa ajili ya mioyo ya watu hawa imekuwa dhaifu, masikio yao yamesikia kwa taabu, wamefumba macho yao; ili kwamba wasijekutambua kwa macho yao, na kusikia kwa masikio yao, na kuelewa kwa mioyo yao, na kugeuka tena, na ningeliwaponya." ²⁸ Kwa hiyo, mnapaswa kujua kwamba huu wokovu wa Mungu umepelekwa kwa watu wa Mataifa, na watasikiliza." (Zingatia: Mstari huu ²⁹ "Wakati alipokuwa amesema mambo haya, wayahudi waliondoka, wakiwa na mashindano makubwa kati yao.," haumo kwenye nakala bora za kale). ³⁰ Paulo alikaa katika nyumba yake ya kupanga kwa miaka yote miwili, na aliwakaribisha wote waliokuja kwake. ³¹ Alikuwa akihubiri ufalme wa Mungu na alikuwa akifundisha mambo juu ya Bwana Yesu Kristo kwa ujasiri wote. Hakuna aliyemzuia.

Warumi

1 Paulo, mtumishi wa Yesu Kristo, aliyeitwa kuwa mtume, na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu. **2** Hii ndio ile Injili aliyolahidi zamani kupitia manabii wake katika maandiko matakatifu. **3** Ni kuhusu Mwana wake, aliyezaliwa kutoka ukoo wa Daudi kwa jinsi ya mwili. **4** Yeye alitangazwa kwa Mwana wa Mungu kwa nguvu ya Roho ya utakatifu kwa ufufuo wa wafu, Yesu Kristo Bwana wetu. **5** Kupitia yeche tumepokea neema na utume kwa utii wa imani kati ya mataifa yote, kwa ajili ya jina lake. **6** Kat i ya mataifa haya, ninyi pia mmeitwa kuwa wa Yesu Kristo. **7** Barua hii ni kwa wote walioko Rumi, wapendwao na Mungu, walioitwa kuwa watu watakatifu. Neema na iwe kwenu, na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **8** Kwanza, namshukuru Mungu wangu katika Yesu Kristo kwa ajili yenu nyote, kwa sababu imani yenu inahubiriwa katika dunia nzima. **9** Kwa maana Mungu ni shahidi wangu, ambaye ninamtumikia kwa roho yangu katika injili ya Mwana wake, jinsi ninavyodumu katika kuwataja. **10** Daima naomba katika sala zangu kwamba kwa njia yoyote nipate mwishowe kuwa na mafanikio sasa kwa mapenzi ya Mungu katika kuja kwenu. **11** Maana natamani kuwaona, ili nipate kuwapa ninyi baadhi ya karama za rohoni, nipate kuwaimarisha. **12** Yaani, natazamia kutiwa moyo pamoja nanyi, kwa njia ya imani ya kila mmoja wetu, yenu na yangu. **13** Sasa ndugu, sitaki mkose kufahamu kwamba, mara nyangi nimekusudia kuja kwenu, lakini nimezuiliwa mpaka sasa. Nilitaka hivi ili kuwa na matunda kwenu kama ilivyo pia mionganii mwa watu wa mataifa. **14** Nadaiwa na Wayunani na wageni pia, werevu na wajinga. **15** Kwa hiyo, kwa upande wangu, mimi niko tarayi kutangaza injili kwenu pia ninyi mlion huko Roma. **16** Kwa maana siionei haya injili, kwa kuwa ni uweza wa Mungu uletao wokovu kwa kila aaminiye, kwa Myahudi kwanza na kwa Myunani pia. **17** Kwa maana haki ya Mungu imedhihirishwa kutoka imani hata imani, kama ilivyo andikwa, "Mwenye haki ataishi kwa imani." **18** Maana ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni dhidi ya uasi na uovu wote wa watu, ambao kwa njia ya udhalimu huificha kweli. **19** Hii ni kwa sababu, yote yanayoweza kujulikana juu ya Mungu ni wazi kwao. Maana Mungu amewafahamisha. **20** Maana

mambo yake yasioonekana vizuri yamekuwa wazi tangu kuumbwa kwa ulimwengu. Yanaeleweka kupitia vitu vilivyoumbwa. Mambo haya ni uwezo wake wa milele na asili ya uungu. Matokeo yake, watu hawa hawana udhuru. (aidios g126) **21** Hii ni kwa sababu, ingawa walijua kuhusu Mungu, hawakumtukuzza yeye kama Mungu, wala hawakumpa shukrani. Badala yake, wamekuwa wapumbavu katika mawazo yao, na miyo yao yenye ujinga ilitwa giza. **22** Waliijiita kuwa ni werevu, lakini wakawa wajinga. **23** Waliubadili utukufu wa Mungu asie na uharibifu kwa mfano wa sura ya binadamu aliye na uharibifu, na ya ndege, ya wanyama wenye miguu minne, na ya viumbe vitambaavyo. **24** Kwa hiyo Mungu aliwaacha wafuate tamaa za miyo yao kwa uchafu, kwa miili yao kufedheheshwa baina yao. **25** Ni wao walioibadili kweli ya Mungu kuwa uongo, na ambao waliabudu na kutumikia viumbe badala ya Muumbaji, ambaye anasifiwa milele. Amina. (aiōn g165) **26** Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wafuate tamaa zao za aibu, kwa kuwa wanawake wao walibadilisha matumizi yao ya asili kwa kile kilicho kinyume na asili. **27** Hali kadhalika, wanaume pia wakaacha matumizi yao ya asili kwa wanawake na kuwakwa na tamaa dhidi yao wenyewe. Hawa walikuwa wanaume ambao walifanya na wanaume wenzao yasiyo wapasa, na ambao walipokea adhabu iliyostahili upotovu wao. **28** Kwa sababu walikataa kuwa na Mungu katika fahamu zao, aliwaacha wafuate akili zao zisizofaa, wafanye mambo yale yasiyofaa. **29** Wamejawa na udhalimu wote, uovu, tamaa na ubaya. Wamejawa na vivu, uuaji, ugomvi, udanganyifu, na nia mbaya. **30** Wao pia ni wasengenyaji, wasingiziazaji, na wenye kumchukia Mungu. Wenye vurugu, kiburi, na majivuno. Wao ni watunga mabaya, na wasiotii wazazi wao. **31** Wao hawana ufahamu; wasioaminika, hawana mapenzi ya asili, na wasio na huruma. **32** Wanaelewa kanuni za Mungu, ya kwamba watu watendao mambo ya jinsi hiyo wanastahili kifo. Lakini si tu wanafanya mambo hayo, wao pia wanakubaliana na wale wanaofanya mambo hayo.

2 Kwa hiyo hauna udhuru, wewe uhukumuye, kwa maana katika yale uhukumuyo mwengine wajitia hatiani mwenyewe. Kwa maana wewe uhukumuye unafanaya mambo yale yale. **2** Lakini twajua kwamba hukumu ya Mungu ni ya kweli juu yao wafanyo

mambo kama hayo. **3** Lakini wewe tafakari hili, kwamba unayo katika sheria jinsi ya elimu na kweli. wewe ambaye unahukumu wale wanaotenda mambo **21** Wewe basi, uhubiriye mwininge, je, hujifundishi hayo ingawa nawe unafanya mambo yayo hayo. Je mwenyewe? Wewe uhubiriye kutokuiba, je wewe utaepuka hukumu ya Mungu? **4** Au unafikiri kidogo huiba? **22** Wewe usemae usizini, je unazini? Wewe sana juu ya wingi wa wema wake, kuchelewa kwa uchukiaye sanamu, je unaiba hekaluni? **23** Wewe adhabu yake, na uvumilivu wake? Je, hujui kwamba ujisifuye katika sheria, je haumfedheheshi Mungu wema wake unapaswa kukuelekeza katika toba? katika kuvunja sheria? **24** Kwa maana "jina la **5** Bali kwa kadiri ya ugumu wako na kwa moyo Mungu linafedheheswa kati ya watu wa mataifa wako usio na toba wajivekea mwenyewe akiba ya kwa sababu yenu," kama ilivyoandikwa. **25** Kwa ghadhabu kwa siku ile ya ghadhabu, yaani, siku maana Kutahiriwa kweli kwafaa kama ukitii sheria, ile ya ufunuo wa hukumu ya haki ya Mungu. **6** lakini kama wewe ni mkiukaji wa sheria, kutahiriwa Yeye atamlipa kila mtu kipimo sawa na matendo kwako kunakuwa kutokutahiriwa. **26** Basi, ikiwa, yake: **7** kwa wale amba kwa uthabiti wa matendo mtu asiyetahiriwa anaendelea kushika matakwa ya mema wametafuta sifa, heshima na kutokuharibika, sheria, je kutokutahiriwa kwake hakutachukuliwa kana awapapa uzima wa milele. (*aiōnios g166*) **8** Lakini kwamba ametahiriwa? **27** Na ye ye asiyetahiriwa kwa kwa wale amba ni wabinagsi, wasioitii kweli bali asili hatakuhukumu kama akitimiza sheria? Hii ni kwa hutii dhuluma, ghadhabu na hasira kali itakuja. **9** sababu una maandiko yaliyoandikwa na tohara pia Mungu ataleta dhiki na shida juu ya kila nafsi ya lakini bado u mkiukaji wa sheria! **28** Kwa maana ye ye binadamu aliyefanya uovu, kwa Myahudi kwanza, na si Myahudi aliye kwa hali ya nje; wala kutahiriwa si kwa Myunani pia. **10** Lakini sifa, heshima na amani kule ambako ni kwa nje tu katika mwili. **29** Lakini ye ye itakuja kwa kila mtu atendaye mema, kwa Myahudi ni Myahudi aliye kwa ndani, na tohara ni ya moyo, kwanza, na kwa Myunani pia. **11** Kwa maana hakuna katika roho, si katika andiko. Sifa ya mtu wa namna upendeleo kwa Mungu. **12** Kwa maana kama vile hiyo haitokani na watu bali yatoka kwa Mungu.

wengi waliokosa pasipo sheria watapotea pasipo sheria, na kama vile wengi waliokosa kulingana na sheria watahukumiwa kwa sheria. **13** Maana si wasikiaji wa sheria walio wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale waitendao sheria watakaohesabiwa haki. **14** Kwa maana watu wa Mataifa, amba hawana sheria, wanafanya kwa asili mambo ya sheria, wao, wamekuwa sheria kwa nafsi zao, ingawa wao hawana sheria. **15** Kwa hili wanaonesha kwamba matendo yanayohitajika kwa mujibu wa sheria yameandikwa ndani ya miyo yao. Dhamiri zao pia zinawashuhudia wao, na mawazo yao wenyewe ama huwasitaki au huwalinda wao wenyewe **16** na pia kwa Mungu. Haya yatatokea katika siku ambayo Mungu atazihukumu siri za watu wote, sawasawa na injili yangu, kwa njia ya Yesu Kristo. **17** Tuseme kwamba unajita mwenyewe Myahudi, aliyekaa katika sheria, shangilia kwa kujisifu katika Mungu, **18** yajue mapenzi yake, na kupima mambo ambayo yanatofautiana nayo, baada ya kuagizwa na sheria. **19** Na tuseme kwamba una ujasiri kwamba wewe mwenyewe ni kiongozi wa kipofu, mwanga kwa wale walio gizani, **20** msahihishaji wa wajinga, mwalimu wa watoto, na

3 Kisha ni faida gani aliyo nayo Myahudi? Na faida ya tohara ni nini? **2** Ni vyema sana kwa kila njia. Awali ya yote, Wayahudi walikabidhiwa ufunuo kutoka kwa Mungu. **3** Lakini, itakuwaje iwapo baadhi ya Wayahudi hawakuwa na imani? Je, kutokuamini kwao kutafanya uaminifu wa Mungu kuwa batili? **4** La hasha. Badala yake, acha Mungu aonekane kuwa kweli, hata kama kila mtu ni mwongo. Kama ilivyokuwa imeandikwa, "Ya kwamba uweze kuonekana kuwa mwenye haki katika maneno yako, na uweze kushinda uingiapo katika hukumu." **5** Lakini ikiwa uovu wetu unaonesha haki ya Mungu, tuseme nini? Mungu si dhalimu atoapo ghadhabu yake, je yupo hivyo? Naongea kutokana na mantiki ya kibinadamu. **6** La hasha! Ni jinsi gani basi Mungu atauhukumu ulimwengu? **7** Lakini ikiwa kweli ya Mungu kuititia uongo wangu hutoa sifa tele kwa ajili yake, kwa nini ningali bado nahukumiwa kama mwenye dhambi? **8** Kwa nini tuseme, kama tulivyosingiziwa na kama wengine wanavyothibitisha kwamba tunasema, "Tufanye uovu, ili mema yaje"? Hukumu juu yao ni ya haki. **9** Ni nini basi? Tunajitetea wenyewe? Hapana kabisa. Kwa kuwa sisi tayari tumewatuhumu Wayahudi na Wayunani wote pamoa,

ya kuwa wapo chini ya dhambi. **10** Hii ni kama ikiwa Abrahamu alihesabiwa haki kwa matendo, ilivyoandikwa: "Hakuna mwenye haki, hata mmoja. **11** angekuwa na sababu ya kujisifu, lakini si mbele za Hakuna mtu ambaye anaelewa. Hakuna mtu ambaye Mungu. **3** Kwani maandiko yanasesmaje? "Abrahamu anamtafuta Mungu. **12** Wote wamegeuka. Wao kwa alimwamini Mungu, na ikahesabiwa kwake kuwa pamoja wamekuwa hawana maana. Hakuna atendaye haki." **4** Sasa kwa mtu afanyaye kazi, malipo yake mema, la, hata mmoja. **13** Makoo yao ni kaburi liliilayo hayahesabiwi kuwa ni neema, bali kuwa ni deni. **5** wazi. Ndimi zao zimedanganya. Sumu ya nyoka ipo Lakini kwa mtu asiyefanya kazi bali anamwamini ye ye chini ya midomo yao. **14** Vinywa vyao vimejaa laana ambaye amhesabia haki asiyekuwa mtaua, imani na uchungu. **15** Miguu yao ina mbio kumwaga damu. yake mtu huyo imehesabiwa kuwa haki. **6** Daudi pia **16** Uharibifu na mateso yapo katika njia zao. **17** hunena baraka juu ya mtu ambaye Mungu amhesabia Watu hawa hawajaua njia ya amani. **18** Hakuna hofu haki pasipo matendo. **7** Alisema, "Wamebarikiwa ya Mungu mbele ya macho yao." **19** Sasa tunajua wale amba moovu yao yamesamehewa na ambao kwamba chochote sheria isemacho, husema na wale dhambi zao zimefunikwa. **8** Amebarikiwa mtu yule walio chini ya sheria. Hii ni ili kwamba kila kinywa ambaye Bwana hamhesabii dhambi." **9** Basi je kifungwe, na hivyo kwamba ulimwengu wote uweze baraka hizi ni kwa wale waliotahiriwa tu, au pia kwa kuwajibika kwa Mungu. **20** Hii ni kwa sababu hakuna wale wasiotahiriwa? Kwa maana twasema, "kwa mwili utakaohesabiwa haki kwa matendo ya sheria Abrahamu imani yake ilihesabiwa kuwa ni haki." **10** mbele za macho yake. Kwa kuwa kupitia Sheria Hivyo ilihesabiwaje basi? Wakati Abrahamu alikuwa huja ufahamu wa dhambi. **21** Lakini sasa pasipo katika tohara, au kabla hajatahiriwa? Haikuwa katika sheria, haki ya Mungu imejulikana. Ilishuhudiwa kwa kutahiriwa, bali katika kutotahiriwa. **11** Abrahamu sheria na Manabii, **22** hiyo ni, haki ya Mungu kupitia alipokea alama ya kutahiriwa. Huu ulikuwa muhuri imani katika Yesu Kristo kwa wale wote wanaoamini. wa ile haki ya imani aliyokuwa nayo tayari kabla Maana hakuna tofauti. **23** Kwa kuwa wote wamefanya hajatahiriwa. Matokeo ya ishara hii ni kwamba dhambi, na kupungukiwa na utukufu wa Mungu. **24** alifanyika kuwa baba wa wote waaminio, hata kama Wamehesabiwa haki bure kwa neema yake kwa njia wapo katika kutotahiriwa. Hii ina maana kwamba ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu. **25** Kwa maana haki itahesabiwa kwao. **12** Hii pia ilimaanisha kuwa Mungu alimtoa Kristo Yesu awe upatanisho kwa njia Abrahamu alifanyika baba wa tohara si tu kwa wale ya imani katika damu yake. Alimtoa Kristo kama wanaotokana na tohara, bali pia wale wanaozifuta ushahidi wa haki yake, kwa sababu ya kuziachilia nyayo za baba yetu Abrahamu. Na hii ndiyo imani dhambi zilizopita **26** katika uvumilivu wake. Haya yote aliyokuwa nayo kwa wasiotahiriwa. **13** Kwa maana yalitokea ili kuonesha haki yake wakati huu wa sasa. haikuwa kwa sheria kwamba ahadi ilitolewa kwa Hii ilikuwa ili aweze kujithibitisha mwenywewe kuwa Abrahamu na uzao wake, ahadi hii ya kwamba haki, na kuonesha kwamba humhesabia haki mtu watakuwa warithi wa dunia. isipokuwa, ilikuwa kupitia ye yote kwa sababu ya imani katika Yesu. **27** Kuwapi haki ya imani. **14** Kwa maana kama wale wa basi kujisifu? Kumechengwa. Kwa misingi ipi? Misingi sheria ndio warithi, imani imekuwa bure, na ahadi ya matendo? Hapana, lakini kwa misingi ya imani. **28** imebatilika. **15** Kwa sababu sheria huleta ghadhabu, Hivyo tunahitimisha kwamba mtu huhesabiwa haki lakini pale ambapo hakuna sheria, pia hakuna kutotii. kwa imani pasipo matendo ya sheria. **29** Au Mungu ni **16** Kwa sababu hii hili hutokeea kwa imani, ili iwe Mungu wa Wayahudi tu? Je ye ye si Mungu wa watu kwa neema. Matokeo yake, ahadi ni dhahiri kwa wa Mataifa pia? Ndiyo, wa mataifa pia. **30** Ikiwa kwa uzao wote. Na wazawa hawa si tu wale wanaojua kweli Mungu ni mmoja, atawahesabia haki walio wa sheria, bali pia wale ambao ni wa imani ya Abrahamu. tohara kwa imani, na wasiotahiriwa kwa njia ya imani. Kwa maana ye ye ni baba yetu sisi sote, **17** kama **31** Je sisi twaibatilisha sheria kwa imani? La hasha! ilivyoandikwa, "Nimekufanya wewe kuwa baba wa Kinyume cha hayo, sisi twaithibitisha sheria.

mataifa mengi." Abrahamu alikuwa katika uwepo wa yule aliyemwamini, yaani, Mungu ambaye huwapa wafu uzima na kuyaita mambo ambayo hayapo

4 Tutasema nini tena kwamba Abrahamu, baba yetu kwa jinsi ya mwili, amepatikana? **2** Kwa maana

ili yawewe kuwepo. **18** Licha ya hali zote za nje, kwa maisha yake. **11** Siyo hivi tu, bali pia tunafurahi Abrahamu kwa ujasiri alimuamini Mungu kwa siku katika Mungu kupitia Bwana Yesu Kristo, kupitia zijazo. Hivyo akawa baba wa mataifa mengi, kulingana yeze ambaye sasa tumepokea upatanisho huu. **12** na kile kilichonenwa,"... Ndivyo utakavyokuwa uzao Kwa hiyo basi, kama kupitia mtu mmoja dhambi wako." **19** Yeye hakuwa dhaifu katika imani. Abrahamu iliingia duniani, kwa njia hii kifo kiliingia kwa njia alikiri kwamba mwili wake mwenyewe ulikwisha kufa ya dhambi. Na kifo kikasambaa kwa watu wote, - alikuwa na umri wa karibu miaka mia moja. Pia kwa sababu wote walifanya dhambi. **13** Kwa kuwa alikubaliana na hali ya kufa ya tumbo la Sara. **20** Lakini hadi sheria, dhambi ilikuwa duniani, lakini dhambi kwa sababu ya ahadi ya Mungu, Abrahamu hakusita haihesabiki wakati hakuna sheria. **14** Hata hivyo, katika kutokuamini. Bali, alitiwa nguvu katika imani na kifo kilitawala kutoka Adamu hadi Musa, hata juu alimsifu Mungu. **21** Alikuwa akijua hakika ya kuwa ya wale amba hawakufanya dhambi kama kutotii kile ambacho Mungu ameahidi, alikuwa pia na uwezo kwa Adamu, ambaye ni mfano wa yeze ambaye wa kukikamilisha. **22** Kwa hiyo hii pia ilihesabiwa angekuja. **15** Lakini hata hivyo, zawadi ya bure si kwake kuwa ni haki. **23** Sasa haikuandikwa tu kwa kama kosa. Kwa kuwa ikiwa kwa kosa la mmoja faida yake, kwamba ilihesabiwa kwake. **24** Iliandikwa wengi walikufa, zaidi sana neema ya Mungu na kwa ajili yetu pia, kwa waliowekewa kuhesabiwa, zawadi kwa neema ya mtu mmoja, Yesu Kristo, sisi amba tunaamini katika yeze aliyemfufua Bwana imezidi kuongezeka kwa wengi. **16** Kwa kuwa zawadi wetu Yesu kutoka wafu. **25** Huyu ni yule ambaye si kama matokeo ya yule ambaye alifanya dhambi. alitolewa kwa ajili ya makosa yetu na kufufuliwa ili Kwa kuwa kwa upande mwininge, hukumu ya adhabu ilikuja kwa sababu ya kosa la mtu mmoja. Lakini kwa upande mwininge, kipawa cha bure kinachotoka katika kuhesabiwa haki kiliukua baada ya makosa mengi. **17** Kwa maana, ikiwa kwa kosa la mmoja, kifo kilitawala kupitia mmoja, zaidi sana wale amba watapokea neema nydingi pamoja na kipawa cha haki watatawala kupitia maisha ya mmoja, Yesu Kristo. **18** Hivyo basi, kama kupitia kosa moja watu wote walikuja kwenye hukumu, ingawa kupitia tendo moja la haki kulikuja kuhesabiwa haki ya maisha kwa watu wote. **19** Kwa kuwa kama kupitia kutotii kwa mtu mmoja wengi walifanya wenye dhambi, hivyo kupitia utii wa mmoja wengi watafanya wenye haki. **20** Lakini sheria iliingia pamoja, ili kwamba kosa liweze kuenea. Lakini mahali ambapo dhambi ilizidi kuwa nydingi, neema iliongezekwa hata zaidi. **21** Hii ilitokea ili kwamba, kama dhambi iliyotawala katika kifo, ndivyo hata neema inaweza kutawala kupitia haki kwa ajili ya maisha ya mille kupitia Yesu Kristo Bwana wetu.

(aiōnios g166)

6 Tuseme nini basi? Tuendelee katika dhambi ili neema iongezeke? **2** La hasha. Sisi tulio kufa katika dhambi, tunawezaje tena kuishi katika hiyo? **3** Je hamjui ya kuwa wale waliobatizwa katika Kristo walibatizwa katika mauti yake? **4** Tulikuwa tumezikwa pamoja naye kupitia ubatizo katika kifo. Hii ilifanyika baada ya kuwa tumekwisha patanishwa, tutaokolewa ili kwamba kama vile Kristo alivyoinuliwa kutoka mauti

kupitia utukufu wa Baba, ili kwamba nasi tuweze kutembea katika upya wa maisha. 5 Maana ikiwa tumeunganishwa pamoja naye katika mfano wa kifo chake, pia tutaunganishwa katika ufufuo wake. 6 Sisi tunajua hivi, utu wetu wa zamani ulisulubiwa pamoja naye, ili kwamba mwili wa dhambi uhariabiwe. Hii ilitokea ili kwamba tusiendelee kuwa watumwa wa dhambi. 7 Yeye aliyekufa amefanywa mwenye haki kulingana na dhambi. 8 Lakini kama tumekufa pamoja na Kristo, tunaamini kwamba tutaishi pamoja naye pia. 9 Tunajua kwamba Kristo amefufuliwa kutoka katika wafu, na kwamba si mfu tena. Kifo hakimtawali tena. 10 Maana kwa habari ya kifo alichokufa kwa dhambi, alikufa mara moja kwa ajili ya wote. Hata hivyo, maisha anayoishi, anaishi kwa ajili ya Mungu. 11 Kwa njia iyo hiyo, nanyi pia minapaswa kujihesabu kuwa wafu katika dhambi, bali hai kwa Mungu katika Kristo Yesu. 12 Kwa sababu hiyo usiruhusu dhambi itawale mwili wako ili kusudi uweze kuzitii tamaa zake. 13 Usitoe sehemu za mwili wako katika dhambi kama vyombo visivyo na haki, bali jitoeni wenywewe kwa Mungu, kama walio hai kutoka mautini. Na zitoeni sehemu za miili yenu kama vyombo vya haki kwa Mungu. 14 Msuiruhusu dhambi iwatawale. Kwa kuwa hamko chini ya sheria, bali chini ya neema. 15 Nini basi? Tutende dhambi kwa kuwa hatupo chini ya sheria, bali chini ya neema? La hasha. 16 Hamjui ya kuwa kwake yeche ambaye mnajitoa wenywewe kama watumishi ndiye ambaye ninyi mnakuwa watumishi wake, yeche mnayepaswa kumtii? Hii ni kweli hata kama ninyi ni watumwa katika dhambi ambayo inapelekea mauti, au watumwa wa utii unaopelekea haki. 17 Lakini ashukuriwe Mungu! Kwa kuwa mlikuwa watumwa wa dhambi, lakini mmetii kutoka moyoni ile namna ya fundisho mliopewa. 18 Mmefanywa huru kutoka kwenye dhambi, na mmefanywa watumwa wa haki. 19 Ninazungumza kama mtu kwa sababu ya madhaifu ya miili yenu. Kwa maana kama vile mliviyotoa viungo vya miili yenu kuwa watumwa kwa uchafu na uovu, kwa jinsi iyo hiyo, sasa toeni viungo vya miili yenu kuwa watumwa wa haki kwa utakaso. 20 Kwa kuwa mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa huru mbali na haki. 21 Kwa wakati huo, mlikuwa na tunda lipi kwa mambo ambayo kwa sasa mnaona aibu kwayo? Kwa kuwa matokeo ya mambo hayo ni kifo. 22 Lakini kwa kuwa sasa mmefanywa huru mbali na

dhambi na mmefanyika watumwa kwa Mungu, mna tunda kwa ajili ya utakaso. Tokeo ni uzima wa milele. (aiōnios g166) 23 Kwa kuwa mshahara wa dhambi ni mauti, bali zawadi ya bure ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu. (aiōnios g166)

7 Au hamjui, ndugu zangu (kwa kuwa naonega na watu wanaojua sheria), kwamba sheria humtawala mtu anapokuwa hai? 2 Kwa maana mwanamke aliyeolewa amefungwa na sheria kwa yule mme wake anapokuwa hai, lakini ikiwa mme wake atakufa, atakuwa amewekwa huru kutoka sheria ya ndoa. 3 Hivyo basi, wakati mme wake angali akiishi, ikiwa anaishi na mwanamme mwininge, ataitwa mzinzi. Lakini ikiwa mme wake akifa, yuko huru dhidi ya sheria, hivyo hatakuwa mzinzi ikiwa anaishi na mwanamme mwininge. 4 Kwa hiyo, ndugu zangu, ninyi pia mlifanywa wafu kwa sheria kwa njia ya mwili wa Kristo. Imekuwa hivi ili mpate kuunganishwa na mwininge, kwake yeche ambaye alifufuliwa kutoka wafu ili tuweze kumzalia Mungu matunda. 5 Kwa maana tulipokuwa katika hali ya mwili, tamaa za dhambi ziliamshwa katika viungo yetu kwa njia ya sheria na kuizalilia mauti matunda. 6 Lakini sasa tumefunguliwa kutoka katika sheria. Tumeifia ile hali iliyotupinga. Ili sisi tupate kutumika katika hali mpya ya Roho, na si katika hali ya zamani ya andiko. 7 Tusemeje basi? Sheria ni dhambi? La hasha. Hata hivyo, nisingelitambua dhambi, isingelikuwa kwa njia ya sheria. Kwa kuwa nisingelijua kutamani kama sheria isingelisema, "Usitamani." 8 Lakini dhambi ilipata nafasi kwa ile amri na ikaleta ndani yangu kila aina ya kutamani. Kwa maana dhambi pasipo sheria imekufa. 9 Nami nilikuwa hai hapo kwanza bila sheria, lakini ilipokuja ile amri, dhambi ilipata uhai, nami nikafa. 10 Ile amri na ambayo ingelileta uzima iligeuka kuwa mauti kwangu. 11 Kwa maana dhambi ilipata nafasi kwa ile amri na ikanidanganya. Kupitia ile amri, iliniua. 12 Hivyo sheria ni takatifu, na ile amri ni takatifu, ya yaki, na njema. 13 Hivyo basi ile ilio njema ilikuwa mauti kwangu mimi? Isiwe hivyo kamwe. Lakini dhambi, ili ionekane kuwa ni dhambi hasa kupitia ile njema, ililetu mauti ndani yangu. Hii ilikuwa ili kwamba kupitia ile amri, dhambi izidi kuwa mbaya mno. 14 Kwa maana twajua ya kuwa sheria asili yake ni ya rohoni, lakini mimi ni mtu wa mwilini. Nimeuzwa chini ya utumwa wa dhambi.

15 Maana nifanyalo, silielewi dhahiri. Kwa kuwa lile Roho wa Kristo, yeye si wake. **10** Kama Kristo yumo nilipendalo kutenda, silitendi, na lile nilichukialo, ndani yenu, mwili umekufa kwa mambo ya dhambi, ndilo ninalolitenda. **16** Lakini kama nikilitenda lile bali roho ni hai kwa mambo ya haki. **11** Ikiwa Roho wa nisilolipenda, nakubaliana na sheria ya kuwa sheria ni yule aliyemfufua Yesu kutoka wafu huishi ndani yenu, njema. **17** Lakini sasa si mimi nafsi yangu ninayetenda yeye yule aliyemfufua Kristo kutoka katika wafu ataipa hilo, bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu. **18** Kwa pia miili yenu ya mauti uhai kwa njia ya Roho wake, maana najua ya kuwa ndani yangu, yaani ndani ya aishie ndani yenu. **12** Hivyo basi, ndugu zangu, sisi tu mwili wangu, halikai jambo jema. Kwa kuwa tamaa wadeni, lakini si kwa mwili kwamba tuishi kwa jinsi ya lililo jema imo ndani yangu, lakini silitendi. **19** ya mwili. **13** Maana ikiwa mnaishi kwa jinsi ya mwili, Kwa maana lile jema nilipendalo silitendi, bali lile ovu mpo karibu kufa, lakini ikiwa kwa Roho mnayafisha nisilolipenda ndilo nilitendalo. **20** Sasa kama natenda matendo ya mwili, nanyi mtaishi. **14** Maana kama lile nisilolipenda, si mimi binafsi nilitendaye, bali ni ile ambavyo wengi wanaongozwa na Roho wa Mungu, dhambi ikaayo ndani yangu. **21** Nimefahama, tena, hawa ni wana wa Mungu. **15** Kwa kuwa hamkupokea imo kanuni ndani yangu ya kutaka kutenda lililo jema, roho wa utumwa tena hata muogope. Badala yake, lakini uovu hakika umo ndani yangu. **22** Kwa maana mlipokea roho ya kufanya kuwa wana, ambayo naifurahia sheria ya Mungu kwa utu wa ndani. **23** kwayo tunalia, "Abba, Baba!" **16** Roho mwenyewe Lakini naona kanuni ilioy tofauti katika viungo nya hushuhudia pamoja na roho zetu ya kuwa tu watoto mwili wangu. Inapiga vita dhidi ya kanuni mpya katika wa Mungu. **17** Ikiwa tu watoto, basi tu warithi pia, akili zangu. Inanifanya mimi mateka kwa kanuni ya warithi wa Mungu. Na sisi tu warithi pamoja na dhambi ilioy katika viungo nya mwili wangu. **24** Mimi Kristo, ikiwa kwa kweli tunateseka na yeye ili tupate ni mtu wa huzuni! Ni nani atakayeniokoa na mwili huu kutukuzwa pamoja naye. **18** Kwa kuwa nayahesabu wa mauti? **25** Lakini shukrani kwa Mungu kwa Yesu mateso ya wakati huu kuwa si kitu nikilinganisha na Kristo Bwana wetu! Hivyo basi. Mimi mwenyewe kwa utukufu utakaofunuliwa kwetu. **19** Kwa maana viumbe akili zangu naitumikia sheria ya Mungu. Bali, kwa vyote pia vinatazamia kwa shauku nyingi kufunuliwa mwili naitumikia kanuni ya dhambi.

8 Kwa hiyo basi hakuna hukumu ya adhabu juu yao walio katika Kristo Yesu. **2** Kwa kuwa kanuni ya Roho wa uzima ule ulio katika Kristo Yesu imenifanya mimi kuwa huru mbali na kanuni ya dhambi na mauti. **3** Kwa maana kile ambacho sheria ilishindwa kufanya kwa sababu ilikuwa dhaifu katika mwili, Mungu alifanya. Alimtuma Mwana wake wa pekee kwa mfano wa mwili wa dhambi awe sadaka ya dhambi, na akaihukumu dhambi katika mwili. **4** Alifanya hivi ili maagizo ya sheria yatimilizwe ndani yetu, sisi tusioenenda kwa kufuata mambo ya mwili, bali kwa kufuata mambo ya Roho. **5** Wale waufuatao mwili huyafikiri mambo ya mwili, lakini wale waufuatao Roho huyafikiri mambo ya Roho. **6** Kwa kuwa nia ya mwili ni mauti, bali nia ya Roho ni uzima na amani. **7** Hii ni kwa sababu ile nia ya mwili ni uadui juu ya Mungu, kwa maana haitii sheria ya Mungu, wala haiwezi kuitii. **8** Wale waufuatao mwili hawawezii kumpendeza Mungu. **9** Hata hivyo, hampo katika mwili bali katika Roho, kama ni kweli kwamba Roho wa Mungu huishi ndani yenu. Lakini kama mtu hana

hufanya mambo yote pamoja kwa wema, kwa wale wote walioitwa kwa kusudi lake. 29 Kwa sababu wale wote aliowajua tangu asili, pia aliwachagua tangu asili wafananishwe na mfano wa Mwana wake, ili ye ye awe mzaliwa wa kwanza miogoni mwa ndugu wengi. 30 Na wale aliowachagua tangu asili, hao aliwaita pia. Na wale aliowaita, hao aliwahesabia haki. Na wale aliowahesabia haki, hao pia akawatukuza. 31 Tuseme nini basi juu ya mambo haya? Mungu akiwa upande wetu, ni nani aliye juu yetu? 32 Yeye asiyemwachilia mwana wake mwenyewe bali alimtoa kwa ajili yetu sisi sote atakosaje kutukirimia na mambo yote pamoja nani atakayewashitaki wateule wa Mungu? Mungu ndiye mwenye kuwahesabia haki. 34 Ni nani atakayewahukumia adhabu? Kristo Yesu Mungu? La hasha. 35 Ni nani atakayetutenga na upendo wa Kristo? hatari, au upanga? 36 Kama ilivyoandikwa, "Kwa faida yako tunauawa mchana kutwa. Tulihesabiwa kama dhamira yangu hushuhudia pamoja nami katika Roho Mtakatifu, 2 Kwamba ningetamani mimi mwenyewe kulaaniwa na kutengwa mbali na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu, wale wa jamii yangu katika mwili. 3 Kwamba maumivu yasiyo koma ndani ya moyo wangu. 4 Wao ni vitu vilivyopo, wala vitu vijavyo, wala nguvu, 5 Wao ni ambako Kristo amekuja kwa heshima kuva mwili huu - ambaye ye ye ni Mungu wa vyote. Naye asifiwe milele. Amina. (aiōn g165) 6 Lakini si kwamba ahadi za Mungu zimeshindwa kutimia. Maana si kila mtu aliye Israeli ni Mwiisraeli halisi. 7 Sivyo hata kwa uzao wa Abrahamu kuwa ni watoto wake halisi.

Lakini, "ni kuititia Isaka uzao wako utaitwa." 8 Hii ni kwamba, watoto wa mwili si watoto wa Mungu. Lakini watoto wa ahadi wanatazamwa kuwa kama uzao. 9 Maana hili ndilo neno la ahadi: "Katika majira haya nitakuja, na Sara atapewa mtoto." 10 Si hili tu, lakini baada ya Rebeka kupata mimba kwa mtu mmoja, Isaka baba yetu- 11 kwamba watoto walikuwa bado hawajazaliwa na alikuwa hajafanya jambo lolote zuri au bayu, ili kwamba kusudi la Mungu kulingana na uchaguzi lisimame, wala si kwa matendo, lakini ni kwa sababu ya yule aitae. 12 Ilinenwa kwake, "Mkubwa atamtumikia mdogo." 13 Kama ilivyo kwisha andikwa: naye? 14 Ni nani atakayewashitaki wateule wa "Yakobo nilimpenda, lakini Esau nilimchukia." 15 Mungu? Mungu ndiye mwenye kuwahesabia haki. Basi tena tutasema nini? Je kuna udhalimu kwa 16 Kwa hiyo basi, si kwa sababu ya yeye atakaye, sisi. 17 Kwa kuwa maandiko husema kwa Farao, "Kwa mahali pa heshima, na tena ndiye anayetuombea sisi tu zaidi ya washindi katika yeye aliyetupenda. 18 Hivyo basi, Mungu Kwa maana nimekwisha kushawishika kwamba wala Kwa yako tunauawa mchana kutwa. Tulihesabiwa kama nguvu zangu katika wewe, na ili kwamba jina langu sisi tu zaidi ya washindi katika yeye aliyetupenda. 19 Kisha 38 litangazwe katika nchi yote." 20 Kinyume chake, mwanadamu, wewe ni nani ujibue sisi tu zaidi ya washindi katika yeye aliyetupenda. 17 Kwa kuwa maandiko husema kwa Farao, "Kwa nini bado anaona kosa? Ni yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kinginecho chote, hakitaweza kututenga na upendo wa Mungu, ambaye ni Kristo Yesu Bwana wetu.

9 Nasema ukweli katika Kristo. Sisemi uongo, na dhamira yangu hushuhudia pamoja nami katika Roho Mtakatifu, 2 Kwamba kuna huzuni kubwa na maumivu yasiyo koma ndani ya moyo wangu. 3 Kwamba ningetamani mimi mwenyewe kulaaniwa na kutengwa mbali na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu, wale wa jamii yangu katika mwili. 4 Wao ni Waisraeli. Walio na hali ya kufanyika watoto, wa utukufu, wa maagano, na zawadi ya sheria, kumwabudu Mungu, na ahadi. 5 Wao ni watangulizi ambako Kristo amekuja kwa heshima kuva mwili huu - ambaye ye ye ni Mungu wa vyote. Naye asifiwe milele. Amina. (aiōn g165) 6 Lakini si kwamba ahadi za Mungu zimeshindwa kutimia. Maana si kila mtu aliye Israeli ni Mwiisraeli halisi. 7 Sivyo hata kwa uzao wa Abrahamu kuwa ni watoto wake halisi.

Lakini, "ni kuititia Isaka uzao wako utaitwa." 8 Hii ni kwamba, watoto wa mwili si watoto wa Mungu. Lakini watoto wa ahadi wanatazamwa kuwa kama uzao. 9 Maana hili ndilo neno la ahadi: "Katika majira haya nitakuja, na Sara atapewa mtoto." 10 Si hili tu, lakini baada ya Rebeka kupata mimba kwa mtu mmoja, Isaka baba yetu- 11 kwamba watoto walikuwa bado hawajazaliwa na alikuwa hajafanya jambo lolote zuri au bayu, ili kwamba kusudi la Mungu kulingana na uchaguzi lisimame, wala si kwa matendo, lakini ni kwa sababu ya yule aitae. 12 Ilinenwa kwake, "Mkubwa atamtumikia mdogo." 13 Kama ilivyo kwisha andikwa: naye? 14 Ni nani atakayewashitaki wateule wa "Yakobo nilimpenda, lakini Esau nilimchukia." 15 Mungu? Mungu ndiye mwenye kuwahesabia haki. Basi tena tutasema nini? Je kuna udhalimu kwa 16 Kwa hiyo basi, si kwa sababu ya yeye atakaye, sisi. 17 Kwa kuwa maandiko husema kwa Farao, "Kwa nini bado anaona kosa? Ni yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kinginecho chote, hakitaweza kututenga na upendo wa Mungu, ambaye ni Kristo Yesu Bwana wetu.

17 Kwa kuwa maandiko husema kwa Farao, "Kwa nini bado anaona kosa? Ni yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kinginecho chote, hakitaweza kututenga na upendo wa Mungu, ambaye ni Kristo Yesu Bwana wetu.

18 Hivyo basi, Mungu huwa na rehema kwa ye yote ampendaye, na kwa mauti, wala uzima, wala malaika, wala mamlaka, wala vitu vilivyopo, wala vitu vijavyo, wala nguvu, 39 wala utasema kwangu, "Kwa nini bado anaona kosa? Ni yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kinginecho yupi ambaye alikwisha kustahimili matakwa yake?" 20 Kinyume chake, mwanadamu, wewe ni nani ujibue kinyume na Mungu? Kuna uwezekano wowote wa kilichofinyangwa kusema kwa mfinyanzi, "Kwanini ulinifanya hivi mimi?" 21 Je mfinyazi huwa hana haki juu ya udongo kutengeneza chombo kwa matumizi maalumu kutoptaka na bonge lile lile, na chombo kingine kwa matumizi ya kila siku? 22 Vipi kama Mungu, ambaye ana utayari wa kuonesha gadhabu yake na kufanya nguvu yake kujulikana, alistahimili kwa uvumilivu wa kutosha vyombo nya gadhabu vilivyoadandiwa kwa kuangamiza? 23 Vipi kama alifanya hivi ili kwamba aoneshe wingi wa utukufu wake juu ya vyombo nya rehema, ambavyo alikwisha kuvuandaa kwa ajili ya utukufu? 24 Vipi kama alifanya hii pia kwetu, ambaye pia alituita, si tu kutoka kwa Wayahudi, lakini pia kutoka kwa watu wa Mataifa? 25 Kama asemavyo pia katika Hosea: "Nitawaita watu wangu ambao hawakuwa watu wangu, na mpendwa

wake ambaye hakupendwa. 26 Na itakuwa kwamba kuwa kila mtu ambaye huliitia jina la Bwana ataokoka. pale iliposemwa kwao, 'Ninyi si watu wangu,' pale 14 Kwa jinsi gani wanaweza kumwita ye ye ambaye wataitwa 'wana wa Mungu aliye hai.' 27 Isaya analia hawajamwamini? Na jinsi gani wanaweza kuamini kuhusiana na Israeli, "Kama hesabu ya wana wa katika ye ye ambaye hawajamsikia? Na wasasikaje Israeli ingekuwa kama mchanga wa bahari, itakuwa pasipo muhuburi? 15 Na jinsi gani wanaweza kuhubiri, ni masalia amba o wataokolewa. 28 Kwa kuwa Bwana isipokuwa wametumwa? - Kama ilivyoandikwa, "Jinsi atalichukua neno lake juu ya nchi, mapema na gani ni mizuri miguu ya wale amba o wanatangaza kwa utimilifu. 29 Na kama jinsi Isaya alivyosema habari za furaha za mambo mema!" 16 Lakini wote awali, "Kama Bwana wa majeshi hakutuachia nyuma hawakusikiliza injili. Kwa kuwa Isaya hunena, "Bwana, uzao kwa ajili yetu, tungekuwa kama Sodoma, na ni nani aliyesikia ujumbe wetu?" 17 Hivyo imani tungefanywa kama Gomora. 30 Tutasema nini basi? huja kutokana na kusikia, na kusikia kwa neno la kwamba watu wa Mataifa amba o walikuwa hawatafuti Kristo. 18 Lakini nasema, "Je hawakusikia?" Ndiyo, haki, walipata haki, haki kwa imani. 31 Lakini Israeli, kwa hakika sana. "Sauti yao imekwisha toka nje ambaye alitafuta sheria ya haki, hakuifiki. 32 Kwanini katika nchi yote, na maneno yao kwenda miisho si hiyo? Kwa sababu hawakuitafuta kwa imani, bali ya dunia." 19 Zaidi ya yote, Ninasema, "Je Israel kwa matendo. Walijikwaa juu ya jiwe la kujikwaa, 33 hakuju?" Kwanza Musa hunena, "Nitawachokoza kama ilivyo kwisha andikwa, "Tazama, nimelaza jiwe kuwatia wivu kwa watu amba o si taifa. Kwa njia ya la kujikwaa katika Sayuni na mwamba wa kukosa. taifa lisilo na uelewa, nitawachochea hadi mkasirike." Yeye ambaye huamini katika hili hataaibika."

10 Ndugu, nia ya moyo wangu na ombi langu kwa Mungu ni kwa ajili yao, kwa ajili ya wokovu wao. 2 Kwa kuwa nawashuhudia kwamba wanajuhudi kwa ajili ya Mungu, lakini si kwa ajili ya ufahamu. 3

Kwa kuwa hawajui haki ya Mungu, na wanatafuta kujenga haki yao wenye. Hawakuwa watifi kwa haki ya Mungu. 4 Kwa kuwa Kristo ndiye utimilifu wa sheria kwa ajili ya haki ya kila mtu aaminie. 5 Kwa kuwa Musa anaandika kuhusu haki ambayo huja kutokana na sheria: "Mtu ambaye hutenda haki ya sheria ataishi kwa haki hii." 6 Lakini haki ambayo inatokana na imani husema hivi, "Usiseme (Hii ni kumleta Kristo chini). 7 Na usiseme, 'Nani atashuka katika shimo?' (Hii ni, kumleta Kristo juu kutoka kwa wafu). (Abyssos g12) 8 Lakini inasema nini?

"Neno liko karibu na wewe, katika kinywa chako na katika moyo wako." Hilo ni neno la imani, ambalo tunatangaza. 9 Kwa kuwa kama kwa kinywa chako unamkiri Yesu ya kuwa ni Bwana, na kuamini moyoni alimfufua kutoka kwa wafu, utaokoka. 10 Kwa kuwa kwa moyo mtu huamini na

20 Na Isaya ni jasiri sana na husema, "Nilipatikana na wale amba o hawakunitafuta. Nilionekana kwa wale amba o hawakunihitaji." 21 Lakini kwa Israel husema, "Siku zote nilinyosha mikono yangu kwa wasiotii na kwa watu wagumu."

11 Basi nasema, je, Mungu aliwakataa watu wake? Hata kidogo. Kwa kuwa mimi pia ni Mwiisraeli,

wa ukoo wa Abrahamu, wa kabilu la Benyamini. 2 Mungu hakuwakataa watu wake, alioajaua tangu mwanzo. Je hamjui andiko linasema nini kuhusu Eliya, jinsi alivyomshi Mungu juu ya Israeli? 3 haki "Bwana, wamewaua manabii wako, nao wamebomoa ambalo madhababu zako. Mimi peke yangu nimesalia, nao moyoni mwako, 'Nani atapaa kwenda mbinguni?' wanatafuta uhai wangu." 4 Lakini jibu la Mungu lasema nini kwako? "Nimetunza kwa ajili yangu watu elfu saba amba o hawampigii magoti Baali." 5 Hata hivyo, wakati huu wa sasa pia kuna walio salia

kwa sababu ya uchaguzi wa neema. 6 Lakini ikiwa ni kwa neema, si tena kwa matendo. Vingineyo ambalo Israeli alikuwa akitafuta, hakukipata, bali neema haitakuwa tena neema. 7 Ni nini basi? Jambo wateule walikipata, na wengine walitiwa uzito. 8 Ni kama ilivyoandikwa: "Mungu amewapa roho ya ubuto, macho ili wasione, na masikio ili wasisikie, mpaka leo hii." 9 Naye Daudi anasema, "Acha meza aibika." 12 kwa kuwa hakuna tofauti kati ya Myahudi zao na ziwe wavu, mtego, sehemu ya kujikwaa, na na Myunani. Kwa kuwa Bwana yule yule ni Bwana kulipiza kisasi dhidi yao. 10 Acha macho yao yatiwe wa wote, na ni tajiri kwa wote wamwita. 13 Kwa giza ili wasiweze kuona. Ukawainamishe migongo

yao daima." 11 Basi nasema, "Je, wamejikwaa hata kuanguka?" Isiwe hiyo kamwe. Badala yake, kwa kushindwa kwao, wokovu umefika kwa Mataifa, ili wao wenyewe watiwe vivu. 12 Sasa ikiwa kushindwa kwa wenyewe na utajiri wa ulimwengu, na kama hasara yao ni utajiri wa mataifa, ni kiasi gani zaidi itakuwa kukamilika kwao? 13 Na sasa naongea nanyi watu wa Mataifa. Kwa kuwa nimekuwa mtume kwa watu wa nitawatia vivu walio mwili mmoja na mimi. Labda na sasa mmeipokea rehema kwa sababu ya kuasi Mataifa mengine, najivunia huduma yangu. 14 Labda kwa wameasi. Matokeo yake ni kwamba kutokana na tutawaokoa baadhi yao. 15 Maana ikiwa kukataliwa kwa ni maridhiano ya dunia, kupokelewa kwa rehema. 16 Kama matunda ya kwanza ni akiba, ndivyo ilivyo kwa donge la unga. 17 Mungu! Hazichunguziki hukumu zake, na njia zake Lakini kama baadhi ya matawi yamekatwa, kama wewe, tawi pori la mzeituni, ulipandikizwa katika yao, na kama ulishiriki pamoja nao katika mizizi ya utajiri wa mzeituni, 18 usijisifu juu ya matawi. Lakini kama unajisifu, si wewe ambaye unaisiaidua mizizi, bali mizizi inakusaidia wewe. 19 Basi utasema, "Matawi yalikatwa ili nipate kupandikizwa katika shina." 20 Hiyo ni kweli. Kwa sababu ya kutoamini kwao walikatwa, lakini wewe ulisimama imara kwa sababu ya imani yako. Usijifikiarie mwenyewe kwa hali ya juu sana, bali ogopa. 21 Kwa maana ikiwa Mungu hakuyaachia matawi ya asili, hatakuhurumia wewe pia. 22 Angalia, basi, matendo mema na ukali wa Mungu. Kwa upande mmoja, ukali ulikujuu ya Wayahudi amba walianguka. Lakini kwa upande mwininge, wema wa Mungu huja juu yako, kama utadumu katika wema wake. Vinginevyo wewe pia utakatiliwa mbali. 23 Na pia, kama hawataendelea katika kutoamini kwao, watapandikizwa tena. Maana Mungu anao uwezo wa kuwapandikiza tena. 24 Kwa maana ikiwa ninyi mlifikatwa nje kwa ulio kwa asili mzeituni mwitu, na kinyume cha asili mlipandikizwa katika mzeituni ulio mwema, si zaidi sana hawa Wayahudi, amba ni kama matawi ya asili kuweza kupandikizwa tena ndani ya mzeituni wao wenyewe? 25 Kwa maana ndugu sitaki msijue, kuhusiana na siri hii, ili kwamba msiwe na hekima katika kufikiri kwenu wenyewe. Siri hii ni kwamba ugumu umetokea katika Israeli, hadi kukamilika kwa mataifa kutakapokuja. 26 Hivyo Israeli wote wataokoka, kama ilivyoandikwa: "Kutoka Sayuni atakuja Mkombozi. Atauondoa uovu kutoka kwa Yakobo. 27 Na hili litakuwa agano langu pamoja nao, wakati nitakapoziondoa dhambi zao." 28 Kwa upande kwa upande mwininge kutokana na uchaguzi wa Mungu, wamependwa kwa sababu ya mababu. 29 Kwa kuwa zawadi na wito wa Mungu haubadiliki. 30 Mataifa. Kwa kuwa nimekuwa mtume kwa watu wa kwa ni utajiri wa ulimwengu, na kama hasara yao lakini sasa mmeipokea rehema kwa sababu ya kuasi Mataifa mengine, najivunia huduma yangu. 31 Kwa njia iyo hiyo, sasa hawa Wayahudi kutika uasi, ili aweze kuwahurumia wote. (eleēse g1653) 32 Maana Mungu amewafunga watu wote kutakuwaje ila uhai toka kwa wafu? 33 Jinsi zilivyo kuu utajiri na hekima na maarifa ya Kama mzizi ni akiba, matawi nayo kadhalika. 34 "Maana ni nani aliyeijua nia ya Bwana? Au ni nani amekuwa mshauri wake? 35 Au ni nani kwanza aliyempa kitu Mungu, ili alipwe tena?" 36 Kwa maana kutoka kwake, na kwa njia yake na kwake, vitu vyote viro. Kwake uwe utukufu milele. Amina. (aiōn g165)

12 Kwa hiyo nawasihi, ndugu, kwa huruma zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, inayokubalika kwa Mungu. Hii ndiyo ibada yenu yenye maana. 2 Wala msiiuatishie namna ya dunia hii, bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu. Fanyeni hivi mpate kujua mapenzi ya Mungu yaliyo mema, yakumpendeza na kamili. (aiōn g165) 3 Kwa maana nasema, kwa sababu ya neema niliyopewa, kwamba kila mtu ambaye yupo mionganoni mwenu hapasi kufikiri zaidi juu yake mwenyewe kuliko inavyompasa kufikiri. Bali, imempasa kufikiri kwa hekima, kama ambavyo Mungu amewapa kila mmoja kiasi fulani cha imani. 4 Kwa kuwa tuna viungo vingi katika mwili mmoja, lakini si viungo vyote vina kazi moja. 5 Vivyo hivyo, sisi tulio wengi tu mwili mmoja katika Kristo, na viungo kila mmoja kwa mwenzake. 6 Tuna karama zilizo mbalimbali kwa kadiri ya neema mliyopewa. Ikiwa karama ya mtu ni unabii, na itendeke kwa kadiri ya imani yake. 7 Ikiwa karama ya mtu ni huduma, na atumike. Ikiwa mwininge ana karama ya kufundisha, basi, afundishe. 8 Ikiwa karama ya mtu ni faraja, basi, afariji. Ikiwa karama ya mtu ni kutoa, afanye hivyo kwa ukarimu. Ikiwa karama ya mtu ni kuongoza, na litendeke kwa uangalifu. Ikiwa karama ya mtu ni katika kuonesha

huruma, na litendeke kwa furaha. 9 Pendo lisiwe na hofu; heshima kwa astahiliye heshima. 8 Msidaiwe unafiki. Chukieni uovu; mshikilie yaliyo mema. 10 na mtu kitu chochote, isipokuwa kupendana ninyi Kuhusu upendo wa ndugu, pendaneni ninyi kwa ninyi. kwa ninyi. Kwa kuwa ye ye ampendaye jirani yake Kuhusu heshima, heshimianeni ninyi kwa ninyi. 11 ametimiliza sheria. 9 Kwa kuwa, "Hautazini, hautaua, Kuhusu bidii, msiwe walegevu. Kuhusu roho, iweni na hautaiba, hautatamani," na kama kuna amri nytingine shauku. Kuhusu Bwana, mtumikieni. 12 Furahini katika pia, imejumlishwa katika sentensi hii: "Utampenda ujasiri mlionao kuhusu siku zijazo. Muwe na subira jirani yako kama wewe mwenyewe." 10 Upendo katika matatizo yenu. Mdumu katika kuomba. 13 hamdhuru jirani wa mtu. Kwa hiyo, upendo ni ukamilifu Mshiriki katika mahitaji ya waumini. Tafuteni njia nydingi wa sheria. 11 Kwa sababu ya hili, mnajua wakati, za kuonesha ukarimu. 14 Watakieni baraka wote kwamba tayari ni wakati wa kutoka katika usingizi. wanaowatesa ninyi; muwabariki na wala msiwalaani. Kwa kuwa wokovu wetu umekaribia zaidi ya wakati 15 Furahini pamoja na wanaofurahi, lieni pamoja na ule tulio amini kwanza. 12 Usiku umeendelea, na wanaolia. 16 Muwe na nia moja ninyi kwa ninyi. mchana umekaribia. Na tuweke pembeni matendo ya Msifikiri kwa kujivuna, lakini wakubalini watu wa hali giza, na tuvae silaha za nuru. 13 Na tuenende sawa ya chini. Msiwe na hekima juu ya mawazo yenu sawa, kama katika nuru, si kwa sherehe za uovu au wenyewe. 17 Msimlipe mtu ye yote ovu kwa ovu. ulevi. Na tusienende katika zinaa au tamaa isiyoweza Fanyeni mambo mema machoni pa watu wote. 18 kudhibitiwa, na si katika fitina au vivu. 14 Bali tumvae Kama inawezekana, kama ilivyowekwa kwenu, muwe Bwana Yesu Kristo, na tusiweke nafasi kwa ajili ya na amani na watu wote. 19 Wapenzi, msililipizie mwili, kwa tamaa zake.

kisasi wenyewe, lakini ipisheni ghadhabu ya Mungu. Kwa maana imeandikwa, " 'kisasi ni changu; Mimi nitalipa,' asema Bwana." 20 "Lakini ikiwa adui yako ana njaa, mlishe. Akiwa na kiu, mnyweshe. Kwa maana ukifanya hivyo, utampalia makaa ya moto juu ya kichwa chake." 21 Usishindwe na ubaya, bali ushinde ubaya kwa wema.

13 Kila nafsi na iwe na utii kwa mamlaka ya juu, kwa kuwa hakuna mamlaka isipokuwa imetoka kwa Mungu. Na mamlaka zilizopo zimebekwa na Mungu. 2 Kwa hiyo ambaye anapinga mamlaka hiyo hupinga amri ya Mungu; na wale waipingao watapokea hukumu juu yao wenyewe. 3 Kwa kuwa watawala si tishio kwa watendao mema, bali kwa watendao maovu. Je unatamani kutoogopa mamlaka? Fanya yaliyo mema, na utasifiwa nayo. 4 Kwa kuwa ni mtumishi wa Mungu kwako kwa ajili ya mema. Bali kama utatenda yaliyo maovu, ogopa; kwa kuwa habebi upanga bila sababu. Kwa kuwa ni mtumishi wa Mungu, mlika kisasi kwa ghadhabu juu ya yule afanyaye uovu. 5 Kwa hiyo inakupasa utii, si tu kwa sababu ya gadhabu, bali pia kwa sababu ya dhamiri. 6 Kwa ajili hii pia unalipa kodi. Kwa kuwa wenyе mamlaka ni watumishi wa Mungu, ambao wanaendelea kufanya jambo hili. 7 Mlipeni kila mmoja ambacho wanawadai: kodi kwa astahiliye kodi; ushuru kwa astahiliye ushuru; hofu kwa astahiliye

14 Mpokeeni ye yote ambaye ni dhaifu katika imani, bila kutoa hukumu kuhusu mawazo yake. 2 Mtu mmoja ana imani ya kula chochote, mwengine ambaye ni dhaifu anakula mboga tu. 3 Mtu ambaye anakula kila kitu asimdhara yeye asiyekula kila kitu. Na ye ye ambaye hali kila kitu asimuhukumu mwengine ambaye hula kila kitu. Kwa kuwa Mungu amekwisha mpokea. 4

Wewe ni nani, wewe ambaye unamuhukumu mtumishi ambaye ni miliki ya mtu mwengine? Ni mbele ya Bwana wake kwamba husimama au huanguka. Lakini atainuliwa, kwa kuwa Bwana anaweza kumfanya asimame. 5 Mtu mmoja huthamini siku moja kuliko nyngine. Mwingine huthamini kila siku sawa sawa. Hebu kila mtu na ashawishike katika akili yake wenyewe. 6 Yeye ambaye anashika siku, anashika kwa ajili ya Bwana. Na kwa ye ye alaye, hula kwa ajili ya Bwana, kwa kuwa anampa Mungu shukrani. Yeye ambaye hali, hujizuia kutokula kwa ajili ya Bwana. Yeye pia hutoa shukrani kwa Mungu. 7 Kwa kuwa hakuna aishie kwa nafsi yake, na hakuna aafe kwa ajili yake wenyewe. 8 Kwa kuwa ikiwa tunaishi, tunaishi kwa ajili ya Bwana. Na ikiwa tunakufa, tunakufa kwa ajili ya Bwana. Basi ikiwa tunaishi au tunakufa tu mali ya Bwana. 9 Kwa kuwa ni kwa kusudi hili Kristo alikufa na kuishi tena, kwamba awe Bwana wa wote wafu na waishio. 10 Lakini wewe, kwa nini unamuhukumu ndugu yako? Na wewe, kwa nini unamdhara ndugu

yako? Kwa kuwa sisi sote tutasimama mbele ya kiti mmoja kulingana na Yesu Kristo. 6 Aweze kufanya cha hukumu cha Mungu. 11 Kwa kuwa imeandikwa, hivi kwa nia moja muweze kumsifu kwa kinywa kimoja "Kama niishivyo," asema Bwana, "Kwangu mimi kila Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo. 7 goti litapigwa, na kila ulimi utatoa sifa kwa Mungu." Kwa hiyo mpokeeni kila mmoja, kama vile Kristo 12 Hivyo basi, kila mmoja wetu atatoa hesabu yake alivyowapokea, kwa utukufu wa Mungu. 8 Kwani mwenyewe kwa Mungu. 13 Kwa hiyo, tusiendelee tena nasema kwamba Kristo amefanywa mtumishi wa kuhukumiana, lakini badala yake amua hivi, kwamba tohara kwa niaba ya ukweli wa Mungu. Alifanya hivi ili hakuna atakaye weka kikwazo au mtego kwa ndugu kwamba aweze kuthibitisha ahadi zilizotolewa kwa yake. 14 Ninajua na nimeshawishiwa katika Bwana mababa, 9 na kwa mataifa kumtakuza Mungu kwa Yesu, kwamba hakuna kitu kilicho najisi chenyewe. neema yake. Kama ambavyo imeandikwa, "Kwa hiyo Ni kwa yeye tu anayedhani kuwa chohote ni najisi, nitatoa sifa kwako mionganii mwa mataifa na kuimba kwa kuwa kwake ni najisi. 15 Ikiwa kwa sababu sifa katika jina lako." 10 Tena inasema, "Furahini, ninyi ya chakula ndugu yako anahuzuni, hautembezi watu wa mataifa, pamoja na watu wake." 11 Na tena, tena katika upendo. Usimharibu kwa chakula chako "Msifuni Bwana, ninyi mataifa yote; acha watu wa mtu ambaye kwa ajili yake Kristo alikuwa. 16 Hivyo mataifa yote wamsifu yeye." 12 Tena Isaya asema, msiruhusu matendo yenu mema yakasababisha watu "Kutakuwa na shina la Yese, na mmoja atakayeinuka kuwadhihaki. 17 Kwa kuwa ufalme wa Mungu si kwa kutawala juu ya mataifa. Mataifa watakuwa na tumaini ajili ya chakula na kinywaji, bali ni kwa ajili ya haki, katika yeye." 13 Sasa Mungu wa tumaini awajaze amani, na furaha katika Roho Mtakatifu. 18 Kwa kuwa na furaha yote na amani kwa kuamini, ili kwamba yeye amtumikiaye Kristo kwa jinsi hii amekubalika muweze kuzidi katika tumaini, kwa nguvu ya Roho kwa Mungu na amekubalika kwa watu. 19 Kwa hiyo Mtakatifu. 14 Mimi mwenyewe pia nimeshawishiwa basi, na tufuate mambo ya amani na mambo ambayo nanyi, ndugu zangu. Nimeshawishiwa kwamba pia humjenga mtu na mwininge. 20 Usiharibu kazi ya ninyi wenyewe mmejazwa na wema, mmejazwa Mungu kwa sababu ya chakula. Vitu vyote kwa kweli na maarifa yote. Ninashawishiwa kwamba, ninyi ni safi, lakini ni vibaya kwa mtu yule ambaye hula na mwawenza pia kuhimizana kila mmoja na mwenzake. kumsababisha yeye kujikwaa. 21 Ni vyema kutokula 15 Lakini ninaandika kwa ujasiri zaidi kwenu juu ya nyama, wala kunywa divai, wala chohote ambacho mambo fulani ili kuwakumbusha tena, sababu ya kwa hicho ndugu yako hukwazwa. 22 Hizi imani kipawa nilichopewa na Mungu. 16 Kipawa hiki kilikuwa maalumu ulizo nazo, ziweke kati yako mwenyewe kwamba niweze kuwa mtumishi wa Yesu Kristo na Mungu. Amebalikiwa yule ambaye hajihukumu aliyetumwa kwa mataifa, kujitoa kama kuhani wa injili mwenyewe katika kile anachokikubali. 23 Aliye na ya Mungu. Ningeweza kufanya hivi ili kujitoa kwangu mashaka amehukumiwa ikiwa anakula, kwa sababu kwa mataifa kuwe kumekubaliwa, kumetengwa na haitokani na imani. Na chohote kisichotokana na Mungu kwa njia ya Roho Mtakatifu. 17 Hivyo furaha yangu iko katika Kristo Yesu na katika mambo ya Mungu. 18 Kwani sitaweza kuthubutu kunena lolote isipokuwa kwamba Kristo amekamilisha kupitia kwangu utii wa mataifa. Haya mambo yametimizwa kwa neno na tendo, 19 kwa nguvu za ishara na maajabu, na kwa nguvu za Roho Mtakatifu. Hii ilikuwa ili kwamba kutoka Yerusalem, na kuzungukia mbali kama Iliriko, niweze kuichukua nje kwa ukamilifu injili ya Kristo. 20 Kwa njia hii, nia yangu imekuwa kuitangaza injili, lakini si mahali Kristo anajulikana kwa jina, ili kwamba nisiweze kujenga juu ya msingi wa mtu mwininge. 21 Kama ilivyoandikwa: "Ambao kwa yeye hawana habari zake alikuwa watamwona, na wale

15 Sasa sisi tulio na nguvu tunapaswa kuuchukua udhaifu wa walio dhaifu, na hatupaswi kujipendeleza wenyewe. 2 Kila mmoja wetu ampendeze jirani yake kwani ni jambo jema, kwa lengo la kumjenga. 3 Kwani hata Kristo hakujipendeleza mwenyewe. Badala yake, ilikuwa kama ilivyoandikwa, "Matusi ya wale waliokutukana yamenipata mimi." 4 Kwa chohote kilichotangulia kuandikwa, kiliandikwa kwa kutuelekeza, kwa kusudi kwamba kupitia uvumilivu na kupitia kutiwa moyo na maandiko tungkuwa na ujasiri. 5 Sasa Mungu wa uvumilivu na wa kutia moyo awape kuwa na nia sawa kwa kila

ambao hawakumsikia watamfahamu." 22 Kwahiyio na Yunia, jamaa zangu, na wafungwa pamoja nami. nilikuwa pia nimezuliwa mara nyingi kuja kwenu. 23 Ni wa muhimu mionganii mwa mitume, ambaao pia Lakini sasa, sina tena sehemu yoyote katika mikoa hii, walitangulia kumjua Kristo kabla yangu. 8 Msalimie na nimekuwa nikitamani kwa miaka mingi kuja kwenu. Ampliato, mpendwa wangu katika Bwana. 9 Msalimie 24 Hivyo mara zote nikienda Hispania, ninatumaini Urbano, mtenda kazi pamoja nami katika Kristo, na kuwaona nikipita, na kuweza kupelekwa njia yangu Stakisi mpendwa wangu. 10 Msalimie Apele, mweri na ninyi, baada ya kuwa nimefurahia ushirika na ninyi kukubaliwa katika Kristo. Wasalimie wote ambaao kwa muda. 25 Lakini sasa ninakwenda Yerusalem walio katika nyumba ya Aristobulo. 11 Nisalimie kuwahudumia waumini. 26 Maana iliwapendeza Herodioni, jamaa yangu. Nisalimie wote walio katika watu wa Makedonia na Akaya kufanya changizo nyumba ya Narkiso, ambaao wako katika Bwana. maalumu kwa masikini mionganii mwa waumini huko 12 Nisalimie Trifaina na Trifosa, wanaotenda kazi Yerusalem. 27 Ndiyo, ilikuwa kwa upendo wao, na kwa bidii katika Bwana. msalimie Persisi mpendwa, hakika, wamekuwa wadeni wao. Maana ikiwa mataifa ambaye ametenda kazi zaidi kwa Bwana, 13 Nisalimie wameshiriki katika mambo yao ya kiroho, wanadaiwa Rufo, aliyechaguliwa katika Bwana na mama yake na na wao pia kuwahudumia katika mahitaji ya vitu. wangu. 14 Msalimie Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, 28 Kwahiyio, wakati nimekamilisha hivi na kuwa na Herma, na ndugu wote walio pamoja nao. 15 Nisalimie utoshelevu wa tunda hili kwao, mimi nitakwenda njiani Filologo na Yulia, Nerea na dada yake, na Olimpa, na pamoja nanyi huko Hispania. 29 Najua kwamba, waumini wote walio pamoja nao. 16 Nisalimie kila wakati nikija kwenu, nitakuja katika utimilifu wa mmoja kwa busu takatifu. Makanisa yote katika Kristo baraka za Kristo. 30 Sasa ninawasihi, ndugu, kwa yawasalimu. 17 Sasa nawasihi, ndugu, kutafakari Bwana wetu Yesu Kristo, na kwa upendo wa Roho, juu ya hao ambaao wanababishwa mgawanyiko na kwamba mshiriki pamoja nami katika maombi yenu vipingamizi. Wanakwenda kinyume na mafundisho kwa Mungu kwa ajili yangu. 31 Omberi kwamba ambayo mmekwisha kujifunza. Geukeni mtoke kwao. niweze kuokolewa kutoka kwao wasio na utii katika 18 Kwa maana watu kama hawa hawamtumikii Kristo Yudea, na kwamba huduma yangu huko Yerusalem Bwana, bali matumbo yao wenywewe. Kwa maneno iweze kupokelewa na waumini. 32 Omberi kwamba yao laini na pongozi za uongo wanadanganya miyo ninaweza kuja kwenu kwa furaha kupitia mapenzi ya wasio na hatia. 19 Kwa mfano wa utii wenu ya Mungu, na kwamba niweze kuwa pamoja nanyi, mwamfikia kila mmoja. Kwa hiyo, nafurahi juu yenu, kupata kupumzika. 33 Na Mungu wa amani awe lakini nawataka ninyi mwe na busara katika hali ya pamoja nanyi nyote. Amina

16 Namkabidhi kwenu Fibi dada yetu, ambaye

ni mtumishi wa kanisa ambalo liko Kenkrea,
2 ili kwamba mnaweza kumpokea katika Bwana.
Fanyeni hivi katika kicho cha thamani cha waumini,
na msimame pamoja naye katika jambo lolote
atakalokuwa na uhitaji nalo. Maana ye ye mwenyewe
amekuwa mhudumu wa wengi, na kwa ajili yangu
mwenyewe. 3 Msalimu Priska na Akila, watenda
kazi pamoja nami katika Kristo Yesu, 4 ambaao kwa
maisha yangu walihatarisha maisha yao wenyewe.
Ninatoa shukrani kwao, na siyo tu mimi, bali pia kwa
makanisa yote ya mataifa. 5 Lisalimie kanisa ambalo
liko nyumbani kwao. Msalimie Epanieto mpendwa
wangu, ambaye ni mzaliwa wa kwanza wa Kristo
katika Asia. 6 Msalimie Mariamu ambaye ametenda
kazi kwa bidii kwa ajili yenu. 7 Msalimie Androniko

unabii kulingana na amri ya Mungu wa milele, kwa utii
wa imani mionganini mwa mataifa yote? (aiōnios g166)
27 Kwa Mungu pekee mwenye hekima, kuitia Yesu
Kristo, kuwe na utukufu milele yote. Amina (aiōn g165)

1 Wakorintho

1 Paulo, aliyeitwa na Kristo Yesu kuwa mtume kwa mapenzi ya Mungu, na Sosthene ndugu yetu, 2 kwa kanisa la Mungu lilitoko Korintho, kwa wale ambao wamebekwa wakfu katika Yesu Kristo, ambao wameitwa kuwa watu watakatifu. Tunawaandikia pia wale wote wanaoliitia jina la Bwana wetu Yesu Kristo katika mahali pote, Bwana wao na wetu. 3 Neema na amani iwe kwenu kutoka kwa Mungu baba yetu na Bwana wetu Yesu Kristo. 4 Siku zote namshukru Mungu wangu kwa ajili yenu, kwa sababu ya neema ya Mungu ambayo Kristo Yesu aliwapa. 5 Amewafanya kuwa matajiri katika kila njia, katika usemi na pamoja maarifa yote. 6 Amewafanya matajiri, kama ushuhuda kuhusu Kristo ya kwamba amethibitishwa kuwa kweli mionganoni mwenu. 7 Kwa hiyo hampungukiwi karama za kiroho, kama mlivyo na hamu ya kusubiri ufunuo wa Bwana wetu Yesu Kristo. 8 Atawaimarisha ninyi pia hadi mwisho, ili msilauwi siku ya Bwana wetu Yesu Kristo. 9 Mungu ni mwaminifu ambaye aliyaita ninyi katika ushirika wa mwana wake, Yesu Kristo Bwana wetu. 10 Sasa nawasihi kaka na dada zangu, kupitia jina la Bwana wetu Yesu Kristo, kwamba wote mkubali, na kwamba kusiwe na migawanyiko mionganoni mwenu. Nawasihi kwamba muungane pamoja katika nia moja na katika kusudi moja. 11 Kwani watu wa nyumba ya Kloe wamenitaarifu kuwa kuna mgawanyiko unaoendelea mionganoni mwenu. 12 Nina maana hii: Kila mmoja wenu husema, "Mimi ni wa Paulo," au "Mimi ni wa Apolo", au "Mimi ni wa Kefa" au "Mimi ni wa Kristo". 13 Je! Kristo amegawanyika? Je! Paulo alisulubiwa kwa ajili yenu? Je! Mlibatizwa kwa jina la Paulo? 14 Namshukuru Mungu kuwa sikumbatiza yejote, isipokuwa Krispo na Gayo. 15 Hii ilikuwa kwamba hakuna yejote angesema mlibatizwa kwa jina langu. 16 (Pia niliwabatiza wa nyumba ya Stephania. Zaidi ya hapo, sijui kama nilimbatiza mtu mwingine yejote). 17 Kwa kuwa, Kristo hakunituma kubatiza bali kuhubiri injili. Hakunituma kuhubiri kwa maneno ya hekima ya kibinadamu, ili kwamba nguvu ya msalaba wa Kristo isiondolewe. 18 Kwa kuwa ujumbe wa msalaba ni upuuzi kwa wale wanaokufa. Lakini kwa wale ambao Mungu anawaandikia, ni nguvu ya Mungu. 19 Kwa kuwa imeandikwa, "Nitaiharibu hekima ya wenye busara.

Nitaiharibu ufahamu wa wenye akili." 20 Yuko wapi mtu mwenye busara? Yuko wapi mwenye elimu? Yuko wapi msemaji mshawishi wa dunia hii? Je, Mungu hakuigeuza hekima ya dunia hii kuwa ujingga? (aiōn g165) 21 Tangu dunia imekuwa katika hekima yake haikumjua Mungu, ilimpendeza Mungu katika ujingga wao wa kuhubiri ili kuokoa wale wanaoamini. 22 Kwa Wayahudi huuliza ishara za miujiza na kwa Wayunani hutafuta hekima. 23 Lakini tunamhubiri Kristo aliesulubiwa, aliye kikwazo kwa Wayahudi na ni ujingga kwa Wayunani. 24 Lakini kwa wale ambao walitwa na Mungu, Wayahudi na Wayunani, tunamhubiri Kristo kama nguvu na hekima ya Mungu. 25 Kwa kuwa ujingga wa Mungu una hekima kuliko ya wanadamu, na udhaifu wa Mungu una nguvu zaidi ya wanadamu. 26 Angalia wito wa Mungu juu yenu, kaka na dada zangu. Si wengi wenu mlikuwa na hekima katika viwango vya kibinadamu. Si wengi wenu mlikuwa na nguvu. Si wengi wenu mlizaliwa katika ukuu. 27 Lakini Mungu alichagua vitu vijinga vya dunia ili kuviaibisha vyenye hekima. Mungu alichagua kilicho dhaifu katika dunia kukiaibisha chenyе nguvu. 28 Mungu alichagua kile kilicho cha hali ya chini na kilichodharaauliwa katika dunia. Alichagua hata vitu ambavyo havikuhesabiwa kuwa kitu, kwa kuvifanya si kitu vitu vilivyo na thamani. 29 Alifanya hivi ili asiwepo yeyote aliye na sababu ya kujivuna mbele zake. 30 Kwa sababu ya kile Mungu alichofanya, sasa mko ndani ya Kristo Yesu, ambaye amefanyika hekima kwa ajili yetu kutoka kwa Mungu. Alikuwa haki yetu, utakatifu na ukombozi. 31 Kama matokeo, kama andiko lisemayo, "Anayejisifu, ajisifu katika Bwana." 2 Nilipokuja kwenu kaka na dada zangu, sikuja kwa maneno ya ushawishi na hekima kama nilivyo hubiri kweli iliyofichika kuhusu Mungu. 2 Niliamua kutojua chochote nilipokuwa mionganoni mwenu isipokuwa Yesu Kristo, na yeye aliesulubiwa. 3 Na nilikuwa nanyi katika udhaifu, na katika hofu, na katika kutetemeka sana. 4 Na ujumbe wangu na kuhubiri kwangu hakukuwa katika maneno ya ushawishi na hekima. Badala yake, yalikuwa katika kumdhahirisha Roho na ya nguvu, 5 ili kwamba imani yenu isiwe katika hekima ya wanadadamu, bali katika nguvu ya Mungu. 6 Sasa tunaizungumza hekima mionganoni mwa watu wazima, lakini si hekima ya dunia hii, au ya watawala wa nyakati hizi, ambao wanaopita. (aiōn g165) 7

Badala yake, tunaizungumza hekima ya Mungu katika ukweli uliofichika, hekima iliyofichika ambayo Mungu allichagua kabla ya nyakati za utukufu wetu. (aiōn g165) 8 Hakuna yejote wa watawala wa nyakati hizi aliyejua hekima hii, Kama wangeifahamu katika nyakati zile, wasingelimsulubisha Bwana wa utukufu. (aiōn g165) 9 Lakini kama ilivoandikwa, "Mambo mbayo hakuna jicho limeyaona, hakuna sikio lililoyasikia, mawazo hayakufikiri, mambo ambayo Mungu ameyaandaa kujenga msingi mwингine zaidi ya ulijengwa, ambao kwa ajili ya wale wampendao yeye." 10 Haya ni ni Yesu Kristo. 12 Sasa, kama mmoja wenu ajenga mambo ambayo Mungu ameyafunua kwetu kupitia mtu yake kwa dhahabu, fedha, mawe ya thamani, Roho, Kwa kuwa Roho huchunguza kila kitu, hata miti, nyasi, au majani, 13 kazi yake itafunuliwa, mambo ya ndani ya Mungu. 11 Kwa kuwa nani kwa mwanga wa mchana utaidhihirisha. Kwa kuwa afahamuye mawazo ya mtu, isipokuwa roho ya itadhihirisha na moto. Moto utajaribu ubora wa mtu ndani yake? Hivyo pia, hakuna ajuaye mambo kazi wa kila mmoja alichofanya. 14 Kama chochote ya ndani ya Mungu, isipokuwa Roho wa Mungu. mtu alichojenga kitabaki, yeje atapokea zawadi. 15 12 Lakini hatukupokea roho ya dunia, lakini Roho Lakini kama kazi ya mtu ikiteketea kwa moto, atapata ambaye anatoka kwa Mungu, ili kwamba tuweze hasara. Lakini yeje mwenyewe ataokolewa, kama kujua kwa uhuru mambo tuliyopewa na Mungu. vile kuepuka katika moto. 16 Hamjui kuwa ninjy 13 Tunasema mambo haya kwa maneno, ambayo ni hekalu la Mungu na kwamba Roho wa Mungu hekima ya mtu haiwezi kufundisha, lakini ambayo anakaa ndani yenu? 17 Kama mtu akiliharibu hekalu Roho hutufundisha. Roho hutufasiri maneno ya kiroho la Mungu, Mungu atamharibu mtu yule. Kwa kuwa kwa hekima ya kiroho. 14 Mtu asije wa kiroho hekalu la Mungu ni takatifu, na hivyo na ninjy. 18 Mtu hapokei mambo ambayo ni ya Roho wa Mungu, asijidanganye mwenyewe, kama yejote mimongoni kwa kuwa hayo ni upuuzi kwake. Hawezi kuyajua mwenu anadhani ana hekima katika nyakati hizi, kwa sababu yanatambuliwa kiroho. 15 Kwa yule wa kiroho huhukumu mambo yote. Lakini huhukumiwa na wengine. 16 "Ni nani anaweza kuyajua mawazo ya Bwana, ambaye anaweza kumfundisha yeye?" Lakini tuna mawazo ya Kristo.

3 Na mimi, kaka na dada zangu, sikusema nanyi kama watu kiroho, lakini kama na watu wa kimwili. Kama na watoto wadogo katika Kristo. 2 Niliwanywesha maziwa na si nyama, kwa kuwa hamkuwa tayari kwa kula nyama. Na hata sasa hamjawa tayari. 3 Kwa kuwa ninjy bado ni wa mwilini. Kwa kuwa wivu na majivuno yanaonekana mimongoni mwenu. Je, hamuishi kulingana na mwili, na je, hamtembe kama kawaida ya kibinadamu? 4 Kwa kuwa mmoja husema, "Namfuata Paulo" kitu kidogo sana kuwa ninahukumiwa na ninjy au Mwingine husema "Namfuata Apolo," hamuishi kama hukumu ya kibinadamu. Kwa kuwa sijihukumu hata wanadamu? 5 Apolo ni nani? na Paulo ni nani? mimi mwenyewe. Watumishi wa yule mliyemwamini, kwa kila ambaye na je, hamtembe kama kawaida ya kibinadamu? wawe wa kutumainiwa. 3 Lakini kwangu mimi ni 2 Katika hili, kinachotakiwa kwa uwakili ni kwamba Bwana alimpa jukumu. 6 Mimi nilipanda, Apolo akatia Bwana anihukumiye. 5 Kwa hiyo, msitamke hukumu maji, lakini Mungu akakuza. 7 Kwa hiyo, si aliye panda juu ya lolote kabla ya wakati, kabla ya kuja kwa wala aliyetia maji ana chochote. Lakini ni Mungu Bwana. Atayaleta nuruni mambo yaliyofichika gizani

anayekuza. 8 Sasa apandaye na atiaye maji wote ni sawa, na kila mmoja atapokea ujira wake kulingana na kazi yake. 9 Kwa kuwa sisi tu watendakazi wa Mungu, ninyi ni bustani ya Mungu, jengo la Mungu. 10 Kutokana na neema ya Mungu niliyopewa kama mjenzi mkuu, niliuweka msingi, na mwингine anajenga jicho limeyaona, hakuna sikio lililoyasikia, mawazo hayakufikiri, mambo ambayo Mungu ameyaandaa kujenga msingi mwингine zaidi ya ulijengwa, ambao kwa ajili ya wale wampendao yeye." 11 Kwa kuwa hakuna mwингine awezaye jicho limeyaona, hakuna sikio lililoyasikia, mawazo hayakufikiri, mambo ambayo Mungu ameyaandaa kujenga msingi mwингine zaidi ya ulijengwa, ambao kwa ajili ya wale wampendao yeye." 12 Sasa, kama mmoja wenu ajenga mambo ambayo Mungu ameyafunua kwetu kupitia mtu yake kwa dhahabu, fedha, mawe ya thamani, Roho, Kwa kuwa Roho huchunguza kila kitu, hata miti, nyasi, au majani, 13 kazi yake itafunuliwa, mambo ya ndani ya Mungu. 11 Kwa kuwa nani kwa mwanga wa mchana utaidhihirisha. Kwa kuwa afahamuye mawazo ya mtu, isipokuwa roho ya itadhihirisha na moto. Moto utajaribu ubora wa mtu ndani yake? Hivyo pia, hakuna ajuaye mambo kazi wa kila mmoja alichofanya. 14 Kama chochote ya ndani ya Mungu, isipokuwa Roho wa Mungu. mtu alichojenga kitabaki, yeje atapokea zawadi. 15 12 Lakini hatukupokea roho ya dunia, lakini Roho Lakini kama kazi ya mtu ikiteketea kwa moto, atapata ambaye anatoka kwa Mungu, ili kwamba tuweze hasara. Lakini yeje mwenyewe ataokolewa, kama kujua kwa uhuru mambo tuliyopewa na Mungu. vile kuepuka katika moto. 16 Hamjui kuwa ninjy 13 Tunasema mambo haya kwa maneno, ambayo ni hekalu la Mungu na kwamba Roho wa Mungu hekima ya mtu haiwezi kufundisha, lakini ambayo anakaa ndani yenu? 17 Kama mtu akiliharibu hekalu Roho hutufundisha. Roho hutufasiri maneno ya kiroho la Mungu, Mungu atamharibu mtu yule. Kwa kuwa kwa hekima ya kiroho. 14 Mtu asije wa kiroho hekalu la Mungu ni takatifu, na hivyo na ninjy. 18 Mtu hapokei mambo ambayo ni ya Roho wa Mungu, asijidanganye mwenyewe, kama yejote mimongoni kwa kuwa hayo ni upuuzi kwake. Hawezi kuyajua mwenu anadhani ana hekima katika nyakati hizi, kwa sababu yanatambuliwa kiroho. 15 Kwa yule wa kiroho huhukumu mambo yote. Lakini huhukumiwa na wengine. 16 "Ni nani anaweza kuyajua mawazo ya Bwana, ambaye anaweza kumfundisha yeye?" Lakini tuna mawazo ya Kristo.

4 Hivi ndivyo mtu atuhesabu sisi, kama watumishi wa Kristo na mawakili wa siri za kweli za Mungu. 2 Katika hili, kinachotakiwa kwa uwakili ni kwamba Bwana alimpa jukumu. 6 Mimi nilipanda, Apolo akatia Bwana anihukumiye. 5 Kwa hiyo, msitamke hukumu maji, lakini Mungu akakuza. 7 Kwa hiyo, si aliye panda juu ya lolote kabla ya wakati, kabla ya kuja kwa wala aliyetia maji ana chochote. Lakini ni Mungu Bwana. Atayaleta nuruni mambo yaliyofichika gizani

na kufunua makusudi ya miyo. Ndipo kila mmoja atapokea sifa yake kutoka kwa Mungu. 6 Sasa, kaka na dada zangu, mimi mwenyewe na Apolo nimetumia kanuni hizi kwa ajili yenu. Ili kwamba kutoka kwetu wenu analala na mke wa baba yake. 2 Nanyi mnawenza kujifunza maana ya usemi, "Usiende zaidi mwajisifu! Badala ya kuhuzuni? Yule aliyefanya ya kilivyoandikwa." Hii ni kwamba hakuna mmoja wenu hivyo anapaswa kuondolewa mionganoni mwenu. 3 ajivunaye juu ya mwininge. 7 Maana ni nani aonaye Ingawa sipo pamoja nanyi kimwili lakini nipo nanyi tofauti kati yenu na mwininge? Ni nini ulicho nacho kiroho, nimekwisha mhukumu ye ye aliyefanya hivi, hukukipokea bure? Kama umekwisha kupokea bure, kama vile nilikuwepo. 4 Mnapotukanika pamoja katika kwa nini mnajivuna kama hamkufanya hivyo? 8 Tayari jina la Bwana wetu Yesu, na roho yangu ipo pale mnavyo vyote ambavyo mngetaka! Tayari mmekuwa kama kwa nguvu za Bwana wetu Yesu, nimekwisha na utajiri! Mmeanza kutawala-na kwamba mnamiliki mhukumu mtu huyu. 5 Nimekwisha kumkabidhi mtu zaidi yetu sisi! Kweli, nawataki umilikki mwema ili huyu kwa Shetani ili kwamba mwili wake uharibiwe, ili kwamba tumiliki pamoja nanyi. 9 Kwa hiyo ninadhani roho yake iweze kuokolewa katika siku ya Bwana. 6 Mungu ametuweka sisi mitume kama katuonyesha Majivuno yenu si kitu kizuri. Hamjui chachu kidogo wa mwisho katika mustari wa maandamano na huharibu donege zima? 7 Jisafisheni ninyi wenye kama watu waliohukumiwa kuuawa. Tumekuwa kama chachu ya kale, ili kwamba muwe donege jipya, ili tamasha kwa ulimwengu, kwa malaika na kwa kwamba mwe mkate usiochachuliwa. Kwa kuwa, wanadamu. 10 Sisi ni wajinga kwa ajili ya Kristo, lakini Kristo, Mwana Kondoo wetu wa pasaka amekwisha ninyi ni wenye hekima katika Kristo. Tu wanyonge, kuchinjwa. 8 Kwa hiyo tusherekee karamu si kwa lakini ninyi mna nguvu. Mnaheshimiwa, lakina sisi chachu ya kale, chachu ya tabia mbaya na uovu. tunadharauliwa. 11 Hata saa hii tuna njaa na kiu, Badala yake, tusherekee na mkate usiotiwa chachu hatuna nguo, tuna mapigo, na tena hatuna makazi. 12 wa unyenyekevu na kweli. 9 Niliandika katika barua Tunafanya kazi kwa bidii, kwa mikono yetu wenye kama nao, basi ingewapasa mtoke duniani. 10 Sina Tunapodharauliwa, twabariki. Wakati tunapoteswa, maana wazinzi wa dunia hii, au na wenye tamaa au twavumilia. 13 Tunapotukanwa, twarudisha kwa upole. wanyang'anyi au waabudu sanamu kwa kukaa mbali Tumekuwa, na tu bado tunahesabiwa kuwa kama kaka au dada katika Kristo, lakini anaishi katika uzinzi kuwarudi ninyi kama watoto wangu niwapendao. 15 au ambaye ni mwenye kutamani, au mnyang'anyi, au Hata kama mna waalimu makumi elfu katika Kristo, mwabudu sanamu, au mtukanaji au mlevi. Wala msile hamna baba wengi. Kwa kuwa nimekuwa baba yenu naye mtu wa namna ile. 12 Kwa hiyo nitajihusishaje katika Yesu Kristo kuitia injili. 16 Hivyo ninawasihi kuwahukumu walio nje ya Kanisa? Badala yake, ninyi mniige mimi. 17 Hiyo ndio sababu niilimtuma kwenu hamkuwahukumu walio ndani ya kanisa? 13 Lakini Timotheo, mpendwa wangu na mtoto mwaminifu Mungu anawahukumu walio nje. "Mwondoeni mtu katika Bwana. Atawakumbusheni njia zangu katika mwovu mionganoni mwenu"

Kristo, kama ninavyofundisha kila mahali na kila kanisa. **18** Sasa baadhi yenu wanajisifu, wakitenda kana kwamba sitakuja kwenu. **19** Lakini nitakuja kwenu kitambo, kama Bwana akipenda. Ndipo nitaajua si maneno yao tu wanaojisifu, lakini nitaona nguvu zao. **20** Kwa kuwa ufalme wa Mungu hauwi katika maneno bali katika nguvu. **21** Mnataka nini? Nije kwenu na fimbo au kwa upendo na katika roho ya upole?

6 Mmoja wenu anapokuwa na tatizo na mwenzake, anathubutu kwenda kwa mahakama ya wasio haki kuliko mbele ya waumini? **2** Hamjui kuwa waumini watauhukumu ulimwengu? Na kama mtauhukumu ulimwengu, hamuwezi kuamua mambo yasiyo muhimu? **3** Hamjui kuwa tutawahukumu malaika? Kwa kiasi gani zaidi, tunaweza kuamua mambo ya maisha haya? **4** Kama tunaweza kuhukumu mambo ya maisha haya, kwa nini mnathubutu kupeleka mashitaka mbele ya wasiosimama kanisani? **5**

Nasema haya kwa aibu yenu. Hakuna mwenye mwanaume awe na mkewe, na kila mwanaamke awe busara mionganoni mwenu wa kutosha kuweka mambo na mmewe. **3** Mume anapaswa kumpa mke haki sawa katika ya ndugu na ndugu? **6** Lakini kama ilivyo yake ya ndoa, na vile vile mke naye kwa mmewe. sasa, mwamini mmoja huenda mahakamani dhidi **4** Si mke aliye na mamlaka juu ya mwili wake, ni ya muumini mwininge, na mashitaka hayo huwekwa mme. Na vile vile, mme naye hana mamlaka juu ya mbele ya hakimu asiyeamini! **7** Ukweli ni kwamba mwili wake, bali mke anayo. **5** Msinyimane mnapolala kuna matatizo katikati ya Wakristo yaliyoleta tayari pamoja, isipokuwa mmekubaliana kwa muda maalum. usumbufu kwenu. Kwanini msiteseke kwa mabaya? Fanyeni hivyo ili kupata muda wa maombi. Kisha Kwanini mnakubali kudanganya? **8** Lakini mmetenda mnawenza kurudiana tena pamoja, ili kwamba Shetani uovu na kudanganya wengine, na hao ni kaka na asije akawajaribu kwa kukosa kiasi. **6** Lakini nasema dada zenu! **9** Hamjui kwamba wasio haki hawataurithi haya mambo kwa hiari na si kama amri. **7** Natamani ufalme wa Mungu? Msiamini uongo. Waasherati, kila mmoja angekuwa kama mimi nilivyo. Lakini waabudu sanamu, wazinzi, wafiraji, walawiti, **10** kila mmoja ana karama yake kutoka kwa Mungu. wevi, wachoyo, walevi, wanyang'anyi, watukanaji- Huyu ana karama hii, na yule ana karama ile. **8** hakuna mionganoni mwao atakayeurithi ufalme wa Kwa wasioolewa na wajane ninasema kwamba, ni Mungu. **11** Na hao walikuwa baadhi yao ni ninyi. vizuri kwao kama wakibaki bila kuolewa, kama nilivyo Lakini mmekwisha kutakaswa, lakini mmekwisha mimi. **9** Lakini kama hawawezi kujizua, wanapaswa kuoshwa, lakini mmekwisha kutengwa kwa Mungu, kuolewa. Kwa kuwa heri kwao kuolewa kuliko kuwaka lakini mmeefanya haki mbele za Mungu katika jina la tamaa. **10** Sasa kwa wale walioolewa nawapa amri, Bwana Yesu Kristo na kwa Roho wa Mungu wetu. **12** si mimi bali ni Bwana. "Mke asitengane na mme "Vitu vyote ni halali kwangu", lakini si kila kitu kina wake." **11** Lakini kama akijitenga kutoka kwa mmewe, faida. "Vitu vyote ni halali kwangu," lakini sitatataliwa abaki hivyo bila kuolewa au vinginevyo apatanen na kimoja cha hivyo. **13** "Chakula ni kwa ajili ya na mmewe. Na "Mme asimpe talaka mke wake." tumbo, na tumbo ni kwa ajili ya chakula," lakini **12** Lakini kwa waliobaki, nasema- mimi, si Bwana-Mungu atavitoshesa vyote. Mwili haujaumbwa kwa kwamba kama ndugu ye yote ana mke asiyeamini ajili ya ukahaba, badala yake, mwili ni kwa ajili ya na anaridhika kuishi naye, hapaswi kumwacha. **13** Bwana, na Bwana atauhudumia mwili. **14** Mungu Kama mwanaamke ana mme asiyeamini, na kama alimfufua Bwana na sisi pia atatufufua kwa nguvu anaridhika kuishi naye, asimwache. **14** Kwa mme zake. **15** Hamjui kwamba miili yenu ina muunganiko asiyeamini anatakaswa kwa sababu ya imani ya na Kristo? Mwawezaje kuvitoa viungo nya Kristo na mkewe. Na mwanaamke asiyeamini anatakaswa kwa kwenda kuvunganisha na kahaba? Haiwezekani! **16** sababu ya mmewe aaminiye. Vinginevyo watoto wenu Hamjui kwamba anayeungana na kahaba amekuwa wangekuwa si safi, lakini kwa kweli wametakaswa. **15** mwili mmoja naye? Kama andiko lisemavyo, "Wawili Lakini mwenzi asiyeamini akiondoka na aende. Kwa watakuwa mwili mmoja." **17** Lakini anayeungana na namna hiyo, kaka au dada hafungwi na viapo vyao. Bwana anakuwa roho moja pamoja naye. **18** Ikkimbieni Mungu ametuita tuishi kwa amani. **16** Unajuaje kama zinaa! "Kila dhambi aifanyayo mtu ni nje na mwili mwanaamke, huenda utamwokoa mmeo? Au unajuaje wake. Lakini zinaa, mtu hutenda dhambi dhidi ya kama mwanaume, huenda utamwokoa mkeo? **17** Kila mwili wake mwenyewe. **19** Hamjui kuwa miili yenu mmoja tu aishi maisha kama Bwana alivyowagawia, ni hekalu la Roho Mtakatifu, akaaye ndani yenu, kila mmoja kama Mungu alivyowaita wao. Huu ni yule ambaye mlipewa kutoka kwa Mungu? Hamjui mwongozo wangu kwa makanisa yote. **18** Yupo kwamba si ninyi wenywewe? **20** Kwamba mlinunuliwa aliyekuwa metahiriwa alipoitwa kuamini? Asijaribu kwa thamani. Kwa hiyo mtukuzeni Mungu kwa miili kuondoa alama ya tohara yake. Yupo ye yote aliyeitwa yenu.

7 Kuhusu mambo mliyonianidikia: Kuna wakati ambapo ni vizuri mwanaume asilale na mke wake.
2 Lakini kwa sababu ya majaribu mengi ya zinaa kila

Mungu kuamini. 21 Ulikuwa mtumwa wakati Mungu haja ya lazima, na kama anaweza kutawala hamu alipokuita? Usijali kuhusu hiyo. Lakini kama unaweza yake, atafanya vyema kama hatamwoa. 22 Hivyo, kuwa huru, fanya hivyo. 23 Kwa mmoja aliyeitwa na anayemwoa mwanamwali wake afanya vyema, na Bwana kama mtumwa ni mtu huru katika Bwana. yejote ambaye anachagua kutooa atafanya vyema Kama vile, mmoja aliye huru alipoitwa kuamini ni zaidi. 24 Mwanamke amefungwa na mmewe wakati mtumwa wa Kristo. 25 Mmekwisha nunuliwa kwa yu hai. Lakini kama mmewe akifa, yuko huru kuolewa thamani, hivyo msiwe watumwa wa wanadamu. 26 na yejote ampendaye, lakini katika Bwana tu. 27 Kaka na dada zangu, katika maisha yoyote kila Bado katika maamuzi yangu, atakuwa na furaha zaidi mmoja wetu tulipoitwa kuamini, tubaki kama vile. 28 kama akiishi kama alivyo. Na ninafikiri kuwa nami pia Sasa, wale wote ambaeo hawajaoa kamwe, sina amri nina Roho wa Mungu.

kutoka kwa Bwana. Lakini nawapa maoni yangu kama nilivyo. Kwa huruma za Bwana, zinazo aminika 29 Kwa hiyo, ninafikiri hivyo kwa sababu ya usumbufo, ni vyema mwanaume abaki kama alivyo. 30 Umefungwa kwa mwanamke na kiapo cha ndoa? Usitake uhuru kutoka kwa hiyo. Una uhuru kutoka kwa mke au hujaolewa? Usitafute mke. 31 Lakini kama ukioa, hujafanya dhambi. Na kama mwanamke hajolewa akiolewa, hujafanya dhambi. Bado wale wanaoana wanapata masumbufo ya aina mbalimbali. Nami nataka niwaepushe hayo. 32 Lakini nasema hivi, kaka na dada zangu, muda ni mfupi. Tangu sasa na kuendelea, wale walio na wake waishi kama hawana. 33 Wote walio na huzuni wajifanye kama walikuwa hawana huzuni, na wote wanaofurahi, kama walikuwa hawafurahi, na wote wanaonuna kitu chochote, kama hawakumiliki chochote. 34 Na wote wanaoshughulika na ulimwengu, wawe kama hawakushughulika nao. Kwa kuwa mitindo ya dunia inafikia mwisho wake. 35 Ninataka muwe huru kwa masumbufo yote. Mwanaume asiyeoanajihuisha na vitu vinavyo mhusu Bwana, namna ya kumpendeza yeeye. 36 Lakini mwanaume aliyeoa hujihusisha na mambo ya dunia, namna ya kumpendeza mkewe, 37 amegawanyika. Mwanawake asiyolewa au bikira hujihusisha na vitu kuhusu Bwana, namna ya kujitenga katika mwili na katika roho. Lakini mwanamke aliyeolewa hujihusisha kuhusu vitu dunia, namna ya kumfurahisha mme wake. 38 Nasema hivi kwa faida yenu wenywewe, na siweki mtego kwenu. Nasema hivi kwa vile ni haki, ili kwamba mnawenza kujiweka wakfu kwa Bwana bila kikwazo chochote. 39 Lakini kama mtu anafikiri hawezikumtendea kwa heshima mwanawali wake, kwa sababu ya hisia zake zina nguvu sana, acha aoane naye kama apendavyo. Siyo dhambi. 40 Lakini kama amefanya maamuzi kutoqua, na hakuna

8 Sasa kuhusu vyakula vilivyotolewa sadaka kwa sanamu: tunajua ya kwamba "sisi sote tuna maarifa." Maarifa huleta majivuno, bali upendo hujenga. 2 Ikiwa mtu yejote anadhanii kwamba anajua jambo fulani, mtu huyo bado hajui kama impasavyo kujua. 3 Lakini ikiwa mmoja wapo akimpenda Mungu, mtu huyo anajulikana naye. 4 Basi kuhusu kula vyakula vilivyotolewa sadaka kwa sanamu: twajua kuwa "sanamu si kitu katika dunia hii," na ya kuwa hakuna Mungu ila mmoja tu." 5 Kwa maana kuna wengi waitwao miungu ikiwa ni mbinguni au duniani, kama vile walivyo "miungu na mabwana wengi." 6 "Ijapokuwa kwetu kuna Mungu mmoja tu ambaye ni Baba, vitu yejote vimetoka kwake, nasi tunaishi kwake, na Bwana mmoja Yesu Kristo, ambaye kwake vitu yejote vimekuwapo, na kwa yeeye sisi tupo." 7 Hata hivyo, ujuzi huu haupo ndani ya kila mmoja. Badala yake, wengine walishiriki ibada za sanamu hapo zamani, na hata sasa wanakula vyakula hivi kana kwamba ni kitu kilichotolewa sadaka kwa sanamu. Dhamiri zao zimepotoshwa kwa kuwa ni dhaifu. 8 Lakini chakula hakitatuthibitisha sisi kwa Mungu. Sisi sio wabaya sana kama tusipo kula, wala wema sana ikiwa tutakula. 9 Lakini iweni makini ya kwamba uhuru wenu usiwe sababu ya kumkwaza aliye dhaifu katika imani. 10 Hebu fikiri kwamba mtu amekuona, wewe uliye na ujuzi, unakula chakula katika hekalu la sanamu. Dhamiri yake mtu huyo haitathibitika hata yeeye naye ale vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu? 11 Kwa hiyo kwa sababu ya ufahamu wako wa ukweli juu ya asili ya sanamu, kaka au dada yako aliye dhaifu, ambaye pia Kristo alikufa kwa ajili yake, anaangamizwa. 12 Hivyo, unapofanya dhambi dhidi ya kaka na dada zako na kuzijeruhi dhamiri zao zilizo dhaifu, mnatenda dhambi dhidi ya Kristo. 13 Kwa hiyo, ikiwa chakula kinasababisha kumkwaza kaka au

dada, sitakula nyama kamwe, ili nisimsababishe kaka au dada yangu kuanguka. (aiōn g165)

9 Mimi si huru? Mimi si mtume? Mimi sikumwona

Yesu Bwana wetu? Ninyi si matunda ya kazi yangu katika Bwana? 2 Ikiwa mimi si mtume kwa wengine, angalau ni mtume kwenu ninyi. Kwa maana ninyi ni uthibitisho wa utume wangu katika Bwana. 3 Huu ndio utetezi wangu kwa wale wanaonichunguza mimi. 4 Je hatuna haki ya kula na kunywa? 5 Hatuna haki kuchukua mke aliye amini kama wafanyavyo mitume wengine, na ndugu wa Bwana, na Kefas? 6 Au ni mimi peke yangu na Barnaba ambao tunapasma kufanya kazi? 7 Ni nani afanyaye kazi kama askari kwa gharama zake mwenyewe? Ni nani apandaye mzabibu na asile matunda yake? Au ni nani achungaye kundi asiyekunywa maziwa yake? 8 Je ninasema haya kwa mamlaka ya kibinadamu? Sheria nayo haisemi haya? 9 Kwa kuwa imeandikwa katika sheria ya Musa, "usimfunge ng'ombe kinywa apulapo nafaka." Ni kweli kwamba hapa Mungu anajali ng'ombe? 10 Au je hasemi hayo kwa ajili yetu? imeandikwa kwa ajili yetu, kwa sababu ye ye alimaye nafaka inampasa kulima kwa matumaini, naye avunaye inampasa avune kwa matarajo ya kushiriki katika mavuno. 11 Ikiwa tulipanda vitu vya rohoni mionganini mwenu, Je! Ni neno kubwa kwetu tukivuna vitu vya mwilini kutoka kwenu? 12 Ikiwa wengine walipata haki hii kutoka kwenu, Je! Sisi si zaidi? Hata hivyo, hatukuidai haki hii. Badala yake, tulivumilia mambo yote badala ya kuwa kikwazo cha injili ya Kristo. 13 Hamjui ya kuwa wote wafanyao kazi hekaluni hupata chakula chao kutoka hekaluni? Hamjui ya kuwa wote watendao kazi madhababuni hupata sehemu ya kile kilichotolewa madhababuni? 14 Kwa jinsi iyo hiyo, Bwana aliaagiza ya kuwa wote wanaoitangaza injili sharti wapate kuishi kutokana na hiyo injili. 15 Lakini sijawadai haki zote hizi. Na siandiki haya ili jambo lolote lifanyike kwa ajili yangu. Ni heri mimi nife kuliko mtu ye yote kubatilisha huku kujisifu kwangu. 16 Maana ikiwa naihubiri injili, sina sababu ya kujisifu, kwa sababu ni lazima nifanye hivi. Na ole wangu nisipoihubiri injili! 17 Kwa maana nikifanya hivi kwa hiari yangu, nina thawabu. Lakini ikiwa si kwa hiari, bado nina jukumu nililopewa kuwa wakili. 18 Basi thawabu yangu ni nini? Ya kuwa nihubiripo, nitaitoa injili pasipo gharama na bila kutumia kwa utimilifu wa haki yangu niliyonayo

katika Injili. 19 Maana japo nimekuwa huru kwa wote, nilifanyika mtumwa wa wote, ili kwamba niweze kuwapata wengi zaidi. 20 Kwa Wayahudi nilikuwa kama Myahudi, ili niwapate Wayahudi. Kwa wale walio chini ya sheria, nilikuwa kama mmoja wao aliye chini ya sheria ili niwapate wale walio chini ya sheria. Nilifanya hivyo ingawa mimi binafsi sikuwa chini ya sheria. 21 Kwa wale walio nje ya sheria, nilikuwa kama mmoja wao nje ya sheria, ingawa mimi binafsi sikuwa nje ya sheria ya Mungu, bali chini ya sheria ya Kristo. Nilifanya hivyo ili niwapate wale walio nje ya sheria. 22 Kwa walio wanyonge nilikuwa mnyonge, ili niwapate walio wanyonge. Nimekuwa hali zote kwa watu wote, ili kwa njia zote nipate kuwaokoa baadhi. 23 Nami nafanya mambo yote kwa ajili ya injili, ili nipate kushiriki katika baraka. 24 Hamjui ya kuwa katika mbio wote washindanao hupiga mbio, lakini apekaye tuzo ni mmoja? Hivyo pigeni mbio ili mpate tuzo. 25 Mlwana michezo hujizua katika yote awapo katika mafunzo. Hao hufanya hivyo ili wapokee taji iharibikayo, lakini sisi tunakimbia ili tupate taji isiyoharibika. 26 Kwa hiyo mimi sikimbii bila sababu au napigana ngumi kama kupiga hewa. 27 Lakini nautesa mwili wangu na kuufanya kama mtumwa, ili kwamba nijapokwisha kuwhabiri wengine, mimi mwenyewe nisiwe wa kukataliwa.

10 Nataka ninyi mijue kaka na dada zangu, ya kuwa

baba zetu walikuwa chini ya wingu na wote walipita katika bahari. 2 Wote walibatizwa wawe wa Musa ndani ya wingu na ndani ya bahari, 3 na wote walikula chakula kile kile cha roho. 4 Wote walikunya kinywaji kile kile cha roho. Maana walikunya kutoka katika mwamba wa roho uliowafuata, na mwamba ule ulikuwa ni Kristo. 5 Lakini Mungu hakupendezwa sana na wengi wao, na maiti zao zilisambazwa jangwani. 6 Basi mambo haya yote yalikuwa mifano kwetu, ili sisi tusiwe watu wa kutamani mabaya kama na wao walivyofanya. 7 Msiwe waabudu sanamu, kama wengine wao walivyokuwa. Hii ni kama ilivoandikwa, "Watu walikaa chini wakila na kunywa, na waliinuka kuchenza kwa tamaa za mapenzi." 8 Tusifanye moja watu ishirini na tatu elfu kwa sababu hiyo. 9 Wala tusimjaribu Kristo, kama wengi wao walivyofanya na wakaharibiwa kwa nyoka. 10 Na pia msinung'unike, kama wengi wao walivyonung'unika na kuharibiwa na

malaika wa mauti. **11** Basi mambo hayo yalitendeka kama mifano kwetu. Yakaandikwa ili kutuonya sisi - tuliofikiliwa na miisho ya zamani. (aiōn g165) **12** Kwa hiyo kila ajionaye amesimama awe makini asije akaanguka. **13** Hakuna jaribu liliowapata ninyi lisilo kawaida ya wanadamu. Ila Mungu ni mwaminifu. Hatawaacha mjaribiwe kupita uwezo wenu. Pamoja na jaribu ye ye atawapa mlango wa kutokea, ili mweze kustahimili. **14** Kwa hiyo, wapendwa wangu, ikimbieni ibada ya sanamu. **15** Nasema nanyi kama watu wenye akili, ili muamue juu ya ninalosema. **16** Kikombe cha baraka tubarikicho, si ushirika wa damu ya Kristo? Mkate ule tuumegao, si ushirika wa mwili wa Kristo? **17** Kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi tu mwili mmoja. Sisi sote twapokea mkate mmoja kwa pamoja. **18** Watazameni watu wa Israeli: Je! Wale wote walao dhabihu si washiriki katika madhabahu? **19** Nasema nini basi? Ya kuwa sanamu ni kitu? Au ya kuwa chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu ni kitu? **20** Lakini nasema juu ya vitu vile wavitoavyo sadaka watu wapagani wa Mataifa, ya kuwa wanatoa vitu hivi kwa mapepo na sio kwa Mungu. Nami sitaki ninyi kushirikiana na mapepo! **21** Hamwezi kunywea kikombe cha Bwana na kikombe cha mapepo. Hamwezi kuwa na ushirika katika meza ya Bwana na katika meza ya mapepo. **22** Au twamtia Bwana wivu? Tuna nguvu zaidi yake? **23** "Vitu vyote ni halali," lakini si vyote vifaavyo. "Vitu vyote ni halali," lakini si vyote viwajengavyo watu. **24** Hakuna hata mmoja angetafuta mazuri yake tu. Badala yake, kila mmoja angetafuta mazuri ya mwenzake. **25** Mnaweza kula kila kitu kiuzwacho sokoni bila kuuliza -uliza kwa ajili ya dhamiri. **26** Maana "dunia ni mali ya Bwana, na vyote vijazavyo." **27** Na mtu asiyeamini akiwaalika kula, na mnataka kwenda, kuleni chochote awapacho pasipo kuuliza maswali ya dhamiri. **28** Lakini mtu akiwaambia, "Chakula hiki kimetokana na sadaka ya wapagani," msile. Hii ni kwa ajili yake aliyeaambia, na kwa ajili ya dhamiri. **29** Nami simaanishi dhamiri zenu, bali dhamiri ya yule mwингine. Maana kwanini uhuru wangu uhukumiwe na dhamiri ya mtu mwингine? **30** Ikiwa mimi natumia chakula kwa shukrani, kwanini nitukanwe kwa kitu ambacho nimeshukuru kwacho? **31** Kwa hiyo, chochote mnachokula au kunywa, au chochote mfanyakacho, fanyeni yote kwa ajili ya

utukufu wa Mungu. **32** Msiwakoseshe Wayahudi au Wayunani, au kanisa la Mungu. **33** Jaribuni kama mimi ninavyojaribu kuwapendeza watu wote kwa mambu yote. Sitafuti faida yangu mwenyewe, bali ya wengi. Nami nafanya hivi ili wapate kuokolewa.

11 Nifuateni mimi, kama na mimi ninavyomfuata Kristo. **2** Sasa nawasifu kwasababu ya vile mnavyonikumbuka katika mambo yote. Nawasifu kwasababu mmeyawisha mapokeo kama nilivyoleta kwenu. **3** Basi nataka mfahamu ya kuwa Kristo ni kichwa cha kila mwanaume, naye mwanaume ni kichwa cha mwanamke, na ya kuwa Mungu ni kichwa cha Kristo. **4** Kila mwanaume aombaye au atoae unabii akiwa amefunika kichwa anakiabisha kichwa chake. **5** Lakini kila mwanamke aombae au kutoa unabii hali kichwa chake kikiwa wazi anakiabisha kichwa chake. Kwa maana ni sawa sawa na kama amenyolewa. **6** Ikiwa kama mwanamke hatafunika kichwa chake, na akatwe nywele zake ziwe fupi. Maana ikiwa ni aibu mwanamke kukata nywele zake au kunyolewa, basi afunike kichwa chake. **7** Kwani haimpasi mwanamume kufunika kichwa chake, kwa sababu ye ye ni mfano na utukufu wa Mungu. Lakini mwanamke ni utukufu wa mwanamume. **8** Maana mwanamume hakutokana na mwanamke. Bali mwanamke alitokana na mwanamume. **9** Wala mwanamume hakuumbwa kwa ajili ya mwanamke. Bali mwanamke aliumbwba kwa ajili ya mwanamume. **10** Hii ndio sababu mwanamke anapaswa kuwa na ishara ya mamlaka juu ya kichwa chake, kwa sababu ya malaika. **11** Hata hivyo, katika Bwana, mwanamke hayupo peke yake pasipo mwanamume, au mwanamume pasipo mwanamke. **12** Maana kama vile mwanamke alitoka kwa mwanamume, vile vile mwanamume alitoka kwa mwanamke. Na vitu vyote hutoka kwa Mungu. **13** Hukumuni wenyewe: Je! ni sahihi mwanamke amuombe Mungu hali kichwa chake kikiwa wazi? **14** Je hata asili peke yake haiwafundishi ya kwamba mwanamume akiwa na nywele ndefu ni aibu kwake? **15** Je asili haiwafundishi ya kwamba mwanamke akiwa na nywele ndefu ni utukufu kwake? Maana amepewa zile nywele ndefu kama vazi lake. **16** Lakini ikiwa mtu ye yote anataka kubishana juu ya hili, sisi hatuna namna nyingine, wala makanisa ya Mungu. **17** Katika maagizo yafuatayo, mimi siwasifu. Maana mnapokusanyika, sio kwa faida bali kwa hasara.

18 Maana kwanza, nasikia ya kuwa mkutanikapo Na kuna huduma tofauti tofauti, bali Bwana ni ye ye kanisani, kuna migawanyiko kati yenu, na kwa sehemu yule. **6** Na kuna aina mbalimbali za kazi, lakini Mungu ninaamini. **19** Kwa maana ni lazima iwepo misuguano ni ye ye yule azitendaye kazi zote katika wote. **7** Basi kati yenu, ili kwamba wale waliokubaliwa wajulikane kila mmoja hupewa ufuno wa Roho kwa faida ya kwenu. **20** Kwa maana mkutanikapo, mnachokula sio wote. **8** Maana mtu mmoja amepewa na Roho nen chakula cha Bwana. **21** Mnapokula, kila mmoja hula la hekima, na mwininge neno la maarifa kwa Roho chakula chake mwenyewe kabla wengine hawajala. yule yule. **9** Kwa mwininge humpa imani kwa Roho hata huyu ana njaa, na huyu amelewa. **22** Je hamna ye ye yule, na kwa mwininge karama ya uponyaji nyumba za kulia na kunywea? Je mnalidharau kanisa kwa Roho mmoja. **10** Kwa mwininge matendo ya la Mungu na kuwafedhehesha wasio na Kitu? Niseme nguvu, na mwininge unabii. Na kwa mwininge uwezo nini kwenu? Niwasifu? Sitawasifu katika hili! **23** Maana wa kupambanua roho, mwininge aina mbalimbali za nilipokea kutoka kwa Bwana kile ambacho nimewapa lugha, na kwa mwiningine tafsiri za lugha. **11** Lakini ninyi ya kuwa Bwana Yesu, usiku ule aliposalitiwa, Roho ni yule yule atendaye kazi hizi zote, kumpa kila alichukua mkate. **24** Baada ya kushukuru, aliuvunja mtu karama kwa kadiri ya uchaguzi wake mwenyewe. na kusema, "Huu ndio mwili wangu, ulio kwa ajili **12** Kwa maana kama vile mwili ni mmoja, nao una yenu. Fanyeni hivi kwa kunikumbuka mimi." **25** viungo vingi, na viungo vyote ni vya mwili ule ule, vivyo Na vivi hivi akachukua kikombe baada ya kula, na hivyo na Kristo. **13** Kwa maana katika Roho mmoja kusema, "Kikombe hiki ni agano jipya katika damu sisi sote tulibatizwa kuwa mwili mmoja, kwamba tu yangu. Fanyeni hivi mara nyangi kila mywapo, kwa Wayahudi au Wayunani, kwamba tu watumwa au kunikumbuka mimi." **26** Kwa kila muda mlapo mkate huru, na wote tulinyweshwa Roho mmoja. **14** Kwa huu na kukinywea kikombe, mwaitangaza mauti ya maana mwili si kiungo kimoja, bali ni vingi. **15** Ikiwa Bwana mpaka atakapokuja. **27** Kwa hiyo, kila aulaye mguu utasema, "kwa kuwa mimi si mkono, mimi si mkate au kukinywea kikombe hicho cha Bwana sehemu ya mwili," hiyo haiufanyi kutokuwa sehemu isivyostahili, atakuwa amejipatia hatia ya mwili na ya mwili. **16** Na ikiwa sikio litasema, "kwa kuwa mimi damu ya Bwana. **28** Mtu ajihoji mwenyewe kwanza, si jicho, mimi si sehemu ya mwili," hiyo hailifanyi na hivyo aule mkate, na kukinywea kikombe. **29** kutokuwa sehemu ya mwili. **17** Kama mwili wote Maana alaye na kunywa bila kuupambanua mwili, utakuwa jicho, kungekuwa wapi kusikia? Kama mwili hula na kunywa hukumu yake mwenyewe. **30** Hii ndiyo wote ukiwa sikio, kungekuwa wapi kunusa? **18** Lakini sababu watu wengi kati yenu ni wagonjwa na dhaifu, Mungu aliweka kila kiungo cha mwili mahali pake na baadhi yenu wamekufa. **31** Lakini tukijichunguza kama aliviyopanga mwenyewe. **19** Na kama vyote wenyewe hatutahukumiwa. **32** Ila tunapohukumiwa na vingekuwa kiungo kimoja, mwili ungekuwa wapi? **20** Bwana, twarudiwa, ili tusije tukahukumiwa pamoja na Hivyo sasa viungo ni vingi, lakini mwili ni mmoja. **21** dunia. **33** Kwa hiyo, kaka na dada zangu, mkutanikapo Jicho haliwezi kuuambia mkono, "sina haja na wewe." mpare kula, ngojeaneni. **34** Mtu akiwa na njaa, na ale Wala kichwa hakiwezi kuiambia miguu, sina haja na nyumbani kwake, ili kwamba mkutanikapo pamoja ninyi." **22** Lakini viungo vya mwili vinavyoonekana isiwe kwa hukumu. Na kuhusu mambo mengine kuwa na heshima kidogo vyahitajika zaidi. **23** Na mliyoandika, nitawaelekeza nitakapokuja. viungo vya mwili tunavyodhani vina heshima kidogo, twavipa heshima zaidi, na viungo vyetu visivyo na mvuto vina uzuri zaidi. **24** Na sasa viungo vyetu vilivyo na mvuto havina haja ya kupewa heshima, kwa kuwa tayari vina heshima. Lakini Mungu ameviunganisha viungo vyote pamoja, na amevipa heshima zaidi vile visivyo heshimiwa. **25** Alifanya hivyo ili pasiwepo mgawanyiko katika mwili, bali viungo vyote vitunzane kwa upendo wa mmoja. **26** Na wakati kiungo kimoja kikumia, viungo vyote vyaumia kwa pamoja. Au

12 Kuhusu karama za rohoni, kaka na dada zangu sitaki mkose kufahamu. **2** Mwajua ya kuwa mlipokuwa wapagani mliongozwu kufuata sanamu zisizoongea, kwa njia zozote mliongozwu nazo. **3** Kwa hiyo, nataka mfahamu kwamba hakuna ye yote anenaye kwa Roho wa Mungu akisema, "Yesu amelaaniwa." Hakuna ye yote atakayesema, "Yesu ni Bwana," isipokuwa katika Roho Mtakatifu. **4** Basi kuna karama tofauti tofauti, bali Roho ni ye ye yule. **5**

wakati kiungo kimoja kikiheshimiwa, viungo vyote vifurahi kwa pamoja. 27 Sasa ninyi ni mwili wa Kristo, na viungo kila kimoja peke yake. 28 Na Mungu yeye anenaye kwa lugha hasemi na watu bali husema ameweka katika kanisa kwanza mitume, pili manabii, na Mungu. Maana hakuna aelewanye kwa sababu tatu waalimu, kisha wale wote watendao matendo anena mambo yaliyofichika katika Roho. 3 Lakini makuu, kisha karama za uponyaji, wale wasaidiao, yeye atoaye unabii, asema na watu na kuwajenga, wale wafanyao kazi ya kuongoza, na wote walio na kuwatia moyo, na kuwafariji. 4 Yeye anenaye kwa aina mbalimbali za lugha. 29 Je sisi sote ni mitume? lugha hujijenga mwenyewe, lakini yeye atoaye unabii Sisi sote ni manabii? Sisi sote ni waalimu? Je sisi hujijenga kanisa. 5 Sasa natamani kwamba ninyi nyote sote tunafanya matendo ya miujiza? 30 Je sisi sote mnene kwa lugha. Lakini zaidi ya hayo, natamani ya tuna karama ya uponyaji? Sisi sote tunaongea kwa kwamba mtoe unabii. Yeye atoaye unabii ni mkuu lugha? Sisi sote tunatafsiri lugha? 31 Tafuteni sana kuliko yeye anenaye kwa lugha (labda awepo wa karama zilizo kuu. Nami nitawaonesha njia iliyo bora kutafasiri), ili kwamba kanisa lipate kujengwa. 6 Lakini zaidi.

13 Tuseme kwamba ninanena kwa lugha za wanadamu na za malaika. Lakini kama sina upendo, nimekuwa shaba iliayo au upatu uvumao. 2 Na kwamba nina karama ya unabii na ufahamu wa kweli zilizofichika na maarifa, na kwamba ninayo imani ya kuhamisha milima. Lakini ikiwa sina upendo, mimi si kitu. 3 Na tuseme kwamba ninatoa milki yangu yote na kuwalisha masikini, na kwamba ninautoa mwili wangu ili nichomwe moto. Lakini kama sina upendo, hainifaidi kitu. 4 Upendo huvumilia na hufadhilli. Upendo haujisifu au kujivuna. Hauna kiburi 5 au ukorofi. Hautafuti mambo yake, hauoni uchungu haraka, wala hauhesabu mabaya. 6 Haufurahii udhalimu. Badala yake, hufurahii katika kweli. 7 Upendo huvumilia mambo yote; huamini mambo yote, una ujasiri katika mambo yote, na hustahimili mambo yote. 8 Upendo haukomi. Ikiwa kuna unabii, wote utapita. Ikiwa kuna lugha, zitakoma. Ikiwa kuna maarifa, yatapita. 9 Kwa kuwa tunajua kwa sehemu na tunafanya unabii kwa sehemu. 10 Lakini ijapo ile iliyo kamili, ile isiyo kamili itapita. 11 Nilipokuwa mtoto, nilisema kama mtoto, nilifikiri kama mtoto, niliamua kama mtoto. Nilipokuwa mtu mzima, niliweka mbali nami mambo ya kitoto. 12 Kwa kuwa sasa tunaona kama kwa kioo, kama sura gizani, lakini wakati ule tutaona uso kwa uso. Sasa ninajua kwa sehemu, lakini wakati ule nitajua sana kama na mimi ninavyojulikana sana. 13 Lakini sasa mambo haya matatu yanadumu: imani, tumaini lijalo, na upendo. Lakini lililo kuu zaidi ya haya ni upendo.

14 Utafuteni upendo na kutamani sana karama za rohoni, zaidi sana mpate kutoa unabii. 2 Maana na watu bali husema ameweka katika kanisa kwanza mitume, pili manabii, na Mungu. Maana hakuna aelewanye kwa sababu tatu waalimu, kisha wale wote watendao matendo anena mambo yaliyofichika katika Roho. 3 Lakini makuu, kisha karama za uponyaji, wale wasaidiao, yeye atoaye unabii, asema na watu na kuwajenga, wale wafanyao kazi ya kuongoza, na wote walio na kuwatia moyo, na kuwafariji. 4 Yeye anenaye kwa aina mbalimbali za lugha. 5 Sasa natamani kwamba ninyi nyote sote tunafanya matendo ya miujiza? 6 Lakini mnene kwa lugha. Lakini zaidi ya hayo, natamani ya tuna karama ya uponyaji? Sisi sote tunaongea kwa kwamba mtoe unabii. Yeye atoaye unabii ni mkuu lugha? Sisi sote tunatafsiri lugha? 7 Ikiwa kuliko yeye anenaye kwa lugha (labda awepo wa kutafasiri), ili kwamba kanisa lipate kujengwa. 8 Kwa maana ikiwa baragumu vitu visivyo na uhai kama filimbi au kinubi visipotoa sauti zilizo na tofauti, itatambulikanaje ni chombo gani kinachezwa? 9 Kwa maana ikiwa baragumu itatoa sauti isijojulikana, ni jinsi gani mtu atatambua ya kuwa ni muda wa kujandaa kwa vita? 10 Hakuna vivyo na ninyi. Mkitoa kwa ulimi neno lisilo dhahiri, ni jinsi gani mtu ataelewa mnachosema? Mtakuwa mkiongea, na hakuna atakayewaelewa. 11 Lakini ikiwa shaka kwamba kuna lugha nydingi mbalimbali duniani, na hakuna hata moja isiyo na maana. 12 Lakini ikiwa sijui maana ya lugha, nitakuwa mgeni kwake yeye anenaye, naye anenaye atakuwa mgeni kwangu. 13 Vivyo vivyo na ninyi. Kwa kuwa mnatamani sana kuona uthihirisho wa Roho, takeni kwamba mzidi sana kulijenga kanisa. 14 Kwa maana nikiomba kwa lugha, roho yangu huomba, lakini akili zangu hazina matunda. 15 Nifanye nini? Nitaomba kwa roho yangu, lakini pia nitaomba kwa akili zangu. Nitaimba kwa roho yangu, na nitaimba kwa akili zangu pia. 16 Vinginevyo, ukimsifu Mungu kwa roho, yeye aliye mgeni ataitikaje "Amina" utoapo shukurani, akiwa hayajui usemayo? 17 Maana ni kweli wewe washukuru vema, lakini yule mwingine hajengwi. 18 Namshukuru Mungu kwa kuwa nanena kwa lugha zaidi ya ninyi nyote. 19 Lakini katika kanisa ni heri ninene maneno matano kwa ufahamu wangu ili nipate kuwafundisha wengine, zaidi ya kunena maneno kumi elfu kwa lugha. 20 Kaka na dada zangu, msiwe

watoto katika kufikiri kwenu. Badala yake, kuhusiana na uovu, iweni kama watoto wachanga. Lakini katika kufikiri kwenu mkawe watu wazima. **21** Imeandikwa katika sheria, "Kwa watu wa lugha nyingine na kwa midomo ya wageni nitasema na watu hawa.

Wala hata hivyo hawatanasikia," asema Bwana. **22** Hivyo, ndimi ni ishara, sio kwa walioamini, bali kwa wasioamini. Lakini kutoa unabii ni ishara, sio kwa wasioamini, bali kwa ajili yao waamino. **23** Haya, ikiwa kanisa lote limekusanyika pamoja na wote wanene kwa lugha, na wageni na wasioamini wameingia, je hawawezi kusema kwamba mna wazimu? **24** Lakini ikiwa wote mnatoa unabii na asiyeamini au mgeni akaingia, atashawishiwa na yote asikiyo. Atahukumiwa na yote yasemwayo. **25** Siri za moyo wake zingefunuliwa. Matokeo yake, angeanguka kifudifudi na kumwabudu Mungu. Angekiri ya kwamba Mungu yu kati yenu. **26** Nini kifuatacho basi, kaka na dada zangu? Mnapokutana pamoja, kila mmoja ana Zaburi, mafundisho, mafunuo, lugha au tafsiri. Fanyeni kila kitu ili kwamba mljenge kanisa. **27** Kama yejote ananena kwa lugha, wawepo wawili au watatu, na kila mmoja katika zamu. Na mtu lazima atafasiri kilichosemwa. **28** Lakini kama hakuna mtu wa kutafasiri, basi kila mmoja wao akae kimya ndani ya kanisa. Basi kila mmoja aongee peke yake na kwa Mungu. **29** Na manabii wawili au watatu wanene, na wengine wasikilize kwa kupambanua kilichosemwa. **30** Lakini aliyekeeti aikunuliwa jambo katika huduma, yule ambaye alikuwa ananena na anyamaze. **31** Kwa kuwa kila mmoja wenu anaweza kutoa unabii mmoja baada ya mwingine ili kwamba kila mmoja aweze kujifunza na wote waweze kutiwa moyo. **32** Kwa kuwa roho za manabii ziko chini ya uangalizi wa manabii. **33** Kwa kuwa Mungu si Mungu wa machafuko, bali wa amani. Kama ilivyo katika makanisa yote ya waumini, **34** imewapasa wanawake wakae kimya katika kanisa. Kwa kuwa hawaruhusiwi kuzungumza. Badala yake, wanapaswa kuwa katika unyenyekevu, kama pia sheria inavyosema. **35** Kama kuna chochote wanatamani kujifunza, basi wawafulize waume zao nyumbani. Kwa kuwa ni aibu kwa mwanamke kuongea katika kanisa. **36** Je neno la Mungu lilitoka kwenu? Je limewafikia ninyi tu? **37** Kama mtu akijiona kuwa ni nabii au wa rohoni, inampasa ayatambue mambo ninayowaandikia ya kwamba ni maagizo ya Bwana.

38 Lakini asipotambua haya, mwacheni asitambuliwe. **39** Hivyo basi, kaka na dada zangu, takeni sana kutoa unabii, na msimzuie mtu yejote kunena kwa lugha. **40** Lakini mambo yote yatendeke kwa uzuri na kwa utaratibu.

15 Sasa ninawakumbusha, akina kaka na akina dada, juu ya injili niliyowahubiria, ambayo mliipokea na kusimama kwayo. **2** Ni katika injili hii mmeokolewa, kama mkilishika imara neno nililowahubiri ninyi, isipokuwa mliamini bure. **3** Kama kwanza nilivyo ipokea kwa umuhimu nilileta kwenu kama ilivyo: kwamba kutokana na maandiko, Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu, **4** kutokana na maandiko alizikwa, na kwamba alifufuka siku ya tatu. **5** Na kwamba alimtokea Kefa, kisha kwa wale kumi na wawili. **6** Kisha aliwatokea kwa wakati mmoja akina kaka na akina dada zaidi ya mia tano. Wengi wao bado wako hai, lakini baadhi yao wamelala usingizi. **7** Kisha alimtokea Yakobo, kisha mitume wote. **8** Mwisho wa yote, alinitokea mimi, kama vile kwa mtoto aliye zaliwa katika wakati usio sahihi. **9** Kwa kuwa mimi ni mdogo kati ya mitume. Sistahili kuitwa mtume, kwa sababu nililitesa kanisa la Mungu. **10** Lakini kwa neema ya Mungu nipo kama nilivyo, na neema yake kwangu haikuwa bure. Badala yake, nilifanya bidii kuliko wote. Lakini haikuwa mimi, bali neema ya Mungu ilioy ndani yangu. **11** Kwa hiyo kama ni mimi au wao, tuna hubiri hivyo na tunaamini hivyo. **12** Sasa kama Kristo alihubiriwa kama aliyefufuka kwa wafu, iweje baadhi yenu mseme hakuna ufufuo wa wafu? **13** Lakini kama hakuna ufufuo wa wafu, basi hata Kristo pia hakufufuka. **14** Na kama Kristo hakufufuka, hivyo mahubiri yetu ni bure, na imani yenu ni bure. **15** Na tumepatikana kuwa mashahidi wa uongo kumuhusu Mungu, kwa sababu tulimshushuhudia Mungu kinyume, kusema alimfufua Kristo, wakati hakumfufua. **16** Kama ikiwa wafu hawafufuliwi, Yesu pia hakufufuliwa. **17** Na kama Kristo hakufufuliwa, imani yenu ni bure na bado mko kwenye dhambi zenu. **18** Hivyo hata wale waliookufa katika Kristo pia wameangamia. **19** Ikiwa kwa maisha haya peke yake tunajasiri kwa wakati ujao ndani ya Kristo, watu wote, sisi niwakuhurumiwa zaidi ya watu wote. **20** Lakini sasa Kristo amefufuka kutoka kwa wafu, matunda ya kwanza ya wale waliookufa. **21** Kwa kuwa kifo kilikuja kupitia mwanadamu, pia kupitia mwanadamu ufufuo

wa wafu. 22 Kwa kuwa kama katika Adam wote wa mwezi, na utukufu mwagine wa nyota. Kwa wanakufa, hivyo pia katika Kristo wote watafanywa kuwa nyota moja inatofautiana na nyota nyingine hai. 23 Lakini kila moja katika mpango wake: Kristo, katika utukufu. 42 Hivyo ndivyo ulivyo pia ufufuo matunda ya kwanza, na kisha wale walio wa Kristo wa wafu. Kinacho pandwa kinaharibika, na kinacho watafanywa hai wakati wa kuja kwake. 24 Ndipo ota hakiharibiki. 43 Kimepandwa katika matumizi ya utakuwa mwisho, pale Kristo atakapo kabidhi ufalme kawaida, kinaoteshwu katika utukufu. Kimepandwa kwa Mungu Baba. Hii ni pale atakapo komesha katika udhaifu, kinaoteshwu katika nguvu. 44 utawala wote na mamlaka yote na nguvu. 25 Kwa Kimepandwa katika mwili wa asili, kinaoteshwu katika kuwa lazima atawale mpaka atakapoweka maadui mwili wa kiroho. Kama kuna mwili wa asili, kuna mwili zake wote chini ya nyayo zake. 26 Adui wa mwisho wa kiroho pia. 45 Hivyo pia imeandikwa, "Mtu wa kuharibiwa ni kifo. 27 Kwa kuwa "ameweka kila kitu kwanza Adamu alifanyika roho inayo ishi." Adamu chini ya nyayo zake." Lakini inaposema "ameweka kila wa mwisho alifanyika roho itoayo uhai. 46 Lakini kitu," ni wazi kwamba hii haihusishi wale walioweka wa kiroho hakuja kwanza bali wa asili, na kisha wa kila kitu chini yake mwenyewe. 28 Wakati vitu vyote kiroho. 47 Mtu wa kwanza ni wa dunia, alitengenezwa vimewekwa chini yake, kisha Mwana mwenyewe kwa mavumbi. Mtu wa pili anatoka mbinguni. 48 atawekwa chini kwake Yeye ambaye aliviweka vitu Kama vile yule aliyetengenezwa kwa mavumbi, hivyo vyote chini yake. Hii itatokea ili kwamba Mungu pia wale walitengenezwa kwa mavumbi. Kama vile Baba awe yote katika vyote. 29 Au pia watafanya mtu wa mbinguni alivyo, hivyo pia wale wa mbinguni. nini wale waliobatizwa kwa ajili ya wafu? Kama 49 Kama ambavyo tumebeba mfano wa mtu wa wafu hawafufuliwi kabisa, kwa nini tena wanabatizwa mavumbi, tutabeba pia mfano wa mtu wa mbinguni. kwa ajili yao? 30 Na kwa nini tuko katika hatari 50 Sasa nawaambia, kaka na dada zangu, kwamba kila saa? 31 Kaka na dada zangu, kupitia kujisifu mwili na damu haviwezi kuurithi ufalme wa Mungu. kwangu katika ninyi, ambayo ninayo katika Kristo Wala wakuharibika kurithi wakutoharibika. 51 Tazama! Yesu Bwana wetu, natangaza hivi: nakufa kila siku. 32 Nawaambia ninyi siri ya kweli: Hatutakufa wote, Inanifaidia nini, katika mtazamo wa wanadamu, kama bali wote tutabadilishwa. 52 Tutabadilishwa katika nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, kama wakati, katika kufumba na kufumbua kwa jicho, katika wafu hawafufuliwi? "Acha basi tule na kunywa, kwa tarumbeta ya mwisho. Kwa kuwa tarumbeta italia, kuwa kesho tunakufa." 33 Msidanganywe: "Makundi na wafu watafufuliwa na hali ya kutoharibika, na mabaya huharibu tabia njema. 34 "Muwe na kiasi! tutabadilishwa. 53 Kwani huu wa kuharibika lazima muishi katika haki! msiendelee kutenda dhambi. Kwa uvae wa kutoharibika, na huu wa kufa lazima uvae kuwa baadhi yenu hamna maarifa ya Mungu. Nasema wa kutokufa. 54 Lakini wakati huu wa kuharibika hivi kwa aibu yenu. 35 Lakini mtu mwagine atasema, ukivika wa kutokuharibika, na huu wa kufa ukivaa wa "Jinsi gani wafu wanafuliwa? Nao watakuja na kutokufa, ndipo utakuja msemo ambaao umeandikwa, aina gani ya mwili?" 36 Wewe ni mjinga sana! "Kifo kimemezwu katika ushindi." 55 "Kifo, ushindi Kile ulichopanda hakiwezi kuanza kukua isipokuwa kimekufa. 37 Na kile unachopanda sio mwili ambaao Hadès g86 56 Uchungu wa kifo ni dhambi, na nguvu utakuwa, bali ni mbegu iliyochipua. Inaweza kuwa ya dhambi ni sheria. 57 Lakini shukurani kwa Mungu, ngano au kitu kingine. 38 Lakini Mungu ataipa mwili atupaye sisi ushindi kupitia Bwana wetu Yesu Kristo! kama apendavyo, na katika kila mbengu mwili wake 58 Kwa hiyo, wapendwa kaka na dada zangu, iweni mwenyewe. 39 Miili yote haifanani. Isipokuwa, kuna imara na msitikisike. Daima itendeni kazi ya Bwana, mwili mmoja wa wanadamu, na mwili mwagine wa kwa sababu mnajua kuwa kazi yenu katika Bwana wanyama, na wili mwagine wa ndege, na mwagine siyo bure.

kwa ajili ya samaki. 40 Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani. Lakini utukufu wa miili ya mbinguni ni aina moja na utukufu wa duniani ni mwagine. 41 Kuna utukufu mmoja wa juu, na utukufu mwagine

16 Sasa kuhusu michango kwa ajili ya waumini, kama nilivyo elekeza makanisa ya Galatia, vivyo hivyo mwapaswa kufanya. 2 Katika siku ya kwanza ya wiki, kila mmoja wenu aweke kitu fulani kando

na kukihifadhi, kama muwezavyo. Fanyeni hivyo ili kwamba kusiwe na michango wakati nikija. **3** Na nitakapofika, yejote mtakayemchagua, nitamtuma pamoja na barua kutoa sadaka yenu huko Yerusalem. **4** Na kama ni sahihi kwa mimi kwenda pia, watakwenda pamoja nami. **5** Lakini nitakuja kwenu, wakati ninapitia Makedonia. Kwa kuwa nitapitia Makedonia. **6** Labda naweza kukaa nanyi au hata kumaliza majira ya baridi, ili kwamba muweze kunisaidia katika safari yangu, popote niendako. **7** Kwa kuwa sitarajii kuwaona sasa kwa muda mfupi. Kwani ninatumaini kukaa nanyi kwa muda fulani, kama Bwana ataniruhusu. **8** Lakini nitakaa Efeso mpaka Pentekoste, **9** kwa kuwa mlango mpana umefunguliwa kwa ajili yangu, na kuna maadui wengi wanipingao. **10** Sasa wakati Timotheo akija, muoneni kwamba yuko na ninyi pasipo kuogopa, anafanya kazi ya Bwana, kama ninavyofanya. **11** Mtu yejote asimdhara. Mumsaidie katika njia yake kwa amani, ili kwamba aweze kuja kwangu. Kwa kuwa ninamtarajia aje pamoja na ndugu. **12** Sasa kuhusiana na ndugu yetu Apolo. Nilimtia moyo sana kuwatemeblea ninyi pamoja na ndugu. Lakini aliamua kutokuja kwa sasa. Hata hivyo, atakuja wakati ana nafasi. **13** Muwe macho, simameni imara, mtende kama wanaume, muwe na nguvu. **14** Basi yote myafanyayo yafanyike katika upendo. **15** Mnajua kaya ya Stefana. Mnajua kwamba walikuwa waamini wa kwanza huko Akaya, na kwamba walijiweka wenyewe kwenye huduma ya waumini. Na sasa nawasihi, kaka na dada zangu, **16** kuweni wanyenyekevu kwa watu kama hao, na kwa kila mtu anayesaidia katika kazi na watenda kazi pamoja nasi. **17** Na ninafurahi kwa ujio wa Stefana, Fotunato, na Akiko. Wamesimama mahali ambapo ninyi mgepaswa kuwa. **18** Kwa kuwa wameifurahisha roho yangu na yenu. Kwa hiyo sasa, watambueni watu kama hawa. **19** Makanisa ya Asia wametuma salamu kwenu. Akila na Priska wanawasalimu katika Bwana, pamoja na kanisa lilitoko nyumbani kwao. **20** Kaka na dada zangu wote wanawasalimu. Salimianeni kwa busu takatifu. **21** Mimi, Paulo, naandika hivi kwa mkono wangu. **22** Kama yejote hampendi Bwana, basi laana iwe juu yake. Bwana wetu, njoo! **23** Neema ya Bwana Yesu iwe nanyi. **24** Upendo wangu uwe pamoja nanyi katika Kristo Yesu.

2 Wakorintho

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, na Timotheo ndugu yetu, kwa kanisa la Mungu lilioko Korintho, na kwa waumini wote walioko katika mkoa wote wa Akaya. **2** Neema na iwe kwenu na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **3** Na asifiwe Mungu na Baba wa Bwana Yesu Kristo. Yeye ni Baba wa rehema na Mungu wa faraja yote. **4** Mungu hutufariji sisi katika mateso yetu yote, ili kwamba tuweze kuwafariji wale walio katika mateso. Tunawafariji wengine kwa faraja ileile ambayo Mungu alitumia kutufariji sisi. **5** Kwa kuwa kama vile mateso ya Kristo huongezeka kwa ajili yetu, vile vile faraja yetu huongezeka kupitia Kristo. **6** Lakini kama tunataabishwa, ni kwa ajili ya faraja yenu na wokovu wenu. Na kama tunafarijiwa, ni kwa ajili ya faraja yenu. Faraja yenu inafanya kazi kikamilifu mnaposhiriki mateso kwa uvumilivu kama sisi pia tunavyoteseke. **7** Na ujasiri wetu juu yenu ni thabit. Tunajua kwamba kama vile ambavyo mnashiriki mateso, vile vile mnashiriki faraja. **8** Kwa kuwa hatutaki ninyi muwe wajinga, ndugu, kuhusu matatizo tuliyokuwa nayo huko Asia. Tulionewa zaidi ya vile tuwezavyo kubeba, kana kwamba hatukuwa hata na tumaini la kuishi tena. **9** Kweli, tulikuwa na hukumu ya kifo juu yetu. Lakini hiyo ilikuwa ni kutufanya sisi tusiweke tumaini juu yetu wenyewe, badala yake tuweke tumaini katika Mungu, afufuaye wafu. **10** Alituokoa sisi kutoka hayo maafa ya mauti, na atatuokoa tena. Tumeweka ujasiri wetu katika yeye ya kwamba atatuokoa tena. **11** Atafanya hivi kama vile ninyi pia mtusaidiavyo kwa maombi yenu. Hivyo wengi watatoa shukurani kwa niaba yetu kwa ajili ya upendeleo wa neema tuliyopewa sisi kupitia maombi ya wengi. **12** Tunajivunia hili: ushuhuda wa dhamiri yetu. Kwa kuwa ni katika nia safi na usafi wa Mungu kwamba tulienenda wenyewe katika dunia. Tumefanya hivi hasa na ninyi, na sio katika hekima ya ulimwengu, lakini badala yake ni katika neema ya Mungu. **13** Hatuwaandikii chochote ambacho hamwezi kukisoma au kuelewa. Ninaujasiri **14** kwamba kwa sehemu mumekwisha kutuelewa. Na ninaujasiri kwamba katika siku ya Bwana Yesu tutakuwa sababu yenu kwa ajili ya kiburi chenu, kama vile mtakavyokuwa kwetu. **15** Kwa sababu nilikuwa na ujasiri kuhusu hili, nilitaka kuja

kwenu kwanza, ili kwamba muweze kupokea faida ya kutembelewa mara mbili. **16** Nilikuwa napanga kuwatemebelea wakati nikielekea Makedonia. Tena nilitaka kuwatemebelea tena wakati nikirudi kutoka Makedonia, na kisha ninyi kunituma mimi wakati nikielekea Uyahudi. **17** Nilipokuwa nafikiria namna hii, je, nilikuwa nasitasita? Je ninapanga mambo kulingana na viwango vya kibinadamu, ili kwamba niseme "Ndiyo, ndiyo" na "Hapania, hapania" kwa wakati mmoja? **18** Lakini kama vile Mungu alivyo mwaminifu, hatusemi vyote "Ndiyo" na "Hapania." **19** Kwa kuwa mwana wa Mungu, Yesu Kristo, ambaye Silvano, Timotheo na mimi tulimtangaza mionganini mwenu, siyo "Ndiyo" na "Hapania." Badala yake, yeye wakati wote ni "Ndiyo." **20** Kwa kuwa ahadi zote za Mungu ni "Ndiyo" katika yeye. Hivyo pia kupitia yeye tunasema "Amina" kwa utukufu wa Mungu. **21** Sasa ni Mungu ambaye hututhibitisha sisi pamoja nanyi katika Kristo, na alitutuma sisi. **22** Aliweka muhuri juu yetu na alitupa Roho katika mioyo yetu kama dhamana ya kile ambacho angetupatia baadaye. **23** Badala yake, namsihi Mungu kunishuhudia mimi kwamba sababu iliyonifanya nisije Korintho ni kwamba nisialemeet ninyi. **24** Hii sio kwa sababu tunajaribu kudhibiti jinsi imani yenu inavyotakiwa kuwa. Badala yake, tunafanya pamoja nanyi kwa ajili ya furaha yenu, kama mnavyosimama katika imani yenu.

2 Kwa hiyo niliamua kwa sehemu yangu mwenyewe kwamba nisingekuja tena kwenu katika hali ya uchungu. **2** Kama niliwasababishia ninyi maumivu, ni nani angenifurahisha mimi, lakini ni yule ambaye aliumizwa na mimi? **3** Niliandika kama niliyofanya ili kwamba wakati nikija kwenu nisiweze kuumizwa na wale ambaao wangkuwa wamenifanya nifurahi. Ninao ujasiri kuhusu ninyi nyote kwamba furaha yangu ni furaha ile ile mliyonayo ninyi nyote. **4** Kwa kuwa niliwaandikia ninyi kutokana na mateso makubwa, na dhiki ya moyo, na kwa machozi mengi. Sikutaka kuwasababishia ninyi maumivu. Badala yake, nilitaka mjue upendo wa kina nilionao kwa ajili yenu. **5** Kama kuna yeoyote amesababisha maumivu, hajasababisha tu kwangu, lakini kwa kiwango fulani - bila kuweka ukali zaidi - kwenu ninyi nyote. **6** Hii adhabu ya mtu huyo kwa wengi inatosha. **7** Kwa hiyo sasa badala ya adhabu, mnapaswa kumsamehe na kumfariji. Fanyeni hivi ili kwamba asiweze kushindwa na huzuni iliyozidi.

8 Kwa hiyo ninawatia moyo kuthibitisha upendo wenu wake, utukufu ambaio ulikuwa unaafisia. 8 Je, kazi ya hadharani kwa ajili yake. 9 Hii ndiyo sababu niliandika, Roho haitakuwa na utukufu zaidi? 9 Kwa kuwa kama ili kwamba niweze kuwajaribu na kujua kuwa kama ni huduma ya hukumu ilikuwa na utukufu, ni mara ngapi watii katika kila kitu. 10 Kama mkiimsamehe yeyote, na zaidi huduma ya haki huzidi sana katika utukufu! 10 mimi pia namsamehe mtu huyo. Kile nilicho kisamehe Ni kweli kwamba, kile kilichofanywa utukufu kwanza - kama nimesamehe chochote-kimesamehewa kwa hakina utukufu tena katika heshima hii, kwa sababu faida yenu katika uwepo wa Kristo. 11 Hii ni kwamba ya utukufu unaouzidi. 11 Kwa kuwa kama kile Shetani asije akatufanya madanganyo. Kwa kuwa ambacho kilikuwa kinapita kilikuwa na utukufu, ni sisi sio wajinga kwa mipango yake. 12 Mlango kwa kiasi gani zaidi kile ambacho ni cha kudumu ulifunguliwa kwangu na Bwana nilipokuja kwenye mji kitakuwa na utukufu! 12 Kwa kuwa tunajiamini hiyo, wa Troa kuhubiri injili ya Kristo pale. 13 Hata hivyo, tunaujasiri sana. 13 Hatuko kama Musa, aliyeweka sikuwa na amani ya moyo, kwa sababu sikumkuta utaji juu ya uso wake, ili kwamba watu wa Israel ndugu yangu Tito pale. Hivyo niliwaacha na nikarudi wasiweze kuangalia moja kwa moja kwenye mwisho Makedonia. 14 Lakini ashukuriwe Mungu, ambaye wa utukufu ambaio ulikuwa unatoweka. 14 Lakini katika Kristo mara zote hutuongoza sisi katika ushindi. fahamu zao zilikuwa zimefungwa. Hata mpaka siku Kupitia sisi husambaza harufu nzuri ya maarifa yake hii utaji uleule bado unabaki juu ya usomaji wa agano mahala pote. 15 Kwa kuwa sisi kwa Mungu, ni harufu la kale. Haijawekwa wazi, kwa sababu ni katika Kristo nzuri ya Kristo, wote katika wale waliookolewa na pekee inaondolewa mbali. 15 Lakini hata leo, wakati kati ya wale wanaoangamia. 16 Kwa watu ambaio wowote Musa asomwapo, utaji hukaa juu ya miyo wanaangamia, ni harufu kutoka kifo hadi kifo. Kwa yao. 16 Lakini mtu anapogeuka kwa Bwana, utaji wale wanaookolewa, ni harufu nzuri kutoka uzima unaondolewa. 17 Sasa Bwana ni Roho. Palipo na hadi uzima. Ni nani anayestahili vitu hivi? 17 Kwa Roho wa Bwana, kuna uhuru. 18 Sasa sisi sote, kuwa sisi sio kama watu wengi wanaouza neno la pamoja na nyuso zisizo wekewa utaji, huona utukufu Mungu kwa faida. Badala yake, kwa usafi wa nia, wa Bwana. Tunabadilishwa ndani ya muonekanuo tunanena katika Kristo, kama vile tunavyotumwa uleule wa utukufu kutoka shahada moja ya utukufu kutoka kwa Mungu, mbele ya Mungu. kwenda nyingine, kama ilivyo kutoka kwa Bwana, ambaye ni Roho.

3 Je, tumeanza kujisifia wenyewe tena? Hatuhitaji

barua ya mapendekezo kwenu au kutoka kwenu, kama baadhi ya watu, je twahitaji? 2 Ninyi wenyewe ni barua yetu ya mapendekezo, ilioandikwa kwenye miyo yetu, inayojulikana na kusomwa na watu wote.

3 Na mnaonesha kwamba ninyi ni barua kutoka kwa Kristo, iliyotolewa na sisi. Iliandikwa siyo kwa wino bali kwa Roho wa Mungu aliye hai. Haikuandikwa juu ya vibao vya mawe, bali juu ya vibao vya miyo ya wanadamu. 4 Na huu ndiyo ujasiri tulio nao katika Mungu kupitia Kristo. 5 Hatujiamini wenyewe kwa

kudai chochote kama kutoka kwetu. Badala yake, kujiamini kwetu kunatoka kwa Mungu. 6 Ni Mungu ambaye alitufanya tuweze kuwa watumishi wa agano jipya. Hili ni agano sio la barua bali ni la Roho. Kwa

kuwa barua huua, lakini roho inatoa uhai. 7 Sasa kazi ya kifo iliyokuwa imechongwa katika herufi juu ya mawe ilikuja kwa namna ya utukufu kwamba watu wa Israeli hawakuangalia moja kwa moja kwenye uso wa Musa. Hii ni kwa sababu ya utukufu wa uso

4 Kwa hiyo, kwa sababu tuna huduma hii, na kama ambavyo tumeipokea rehema, hatukati tamaa. 2 Badala yake, tumekataa njia zote za aibu na zilizofichika. Hatuishi kwa hila, na hatulitumii

vibaya neno la Mungu. Kwa kuwasilisha iliyo kweli, tunajionyesha wenyewe kwa dhamiri ya kila mtu mbele ya Mungu. 3 Lakini kama injili yetu imefichika, imefichika kwa wale tu wanaoangamia.

4 Katika uchaguzi wao, mungu wa ulimwengu huu amewapofusha fahamu zao zisizoamini. Matokeo yake, hawawezi kuona nuru ya injili ya utukufu wa Kristo, ambaye ni mfano wa Mungu. (aiōn g165) 5

Kwa kuwa hatujitangazi wenyewe, bali Kristo Yesu kama Bwana, na sisi wenyewe kama watumishi ambaye aliyesema, "Mwanga utaangaza toka gizani." Ameangaza katika miyo yetu, kutoa mwanga wa maarifa ya utukufu wa Mungu katika uwepo wa Yesu Kristo. 7 Lakini tuna hazina hii katika vyombo vya

udongo, ili kwamba ieleweke kuwa nguvu kuu sana ni mwili na nyumbani pamoja na Bwana. **9** Kwa hiyo ya Mungu na sio yetu. **8** Tunataabika katika kila hali, tunaifanya kuwa lengo letu, kama tukiwa nyumbani lakini hatusongwi. Twaona shaka lakini hatujawi na au mbali, tumpendeze yeye. **10** Kwa kuwa lazima kukata tamaa. **9** Tunateswa lakini hatujatelezewa. wote tuonekane mbele ya kiti cha hukumu cha Twatupwa chini lakini hatuangamizwi. **10** Siku zote Kristo, ili kwamba kila mmoja aweze kupokea kile tunabeba katika mwili wetu kifo cha Yesu, ili kwamba kinachostahili kwa mambo yaliyofanyika katika mwili, uzima wa Yesu uonekane pia katika miili yetu. **11** Sisi ikiwa ni kwa uzuri au kwa ubaya. **11** Kwa hiyo, kwa tulio hai siku zote tumetolewa kufa kwa ajili ya Yesu, kuijua hofu ya Bwana, tunawashawishi watu. Jinsi ili kwamba uhai wa Yesu uonekane katika miili yetu tulivyo, inaonekana wazi na Mungu. Ninatumaini kuwa ya kibinadamu. **12** Kwa sababu hii, kifo kinafanya inaeleweka pia kwenye dhamiri zenu. **12** Hatujaribu kazi ndani yetu, bali uzima unafanya kazi ndani yenu. kuwashawishi ninyi tena kutuona sisi kama wakweli. **13** Lakini tuna roho ileile ya imani kulingana na kile Badala yake, tunawapa ninyi sababu ya kujivuna kwa kilicho andikwa: "Niliamini, na hivyo nilinena." Sisi ajili yetu, ili kwamba muweze kuwa na jibu kwa wale pia tunaamini, na hivyo pia tunanena. **14** Tunajua wanaojivunia kuhusu mwonekano lakini sio kile kilicho kuwa yule aliye mfufua Bwana Yesu pia atatufufua ndani ya moyo. **13** Kwa kuwa ikiwa kama tumerukwa sisi pamoja naye. Tunajua kuwa atatuleta sisi pamoja na akili, ni kwa ajili ya Mungu. Na kama tuko kwenye nanyi katika uwepo wake. **15** Kila kitu ni kwa ajili akili zetu timamu, ni kwa ajili yenu. **14** Kwa kuwa yenu ili kwamba, kwa kadri neema inavyo enea kwa upendo wa Kristo watushurutisha, kwa sababu tuna watu wengi, shukurani zizidi kuongezeka kwa utukufu uhakika na hili: kuwa mtu mmoja alikufa kwa ajili wa Mungu. **16** Hivyo hatukati tamaa. Japokuwa kwa ya wote, na kwa hiyo wote wamekuwa. **15** Na Kristo nje tunachakaa, kwa ndani tunafanywa upya siku alikufa kwa ajili ya wote, ili kwamba wale wanaoishi hadi siku. **17** Kwa kipindi hiki kifupi, matezo haya wasiishi tena kwa ajili yao wenywewe. Badala yake, mepesi yanatuandaa sisi kwa ajili ya umilele mzito wa lazima waishi kwa ajili yake yeye ambaye alikufa utukufu uzidio vipimo vyote. (aiōnios g166) **18** Kwa kuwa na alifufuliwa. **16** Kwa sababu hii, kuanzia sasa na hatutazami kwa ajili ya vitu ambavyo vinaonekana, bali kwa ajili ya vitu visivyoonekana. Vitu tunavyowenza kuviiona ni vya muda tu, bali vitu ambayo havioneekani na wanadamu, ingawa hapo kwanza tulimtzama ni vya milele. (aiōnios g166)

5 Tunajua kwamba kama maskani ya ulimwenguni ambayo tunaishi humo yanaharibiwa, tunalo jengo kutoka kwa Mungu. Ni nyumba isiyotengenezwa kwa mikono ya wanadamu, bali ni nyumba ya millele, katika mbingu. (aiōnios g166) **2** Kwa kuwa katika hema hii tunaugua, tukitamani kuvikwa kwa maskani yetu mbinguni. **3** Tunatamani kwa ajili ya hii kwa sababu kwa kuivaat hatutaonekana kuwa tu uchi. **4** Kwa hakika wakati tuko ndani ya hema hii, twaugua tukilemewa. Hatutaki kuvaliwa. Badala yake, tunataka kuvalishwa, ili kwamba kile kilicho kufa kiweze kumezwa na uzima. **5** Yule aliyetuandaa sisi kwa kitu hiki ni Mungu, ambaye alitupa sisi Roho kama ahadi ya kile kitakacho kuja. **6** Kwa hiyo muwe na ujasiri siku zote. Muwe macho kwamba wakati tuko nyumbani katika mwili, tuko mbali na Bwana. **7** Kwa kuwa tunatembea kwa imani, sio kwa kuona. Kwa hiyo tunaujasiri. **8** Ni bora tuwe mbali kutoka kwenye

6 Na kwa hiyo, kufanya kazi pamoja, tunawasihi ninyi msiipokee neema ya Mungu pasipo matokeo. **2** Kwa kuwa anasema, "Wakati uliokubalika nilikuwa

makini kwenu, na katika siku ya wokovu niliwasaidia." **7** Wependwa wangu, kwa kuwa tuna ahadi hizi, Tazama, sasa ni wakati uliokubalika. Tazama, sasa ni siku ya wokovu. **8** Hatuweki jiwe la kizuizi mbele ya mtu siku ya wokovu. **9** Hatuweki jiwe la kizuizi mbele ya mtu linatufanya kuwa wachafu katika miili yetu na katika yejote, kwa kuwa hatuitakii huduma yetu iletwe katika roho. Na tuutafute utakatifu katika hofu ya Mungu. sifa mbaya. **10** Badala yake, tunajihakiki wenyewe kwa matendo yetu yote, kwamba tu watumishi wa Mungu. **11** Fanyeni nafasi kwa ajili yetu! Hatujamkosea mtu mateso, dhiki, ugumu wa maisha, **12** kupigwa, vifungo, kwa kuwalaumu. Kwa kuwa nimeshasema kwamba ghasia, katika kufanya kazi kwa bidii, katika kukosa mmo miyoni mwetu, kwetu sisi kufa pamoja na usingizi usiku, katika njaa, **13** katika usafi, maarifa, kuishi pamoja. **14** Nina ujasiri mwiningi ndani yenu, uvumilivu, wema, katika Roho Mtakatifu, katika na ninajivuna kwa ajili yenu. Nimejawa na faraja. upendo halisi. **15** Tu watumishi wake katika neno la Ninajawa na furaha hata katikati ya mateso yetu kweli, katika nguvu ya Mungu. Tuna silaha ya haki kwa yote. **16** Tulikuja Makedonia, miili yetu haikuwa na ajili ya mkono wa kuuume na wa kushoto. **17** Tunafanya pumzikio. Badala yake, tulipata taabu kwa namna kazi katika heshima na kudharauliwa, katika kashfa na zote kwa kupigwa vita upande wa nje na hofu upande sifa. Tunatuhumiwa kuwa wadanganyifu na wakati tu wa ndani. **18** Lakini Mungu, anayefariji waliokata wakweli. **19** Tunafanya kazi kana kwamba hatujulikani tamaa, alitufariji kwa ujio wa Tito. **20** Haikuwa kwa ujio na bado tunajulikana vizuri. Tunafanya kazi kama wake tu kwamba Mungu alitufariji. ilikuwa pia faraja wanaokufa na -Tazama! - bado tunaishi. Tunafanya zile Tito alizopokea kutoka kwenu. Yeye alituambia kazi kama tunaoadhibiwa kwa ajili ya matendo upendo mkuu mlionao, huzuni yenu, na mlivyokuwa yetu lakini sio kama waliohukumiwa hata kufa. **21** na wasiwasi kwa ajili yangu. Hivyo nimezidi kuwa Tunafanya kazi kama wenye masikitiko, lakini siku na furaha zaidi. **22** Hata ingawa waraka wangu zote tuna furaha. Tunafanya kazi kama maskini, lakini uliwafanya kusikitika, mimi siujutii. lakini ninaujutia tunatajirisha wengi. Tunafanya kazi kana kwamba wakati nilipoona waraka huo uliwafanya ninyi kuwa hatupati kitu bali kama tunaomiliki kila kitu. **23** na huzuni. lakini mlikuwa na huzuni kwa muda mfupi. Tumezungumza ukweli wote kwenu, Wakorintho, **24** Sasa nina furaha, si kwa sababu mlikuwa na shida, na miyo yetu imefunguka kwa upana. **25** miyo lakini kwa sababu huzuni zenu iliwaleta kwenye toba. yenu haizuiliwi na sisi, bali mnazuiliwa na hisia zenu **26** Mlipatwa na huzuni ya kiungu, hivyo mliteswa si wenyewe. **27** Sasa katika kubadilishana kwa haki kwa hasara kwa sababu yetu. **28** Kwa kuwa huzuni - ninaongea kama kwa watoto - fungueni miyo ya kiungu huleta toba ambayo hukamilisha wokovu yenu kwa upana. **29** Msifungamanishwe pamoja na bila ya kuwa na majuto. Huzuni ya kidunia, hata wasioamini. Kwa kuwa kuna uhusiano gani kati ya hivyo, huleta mauti. **30** Angalieni huzuni hii ya kiungu haki na uasi? Na kuna ushirika gani kati ya nuru na ilizalisha azma gani kubwa ndani yenu. Jinsi gani giza? **31** Ni makubaliano gani Kristo anaweza kuwa azma ilikuwa kubwa ndani yenu kuthibitisha kuwa nayo na Beliali? Au yeye aaminiye ana sehemu gani hamkuwa na hatia. Kwa jinsi gani uchungu wenu pamoja na asiyeamini? **32** Na kuna makubaliano gani ulivyokuwa mkubwa, hofu yenu, matamano yenu, yapo kati ya hekalu la Mungu na sanamu? Kwa kuwa bidii yenu, na shauku yenu kuona kwamba haki sisi ni hekalu la Mungu aliye hai, kama ambavyo inapaswa kutendeka! Katika kila jambo mmethibitisha Mungu alisema: "Nitakaa kati yao na kutembea kati wenyewe kutokuwa na hatia. **33** Ingawa niliwaandikia yao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu ninyi, sikuandika kwa ajili ya mkosaji, wala si kwa wangu." **34** Kwa hiyo, "Tokeni kati yao, na mkatengwe mtu aliyeteswa na maovu. Nimeandika ili kwamba nao," asema Bwana. "Msiguse kitu kichafu, na udhati wa miyo yenu kwa ajili yetu ifanywe kujulikana nitawakaribisha ninyi. **35** Nitakuwa Baba kwenu, nanyi kwenu mbele ya macho ya Mungu. **36** Ni kwa ajili ya mtakuwa wanangu wa kiume na wa kike," asema hii kwamba tunafarijika. Katika nyongeza ya faraja Bwana Mwenyezi.

na ninyi nyote. **14** Kwa kuwa kama nilijivuna kwake wanachohitaji. Hii ni hivyo pia ili kwamba wingi wao kuhusiana na ninyi, sikuwa na aibu. Kinyume chake, uweze kusaidia mahitaji yenu, na kwamba kuwe na kama tu kila neno tulilolisema kwenu lilikuwa kweli, usawa. **15** Hii ni kama ilivoandikwa; "Yeye aliye na Majivuno yetu kuhusu ninyi kwa Tito yalithibitisha vingi hakuwa na kitu chochote kilichobaki na yeje kuwa kweli. **16** Upendo wake kwa ajili yenu hata ni aliyejukwa na kidogo hakuwa na uhitaji wowote." **16** mkubwa zaidi, kama akumbukapo utii wenu nyote, jinsi mlivyomkaribisha yeje kwa hofu na kutetemeka. **16** Ninafurahi kwa sababu nina ujasiri kamili ndani yenu.

8 Tunawataka ninyi mjue, kaka na dada, kuhusu neema ya Mungu ambayo imetolewa kwa makanisa ya Makedonia. **2** Wakati wa jaribu kubwa la mateso, wingi wa furaha yao na ongezeko la umaskini wao umezaa utjiri mkubwa wa ukarimu. **3** Kwa maana nashuhudia kwamba walitoa kwa kadiri ya walivyoweza, na hata zaidi ya walivyoweza. **4** Na kwa hiari yao wenyewe kwa kutusihii kwingi, walituomba kwa ajili ya kushiriki katika huduma hii kwa waumini. **5** Hii haikutokea kama tulivyokuwa tunatarajia. Badala yake, kwanza walijitoa wao wenyewe kwa Bwana. Kisha wakajitoa wao wenyewe kwetu kwa mapenzi ya Mungu. **6** Hivyo tulimsihi Tito, aliyejukwa tayari ameanzisha kazi hii, kuleta katika utimilifupi tendo hili la ukarimu juu yenu. **7** Lakini ninyi mna wingi katika kila kitu- katika imani, katika usemi, katika maarifa, katika bidii, na katika upendo wenu kwa ajili yetu. Hivyo hakikisheni kwamba ninyi mnakuwa na wingi pia katika tendo hili la ukarimu. **8** Nasema hili si kama amri. Badala yake, nasema hili ili kupima uhalisi wa upendo wenu kwa kuulinganisha na shauku ya watu wengine. **9** Kwa maana mnajua neema ya Bwana wetu Yesu Kristo. Hata kama alikuwa tajiri, kwa ajili yenu alikuwa maskini. Ili kwamba kupitia umaskini wake mweze kuwa tajiri. **10** Katika jambo hili nitawapa ushauri ambaa utawasaidia. Mwaka mmoja uliopita, hamkuanza tuu kufanya jambo. Lakini mlitamani kulifanya. **11** Sasa likamilisheni. Kama tu kulivyokuwa na shauku na nia ya kulifanya, kisha, je, mngeweza pia kuleleta katika ukamilifupi, kwa kadri ya mnavyoweza. **12** Kwa kuwa mnashauku ya kufanya tendo hili, ni jambo zuri na linakubalika. Lazima lisimame juu ya kile alichonacho mtu, siyo juu ya asichokuwa nacho mtu. **13** Kwa kuwa kazi hii siyo kwa ajili kwamba wengine waweze kupata nafuu na ninyi mweze kulemewa. Badala yake, kuwe na usawa. **14** Wingi wenu wa wakati wa sasa utasaidia kwa kile

wanachohitaji. Hii ni hivyo pia ili kwamba wingi wao Lakini ashukuriwe Mungu, aliywewa ndani ya moyo wa Tito moyo uleule wa bidii ya kujali ambyo ninayo kwa ajili yenu. **17** Kwa kuwa si tu alipokea maombi yetu, bali pia alikuwa na bidii kuhusiana na maombi hayo. Alikuja kwenu kwa hiari yake mwenyewe. **18** Tumemtuma pamoja naye ndugu ambaye anasifiwa miiongoni mwa makanisa kwa ajili ya kazi yake katika kutangaza injili. **19** Si hivi tu, lakini pia alichaguliwa na makanisa kusafiri nasisi katika kulibeba sehemu mbalimbali tendo hili la ukarimu. Hii ni kwa utukufu wa Bwana mwenyewe na kwa shauku yetu ya kusaidia. **20** Tunaepuka uwezekano kwamba yejote napaswa kulalamika kuhusiana na sisi kuhusiana na ukarimu huu ambaa tunaubeba. **21** Tunachukua uangalifu kufanya kilicho cha heshima, sio tu mbele za Bwana, lakini pia mbele za watu. **22** Pia tunamtuma ndugu mwingine pamoja nao. Tumempima mara nyangi, na tumemwona ni mwenye shauku for ajili ya kazi nyangi. Hata sasa ana bidii zaidi kwa sababu ya ujasiri mkubwa alionao ndani yenu. **23** Kwa habari ya Tito, yeje ni mshirika mwenza wangu na mtendakazi mwenzangu kwa ajili yenu. Kama kwa ndugu zetu, wanatumwa na makanisa. Ni waheshima kwa Kristo. **24** Hivyo, waonesheni upendo wenu, na muoneshe kwa makanisa sababu ya majivuno yetu kwa ajili yenu.

9 Kuhusiana na huduma kwa ajili ya waumini, ni bora zaidi kwangu kuwaandikia. **2** Ninajua kuhusu shauku yenu, ambayo nilijivunia kwa watu wa Makedonia. Niliwaambia kwamba Akaya imekuwa tayari tangu mwaka uliopita. Hamu yenu imewatia moyo wengi wao kutenda. **3** Sasa, nimewatuma ndugu ili kwamba majivuno yetu kuhusu ninyi yasiwe ya bure, na ili kwamba mngekuwa tayari, kama nilivyosema mngekuwa. **4** Vinginevyo, kama mtu yejote wa Makedonia akija pamoja nami na kuwakuta hamjawa tayari, tungeona haya — sisemi chochote kuhusu ninyi—kwa kuwa jasiri sana katika ninyi. **5** Hivyo niliona ilikuwa muhimu kuwasihii ndugu kuja kwenu na kufanya mipango mapema kwa ajili ya zawadi mlizoahidi. Hii ni hivyo ili kwamba ziwe tayari

kama baraka, na si kama kitu kilichoamriwa. 6 Wazo yeote anashawishika kwamba yeye ni wa Kristo, na ni hili: mtu apandaye haba pia atavuna haba, na hebu ajikumbushe yeye mwenyewe kwamba kama yeote apandaye kwa lengo la baraka pia atavuna tu alivyo ni wa Kristo, hivyo ndio na sisi pia tuko baraka. 7 Basi na kila mmoja atoe kama alivyopanga hivyo. 8 Kwa kuwa hata nikijivuna kidogo zaidi kuhusu moyoni mwake. Basi naye asitoe kwa huzuni au kwa mamlaka yetu, ambayo Bwana aliyatoa kwa ajili kulazimishwa. Kwa kuwa Mungu humpenda yule yetu kuwajenga ninyi na siyo kuwaharibu, sitaona atoaye kwa furaha. 9 Na Mungu anaweza kuizidishia haya. 10 Sihitaji hili lioneokane kwamba nawatisha kila baraka kwa ajili yenu, ili kwamba, kila wakati, ninyi kwa nyaraka zangu. 11 Kwa vile baadhi ya katika mambo yote, muweze kupata yote mnayohitaji. water husema, "Nyarakaza ni kali na zina nguvu, Hii itakuwa ili kwamba mueze kuzidisha kila tendo jema. 9 Ni kama ilivoandikwa: "Ametapanya utajiri wake na kuutoa kwa maskini. Haki yake yadumu milele." (aiōn g165) 10 Naye atoaye mbegu kwa mpanzi na mkate kwa ajili ya chakula, pia atatua na kuzidisha mbegu yenu kwa ajili ya kupanda. Yeye ataongeza huijifia wenyewe. Lakini wanapoipima wenyewe na wale amba mavuno ya haki yenu. 11 Mtatajirishwa kwa kila hujisifia wenyewe. Lakini wanapoipima wenyewe na namna ili kwamba muweze kuwa wakarimu. Hii italeta kila mmoja wao, hawana akili. 12 Sisi, hata hivyo, shukrani kwa Mungu kuitia sisi. 13 Kwa kufanya hatutajivuna kupita mipaka. Badala yake, tutafanya huduma hii sio tu inagusa mahitaji ya waumini. hivyo tu ndani ya mipaka ambayo Mungu ametupimia Pia huzidisha katika matendo mengi ya shukrani sisi, mipaka inayofika umbali kama wenu ulivyo. 14 kwa Mungu. 13 Kwa sababu ya kupimwa kwenu Kwa kuwa hatukujidishia wenyewe tulipowafikia na kuthibitishwa kwa huduma hii, pia mtamkuza ninyi. Tulikuwa wa kwanza kufika kwa umbali kama Mungu kwa utii kwa ukiri wenu wa injili ya Kristo. wenu kwa injili ya Kristo. 15 Hatujajivuna kupita mipaka Pia mtamkuza Mungu kwa ukarimu wa karama yenu kwao na kwa kila mmoja. 14 Wanawatamani, na kuhusu kazi za wengine. Badala yake, tunatumaini kama imani yenu ikuwayyo kwamba eneo letu la kazi wanaomba kwa ajili yenu. Wanafanya hivi kwa sababu ya neema kubwa ya Mungu iliyo juu yenu. 15 Shukrani ziwe kwa Mungu kwa karama yake isiyoelezeka!

10 Mimi Paulo, mwenyewe nawasihi kwa unyenyekevu na upole wa Kristo. Mimi ni mpole wakati nikawa mbele yenu, Lakini ninaujasiri kwenu wakati nikawa mbali nanyi. 2 Nawaomba ninyi kwamba, wakati nikiwepo pamoja nanyi, sitahitaji

kujaasiri na kujiamini kwangu mwenyewe. Lakini na fikirii nitahitaji kujaasiri wakati nikiwapinga wale wanaodhani kwamba tunaishi kwa jinsi ya mwili. 3 Kwa kuwa hata kama tunatembea katika mwili, kuhusu ninyi. Nina wivu wa Mungu kwa ajili yenu, hatupigani vita kwa jinsi ya mwili. 4 Kwa kuwa silaha tangu nilipowaahidi ninyi kwenye ndoa ya mume tunazotumia kupigana si za kimwili. Badala yake, zina mmoja. Niliahidi kuwaleta ninyi kwa Kristo kama bikra nguvu ya kiungu ya kuharibu ngome. Zinaondosha safi. 3 Lakini ninaogopa kwamba kwa namna fulani, kabisa mijadara inayopotsha. 5 Pia, tunaharibu kama nyoka alivyomdanganya Eva kwa hila yake, kila chenye mamlaka kijiinuacho dhidi ya maarifa

mnavumiliana na mimi. 2 Kwa kuwa ni mwenye wivu kuhusu kazi inayofanywa katika maeneo mengine. 17 "Lakini yeote ajivunaye, ajivune katika Bwana." 18 Kwa maana siyo yule ajithibitishaye mwenyewe anathibitishwa. Isipokuwa, ni yule ambaye Bwana humthibitisha.

11 Nahisi kwamba mngevumiliana na mimi katika baadhi ya upumbavu. Lakini kwa kweli mnavumiliana na mimi. 2 Kwa kuwa ni mwenye wivu kuhusu ninyi. Nina wivu wa Mungu kwa ajili yenu, kila mfano kwamba mtu fulani akaja na kutangaza matendo lisilo na utii, mara tu utii wenu unapokuwa Yesu mwingine tofauti na yule tuliyewahubiri. Au kwa kamili. 7 Tazama kile kilichowazi mbele yenu. Kama mfano kwamba mkaopeka roho mwingine tofauti na

yule mliyempokea. Au kwa mfano kwamba mkapokea kama mpumbavu— mimi pia nitajivuna. 22 Je, wao ni injili nyinye tofauti na ile mliyopokea. Mkvumilia Wayahudi? Na mimi ni hivyo. Je, wao ni Waisraeli? mambo haya vema inatosha! 5 Kwa kuwa nadhani Na mimi ni hivyo. Je, wao ni uzao wa Abrahamu? Na kwamba mimi si mionganii mwa walio duni kwa hao mimi ni hivyo. 23 Je, wao ni watumishi wa Kristo? wanaoitwa mitume-bora. 6 Lakini hata kama mimi (Nanena kama nilirukwa na akili zangu.) Mimi ni zaidi. sijafundishwa katika kutoa hotuba, siko hivyo katika Nimekuwa hata katika kazi ngumu zaidi, mbali zaidi ya maarifa. Kwa kila namna na katika mambo yote kuwa vifungoni, katika kupigwa kupita vipimo, katika tumelifanya hili kujulikana kwenu. 7 Je, nilifanya kukabili hatari nyinyi za kifo. 24 Kutoka kwa Wayahudi dhambi kwa kujinyenyekeza mwenyewe ili niyi nimepokea mara tano “mapigo arobaini kutoa moja.” muweze kuinuliwa? Kwa kuwa nilihubiri kwa uhuru injili 25 Mara tatu nilipigwa kwa firimo. Mara moja nilipigwa ya Mungu kwenu. 8 Nilinyang'anya makanisa mengine mawe. Mara tatu nilinusurika melini. Nimetumia usiku kwa kupokea msaada kutoka kwao ili kwamba na mchana katika bahari wazi. 26 Nimekuwa katika ningeweza kuwahudumia niyi. 9 Wakati nilipokuwa safari za mara kwa mara, katika hatari za mito, nanyi na nilikuwa katika uhitaji, sikumlemea yejote. katika hatari za majambazi, katika hatari kutoka kwa Kwa kuwa mahitaji yangu yalitoshelezwa na ndugu watu wangu mwenyewe, katika hatari kutoka kwa waliokuja kutoka Makedonia. Katika kila kitu nimejizua watu wa mataifa, katika hatari ya mji, katika hatari mwenyewe kutokuwa mzigo kwenu, na nitaendelea ya jangwa, katika hatari ya bahari, katika hatari kufanya hivyo. 10 Kama kweli ya Kristo ilivyo ndani kutoka kwa ndugu waongo. 27 Nimekuwa katika yangu, huku kujisifu kwangu, hakutanyamazishwa kazi ngumu na katika maisha magumu, katika usiku katika sehemu za Akaya. 11 Kwa nini? Kwa sababu mwinge wa kutolala, katika njaa na kiu, mara nyinyi siwapendi? Mungu anajua nawapenda. 12 Lakini kile katika kufunga, katika baridi na uchi. 28 Mbali na kila ninachokifanya, nitakifanya pia. Nitakifanya ili kwamba kitu kingine, kuna msukumo wa kila siku juu yangu niweze kuzuua nafasi ya wale wanaotamani nafasi ya wa wasiwasi wangu kwa ajili ya makanisa. 29 Nani kuwa kama tulivyo katika kile kile wanachojivunia. ni dhaifu, na mimi siyo dhaifu? Nani amesababisha 13 Kwa kuwa watu wale ni mitume wa uongo na mwiningine kuanguka dhambini, na mimi siungui ndani? watendakazi wadanganyifu. Wanajigeuza wenyewe 30 Kama ni lazima nijivune, nitajivunia kuhusu kile kama mitume wa Kristo. 14 Na hii haishangazi, kinachoonyesha udhaifu wangu. 31 Mungu na Baba kwa kuwa hata Shetani hujigeuza mwenyewe kama wa Bwana Yesu, yeje ambaye anatukuzwa milele, malaika wa nuru. 15 Hii haina mshangao mkubwa 32 Kule kama watumishi wake pia kujigeuza wenyewe kama anajua kwamba mimi sidanganyi. (aiōn g165) 32 Kule Dameski, mkuu wa mkoa chini ya mfalme Areta watumishi wa haki. Hatma yao itakuwa kama matendo alikuwa akiulinda mji wa Dameski ili kunikamatia. yao yastahiliyivo. 16 Nasema tena: Basi na asiwepo 33 Lakini niliwekwa kikapuni, kupitia dirishani katika mtu yeyote anayefikiri mimi ni mpumbavu. Lakini ukuta, na nikanusurika kutoka mikononi mwake. kama mkifanya, nipokeeni mimi kama mpumbavu ili niweze kujisifu kidogo. 17 Kile ninachosema kuhusu huku kujiamini kwa kujivuna hakuuhukumiwi na Bwana, lakini nazungumza kama mpumbavu. 18 Kwa vile watu wengi hujivuna kwa jinsi ya mwili, nitajivuna pia. 19 Kwa kuwa mllichukuliana kwa furaha na wapumbavu, niyi wenyewe mna busara! 20 Kwa kuwa mnachukuliana na mtu kama akikutia utumwani, kama husababisha mgawanyiko kati yenu, kama akiwatumia niyi kwa faida yake, kama akijiweka juu hewani, au kama akiwapiga usoni. 21 Nitasema kwa aibu yetu kwamba sisi tukuwa dhaifu sana kufanya hivyo. Na bado kama yeyote akijivuna— nazungumza

12 Ni lazima nijivune, lakini hakuna kinachoongezwa na hilo. Bali nitaendelea kwenye maono na mafunuo kutoka kwa Bwana. 2 Namjua mtu mmoja katika Kristo ambaye miaka kumi na minne iliyopita ambaye—ikiwa katika mwili, au nje ya mwili, mimi sijui, Mungu anajua—alinyakuliwa juu katika mbingu ya tatu. 3 Na ninajua kwamba mtu huyu—ikiwa katika mwili, au nje ya mwili, mimi sijui, Mungu anajua— 4 alichukuliwa juu hadi paradiso na kusikia mambo matakatifu sana kwa mtu yeyote kuyasema. 5 Kwa niaba ya mtu kama huyo nitajivuna. Lakini kwa niaba yangu mwenyewe sitajivuna. Isipokuwa kuhusu udhaifu wangu. 6 Kama

nikitaka kujivuna, nisingekuwa mpumbavu, kwa kuwa ajili ya kuwaimarisha ninyi. **20** Kwa kuwa nina ningekuwa ninazungumza ukweli. Lakini nitaacha hofu kwamba nitakapokuja naweza nisiwapate kujivuna, ili kwamba asiwepo yeote atakayenifikiria ninyi kama ninavyotamani. Nina hofu kwamba zaidi ya hayo kuliko kinachoonekana ndani yangu mnawenza msinipate mimi kama mnavyotamani. au kusikika kutoka kwangu. **7** Sitajivuna pia kwa Nahofia kwamba kunawenza kuwa na majadiliano, sababu ya hayo mafunuo ya aina ya ajabu. Kwa vivu, milipuko ya hasira, tamaa ya ubinagsi, umbeya, hiyo, hivyo sitajawa na kiburi, mwiba uliwekwa ndani kiburi, na ugomvi. **21** Nina hofu kwamba nitakaporudi ya mwili wangu, mjurbe wa shetani kunishambulia tena, Mungu wangu anawenza kuninyenyeka mbele mimi, ili nsigeuke kuwa mwenye majivuno. **8** Mara yenu. Nina hofu kwamba ninawenza kuhuzunishwa na tatu nilimsihi Bwana kuhusu hili, ili yeye kuundoa wengi ambao wamefanya dhambi kabla ya sasa, na kutoka kwangu. **9** Naye akaniambia, "Neema yangu ambao hawakutubu uchafu, na uasherati na mambo inatosha kwa ajili yako, kwa kuwa nguvu hufanywa ya tamaa wanayoyatenda.

kamili katika udhaifu. Hivyo, ningetamani zaidi kujivuna zaidi kuhusu udhaifu wangu, ili kwamba uwezo wa Kristo uweze kukaa juu yangu. **10** Kwa hiyo ninatosheka kwa ajili ya Kristo, katika udhaifu, katika matukano, katika shida, katika mateso, katika hali ya masikitiko. Kwa kuwa wakati nikiwa dhaifu, kisha nina nguvu. **11** Mimi nimekuwa mpumbavu! ninyi mlinilazimisha kwa hili, kwa kuwa ningekuwa nimesifiwa na ninyi. Kwa kuwa sikuwa duni kabisa kwa hao waitwao mitume—bora, hata kama mimi si kitu. **12** Ishara za kweli za mtume zilifanyika katikati yenu kwa uvumilivu, ishara na maajabu na matendo makuu. **13** Kwa namna gani mlikuwa wa muhimu wa chini kiliko makanisa yaliyobaki, isipokuwa kwamba sikuwa mzigo kwenu? Mnisamehe kwa kosa hili! **14** Tazama! mimi niko tayari kuja kwenu kwa mara ya tatu. Sitakuwa mzigo kwenu, kwa kuwa sitaki kitu kilicho chenu. Nawataka ninyi. Kwa kuwa watoto hawapaswi kuweka akiba kwa ajili ya wazazi. Badala yake, wazazi wanapaswa kuweka akiba kwa ajili ya watoto. **15** Nitafurahi zaidi kutumia na kutumiwa kwa ajili ya nafsi zenu. Kama ninawapenda zaidi, natakiwa kupendwa kidogo? **16** Lakini kama iliyivo, sikuwalemea mzigo ninyi. Lakini kwa kuwa mimi ni mwerevu sana, mimi ni yule aliywashika ninyi kwa nimekuwa ambaye aliywewapata kwa udanganyifu. **17** Je, nilichukua kwa kujifanya faida kwa yeote niliyemtuma kwenu? **18** Nilimsihi Tito kuja kwenu, na nilituma ndugu mwingine pamoja naye. Je, Tito aliwfanyia faida ninyi? Je, hatukutembea katika njia ile ile? Je, hatukutembea katika nyayo zile zile? **19** Mnadhani kwa muda huu wote tumekuwa tukijiteeta sisi wenyewe kwenu? Mbele za Mungu, na katika Kristo, tumekuwa tukisema kila kitu kwa

13 Hii ni mara ya tatu kwamba nakuja kwenu.

"Kila shitaka lazima lijengwe na uthibitisho wa mashahidi wawili au watatu." **2** Nimekwishashasema kwa hao waliotenda dhambi kabla na kwa wengine wote wakati nilipokuwa huko mara ya pili, na ninasema tena: Nitakopokua tena, sitawumilia. **3** Nawaambia ninyi hili kwa sababu mnatafuta ushahidi kwamba Kristo ananena kuptitia mimi. Yeye sio dhaifu kwenu, badala yake, yeye ni mwenye nguvu ndani yenu.

4 Kwa kuwa alisulibiwa katika udhaifu, lakini yu hai kwa nguvu za Mungu. Kwa kuwa sisi pia tu dhaifu ndani yake, lakini tutaishi naye kwa nguvu za Mungu mionganii mwenu. **5** Jichunguzeni wenyewe muone kama mko katika imani. Jipimeni wenyewe. Hamgundui kwamba Yesu Kristo yu ndani yenu?

Yeye yumo, vinginevyo kama hamjathibitishwa. **6** Na nina ujasiri kwamba ninyi mtagundua kwamba sisi hatukukataliwa. **7** Sasa tunaomba kwa Mungu kwamba msiweze kufanya chochote kibaya. Siombi kwamba sisi tuweze kuonekana tumepita jaribu, badala yake ninaomba kwamba muweze kufanya kilicho sahihi, Ingawa tunawenza kuonekana tumeshhindwa jaribu.

8 Kwa kuwa sisi hatuwezi kufanya lolote kinyume na kweli, lakini ni kwa ajili ya kweli tu. **9** Kwa kuwa tunafurahi wakati tunapokuwa dhaifu nanyi mkiwa na nguvu. Tunaomba pia kwamba muweze kufanywa wakamilifu. **10** Nayaandika mambo haya wakati nikiwa mbali nanyi, ili kwamba wakati nikiwa pamoja nanyi sihitaji kuwaonesha ukali ninyi. Sihitaji kutumia mamlaka Bwana aliyonipa mimi niwajenge na siyo kuwaharibu chini. **11** Hatimaye, ndugu wa kiume na wa kike, furahini! fanyeni kazi kwa ajili ya urejesho, mitie moyo, kubalianeni ninyi kwa ninyi, muishi katika amani. Na Mungu wa upendo na amani atakuwa

pamoja nanyi. **12** Salimianeni kila mmoja kwa busu takatifu. **13** Waumini wote wanawasalimu. **14** Neema ya Bwana Yesu Kristo, upendo wa Mungu, na ushirika wa Roho Mtakatifu uwe pamoja nanyi nyote.

Wagalatia

1 Mimi ni Paulo mtume. Mimi sio mtume kutoka kwa wanadamu wala kupitia kwa mwanadamu, lakini kupitia kwa Yesu Kristo na Mungu Baba aliymfufua kutoka kwa wafu. 2 Pamoja na ndugu wote na mimi, ninayaandikia makanisa ya Galatia. 3 Neema iwe kwenu na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo, 4 aliyejitoa mwenyewe kwa ajili ya dhambi zetu ili kwamba atukomboe na nyakati hizi za uovu, kutokana na mapenzi ya Mungu wetu na Baba. (aiōn g165) 5 Kwake uwe utukufu milele na milele. (aiōn g165) 6 Ninashangaa kwamba mnageukia haraka kwenye injili nyingine. Ninashangaa kwamba mnageukia mbali kutoka kwake ye ye aliyewaita kwa neema ya Kristo. 7 Hakuna injili nyingine, lakini kuna baadhi ya watu wanao wasababishieni nyinyi matatizo na kutaka kubadilisha injili ya Kristo. 8 Lakini hata kama ni sisi au malaika kutoka mbinguni atatangaza kwenu injili tofauti na ile tulioitangaza kwenu, na alaaniwe. 9 Kama tulivyo sema mwanzoni, na sasa nasema tena, "Kama kuna mtu atawatangazia kwenu injili tofauti na mliyoipokea, na alaaniwe." 10 Kwani sasa hivi ninatafuta uthibitisho wa watu au Mungu? Ninatafuta kuwafurahisha wanadamu? Kama ninaendelea kujaribu kuwafurahisha wanadamu, mimi sio mtumishi wa Kristo. 11 Ndugu, ninataka ninyi mjue kwamba injili niliyotangaza haitokani na wanadamu. 12 Sikuipokea kutoka kwa mtu, wala sikufundishwa. Badala yake, ilikuwa ni kwa ufunuo wa Yesu Kristo kwangu. 13 Mmekwisha sikia juu ya maisha yangu ya nyuma katika dini ya Kiyahudi, jinsi niliyokuwa nikilitesa kwa ukali kanisa la Mungu zaidi ya kipimo na kuliteketeza. 14 Nilikuwa nimeendelea katika Dini ya Kiyahudi zaidi ya ndugu zangu wengi Wayahudi. Nilikuwa na bidii sana katika tamaduni za baba zangu. 15 Lakini Mungu alipendezwa kuchingua mimi kutoka tumboni mwa mama. Aliniita mimi kupitia neema yake 16 kumdhahirisha Mwanawe ndani yangu, ili kwamba nimtangaze ye ye mionganoni mwa watu wa mataifa. Wala sikutafuta ushauri wa mwili na damu 17 na sikupanda kwenda Yerusalem kwa wale walikuwa mitume kabla yangu. Badala yake nilienda Uarabuni na baadae kurudi Damesiki. 18 Kisha baada ya miaka mitatu nilipanda kwenda Yerusalem kumtembelea Kefa, nikakaa naye kwa siku kumi na tano. 19 aliacha na kuondoka kutoka kwa watu wa mataifa.

Lakini sikuona mitume wengine isipokuwa Yakobo, ndungu yake na Bwana. 20 Tazama, mbele za Mungu, sidanganyi kwa kile niandikacho kwenu. 21 Kisha nilikwenda mikoa ya Shamu na Kilikia. 22 Sikuwa najulikana kwa macho kwa makanisa ya Uyahudi yale yaliyokuwa katika Kristo, 23 lakini walikuwa wakisikia tu, "Yeye aliyekuwa akitutesa sasa anatangaza imani aliyokuwa akiiharibu." 24 Walikuwa wakimtukuza Mungu kwa ajili yangu.

2 Baada ya miaka kumi na nne nilienda tena Yerusalem pamoja na Barnaba. Pia nilimchukua Tito pamoja nami. 2 Nilienda kwa sababu Mungu alijidhirisha kwangu kwamba nilipaswa kwenda. Niliweka mbele yao Injili ambayo niliitangaza kwa watu wa mataifa. (Lakini niliongea kwa siri kwa waliosemekana kuwa viongozi muhimu). Nilifanya hivi ili kuhalikisha kwamba nilikuwa sikimbii, au nilikimbia bure. 3 Lakini hata Tito, aliyekuwa pamoja nami, aliyekuwa Myunani, alilazimishwa kutahiriwa. 4 Jambo hili lilitokea kwa sababu ya ndugu wa uongo walikuja kwa siri kupeleleza uhuru tuliokuwa nao katika Kristo Yesu. Walitamani kutufanya sisi kuwa watumwa wa sheria. 5 Hatukujitoa kuwatii hata kwa saa moja, ili kwamba injili ya kweli ibaki bila kubadilika kwenu. 6 Lakini wale waliosemwa kuwa walikuwa viongozi hawakuchangia chochote kwangu. Chochote walichokuwa wakikifanya hakikuwa na maana kwangu. Mungu hakubali upendeleo wa wanadamu. 7 Badala yake, waliniona kwamba nimeaminiwa kuitangaza injili kwa wale ambao hawakutahiriwa. Ilikuwa kama Petro atangaze injili kwa waliotahiriwa. 8 Kwa maana Mungu, aliye fanya kazi ndani ya Petro kwa ajili ya utume kwa wale waliotahiriwa, pia alifanya kazi ndani yangu kwa watu wa mataifa. 9 Wakati Yakobo, Kefa, na Yohana, walitambulika kuwa waliojenga Kanisa, walifahamu neema niliyopewa mimi, walitupokea katika ushirika mimi na Barnaba. Walifanya hivi ili kwamba twende kwa watu wa mataifa, na ili kwamba waweeze kwenda kwa wale waliotahiriwa. 10 Pia walitutaka sisi kuwakumbuka masikini. Mimi pia nilikuwa natamani kufanya jambo hili. 11 Wakati Kefa alipokuja Antioquia, nilimpinga waziwazi kwa sababu alikuwa amekosea. 12 Kabla ya watu kadhaa kuja kutoka kwa Yakobo, Kefa alikuwa akila pamoja na watu wa mataifa. Lakini hawa watu walipokuja, aliacha na kuondoka kutoka kwa watu wa mataifa.

Alikuwa anaogopa watu ambaao walihitaji tohara. **13** njia ya imani. Injili ilihubiriwa kwanza kwa Abrahamu: Vilevile Wayahudi wengine walungana na unafiki huu “katika wewe mataifa yote yatabarikiwa”. **9** Ili baadaye pamoja na Kefa. Matokeo yake yalikuwa kwamba wale ambaao wana imani wabarikiwe pamoja na hata Barnaba alichukuliwa na unafiki wao. **14** Lakini Abrahamu, ambaye alikuwa na imani. **10** Wale ambaao nilipoona kwamba walikuwa hawafuati injili ya kweli, wanategemea matendo ya sheria wako chini ya laana. nilimwambia Kefa mbele yao wote, “Kama ninyi ni Kwa kuwa imeandikwa, “Amelaaniwa kila mtu ambaye Wayahudi lakini mnaishi tabia za watu wa mataifa hashikamani na mambo yote yaliyoandikwa katika badala ya tabia za Kiyahudi, kwa nini mnawalazimisha kitabu cha sheria, kuyatenda yote.” **11** Sasa ni wazi watu wa mataifa kuishi kama Wayahudi?” **15** Sisi kwamba Mungu hamhesabii haki hata mmoja kwa ambaao ni Wayahudi kwa kuzaliwa na siyo “Watu wa sheria, kwa kuwa “Mwenye haki ataishi kwa imani”. **12** mataifa wenye dhambi “ **16** fahamu kwamba hakuna Sheria haitokani na imani, lakini badala yake “Ambaye anayehesabiwa haki kwa matendo ya sheria. Badala hufanya mambo haya katika sheria, ataishi kwa yake, wanahesabiwa haki kwa imani ndani ya Yesu sheria.” **13** Kristo alitukomboa sisi kutoka katika laana Kristo. Tulikuja kwa imani ndani ya Kristo Yesu ili ya sheria wakati alipofanyika laana kwa ajili yetu. Kwa kwamba tunahesabiwa haki kwa imani ndani ya Kristo kuwa imeandikwa, “Amelaaniwa kila mtu aangikwaye na siyo kwa matendo ya sheria. Kwa matendo ya juu ya mti.” **14** Lengo lilikuwa kwamba, baraka ambazo sheria hakuna mwili utakao hesabiwa haki. **17** Lakini zilikuwa kwa Ibrahimu zingekuja kwa watu wa mataifa kama tunapomtafuta Mungu kwa kutuhesabia haki katika Kristo Yesu, ili kwamba tuweze kupokea ahadi ndani ya Kristo, tunajikuta wenyewe pia kuwa wenyewe ya Roho kuititia imani. **15** Ndugu, ninazungumza dhambi, je Kristo alifanywa mtumwa wa dhambi? Siyo kwa namna ya kibinadamu. Hata wakati ambapo hivyo! **18** Maana kama nikijenga tegemeo langu juu ya agano la kibinadamu limekwisha kuwekwa imara, kutunza sheria, tegemeo ambalo nilikwisha liondo, hakuna awezaye kupuuza au kuongzeza. **16** Sasa najioneshwa mwenyewe kuwa mvunja sheria. **19** Kuititia ahadi zilisemwa kwa Ibrahim na kwa kizazi chake. sheria nilikufa kwa sheria, kwa hiyo napaswa kuishi Haisemi, “kwa vizazi,” kumaanisha wengi, bali badala kwa ajili ya Mungu. **20** Nimesulubiwa pamoja na yake kwa mmoja pekee, “kwa kizazi chako,” ambaye Kristo. Si mimi tena ninayeishi, bali Kristo anaishi ni Kristo. **17** Sasa nasema hivi, sheria ambayo ndani yangu. Maisha ninayoishi katika mwili ninaishi ilikuja miaka 430 baadaye, haiondoi agano la nyuma kwa imani ndani ya Mwana wa Mungu, ambaye lililowekwa na Mungu. **18** Kwa kuwa kama urithi alinipenda na akajitoa kwa ajili yangu. **21** Siikani ungelikuja kwa njia ya sheria, usingekuwa tena neema ya Mungu, maana kama haki ilikuwepo kuititia umekuja kwa njia ya ahadi. Lakini Mungu aliutoa bure sheria, basi Kristo angekuwa amekufa bure.

3 Wagalatia wajinga, ni jicho gani ovu liliowaharibu?

Je Yesu Kristo hakuoneshwa kama msulubiwa mbele ya macho yenu? **2** Mimi nataka tu kufahamu hili kutoka kwenu. Je mlimpokea Roho kwa matendo ya sheria au kwa kuamini kile mluchosikia? **3** Je, ninyi ni wajinga kiasi hiki? Je mlanza katika Roho ili mmalize katika mwili? **4** Je mliteseka kwa mambo mengi bure, kama kweli yalikuwa ya bure? **5** Je yeye atoaye Roho kwenu na kutenda matendo ya nguvu kati yenu hufanya kwa matendo ya sheria au kwa kusikia pamoja na imani? **6** Abraham “Alimwamini Mungu akahesabiwa kuwa mwenye haki”. **7** Kwa namna ile ile eleweni kwamba, wale ambaao wanaamini ni watoto wa Abrahamu. **8** Andiko lilitabiri kwamba Mungu angawahesabia haki watu wa mataifa kwa

kwa Ibrahimu kwa njia ya ahadi. **19** Kwa nini sasa sheria ilitolewa? Ilongezwa kwa sababu ya makosa, mpaka mzao wa Ibrahimu aje kwa wale ambaao kwao alikuwa ameahidiwa. Sheria iliwekwa katika shinikizo kuititia malaika kwa mkono wa mpatanishi. **20** Sasa mpatanishi humaanisha zaidi ya mtu mmoja, bali Mungu ni mmoja peke yake. **21** Kwa hiyo je sheria iko kinyume na ahadi za Mungu? La hasha! Kwa kuwa kama sheria iliyokuwa imetolewa ilikuwa na uwezo wa kuleta uzima, haki ingepatikana kwa sheria. **22** Lakini badala yake, andiko limefunga mambo yote chini ya dhambi. Mungu alifanya hivi ili kwamba ahadi yake ya kutuokoa sisi kwa imani katika Yesu Kristo iweze kupatikana kwa wale wanao amini. **23** Lakini kabla ya imani katika Kristo hajaja, tulikuwa tumefungwa na kuwa chini ya sheria hadi uje ufunuo wa imani. **24**

Kwa hiyo sheria ilifanyika kiongozi wetu hadi Kristo sababu ninawaambia ukweli? 17 Wanawatafuta kwa alipokuja, ili kwamba tuhesabiwe haki kwa imani. 25 shauku, bali si kwa mema. Wanataka kuwatengenisha Sasa kwa kuwa imani imekuja, hatuko tena chini ninyi na mimi ili muwafuate. 18 Ni vyema daima kuwa ya mwangalizi. 26 Kwa kuwa ninyi nyote ni watoto na shauku kwa sababu zilizo njema, na si tu wakati wa Mungu kupitia imani katika Kristo Yesu. 27 Wote ninapokuwa pamoja nanyi. 19 Wanangu wadogo, ambaao mlipatizwa katika Kristo mmejivika Kristo. 28 ninaumwa uchungu kwa ajili yenu tena mpaka Kristo Hakuna Myahudi wala Myunani, mtumwa wala huru, aumbike ndani yenu. 20 Ningependa kuwepo pale mwanaume wala mwanamke, kwa kuwa ninyi nyote pamoja nanyi sasa na kugeuza sauti yangu, kwa ni mmoja katika Kristo Yesu. 29 Kama ninyi ni wa Kristo, basi ni uzao wa Ibrahimu, warithi kwa mujibu sababu ninamashaka juu yenu. 21 Niambieni, ninyi ambaao mnatamani kuwa chini ya sheria, hamsikii sheria isemavyo? 22 Kwa kuwa imeandikwa kwamba Abrahamu alikuwa na wana wa kiume wawili, mmoja kwa yule mwanamke mtumwa na mwingine kwa mwanamke huru. 23 Hata hivyo, yule wa mtumwa alizaliwa kwa mwili tu, bali yule wa mwanamke huru alizaliwa kwa ahadi. 24 Mambo haya yanaweza kuelezwu kwa kutumia mfano, kwa kuwa wanawake hawa wanafanana na maagano mawili. Mojawapo kutoka katika mlima Sinai. Huzaa watoto ambaao ni watumwa. huyu ni Hajiri. 25 Sasa Hajiri ni mlima Sinai ulioko Arabuni. Hufananishwa na Yerusalem ya sasa, kwa kuwa ni mtumwa pamoja na watoto wake. 26 Bali Yerusalem ambayo iko juu ni huru, na hii ndio mama yetu. 27 Kwa kuwa imeandikwa, “Furahi, wewe mwanamke uliye tasa, wewe usiye zaa. Paza sauti na upige kelele kwa furaha, wewe ambaye huna uzoefu wa kuzaa. kwa maana wengi ni watoto wa aliye tasa, zaidi ya wale wa yule ambaye ana mume.” 28 Sasa ndugu, kama Isaka, ninyi ni watoto wa ahadi. 29 Kwa wakati ule ambaao mtu ambaye alizaliwa kwa mujibu wa mwili alimtesa yule aliyezaliwa kwa mujibu wa Roho. Kwa sasa ni vilevile. 30 Maandiko husemajie? “Muondoe mwanamke mtumwa pamoja na mwanawewe wa kiume. Kwa kuwa mtoto wa mwanamke mtumwa hatarithi pamoja na mtoto wa mwanamke huru.” 31 Kwa hiyo, ndugu, sisi si watoto wa mwanamke mtumwa, bali ni wa mwanamke huru.

4 Ninasema kwamba maadamu mrithi ni mtoto, hana tofauti na mtumwa, hata ingawa ni mmiliki wa mali yote. 2 Badala yake, yuko chini ya waangalizi na wadhamini mpaka wakati uliowekwa na baba yake. 3 Kadhalika pia na sisi, tulipokuwa watoto, tulishikiliwa katika utumwa wa kanuni za kwanza za ulimwengu. 4 Lakini wakati sahihi ulipofika, Mungu alimtuma mwanawe, mzaliwa wa mwanamke, mzaliwa chini ya sheria. 5 Alifanya hivi ili kuwakomboa wale waloikuwa chini ya sheria, ili kwamba tupokee hali ya kuwa kama wana. 6 Kwa sababu ninyi ni wana, Mungu alimtuma Roho wa mwanawe ndani ya miyo yetu, Roho aitaye, “Abba, Baba.” 7 Kwa sababu hii wewe si mtumwa tena bali mwana. Kama ni mwana, basi wewe pia ni mrithi kupitia Mungu. 8 Hata kabla, wakati hamkumjua Mungu, mlikuwa watumwa kwa wale ambaao kwa asili si miungu kabisa. 9 Lakini sasa kwamba mnajmua Mungu, au kwamba mnajulikana na Mungu, kwa nini mnarudi tena kwenye kanuni dhaifu za kwanza na zisizo za thamani? Je mnataka kuwa watumwa tena? 10 Mnashika kwa uanganifu siku maalumu, miandamo ya miezi, majira, na miaka. Ninaogopa kwa ajili yenu. 11 Ninaogopa kwamba kwa namna fulani nimejitaabisha bure. 12 Ninawasihi, ndugu, muwe kama nilivyo, kwa kuwa pia nimekuwa kama mlivyo. Hamkunikosea. 13 Bali mnajua kwamba ilikuwa ni kwa sababu ya ugonjwa wa mwili kwamba nilihubiri injili kwenu kwa mara ya kwanza. 14 Ingawa hali yangu ya mwili iliaweka katika jaribu, hamkunidharau au kunikataa. Badala yake mlinipokea kama malaika wa Mungu, kana kwamba nilikuwa Kristo Yesu mwenyewe. 15 Kwa hiyo, iko wapi sasa furaha yenu? kwa kuwa ninashuhudia kwenu kwamba, ikiwezekana, mungelin'goa macho yenu na kunipa mimi. 16 Hivyo sasa, je nimekuwa adui yenu kwa

njia ya Roho, kwa imani tunasubiri ujasiri wa haki. ndugu katika roho ya upole. Huku mkijiangalia
6 Katika Kristo Yesu kutahiriwa au kutokutahiriwa wenyewe ili msijaribiwe. 7 Mchukuliane mizigo, na hakuna maana yoyote. Ni imani pekee inayofanya kwa hiyo mtaikamilisha sheria ya Kristo. 8 Ikiwa mtu kazi kuititia upendo ndio humaanisha kitu. 9 Mlikuwa yejote anajiona ni bora wakati si kitu, anajidanganya mnipa mbio vizuri. Nani aliwazuia kutokuiti kweli? mwenyewe. 10 Kila mmoja na aipime kazi yake. Kisha 8 Ushawishi wa kufanya hivyo hautoki kwake yejete atakuwa na kitu mwenyewe peke yake cha kujisifu, anayewaita ninyi. 11 Chachu kidogo huathiri donge bila kujilinganisha mwenyewe na mtu yejote. 12 Maana zima. 13 Nina matumaini na ninyi katika Bwana kila mtu attachukua mizigo wake mwenyewe. 14 Mtu kwamba hamtafikiri kwa njia nyiningine yoyote. Yeyote aliyefundishwa neno lazima amshirikishe mazuri yote yule atakayewapotosha atabeba hukumu yake yejete mwalimu wake. 15 Msidanganyike. Mungu hadhihakiwi. mwenyewe, yejote yule. 16 Ndugu, kama naendelea Kutangaza tohara, kwanini bado ninateswa? Kwa suala hilo kile ambacho ni kizuizi cha msalaba uharibifu, lakini yejete apandaye mbegu katika Roho, kitawenza kuharibiwa. 17 Ni matakwa yangu kuwa wale wanaowaongoza vibaya watatajiasi wenyewe. 18 Tusichoke katika kutenda mema, maana kwa 13 Mungu amewaiteni ninyi, ndugu, kwenye uhuru. 19 Wakati wake tutavuna ikiwa hatutakata tamaa. 20 Ila msitumie uhuru wenu kama fursa kwa mwili. Hivyo basi, wakati tutakapokuwa na nafasi, tutende Badala yake kwa upendo mhudumiane ninyi kwa mema kwa kila mmoja. Tutende mema zaidi hasa ninyi. 21 Kwa kuwa sheria yote imekamilika katika kwa walio ndani ya imani. 22 Angalieni ukubwa wa amri moja; nayo ni "Ni lazima umpende jirani yako barua nilizowaandikia kwa mkono wangu mwenyewe. kama wewe mwenyewe." 23 Lakini kama mkiumannia 24 Wale wanaotaka kufanya mema kwa mtazamo na kulana, jiangalieni kwamba msijiharibu ninyi kwa wa mwili ndio wenyewe kuwalazimisha mtahiriwe. ninyi. 25 Nasema, tembeeni kwa roho, na wala Wanafanya hivyo kwa sababu wasiingie kwenye hamtaitimiza tamaa za mwili. 26 Kwa kuwa mwili mateso ya msalaba wa Kristo. 27 Maana hata hao una tamaa kubwa dhidi ya Roho, na Roho ina waliotahiriwa wenyewe hawaishiki sheria. Badala tamaa kubwa dhidi ya mwili. Hizi zinapingana kila yake wanataka ninyi mtahiriwe ili waweze kujivunia moja na nyiningine. Matokeo ni kwamba hamfanyi miili yenu. 28 Isitokee nikajivuna isipokuwa kwa vitu mnavyotamani kuvifanya. 29 Lakini kama Roho msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo. Ni katika yejete anawaongoza ninyi, hamko chini ya sheria. 30 Sasa ulimwengu umesulubisha kwangu na mimi katika matendo ya mwili yanaonekana. Nayo ni uasherati, ulimwengu. 31 Kwa kuwa haijalishi kutahiriwa au uchafu, ujisadi, 32 ibada ya sanamu, uchawi, uadui, kutokutahiriwa kuwa ni kitu. Badala yake uzao mpya ugomvi, husuda, kuwaka hasira, ushindani, faraka, ni muhimu. 33 Kwa wote wenyewe kuishi kwa kanuni mgawanyiko wa madhehebu, 34 vivu, ulevi, ulafi na hii, wawe na amani na rehema iwe juu yao wote, mambo mengine kama haya. Nawaonya ninyi, kama na juu ya Israel ya Mungu. 35 Tangu sasa mtu nilivyowaonya mwanzoni, kwamba wale wanaofanya yejote asinitaabishes, maana nimebeba chapa za mambo kama hayo hawataurithi ufalme wa Mungu. Yesu mwilini mwangu. 36 Neema ya Bwana wetu 37 Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, Yesu Kristo iwe na roho zenu, ndugu. Amina. uvumilivu, ukarimu, utu wema, imani, 38 upole, na kiasi. Hakuna sheria dhidi ya mambo kama hayo.

6 Ndugu, ikiwa mtu amekamatwa katika uovu, ninyi mlion wa kiroho, mnawiwa kumrejesha huyo

Waefeso

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, kwa waliotengwa kwa ajili ya Mungu walioko Efeso na amba ni waaminifu katika Kristo Yesu. **2** Neema iwe kwenu na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **3** Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo apewe sifa. Ni ye ye aliyetubariki kwa kila baraka za kiroho, katika mahali pa mbingu ndani ya Kristo. **4** Kabla ya kuumbwa ulimwengu, Mungu alituchagua sisi amba tunaamini katika Kristo. Alituchagua sisi ili tuweze kuwa watakatifu na tuisolaumika mbele yake. **5** Katika pendo Mungu alituchagua mwanzo kwa kututwaa kama watoto wake kwa njia ya Yesu Kristo. Alifanya hivi kwa sababu alipendezwa kufanya kile alichotamani. **6** Matokeo yake ni kwamba Mungu anatukuzwa kwa neema ya utukufu wake. Hiki ndicho alichotupatia bure kwa njia ya mpendwa wake. **7** Kwa kuwa katika mpendwa wake, tunaukombozi kuititia damu yake, msamaha wa dhambi. Tunalo hili kwa sababu ya utajiri wa neema yake. **8** Alifanya neema hii kuwa nyinyi kwa ajili yetu katika hekima na ufahamu. **9** Mungu alifanya ijulikane kwetu ile kweli iliyofichika ya mpango, kutohana na hamu iliyodihirishwa ndani ya Kristo. **10** Wakati nyakati zimetimia kwa utmilifu wa mpango wake, Mungu ataviweka pamoja kila kitu cha mbinguni na cha juu ya nchi ndani ya Kristo. **11** Katika Kristo tulikuwa tumechaguliwa na kukusudiwa kabla ya wakati. Hii ilikuwa ni kutohana na mpango wa anayefanya vitu vyote kwa kusudi la mapenzi yake. **12** Mungu alifanya hivyo ili kwamba tuweze kuwapo kwa sifa ya utukufu wake. Tulikuwa wa kwanza kuwa na ujasiri ndani ya Kristo. **13** Ilikuwa kwa njia ya Kristo kwamba mlsikia neno la kweli, injili ya wokovu wenu kwa njia ya Kristo. Ilikuwa katika ye ye pia kwamba mmeamini na kutiwa mhuri na Roho Mtakatifu aliye ahidiwa. **14** Roho ndiyo dhamana ya urithi wetu mpaka umiliki utakapopatikana. Hii ilikuwa ni kwa sifa ya utukufu wake. **15** Kwa sababu hii, tangu wakati niliposikia kuhusu imani yenu ndani ya Bwana Yesu na kuhusu pendo lenu kwa wale wote amba wametengwa kwa ajili yake. **16** Sijaacha kumshukuru Mungu kwa ajili yenu na kuwataja katika maombi yangu. **17** Ninaomba kwamba Mungu wa Bwana wetu Yesu Kristo, baba wa utukufu, atawapeni roho ya hekima, mafunuo ya ufahamu wake. **18** Ninaomba kwamba macho yenu ya moyoni yatiwe nuru kwa ninyi kujua ni upi ujasiri wa kuitwa kwenu. Naomba kwamba mijue utajiri wa utukufu wa urithi wake mionganoni mwa wale waliotengwa kwa ajili yake. **19** Naomba kwamba ujue ukuu uzidio wa nguvu yake ndani yetu amba tunaamini. Huu ukuu ni kutohana na kufanya kazi katika nguvu zake. **20** Hii ni nguvu iliyofanya kazi ndani ya Kristo wakati Mungu alipomfufua kutoha kwa wafu na kumketisha katika mkono wake wa kuume katika mahali pa mbingu. **21** Alimketisha Kristo juu mbali na utawala, mamlaka, nguvu, enzi, na kila jina litajwalo. Alimketisha Yesu si tu kwa wakati huu lakini kwa wakati ujao pia. (aiōn g165) **22** Mungu amevitiisha vitu vyote chini ya miguu ya Kristo. Amemfanya ye ye kichwa juu ya vitu vyote katika kanisa. **23** Ni kanisa kwamba ndilo mwili wake, ukamilifu wake ambaye hujaza vitu vyote katika njia zote.

2 Kama vile mlivyo kuwa mmekufa katika makosa na dhambi zenu. **2** Ilikuwa katika haya kwamba kwanza mlienenda kulingana na nyakati za ulimwengu huu. Mlikuwa mkiendena kwa kufuata mtawala wa mamlaka ya anga. Hii ndiyo roho yake yule afanyaye kazi katika wana wa kuasi. (aiōn g165) **3** Sisi wote hapo mwanzo tulikuwa mionganoni mwa hawa wasioamini. Tulikuwa tukitenda kwa namna ya tamaa mbaya za miili yetu. Tulikuwa tukifanya mapenzi ya mwili na ufahamu wetu. Tulikuwa kwa asili wana wa ghadhabu kama wengine. **4** Lakini Mungu ni mwingu wa rehema kwa sababu ya pendo lake kubwa alilotupenda sisi. **5** Wakati tulipokuwa wafu katika makosa yetu, alituleta pamoja katika maisha mapya ndani ya Kristo. Ni kwa neema kwamba mmeokolewa. **6** Mungu alitufufua pamoja na kutufanya kukaa pamoja katika mahali pa mbingu ndani ya Kristo Yesu. **7** Alifanya hivi ili katika nyakati zijazo aweze kutounesha utajiri mkuu wa neema yake. Hutuonesha sisi hili kwa njia ya wema wake ndani ya Kristo Yesu. (aiōn g165) **8** Kwa neema mmeokolewa kwa njia ya imani. Na hii haikutoka kwetu. Ni zawadi ya Mungu. **9** Haitokani na matendo. Matokeo yake, asiwepo mmoja wapo wa kujisifu. **10** Kwa sababu sisi tu kazi ya Mungu, tumeumbwa katika Kristo Yesu kutenda matendo mema. Ni matendo haya ambayo Mungu aliyapanga tangu zamani za kale kwa ajili yetu, ili tutembee

katika hayo. **11** Kwa hiyo kumbukeni kwamba hapo na ahadi ya Kristo Yesu kupertia injili. **7** Na kwa zamani mlikuwa watu wa Mataifa kwa jinsi ya mwili. hili nimefanyika mtumishi kwa zawadi ya neema Mnaitwa "msio na tohara" kwa kile kinachoitwa tohara ya Mungu iliyotolewa kwangu kupertia utendaji wa ya mwili inayofanywa kwa mikono ya binadamu. nguvu yake. **8** Mungu alitoa zawadi hii kwangu, **12** Kwa wakati huo mlikuwa mmetengwa na Kristo. japo kuwa mimi ni mtu mdogo wa wote katika wale Mlikuwa wageni kwa watu wa Israel. Mlikuwa wageni waliotengwa kwa ajili ya Mungu. Zawadi hii ni kwamba kwa agano la ahadi. Hamkuwa na uhakika wa wakati inanipasa kuwatangazia mataifa injili yenyе utajiri ujao. Mlikuwa bila Mungu katika ulimwengiu. **13** Lakini usiochunguzika wa Kristo. **9** inanipasa kuwaangazia sasa katika Kristo Yesu ninyi ambao hapo mwanzo watu wote juu ya nini ni mpango wa Mungu wa mlikuwa mbali na Mungu mmeletwa karibu na Mungu siri. Huu ni mpango ambao ulikuwa umefichwa kwa kwa damu ya Kristo. **14** Kwa maana yeye ndiye miaka mingi iliyopita, na Mungu ambaye aliviumba amani yetu. Alifanya wawili kuwa mmoja. Kwa mwili vitu vyote. (aiōn g165) **10** Hii ilikuwa kwamba, kupertia wake aliuharibu ukuta wa utengano ambao ulikuwa Kanisa, watawala na mamlaka katika sehemu za umetutenganisha, huo uadui. **15** Kwamba alikomesha mbingu wapate kujua pande nydingi za asili ya hekima sheria ya amri na kanuni ili kwamba aumbe mtu ya Mungu. **11** Haya yangetokea kupertia mpango wa mmoja mpya ndani yake. Akafanya amani. **16** Alifanya millele ambao aliukamilisha ndani ya Kristo Yesu hivi ili kuwapatanisha makundi mawili ya watu kuwa Bwana wetu. (aiōn g165) **12** Kwa kuwa katika Kristo mwili mmoja kwa Mungu kupertia msalaba. Kwa njia ya tuna ujasiri na uwezo wa kuingia kwa ujasiri kwa msalaba alifisha uadui. **17** Yesu alikuja na kutangaza sababu ya imani yetu kwake. **13** Kwa hiyo nawaomba amani kwenu ninyi mliokuwa mbali na amani kwao msikate tamaa kwasababu ya mateso yangu kwa wale waliokuwa karibu. **18** Kwa maana kwa njia ya ajili yenu. Haya ni utukufu wenu. **14** Kwa sababu Yesu sisi wote wawili tuna nafasi kwa yule Roho hii napiga magoti kwa Baba. **15** ambaye kwa yeche mmoja kuingia kwa Baba. **19** Hivyo basi, ninyi watu kila familia mbinguni na juu ya nchi imeitwa jina. **16** wa mataifa si wasafiri na wageni tena. Bali ni wenyeji Ninaomba kwamba apate kuwanemesha, kutokana pamoja na wale waliotengwa kwa ajili ya Mungu na na utajiri wa utukufu wake, awafanye imara kwa wajumbe katika nyumba ya Mungu. **20** Mmejengwa nguvu kupertia Roho wake, ambaye yu ndani yenu. **17** juu ya msingi wa mitume na manabii. Kristo Yesu Ninaomba kwamba Kristo aishi ndani ya miyo yenu mwenyewe alikuwa jiwe kuu la pembedi. **21** Katika kupertia imani. **18** Ninaomba kwamba muwe na shina yeye jengo lote limeungamanishwa pamoja na kukua na msingi wa upendo wake. Muwe katika pendo lake kama hekalu ndani ya Bwana. **22** Ni ndani yake ninyi ili muweze kuelewa, pamoja na wote waaminio, jinsi nanyi mnajengwa pamoja kama mahali pa kuishi pa upana, na urefu na kimo na kina cha upendo wa Mungu katika Roho.

3 Kwa sababu ya hii mimi, Paulo, ni mfungwa wa

Yesu Kristo kwa ajili yenu Mataifa. **2** Na amini ya kwamba mmesikia juu ya kazi ya neema ya Mungu aliyo nipa kwa ajili yenu. **3** Nawaandikieni kutokana na jinsi ufunuo ulivyo funuliwa kwangu. Huu ni ukweli uliofichika ambao niliandika kwa kifupi kwenye barua nyingine. **4** Usomapo kuhusu haya, utaweza kutambua busara yangu katika ukweli huu uliofichika kuhusu Kristo. **5** Kwa vizazi vingine ukweli huu haukufanya utambulike kwa wana wa watu. Ila kwa sasa umewekwa wazi kwa Roho kwa Mitume walioitengwa na Manabii. **6** Ukweli huu uliofichika ni kwamba watu wa Mataifa ni washiriki wenzetu na wajumbe wenzetu wa mwili. Niwashiriki pamoja

na msingi wa upendo wake. Muwe katika pendo lake na utajiri wa utukufu wake, awafanye imara kwa Kristo. **19** Ninaomba Kwamba mjue ukuu wa upendo wa Kristo, ambao unazidi ufahamu. Mfanye haya ili mjazwe na ukamili fuote wa Mungu. **20** Na sasa kwake yeye aezayez kufanya kila jambo, zaidi ya yote tuyombayo au tuyawazayo, kupertia nguvu yake itendayo kazi ndani yetu, **21** kwake yeye kuwe utukufu ndani ya kanisa na katika Kristo Yesu kwa vizazi vyote milele. Amina. (aiōn g165)

4 Kwa hiyo, kama mfungwa kwa ajili ya Bwana, nawasih i tembee sawasawa na wito ambao Mungu aliwaita. **2** Muishi kwa unyenyekevu mkuu na upole na uvumilivu. Mkichukuliana katika upendo. **3** Fanyeni bidii kuutunza umoja wa Roho katika kifungo cha amani. **4** Kuna mwili mmoja na Roho moja, kama ambavyo pia mlikuwa mmeitwa katika uhakika wa

taraja moja la wito wenu. 5 Na kuna Bwana mmoja, hiyo, weka mbali udanganyifu. "Ongeeni ukweli, kila imani moja, ubatizo mmoja, 6 na Mungu mmoja na mmoja na jirani yake," kwa sababu tu washirika kwa Baba wa wote. Yeye yuko juu ya yote, na katika yote kila mmoja kwa mwenzake. 26 Mwe na hasira, lakini na ndani ya yote. 7 Kwa kila mmoja wetu amepewa msitende dhambi." Jua lisizame mkiwa katika hasira kipawa kulingana na kipimo cha kipawa cha Kristo. 8 zenu. 27 Msimpe Ibilisi nafasi. 28 Yeyote aibaye Ni kama maandiko yasemavyo: "Alipopaa juu sana, lazima asiibe tena. Badala yake ni lazima afanye aliongoza mateka katika utumwa. Akatoa vipawa kazi. Afanye kazi yenyen manufaa kwa mikono yake, kwa watu." 9 Ni nini maana ya, "Alipaa," isipokuwa ili kwamba aweze kumhudumia mtu aliye na hitaji. 29 kwamba alishuka pia pande za chini za dunia? 10 Kauli mbaya isitoke kinywani mwenu. Badala yake, Yeye ambaye alishuka ni mtu yuleyule ambae pia maneno lazima yatoke katika vinywa vyenu yafaayo alipaa mbali juu ya mbingu zote. Alifanya hivi ili uwepo kwa mahitaji, kuwapa faida wale wanaosikiliza. 30 wake uwe katika vitu vyote. 11 Kristo alitoa vipawa Na msimhuzunishe Roho Mtakatifu wa Mungu. Ni kama hivi: mitume, manabii, wainjilisti, wachungaji, na kwa Yeye kwamba mmewekewa muhuri kwa ajili ya waalimu. 12 Alifanya hivi kuwawezesha waumini kwa siku ya ukombozi. 31 Lazima muweke mbali uchungu ajili ya kazi ya huduma, kwa ajili ya kujengwa mwili wa wote, ghadhabu, hasira, ugomvi, na matusi, pamoja Kristo. 13 Anafanya hivi hadi sisi sote tufikie umoja na kila aina ya uovu. Iweni wema ninyi kwa ninyi. 32 wa imani na maarifa ya mwana wa Mungu. Anafanya Mwe na huruma. Msameheane ninyi kwa ninyi, kama hivi hadi tuweze kukomaa kama wale waliofikia kimo vile Mungu katika Kristo aliviyowasamehe ninyi. kamili cha Kristo. 14 Hii ni ili kwamba tusiwe tena kama watoto, tusirushwerushwe huku na huko. Ili kwamba tusichukuliwe na kila aina ya upepo wa fundisho, kwa hila za watu katika ujanja wa udanganyifu uliopotoka. 15 Badala yake, tutaongea ukweli katika upendo na kukua zaidi katika njia zote ndani yake ambaye ndiye kichwa, Kristo. 16 Kristo ameunganisha, kwa pamoja, mwili wote wa waumini. Umeungamanishwa pamoja na kila kiungo ili kwamba mwili wote ukue na kujijenga wenyewe katika upendo. 17 Kwa hiyo, nasema hili, na nawasihi katika Bwana: Msitembee tena kama watu wa mataifa wanavyotembea katika ubatili wa akili zao. 18 Wametiwa giza katika mawazo yao. Wamefukuzwa kutoka katika uzima wa Mungu kwa ujinga ulio ndani yao kwa sababu ya ugumu wa miyo yao. 19 Hawajisikii aibu. Wamejikabidhi wenyewe kwa ujisadi katika matendo machafu, katika kila aina ya uchoyo. 20 Lakini, hivi sivyo mlivyojifunza kuhusu Kristo. 21 Nadhani kwamba mmesikia kuhusu yeye. Nadhani kwamba mmekuwa mkifundishwa katika yeye, kama tu ukweli uliyo ndani ya Yesu. 22 Lazima mvue mambo yote yanayoendana na mwenendo wenu wa zamani, utu wa zamani. Ni utu wa zamani unaooza kwa sababu ya tamaa za udanganyifu. 23 Vueni utu wenu wa zamani ili kwamba mfanyewe upya katika roho ya akili zenu. 24 Fanyeni hivi ili muweze kuvaanu mpya, unaoendana na Mungu. Umeumbwa katika haki na utakatifu wa kweli. 25 Kwa

5 Kwa hiyo muwe watu wa kumfuata Mungu, kama watoto wake wapendwao. 2 Mtembee katika pendo, vilevile kama Kristo aliyotupenda sisi, alijitoa mwenyewe kwa ajili yetu. Yeye alikuwa sadaka na dhabihu, kuwa harufu nzuri ya kumfurahisha Mungu. 3 Zinaa au uchafu wowote na tamaa mbaya lazima visitajwe kati yenu, kama inavyotakiwa kwa waaminio, 4 wala machukizo yasitajwe, mazungumzo ya kipumbavu, au mizaha ya udhalilishaji, ambayo siyo sawa, badala yake iwepo shukrani. 5 Mnaweza kuwa na uhakika ya kwamba kuna zinaa, uchafu, wala atamaniye, huyo nimwabudu sanamu, hana urithi wowote katika ufalme wa Kristo na Mungu. 6 Mtu yote asikudanganye kwa maneno matupu, kwa sababu ya mambo haya hasira ya Mungu inakuja juu ya wana wasiotii. 7 Hivyo usishiriki pamoja nao. 8 Kwa kuwa ninyi mwanzo mlikuwa giza, lakini sasa mmekuwa nuru katika Bwana. Hivyo tembeeni kama watoto wa nuru. 9 Kwa kuwa matunda ya nuru yanajumuisha uzuri wote, haki na ukweli. 10 Tafuta kile kinacho furahisha kwa Bwana. 11 Usiwepo ushiriki katika kazi za giza zisizo na matunda, badala yake ziweke wazi. 12 Kwa sababu mambo yanayofanya na wao sirini ni aibu sana hata kuyaelezea. 13 Mambo yote, yanapofichuliwa na nuru, huwa wazi, 14 kwa kuwa Kila kitu kilichofichuliwa kinakuwa nuruni. Hivyo husema hivi, "Amka, wewe uliyelala, na inuka kutokwa wafu na Kristo atang'aa juu yako." 15 Hivyo iweni

makini jinsi mtembeavyo, siyo kama watu wasio muwe watiifu kwao kama vile mnavyomtii Kristo. 6 Utii werevu bali kama werevu. 16 Ukomboeni muda kwa wenu usiwe tu pale mabwana zenu wanapowatazama kuwa siku ni za uovu. 17 Msiwe wajinga, badala ili kuwafurahisha. Badala yake, iweni watiifu kama yake, fahamuni nini mapenzi ya Bwana. 18 Msilewe watumwa wa Kristo. Fanyeni Mapenzi ya Mungu kwa mvinyo, huongoza kwenye uharibifu, badala kutoka miyoni mwenu, 7 watumikieni kwa miyo yake mjazwe na Roho Mtakatifu. 19 Zungumzeni yenu yote, kwa kuwa mnamtumikia Bwana na wala si na kila mmoja wenu kwa zaburi, na sifa, na nyimbo wanadamu, 8 mmapaswa kujua kwamba katika kila za rohoni. Imbeni na sifuni kwa moyo kwa Bwana. tendo jema mtu analofanya, atapokea zawadi kutoka 20 Daima toa shukrani kwa mambo yote katika jina kwa Bwana, ikiwa ni mtumwa au mtu huru. 9 Na la Kristo Yesu Bwana wetu kwa Mungu Baba. 21 ninyi mabwana fanyeni vivyo hivyo kwa watumwa Jitoeni wenywewe kila mmoja kwa mwingine kwa wenu. Msiwatishe mkijua kwamba ye ye aliye Bwana heshima ya Kristo. 22 Wake, jitoeni kwa waume zenu, wa wote ni yule aliye mbinguni. Mkijua kuwa hakuna kama kwa Bwana. 23 Kwa sababu mume ni kichwa upendeleo ndani yake. 10 Hatimaye, iweni na nguvu cha mke, kama Kristo alivyopenda kanisa. Ni katika Bwana na katika uwezo wa nguvu zake. mwokozi wa mwili. 24 Lakini kama kanisa liliyo chini 11 Vaeni silaha zote za Mungu, ili kwamba mpate ya Kristo, vilevile wake lazima wafanye hivyo kwa waume zao katika kila jambo. 25 Waume, wapendeni wake zenu kama vile Kristo alivyolipenda kanisa na akajitoa mwenywewe kwa ajili yake. 26 Alifanya hivyo ili liwe takatifu. Alilitakasa kwa kuliosha na maji katika neno. 27 Alifanya hivi ili kwamba aweze kuijwasilishia mwenywewe kanisa tukufu, pasipo na doa wala waa au kitu kifananacho na haya, badala yake ni takatifu lisilo na kosa. 28 Kwa njia ile ile, waume wanatakiwa kuwapenda wake zao kama miili yao. 29 Kwa sisi ni washiriki wa mmoja anayechukia mwili wake. Badala Katika kila hali mkichukua ngao ya imani, ambayo yake, huurutubisha na kuupenda, kama Kristo pia itakuwezesha kuizima mishale ya yule mwovu. 30 Kwa kuwa sisi ni washiriki "Kwa sababu hii mwanaume ni neno la Mungu. 18 pamoja na maombi na dua. atamwacha baba yake na mama yake na ataungana Kristo na kanisa. 33 Walakini, kila mmoja wenu lazima ampende mke wake kama mwenywewe, na mke lazima amheshimu mumewewe.

6 Watoto watiini wazazi wenu katika Bwana, kwa maana hii ni haki. 2 "Mheshimu baba yako na mama yako" (Maana hii ndiyo amri ya kwanza yenye ahadi), 3 "ili iwe heri kwenu na muweze kuishi maisha mrefu juu ya nchi." 4 Na ninyi akina baba, msiwakwaze watoto na kuwasababishia hasira, badala yake, waleeni katika maonyo na maagizo ya Bwana. 5 Enyi watumwa, iweni watiifu kwa mabwana zenu wa hapa duniani kwa heshima kubwa na kutetemeka kwa hofu itokayo miyoni mwenu.

12 kwa kuwa kusimama kinyume na hila za shetani. 13 Kwa hiyo, vaeni silaha zote za Mungu, ili mpate kusimama imara dhidi ya uovu katika kipindi hiki kiovu. Baada ya kumaliza kila kitu, mtasimama imara. 14 Hatimaye simameni imara. Fanyeni hivi baada ya kuwa mmefunga mkanda katika kweli na Ombeni kwa Roho kila wakati. Kwa mtazamo huu na mke wake, na hao wawili watakuwa mwili mmoja". iweni waangalifu kila wakati kwa uvumilivu wote na 32 huu ulikuwa umefichika. Lakini ninasema kuhusu Kristo na kanisa. 33 Walakini, kila mmoja wenu lazima maombi kwa ajili ya waamini wote. 19 Ombeni kwa ampende mke wake kama mwenywewe, na mke lazima ajili yangu, ili nipewe ujumbe ninapofungua mdomo wangu. Ombeni kwamba nieleweshe kwa ujasiri kweli iliyofichika ihusuyo injili. 20 Ni kwa ajili ya injili mimi ni balozi niliyefungwa minyororo, ili kwamba ndani mwao niseme kwa ujasiri kama ninavyowiwa kusema. 21 Lakini ninyi pia mjue mambo yangu na jinsi ninavyoendelea, Tikiko ndugu yangu kipenzi na mtumishi mwaminifu katika Bwana, atawajulisha kila kitu. 22 Nimemtuma kwenu kwa kusudi hili maalumu, ili kwamba mjue mambo kuhusu sisi, aweze kuwafariji miyo yenu. 23 Amani na iwe kwa ndugu, na upendo pamoja na imani kutoka kwa Mungu baba na Bwana Yesu Kristo. 24 Neema na iwe pamoja na wote

wanampenda Bwana Yesu Kristo kwa pendo lile lisilo
kufa.

Wafilipi

1 Paulo na Timotheo, watumishi wa Kristo Yesu, Kwa wale walitengwa katika Kristo wanaoishi Filipi, pamoja na waangalizi na mashemasi. **2** Neema na iwe kwenu na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na Bwana wetu Yesu Kristo. **3** Namshukuru Mungu wangu kila ninapowakumbuka ninyi nyote. **4** Mara zote katika kila ombi langu kwa ajili yenu ninyi nyote, huwa na furahi ninapowaombea. **5** Nina shukrani nygingi kwa sababu ya ushirika wenu katika injili tangu siku ya kwanza mpaka leo. **6** Nina hakika kuwa yeeye aliyeanzisha kazi njema ndani yenu ataendelea kuikamilisha mpaka siku ya Bwana Yesu Kristo. **7** Ni sawa kwangu kujisikia hivi juu yenu ninyi nyote kwa sababu nimewaweka moyoni wangu. Maana ninyi mmekuwa washirika wenza katika neema katika kifungo changu na katika utetezi na uthibitishaji wangu wa injili. **8** Mungu ni shahidi wangu, jinsi nilivyo na shauku juu ya yenu nyote katika undani wa pendo la Kristo Yesu. **9** Na ninaomba kwamba: upendo wenu uongezeka zaidi na zaidi katika maarifa na ufahamu wote. **10** Ninaomba kwa ajili ya hili ili muwe na uwezo wa kupima na kuchagua mambo yaliyo bora sana. Pia ninawaombea ili muwe safi pasipokuwa na hatia yoyote katika siku ya Kristo. **11** Na pia ili mjazwe na tunda la haki lipatikanalo katika Yesu Kristo, kwa utukufu na sifa ya Mungu. **12** Sasa ndugu zangu, nataka mjue kuwa, mambo yaliyotokea kwangu yameifanya injili iendeele sana. **13** Ndiyo maana vifungo vyangu katika Kristo, vimejulikana kwa walini wa ikulu yote na kwa kila mtu pia. **14** Na ndugu wengi katika Bwana, kwa sababu ya vifungo vyangu, wameshawishika na kuthubutu kulihubiri Neno pasipo hofu. **15** Baadhi kweli hata humtangaza Kristo kwa fitina na ugomvi, na pia wengine kwa nia njema. **16** Wale wanaomtangaza Kristo kwa upendo wanajua kuwa nimewekwa hapa kwa ajili ya utetezi wa injili. **17** Bali wengine wanamtangaza Kristo kwa ubinafsi na nia mbaya. Hudhani kuwa wanasantabisha matatizo kwangu katika minyororo yangu. **18** Kwa hiyo? Sijali, aidha nija ikiwa ni kwa hila au kwa kweli, Kristo anatangazwa, na katika hili ninafurahia! Ndiyo, nitafurahia. **19** kwa kuwa ninajua ya kuwa hili italeta kufunguliwa kwangu. Jambo hili litatokea kwa sababu ya maombi yenu na kwa msaada wa Roho wa Yesu

Kristo. **20** Kulingana na matarajio yangu ya uhakika na kweli ni kwamba, sitaona aibu. Badala yake, kwa ujasiri wote, kama ambavyo siku zote na sasa, natarajia kuwa Kristo atainuliwa katika mwili wangu, ikiwi katika uzima au katika kifo. **21** Kwa maana kwangu mimi, kuishi ni Kristo na kufa ni faida. **22** Lakini, kama kuishi katika mwili huzaa tunda katika kazi yangu, kwa hiyo sijui ni lipi la kuchagua. **23** Maana ninasukumwa sana na mawazo haya mawili. Nina hamu ya kuuacha mwili na kuwa pamoja na Kristo, kitu ambacho ni cha thamani sana sana. **24** Ingawa, kubaki katika mwili huu ni jambo la muhimu sana kwa ajili yenu. **25** Kwa kuwa nina uhakika juu ya hili, ninajua nitabaki na kuendelea kuwa pamoja nanyi nyote, kwa ajili ya maendeleo na furaha ya imani yenu. **26** Na hii italeta furaha yenu kubwa katika Kristo Yesu, kwasababu yangu itaongezeka, kwa sababu ya uwepo wangu tena pamoja nanyi. **27** Mnatakiwa kuishi maisha yenu katika mwenendo mzuri uipasayo injili ya Kristo. fanyeni hiyo ili nikija kuwaona au nisipokuja, nisikie kuwa mmesimama imara katika roho moja. natamani kusikia kuwa mna roho moja, mkiishindania imani ya injili kwa pamoja. **28** na msitishwe na kitu chochote kinachofanywa na maadui zenu. Hii kwao ni ishara ya uharibifu. Bali kwenu ni ishara ya wokovu kutoka kwa Mungu. **29** kwa maana ninyi mmepewaa kwa ajili ya Kristo, si kumwamini tu, bali na kuteswa pia katika Yeye. **30** kwa maana mna mgogoro uleule kama mliouuna kwangu na mnasikia kwamba ninao hata sasa.

2 Ikiwa kuna kutiwa moyo katika Kristo. Ikiwa kuna faraja kutoka katika pendo lake. Ikiwa kuna ushirika wa Roho. Ikiwa kuna rehema na huruma. **2** Ikamilisheni furaha yangu kwa kunia mamoja mkiwa na upendo mmoja, mkiwa wamoja katika roho, na kuwa na kusudi moja. **3** Msifanye kwa ubinafsi na majivuno. Isipokuwa kwa unyenyekevu mkiwaona wengine kuwa bora zaidi yenu. **4** Kila mmoja wenu asiangalie tu mahitaji yake binafsi, bali pia ajali mahitaji ya wengine. **5** Muwe na nia kama aliyonayo Kristo Yesu. **6** Ingawaje yeeye ni sawa na Mungu. Lakini hakujali kuwa sawa na Mungu ni kitu cha kushikamana nacho. **7** Badala yake, alijishusha mwenyewe. Alichukua umbo la mtumishi. Akajitokeza katika mfano wa wanadamu. Alionekana mwanadamu. **8** Yeye alijinyeyekeza na kuwa mtii

hadi kifo, kifo cha msalaba. 9 Hivyo basi Mungu yangu, ili kwamba nisiwe na huzuni juu ya huzuni. 28 alimtukaza sana. Alimpa jina kuu lipitalo kila jina. 10 Kwa hiyo ninamrejesha kweny haraka iwezekanavyo, Alifanya hivyo ili kwamba katika jina la Yesu kila goti sharti liiname. Magoti ya walio mbinguni na walio juu ya ardhi na chini ya ardhi. 11 Na alifanya hivyo ili kwamba kila ulimi sharti ukiri kwamba Yesu kristo ni Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba. 12 Kwa hiyo ilikuwa kwa ajili ya kazi ya Kristo kwamba alikaribia basi, wapendwa wangu kama mnavyotii siku zote, kufa. Alichatarisha maisha yake ili kuniokoa mimi na Si tu katika uwepo wangu lakini sasa ni zaidi sana hata pasipo uwepo wangu, uwajibikeni wokovu wenu wenye kwa hofu na kutetemeka. 13 Kwa kuwa ni Mungu anayetenda kazi ndani yenu ili kuwawezesha kunia na kutenda mambo yale yampendezayo yeye. 14 Fanyeni mambo yote bila malalamiko na mabishano. 15 Fanyeni hivyo ili kwamba msilaumike na kuwa watoto wa Mungu waaminifu wasiyo na lawama. Fanyeni hivyo ili kwamba muwe nuru ya dunia, katika kizazi cha uasi na uovu. 16 Shikani sana neno la uzima ili kwamba niwe na sababu ya kutukaza siku ya Kristo. Kisha nitafahamu kwamba sikupiga mbio bure wala sikutaabika bure. 17 Lakini hata kama ninamiminwa kama sadaka juu ya dhabitdu na huduma ya imani yenu, ninafurahi, na ninafurahi pamoja nanyi nyote. 18 Vilevile na ninyi pia mnafurahi, na mnafurahi pamoja nami. 19 Lakini natumaini katika Bwana Yesu kumtuma Timotheo kwenu hivi karibuni, ili kwamba niweze kutiwa moyo nitakapojuu mambo yenu. 20 Kwa kuwa sina mwinge aliye na mtazamo kama wake, mwenye nia ya kweli kwa ajili yenu. 21 Wengine wote ambao ningewatumia kwenu wanatafuta mambo yao binafsi tu, na siyo mambo ya Yesu Kristo. 22 Lakini mnaijua thamani yake, kwa sababu kama mtoto anavyomhudumia baba yake, ndivyo alivyotumika pamoja nami katika injili. 23 Kwa hiyo ninatumaini kumtuma haraka pindi tu nitakopofahamu nini kitatokea kwangu. 24 Lakini nina hakika katika Bwana kwamba mimi mwenyewe pia nitakuja hivi karibuni. 25 Lakini nafikiri ni muhimu kumrejesha kwenu Epafradito. Yeye ni ndugu yangu na mtenda kazi mwenzangu na askari mwenzangu, mjumbe na mtumishi wenu kwa ajili ya mahitaji yangu. 26 Kwa sababu alikuwa na hofu na alitamani kuwa pamoja nanyi nyote, kwa kuwa mlisikia kwamba alikuwa mgonjwa. 27 Maana hakika alikuwa mgonjwa sana kiasi cha kufa. Lakini Mungu alimhurumia, na wema huo haukuwa juu yake tu, lakini pia ulikuwa juu

ili kwamba mtakapomwona tena mpate kufurahi zote. Waheshimuni watu kama yeye. 28 Kwa kuwa Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba. 29 Kwa hiyo ilikuwa kwa ajili ya kazi ya Kristo kwamba alikaribia basi, wapendwa wangu kama mnavyotii siku zote, kufa. Alichatarisha maisha yake ili kuniokoa mimi na Si tu katika uwepo wangu lakini sasa ni zaidi sana hata pasipo uwepo wangu, uwajibikeni wokovu wenu kunihudumia mimi kwa mko mbali nami.

3 Hatimaye, ndugu zangu furahini katika Bwana. Sioni usumbufo kuwaandikia tena maneno yaleyale. Haya mambo yatawapa usalama. 2 Jihadharini na mbwa. Jihadharini na watenda kazi wabaya. Jihadharini na wale wajikatao miili yao. 3 Kwa kuwa sisi ndiyo tohara. Sisi ndiyo huwa tumwabudu Mungu kwa msaada wa Roho. Tujivuniao katika Kristo Yesu, na ambao hatuna ujasiri katika mwili. 4 Hata hivyo, kama kungekuwa na mtu wa kuutumainia mwili huu, mimi ningeweza kufanya hivyo zaidi. 5 Kwani nilitahiriwa siku ya nane, nilizaliwa katika kabilia la Waisraeli. Ni wa kabilia la Benjamini. Ni Mwebrania wa waebrani. Katika kuitimiza haki ya sheria ya Musa, nilikuwa, Farisayo. 6 Kwa juhudi zangu nililitesa Kanisa. Kwa tutii haki ya sheria, sikuwa na lawama kisheria. 7 Lakini katika mambo yote niliyoyaona kuwa ya faida kwangu mimi, niliyahesabu kama takataka kwa sababu ya kumfahamu Kristo. 8 Kwa kweli, nayahesabu mambo yote kuwa hasara kutohana ubora wa kumjua wa Kristo Yesu Bwana wangu. Kwa ajili yake nimeaacha mambo yote, nayahesabu kama takataka ili nimpati Kristo 9 na nionekane ndani yake. Sina haki yangu binafisi kutoka katika sheria, bali ninayo haki ile ipatikanayo kwa imani katika Kristo, itokayo kwa Mungu, yenye msingi katika imani. 10 Sasa nataka kumfahamu yeye na nguvu ya ufufuo wake na ushirika wa mateso yake. Nataka kubadilishwa na Kristo katika mfano wa kifo chake, 11 angalau niweze kuwa na matumaini katika ufufuo wa wafu. 12 Siyo kweli kwamba tayari nimeishayapata mambo hayo, au kwamba nimekuwa mkamilifu katika hayo. Bali najitahidi ili niweze kupata kile kupata kile nilichopatikana na Kristo Yesu. 13 Ndugu zangu, sidhani kwamba nimekwisha kupata mambo haya. Bali nafanya jambo moja: nasahau ya nyuma nayatazamia ya mbele. 14 Najitahidi kufikia

lengo kusudi ili nipate tuzo ya juu ya wito wa Mungu mlitamani kunijali kwa mahitaji yangu japo hamkupata katika Kristo Yesu. **15** Sote tulio ukulia wokovu, fursa ya kunisaidia. **11** Sisemi hivyo ili kujipatia tunapaswa kuwaza namna hii. Na ikiwa mwingine kitu kwa ajili ya mahitaji yangu. Kwani nimejifunza atafikiri kwa namna iliyotofauti kuhusu jambo lo lote, kuridhika katika hali zote. **12** Nafahamu kuishi katika Mungu pia atalifunua hiilo kwenu. **16** Hata hivyo, hali ya kupungukiwa na pia katika hali ya kuwa na hatua ifikia na tuenende katika mtindo huo. **17** Ndugu vingi. Katika mazingira yote haya mimi nimejifunza zangu, niigeni mimi. Waangalieni kwa makini wale siri ya namna ya kula wakati wa shibe na jinsi ya wanaoenenda kwa mfano ulio wa jinsi yetu. **18** Wengi kula wakati wa njaa, yaani vingi na kuwa mhihtaji. wanaoishi niwale ambaو mara nyinyi nimewaambieni, **13** Ninaweza kufanya haya kwa kuwezeshwa na na sasa nawaambia kwa machozi -wengi wanaishi Yeye anitiaye nguvu. **14** Hata hivyo, mlifanya vyema kama maadui wa msalaba wa Kristo. **19** Mwisho kushiriki nami katika dhiki zangu. **15** Ninyi wafilipi wao ni uharibifu. Kwa kuwa Mungu wao ni tumbo, mnafahamu kwamba mwanzo wa injili nilipoondoka na kiburi chao kiko katika aibu yao. Wanafikiria Makedonia, hakuna Kanisa lililoniwezesha katika mambo ya kidunia. **20** Bali uraia wetu uko mbinguni, mambo yanayohusu utoaji na kupokea isipokuwa ambako tunamtaraja mwokozi wetu Yesu Kristo. ninyi pekee yenu. **16** Hata nilipokuwa Thesaslonika, **21** Atabadilisha miili yetu dhaifu kuwa kama mwili ninyi mlinitumia msaada zaidi ya mara moja kwa ajili wake wa utukufu; kwa uweza ule ule unaomwezesha ya mahitaji yangu. **17** Simaanishi kwamba natafuta msaada. Bali nasema ili mpate matunda yaletayo faida kwenu. **18** Nimepokea vitu vyote, na sasa nimejazwa na vitu vingi. Nimepokea vitu vyenu kutoka kwa Epafradito. Ni vitu vizuri vyenye kunukia mithiri ya manukato, vyenye kukubalika ambavyo vyote ni sadaka inayopendeza Mungu. **19** Kwa ajili hiyo, Mungu wangu atawajazeni mahitaji yenu kwa utajiri wa utukufu wake katika Yesu Kristo. **20** Sasa kwa Mungu na Baba yetu uwe utukufu milele na milele. Amina. (aiōn g165) **21** Salamu zangu zimfikie kila muumini katika Kristo Yesu. Wapendwa nilio nao hapa wanawasalimieni. **22** Pia waumini wote hapa wanawasalimieni, hususani wale wa familia ya Kaisari. **23** Na sasa neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe na roho zenu.

4 Kwa hiyo wapendwa wangu, ambaو nawatamani, ambaو ni furaha na taji yangu. Simameni imara katika Bwana, enyi rafiki wapendwa. **2** Ninakusihi wewe Eudia, pia ninakusihi wewe Sintike, mrejeshe mahusiano ya amani kati yenu, kwa sababu ninyi, nyote wawili mliungana na Bwana. **3** Kwa kweli, niwashi pia ninyi watenda kazi wenzangu, muwasaidie hawa wanawake kwa kuwa walitumika pamoja na mimi katika kueneza injili ya Bwana tukiwa na Kelementi pamoja na watumishi wengine wa Bwana, ambaو majina yao yameandikwa katika kitabu cha uzima. **4** katika Bwana siku zote. tena nitasema, furahini. **5** Upole wenu na ujulikane kwa watu wote. Bwana yuko karibu. **6** Msijisumbue kwa jambo lolote. Badala yake, fanyeni mambo yenu yote kwa njia ya kusali, kuomba na kushukuru. Na mahitaji yenu yajulikane kwa Mungu. **7** Basi amani ya Bwana iliyokuu kuliiko ufahamu wote, italinda miyo na mawazo yenu kwa msaad Kristo Yesu. **8** Hatimaye, ndugu zangu; yatakafarini sana mambo yote yenye ukweli, heshima, haki, usafi, upendo, na yale yenye taarifa njema, yenye busara, pamoja na yale yanayohitaji kusifiwa. **9** Yatekelezeni mambo yale mlionifunza, mliyopokea mliyoyasikia na yale mliyoyaona kwangu naye Baba yetu wa amani atakuwa nanyi. **10** Ninayo furaha kubwa sana juu yenu katika Bwana kwa kuwa ninyi mmeonyesha tena nia ya kujihusisha kwenu juu ya mahitaji yangu. Kwa kweli, hapo awali

Wakolosai

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, na Timotheo ndugu yetu, 2 kwa waumini na ndugu waaminifu katika Kristo walioko Kolosai. Neema iwe kwenu, na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu. 3 Tunatoa shukrani kwa Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, na tunawaombea mara kwa mara. 4 Tumesikia imani yenu katika Yesu Kristo na upendo mlionao kwa wale wote walitengwa kwa ajili ya Mungu. 5 Mna upendo huu kwa sababu ya taraja la uhakika lilliohifadhiwa mbinguni kwa ajili yenu. Mlisikia kuhusu taraja hiyo ya uhakika kabla katika neno la kweli, injili, 6 ambayo imekuja kwenu. Injili hii inazaa tunda na inaenea ulimwenguni kote. Imekuwa ikifanya hivi ndani yenu pia tangu siku mlipoisikia na kujifunza kuhusu neema ya Mungu katika kweli. 7 Hii ndiyo injili mliyojifunza kutoka kwa Epafra, mpendwa wetu mtumishi mwenzetu, ambaye ni mtumishi mwaminifu wa Kristo kwa niaba yetu. 8 Epafra ameufanya ujulikane kwetu upendo wenu katika Roho. 9 Kwa sababu ya upendo huu, tangu siku tuliposikia hivi, hatujaacha kuwaombea. Tumekuwa tukiomba kwamba mtajazwa na maarifa ya mapenzi yake katika hekima yote na ufahamu wa kiroho. 10 Tumekuwa tukiomba kwamba mtatembea kwa ustahimilivu wa Bwana katika njia zipendezazo. Tumekuwa tukiomba kwamba mtazaa tunda katika kila tendo jema na kwamba mtakua katika maarifa ya Mungu. 11 Tunaomba mweze kutiwa nguvu katika kila uwezo kulingana na nguvu za utukufu wake katika uvumilivu na ustahimilivu wote. 12 Tunaomba kwamba, kwa furaha, mtatoa shukrani kwa Baba, aliyewafanya ninyi mweze kuwa na sehemu katika urithi wa waumini katika nuru. 13 Ametuokoa kutoka katika utawala wa giza na kutuhamishia katika ufalme wa Mwana wake mpendwa. 14 Katika Mwanae tuna ukombozi, msamaha wa dhambi. 15 Mwana ni mfano wa Mungu asieyonekana. Ni mzaliwa wa kwanza wa uumbaji wote. 16 Kwakuwa kwa yeche vitu vyote viliumbwu, vile vilivyoko mbinguni na vilivyoko duniani, vitu vinavyoonekana na visivyoonekana. ikiwa ni vya enzi au mamlaka au utawala au wenye nguvu, vitu vyote viliumbwu na yeche na kwa ajili yake. 17 Yeche amekuwepo kabla ya vitu vyote, na katika yeche vitu vyote vinashikamana pamoja. 18 Na yeche ndiye kichwa cha mwili yaani kanisa, yeche ni mwanzo na mzaliwa wa kwanza kutoka mionganini mwa wafu, hivyo, ana nafasi ya kwanza mionganini mwa vitu vyote. 19 Kwa kuwa Mungu alipendezwa kwamba utimilifu wake wote uishi ndani yake, 20 na kupatanisha vitu vyote kwake kwa njia ya Mwanawe. Mungu alifanya amani kupitia damu ya msalaba wake. Mungu alipatanisha vitu vyote kwake mwenyewe, ikiwa ni vitu vya duniani au vitu vya mbinguni. 21 Nanyi pia, kwa wakati mmoja mlikuwa wageni kwa Mungu na mlikuwa maadui wake katika akili na matendo maovu. 22 Lakini sasa amewapatanisha ninyi kwa mwili wake kupitia kifo. Alifanya hivi ili kuwaleta ninyi watakatifu, wasio na lawama na bila dosari mbele yake, 23 kama mkiendelea katika imani, mliyoimarishwa na kuwa thabit, pasipo kuondoshwa mbali kutoka kwenye taraja la ujasiri la injili mliyoisikia. Hi ndiyo injili iliyotangazwa kwa kila mtu aliyeumbwa chini ya mbingu. Hii ndiyo injili ambayo kwayo mimi, Paulo, nimekuwa mtumishi. 24 Sasa nafurahia mateso yangu kwa ajili yenu. Nami natimiliza katika mwili wangu kinachopungua kwa mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake, amba ni kanisa. 25 Mimi ni mtumishi wa kanisa hili, sawasawa na wajibu niliopewa kutoka kwa Mungu kwa ajili yenu, kulijaza neno la Mungu. 26 Huu ni ukweli wa siri iliyokuwa imefichwa kwa miaka mingi na kwa vizazi. Lakini sasa imefunuliwa kwa wote waaminio katika Yeye. (aiōn g165) 27 Ni kwa wale amba Mungu alitaka kufuna kulivyo utajiri wa utukufu wa siri ya ukweli huu mionganini mwa Mataifa. Ni kwamba Kristo yumo ndani yenu, ujasiri wa utukufu ujao. 28 Huyu ndiye tunayemtangaza. Tunamwonya kila mtu, na kumfundisha kila mtu kwa hekima yote, ili kwamba tumlete kila mtu mkamilifu katika Kristo. 29 Kwa jili hii, mimi najibidisha na kujitahidi kulingana na nguvu yake ifanyayo kazi ndani yangu katika uweza.

2 Kwa kuwa nataka mfahamu jinsi ambavyo nimekuwa na taabu nyingi kwa ajili yenu, kwa wote walioko Laodikia na kwa wote amba hawajaona uso wangu katika mwili. 2 Nafanya kazi ili kwamba miyo yao iweze kufarijiwa kwa kuletweta pamoja katika upendo na katika utajiri wote wa wingi wa uhakika kamili wa maarifa, katika kujua siri ya kweli ya Mungu, ambaye ni Kristo. 3 Katika Yeye hazina zote za hekima na maarifa zimefichwa. 4 Nasema hivi ili kwamba mtu yeoyote asije akawafanya hila kwa

hotuba yenyewe ushawishi. 5 Na ingawa sipo pamoja na unyenyekevu na mateso ya mwili. Lakini hazina nanyi katika mwili, lakini nipo nanyi katika roho.

Ninafurahi kuona utaratibu wenu mzuri na nguvu ya imani yenu katika Kristo. 6 Kama mlivyompokea Kristo Bwana, tembeeni katika yeye. 7 Mwimirashwe katika yeye, mjengwe katika yeye, mwimirashwe katika imani kama tu mlivyo fundishwa, na kufungwa katika shukrani nydingi. 8 Angalieni ya kwamba mtu ye yeyote asiwanase kwa falsafa na maneno matupu ya udanganyifu kulingana na mapokeo ya wanadamu, kulingana na kanuni za kidunia, na sio kulingana na Kristo. 9 Kwa kuwa katika yeye ukamilifu wote wa Mungu unaishi katika mwili. 10 Nanyi mmejazwa katika yeye. Yeye ni kichwa cha kila uweza na mamlaka. 11 Katika yeye pia miltahiriwa kwa tohara isiyofanywa na wanadamu katika kuondolewa mwili wa nyama, lakini ni katika tohara ya Kristo. 12 Mlizikwa pamoja naye katika ubatizo. Na kwa njia ya imani katika yeye mlifufilwa kwa uweza wa Mungu, aliyemfufua kutoka kwa wafu. 13 Na mlipokuwa mmekufa katika makosa yenu na kutokutahiriwa kwa miili yenu, aliwafanya hai pamoja naye na kutusamehe makosa yetu yote. 14 Alifuta kumbukumbu ya madeni ilioandikwa, na taratibu zilizokuwa kinyume nasi. Aliiondoa yote na kuigongomea msalabani. 15 Aliziondoa nguvu na mamlaka. Aliyaweka wazi na kuyafanya kuwa sherehe ya ushidi kwa njia ya msalaba wake. 16 Kwa hiyo, mtu ye yeyote asiwahukumu ninyi katika kula au katika kunywa, au kuhusu siku ya sikuu au mwezi mpya, au siku za Sabato. 17 Hivi ni vivuli vya mambo yajayo, lakini kiini ni Kristo. 18 Mtu awaye yote asinyang'anywe tuzo yake kwa kutamani unyenyekevu na kwa kuabudu malaika. Mtu wa jinsi hiyo huingia katika mambo aliyoaona na kushawishiwa na mawazo yake ya kimwili. 19 Yeye hakishikilii kichwa. Ni kutoka katika kichwa kwamba mwili wote kupitia viungo vyake na mifupa huungwa na kushikamanishwa kwa pamoja; na hukua kwa ukuaji utolewao na Mungu. 20 Ikiwa mlifikufa pamoja na Kristo kwa tabia za dunia, mbona mnaishi kama mnawajibika kwa dunia: 21 "Msishike, wala kuonja, wala kugusa"? 22 Haya yote yameamuriwa kwa ajili ya uharibifu ujao na matumizi, kutokana na maelekezo na mafundisho ya wanadamu. 23 Sheria hizi zina hekima ya dini zilizotengenezwa kwa ubinafs

na unyenyekevu na mateso ya mwili. Lakini hazina thamani dhidi ya tamaa za mwili.

3 Ikiwa tena Mungu amewafufa pamoja na Kristo, yatafuteni mambo ya juu ambako Kristo anakaa mkono wa kuume wa Mungu. 2 Fikirini kuhusu mambo ya juu, sio kuhusu mambo ya duniani. 3 Kwa kuwa mmekufa, na maisha yenu yamefichwa pamoja na Kristo katika Mungu. 4 Wakati Kristo atakapoonekana, ambaye ni maisha yenu, ndipo nanyi pia mtaonekana naye katika utukufu. 5 Kwa hiyo yafisheni mambo yaliyo katika nchi yaani, zinaa, uchafu, shauku mbaya, nia mbaya, na tamaa, ambayo ni ibada ya sanamu. 6 Ni kwa ajili ya mambo haya ghadhabu ya Mungu inakuja juu ya wana wasio tii. 7 Ni kwa ajili ya mambo haya ninyi pia mlitembea kwayo mlipoishi kati yao. 8 Lakini sasa ni lazima myaondoe mambo haya yote. Yaani, ghadhabu, hasira, nia mbaya, matusi, na maneno machafu yatokayo vinywani mwenu. 9 Msidanganyane ninyi kwa ninyi, kwa kuwa mmeuvua utu wenu wa kale na matendo yake. 10 Mmevaa utu mpya, ambao unafanywa upya katika maarifa kutokana mfano wa yule aliye muumba. 11 Katika maarifa haya, hakuna Myunani na Myahudi, kutahiriwa na kutokutahiriwa, msomi, asiye msomi, mtumwa, asiye mtumwa, lakini badala yake Kristo ni mambo yote katika yote. 12 Kama wateule wa Mungu, watakatifu na wapendwao, jivikeni utu wema, ukarimu, unyenyekevu, upole na uvumilivu. 13 Chukulianeni ninyi kwa ninyi. Hurumianeni kila mtu na mwenzake. Kama mtu analalamiko dhidi ya mwingine, amsamehe kwa jinsi ilele ambayo Bwana alivyo wasamehe ninyi. 14 Zaidi ya mambo haya yote, muwe na upendo, ambao ndio kigezo cha ukamilifu. 15 Amani ya Kristo na iwaongoze miyoni mwenu. Ilikuwa ni kwa ajili ya amani hii kwamba mliitiwa katika mwili mmoja. Iweni na shukrani. 16 Na Neno la Kristo likae ndani yenu kwa utajiri. Kwa hekima yote, fundishaneni na kushauriana ninyi kwa ninyi kwa Zaburi, nyimbo, na nyimbo za rohoni. Imbeni kwa shukrani miyo yenu kwa Mungu. 17 Na chochote mfanyakacho, katika maneno au katika matendo, fanyeni yote katika jina la Bwana Yesu. Mpeni shukrani Mungu baba kupitia Yeye. 18 Wake, wanyenyekeeni waume zenu, kama ipendezavyo katika Bwana. 19 Nanyi waume, wapendeni wake zenu, na msiwe wakali dhidi yao. 20 Watoto, watiiini wazazi wenu katika mambo yote, maana ndivyo

impendezavyo Bwana. **21** Akina baba msiwachokoze **15** Wasalimu ndugu zangu walioko Laodekia, na watoto wenu, ili kwamba wasije wakakata tamaa. Nimfa, na kanisa lile lililoko nyumbani kwake. **16** Barua **22** Watumwa, watiini mabwana zenu katika mwili hii itakapokuwa imesomwa mionganoni mwenu, isomwe kwa mambo yote, sio kwa huduma ya macho kama pia kwa kanisa la walaodekia, nanyi pia hakikisheni watu wa kufurahisha tu, bali kwa moyo wa kweli. mnaisoma ile barua kutoka Laodekia. **17** Sema kwa Mwogopeni Mungu. **23** Chochote mfanyacho, fanyeni Arkipo, "Angalia ile huduma ambayo umeipokea kutoka nafsini mwenu kama kwa Bwana na si kama katika Bwana, kwamba unapaswa kuitimiza." **18** kwa wanadamu. **24** Mnajua ya kwamba mtapokea Salamu hii ni kwa mkono wangu mwenyewe - Paulo. tuzo ya umilkaji kutoka kwa Bwana. Ni Kristo Bwana Ikuumbukeni minyororo yangu. Neema na iwe nanyi. mnayemtumikia. **25** Kwa sababu yejote atendaye yasiyo haki atapokea hukumu kwa matendo yasiyo haki aliyoafanya, na hakuna upendeleo.

4 Mabwana, toeni kwa watumwa mambo yaliyo haki na ya adili. Mnajua pia kwamba mnaye Bwana mbinguni. **2** Endeleeni kuwa thabitii katika maombi. Kaeni macho katika hilo kwa shukrani. **3** Ombeni pamoja kwa ajili yetu pia, ili kwamba Mungu afungue mlango kwa ajili ya neno, kunena siri ya ukweli ya Kristo. Kwa sababu ya hili nimefungwa minyororo. **4** Na ombeni kwamba niweze kuliweka wazi, kama inavyonipasa kusema. **5** Enenda kwa hekima kwa wale walioko nje, na muukomboe wakati. **6** Maneno yenu na yawe na neema wakati wote, na yakolee chumvi majira yote, ili kwamba mweze kujua jinsi inavyowapasa kumjibu kila mitu. **7** Kwa mambo yanayonihu mimi, Tikiko atayafanya yajulikane kwenu. Yeye ni ndugu mpendwa, mtumishi mwaminifu, na mtumwa mwenzetu katika Bwana. **8** Namtuma kwenu kwa ajili ya hili, kwamba mweze kujua mambo kuhusu sisi na pia kwamba aweze kuwatia moyo. **9** Namtuma pamoja na Onesimo, ndugu yetu mpendwa mwaminifu, na mmoja wenu. Watawaambia kila kitu kilichotokea hapa. **10** Aristarko, mfungwa mwenzangu, anawasalimu, pia na Marko binamu yake na Barnaba mliyepokea utaratibu kutoka kwake, "kama akija kwenu, mpokeeni," **11** Na pia Yesu aitwaye Yusto. Hawa peke yao wa tohara ni watendakazi wenzangu kwa jili ya ufalme wa Mungu. Wamekuwa ni faraja kwangu. **12** Epafra anawasalimu. Yeye ni mmoja wenu na mtumwa wa Kristo Yesu. Yeye hufanya bidii katika maombi kwa ajili, ili kwamba mweze kusimama kwa ukamilifu na kuhakishwa kikamilifu katika mapenzi yote ya Mungu. **13** Kwa kuwa ninamshuhudia, kwamba anafanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu, kwa hao walioko Laodekia, na kwa hao walioko Hierapoli. **14** Luka yule tabibu mpendwa, na Dema wanawasalimu.

1 Wathesalonike

1 Paulo, Silwano na Timotheo kwa kanisa la Wathesalonike katika Mungu Baba na Bwana Yesu Kristo. Neema na amani iwe nanyi. **2** Tunatoa shukran kwa Mungu kila mara kwa ajili yenu nyote, wakati tunapowataja katika maombi yetu. **3** Tunaikumbuka bila kukoma mbele ya Mungu na baba yetu kazi yenu ya imani, juhudia ya upendo, na uvumilivu wenye ujasiri kwa ajili ya baadaye katika Bwana Yesu Kristo. **4** Ndugu Mnaopendwa na Mungu, tunajua wito wenu. **5** Na jinsi injili yetu ilivyokuja kwenu si kwa neno tu, bali pia katika nguvu, katika Roho Mtakatifu, na katika uhakika. Kwa namna hiyo, mnajua pia sisi tulikuwa watu wa namna gani mionganii mwenu kwa ajili yenu. **6** Mlikuwa watu wa kutuiga sisi na Bwana, kama mlivyopokea neno katika taabu kwa furaha itokayo kwa Roho Mtakatifu. **7** Na matokeo yake, mkawa mfano kwa wote katika Makedonia na Akaiya ambao wanaamini. **8** Kwa kuwa kutoka kwenu neno la Mungu limeenea kote, na si kwa Mekadonia na Akaiya peke yake. Badala yake, kwa kila mahali imani yenu katika Mungu imeneea kote. Na matokeo yake, hatuhitaji kusema chochote. **9** Kwa kuwa wao wenyewe wanaarifi ujjo wetu ulikuwa wa namna gani kati yenu. Wanasiimulia jinsi mulivymgeukia Mungu kutoka katika sanamu na kumtumikia Mungu aliye hai na wa kweli. **10** Walitoa habari kuwa mnamsubiri Mwana wake kutoka mbinguni, aliyefufuliwa kutoka kwa wafu. Na huyu ni Yesu, anayetuweka huru kutoka kwenye ghadhabu ijayo.

2 Kwa kuwa ninyi wenyewe mnajua, ndugu, kuwa ujjo wetu kwenu haukuwa wa bure. **2** Mnajua kwamba mwanzoni tuliteseka na walitutenda kwa aibu kule Filipi, kama mujuavyo. Tulikuwa na ujasiri katika Mungu kunena injili ya Mungu hata katika taabu nyingi. **3** Kwa maana mahusia yetu hayatokani na ubaya, wala katika uchafu, wala katika hila. **4** Badala yake, kama vile tulivyokubalika na Mungu na kuaminwi injili, ndivyo tunenavyo. Tunanena, si kwa kuwafurahisha watu, lakini kumfurahisha Mungu. Yeye pekee ndiye achunguzaye mioyo yetu. **5** Kwa maana hatukutumia maneno ya kujipendekeza wakati wote wote, kama mjuavyo, wala ukutumia maneno kama kisingizio kwa tamaa, Mungu ni shahidi wetu. **6** Wala hatukutafuta utukufu kwa watu, wala kutoka kwenu au

kwa wengine. Tungeweza kudai kupendelewa kama mitume wa Kristo. **7** Badala yake tulikuwa wapole kati yenu kama mama awafarijivyo watoto wake mwenyewe. **8** Kwa njia hii tulikuwa na upendo kwenu. Tulikuwa radhi kuwashirikisha si tu injili ya Mungu bali pia na maisha yetu wenyewe. Kwa kuwa mmekuwa wapendwa wetu. **9** Kwa kuwa ndugu, mnakumbuka kazi na taabu yetu. Usiku na mchana tulikuwa tukifanya kazi kusudi tusije tukamlemea yeyote. Wakati huo, tuliwahubiria injili ya Mungu. **10** Ninyi ni mashahidi, na Mungu pia, ni kwa utakatifu wa namna gani, haki, na bila lawama tulivyoenenda wenyewe mbele yenu mnaoamini. **11** Vivyo hivyo, mnajua ni kwa namna gani kwa kila mmoja wenu, kama baba alivyo kwa wanawe tulivyowahimiza na kuwatia moyo. Tulishuhudia **12** kwamba mlipaswa kuenenda kama ulivyo mwito wenu kwa Mungu, aliyewaita kwenye ufalme na utukufu wake. **13** Kwa sababu hiyo twamshukuru Mungu pia kila wakati. Kwa kuwa wakati mlipo pokea kutoka kwetu ujumbe wa Mungu mliosikia, mlipokea si kama neno la wanadamu. Badala yake, mlipokea kama kweli ilivyo, neno la Mungu. Ni neno hili ambalo linalofanya kazi kati yenu mnaoamini. **14** Kwa hivyo ninyi, ndugu, muwe watu wa kuiga makanisa ya Mungu yaliyoko katika Uyahudi katika Kristo Yesu. Kwa kuwa ninyi pia mliiteseka katika mambo yale yale kutoka kwa watu wenu, kama ilivyo kuwa kutoka kwa wayahudi. **15** walikuwa ni Wayahudi ndiyo waliomuua Bwana Yesu pamoja na manabii. Ni Wayahudi ambao walitufukuza tutoke nje. Hawampendezi Mungu na ni maadui kwa watu wote. **16** Walituzuia tuiseme na Mataifa ili wapate kuokolewa. Matokeo yake ni kwamba wanaendelea na dhambi zao. Mwisho ghadhabu imekuja juu yao. **17** Sisi, ndugu, tulikuwa tumetengana nanyi kwa muda mfupi, kimwili, si katika roho. Tulifanya kwa uwezo wetu na kwa shauku kuu kuona nyuso zenu. **18** Kwa kuwa tulitaka kuja kwenu, mimi Paulo, kwa mara moja na mara nyingine, lakini shetani alituzuia. **19** Kwa kuwa kujiamini kwetu ni nini kwa baadaye, au furaha, au taji ya kujivunia mbele za Bwana wetu Yesu wakati wa kuja kwake? Je si ninyi zaidi kama walivyo wengine? **20** Kwa kuwa ninyi ni utukufu na furaha yetu.

3 Kwa hiyo, tulipo kuwa hatuwezi kuvumilia zaidi, tulifikiri kuwa ilikuwa vema kubaki kule Athene peke

yetu. 2 Tulimtuma Timotheo, ndugu yetu na mtumishi kulipa kisasi kwa mambo yote haya, kama tulivyo wa Mungu katika injili ya Kristo, kuwaimalisha na tangulia kuwaonya na kushuhudia. 7 Kwa kuwa kuwafariji kuhusiana na imani yenu. 3 Tulifanya haya Bwana hakutuita kwa uchafu, bali kwa utakatifu. ili kusudi asiwepo yejote wa kuteteleka kutohana na 8 Kwa hiyo anayelikataa hili hawakatai watu, bali mateso haya, kwa kuwa wenye we mnajua kwamba anamkataa Mungu, anayewapa Roho Mtakatifu wake. tumekwisha teuliwa kwa ajili ya hili. 4 Kwa kweli, wakati 9 Kuhusu upendo wa ndugu, hakuna haja ya mtu tulipokuwa pamoja nanyi, tulitangulia kuwaeleza yejote kukuandikia, kwa kuwa mmefundishwa na ya kuwa tulikuwa karibu kupata mateso, na hayo Mungu kupendana ninyi kwa ninyi. 10 Hakika, mlifanya yalitokea kama mjauvyo. 5 Kwa sababu hii, nilipo haya yote kwa ndugu walioko Makedonia yote, kuwa siwezi kuvumilia tena, nilituma ilikusudi nipate lakini twawasihi, ndugu, mfanye hata na zaidi. 11 kujua juu ya imani yenu. Huenda mjaribu alikuwa Twawasihi mtamani kuishi maisha ya utulivu, kujali angalau amewajaribu, na kazi yetu ikawa ni bure. shughuli zenu, na kufanya kazi kwa mikono yenu, 6 Lakini Timotheo alikuja kwetu kutokea kwenu na kama tulivyoamuru. 12 Fanya haya ili uweze akatuletea habari njema juu ya imani na upendo kuenenda vizuri na kwa heshima kwa hao walio nije wenu. Alitwambia ya kuwa mnayo kumbukumbu nzuri ya imani, ili usipungukiwe na hitaji lolote. 13 Hatutaki juu yetu, na kuwa mnatamani kutuona kama ambavyo ninyi muelewe isivyo sahihi, enyi ndugu, juu ya hao nasi twatamani kuwaona ninyi. 7 Kwa sababu hii, waliolala, ili msje mkahuzunika kama wengine wasio ndugu tulifarjika sana na ninyi kwa sababu ya imani na uhakika kuhusu wakati ujao. 14 Iwapo tunaamini yenu, katika taabu na mateso yetu yote. 8 Kwa sasa kuwa Yesu alikufa na akafufuka tena, vivyo hivyo tunaishi, kama mkisimama imara kwa Bwana, 9 Kwani Mungu atawaleta pamoja na Yesu hao waliolala ni shukurani zipi tumpe Mungu kwa ajili yenu, kwa mauti katika yeye. 15 Kwa ajili ya hayo twawaambia furaha yote tuliyonayo mbele za Mungu juu yenu? 10 ninyi kwa neno la Bwana, kwamba sisi tulio hai, Tunaomba sana usiku na mchana ili tuweze kuziona tutakaokuwepo wakati wa kuja kwake Bwana, hakika nyuso zenu na kuwaongezea kinachopungua katika hatutawatangulia wale waliolala mauti. 16 Kwa kuwa imani yenu. 11 Mungu wetu na Baba mwenye, Bwana mwenye atashuka toka mawinguni. Atakuja na Bwana wetu Yesu atuongoze njia yetu tufike na sauti kuu, pamoja na sauti ya malaika mkuu, kwenu. 12 Na Bwana awafanye muongezeka na pamoja na parapanda ya Mungu, nao waliokufa katika kuzidi katika pendo, mkipendana na kuwapenda watu Kristo watafufuka kwanza. 17 Kisha sisi tulio hai, wote, kama tunavyowafanya ninyi. 18 Na afanye hivi tulibaki, tutaungana katika mawingu pamoja nao ili kuiimarisha mioyo yenu iwe bila lawama katika kumlaki Bwana hewani. Kwa njia hii tutakuwa na utakatifu mbele za Mungu wetu na Baba yetu katika Bwana siku zote. 18 Kwa hiyo, mfarijijane ninyi kwa ujio wa Bwana Yesu pamoja na watakatifu wake ninyi kwa maneno haya.

wote.

5 Sasa, kwa habari ya muda na nyakati, ndugu, hamna haja kwamba kitu chochote kiandikwe

4 Hatimaye, ndugu, twawatia moyo na kuwasih kwa Yesu Kristo. Kama mlivyopokea maelekezo toka kwetu namna iwapasavyo kuenenda na kumpendeza usahihi ya kuwa siku ya Bwana inakuja kama mwizi Mungu, kwa njia hiyo pia muenende na kutenda zaidi. ajapo usiku. 3 Pale wasemapo kuna "Amani na 2 Kwa kuwa mwajua ni maelekezo gani tuliyowapa usalamu", ndipo uharibifu huwajia ghafla. Ni kama kupitia Bwana Yesu. 3 Kwa kuwa haya ndijo mapenzi utungu umjiavyo mama mwenye mimba. Hawataepuka ya Mungu: utakaso wenu - kwamba muepuke zinaa, kwa njia yejote. 4 Lakini ninyi, ndugu hampo kwenye 4 Kwamba kila mmoja wenu anajua namna ya kumiliki giza hata ile siku iwajie kama mwizi. 5 Kwa maana mke wake mwenye katiwa utakatifu na heshima. ninyi nyote ni wana wa nuru na wana wa mchana. 5 Usiwe na mke kwa ajili ya tamaa za mwili (kama Mataifa wasiomjua Mungu). 6 Asiwe mtu yejote tusilale kama wengine walalavyo. Bali tukeshe na atakaye vuka mipaka na kumkosea nduguye kwa kuwa makini. 7 Kwa kuwa wanaolala hulala usiku ajili ya jambo hili. Kwa kuwa Bwana ndijo mwenye na wanao lewa hulewa usiku. 8 Kwa kuwa sisi

ni wana wa mchana, tuwe makini. Tuvae ngao ya imani na upendo, na, kofia ya chuma, ambayo ni uhakika wa wokovu wa wakati ujao. **9** Kwa kuwa Mungu hakutuchagua mwanzo kwa ajili ya gadhabu, bali kwa kupata wokovu kwa njia ya Bwana Yesu Kristo. **10** Yeye ndiye aliyetufia ili kwamba, tukiwa macho au tumelala, tutaishi pamoja naye. **11** Kwa hiyo, farijianeni na kujengana ninyi kwa ninyi, kama ambavyo tayari mnafanya. **12** Ndugu, twawaomba muwatambue wale wanaotumika mionganoni mwenu na wale walio juu yenu katika Bwana na wale wanao washauri. **13** Tunawaomba pia muwatambue na kuwapa heshima katika upendo kwa sababu ya kazi yao. Muwe na amani mionganoni mwenu ninyi wenyewe. **14** Twawasihi, ndugu: muwaonye wasio kwenda kwa utaratibu, watieni moyo walio kata tamaa, Wasaidieni walio wanyonge, na muwe wavumilivu kwa wote. **15** Angalieni asiwepo mtu ye yote anayelipa bay a kwa bay a kwa mtu ye yote. Badala yake, fanyeni yaliyo mema kwa kila mmoja wenu na kwa watu wote. **16** Furahini siku zote. **17** Ombeni bila kukoma. **18** Mshukuruni Mungu kwa kila jambo, kwa sababu hayo ndiyo mapenzi ya Mungu kwenu katika Yesu Kristo. **19** Msimzimishe Roho. **20** Msimzimishe Roho. **21** Yajaribuni mambo yote. Mlishi ke lili jema. **22** Epukeni kila mwonekano wa uovu. **23** Mungu wa amani awakamilishe katika utakatifu. Roho, nafsi na mwili vitunzwe pasipo mawaa katika kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo. **24** Yeye aliyewaita ni mwaminifu, naye ndiye mwenye kutenda. **25** Ndugu, tuombeeni pia. **26** Wasalimuni ndugu wote kwa busu takatifu. **27** Nawasihi katika Bwana kwamba barua hii isomwe kwa ndugu wote. **28** Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe pamoja nanyi.

2 Wathesalonike

1 Paulo, Silwano, na Timotheo, kwa kanisa la Wathesalonike katika Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **2** Neema na iwe kwenu na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo. **3** Imetupasa sisi kumshukuru Mungu siku zote kwa ajili yenu, ndugu. Maana hivi ndivyo itupasavyo, kwa kuwa imani yenu inakua sana, na upendo wenu kwa kila mtu uongezeko mwinci. **4** Hivyo sisi wenye tumaonega kwa fahari juu yenu katika makanisa ya Mungu. Tunazungumza habari ya saburi yenu na imani mliyo nayo katika mateso yote. Tumaonega kwa habari ya mateso mnayostahimili. **5** Hii ndiyo ishara ya hukumu ya haki ya Mungu. Matokeo ya haya ni kuwa ninyi mhesabiwe kuwa mwastahili kuuingia ufalme wa Mungu amba kwa ajili yake mnateswa. **6** Kwa kuwa ni haki kwa Mungu kuwalipa mateso wale wawatesao ninyi, **7** na kuwapa raha ninyi miteswao pamoja nasi. Atafanya hivi wakati wa kufunuliwa kwake Bwana Yesu kutoka mbinguni pamoja na malaika wa uweza wake. **8** Katika mwali wa moto atawalipiza kisasi wao wasiomjua Mungu na wao wasioiti injili ya Bwana wetu Yesu. **9** Watateseka kwa maangamizi ya milele wakiwa wametengwa na uwepo wa Bwana na utukufu wa nguvu zake. (aiōnios g166) **10** Atafanya wakati atakapokuja ili kutukuzwa na watu wake na kustaajabishwa na wote walioamini. Kwa sababu ushuhuda wetu kwenu ulisadikiwa kwenu. **11** Kwa sababu hii twawaombea ninyi siku zote. Twaomba kwamba Mungu wetu awahesabu kuwa mlistahili kuitwa. Twaomba kwamba apate kutimiza kila haja ya wema na kila kazi ya imani kwa nguvu. **12** Tunaomba mambo haya ili mpate kulitkuza jina la Bwana Yesu. Tunaomba kwamba mpate kutukuzwa naye, kwa sababu ya neema ya Mungu na ya Bwana Yesu Kristo.

2 Sasa kuhusu kuja kwa Bwana wetu Yesu Kristo na kukusanywa pamoja ili tuwe naye: tunawaomba ninyi ndugu zetu, **2** kwamba msisumbuliwe wala kutabishwa kwa urahisi, kwa roho, au kwa ujumbe au kwa barua inayoonkana kuwa imetoka kwetu, ikisema ya kuwa siku ya Bwana tayari imekuja. **3** Mtu na asiwadanganye kwa namna yoyote. Kwa kuwa haitakuja mpaka lile anguko litokee kwanza na

mtu wa uasi afunuliwe, yule mwana wa uharibifu. **4** Huyu ndiye apingaye naye hujinua mwenyewe akimpinga Mungu na chochote kinachoabudiwa. Na matokeo yake, hukaa kwenye hekalu la Mungu na kujionyesha yeze kuwa kama Mungu. **5** Je, hamkumbuki kuwa nilipokuwa nanyi niliwaambia juu ya mambo haya? **6** Sasa mnajua kile kinachomzuia, ili kwamba aweze kufunuliwa kwa wakati sahihi utakapowadia. **7** Kwa kuwa siri ya yule mtu mwenye kuasi inafanya kazi mpaka sasa, ila tu kuna anaye mzui sasa mpaka atakapotolewa njiani. **8** Ndipo yule mwenye kuasi atakapofunuliwa, amabaye Bwana Yesu atamwua kwa pumzi ya kinywa chake. Bwana atamfanya kuwa si chochote kwa ufunuo wa ujio wake. **9** Ujio wa yule mwenye kuasi utakkuwa kwa sababu ya kazi ya shetani kwa nguvu zote, ishara na maajabu ya uongo, **10** na uongo wote wenye udhalimu. Mambo haya yatakuwepo kwa wale wanaopotea, kwa sababu hawakuupokea upendo wa kweli kwa ajili ya kuokolewa kwao. **11** Kwa sababu hiyo Mungu anawatumia kazi yenye uovu ili waamini uongo. **12** Matokeo yake ni kwamba wote watahukumiwa, wale amba hawakuamini ukweli bali wao hujifurahisha katika udhalimu. **13** Lakini inatupasa tumshukuru Mungu kila mara kwa ajili yenu ndugu mpendwao na Bwana. Kwa sababu Bwana aliwachagua ninyi kama malimbuko ya wokovu kwa utakaso wa Roho na imani katika ile kweli. **14** Hiki ndicho alichowaitieni ninyi, kwamba kupitia injili muweza kuupata utukufu wa Bwana wetu Yesu Kristo. **15** Kwa hiyo, ndugu, simameni imara. Ueleweni ule utamaduni mlifundishwa, kwa neno au kwa barua yetu. **16** Sasa, Bwana wetu Yesu Kristo mwenyewe, na Mungu Baba yetu aliyetupenda na kutupa faraja ya milele na ujasiri mwema kwa ajili ya maisha yajayo kupitia neema, (aiōnios g166) **17** awafariji na kuifanya imara miyo yenu katika kila neno na kazi njema.

3 Na sasa, ndugu, tuombeeni, kwamba neno la Bwana liweze kuenea na kutukuzwa, kama ilivyo pia kwenu. **2** Ombeni kwamba tuweze kuokolewa kutoka katika uovu na watu waasi, kwa kuwa si wote wana imani. **3** Lakini Bwana ni mwaminifu, ambaye atawai Marisha ninyi na kuwalinda kutoka kwa yule mwovu. **4** Tunaujasiri katika Bwana kwa ajili yenu, kwamba mmatenda na mtaendelea kutenda mambo ambayo tunawaagiza. **5** Bwana aweze kuongoza

mioyo yenu katika upendo na katika uvumilivu wa Kristo. 6 Sasa tunawaagiza, ndugu, katika jina la Bwana Yesu Kristo, kwamba mwepuke kila ndugu ambaye anaishi maisha ya uvivu na siyo kwa kutokana na desturi ambazo mlipokea kutoka kwetu. 7 Kwa kuwa ninyi wenyewe mnajua ni sawa kwenu kutuiga sisi. Hatukuishi miongoni mwenu kama wale amba hawakuwa na nidhamu. 8 Na hatukula chakula cha mtu yejote bila kukillipia. Badala yake, tulifanya kazi usiku na mchana kwa kazi ngumu na kwa shida, ili tusiweze kuwa mzigo kwa yejote katika ninyi. 9 Tulifanya hivi si kwa sababu hatuna mamlaka. Badala yake, tulifanya hivi ili tuwe mfano kwenu, ili kwamba mweze kutuiga sisi. 10 Wakati tulipokuwa pamoja nanyi tuliwaagiza, "Ikiwa mmoja wenu hataki kufanya kazi, na asile." 11 Kwa kuwa tunasikia kwamba baadhi wanaenenda kwa uvivu miongoni mwenu. Hawafanyi kazi lakini badala yake ni watu wasio na utaratibu. 12 Sasa hao nao tunaagiza na kuwaasa katika Bwana Yesu Kristo, kwamba lazima wafanye kazi kwa utulivu na kula chakula chao wenyewe. 13 Lakini ninyi, ndugu, msizimie roho katika kufanya yaliyo sahihi. 14 Ikiwa mtu yejote hataki kutii neno letu katika waraka huu, mwe makini naye na msiwe na ushirika pamoja naye, ili kwamba aweze kuaibika. 15 Msimchukulie kama adui, lakini mwonyeni kama ndugu. 16 Bwana wa amani mwenyewe awape amani wakati wowote katika njia zote. Bwana awe nanyi nyote. 17 Hii ni salam yangu, Paulo, kwa mkono wangu mwenyewe, ambayo ni alama katika kila waraka. Hivi ndivyo niandikavyo. 18 Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iweze kuwa nanyi nyote.

1 Timotheo

1 Paulo, Mtume wa Kristo Yesu, kulingana na amri ya Mungu na Mwokozi wetu Yesu Kristo aliye ujasiri wetu, **2** kwa Timotheo mwanangu wa kweli katika imani: Neema, rehema na amani zitokazo kwa Mungu Baba na Kristo Yesu Bwana wetu. **3** Kama nilivokusihii nilipoondoka kwenda Makedonia, ubaki Efeso ili kwamba uweze kuwaamru watu fulani wasifundishe mafundisho tofauti. **4** Pia wasisikilize hadithi na orodha za nasaba zisizo na mwisho. Haya husababisha mabishano zaidi kuliko kuwasaidia kuendeleza mpango wa Mungu wa imani. **5** Basi lengo la agizo hili ni upendo utokao katika moyo safi, katika dhamiri nzuri na katika imani ya kweli. **6** Baadhi ya watu wamelikosa lengo wakayaacha mafundisho haya na kugeukia mazungumzo ya kipumbavu. **7** Wanataka kuwa waalimu wa sheria, lakini hawafahamu wanachosema au wanachosisitiza. **8** lakini tunajua kwamba sheria ni njema kama mtu ataitumia kwa usahihi. **9** Tunajua kuwa, sheria haikutungwa kwa ajili ya mtu mwenye haki, bali kwa ajili ya wavunja sheria na waasi, watu wasio wataua na wenyre dhambi, na ambao hawana Mungu na waovu. Imetungwa kwa ajili ya wauao baba na mama zao, kwa ajili ya wauaji, **10** kwa ajili ya waasherati, kwa ajili ya watu wazinzi, kwa ajili ya wale wanaoteka watu na kuwafanya watumwa, kwa ajili ya waongo, kwa ajili ya mashahidi wa uongo, na yeoyote aliye kinyume na maelekezo ya uaminifu. **11** Malekezo haya yanatokana na injili yenye utukufu ya Mungu mwenye kubarakiwa ambayo kwayo nimeaminiwa. **12** Ninamshukuru Yesu Kristo Bwana wetu. Alinitia nguvu, kwa kuwa alinihesabu mimi kuwa mwaminifu, na akaniweka katika huduma. **13** Nilikuwa mtu wa kukufuru, mtesaji na mtu wa vurugu. Lakini nilipata rehema kwa sababu nilitenda kwa ujinga kwa kutoamini. **14** Lakini neema ya Mungu wetu imejaa imani na upendo ulio katika Kristo Yesu. **15** Ujumbe huu ni wa kuaminika na unastahili kupokelewa na wote, ya kuwa Kristo Yesu alikuja duniani kuokoa wenyre dhambi. Mimi ni mbaya zaidi ya wote. **16** Lakini kwa sababu hii mimi nilipewa rehema ili kwamba ndani yangu mimi, awali ya yote, Kristo Yesu adhihirishe uvumilivu wote. Alifanya hivyo kama kielelezo kwa wote watakaomtumaini Yeye kwa ajili ya uzima wa milele. (aiōnios g166) **17** Na sasa kwa

Mfalme asiye na ukomo, asiyekufa, asiyekufa, asiyekufa, Mungu pekee, iwe heshima na utukufu milele na milele. Amina. (aiōn g165) **18** Ninaliweka agizo hili mbele yako Timotheo, mtoto wangu. Nafanya hivi kulingana na unabii uliotolewa hapo kwanza kukuhusu wewe, ili kwamba uhusike katika vita njema. **19** Fanya hivyo ili kwamba uwe na imani na dhamiri njema. Baadhi ya watu wameyakataa haya wakaangamiza imani. **20** Kama vile Himeneyo na Alekizanda ambao nimempa shetani ili wafundishwe wasikufuru.

2 Kwa hiyo awali ya yote, nahitaji maombi, na dua, na maombezi, na shukrani vifanyike kwa ajili ya watu wote, **2** kwa ajili ya wafalme na wote ambao wako kwenye mamlaka, ili kwamba tuweze kuishi maisha ya amani na utilivu katika utauwa wote na heshima. **3** Hili ni jema na lenye kukubalika mbele za Mungu Mwokozi wetu. **4** Yeye hutamani kuwa watu wote waokolewe na wapate kujua kweli. **5** Kwa kuwa kuna Mungu mmoja, na kuna mpatanishi mmoja kati ya Mungu na mwanadamu ambaye ni Kristo Yesu. **6** Alijitoa mwenyewe kama fidia kwa wote, kama ushuhuda kwa wakati muafaka. **7** Kwa sababu hii, mimi mwenyewe nilifanywa kuwa mjumbe wa injili na mtume. Nasema kweli. Sisemi uongo. Mimi ni mwali mu watu Mataifa katika imani na kweli. **8** Kwa hiyo, nataka wanaume kila mahali waombe na kuinua mikono mitakatifu bila ghadhabu na mashaka. **9** Vivyo hivyo, nataka wanawake wajivike mavazi yanayokubalika, kwa heshima na kujizua. Wasiwe na nywele zilizosukwa, au dhahabu, au Lulu, au mavazi ya gharama kubwa. **10** Pia nataka wavae mavazi yanayowastahili wanawake wanaokiri uchaji kwa kuitia matendo mema. **11** Mwanamke na ajifunze katika hali ya utilivu na kwa utii wote. **12** Simruhusu mwanamke kufundisha, au kuwa na mamlaka juu ya mwanamke bali aishi katika hali ya ukimya. **13** Kwa kuwa Adamu aliumbwaa kwanza, kisha Eva. **14** Adamu hakudanganya, lakini mwanamke alidanganya kabisa katika uasi. **15** Hata hivyo, ataoolewa kwa kuitia kuzaa watoto, kama wataendelea katika imani na upendo na katika utakaso na akili njema.

3 Usemi huu ni wakuaminika: Kama mtu anatamani kuwa Msimamizi, anatamani kazi njema. **2** Kwa hiyo msimamizi ni lazima asiwe na lawama. Ni lazima awe mume wa mke mmoja. Ni lazima awe

na kiasi, busara, mwenye utaratibu, mkarimu. Ni kukataliwa. 5 Kwa sababu kinatakaswa kupitia meno lazima awe uwezo wa kufundisha. 3 Asiwe anatumia la Mungu na kwa njia ya maombi. 6 Kama utayaweka mvinyo, asiwe mgomvi, bali mpole, mwenye amani. mambo haya mbele ya ndugu, utakuwa mtumishi Ni lazima asiwe mwenye kupenda fedha. 4 Inampasa mzuri wa Yesu Kristo. Kwa sababu umestawishwa kuwasimamia vema watu wa nyumbani mwake kwa maneno ya imani na kwa mafundisho mazuri mwenyewe, na watoto wake imewapasa kumtii kwa ambayo umeyafuata. 7 Lakini zikatae hadithi za heshima zote. 5 Maana ikiwa mtu hajui kuwasimamia kidunia ambazo zinapendwa na wanawake wazee. watu wa nyumbani mwake mwenyewe, atalileaje Badala yake, jifunze mwenyewe katika utaua. 8 Kwa kanisa la Mungu? 6 Asiwe mwamini mpya, ili kwamba maana mazoezi ya mwili yafaa kidogo, bali utauwa asije akajivuna na kuanguka katika hukumu kama wafaa sana kwa mambo yote. Hutunza ahadi kwa yule mwovu. 7 Lazima pia awe na sifa njema kwa maisha ya sasa na yale yajayo. 9 Ujumbe huu ni wote walioko rje, ili asije akaanguka kwenye aibu na wakuaminiwa na unastahili kukubaliwa kabisa. 10 Kwa mtego wa mwovu. 8 Mashemasi, vilevile wanapaswa kuwa ni kwa sababu hii tunataabika na kufanya kazi kuwa wenyewe kustahili heshima, wasiwe wenyewe kauli kwa bidii sana. Kwa kuwa tunao ujasiri katika Mungu mbili. Wasitumie mvinyo kupita kiasi au kuwa na aliye hai, ambaye ni Mwokozi wa watu wote, lakini tamaa. 9 Waweze kuitunza kwa dhamiri safi ile kweli hasa kwa waaminio. 11 Uyaseme na kuyafundisha ya imani iliyofunuliwa. 10 Wawe pia wamethibitishwa mambo haya. 12 Mtu ye yeyote asiudharau ujana wako. kwanza, halafu waweze kuhudumu kwa sababu Badala yake, uwe mfano kwa wote waaminio, katika hawana lawama. 11 Wanawake vivyo hivyo wawe usemi, mwenendo, upendo, uaminifu, na usafi. 13 wenyewe heshima. Wasiwe wasingizaji. Wawe na kiasi Mpaka nitakapokuja, dumu katika kusoma, katika na waaminifu kwa mambo yote. 12 Mashemasi ni kuonya, na katika kufundisha. 14 Usiipuuze karama lazima wawe waume wa mke mmoja mmoja. Lazima iliyomo ndani yako, ambayo ulipewa kupitia unabii, waweze kuwasimamia vema watoto wao na wa kwa kuwekewa mikono na wazee. 15 Uyajali mambo nyumbani mwao. 13 Kwa kuwa wale wanaotumika haya. Ishi katika hayo ili kukua kwako kuwe dhahiri vizuri hupata msimamo mzuri na ujasiri mkubwa kwa watu wote. Zingatia sana mwenendo wako na katika imani ilioy katika Kristo Yesu. 14 Ninaandika mafundisho. 16 Dumu katika mambo haya. Maana mambo haya kwako, na ninatumaini kuja kwako hivi kwa kufanya hivyo utajikoa mwenyewe na wale karibuni. 15 Lakini ikiwa nitachelewa, ninaandika wanaokusikiliza.

ili upate kujuu namna ya kuenenda katika nyumba ya Mungu, ambalo ni kanisa la Mungu aliye hai, nguzo na msaada wa kweli. 16 Na haipingiki kwamba kweli ya Uungu iliyofunuliwa ni mkuu: "Alionekana katika mwili, akathibitishwa na Roho, akaonekana na malaika, akatangazwa mionganoni mwa mataifa, akaaminiwa na ulimwengu, na akachukuliwa juu katika utukufu."

4 Sasa Roho anasema waziwazi kwamba katika nyakati zijazo baadhi ya watu wataiacha imani na kuwa makini kusikiliza roho zidanganyazo na mafundisho ya kipepo yatakayofundishwa 2 katika uongo na unafiki. Dhamiri zao zitabdalishwa. 3 Watawazuia kuoa na kupokea vyakula ambavyo Mungu aliviumba vitumiwe kwa shukrani mionganoni mwao waaminio na wenyewe kujua kweli. 4 Kwa sababu kila kitu ambacho Mungu amekiumba ni chema. Hakuna ambacho tunapokea kwa shukrani kinastahili

5 Usimkemee mwanamume mzee. Bali mtiye moyo kama baba yako. Uwatiye moyo vijana wa kiume kana kwamba ni ndugu zako. 2 Uwatiye moyo wanawake wazee kama mama zako, na wanawake vijana kama dada zako kwa usafi wote. 3 Waheshimu wajane, wale walio wajane kweli kweli. 4 Lakini kama mjane ana watoto au wajukuu, waache kwanza wajifunze kuonesha heshima kwa watu wa nyumbani mwao wenyewe. Waache wawalipe wazazi wao mema, kwa kuwa hii inapendeza mbele za Mungu. 5 Lakini mjane kweli kweli ni yule aliyeachwa peke yake. Naye huweka tegemeo lake kwa Mungu. Siku zote hudumu katika sala na maombi usiku na mchana. 6 Hata hivyo, mwanamke yule aishiyе kwa anasa amekufa, ingawaje yu hai. 7 Na uyahubiri haya mambo ili kwamba wasiwe na lawama. 8 Ila kama mtu asipowatunza ndugu zake, hususani wale walioko nyumbani mwake, ameikana imani na ni

mmbya kuliko mtu asiyé amini. 9 Basi mwanamke 6 Wale wote walio chini ya nira kama watumwa aandikishwe kwenye orodha kama mjane akiwa wawachukulie mabwana zao kama wenye heshima na umri usiopungua miaka sitini, na ni mke wa zote, wanatakiwa kufanya hivyo ili jina la Mungu mume mmoja. 10 Lazima awe amejulikana kwa na mafundisho yasitukanwe. 2 Watumwa wenye matendo mema, ikiwa ni kwamba amewajali watoto, mabwana waaminio wasiwadharau kwa sababu wao au ameshakuwa mkarimu kwa wageni, au ameosa ni ndugu. Badala yake, wawatumikie zaidi. Kwa miguu ya waaminio, au alimesaidia ambao wamekuwa sababu mabwana wanaosaidiwa kazi zao ni waamini wakiteswa, au alijitoa kwa kazi yeoye njema. 11 Lakini na wanapendwa. Fundisha na kuyatangaza mambo kwa wale wajane vijana, kataa kuwaandikisha kwenye haya. 3 Iwapo mtu fulani anafundisha kwa upotovu orodha ya wajane. Kwa kuwa wakiingia kwenye na hayapokei maelekezo yetu yenye kuaminika, matamanio ya kimwilli dhidi ya Kristo, wanataka ambayo ni maneno ya Bwana wetu Yesu Kristo, iwapo kuolewa. 12 Kwa nija hii huingia kwenye hatia kwa hawalikubali fundisho liongozalo kwenye utauwa. kuwa huvunja kujitoa kwao kwa awali. 13 Na pia 4 Mtu huyo anajivuna na hajui chochote. Badala huingia kwenye mazoea ya uvivu. Wao huzunguka yake, ana vurugu na mabishano juu ya maneno. nyumba kwa nyumba. Si tu kwamba ni wavivu, bali Maneno haya huzaa wivu, ugomvi, matukano, shuku pia huwa wasengenyaaji na na wenye kuingilia mambo mbaya, 5 na vurugu za mara kwa mara kati ya ya wengine. Wao husema mambo wasiyopaswa watu wenye akili zilizoharibika. Wanaicha kweli. kuyasema. 14 Kwa hiyo mimi nataka wanawake vijana Wanafikiri kwamba utauwa ni njia ya kuwa matajiri" waolewe, wazae watoto, wasimamie nyumba zao, ili 6 Sasa utauwa na kuridhika ni faida kubwa. 7 kutokumpa adui nafasi ya kutushitaki kwa kufanya Kwa maana hatukuja na chochote duniani. Wala dhambi. 15 Kwa sababu baadhi yao wameshamgeukia hatuwezi kuchukua chochote kutoka duniani. 8 Shetani. 16 Kama mwanamke yeoye aaminie ana Badala yake, tutosheke na chakula na mavazi. 9 wajane, basi na awasaidie, ili kanisa lisilemewe, ili Sasa hao watakao kuwa na mali huanguka katika liweze kuwasaidia wale walio wajane kweli kweli. majaribu, katika mtego. Huanguka katika upumbau 17 Basi wazee wale watawalao vyema wahesabiwe mwingsi na tamaa mbaya, na katika kitu chochote kuwa wamestahili heshima maradufu, hasa wale kinachowafanya watu wazame katika maangamizi wanaojishughulisha na kufundisha neno la Mungu. na uharibifu. 10 Kwa kuwa kupenda fedha ni chanzo 18 Kwa kuwa maandiko yanasema, "Usimfumbe cha aina zote za uovu. Watu ambaa hutamani hiyo, ng'ombe kinywa apulapo nafaka," na "Mfanya kazi wamepotoshwa mbali na imani na wamejichoma anastahili mshahara wake." 19 Usipokee mashitaka wenyewe kwa huzuni nyangi. 11 Lakini wewe mtu wa dhidi ya mzee isipokuwa kuna mashahidi wawili au Mungu, yakimbie mambo hayo. Fuata haki, utauwa, watatu. 20 Waonye wakosaji mbele ya watu wote ili wengine waliobaki labda wataogopa. 21 Nakuagiza uaminifu, upendo, usitahimilivu, na upole. 12 Piga vita kwa dhati mbele ya Mungu, na mbele ya Kristo vizuri nya imani. Shikilia uzima wa milele ulioitiwa. Yesu, na malaika wateule, kwamba uzitunze maagizo mbele ya mashahidi wengi kwa kile kilicho chema. haya bila ubaguzi wowote, na kwamba usifanye (aiōnios g166) 13 Nakupa amri hii mbele za Mungu, jambo lolote kwa upendeleo. 22 Usimwekee mtu anayesababisha vitu vyote kuishi, na mbele ya Yesu yeyote mikono haraka. Usishiriki dhambi ya mtu Kristo, aliyenena ilioy kweli kwa Pontio Pilato: 14 mwingsine. Yakupasa kujitunza mwenyewe uwe usafi. itunze amri kwa ukamilifu, pasipo mashaka, hadi uijo 23 Hakupasi kuniwa maji pekee. Badala yake, unywe wa Bwana wetu Yesu Kristo. 15 Mungu atadhihirisha mvinyo kidogo kwa ajili ya turbo na magonjwa yako ujio wake kwa wakati sahihi- Mungu, Mbarikiwa, nguvu ya mara kwa mara. 24 Dhambi za baadhi ya watu pekee, Mfalme anayetawala, Bwana anayeongoza. Lakini baadhi ya dhambi hufuata baadaye. 25 Vivyo hivyo, baadhi ya kazi njema hujulikana kwa uwazi, 16 Peke yake anaishi milele na akaaye katika mwanga usiokaribiriwa. Hakuna mtu awezaye kumwona wala awezaye kumtazama. Kwake iwe heshima na uweza lakini hata zingine hazitafichika. wa milele. Amina. (aiōnios g166) 17 Waambie matajiri

katika ulimwengu huu wasijivune, na wasitumaini katika utajiri, ambao siyo wa uhakika. Badala yake, wanapaswa kumtumaini Mungu. Ambaye hutupatia utajiri wote wa kweli ili tufurahie. (aiōn g165) 18 Waambie watende mema, watajiriike katika kazi njema, wawe wakarimu, na utayari wa kutoa. 19 Katika nija hiyo watajiwekea msingi mzuri kwa mambo yajayo, ili kwamba waweze kushika maisha halisi. 20 Timotheo, linda kile ulichopewa. Jiepushe na majadiliano ya kipumbavu na mabishano yenyenye kujipinga ambayo kwa kwa uongo huitwamaarifa. 21 Baadhi ya watu huyatangaza mambo haya, na hivyo wameikosa imani. Neema na iwe pamoja nawe.

2 Timotheo

1 Paulo mtume wa Yesu Kristo kwa mapenzi ya Mungu, sawasawa na ahadi ya uzima ulio ndani ya Kristo Yesu, **2** kwa Timotheo mwana mpendwa: Neema, rehema na amani toka kwa Mungu Baba na Kristo Yesu Bwana wetu. **3** Ninamshukuru Mungu, ambaye ninamtumikia kwa nia njema kama walivyofanya baba zangu, ninapokumbuka daima katika maombi yangu. Usiku na **4** mchana ninatamani kukuona, ili kwamba njawé na furaha. Ninayakumbuka machozi yako. **5** Nimekuwa nikikumbushwa kuhusu imani yako halisi, ambayo hapo kwanza ilikaa kwa bibi yako Loisi na mama yako Yunisi. Na nina hakika ya kwamba imani hiyo inakaa ndani yako pia. **6** Hii ndiyo sababu nakukumbusha kuchochaea karama ya Mungu iliyomo ndani yako kwa njia ya kuwekewa mikono yangu. **7** Kwa kuwa Mungu hakutupa roho ya woga, bali ya nguvu na upendo na nidhamu. **8** Kwa hiyo usiuonee haya ushuhuda kuhusu Bwana wetu, wala wangu mimi Paulo mfungwa wake. Bali ushiriki mateso kwa ajili ya injili sawasawa na uweza wa Mungu. **9** Ni Mungu aliyetuoko na kutuita kwa wito mtakatifu. Hakufanya hivi kulingana na kazi zetu bali kulingana na neema na mpango wake mwenyewe. Alitupatia mambo haya katika Kristo Yesu kabla ya nyakati kuanza. (aiōnios g166) **10** Lakini sasa wokovu wa Mungu umekwishafunuliwa kwa kuja kwa mwokozi wetu Kristo Yesu. Ni Kristo aliyeikomesha mauti na kuleta uzima usiokoma kwa nuru ya injili. **11** Kwa sababu hiyo nilichaguliwa kuwa mhibiru, mtume na mwalimu. **12** Kwa sababu hii nateseka pia, lakini sioni haya kwa kuwa namjua yeye niliyekwisha kumuamini. Nina hakika kuwa yeye anaweza kukitonza kile nilichokabidhi kwake hata siku ile. **13** Ukumbuke mfano wa ujumbe wa uaminifu uliousikia toka kwangu, pamoja na imani na upendo ulio ndani ya Kristo Yesu. **14** Yatunze Mambo mazuri aliyokukabidhi Mungu kupitia Roho Mtakatifu aishiye ndani yetu. **15** Unajua ya kuwa, wote waishio katika Asia waliniacha. Kwenye kundi hili wamo Figelo na Hemogene. **16** Bwana aicehemu nyumba ya Onesiforo kwa kuwa mara nyingi aliniburudisha na hakuionea aibu minyororo yangu. **17** Badala yake, alipokuwa Roma alinitafuta kwa bidii na akanipata. **18** Mungu

amjalie kupata rehema kutoka kwake siku ile. Kama alivyonisaidia nilipokuwa Efeso, wewe wajua vyema.

2 Kwa hiyo, wewe mwanangu, utiwe nguvu katika neema iliyondani ya Kristo Yesu. **2** Na mambo uliyoyasikia kwangu mionganii mwa mashahidi wengi, uyakabidhi kwa watu waaminifu ambao wataweza kuwafundisha wengine pia. **3** Shiriki mateso pamoja nami, kama askari mwema wa Kristo Yesu. **4** Hakuna askari atumikae wakati huo huo akijihuisha na shughuli za kawaida za maisha haya, ili kwamba ampendeze ofisa wake mkuu. **5** Pia kama mtu akishindana kama mwanariadha, hatapewa taji asiposhindana kwa kufuata kanuni. **6** Ni Muhimu kwamba mkulima mwenye bidii awe wa kwanza kupokea mgao wa mazao yake. **7** Tafakari kuhusu nisemacho, kwa maana Bwana atakupa uelewa katika mambo yote. **8** Mkumbuke Yesu Kristo, kutoka uzao wa Daudi, ambaye alifufuliva kutoka kwa wafu. Hii ni kulingana na ujumbe wangu wa Injili, **9** ambao kwa sababu ya huo ninateswa hata kufungwa minyororo kama mhalifu. Lakini neno la Mungu halifungwi kwa minyororo. **10** Kwa hiyo, navumilia mambo yote kwa ajili ya wale ambao Mungu amekwishawachagua, ili kwamba nao pia waupate wokovu ulio katika Kristo Yesu pamoja na utukufu wa milele. (aiōnios g166) **11** Usemi huu ni wakuaminika: "Ikiwa tumekufa pamoja naye, tutaishi pamoja naye pia, **12** kama tukivumilia, tutatawala pamoja naye pia, kama tukimkana yeye, naye pia atatukana sisi. **13** kama hatutakuwa waaminifu, yeye atabaki kuwa mwaminifu, maana hawezi kujikana mwenyewe." **14** Endelea kuwakumbusha juu ya mambo haya. Waonye mbele za Mungu waache kubishana kuhusu maneno. Kwa sababu hakuna manufaa katika jambo hili. Kutokana na hili kuna uharibifu kwa wale wanaosikiliza. **15** Fanya bidii kujiongesha kuwa umekubalika kwa Mungu kama mtenda kazi asiye na sababu ya kulaumiwa. Litumie neno la kweli kwa usahihi. **16** Jiepushe na majadiliano ya kidunia, ambayo huongoza kwa zaidi na zaidi ya uasi. **17** Majadiliano yao yatasambaa kama donda ndugu. Miongoni mwao ni Himenayo na Fileto. **18** Hawa ni watu walioukosa ukweli. Wanasesma ya kuwa ufufuo tayari umishatokea. Wanapindua imani ya baadhi ya watu. **19** Hata hivyo, msingi imara wa Mungu unasimama, wenye uandishi huu,

"Bwana anawajua walio wake, na kila alitajaye jina la umeyauafuta mafundisho yangu, mwenendo wangu, Bwana ni lazima ajitenge na udhalimu." 20 Kwenye makusudi yangu, imani yangu, uvumilivu wangu, nyumba ya kitajiri, siyo kwamba vimo vyombo nya upendo wangu na ustahimilivu wangu, 21 mateso, dhahabu na shaba tu. Pia kuna vyombo nya miti na maumivu na yaliyonipata kule Antiochia, Ikonio na udongo. Baadhi ya hivi ni kwa ajili ya matumizi ya Listra. Niliyavumilia mateso. Bwana aliniokoa katika heshima na baadhi yake ni kwa matumizi yasiyo ya yote hayo. 22 Wote wanaotaka kuishi katika maisha heshima. 23 Ikiwa mtu atajitakasa mwenyewe kutoka ya kumcha Mungu katika Kristo Yesu watateswa. kwenye matumizi yasiyo ya heshima, yeche ni chombo 24 Watu waouvu na wadanganyifu watazidi kuwa chenyen kuheshimika. Ametengwa maalumu, mwenye waouvu zaidi. Watawapotosha wengine. Wao wenye manufaa kwa Bwana, na ameandaliiwa kwa kila kazi wamepotoshwa. 25 Lakini wewe, dumu katika mambo njema. 26 Zikimbie tamaa za ujanani. Ukipuata haki, uliyojifunza na kuyaamini kwa uthabiti. Kwa kuwa imani, upendo na amani pamoja na wale wamwitao unajua umejifunza kwa nani. 27 Unatambua ya kuwa Bwana kwa moyo safi. 28 Lakini ukatae upumbavu na tangu utotonii mwako uliyajua maandiko matakati. maswali ya kipuuzi. Kwani unajua ya kuwa huzaa Haya yanaweza kukuhekimisha kwa ajili ya wokovu ugomvi. 29 Mtumishi wa Bwana hapasvi kugombana, kwa njia ya imani katika kristo Yesu. 30 Kila andiko badala yake inampasa kuwa mpole kwa watu wote, limetiwa pumzi na Mungu. Linafaa kwa mafundisho awezaye kufundisha, na mvumilivu. 31 Ni lazima yenye faida, kwa kushawishi, kwa kurekebisha awaelimishe kwa upole wale wampingao. Yamkini makosa, na kwa kufundishia katika haki. 32 Hii ni Mungu aweze kuwapatia toba kwa kuifahamu kweli. kwamba mtu wa Mungu awe kamili, akiwa amepewa 33 Wawewe kupata ufahamu tena na kuepuka mtego nyenzo zote kwa ajili ya kutenda kila kazi njema. wa Shetani, baada ya kuwa wametekwa na yeche kwa ajili ya mapenzi yake.

4 Ninakupa agizo hili lenye uzito mbele za Mungu na Kristo Yesu, atakaye wahukumu walio hai

3 Lakini fahamu hili: katika siku za mwisho kutakuwa na nyakati ngumu. **2** kwa sababu watu watakuwa wenyewe kujipenda wenyewe, wenyewe kupenda fedha, wenyewe kujisifu, wenyewe majivuno, wenyewe dhihaka, wasiotii wazazi wao, wasiokuwa na shukurani na waou. **3** Wasio na upendo wa asili, wasiotaka kuishi kwa amani na yeoye, wachonganishi, wasingiziaji, wasioweza kujizuia, wenyewe vurugu, wasiopenda mema. **4** Watakuwa wasaliti, wakaidi, wenyewe kujipenda wenyewe na wapenda anasa kuliko kumpenda Mungu. **5** Kwa nje watakuwa na sura ya ucha Mungu, lakini wataikana nguvu yake. Jiepushe na watu hao. **6** Kwa kuwa baadhi yao ni wanaume wanaoingia kwenye familia za watu na kushawishi wanawake wajinga. Hawa ni wanawake waliojawa dhambi na wenyewe kuongozwa na tamaa za kila aina. **7** Wanawake hawa hujifunza siku zote, lakini kamwe hawawezi kuufikia ufahamu wa ile kweli. **8** Kama vile ambavyo Yane na Yambre walisis mama kinyume na Musa. Kwa njia hii walimu hawa wa uongo husimama kinyume na kweli. Ni watu walioharibiwa katika fikira zao, wasiokubalika kuhusiana na imani. **9** Lakini hawataendelea mbali. Kwa kuwa upumbavu wao utawekwa wazi kwa watu wote, kama uliyokuwa wa wale watu. **10** Lakini wewe na wafu, na kwa sababu ya kufunuliwa kwake na Ufalme wake: **2** Hubiri Neno. Uwe tayari kwa wakati ufaao na usiofaa. Waambie watu dhambi zao, kemea, himiza, kwa uvumilivu wote na mafundisho. **3** Kwa maana wakati utakuja ambao watu hawatachukuliana na mafundisho ya kweli. Badala yake, watajtatutia walimu wa kufundisha kulingana na tamaa zao. kwa njia hii masikio yao yatakuwa yametekenywa. **4** Wataacha kusikiliza mafundisho ya kweli, na kugeukia hadithi. **5** Lakini wewe uwe mwaminifu katika mambo yote, vumilia magumu, fanya kazi ya mwinjilisti; timiza huduma yako. **6** Kwa maana mimi tayari nimekwisha kumimirwa. Muda wa kuondoka kwangu umewadnia. **7** Nimeshindana katika haki, Mwendo niimeumaliza, Imani niimeilinda. **8** Taji ya haki imewekwa kwa ajili yangu, ambayo Bwana, anayehukumu kwa haki, atanipa siku ile. Na siyo kwangu tu bali pia kwa wote wanaongojea kwa shauku kuonekana kwake. **9** Jitahidi kuja kwagu haraka. **10** Kwa kuwa Dema ameniacha. Anaupenda ulimwengu wa sasa na amekwenda Thesalonike, Kreseni alikwenda Galatia, na Tito alikwenda Dalmatia. (aiōn g165) **11** Luka tu ndiye yuko pamoa nam. Umchukue Marko uje naye kwani yeye ni muhimu kwangu katika huduma. **12**

Nimemtuma Tikiko Efeso. 13 Lile joho ambalo nililiacha Troa kwa Karpo, utakapokuja lileté, pamoja na vile vitabu hasa vile vya ngozi. 14 Alekizanda mfua chuma alinitendea maovu mengi. Bwana atamlipa kulingana na matendo yake. 15 Nawe pia jihadhari naye, kwani aliyapinga sana maneno yetu. 16 Katika utetezi wangu wa kwanza, hakuna mtu ye yote aliyesimama pamoja nami, badala yake, kila mmoja aliniacha. Mungu asiwhahesabie hatia. 17 Lakini Bwana alisimama pamoja nami, akanitia nguvu ili kwamba kuitia kwangu, neno linenwe kwa ukamilifu na mataifa wapate kusikia. Niliookolewa katika kinywa cha Simba. 18 Bwana ataniepusha na matendo yote maovu na kuniokoa kwa ajili ya ufalme wake wa mbinguni. Utukufu uwe kwake milele na milele. Amen (aiōn g165)

19 Msalimie Priska, Akila na nyumba ya Onesiforo. 20 Erasto alibaki huko Korintho, lakini Trifimo nilimuacha Mileto akiwa mgonjwa. 21 Fanya hima uje kabla ya kipindi cha baridi. Eubulo anakusalimu, pia Pude, Lino, Claudia na ndugu wote. 22 Mungu awe pamoja na roho yako, Neema iwe nawe.

Tito

1 Paulo, mtumishi wa Mungu na mtume wa Yesu Kristo, kwa imani ya wateule wa Mungu na maarifa ya kweli iletayo utauwa. **2** Wapo katika tumaini la uzima wa milele amba Mungu asiyeweza kusema uongo aliuahidi tangu milele. (aiōnios g166) **3** Kwa wakati muafaka, alilifuna neno lake katika ujumbe alionipa mimi kuhubiri. Ilinipasa kufanya hivi kwa amri ya Mungu mwokozi wetu. **4** Kwa Tito, mwana wa kweli katika imani yetu. Neema, huruma na amani kutoka kwa Mungu Baba na Yesu Kristo mwokozi wetu. **5** Kwa sababu hii nalikuacha Krete, kwamba uyatengeneze mambo yote yaliyokuwa hayajakamilika na kuweka wazee wa kanisa kwa kila mji kama niliyokuagiza. **6** Mzee wa kanisa lazima asiwe na lawama, mme wa mke mmoja, aliye na watoto waaminifu wasioshuhudiwa mabaya au wasio na nidhamu. **7** Ni muhimu kwa mwangalizi, kama msimamizi wa nyumba ya Mungu, asiwe na lawama. Asiwe mtu wa kelele au asiye jizua. Lazima asiwe mwepesi wa hasira, asiwe mlevi, asiwe mtu wa kusababisha ugomvi, na asiwe mwenye tamaa. **8** Badala yake: awe mtu mkaribishaji, apendaye wema. Lazima awe mtu mwenye akili timamu, mwenye haki, mcha Mungu, anayejitawala mwenyewe. **9** Awezaye kusimamia mafundisho ya kweli yaliyofundishwa, ili aweze kuwatia moyo kwa mafundisho mazuri na awezaye kuwarekebisha wote wanaompinga. **10** Kwa kuwa kuna waasi wengi, hasa wale wa tohara. Maneno yao ni ya upuuзи. Wanadanganya na kwaongoza watu katika upotovu. **11** Ni lazima kuwazuia watu kama hao. Wanafundisha yale wasiyopaswa kwa faida za aibu na kuharibu familia zote. **12** Mmoja wao, mtu mwenye busara, alisema, "Wakrete wana uongo usio na mwisho, wabaya na wanyama wa hatari, wavivu na walafi." **13** Haya maelezo ni ya kweli, kwa hiyo uwazuie kwa nguvu ili kwamba waweze kusema kweli katika imani. **14** Wewe usijihusise na hadithi zisizo za kweli za Kiyahudi au amri za watu, amba hurudisha nyuma ukweli. **15** Kwa wote walio safi, vitu vyote ni visafi. Lakini kwa wote walio wachafu na wasioamini, hakuna kilicho kisafi. Kwa kuwa mawazo yao na dhamira zao zimechafuliwa. **16** Wanakirikumjua Mungu, lakini kwa matendo yao wanamkana.

Wao ni waovu na wasiotii. Hawakuthibitishwa kwa tendo lolote jema.

2 Lakini wewe yaseme yale yanayoendana na maelekezo ya kuaminika. **2** Wazee wawe na kiasi, heshima, busara, imani safi, katika upendo, na katika uvumilivu. **3** Vilevile wanawake wazee lazima daima wajioneshe wao wenyewe kama wenyewe kujiheshimu, na sio wasengenyaji. Lazima wasiwe watumwa wa pombe. **4** Wanapaswa kufundisha yaliyo mazuri ili kuwaandaa wasichana kwa busara kuwapenda waume zao na watoto wao. **5** Wanapaswa kuwafundisha kuwa na busara, wasafi, watunzaji wazuri wa nyumba zao, na watii kwa waume zao wenyewe. Inawalazimu kufanya mambo haya ili kwamba neno la Mungu lisitukanwe. **6** katika namna iyo hiyo, watieni moyo vijana wa kiume wawe na busara. **7** Katika njia zote jiwekeni wenyewe kuwa mfano katika kazi nzuri; na mfundishapo, onesheni uadilifu na heshima. **8** Ongeeni ujumbe wenyewe afya na usio na dosari, ili kwamba yeoyote apingaye aaibishwe kwa sababu hana baya la kusema juu yetu. **9** Watumwa na wawatii mabwana zao katika kila kitu. Wanapaswa kuwfurahisha na sio kubishana nao. **10** Hawapaswi kuiba. Badala yake, wanapaswa kuonesha imani yote nzuri ili kwamba katika njia zote wayapambe mafundisho yetu kumhusu Mungu mwokozi wetu. **11** Kwa kuwa neema ya Mungu imeonekana kwa watu wote. **12** Inatufundisha kukataa mambo yasiyo ya kimungu na tamaa za kidunia. Inatufundisha kuishi kwa busara, kwa haki, na katika njia za kimungu kwa wakati huu. (aiōn g165) **13** Wakati tunatarajia kupokea tumaini letu lenye baraka, mwonekano wa utukufu wa Mungu wetu mkuu na Mwokozi wetu Yesu Kristo. **14** Yesu alijitoa mwenyewe kwa ajili yetu ili kutukomboa kutoka katika uasi na kutufanya wasafi, kwa ajili yake, watu maalumu walio na hamu ya kufanya kazi nzuri. **15** Yaseme na kuyasisitiza mambo haya. Kemea kwa mamlaka yote. Usikubali mtu yeoyote akupuuze.

3 Uwakumbushe kuwanyenyekea viongozi na mamlaka, kuwatii na kuwa tayari katika kila kazi njema. **2** Wakumbushe kutoektendea mtu yeoyote ubaya, waepuke majibizano, wawape nafasi watu wengine katika kufanya maamuzi, na kuonesha unyenyekevu kwa watu wote. **3** Kwa kuwa sisi pia

tulikuwa na mawazo potofu na wakaidi. Tulikuwa upotevuni na tulifanya watumwa kwa tamaa nyangi na starehe. Tuliishi katika wivu na uovu. Tulichukiza na kuchukiana. 4 Lakini wakati huruma ya Mungu mwokozi wetu na upendo wake kwa wanadamu ulipoonekana, 5 haikuwa kwa matendo yetu ya haki tuliyofanya, bali alituokoa kwa neema yake. Alituokoa kwa kutuosha kwa kuzaliwa upya na katika kufanya upya kwa Roho Mtakatifu. 6 Mungu alimwaga Roho Mtakatifu kwa wingi juu yetu kuitia Yesu Kristo mwokozi wetu. 7 Alifanya hivi ili kwamba, tukiwa tumehesabiwa haki kwa neema yake, tuwe washirika katika uhakika wa maisha ya milele. (aiōnios g166) 8 Huu ni ujumbe wa kuaminika. Ninawataka myanene kwa ujasiri mambo haya, ili kwamba wale wanaomwamini Mungu wawe na dhamira juu ya kazi nzuri ambayo aliiweka mbele yao. Mambo haya ni mazuri na yanafaifa kwa ajili ya watu wote. 9 Lakini jiepusheni na mijadala ya kipumbavu, nasaba, mashindano, na migongano kuhusu sheria. Mambo hayo hayana maana wala faida. 10 Mkataeni ye yote anayesababisha migawanyiko kati yenu. Baada ya onyo moja ama mawili, 11 jueni kwamba mtu wa jinsi hiyo ameiacha njia ilio sahihi na anatenda dhambi na kujihukumu mwenyewe. 12 Nitakapomtuma kwako Artemi au Tikiko, harakisha uje kwangu huku Nikopoli ambapo nimeamua kukaa kipindi cha baridi. 13 Harakisha na umtume Zena mtaalamu katika sheria, na Apolo, pasipo kupungukiwa na kitu. 14 Watu wetu lazima wajifunze kujishughulisha katika kazi nzuri ambazo zinagusa mahitaji muhimu ili kwamba wasije wakawa wasiozaa matunda. 15 Wote walio pamoja nami wanakusalimu. Wasalimu wale watupendao katika imani. Neema iwe nanyi nyote.

Filemoni

1 Paulo, mfungwa wa Kristo Yesu, na ndugu Timotheo kwa Filemoni, mpendwa rafiki yetu na mtenda kazi pamoja nasi, **2** na kwa Afia dada yetu, na kwa Arkipas askari mwenzetu, na kwa kanisa lile linalokutana nyumbani kwako. **3** Neema iwe kwenu na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo. **4** Wakati wote namshukuru Mungu. Ninakutaja katika maombi yangu. **5** Nimesikia upendo na imani uliyonayo katika Bwana Yesu na kwa ajili ya waumini wote. **6** Ninaomba kwamba ushirika wa imani yenu iwe na ufanisi katika ujuzi wa kila jambo jema lililoko kati yetu katika Kristo. **7** Kwa kuwa nimekuwa na furaha na faraja kwa sababu ya upendo wako, kwa sababu miyo ya waumini imekuwa ikitulizwa nawe, ndugu. **8** Kwa hiyo, ingawa nina ujasiri wote katika Kristo kukuamuru wewe kufanya kile unachowenza kufanya, **9** lakini kwa sababu ya upendo, badala yake nakusihu - mimi, Paulo niliye mzee, na sasa ni mfungwa kwa ajili ya Kristo Yesu. **10** Ninakusihu kuhusu mwanangu Onesmo, niliyemzaa katika vifungo vyangu. **11** Kwa kuwa mwanzoni hakukufaa, lakini sasa anakufaa wewe na mimi. **12** Nimemtuma- ye ye ambaye ni wa moyo wangu hasa - kurudi kwako. **13** Nataraji angeendelea kubaki pamoja nami, ili anitumikie badala yako, wakati niwako kifungoni kwa ajili ya injili. **14** Lakini sikutaka kufanya jambo lolote bila ruhusa yako. Nilifanya hivi ili kwamba jambo lolote zuri lisifanyike kwa sababu nilikulazimisha, bali kwa sababu ulipenda mwenyewe kilitenda. **15** Labda ni sababu alitengwa nawe kwa muda, ilikuwa hivyo ili uwe pamoja naye milele. (*aiōnios g166*) **16** Ili kwamba asiwe tena mtumwa, bali bora zaidi ya mtumwa, kama ndugu mpendwa, hasa kwangu, na zaidi sana kwako, katika mwili na katika Bwana. **17** Na hivyo kama wanichukulia mimi mshirika, mpokee kama ambavyo ungenipokea mimi. **18** Lakini kama amekukosea jambo lolote, au unamda kitu chochote, kidai hicho kutoka kwangu. **19** Mimi Paulo, ninaandika kwa mkono wangu mwenyewe: mimi nitakulipa. Sisemi kwako kwamba nakudai maisha yako hasa. **20** Naam ndugu, acha nipate furaha ya Bwana toka kwako: uburudishe moyo wangu katika Kristo. **21** Nikiwa na imani kuhusu utii wako, nakuandikia nikijua kwamba utafanya hata zaidi ya vile ninavyokuomba. **22** Wakati huo huo andaan chumba cha wageni kwa ajili yangu, kwa kuwa ninatumaini kupitia maombi yako nitakutembelea hivi karibuni. **23** Epafra, mfungwa mwenzangu katika Kristo Yesu anakusalimu, **24** na kama afanyavyo Marko, Aristarko, Dema, Luka, watendakazi pamoja nami. **25** Neema ya Bwana Yesu Kristo iwe pamoja na roho yako. Amina.

Wahebrania

1 Nyakati zilizopita Mungu alizungumza na mababu zetu kupidia manabii mara nyangi na kwa njia nyangi. **2** Lakini katika siku hizi tulizonazo, Mungu ameongea nasi kupidia Mwana, ambaye alimweka kuwa mrithi wa vitu vyote, na ambaye kupidia yeche pia aliumba ulimwengu. (aiōn g165) **3** Mwanawе ni nuru ya utukufu wake, tabia pekee ya asili yake, na anayeendeleza vitu vyote kwa neno la nguvu zake. Baada ya kukamilisha utakaso wa dhambi, aliketi chini mkono wa kulia wa enzi huko juu. **4** Amekuwa bora kuliko malaika, kama vile jina alilolirithi lilivyo bora zaidi kuliko jina lao. **5** Kwa maana ni kwa malaika gani aliwahi kusema, "Wewe ni mwanangu, leo nimekuwa baba yako?" Na tena, "Nitakuwa baba kwake, naye atakuwa mwana kwangu?" **6** Tena, wakati Mungu alipomleta mzaliwa wa kwanza ulimwenguni, husema, "Malaika wote wa Mungu lazima wamwabudu." **7** Kuhusu malaika asema, "Yeye ambaye hufanya malaika zake kuwa roho, na watumishi wake kuwa ndimi za moto." **8** Lakini kuhusu Mwana husema, "Kiti chako cha enzi, Mungu, ni cha milele na milele. Fimbo ya ufalme wako ni fimbo ya haki. (aiōn g165) **9** Umependa haki na kuchukia uvunjaji wa sheria, kwa hiyo Mungu, Mungu wako, amekupaka mafuta ya furaha kuliko wenzako." **10** Hapo mwanzo, Bwana, uliweka msingi wa dunia. Mbingu ni kazi za mikono yako. **11** Zitatoweka, lakini wewe utaendelea. Zote zitachakaa kama vazi. **12** Utazikunjakunja kama koti, nazo zitabadiika kama vazi. Lakini wewe ni yuleyule, na miaka yako haitakoma." **13** Lakini ni kwa malaika yupi Mungu alisema wakati wowote, "Keti mkono wangu wa kulia mpaka nitakapowafanya adui zako kuwa kiti cha miguu yako?" **14** Je, malaika wote siyo roho zilizotumwa kuwahudumia na kuwatunza wale watakaourithi wokovu?

2 Kwa hiyo ni lazima tuweke kipaumbele zaidi kwa yale tuliysikia, ili kwamba tusije tukatengwa mbali nayo. **2** Kwa maana ikiwa ujumbe uliozungumzwa na malaika ni halali, na kila kosa na uasi hypokea adhabtu, **3** tutapataje kuepuka kama tusipojali wokovu huu mkuu? —wokuvu ambaو kwanza ultangazwa na Bwana na kuthibitishwa kwetu na wale waliousikia. **4** Mungu pia aliuthibitisha kwa ishara, maajabu, na kwa matendo makuu mbalimbali, na kwa zawadi za Roho Mtakatifu alizozigawa kulingana na mapenzi yake mwenyewe. **5** Mungu hakuuweka ulimwengu ujao, ambaو tunaongelea habari zake, chini ya malaika. **6** Badala yake, mtu fulani ameshuhudia mahali fulani akisema, "Mtu ni nani, hata uweze kumkumbuka? Au mwana wa mtu, hata umtunze? **7** mtu kuwa mdogo kuliko malaika; umemvika taji ya utukufu na heshima. (Zingatia: Katika nakala halisi za kwanza, mstari huu haupo. "Na umemuweka juu ya kazi ya mikono yako.) **8** Umeweka kila kitu chini ya miguu yake." Kwa hiyo Mungu ameweka kila kitu chini ya mtu. Hakuacha kitu chochote ambacho hakiko chini yake. Lakini sasa hivi hatuoni bado kila kitu kikiwa chini yake. **9** Hata hiyo, tunaona ambaye alikuwa amefanya kwa muda, chini kuliko malaika—Yesu, ambaye, kwa sababu ya mateso yake na kifo chake, amevikwa taji ya utukufu na heshima. Hivyo sasa kwa neema ya Mungu, Yesu ameonja kifo kwa ajili ya kila mtu. **10** Ilikuwa sahihi kwamba Mungu, kwa sababu kila kitu kipo kwa ajili yake na kupidia yeche, alipaswa kuwaleta watoto wengi katika utukufu, na kwamba alipaswa kumfanya kiongozi katika wokovu wao kuwa mkamilifu kupidia mateso yake. **11** Kwa maana wote wawili yule anayeweka wakfu na wale ambaو wanawekwa wakfu, wote wanatoka kwenye asili moja, Mungu. Kwa sababu hii yule anayewaweka wakfu kwa Mungu haoni aibu kuwaita ndugu. **12** Anasema, "Nitatangaza jina lako kwa ndugu zangu, nitaimba kuhusu wewe kutoka ndani ya kusanyiko." **13** Tena asema, "Nitaamini katika yeche." Na tena, "Tazama, hapa nipo na watoto ambaو Mungu amenipa." **14** Kwa hiyo, kwa kuwa watoto wa Mungu wote hushiriki mwili na damu, kadhalika Yesu alishiriki vitu vilevile, ili kwamba kupidia kifo apate kumdhohofisha yule ambaye ana mamlaka juu ya mauti, ambaye ni ibilisi. **15** Hii iliкуwa hivyo ili awaweke huru wale wote ambaو kupidia hofu ya kifo waliishi maisha yao yote katika utumwa. **16** Kwa hakika siyo malaika anaowasaidia. Badala yake, anawasaidia wazao wa Abraham. **17** Kwa hiyo, iliкуwa lazima yeche awe kama ndugu zake katika njia zote, ili aweze kuwa kuhani mkuu mwenye huruma na mwaminifu kwa vitu vya Mungu, na ili kwamba awe na uwezo wa kutoa msamaha kwa dhambi za watu. **18** Kwa sababu Yesu mwenyewe

ameteseka, na kujaribiwa, ana uwezo wa kuwasaidia wale wanaojaribiwa.

3 Kwa hiyo, ndugu watakatifu, washiriki wa wito wa mbinguni, mumfikiri Yesu, Mtume na Kuhani

Mkuu wa ukiri wetu. **2** Alikuwa mwaminifu kwa Mungu aliyemteua, kama Musa alivyokuwa mwaminifu pia katika nyumba yote ya Mungu. **3** Kwa kuwa Yesu amehesabiwa kuwa na heshima kubwa kuliko aliyokuwa nayo Musa, kwa sababu yule anayejenga nyumba anahesabiwa kuwa na heshima kubwa kuliko nyumba yenye. **4** Kwa kuwa kila nyumba hujengwa na mtu fulani, lakini yule anayejenga kila kitu ni Mungu.

5 Hakika Musa aliikuwa mwaminifu kama mtumishi katika nyumba yote ya Mungu, akitoa ushuhuda kuhusu mambo yatakayosemwa wakati ujao. **6** Lakini Kristo ni Mwana katika usimamizi wa nyumba ya Mungu. Sisi ni nyumba yake kama tutashikilia haraka katika kujiamini na fahari ya kujiamini. **7**

Kwa hiyo, ni kama Roho Mtakatifu asemavyo, "Leo, kama utasikia sauti yake, **8** Usiufanye moyo wako kuwa mgumu kama Waisraeli walivyofanya katika

uasi, katika wakati wa kujaribiwa nyikani. **9** Huu ulikuwa wakati ambao baba zenu waliniasi kwa kunijaribu, na wakati, kwa miaka arobaini, waliona matendo yangu. **10** Kwa hiyo sikufurahishwa na

kizazi hicho. Nilisema, 'Wanapotea kila mara katika moyo yao, na hawajui njia zangu. **11** Ni kama vile nilivyoapa katika hasira yangu: hawataiingia raha yangu.' **12** Muwe waangalifu, ndugu, ili kwamba

usije ukawepo moyo mwovu wa kutokuamini kwa mmoja wenu, moyo ambao utakwenda mbali na Mungu aliye hai. **13** Badala yake, mhamasishane kila siku kila mmoja na mwenzie, ili kila iitwapo leo mtamani, ili kwamba mmoja kati yenu asifanyewe kuwa

mgumu kwa udanganyifu wa dhambi. **14** Kwa maana tumekuwa washiriki wa Kristo ikiwa tutashikamana na uthabitu wetu kwa nguvu katika yeye kutoka mwanzo hadi mwisho. **15** Kuhusu hili imekwisha kusemwa, "Leo kama mtasikiliza sauti yake, msifanyewe moyo yenu kuwa migumu, kama Waisraeli walivyofanya wakati wa uasi." **16** Ni akina nani hao waliomsikia Mungu na kuasi? Hawakuwa wale wote ambao Musa

alikuwa amewaongoza kutoka Misri? **17** Na kina nani ambao Mungu aliwakasirikia kwa miaka arobaini? Siyo pamoja na wale waliotenda dhambi, ambao

miili yao iliyokufa ililala jangwani? **18** Ni akina nani

aliowaapia Mungu kwamba hawataingia katika raha yake, kama siyo wale ambao hawakumtii yeye? **19**

Tunaona kwamba hawakuweza kuingia katika raha yake kwa sababu ya kutokuamini.

4 Kwa hiyo, tunapaswa kuwa makini ili kwamba

kati yenu asiwepo hata mmoja atakayeonekana kushindwa kufikia ahadi endelevu ya kuingia katika pumzika la Mungu. **2** Kwani tumekuwa na habari njema kuhusu pumziko la Mungu lilitotangazwa kwetu kama Waisrael walivyokuwa nayo, lakini ujumbe huo haukuwasaidia wale ambao waliusikia bila

kuunganisha imani kwa hilo. **3** Kwa sisi, ambao tumekwisha amini-sisi ndio mionganini tutakaoingia katika lile pumuziko, Kama inavyosema, "Kama

nilivyoapa kwa hasira yangu, Hawataiingia katika pumziko mwangu." Alisema hili, ingawa kazi zote alizotengeneza zilikuwa zimekamilika tangu mwanzo

wa ulimwengu. **4** Kwani ameshasema sehemu fulani kuhusu siku ya saba, "Mungu alipumzika siku ya saba katika yote aliyoafanya." **5** Tena ameshasema,

"Hawataiingia kwene pumziko langu." **6** Kwa sababu

hiyo, tangu pumziko la Mungu bado ni akiba kwa ajili ya baadhi kuingia, na tangu Waisraeli wengi ambao walisikia habari njema kuhusu pumziko lake hawakuwingia kwa sababu ya kutotii, **7** Mungu aliweka

tena siku fulani, iitwayo "Leo." Yeye aliongeza siku hii alipozungumza kupitia Daudi, ambaye alisema kwa muda mrefu baada ya yaliyosemwa kwanza, "Leo

kama mtasikia sauti yake, msifanyewe moyo yenu kuwa migumu." **8** Kwani kama Yoshua aliwapatia pumziko, Mungu asingelisema juu ya siku nyingine. **9** Kwa hiyo

bado kuna Sabato ya pumziko iliyotunzwa kwa ajili ya watu wa Mungu. **10** Kwani anayeingia katika pumziko la Mungu yeye mwenye yewe pia amepumzika kutokana

na matendo yake, kama Mungu alivyofanya katika yeye. **11** Kwa hiyo tuweni na shauku ya kuingia katika lile pumziko, ili kwamba asiwepo atakayeanguka

katika aina ya uasi waliofanya. **12** Kwa maana neno la Mungu li hai na lina nguvu na linaukalii kuliko upanga

wowote wenye makali kuwili. Na huchoma hata kufikia kugawanya nafsi na roho, na viungo kutika uboho. Na lenye kuweza kufahamu fikira za moyo nia

yake. **13** . Hakuna kilichoumbwa kilicho jificha katika uso wa Mungu. Badala yake, kila kitu ni dhahiri na

wazi kwa macho ya mmoja ambaye ni lazima tutoe hesabu. **14** Baadaye kuwa na kuhani mkuu aliyeingia

katika mbingu, Yesu Mwana wa Mungu, kwa uimara tushikilie imani zetu. **15** Kwa kuwa hatuna kuhani mkuu ambaye hawezি kuhisi huruma kwa ajili udhaifu wetu, lakini yeye ambaye kwa njia zote amekuwa akijaribwi kama sisi, isipokuwa yeye ambaye hana dhambi. **16** Na tuje kwa ujasiri katika kitit cha enzi cha neema, ili kwamba tupokee rehema na kupata neema ya kutusaidia wakati wa hitaji.

5 Kwani kila kuhani mkuu, aliyechaguliwa kutoka miongoni mwa watu, amechaguliwa kusimama badala yao katika vitu vinavyohusiana na Mungu, ili aweze kutoa kwa pamoja zawadi na dhabibu kwa ajili ya dhambi. **2** Anaweza kujishughulisha kwa upole na wajinga na wabishi kwa kuwa yeye mwenyewe pia amezungukwa na udhaifu. **3** Kwa sababu ya hili, ana wajibu wa kutoa sadaka kwa ajili ya dhambi zake kama afanyakyo kwa dhambi za watu. **4** Na hakuna mtu achukuyaye heshima hii kwa ajili yake mwenyewe, lakini badala yake, lazima aitwe na Mungu, kama alivyokuwa Haruni. **5** Hata Kristo hakujipa heshimu mwenyewe kwa kujifanya mwenyewe kuwa kuhani mkuu. Badala yake, Mungu alisema kwake, "Wewe ni mwanangu, leo nimekuwa Baba yako." **6** Ni kama asemavyo pia sehemu nyingine, "Wewe ni kuhani milele baada ya mfumo wa Melkizedeki." (aiōnios g165) **7** Wakati wa kipindi chake katika mwili, aliomba na kuombea, alimwombwa Mungu kwa machozi, kwa yeche awezaye kumwokoa kutoka kwenye kifo. Kwa sababu ya unyenyekevu wake kwa Mungu, alisikiwa. **8** Ijapokuwa alikua mwana, alijifunza kutii kwa mambo yaliyomtesa. **9** Alikamilishwa na kwa njia hii alifanyika kwa kila mtu amwaminiye kuwa sababu ya wokovu wa milele, (aiōnios g166) **10** kwa kutengwa na Mungu kama kuhani Mkuu baada ya zamu ya Melkizedeki. **11** Tuna mengi ya kusema kuhusu Yesu, lakini ni vigumu kuwaelezea kwa kuwa ninyi ni wavivu wa kusikia. **12** Ijapokuwa kwa kipindi hiki mlipaswa kuwa walimu, bado kuna umuhimu wa mtu kuwafundisha mafundisho ya awali ya kanuni za neno la Mungu. Mnahitaji maziwa na si chakula kigumu. **13** Kwa kuwa yeche anywaye maziwa tu hana uzoefu katika ujumbe wa haki, kwa kuwa bado ni mtoto. **14** Kwa upande mwingine, chakula kigumu ni cha watu wazima, wale ambao kwa sababu ya uzoefu wao katika kutofautisha haki na ubaya wamefundishwa kutambua jema na ovu.

6 Kwa hiyo, tukiacha tulicho jifunza kwanza kuhusu ujumbe wa Kristo, twapaswa kuwa na juhudii kuelekea kwenye ukomavu, tusiweke tena misingi ya toba kutoka katika kazi zisizo na uhai na imani katika Mungu, **2** wala misingi ya mafundisho ya ubatizo, na kuwawekeea mikono, ufufuo wa wafu, na hukumu ya milele. (aiōnios g166) **3** Na tutafanya hivi ikiwa Mungu ataruhusu. **4** Kwa kuwa haiwezekani kwa wale ambao walipata nuru awali, ambao walionja kipawa cha mbinguni, na kufanywa kuwa washirika wa Roho Mtakatifu, **5** na ambao walionja uzuri wa neno la Mungu na kwa nguvu za wakati ujao, (aiōn g165) **6** na kisha wakaanguka - haiwezekani kuwarejesha tena katika toba. Hii ni kwa sababu wamemsulubisha Mwana wa Mungu mara ya pili kwa nafsi zao, wakimfanya kuwa chombo cha dhihaka hadharani. **7** Kwa kuwa ardhi iliyopokea mvua inyeshayo mara kwa mara juu yake, na ikatoa mazao muhimu kwa hao waliofanya kazi katika ardhi, hypokea baraka kutoka kwa Mungu. **8** Lakini ikiwa huzaa miiba na magugu, haina tena thamani na ipo katika hatari ya kulaaniwa. Mwisho wake ni kuteketezwa. **9** Ijapokuwa tunazungumza hivi, rafiki wapenzi, tunashawishiwa na mambo mazuri yawahusuyo ninyi na mambo yahusuyo wokovu. **10** Kwa kuwa Mungu si dhalimu hata asahau kazi yenu na kwa upendo mliouunesha kwa ajili ya jina lake, katika hili mliwatumikia waamini na bado mngali mnawatumikia. **11** Na tunatamani sana kwamba kila mmoja wenu aweze kuonesha bidii ile ile mpaka mwisho kwa uhakika wa ujasiri. **12** Hatutaki muwe wavivu, lakini muwe wafuasi wa wale warithio ahadi kwa sababu ya imani na uvumilivu. **13** Kwa maana Mungu alipompa Abrahamu ahadi, aliapa kwa nafsi yake, kwa kuwa asingeliapa kwa mwininge yeche aliye mkubwa kuliko yeche. **14** Alisema, "Hakika nitakubariki, na nitauongeza uzao wako zaidi." **15** Kwa njia hii, Abrahamu alipokea kile alichoahidiwa baada ya kusubiria kwa uvumilivu. **16** Maana wanadamu huapa kwa yeche aliye mkuu kuliko wao, na kwao ukomo wa mashindano yote ni kiapo kwa kuyathibitisha. **17** Wakati Mungu alipoamua kuonesha kwa uwazi zaidi kwa warithi wa ahadi kusudi lake zuri lisilobadilika, alilithibitisha kwa kiapo. **18** Alifanya hivyo ili kwa vitu viwili visiviyowenza kubadilika, ambayo katika hivyo Mungu hawezি kusema uongo, sisi tulioikimbilia hifadhi tupate kutiwa moyo kushikilia

kwa nguvu tumaini liliowekwa mbele yetu. 19 Tunao ujasiri huu kama nanga imara na ya kutegemea ya roho zetu, ujasiri ambao unaingia sehemu ya ndani nyuma ya pazia. 20 Yesu aliingga sehemu ile kama mtangulizi wetu, akisha kufanya kuhanu mkuu hata milele baada ya utaratibu wa Melkizedeki. (aiōn g165)

7 Ilikuwa hivi Melkizedeki, mfalme wa Salemu, Kuhanu wa Mungu aliye juu, aliyekutana na Abrahamu akirudi kutoka kuwaa wafalme na akambariki. 2 Abrahamu alimpa moja ya kumi ya kila kitu alichokuwa amekiteka. Jina lake "Melkizedeki" "maana yake" mfalme wa haki" na pia "mflame wa Salemu" ambayo ni "mfalme wa amani." 3 Hana baba, hana mama, hana wazazi, hana mwanzo wa siku wala mwisho wa maisha yake. Badala yake, anabakia kuhanu milele, kama mwana wa Mungu. 4 Sasa fikiria jinsi huyu mtu alivyokuwa mkuu. Mzazi wetu Abrahamu alimpa moja ya kumi ya vitu vizuri alivyovichukua vitani. 5 Na hakika, ukoo wa Walawi waliopokea ofisi za kikuhanu walikuwa na amri kutoka kwenye sheria kukusanya moja ya kumi kutoka kwa watu, ambayo ni, kutoka kwa Wairaeli wenzao, pamoa na kwamba wao, pia, ni ukoo kutoka kwa Abrahamu. 6 Lakini Melkizedeki, ambaye hakuwa wa ukoo kutoka kwa Walawi, alipokea moja ya kumi kutoka kwa Abrahamu, na akambariki, yeye aliyekuwa na ahadi. 7 Hapo haikataliwi kwamba mtu mdogo hubarikiwa na mkubwa. 8 Kwa jambo hili mtu apokeaye moja ya kumi atakufa siku moja, lakini kwa jambo jingine mmoja aliyepokea moja ya kumi kwa Abrahamu ikaelezwa kama anayeishi. 9 Na kwa namna ya kuzungumza, Lawi aliyepokea moja ya kumi, pia alilipa moja ya kumi kwa Abrahamu, 10 kwa sababu Lawi alikuwa katika viuno vya baba yake Abrahamu wakati Melkizedeki alipokutana na Abrahamu. 11 Sasa kama ukamilifu uliwezekana kupitia ukuhani wa Lawi, (hivyo chini yake watu hupokea sheria), kulikuwa na hitaji gani zaidi kwa kuhanu mwininge kuinuka baada ya mfumo wa Melkizedeki, na siyo kuitwa baada ya mpangilio wa Haruni? 12 Kwa hiyo ukuhani ukibadilika, hapana budi sheria nayo kubadilika. 13 Kwa mmoja ambaye mambo haya yalisemwa kuhusu kabilo jingine, kutoka kwake hakuna aliyehudumu madhababuni. 14 Sasa ni wazi kwamba Bwana wetu alitoka katika Yuda, kabilo ambalo Musa hakutaja kuhusu makuhani. 15 Na haya tusemayo ni wazi

hasa ikiwa kuhanu mwininge atatokea kwa mfano wa Melkizedeki. 16 Kuhanu huyu mpya siyo mmoja ambaye amekuwa kuhanu juu ya msingi wa sheria zinazohusiana na uzao wa mtu, lakini katika msingi wa nguvu ya maisha yasiyoweza kuharibika. 17 Hivyo maandiko yanashuhudia kuhusu yeye: "Wewe ni kuhanu milele baada ya mfumo wa Melkizedeki." (aiōn g165) 18 Kwa kuwa amri iliyotangulia iliwekwa pembeni kwa sababu ilikuwa dhaifu na haifai. 19 Hivyo sheria haikufanya chochote kikamilifu. Isipokuwa, kulikuwa na ujasiri mzuri kwa hayo tunamsogelea Mungu. 20 Na Ujasiri huu mzuri haukutokea pasipo kuzungumzia kiapo, kwa hili makuhani wengine hawakuchukua kiapo chochote. 21 Lakini Mungu alichukua kiapo wakati aliposema kuhusu Yesu, "Bwana ameapa na hatababidilisha mawazo yake.' wewe ni kuhanu milele." (aiōn g165) 22 Kwa hili Yesu pia amekuja kuwa dhamana ya agano bora. 23 Kwa hakika, kifo huzuia makuhani kuhudumu milele. Hii ni kwa sababu walikuwapo makuhani wengi, mmoja baada ya mwininge. 24 Lakini kwa sababu Yesu anaishi milele, ukuhani wake haubadiliki. (aiōn g165) 25 Kwa hiyo yeye pia anaweza kwa ukamilifu kukamilisha kuwaokoa wanaomkaribia Mungu kupitia kwake, kwa kuwa yeye anaishi daima kwa kuomba kwa ajili yao. 26 Kwa hiyo kuhanu mkuu wa namna hii anastahili kwetu. Asiye na dhambi, hatia, msafi, aliyetengwa kutoka kwa wenye dhambi, na amekuwa juu kuliko mbingu. 27 Yeye hakuwa na uhitaji, mfano wa makuhani wakuu, kutoa dhabihu kila siku, kwanza kwa dhambi yake mwenyewe, na baadaye kwa dhambi za watu. Alifanya hivi mara moja kwa wote, alipojitoa yeye mwenyewe. 28 Kwa sheria huwateua watu dhaifu kuwa makuhani wakuu, lakini neno la kiapo, lilokuja baada ya sheria, alimteua Mwana, aliyefanywa kuwa mkamilifu milele. (aiōn g165)

8 Sasa jambo ambalo tunasema ni hili: tunaye kuhanu mkuu aliyekaa chini katika mkono wa kulia wa kiti cha enzi Mbinguni. 2 Yeye ni mtumishi katika mahali patakatifu, hema la kweli ambalo Bwana ameliweka, siyo mtu yejote wa kufa. 3 Kwa maana kila kuhanu mkuu huwekwa kutoa zawadi na dhabihu; kwa hiyo ni muhimu kuwa na kitu cha kutoa. 4 Sasa kama Kristo alikuwa juu ya nchi, yeye asingekuwa kuhanu zaidi ya hapo. Kwa kuwa walikuwa taraji wale waliotoa vipawa kulingana na sheria. 5 Walihudumu kitu ambacho kilikuwa nakala

na kivuli cha vitu vya mbinguni, sawa kama Musa chumba cha nje cha hema kutoa huduma zao. 7 alipoonywa na Mungu wakati alipotaka kujenga hema. Lakini kuhani mkuu huingia kile chumba cha pili pekee "Ona," Mungu akasema, "kwamba tengeneza kila kitu mara moja kila mwaka, na pasipo kuacha kutoa kulingana na muundo ulioonyeshwa juu ya mlima". dhabihu kwa ajili yake binafsi, na kwa dhambi za watu 6 Lakini sasa Kristo amepokea huduma bora zaidi walizozitenda pasipo kukusudia. 8 Roho Mtakatifu kwa sababu yeye pia ni mpatanishi wa agano zuri, anashuhudia kwamba, njia ya mahali patakatifu zaidi ambalo limekwisha kuimarishwa kwa ahadi nzuri. 7 bado hajafunuliwa kwa vile ile hema la kwanza bado Hivyo kama agano la kwanza lisingekuwa na makosa, linasimama. 9 Hili ni kielelezo cha muda huu wa sasa. ndipo hakungekuwa na haja kutafuta agano la pili. 8 Vyote zawadi na dhabihu ambavyo vinatolewa sasa Kwa kuwa wakati Mungu alipogundua makosa kwa haviwezi kukamilisha dhamiri ya anayeabudu. 10 Ni watu alisema, "Tazama, siku zinakuja, 'asema Bwana, vyakula na vinywaji pekee vimeunganishwa katika 'wakati nitakapotengeneza agano jipya pamoja na namna ya taratibu za ibada ya kujiosha. Vyote hivi nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda. 9 Halitakuwa vilikuwa taratibu za kimwili viliyoyokuwa vimeandaliwa kama agano nililofanya pamoja na baba zao siku hadi ije amri mpya itakayowekwa mahali pake. 11 ambayo niliwachukua kwa mkono kuaongoza kutoka Kristo alikuja kama kuhani mkuu wa mambo mazuri nchi ya Misri. Kwa kuwa hawakuendelea katika agano ambayo yamekuja. kupitia ukuu na ukamilifu wa langu, nami sikuwajali tena,' asema Bwana. 10 Kwa hema kuu ambayo haikufanywa na mikono ya watu, baada ya siku hizo,' asema Bwana. 'nitaweka sheria kuwa hili ndilo agano nitafanya kwa nyumba ya Israeli ambayo si wa ulimwengu huu ulioumbwa. 12 Ilikuwa baada ya siku hizo,' asema Bwana. 'nitafanya kwa nyumba ya Israeli si kwa damu ya mbuzi na ndama, bali kwa damu yake zangu mawazoni mwao, na nitaziandika miyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. 11 Hawatafundishana kila mmoja na jirani yake, na kila mmoja na ndugu, yake, akisema, "Mjue Bwana," hivyo wote watanijua mimi, kutoka mdogo hadi mkubwa wao. 12 Hivyo nitaonyesha rehema kwa matendo yao yasiyo ya haki, na sizitazikumbuka dhambi zao tena." 13 Kwa kusema "Mpya," amelifanya agano la kwanza kuwa kuukuu. Na hilo ambalo amelitangaza kuwa kuukuu liko tayari kutoweka.

9 Sasa hata agano la kwanza lilikuwa na sehemu ya ibada hapa duniani na taratibu za ibada. 2 Kwani katika hema kulikuwa na chumba kimeandaliwa, chumba cha nje, paliitwa mahali patakatifu. Katika eneo hili palikuwa na kinara cha taa, meza na mikate ya wonyesho. 3 Na nyuma ya pazia la pili kulikuwa na chumba kingine, paliitwa mahali patakatifu zaidi. 4 Mlikuwemo madhabahu ya dhahabu kwa kuvukizia uvumba. Pia mlikuwemo sanduku la agano, ambalo lilikuwa limejengwa kwa dhahabu tupu. Ndani yake kulikuwa na bakuli la dhahabu lenye manna, fimbo ya Haruni iliyoota majani, na zile mbao za mawe za agano. 5 Juu ya sanduku la agano maumbo ya maserafi wa utukufu wafunika mabawa yao mbele ya kiti cha upatanisho, ambacho kwa sasa hatuwezi kuelezea kwa kina. 6 Baada ya vitu hivi kuwa vimekwisha andaliwa, Makuhani kawaida huingia

chumba cha nje cha hema kutoa huduma zao. 7 alipoonywa na Mungu wakati alipotaka kujenga hema. Lakini kuhani mkuu huingia kile chumba cha pili pekee "Ona," Mungu akasema, "kwamba tengeneza kila kitu mara moja kila mwaka, na pasipo kuacha kutoa kulingana na muundo ulioonyeshwa juu ya mlima". dhabihu kwa ajili yake binafsi, na kwa dhambi za watu 6 Lakini sasa Kristo amepokea huduma bora zaidi walizozitenda pasipo kukusudia. 8 Roho Mtakatifu kwa sababu yeye pia ni mpatanishi wa agano zuri, anashuhudia kwamba, njia ya mahali patakatifu zaidi ambalo limekwisha kuimarishwa kwa ahadi nzuri. 7 bado hajafunuliwa kwa vile ile hema la kwanza bado Hivyo kama agano la kwanza lisingekuwa na makosa, linasimama. 9 Hili ni kielelezo cha muda huu wa sasa. ndipo hakungekuwa na haja kutafuta agano la pili. 8 Vyote zawadi na dhabihu ambavyo vinatolewa sasa Kwa kuwa wakati Mungu alipogundua makosa kwa haviwezi kukamilisha dhamiri ya anayeabudu. 10 Ni watu alisema, "Tazama, siku zinakuja, 'asema Bwana, vyakula na vinywaji pekee vimeunganishwa katika 'wakati nitakapotengeneza agano jipya pamoja na namna ya taratibu za ibada ya kujiosha. Vyote hivi nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda. 9 Halitakuwa vilikuwa taratibu za kimwili viliyoyokuwa vimeandaliwa kama agano nililofanya pamoja na baba zao siku hadi ije amri mpya itakayowekwa mahali pake. 11 ambayo niliwachukua kwa mkono kuaongoza kutoka Kristo alikuja kama kuhani mkuu wa mambo mazuri nchi ya Misri. Kwa kuwa hawakuendelea katika agano ambayo yamekuja. kupitia ukuu na ukamilifu wa langu, nami sikuwajali tena,' asema Bwana. 10 Kwa hema kuu ambayo haikufanywa na mikono ya watu, baada ya siku hizo,' asema Bwana. 'nitafanya kwa nyumba ya Israeli si kwa damu ya mbuzi na ndama, bali kwa damu yake zangu mawazoni mwao, na nitaziandika miyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. 11 Hawatafundishana kila mmoja na jirani yake, na kila mmoja na ndugu, yake, akisema, "Mjue Bwana," hivyo wote watanijua mimi, kutoka mdogo hadi mkubwa wao. 12 Hivyo nitaonyesha rehema kwa matendo yao yasiyo ya haki, na sizitazikumbuka dhambi zao tena." 13 Kwa kusema "Mpya," amelifanya agano la kwanza kuwa kuukuu. Na hilo ambalo amelitangaza kuwa kuukuu liko tayari kutoweka.

14 Je si zaidi sana damu ya Kristo ambaye kupitia Roho wa milele alijitoa mwenyewe bila mawaa kwa Mungu, kuosha dhamiri zetu kutoka matendo mafu kumtumikia Mungu aliye hai? (aiōnios g166) 15 Kwa sababu hiyo, Kristo ni mijumbe wa agano jipya. Hii ndio sababu mauti imewaacha huru wote walio wa agano la kwanza kutoka katika hatia ya dhambi zao, ili kwamba wote walioitwa na Mungu wawezo kupokea ahadi ya urithi wao wa milele. (aiōnios g166) 16 Kama kuna agano linadumu, ni lazima kuthibitishwa kwa kifo cha mtu yule aliyelifanya. 17 Kwani agano linakuwa na nguvu mahali kunatokea mauti, kwa sababu hakuna nguvu wakati mwenye kulifanya akiwa anaishi. 18 Hivyo hata si lile agano la kwanza lilikuwa limewekwa pasipo damu. 19 Wakati Musa alipokuwa ametoa kila agizo la sheria kwa watu wote, alichukua damu ya ng'ombe na mbuzi, pamoja na maji, kitambaa chekundu, na hisopo, na kuwanyunyizia gombo lenyewe na watu wote. 20 Kisha alisema, "Hii ni damu ya agano ambayo Mungu amewapa amri kwenu". 21 Katika hali ileile, aliinyunyiza damu juu ya hema na vyombo

vyote viliviyotumiwa kwa huduma ya ukuhani. 22 Na ndani yake" dhabihu ambazo zinatolewa kulingana na kulingana na sheria, karibu kila kitu kinatakaswa kwa sheria. 9 Kisha alisema, "Ona, niko hapa kufanya damu. Pasipo kumwaga damu hakuna msamaha. mapenzi yako". Ameweka pemberi taratibu zilizo za 23 Kwa hiyo ilikuwa lazima kwamba nakala za vitu awali ili kuimarisha zile za pilii. 10 Katika taratibu za pilii, vya mbinguni sharti visafishwe kwa hii dhabihu ya tumekwisha tengwa kwa Mungu kwa mapenzi yake wanyama. Hata hivyo, vitu vya mbinguni vyenyewe kupitia kujitao kwa mwili wa Yesu Kristo mara moja vilipaswa kusafishwa kwa dhabihu iliyo bora zaidi. kwa nyakati zote. 11 Ni kweli, kila kuhani husimama 24 Kwani Kristo hakuungia mahali patakatifu sana kwa huduma siku kwa siku, akitoa dhabihu ile ile, palipofanywa na mikono, ambayo ni nakala ya kitu ambayo, kwa vyoyoye, kamwe isingeweza kuziondoa halisi. Badala yake aliiingia mbingu yenye, mahali dhambi. 12 Lakini baada ya Kristo kutoa dhabihu mara ambapo sasa yuko mbele za uso wa Mungu kwa ajili moja kwa dhambi milele yote, aliketi mkono wa kuume yetu. 25 Hakuingia kule kwa ajili ya kujitao sadaka kwa wa Mungu, 13 akisubiri mpaka maadui zake watiwe ajili yake mara kwa mara, kama afanyakyo kuhani chini na kufanya kiti kwa ajili ya miguu yake. 14 Kwa mkuu, ambaye huingia mahali patakatifu zaidi mwaka kuwa kwa njia ya toleo moja amewakamilisha milele baada ya mwaka pamoja na damu ya mwingine, wale ambaeo wametengwa kwa Mungu. 15 Na Roho 26 kama hiyo ilikuwa kweli, basi ingekuwa lazima Mtakatifu pia ashuhudia kwetu. Kwa kuwa kwanza kuatekwa mara nyangi zaidi tangu mwanzo wa ulimwengu. Lakini sasa ni mara moja hadi mwisho alisema, 16 "Hili ni agano nitakalofanya pamoja nao baada ya siku hizo; asema Bwana: nitaweka sheria yake mwenyewe. (aiōn g165) 27 Kama ilivyo kwa kila zangu ndani ya miyo yao, na nitaziandika katika 28 ndiyo hivyo Kristo naye ambaye alitolewa mara moja kuziondoa dhambi za wengi, atatokea mara ya kila akili zao". 17 Kisha alisema, "Hawatazikumbuka tena mtu kufa mara moja, na baada ya hiyo huja hukumu, dhambi na matendo yao mafu". 18 Sasa mahali palipo ukombozi kwa wale wamgojeao kwa saburi.

10 Kwa vile sheria ni kivuli cha mambo mema yajayo, si yale yaliyo halisi. Sheria kamwe haiwezi kuwakamilisha wale ambaeo wanaomkaribia Mungu kwa njia ya dhabihu zilezile ambazo makuhani waliendelea kutoa mwaka baada ya mwaka. 2 Au vingineyo dhabihu hizo zisingeweza kukoma kutolewa? Kwa kigezo hicho waabudo, wakiwa wamesafishwa mara moja, wasingelikuwa na utambuzi zaidi wa dhambi. 3 Bali katika dhabihu hizo kuna ukumbusho wa dhambi zilizotendwa mwaka baada ya mwaka. 4 Kwa kuwa haiwezekani kwa damu ya mafahari na mbuzi kuziondoa dhambi. 5 Wakati Kristo alipokuja duniani, alisema, "Hamkutamani matoleo au dhabihu, badala yake, mliandaa mwili kwa ajili yangu. 6 Hamkuwa na thamani katika matoleo yote ya kuteketezwa au dhabihu kwa ajili ya dhambi. 7 Kisha nilisema, "Ona, hapa ninayafanya mapenzi yako, Mungu, kama ilivyoandikwa kunihusu mimi katika gombo". 8 Alisema kama ilivyo semwa hapo juu: "Hamkutamani dhabihu, matoleo, au sadaka ya kuteketezwa kwa ajili ya dhambi, wala hukuona furaha

alisema, 16 "Hili ni agano nitakalofanya pamoja nao baada ya siku hizo; asema Bwana: nitaweka sheria zangu ndani ya miyo yao, na nitaziandika katika kila ajili ya dhambi. 19 Kwa hiyo, ndugu, tunao ujasiri wa kuingia mahali patakatifu zaidi kwa damu ya Yesu. 20 Hiyo ni njia ambayo ameifungua kwa ajili yetu kwa njia ya mwili wake, mpya na hai inayopitia kwenye pazia. 21 Na kwa sababu tunaye kuhani mkuu juu ya nyumba ya Mungu, 22 na tumkaribie na moyo wa kweli katika utimilifu wa uhakika wa imani tukiwa na miyo iliyonyonyiwa safi kutoka uovu wa dhamiri na kuwa na miili yetu iliyoooshwa kwa maji safi. 23 Basi na tushikilie kwa uthabiti katika ungamo la ujasiri wa tumaini letu, bila ya kugeuka, kwa sababu Mungu aliyeahidi ni mwaminifu. 24 Na tuzidi kutafakari namna ya kumtia moyo kila mmoja kupenda na matendo mema. 25 Na tusiache kukusanyika pamoja, kama wafanyakyo wengine. Badala yake, kutiana moyo kila mmoja zaidi na zaidi, kama muonavyo siku inakaribia. 26 Kama tukifanya makusudi kuendelea kutenda dhambi baada ya kuwa tumepokea elimu ya ukweli, Dhabihu nyingine ya dhambi haisalii tena. 27 Badala yake, kuna tarajo pekee la hukumu ya kutisha, na ukali wa moto ambaeo utawateketeza maadui wa Mungu. 28 Yeyote ambaye ameikataa sheria ya Musa hufa bila rehema mbele ya usuhuda wa mashahidi wawili au watatu. 29 kiwango gani zaidi

cha adhabu unafikiri kinamstahiri kilammoja ambaye Mungu anaishi na kwamba huwapatia zawadi wale amemdhara mwana wa Mungu, yejote aliyeitendea wamtafutao. 7 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Nuhu, damu ya agano kama kitu kisicho kitakatifu, damu akiwa ameonywa na Mungu kuhusiana na mambo ambayo kwayo aliiweka wakfu kwa Mungu - yejote ambayo hayakuwa yameonekana, kwa heshima ya ki ambaye amemtukana Roho wa neema? 30 Kwakuwa Mungu alitengeneza safina kwa ajili ya kuiokoa familia tunajua mmoja ambaye aliyesema, "Kisasi ni changu, yake. Kwa kufanya hivi, aliuhukumu ulimwengu na nitalipa". Na tena, "Bwana atawahukumu watu wake". akawa mrithi wa haki ambayo huja kupitia imani. 31 Ni jambo la kuogofya mtu kuangukia katika mikono 8 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Ibrahim, alipoitwa ya Mungu aliye hai! 32 Lakini kumbuka siku zilizopita, alitii na kwenda mahali ambapo alipaswa kupokea baada ya kutiwa kwenu nuru, ni jinsi gani mliweza kama urithi. Alitoka bila kujua mahali gani alikuwa kuvumilia maumivu makali. 33 Mlikuwa mmewekwa anakwenda. 9 Ilikuwa ni kwa imani kwamba aliishi wazi katika dhihaka ya matukano na mateso, na katika nchi ya ahadi kama mgeni. Aliishi katika mlikuwa washiriki pamoja na wale waliopitia mateso mahema pamoja na Isaka na Yakobo, warithi wenzake kama hayo. 34 Kwa kuwa mlikuwa na moyo wa wa ahadi ile ile. 10 Hii ni kwa sababu alitarajia huruma kwa hao waliokuwa wafungwa, na milipokea kuupata mji ambao mwenye kuubuni na mjenzi wake kwa furaha adhabu ya urithi wenu, mkijua kwamba angelikuwa ni Mungu. 11 Ilikuwa ni kwa imani kwamba ninyi wenyewe mlikuwa na urithi bora na wa kudumu Ibrahim, na Sara mwenyewe, walipokea nguvu ya milele. 35 Kwa hiyo msiutupe ujasiri wenu, ulio na kutunga mimba ingawa walikuwa wazee sana, kwa zawadi kuu. 36 Kwa kuwa mnahitaji uvumilivu, ili kuwa walimuona Mungu kuwa mwaminifu, ambaye kwamba mpate kupokea ambacho Mungu amekiahidi, aliwaahidia mtoto wa kiume. 12 Kwa hiyo pia kutoka baada ya kuwa mmekwisha yatenda mapenzi yake. kwa mtu huyu mmoja ambaye alikuwa amekaribia 37 Kwa kuwa baada ya kitambo kidogo, mmoja kufa wakazaliwa watoto wasiohesabika. Walikuwa anayekuja, atakuja hakika na hatakawia. 38 Mwenye wengi kama nyota za angani na wengi kama mbegu haki wangu ataishi kwa imani. Kama atarudi nyuma, za mchanga katika ufukwe wa bahari. 13 Hawa sitapendezwa naye." 39 Lakini sisi si kama wale wote walikufa katika imani pasipo kupokea ahadi. warudio nyuma kwa kuangamia. Badala yake, sisi ni Isipokuwa, wakiwa wameziona na kuzikaribisha kwa baadhi ya wale tulio na imani ya kuziliinda roho zetu. mbali, walikiri kwamba walikuwa wageni na wapitaji juu ya nchi. 14 Kwa wale wasemao mambo kama haya wanaweka bayana kuwa wanatafuta nchi yao wenyewe. 15 Kwa kweli, kama wangkuwa wakiifiria nchi ambayo kwayo walitoka, wangelikuwa na nafasi ya kurejea. 16 Lakini kama ilivyo, wanatamani nchi iliyo bora, ambayo, ni ya kimbingu. Kwa hiyo Mungu haoni aibu kuitwa Mungu wao, kwa kuwa ametayarisha mji kwa ajili yao. 17 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Ibrahim baada ya kujaribiwa, alimtoa Isaka. Ndiyo, yeje ambaye alipokea kwa furaha ahadi, alimtoa mwanawewe wa pekee, 18 ambaye juu yake ilinenwa, "Kutoka kwa Isaka uzao wako uitaitwa." 19 IbrahimU alijua kwamba Mungu alikuwa na uwezo wa kumfufua Isaka kutoka katika wafu, na kwa kuzungumza kwa lugha ya maumbo, alimpokea. 20 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Isaka alimbariki Yakobo na Esau kuhusu mambo yajayo. 21 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Yakobo alipokuwa katika hali ya kufa, alimbariki kila mmoja wa watoto wa Yusufu. Yakobo akaabudu,

11 Sasa imani ni hakika aliyo nayo mtu wakati atarajiaipo kitu fulani kwa ujasiri. Ni hakika ya kitu ambacho bado hakijaonekana. 2 Kwa sababu hii mababu zetu walithibitika kwa imani yao. 3 Kwa imani tunafahamu kwamba ulimwengu uliumbwu kwa amri ya Mungu, ili kwamba kile kinachoonekana hakikutengenezwa kutokana na vitu ambavyo vilikuwa vinaonekana. (aiōn g165) 4 Ilikuwa kwa sababu ya imani kwamba Habili alimtolea Mungu sadaka ya kufaa kuliko alivyofanya Kaini. Ilikuwa ni kwa sababu hii kwamba alisifiwa kuwa mwenye haki. Mungu alimsifu kwa sababu ya zawadi alizoleta. Kwa sababu hiyo, Habili bado ananena, ingawa amekufa. 5 Ilikuwa kwa imani kwamba Enoko alichukuliwa juu na hakuona mauti. "Hakuonekana, kwa sababu Mungu alimchukua" kwa vile ilinenwa juu yake kuwa alimpendeza Mungu kabla ya kuchukuliwa juu. 6 Pasipo imani haiwezekani kumpendeza Mungu, kwa kuwa ajaye kwa Mungu lazima aamini kwamba

akiegemea juu ya fimbo yake. 22 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Yusufu wakati wake wa mwisho ulipokaribia, nao), wakitangatanga nyikani, milimani, katika alinena juu ya kutoka kwa wana wa Israel Misri na mapango na katika mashimo ya ardhini. 23 Ingawa akawaagiza kuchukua pamoja nao mifupa yake. 24 watu wote hawa walikubaliwa na Mungu kwa sababu Ilikuwa ni kwa imani kwamba Musa, alipozaliwa, ya imani yao, hawakupokea alichoahidi. 25 Mungu alifichwa kwa miezi mitatu na wazazi wake kwa alitangulia kutupatia kitu kilichobora, ili kwamba bila sababu walimuona kuwa ni mtoto mchanga aliyejewa sisi wasingeweza kukamilishwa.

mzuri, na hawakutishwa na amri ya mfalme. 26 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Musa, alipokuwa mtu mzima, alikataa kuitwa mtoto wa binti Farao. 27 Badala yake, alichagua kushiriki mateso pamoja na watu wa Mungu badala ya kufurahia anasa za dhambi kwa kitambo. 28 Alifikiri aibu ya kumfuata Kristo kuwa ni utajiri mkuu kuliko hazina za Misri kwa kuwa alikaza macho yake katika zawadi ya wakati wake ujao. 29 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Musa alitoka Misri. Hakuhofia hasira ya Mfalme, kwa kuwa alivumilia kwa kutazama kwa asiyeonekana. 30 Ilikuwa ni kwa imani kwamba aliishika pasaka na kunyunyiza damu, ili kwamba mharibu wa mzaliwa wa kwanza asiweze kuwagusa wazaliwa wa kwanza wa kiume wa waisrael. 31 Ilikuwa ni kwa imani kwamba walipita katika bahari ya shamu kama katika nchi kavu. Wakati wamisri walipojaribu kupita, walimezwa. 32 Ilikuwa ni kwa imani kwamba ukuta wa Yeriko ulianguka chini, baada ya kuuzunguka kwa siku saba. 33 Ilikuwa ni kwa imani kwamba Rahabu yule kahaba hakuangamia pamoja na wale ambaao hawakuwa watifu, kwa sababu alikuwa amewapokea wapelelezi na kuwashifadhi salama. 34 Na niseme nini zaidi? Maana muda hautoshi kusimulia ya Gideoni, Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samwel na za manabii, 35 ambaao kuptitia imani walizishinda falme, walitenda haki, na wakapokea ahadi. Walizua vinywa vya simba, 36 walizima nguvu za moto, walikwepa ncha ya upanga, waliponywa kutoka katika magonjwa, walikuwa mashujaa vitani, na walisababisha majeshi wageni kukimbia. 37 Wanawake walipokea wafu wao kwa njia ya ufufuo. Wengine waliteswa, bila kukubali kuachwa huru ili kwamba waweze kupata uzoefu wa ufufuo ulio bora zaidi. 38 Wengine waliteswa kwa dhihaka na kwa vichapo, naam, hata kwa vifungo na kwa kutiwa gerezani. 39 Walipondwa mawe. Walikatwa vipande kwa misumeno. Waliuawa kwa upanga. Walikwenda kwa ngozi za kondoo na ngozi za mbuzi walikuwa wahitaji, wakiendelea katika maumivu na wakitendewa

mabaya. 40 (ambayo ulimwengu haukustahili kuwa tulemea pamoja na dhambi ambayo inatizingira kwa urahisi. Tupige mbio kwa saburi katika mashindano yaliyowekwa mbele yetu. 2 Tuyaelekeze macho yetu kwa Yesu, aliye mwanzilishi na mwenye kutimiliza imani yetu, ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake alistahmili msalaba, akiidharau aibu yake, na akakaa chini mkono wa kulia wa kitu cha enzi cha Mungu. 3 Maana mtafakarini yeche aliye stahimili maneno ya chuki kutoka kwa wenye dhambi, dhidi yake mwenyweli ili kwamba msije mkachoka au kuzimia miyo yenu. 4 Hamjataabika au kuteseka mkishindana na dhambi kiasi cha kuishiwa damu. 5 Tena mmesahau kule kutiwa moyo ambako kunawaelekeza kama watoto wa kiume: "Mwanangu, usiyachukuwe kwa wepesi marudia ya Bwana, wala usikate tamaa unapo rekebishiwa na yeche." 6 Kwa kuwa Bwana humrudi yeyote ambaye anampenda, na humwadhibu kila mwana ambaye humpokea. 7 Stahimili majaribu kama kurudiwa. Mungu hushughulika nanyi kama anavyoshughulika na watoto, maana ni mtoto yupi ambaye baba yake hawezu kumrudii? 8 Lakini kama hakuna kurudiwa, ambako sisi sote tunashiriki, basi ninyi ni haramu na si watoto wake. 9 Zaidi ya yote, tulikuwa na baba zetu kidunia wa kuturudi, na tuliwaheshimu. Je haitupasi hata zaidi kumtii Baba wa kiroho na kuishi? 10 Kwa hakika baba zetu walituadhibu kwa miaka michache kama iliyoyonekana sawa kwao, lakini Mungu hutuadhibu kwa faida yetu ili tushiriki utakatifu wake. 11 Hakuna adhabu inayofurahisha kwa wakati huo. Huwa na maumivu. Hata hivyo, baadaye huzaa tunda la amani ya utauwa kwa wale walifundishwa nayo. 12 Kwa hiyo inueni mikono yenu iliyolegea na kufanya magoti yenu yaliyo dhaifu kuwa yenye nguvu tena; 13 nyosheni mapito ya nyayo zenu, ili kwamba yeoyote aliye mlemavu hataongozwa upotevuni lakini apate kuponywa. 14

Tafuteni amani na watu wote, na pia utakatifu ambao bila huo hakuna atakayemwona Bwana. 15 Muwe waangalifu ili kwamba asiwepo atakayetengwa mbali na neema ya Mungu, na kwamba lisije shina la uchungu litakalochipuka na kusababisha shida na kwa sababu ya mlo mmoja aliuza haki yake ya safi, kwa maana Mungu atawahukumu waasherati kuzaliwa. 17 Kwa kuwa mnajua kwamba baadaye, na wazinzi. 5 Basi njia zenu za maisha ziwe huru alipotamani kurithi baraka, alikataliwa, kwa sababu hamkuja katika mlima unaowaka moto, giza, kukatisha tamaa na wasikiao wasiombe neno lolote kusemwa kwao. 20 matokeo ya mienendo yao; igeni imani zao. 8 Yesu Kwa kuwa hawakuweza kuvumilia kile kilichoamuliwa: "Ikiwa hata mynaya agusaye mlima, lazima apigwe ukaongozwa na mafundisho mbalimbali ya kigeni kwa mawe." 21 Ya kutisha zaidi aliyoynaona Musa kwani ni vizuri kwamba moyo ujengwe kwa neema, na alisema, "Nimeogopa sana kiasi cha kutetemeka". 22 siyo kwa sheria kuhusu chakula hayo hayatawasaidia Badala yake, mmekuja mlima Sayuni na katika mji wale wanaishi kwa hayo. 10 Tunayo madhabau wa Mungu aliye hai, Yerualem ya mbinguni, na kwa ambayo wale wanaotumika ndani ya hekalu hawana malaika elfu kumi wanaoshereheka. 23 Mmekuja haki ya kula. 11 Kwa kuwa damu za wanyama, katika kusanyiko la wazaliwa wa kwanza wote zilizotolewa dhabihu kwa ajili ya dhambi, illetwa na waliosajiliwa mbinguni, kwa Mungu hakimu wa wote, kuhani mkuu ndani ya sehemu takatifu, lakini miili na kwa roho za watakatifu ambao wamekamilishwa. yao ilichomwa nje ya kambi. 12 Kwa hiyo Yesu naye 24 Mmekuja kwa Yesu mpatanishi wa agano jipy, aliteseka nje ya lango la mji, hili kwamba kuweka na kwa damu iliyonyunyizwa ambayo hunena mema wakfu watu kwa Mungu kuititia damu yake. 13 Na kwa zaidi kuliko damu ya Habili. 25 Angalia kuwa usije hiyo twendeni kwake nje ya kambi, tukizibeba fadheha ukamkataa mmoja ambaye anenaye. Kwa kuwa zake. 14 Kwani hatuna makao ya kudumu katika kama hawakuepuka walipomkataa mmoja aliye mji huu. Badala yake tutafute mji ambao unakuja. waonya duniani, kwa hakika hatutaepuka ikiwa 15 Kuititia Yesu mnapaswa mara kwa mara kujitao tutageuka mbali kutoka kwa yule atuonyaye kutoka sadaka ya kumtukiza Mungu, kumsifu kwamba tunda mbinguni. 26 Kwa wakati huo sauti yake ilitikisa la midomo yetu likili jina lake. 16 Na usisahau kufanya dunia. Lakini sasa ameahidi na kunena, "Bado mara mazuri na kusadiana ninyi kwa ninyi, kwa kuwa ni nyininge tena sitatikisa dunia pekee, bali mbingu kwa sadaka kama hiyo ndiyo Mungu hupendezwa pia." 27 Maneno haya, "Mara moja tena," inaonesha sana. 17 Tiini na kujishusha kwa viongozi wenu, kutoweshwa kwa vitu vile vitetemeshwavyo, hivi ni, kwani wanaendelea kuwalinda kwa ajili ya nafsi zenu, vitu vile ambavyo vimeumbwa, ili kwamba vile vitu kama wale watakaotoa hesabu. Tiini ili kwamba visivytotemeshwa vibakie. 28 Kwa hiyo, tupokee viongozi wenu waweze kuwatunza kwa furaha, na sio ufalme ambao hautetemeshwi, tufurahi katika hali kwa huzuni, ambayo haitawasaidia. 18 Tuombeni, ya kumwabudu Mungu kwa kukubali pamoja na tunatamani kuishi maisha ya heshima katika mambo wetu ni moto ulao.

13 Basi upendo wa ndugu na uendelee. 2 Msisahau kuwakaribisha wageni, maana kwa kufanya hivi, baadhi wamewakaribisha malaika pasipo kujua. 3 Kumbuka wote waliomo gerezani, kana kwamba mulikuwa nao kule pamoja nao, na kama miili yenu kakengeusha wengi. 4 Basi ndoa na iheshimiwe zinaa au mtu asiye mtauwa kama vile Esau, ambaye na wote na basi kitanda cha ndoa kifanyewe kuwa kwa sababu ya mlo mmoja aliuza haki yake ya safi, kwa maana Mungu atawahukumu waasherati kuzaliwa. 5 Basi njia zenu za maisha ziwe huru alipotamani kurithi baraka, alikataliwa, kwa sababu hamkuja katika mlima unaowaka moto, giza, kukatisha tamaa na wasikiao wasiombe neno lolote kusemwa kwao. 6 Basi tulidhikeni ili tusema kwa ujasiri, "Bawa ni Mlima unaowaka moto, giza, kukatisha tamaa na msaidizi wangu; Sitaogopa. Mwanadamu aweza dhoruba. 7 Hamkuja kwa sauti za tarumbeta, au kwa kunifanya nini?" 8 Wafikirieni wale walio waongoza, maneno yatokanayo na sauti ambayo ilisababisha kila wale waliongea neno la Mungu kwenu, na kumbukeni wasikiao wasiombe neno lolote kusemwa kwao. 9 Usije Kristo ni yeye jana, leo, na ata milele. (aiōn g165) 10 Tunayo madhabau wa Mungu aliye hai, Yerualem ya mbinguni, na kwa ambayo wale wanaotumika ndani ya hekalu hawana malaika elfu kumi wanaoshereheka. 11 Kwa kuwa damu za wanyama, katika kusanyiko la wazaliwa wa kwanza wote zilizotolewa dhabihu kwa ajili ya dhambi, illetwa na waliosajiliwa mbinguni, kwa Mungu hakimu wa wote, kuhani mkuu ndani ya sehemu takatifu, lakini miili na kwa roho za watakatifu ambao wamekamilishwa. yao ilichomwa nje ya kambi. 12 Kwa hiyo Yesu naye 13 Na kwa zaidi kuliko damu ya Habili. 14 Kwani hatuna makao ya kudumu katika kama hawakuepuka walipomkataa mmoja aliye mji huu. Badala yake tutafute mji ambao unakuja. waonya duniani, kwa hakika hatutaepuka ikiwa 15 Kuititia Yesu mnapaswa mara kwa mara kujitao tutageuka mbali kutoka kwa yule atuonyaye kutoka sadaka ya kumtukiza Mungu, kumsifu kwamba tunda mbinguni. 16 Na usisahau kufanya dunia. Lakini sasa ameahidi na kunena, "Bado mara mazuri na kusadiana ninyi kwa ninyi, kwa kuwa ni nyininge tena sitatikisa dunia pekee, bali mbingu kwa sadaka kama hiyo ndiyo Mungu hupendezwa pia." 17 Maneno haya, "Mara moja tena," inaonesha sana. 18 Tuombeni, ya kumwabudu Mungu kwa kukubali pamoja na tunatamani kuishi maisha ya heshima katika mambo wetu ni moto ulao.

19 Na nyote ninawatia moyo zaidi mfanye hivi, ili kwamba niweze kurudi kwenu hivi karibuni. 20 Sasa

Mungu wa amani, ambaye aliwaleta tena kutoka kwa wafu mchungaji mkuu wa kondoo, Bwana wetu Yesu, kwa damu ya agano la milele, (aiōnios g166) 21 Atawapa uwezo kwa kila jambo zuri kufanya mapenzi yake, akifanya kazi ndani yetu iliyo njema ya kupendeza machoni pake, kupitia Yesu Kristo, kwake uwe utukufu milele na milele. Amina. (aiōn g165) 22 Sasa ninakutia moyo, ndugu, kuchukualiana na neno la kutia moyo ambalo kwa ufupi nililiandika kwenu. 23 Fahamu kwamba ndugu yetu Timotheo ameshaachiwa huru, ambaye pamoa naye nitawaona kama atakuja hivi karibuni. 24 Salimia viongozi wako wote na waumini wote. Wale wanaotoka Italia wanakusalimia. 25 Na neema iwe nanyi nyote.

Yakobo

1 Yakobo, mtumwa wa Mungu na wa Bwana Yesu Kristo, kwa makabila kumi na mbili yaliyotawanyika, salaam. **2** Hesabuni kuwa ni furaha zaidi, ndugu zangu, mnapopita katika matatizo mbali mbali, **3** mkijua kuwa kujariabiwa kwa imani yenu huwapa uvumilivu. **4** Acheni uvumilivu uikamilishe kazi yake, kwamba muweze kukomaa kikamilifu, bila kupungukiwa katika lolote. **5** Lakini kama mtu kati yenu anahitaji hekima, aiombe kutoka kwa Mungu, ambaye hutoa kwa ukarimu na pasipo kukemea kwa wote wamwombao, na atawapa hekima. **6** Lakini omba kwa imani, bila shaka, kwa kuwa mwenye kutia shaka ni kama mawimbi katika bahari, huchukuliwa na upopo na kutupwa huku na huko. **7** Kwa hakika mtu huyu asifikirie kwamba atapokelewa ombi lake kutoka kwa Bwana; **8** mtu huyu ana nia mbili, si imara katika njia zake zote. **9** Ndugu maskini anapaswa kujivuna katika kusimama kwake juu, **10** wakati huo huo ndugu tajiri katika unyenyekevu wake, kwa sababu atatoweka kama ua la kondeni katika shamba analopita. **11** Jua huchomoza na joto la kuunguza kukausha mimea, na maua huanguka na uzuri wake hufa. Vivyo hivyo watu matajiri watachakaa katikati ya kazi zao. **12** Amebarikiwa mtu yule anayevumilia majaribu, kwa kuwa baada ya kushinda jaribu hilo, atapokea taji ya uzima, ambayo imeahidiwa kwa wale wampendao Mungu. **13** Mtu yeьте hapaswi kusema anapojaribiwa, "Jaribu hili linatoka kwa Mungu," kwa sababu Mungu hajaribiwi na uovu, na Mungu mwenyewe hamjaribu yeьте. **14** Kila mtu hujaribiwa na tamaa zake mbaya zinazomshawishi na kumvuta mbali. **15** Ndipo baada ya tamaa ya dhambi kubeba mimba, dhambi huzaliwa, na baada ya dhambi kukomaa sawasawa, huishia katika mauti. **16** Ndugu zangu wapendwa, msidanganyike. **17** Kila zawadi iliyo nzuri na kila zawadi iliyokamilika hutoka juu, hushuka chini kutoka kwa Baba wa nuru. Kamwe habadilili kama kivili kibadilikavyo. **18** Mungu alichagua kutupa sisi uzima kwa Neno la kweli, ili kwamba tuweze kuwa kama uzao wa kwanza mionganii mwa viumbi vyake. **19** Mnajua hili, ndugu zangu wapendwa. Kila mmoja anapaswa kuwa mwepesi wa kusikia, siyo mwepesi wa kuongea wala kukasirika, **20** kwa kuwa hasira ya mwanadamu haiwezi kutenda haki ya Mungu. **21** Kwa hiyo wekeni mbali uchafu wa dhambi na ubaya wote ulio mahali popote, na kwa unyenyekevu lipokeeni neno liliopandwa ndani yenu, ambalo lina uwezo wa kuoko roho zenu. **22** Litini neno, msilisikie tui, mkijidanganya nafsi zenu wenyewe. **23** Kwa kuwa kama yeьте alisikiaye neno bila kulitdea kazi ni sawa na mtu ajangaliaye uso wake halisi katika kioo. **24** Hujitathimini uso wake, na huenda zake na baada ya muda mfupi husahau anavyofanana. **25** Bili mtu yule anayeiangalia kwa uangalifu sheria kamili, sheria ya uhuru, na kuendelea kuitii, si kwa sababu yeье ni msikilizaji anayesahau, huyu mtu atabarikiwa anapoitenda. **26** Ikiwa mtu yeьте atafikiri mwenyewe kuwa ni mtu wa dini, lakini hawezi kuutawala ulimi wake, huudanganya moyo wake na dini yake ni bure. **27** Dini iliyo safi na isiyoharibiwa mbele za Mungu wetu na Baba ni hii: kuwasaidia yatima na wajane katika mateso yao, na kujilinda wenyewe na ujisidi wa dunia.

2 Ndugu zangu msiifuate imani ya Bwana Yesu Kristo, Bwana wa utukufu, kwa kupendelea watu fulani. **3** Kama mtu fulani akiingia kwenye mikutano yenu amevaa pete za dhahabu na mavazi mazuri, pia akaingia masikini mwenye mavazi machafu, **4** na mkaonyesha kumjali zaidi yule mwenye mavazi mazuri na kusema, "Tafadhari wewe keti hapa mahali pazuri" lakini mkamwambia yule masikini, "Wewe simama pale," au "Kaa chini ya miguu yangu." **5** Je, hamuhukumiani ninyi wenyewe, na kuwa waamuzi wenyewe mawazo mabaya? **6** Sikilizeni, ndugu zangu wapendwa, je, Mungu hakuwachagua masikini wa dunia kuwa matajiri katika imani na kurithi ufalme alioawaahidia wampendao? **7** Lakini mmewadharau masikini! Je, sio matajiri wanaowatesa ninyi, na sio wao wanaowaburuta mahakamani? **8** Hata hivyo, kama mwaitimiza ile sheria ya kifalme kama ilivyoandikwa katika maandiko, "Utampenda jirani yako kama wewe mwenyewe," mwafanya vyema. **9** Lakini kama mkipendelea baadhi ya watu, mnatenda dhambi, mwahukumiwa na sheria kuwa ni wavunja sheria. **10** Kwa kuwa yeьте atiiye sheria yote, na bado akajikwaa katika nukta moja tu, amekuwa na hatia ya kuvunja sheria yote! **11** Kwa kuwa Mungu aliyesema, "Usizini," ndiye pia aliyesema, "Usiue." Kama hauzini, lakini una uwa, umekwishavunja sheria ya Mungu.

12 Kwa hiyo zungumzeni na kutii kama wale ambao mkubwa unavyoweza kuwashwa kwa cheche ndogo mko karibu kuhukumiwa na sheria ya uhuru. 13 Kwa ya moto! 6 Ulimi pia ni moto, ni ulimwengu wa uovu, kuwa hukumu huja pasipo huruma kwa wale wasio umewekwa mionganoni mwa viungo nya mwili wetu, na huruma. Huruma hujitokuza juu ya hukumu. 14 ambao hunajisi mwili wote na huiweka juu ya moto njia Kuna uzuri gani, ndugu zangu, kama mtu anasema ya maisha, na wenyewe kuchomwa moto wa kuzimu. ninayo imani, lakini hana matendo? Je, imani hiyo (Geenna g1067) 7 Kila aina ya mnyama wa polini, ndege, yaweza kumwokoa? 15 Kama ndugu wa kiume au kitambaacho na kiumbe cha baharini kinadhilita na wa kike ni muhitaji wa mavazi au chakula cha kila wanadamu. 8 lakini hakuna mwanadamu hata mmoja siku, 16 na mmoja wenu akawaambia, "Nendeni kwa ambaye anaweza kudhibiti ulimi; ni uovu usiotulia, amani, mkaote moto na mle vizuri," lakini hamuwapi umejaa sumu ya kufisha. 9 Kwa ulimi twamtukuza mahitaji muhimu ya mwili, hiyo yafaaa nini? 17 Bwana na Baba yetu, na kwa huo twawalaani watu Hali kadhalika, imani pekee, kama haina matendo, ambao wameumbwa kwa mfano wa Mungu. 10 Katika imekufa. 18 Bado mtu fulani anaweza kusema, "Una kinywa hichohicho husema maneno ya baraka na imani, na mimi ninayo matendo." Nionyeshe imani laana. Ndugu zangu mambo haya hayapaswi kuwa. yako pasipo matendo, nami nitakuonyesha imani 11 Je, kisima kimoja huweza kutoa maji matamu yangu kwa matendo yangu. 19 Waamini kuwa kuna na machungu? 12 Ndugu zangu, Je, mti wa mtini Mungu mmoja; uko sahihi. Lakini mapepo nayo unaweza kuzaa matunda ya mzeituni, au mzabibu yanaamini hivyo na kutetemeka. 20 Je, unataka unazaa matunda ya mtini? Wala chemchemi ya kujua, ewe mtu mpumbavu, namna ambavyo imani maji chumvi haitoi maji yasio na chumvi. 13 Ni nani hiyo pasipo matendo isivyofaa? 21 Je, si baba yetu mionganoni mwenu aliye na hekima na ufahamu? Hebu Abrahamu alihesabiwa haki kwa matendo alipomtoa mtu huyo na aoneshe maisha mema katika kazi zake mwanawе Isaka juu ya madhabahu? 22 Mnaona kwa unyenyekevu utokanao na hekima. 14 Lakini kuwa imani yake ilifanya kazi na matendo yake, kama mnao wivu mkali na nia ya ubinafsī miyonī na kwa matendo yake, imani yake ilifikia kusudio mwenu, msijivune na kusema uongo mkiupinga lake. 23 Maandiko yalitimizwa yasemayo, "Abrahamu ukweli. 15 Hii siyo hekima ile ishukayo kutoka juu, alimwamini Mungu, na akahesabiwa kuwa ni mwenye lakini badala yake ni ya kidunia, si ya kiroho, na ni ya haki." Hivyo Abrahamu aliiwa rafiki wa Mungu. kipepo. 16 Kwa kuwa palipo na wivu na ubinafsī upo, 24 Mwaona kuwa kwa matendo mtu hunesabiwa kuna vurugu na kila matendo maovu 17 Lakini hekima haki, na si kwa imani tu. 25 Hali kadhalika, je, itokayo juu, kwanza ni safi, kisha kupenda amani, hakuwa Rahabu yule kahaba alihesabiwa haki kwa upole na ukarimu, yenye kujaa rehemna na matunda matendo, alipowakaribisha wajumbe na kuwapeleka mema, bila kupendelea watu fulani, na kweli. 18 kwa barabara nydingine? 26 Kwa kuwa kama vile mwili Na tunda la haki hupandwa katika amani kwa wale usipokuwa na roho umekufa, vivyo hivyo imani pasipo ambao wanatenda mambo ya amani. matendo imekufa.

4 Ugonvi na migogoro mionganoni mwenu vyatoka

3 Ndugu zangu, siyo wengi wenu mnapaswa kuwa walimu, mkijua kwamba tutapokea hukumu kubwa zinazoleta vita ndani ya washirika wenu? 2 Mnatamani zaidi. 2 Kwa kuwa wote tunakosea katika njia nyangi. kile msichokuwa nacho. Mnauba na mnafukuzia kile Kama yeoyote huwa hajikwai katika maneno yake, msichowea kuwa nacho. Mnapigana na kugombana, huyo ni mtu mkamilifu, aweza kudhibiti mwili wake na bado hampati kwa sababu hamumwombi Mungu. wote pia. 3 Sasa kama tunaweka lijamu za farasi 3 Mnaomba na hampokei kwa sababu mnaomba katika vinywa vyao wanatutii, na tunaweza kuigeuza kwa ajili ya mambo mabaya, ili kwamba muweze miili yao yote. 4 Tambua pia kwamba meli, ingawa ni kuvitumia kwa tamaa zenu mbaya. 4 Enyi wazinzi! kubwa na husukumwa na upopo mkali, zinaongozwa Hamjui kwamba urafiki na ulimwengu ni uadui dhidi kwa usukani mdogo sana kwenda popote anakotaka ya Mungu? Kwa hiyo, yeoyote aamuaye kuwa rafiki wa nahodha. 5 Vivyo hivyo, ulimi ni kiungo kidogo cha ulimwengu hujifanya mwenyewe adui wa Mungu. 5 mwili, lakini hujisifia makuu sana. Angalia msitu Au mnadhani maandiko hayana maana yasemapo

kwamba Roho aliyoweka ndani yetu ana wivu sana thamani toka katika nchi, akisubiri kwa uvumilivu kwa kwa ajili yetu? 6 Lakini Mungu hutoa neema zaidi, ajili yake, mpaka mvua za kwanza na zile za mwisho ndio maana maandiko husema, "Mungu humpinga zikinyesha. 8 Pia ninyi muwe wavumilivu; kazeni mwenye kiburi, lakini humpa neema mnyenyeku." miyo yenu, kwa sababu kuja kwake Bwana ni karibu. 7 Hivyo, jitoeni kwa Mungu. Mpigeni ibilisi na yeche 9 Ndugu, msinung'unikiane ninyi kwa ninyi, kusudi atakimbia kutoka kwenu. 8 Sogeeni karibu na Mungu, msije mkahukumiwa. Tazama, hakimu anasimama na yeche atakaribia karibu nanyi. Safisheni mikono mlangoni. 10 Kwa mfano, ndugu, angalieni mateso yenu, enyi wenyewe dhambi, na takaseni miyo yenu, na uvumilivu wa manabii walionena katika jina la enyi wenyewe nia mbili. 9 Huzunikeni, ombolezeni, na Bwana. 11 Tazama, twawaita wale wanaovumilia, kuria! Geuzeni kicheko chenu kuwa huzuni na furaha "heri." Mmesikia uvumilivu wa Ayubu, na mnalijua yenu kuwa maombolezo. 10 Jinyenyekezeni wenyewe kusudi la Bwana kwa ajili ya Ayubu, ni kwa jinsi mbele za Bwana, na atawainua juu. 11 Msineneane gani Bwana amejaaa huruma na rehema. 12 Zaidi ya kinyume ninyi kwa ninyi, ndugu. Mtu anenaye kinyume yote, ndugu zangu, msiape, aidha kwa mbingu ama na ndugu yake, au kumhukumu ndugu yake, hunena kwa nchi, au kwa kiapo cha aina nyininge. Bali hebu kinyume na sheria na huihukumu sheria ya Mungu. "ndio" yenu na imaanishe "ndio" na "hapana" yenu Mkiihukumu sheria, hamuitii sheria, bali mnaihukumu. na imaanishe "hapana," ili kwamba msije kuangukia 12 Ni mmoja tu ambaye ni mtoa sheria na hakimu, chini ya hukumu. 13 Kuna yejote miongoni mwenu Mungu, yeche ambaye ana uwezo wa kuokoa na ana mateso? Lazima aombe. Je, mtu yejote ni kuangamiza. Wewe ni nani ambaye unamhukumu mwenye kuchangamka? Na aimbe sifa. 14 Je, kuna jirani yako? 13 Sikilizeni, ninyi msemao, "Leo au yejote miongoni mwenu aliye mgonjwa? Na awaite kesho tutakwenda katika mji huu, na kukaa mwaka wazee wa kanisa, nao wazee wa kanisa waombe juu huko, na kufanya biashara, na kutengeneza faida." 14 yake, wakimpaka mafuta katika jina la Bwana, 15 na Ni nani ajuaye nini kitatokea kesho, na maisha yenu maombi ya imani yatamponya mgonjwa, na Bwana ni nini hasa? Kwa kuwa mnafanana kama ukungu atamwinua. Na kama atakuwa ametenda dhambi, unaotokea kwa muda mfupi na kisha hypotea. 15 Mungu atamsamehe. 16 Kwa hiyo ungameni dhambi Badala yake mngesema, "kama ni mapenzi ya Bwana, zenu ninyi kwa ninyi, na kuombeana kila mmoja tutaishi na tutafanya hiki au kile." 16 Lakini sasa na mwenzake, ili muweze kuponywa. Maombi ya mnajivuna juu ya mipango yenu. Majivuno yote hayo mwenye haki huzaa matokeo makubwa. 17 Eliya ni uovu. 17 Kwahiyo, kwake yeche ajuaye kutenda mema lakini hayatendi, kwake huyo ni dhambi.

5 Njoni sasa, enyi mliongatajiri, lieni kwa sauti ya juu kwa sababu ya taabu inayokuja juu yenu. 2 Utajiri wenu umeharibiwa na mavazi yenu yametafunwa na wadudu waharibifu. 3 Dhahabu zenu na fedha zenu zimekosa thamani, na uharibifu wake utashuhudia dhidi yenu na kuangamiza mili yenu kama moto. Mmejiwekeha hazina yenu katika siku za mwisho. 4 Tazameni, malipo ya watendakazi-wale ambao hamjawalipa kwa kuvuna katika mashamba yenu-wanalia! Na kilio cha wale waliovuna mazao yenu kimeyafikia masikio ya Bwana wa Majeshi. 5 Mmeishi kwa anasa duniani na kujifurahisha ninyi wenyewe. Mmejinenepesha miyo yenu kwa siku ya machinjo. 6 Mmemhukumu na kumuua mwenye haki asiyeweza kuwapinga. 7 Kwa hiyo vumilieni, ndugu, mpaka ujio wa Bwana, kama mkulima husubiri mavuno ya

alikuwa mtu mwenye hisia kama setu, aliomba kwa juhudhi kwamba mvua isinyeshe, na haikunyeshe katika nchi kwa muda wa miaka mitatu na miezi sita. 18 Na Eliya aliomba tena, na mbingu zilimwaga mvua juu ya nchi na nchi ikatoa mavuno. 19 Ndugu zangu, kama yejote miongoni mwenu anapotoka kutoka kwenye ukweli, lakini mtu mwengine akamrejesha, 20 hebu na ajue kuwa yejote amwongozaye mwenye dhambi kuondoka katika njia yake ya ukosaji ataponya nafsi yake kutoka katika mauti na atafunika wingi wa dhambi.

1 Petro

1 Petro, mtume wa Yesu Kristo, kwa wageni wa utawanyiko, kwa wateule, katika Ponto yote, Galatia, Kapadokia, Asia, na Bithinia, 2 kutokana na ufahamu wa Mungu, Baba, kwa kutakaswa na Roho Mtakatifu, kwa utiifu wa Yesu Kristo, na kwa kunyunyuziwa damu yake. Neema iwe kwenu, na amani yenu iongezeke. 3 Mungu Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo na abarikiwe. Katika ukuu wa rehema yake, alitupa kuzaliwa upya kwa ujasiri wa urithi kupitia ufufuo wa Yesu Kristo kutoka katika wafu, 4 kwa urithi usioangamia, hautakua na uchafu wala kupungua. Umehihifadhiwa mbinguni kwa ajili yenu. 5 Kwa uwezo wa Mungu mnalindwa kupitia imani kwa wokovu ambao upo tayari kufunuliwa katika nyakati za mwisho. 6 Furahini katika hili, ingawaje sasa ni lazima kwenu kujsikia huzuni katika majaribu ya aina mbalimbali. 7 Hii, ni kwa sababu imani yenu iweze kujaribiwa, imani ambayo ni ya thamani kuliko dhahabu, ambayo inapotea katika moto ambao hujaribu imani yenu. Hii hutokea ili imani yenu ipate kuzaa sifa, utukufu, na heshima katika ufunuo wa Yesu Kristo. 8 Hamamuona yeye, lakini mnampenda. Hamamuoni sasa, lakini mnaamini katika yeye na mna furaha isiyoweza kuelezeza kwa furaha ambayo imejawa na utukufu. 9 Sasa mnapokea wenyewe matokeo ya imani yenu, wokovu wa nafsi zenu. 10 Manabii walitafuta na kuuliza kwa umakini kuhusu wokovu huu, kuhusu neema ambayo ingekuwa yenu. 11 Walitafuta kujua ni aina gani ya wokovu ambao ungekuja. Walitafuta pia kujua ni muda gani Roho wa Kristo aliye ndani yao alikuwa anazungumza nini nao. Hii ilikua inatokea wakati alipokuwa anawaambia mapema kuhusu mateso ya Kristo na utukufu ambao ungemuata. 12 Ilifunuliwa kwa manabii kwamba walikua wanayatumikia mambo haya, na si kwa ajili yao wenyewe, bali kwa ajili yenu - masimulizi ya mambo haya kupitia wale wanaoleta injili kwenu kwa njia ya Roho Mtakatifu aliyetumwa kutoka mbinguni, mambo ambayo hata malaika wanatamani kufunuliwa kwake. 13 Kwa hiyo fungeni viuno vya akili zenu. Muwe watulivu katika fikra zenu. Muwe na ujasiri mkamilifu katika neema ambayo italetwa kwenu wakati wa kufunuliwa kwa Yesu Kristo. 14 Kama watoto watifiu, msifungwe wenyewe na tamaa ambazo

mlizifuata wakati mlipokua hamna ufahamu. 15 Lakini kama vile aliyewaita alivyo mtakatifu, nanyi, pia, muwe watakatifu katika tabia yenu yote maishani. 16 Kwa kuwa imeandkwu, "Iweni watakatifu, kwa sababu Mimi ni mtakatifu." 17 Na kama mkiita "Baba" yule ahukumuye kwa haki kulingana na kazi ya kila mtu, tumia muda wa safari yako katika unyenyekevu. 18 Mnafahamu kwamba haikuwa kwa fedha au dhahabu - viti vinavyoharibika- ambavyo mmekombolewa kutoka kwenye tabia zenu za ujinga ambazo mlifunza kutoka kwa baba zenu. 19 Lakini mmekombolewa kwa damu ya heshima ya Kristo, kama ya kondoo asiye na hila wala doa. 20 Kristo alichaguliwa kabla ya misingi ya dunia, lakini sasa siku hizi za mwisho, amefunuliwa kwenu. 21 Mnamwamini Mungu kupitia yeye, ambaye Mungu alimfufua toka kwa wafu na ambaye alimpa utukufu ili kwamba imani yenu na ujasiri uwe katika Mungu. 22 Mmefanya nafsi zenu kuwa safi kwa utii wa ile kweli, kwa dhununi la pendo la kidugu liliilo na unyofu, hivyo pendanenii kwa bidii toka moyoni. 23 Mmekwisha zaliwa mara ya pilii, si kwa mbegu iharibikayo, lakini kutoka katika mbegu isiyoharibika, kupitia uzima na neno la Mungu lililosalia. (aiōn g165) 24 Kwa maana "miili yote ni kama majani, na utukufu wake wote ni kama ua la jani. Jani hunyauka, na ua hudondoka, 25 lakini neno la Bwana hubakia milele." Huu ni ujumbe ambao ultangazwa kama injili kwenu. (aiōn g165)

2 Kwa hiyo wekeni pembeni uovu wote, udanganyifu, unafiki, wivu na kashifa. 2 Kama watoto wachanga, mtamani maziwa safi ya kiroho, ili kwamba mweze kukua ndani ya wokovu, 3 kama mmeonja kwamba Bwana ni mwema. 4 Njoni kwake aliye jiwe hai linaloishi ambalo limekataliwa na watu, lakini hilo limechaguliwa na Mungu na ni la thamani kwake. 5 Ninyi pia ni kama mawe yaliyo hai yanayojengwa juu kuwa nyumba ya kiroho, ili kuwa ukuhani mtakatifu ambao hutoa dhahibu za kiroho zinazokubaliwa kwa Mungu kupitia Yesu Kristo. 6 Andiko husema hivi, "Tazama, nimeweka katika Sayuni jiwe la pembeni, kuu na lililochaguliwa na la thamani. Yeyote aaminiye katika yeye hataona aibu". 7 Hivyo heshima ni yenu kwenu ninyi mnaoamini. Lakini, "jiwe lililokataliwa na wajenzi, hili limekuwa jiwe kuu la pembeni"- 8 na, "jiwe la kujikwaa na mwamba wa kujikwaa." Wao hujikwaa, wanaolikataa neno, kwa lile ambalo pia

walikuwa wameteuliwa kwalo. 9 Lakini ninyi ni ukoo 3 Kwa njia hii, ninyi ambao ni wake mnapaswa uliochaguliwa, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu kujitoa kwa waume zenu wenyewe, ili, hata wa miliki ya Mungu, ili kwamba mweze kutangaza kama baadhi yao hawajalitii neno, kuititia tabia za matendo ya ajabu ya yule aliyewaita kutoka gizani kuja wake zao wanawenza kuvutwa pasipo neno, 2 kwa kwenye nuru yake ya ajabu. 10 Ninyi kwanza hamkuwa sababu wao wenyewe watakuwa wameiona tabia watu, lakini sasa ninyi ni watu wa Mungu. Ninyi yenu njema pamoja na heshima. 3 Hii ifanyike siyo hamkupokea rehema, lakini sasa mmepokea rehema. kwa mapambo ya nje—kusuka nywele, vito vya 11 Wapendwa, nimewaita kama wageni na wazurujaji dhahabu, au mavazi ya mtindo. 4 Lakini badala kujinyima kutoka kwenye tamaa mbaya za dhambi, yake ifanyike kwa utu wa ndani wa moyo, na kuzidi ambazo zinapigana vita na roho zenu. 12 Mnapaswa katika uzuri wa unyenyekevu na utulivu wa moyo, kuwa na tabia njema kati ya mataifa, ili kwamba, ambao ni wa thamani mbele za Mungu. 5 Kwa kuwa kama watawasema kama kwamba mmeefanya mambo wanawake watakatifu walijipamba wenyewe kwa njia maovu, wataziangalia kazi zenu njema na kumsifu hii. Walikuwa na imani katika Mungu na waliwati Mungu katika siku ya kuja kwake. 13 Tii kila waume zao wenyewe. 6 Kwa njia hii Sara alimtii mamlaka ya mwanadamu kwa ajili ya Bwana, ikiwa Ibrahamu na kumwita yeye "bwana" wake. Ninyi sasa mfalme kama mkuu, 14 ikiwa watawala walilotumwa ni watoto wake kama mtafanya yaliyo mazuri na kuwaadhibu watenda mabaya na kuwasifu wale kama hamwogopi mabaya. 7 Kwa njia hiyo hiyo, ninyi wanaotenda mema. 15 Kwa kuwa ni mapenzi ya wanaume mnapaswa kuishi na wake zenu mkijua Mungu, kwamba kwa kufanya mema mwanyamazisha kuwa wao ni wenzi wa kike dhaifu, mkiwatambua mazungumzo ya kipuuzi ya watu wapumbau. 16 wao kama wapoakeaji wenzeni wa zawadi ya uzima. Kama watu huru, msitumie uhuru wenu kama Fanyeni hivi ili kwamba maombi yenu yasizuiliwe. kifuniko kwa maovu, bali muwe kama watumishi 8 Hatimaye, ninyi nyote, muwe na nia moja, wenyewe wa Mungu. 17 Waheshimuni watu wote. Wapendeni huruma, upendo kama ndugu, wanyenyekevu, na ndugu. Mwogopeni Mungu. Mweshimuni mfalme. 18 wapole. 9 Msilipe ovu kwa ovu, au tusi kwa tusi. Watumwa, watiini bwana zenu kwa heshima yote, Kinyume chake, mwendelee kubariki, kwa sababu hii siyo tu bwana walio wazuri na wapole, lakini pia mliitwa, ili kwamba muweze kurithi baraka. 10 "Yeye walio waovu. 19 Kwa kuwa ni sifa kama yejote atakaye kupenda maisha na kuona siku njema lazima atavumilia maumivu wakati anapoteseka pasipo haki auzuie ulimi wake kwa mabaya na midomo yake kwa sababu ya dhamiri yake kwa Mungu. 20 Ni faida kusema hila. 11 Na ageuke na kuacha mabaya na gani iliyopo kama mwadumu kutenda dhambi kisha kufanya yaliyo mazuri. Atafute amani na kuifua. 12 mwendelee kuadhibiwa? Lakini kama mmeefanya Macho ya Bwana humwona mwenye haki na masikio mema na ndipo mteseke kwa kuhukumiwa, hii ni sifa yake husikia maombi yake. Lakini uso wa Bwana njema kwa Mungu. 21 Kwa hili mliitwa, kwa sababu uko kinyume cha wale watendao uovu." 13 Ni nani Kristo pia aliteswa kwa ajili yenu, amewaachia mfano atakayewadhuru ninyi, ikiwa mwatamani lililo zuri? kwa ajili yenu kufuata nyayo zake. 22 Yeye hakufanya 14 Lakini kama mkiteseka kwa haki, mmebarikiwa. dhambi, wala haukuonekana udanganyifu wowote Msiogope yale ambayo wao wanayaogopa. Msiwe kinywani mwake. 23 Wakati yeye alipotukanwa, na wasiwasi. 15 Badala yake, mmuweke Kristo hakurudisha matukano, alipoteseka, hakutisha bali Bwana katika miyo yenu kama mtakatifu. Kila mara alijitao mwenyewe kwake Yeye ahukumuye kwa haki. muwe tayari kumjibu kila mtu anayewauliza ninyi kwa 24 Yeye mwenyewe alizibeba dhambi zetu katika nini mna tumaini katika Mungu. Fanyeni hivi kwa mwili wake kwenye mti, ili kwamba tuisiwe na sehemu upole na heshima. 16 Muwe na dhamiri njema ili tena katika dhambi, na kwamba tuishi kwa ajili ya kwamba watu wanaotukana maisha yenu mema katika haki. Kwa kupigwa kwake ninyi mmepona. 25 Wote Kristo waweze kuaibika kwa sababu wanaongea mliokuwa mkitangatanga kama kondoo aliyepotea, kinyume dhidi yenu kama kwamba mlikuwa watenda lakini sasa mmerudi kwa mchungaji na mlinzi wa roho maovu. 17 Ni vizuri zaidi, ikiwa Mungu anatamani, zenu.

kufanya mabaya. **18** Kristo pia aliteseka mara moja Wapendwa, msihesabu jaribu ambalo huja kuwajaribu kwa ajili ya dhambi. Yeye ambaye ni mwenye haki kama kitu kigeni, ingawa kuna kitu kigeni kilichokuwa aliteseka kwa ajili yetu, ambao hatukuwa wenyе haki, kinatukia kwenu. **19** Lakini kwa kadri mnavyozidi ili kwamba atulete sisi kwa Mungu. Alikufa katika kupata uzoefu wa mateso ya Kristo, furahini, ili mwili, lakini alifanywa mzima katika roho. **20** Katika kwamba mfurahi pia na kushangilia katika ufuno wa roho, alikwenda na kuzihubiri roho ambazo sasa utukufu wake. **21** Iwapo mmetukanwa kwa ajili ya ziko kifungoni. **22** Hazikuwa tifu wakati uvumilivu jina la Kristo, mmebarikiwa, kwa sababu ya Roho wa Mungu ulipokuwa unashubiri wakati wa Nuhu, wa utukufu na Roho wa Mungu anakaa juu yenu. siku za ujenzi wa safina, na Mungu aliokoa watu **23** Lakini asiwepo ye yote mwenye kuteswa kama wachache—nafsi nane—kutoka katika maji. **24** Hii ni muuaji, mwizi, mtenda maovu, au ajishughulishaye alama ya ubatizo unaowaokoa ninyi sasa, siyo kama na mambo ya wengine. **25** Lakini ikiwa mtu anateswa kuosha uchafu kutoka mwilini, lakini kama ombi la kama Mkristo, asione aibu, bali amtu kuze Mungu dhamiri njema kwa Mungu, kuititia ufufuo wa Yesu katika jina hilo. **26** Kwa kuwa wakati umefika kwa Kristo. **27** Yeye yuko mkono wa kuume wa Mungu. hukumu kuanzia katika nyumba ya Mungu. Na kama Alikwenda mbinguni. Malaika, mamlaka, na nguvu inaanzia kwetu, itakuwaje kwa wale wasioitii injili lazima vimiti yeye.

4 Kwa hiyo, kwa kuwa Kristo aliteseka katika mwili, jivikeni silaha za nia ile ile. Yeye aliyeteseka katika mwili ameondokana na dhambi. **5** Mtu huyu haendelei tena kuishi katika tamaa za mwili, bali kwa mapenzi ya Mungu, kwa maisha yake yaliyosalia. **6** Kwa kuwa muda uliopita umetosha kutenda mambo ambayo wamataifa wanataka kufanya-ufisadi, nia ya Kristo, na ambaye vile vile ni mshirika katika mbaya, ulevi, ulafi, sherehe za kipagani na ibada utukufu utakaodhahirika. **7** Kwa hiyo, ninawatia moyo za sanamu zenyе machukizo. **8** Wanafikiri ni ajabu ninyi wazee, lichungeni kundi la Mungu liilo mionganoni mnapojojepusha kutenda mambo hayo pamoja nao, mwenu. Liangalieni, sio kwa sababu mnapaswa, lakini hivyo wanana maovu juu yenu. **9** Watatoa hesabu kwa sababu mnatamani hivyo, kulingana na Mungu. kwake aliye tayari kuhukumu walio hai na wafu. **10** Liaangalieni, sio kwa kupenda pesa za aibu, lakini Kwa kusudi hili injili ilihubiriwa kwao waliokwisha kufa, kwa kupenda. **11** Msijifanye mabwana juu ya watu kwamba ijapokuwa walikwisha hukumiwa katika miili waliyochini ya uangalizi wenu, lakini iweni mfano katika yao kama wanadamu, ili waweze kuishi kulingana kundi. **12** Pale Mchungaji Mkuu atakapodhahirishwa, na Mungu katika roho. **13** Mwisho wa mambo yote mtaipokea taji ya utukufu isiyopoteza uthamani wake. unakuja. Kwa hiyo, mwe na ufahamu ulio sahihi, **14** Vilevile, nanyi vijana wadogo, nyenyekeeni kwa na iweni na nia njema kwa ajili ya maombi yenu. **15** Wakubwa wenu. Ninyi nyote, uvaeni unyenyekevu Kabla ya mambo yote, eweni na bidii katika upendo na kuhudumiana ninyi kwa ninyi, kwani Mungu kwa kila mmoja, kwa kuwa upendo hautafuti kufuna huwapinga wenyе kiburi, lakini huwapa neema dhambi za wengine. **16** Onyesheni ukarimu kwa kila kila wanyenyekevu. **17** Kwa hiyo nyenyekeeni chini ya mmoja bila kunung'unika. **18** Kama ambavyo kila mkono wa Mungu uliyo hodari ili kwamba awainue mmoja wenu alivyopokea karama, itumieni katika kwa wakati wake. **19** Mwekeeni fadhaa zenu juu kuhudumiana, kama wasimamizi wema wa karama yake, kwa sababu anawajali. **20** Iweni na busara, nyingi zilizotolewa bure na Mungu. **21** Kama mtu iweni waangalifu. Yule adui yenu, ibilisi, kama simba akiongea, na iwe kama mausia ya Mungu, na kama mtu akihudumu, na iwe kama uwezo aliopewa na Mungu, ili kwamba kwa kila jambo Mungu apate kutukuzwa kuititia Yesu Kristo. Utukufu na uweza vina Yeye milele na milele. Amina. (aiōn g165) **22** ya kuteseka kwa muda kitambo, Mungu wa neema

5 Ninawasihi wazee waliomo mionganoni mwenu, mimi, niliye mzee mwenzao na shahidi wa mateso ambayo wamataifa wanataka kufanya-ufisadi, nia ya Kristo, na ambaye vile vile ni mshirika katika mbaya, ulevi, ulafi, sherehe za kipagani na ibada utukufu utakaodhahirika. **6** Kwa hiyo, ninawatia moyo za sanamu zenyе machukizo. **7** Kwa hiyo, ninawatia moyo za sanamu zenyе machukizo. **8** Kwa hiyo, ninawatia moyo za sanamu zenyе machukizo. **9** Watatoa hesabu kwa sababu mnatamani hivyo, kulingana na Mungu. kwake aliye tayari kuhukumu walio hai na wafu. **10** Liaangalieni, sio kwa kupenda pesa za aibu, lakini Kwa kusudi hili injili ilihubiriwa kwao waliokwisha kufa, kwa kupenda. **11** Msijifanye mabwana juu ya watu kwamba ijapokuwa walikwisha hukumiwa katika miili waliyochini ya uangalizi wenu, lakini iweni mfano katika yao kama wanadamu, ili waweze kuishi kulingana kundi. **12** Pale Mchungaji Mkuu atakapodhahirishwa, na Mungu katika roho. **13** Mwisho wa mambo yote mtaipokea taji ya utukufu isiyopoteza uthamani wake. unakuja. Kwa hiyo, mwe na ufahamu ulio sahihi, **14** Vilevile, nanyi vijana wadogo, nyenyekeeni kwa na iweni na nia njema kwa ajili ya maombi yenu. **15** Wakubwa wenu. Ninyi nyote, uvaeni unyenyekevu Kabla ya mambo yote, eweni na bidii katika upendo na kuhudumiana ninyi kwa ninyi, kwani Mungu kwa kila mmoja, kwa kuwa upendo hautafuti kufuna huwapinga wenyе kiburi, lakini huwapa neema dhambi za wengine. **16** Onyesheni ukarimu kwa kila kila wanyenyekevu. **17** Kwa hiyo nyenyekeeni chini ya mmoja bila kunung'unika. **18** Kama ambavyo kila mkono wa Mungu uliyo hodari ili kwamba awainue mmoja wenu alivyopokea karama, itumieni katika kwa wakati wake. **19** Mwekeeni fadhaa zenu juu kuhudumiana, kama wasimamizi wema wa karama yake, kwa sababu anawajali. **20** Iweni na busara, nyingi zilizotolewa bure na Mungu. **21** Kama mtu iweni waangalifu. Yule adui yenu, ibilisi, kama simba akiongea, na iwe kama mausia ya Mungu, na kama mtu akihudumu, na iwe kama uwezo aliopewa na Mungu, ili kwamba kwa kila jambo Mungu apate kutukuzwa kuititia Yesu Kristo. Utukufu na uweza vina Yeye milele na milele. Amina. (aiōn g165) **22** ya kuteseka kwa muda kitambo, Mungu wa neema

yote, aliyewaita katika utukufu wa milele ndani ya Kristo, atawakamilisha, atawaimarisha na kuwatia nguvu. (aiōnios g166) 11 Enzi iwe kwake milele na milele. Amina. (aiōn g165) 12 Namthamini Silwano kama ndugu mwaminifu, na nimewaandikia ninyi kwa ufupi kupitia kwake. Ninawatia moyo na ninashuhudia kwamba nilichokiandika ni neema ya kweli ya Mungu. Simameni ndani yake. 13 Waamini waliloko Babeli, waliochaguliwa pamoja nanyi, wanawasalimu, na Marko mwanangu, anawasalimu. 14 Salimianeni kila mmoja kwa busu la upendo. Na amani iwe kwenu mliondani ya Kristo.

2 Petro

1 Simon Petro, Mtumwa na Mtume wa Yesu Kristo, Kwa wale walioipokea imani ile ile ya thamani kama tulivyoipokea sisi, imani iliyo ndani ya haki ya Mungu na mwokozi wetu Yesu Kristo. **2** Neema iwe kwenu; amani iongezeke kuititia maarifa ya Mungu na Bwana wetu Yesu. **3** Kuititia maarifa ya Mungu tumepata mambo yake yote kwa ajili ya uchaji wamaisha, Toka kwa Mungu aliyetuitta kwa ajili ya uzuri wa utukufu wake. **4** Kwa njia hii alitutumainishia ahadi kuu za thamani. Alifanya hili ili kutufanya warith wa asili ya Mungu, kwa kadiri tunavyoendelea kuuacha uovu wa dunia hii. **5** Kwa sababu hii, fanyeni bidii kuongeza uzuri kwa njia ya imani yenu, kwa sababu ya uzuri, maarifa. **6** Kuititia maarifa, kiasi, na kuititia kiasi saburi, na kuititia saburi, utauwa. **7** Kuititia utauwa upendo wa ndugu na kuititia upendo wa ndugu, upendo. **8** Kama mambo haya yamo ndani yenu, yakiendelea kukua ndani yenu, basi ninyi hamtakuwa tasa au watu msiozaa matunda katika maarifa ya Bwana wetu Yesu Kristo. **9** Lakini yejote asiyekuwa na mambo haya, huyaona mambo ya karibu tu; yeje ni kipofu. amesahau utakaso wa dhambi zake za kale. **10** Kwa hiyo, ndugu zangu, fanyeni juhudii ili kujihakikishia uteule na wito kwa ajili yenu. Kama mtayafanya haya, hamtajikwaa. **11** Hivyo mtajipatia wingi wa lango la kuingilia katika ufalme wa milele wa Bwana wetu na mwokozi Yesu Kristo. (aiōnios g166) **12** Kwa hiyo mimi nitakuwa tayari kuwakumbusha mambo haya kila mara, hata kama mnayaafahamu, na sasa mmekuwa imara katika kweli. **13** Nafikiria kuwa niko sahihi kuwaamsha na kuwakumbusha juu ya mambo haya, ningali nimo katika hema hii. **14** Kwa maana najua kuwa si muda mrefu nitaiondoa hema yangu, kama Bwana Yesu Kristo alivyonyionesha. **15** Nitajitahidi kwa bidii kwa ajili yenu ili mkumbuke mambo haya baada ya mimi kuondoka. **16** Kwa kuwa sisi hatukufuata hadthi zilizoingizwa kwa ustadi pale tulipowaeleza juu ya nguvu na kujidhihirisha kwa Bwana wetu Yesu Kristo, bali sisi tulikuwa mashahidi wa utukufu wake. **17** Yeye alipokea Utukufu na heshima toka kwa Mungu baba pale sauti iliposikika toka katika utukufu mkuu ikisema, "Huyu ndiye mwanangu, mpendwa wangu ambaye nimependezwa naye." **18** Tuliisikia sauti hii ikitokea

mbinguni pale tulipokuwa naye kwenye ule mlima mtakatifu. **19** Tunalo hili neno la unabii liliothibitika, ambalo kwalo mwafanya vyema kulitekeleza. Ni kama taa ing'aayo gizani mpaka kuchapo na nyota za mawio zionekanazo katika miyo yenu. **20** Tambueni haya ya kwamba, hakuna unabii unaoandikwa kwa sababu ya kujifikirisha kwa nabii mwenyewe. **21** Kwa kuwa hakuna unabii uliokuja kwa mapenzi ya mwanadamu, isipokuwa wanadamu waliwezeshe wa na Roho Mtakatifu aliyeongea toka kwa Mungu.

2 Manabii wa uongo walijitokeza kwa Waisraeli, na walimu wa uongo watakuja pia kwenu. Kwa siri wataleta mafundisho ya uongo nao watamkana Bwana aliyanwanuna. Wanajiletea uharibifu wa haraka juu yao wenyewe. **2** Wengi watafuata njia zao za aibu na kuititia wao watakufuru njia ya ukweli. **3** Kwa uchoyo watawanyonya watu wakitumia maneno ya uongo Hukumu yao haitachelewa, uharibifu utawafuata. **4** Maana Mungu hakuwaacha malaika walikengeuka. Bali aliwatupa kuzimu ili wafungwe minyororo mpaka hukumu itakapowajilia. (Tartaroō g5020) **5** Wala Mungu hakuuvumilia ulimwengu wa zamani. Bali, alimhifadhi Nuhu, mwenye wito wa haki, pamoja na wengine saba, wakati alipoachila gharika juu ya ulimwengu ulioasi. **6** Mungu aliihukumu miji ya Sodoma na Gomora kiasi cha kuwa majivu na uharibifu ili iwe mfano kwa ajili ya waovu katika siku za usoni **7** Lakini alipofanya hilo, alimwokoa Lutu mtu wa haki, aliyekuwa amehuzunishwa na tabia chafu za wasiofuta sheria za Mungu. **8** Kwa kuwa huyo mtu wa haki, aliyeishi nao siku kwa siku akiitesa nafsi yake kwa ajili ya yale aliyyosikia na kuyaona. **9** Kwa hiyo Bwana anajua jinsi ya kuwaokoa watu wake wakati wa mateso na jinsi ya kuwavumilia waovu kwa ajili ya hukumu katika siku ya mwisho. **10** Kwa hakika huu ndio ukweli kwa wale wanoendelea kuishi katika tamaa za mwili huu na kuyadharau mamlaka. Watu wa jinsi hii wana ujasiri katika dhamiri zao, Hawaogopi kuwakufuru watukufu. **11** Ingawa malaika wana uwezo na nguvu kuliko wanadamu, lakini hawawezi kuleta hukumu dhidi yao kwa Bwana. **12** Lakini hawa wanyama wasio na akili wametengenezwa kwa asili ya kukamatwa na kuangamizwa. **13** Wanaumizwa kwa ujira wa maovu yao. Mchana kutwa huishi kwa anasa. Wamejaa uchafu na maovu. Hufurahia anasa za udanganyifu wanaposherehekea na wewe. **14** Macho

yao yamefunikwa na uzinzi; hawatosheki kutenda moja. 9 Si kwamba Bwana anafanya pole pole dhambi. Huwalaghai na kuwaangusha waumini kutimiza ahadi, kama inavyofikiriwa kuwa, Lakini wachanga katika dhambi. Wana miyo iliojaa tamaa, yeze ni mvumilivu kwa ajili yenu, yeze hatamani ni watoto waliolaaniwa. 15 Wamejacha njia ya kweli. hata mmoja aangamie, Lakini hutamani kutoa muda wamepotoka na wameifuata njia ya Balaam mwana wa ili wote wapate kutubu. 10 Ingawa, siku ya Bwana Beori, aliyependa kupata malipo ya udhalimu. 16 Lakini itakuja kama mwizi, mbingu itapita kwa kupaza kelele. alikemewa kwa ajili ya ukosai wake. Punda aliyejekuwa Vitu vitateketezwa kwa moto. Nchi na vitu vyote bubu akiongea katika sauti ya binadamu, alizua vilivyomo vitafunuliwa wazi. 11 Kwa kuwa vitu vyote wazimu wa nabii. 17 Watu hawa ni kama chemichemi vutateketezwa kwa njia hii. Je utakuwa mtu wa aina zisizo na maji. Ni kama mawingu yanayotoweshwa gani? Uishi kitakatifu na maisha ya kimungu. 12 na upepo. Wingu zito limehifadhiwa kwa ajili yao. 18 Inakupasa kujua na kutambua haraka ujio wa siku ya Huongea kwa majivuno matupu. Huwaangusha watu Mungu. Siku hiyo mbingu itateketezwa kwa moto. Na kwa tamaa ya mwili. Huwalaghai watu wanaojaribu vitu vitayeyushwa katika joto kali. 13 Lakini kutokana kuwakimbia wale waishio katika ukosaji. 19 Huwaahidi na ahadi yake, tunasubiri mbingu mpya na nchi mpya, watu uhuru wakati wao wenyeve ni watumwa wa ambapo wenye haki wataishi 14 Hivyo wapendwa dhambi ya ufisadi. Maana mwanadamu hufanywa kwa kuwa tunatarajia vitu hivi, jitahidi kuwa makini na kuwa mtumwa wa kile kinachomtawala. 20 Yeye kutolaumika na kuwa na amani pamoja naye. 15 Na ajiempushaye na uchafu wa ulimwengu kwa kutumia zingatia uvumilivu wa Bwana wetu katika wokovu, maarifa ya Bwana na mwokozi Yesu Kristo, na kisha kama mpPENDWA kaka yetu Paulo, alivyowaandikia akarudia uchafu huo tena, hali yake huwa mbaya ninyi, kutokana na hekima ambayo alipewa. 16 kuliko ile ya mwanzo. 21 Ingefaa watu hao kama Paulo anaongelea hayo yote katika barua zake, kuna wasingeifahamu njia ya haki kuliko kuifahamu na vitu ambavyo ni vigumu kuvielewa. Watu wasio na kisha tena kuziacha amri takatifu walizopewa. 22 adabu na uimara wamevhariibu vitu hivyo, Na kama Mithali hii huwa na ukweli kwao. "mbwa huyarudia wanavyofanya kwa maandiko. Kuelekea maangamizi matapishi yake. Na nguruwe aliyeoshwa hurudi tena yao. 17 Hivyo, wapendwa kwa kuwa mnayafahamu hayo. Jilindeni wenyeve ili kwamba msipotoshwe na udanganyifu wa walaghai na kupoteza uaminifu. 18 Lakini mkue katika neema na ufahamu wa Bwana na mwokozi Yesu Kristo. Na sasa utukufu una yeze sasa na milele. Amina. (aiōn g165)

3 Ssa, ninakuandikia wewe, mpPENDWA hii baruaya pili ili kukuamsha katika akili, 2 ili kwamba uweze kukumbuka maneno yaliyosemwa kabla na manabii watakatifu na kuhusu amri ya Bwana wetu na mwokozi kwa kutumia mitume. 3 Ujue ili kwanza, kwamba wasalit watakuja katika siku za mwisho kuwasalit ninyi, wakienenda sawasawa na matakwa yao. 4 Na wakisema "Iko wapi ahadi ya kurudi? Baba zetu walikufa, Lakini vitu vyote vilikuwa hivyo tangu mwanzo wa uumbaji. 5 Wakajifanya kusahau kwamba nchi na mbingu vilianza kutokana na maji na kupitia maji zamani za kale, kwa neno la Mungu, 6 na kwamba kupitia neno lake na maji yakawa ulimwengu kwa kipindi hicho, ikiwa imejaa maji, iliharibiwa. 7 Lakini sasa mbingu na dunia zimetunzwa kwa neno hilo hilo kwa ajili ya moto. Vimehifadhiwa kwa ajili ya siku ya hukumu na maangamizi ya watu wasio wa Mungu 8 Hii haiwezi kuchenga ujumbe wako, wapendwa, kwamba siku moja kwa bwana ni kama miaka elfu moja. Na miaka elfu moja ni kama siku

1 Yohana

1 Kile kilichokuwapo tangu mwanzo-kile tulichokisikia, kile tulichokiona kwa macho yetu, kile tulichokitazama, na mikono yetu imekishika-kuhusu Neno la uzima. **2** Na ule uzima ulifanywa kujulikana wazi, na tumeuona, na kuushuhudia, na kuwatangazia uzima wa milele, ambao ulikuwa kwa Baba na ulifanywa kujulikana kwetu. (aiōnios g166) **3** Kile tulichokiona na kukisikia twakitangaza kwenu pia, ili kwamba muweze kujumuika pamoja nasi, na ushirika wetu pamoja na Baba na Mwanae Yesu Kristo. **4** Na tunawandikia mambo haya ninyi ili kwamba furaha yetu iwe timilifu. **5** Huu ndio ujumbe tuliousikia kutoka kwake na kuwatangazia: Mungu ni naru na ndani yake hakuna giza hata kidogo. **6** Kama tukisema kwamba tunaushirika naye na twatembea gizani, twadanganya na hatutendi kweli. **7** Lakini tukitembea katika naru kama alivyo katika naru, twashirikiana sisi kwa sisi, na damu ya Yesu Kristo, mwanae yatutakasa kutoka dhambi zote. **8** Kama tukisema hatuna dhambi, twajidanganya wenywewe, na kweli haimo ndani yetu. **9** Lakini tukizitibu dhambi zetu, yeye ni mwaminifu na haki kutusamehe dhambi zetu na kututakasa na uovu wote. **10** Tukisema kwamba hatujatenda dhambi, twamfanya yeye kuwa muongo, na neno lake halimo ndani yetu.

2 Watoto wangu wapendwa, nawaandikia mambo haya kwenu ili msitende dhambi. Lakini kama mmoja wenu akitenda dhambi, tunaye wakili aliye pamoja na Baba, Yesu Kristo- ambaye ni mwenye haki. **2** Yeye ni mpatanishi kwa dhambi zetu, na si kwa dhambi zetu pekee, lakini pia kwa ulimwengu mzima. **3** Kwa hili twajua kwamba twamjua yeye, kama tukizitunza amri zake. **4** Yeye asemaye, "Namjua Mungu," lakini hazishiki amri zake, ni mwongo, na kweli haimo ndani yake. **5** Lakini ye yote ashikaye neno lake, kweli katika mtu yule upendo wa Mungu umekamilishwa. Katika hili twajua kwamba tuko ndani yake. **6** Yeye asemaye anaishi ndani ya Mungu anapaswa mwenywewe pia kuenenda kama vile Yesu Kristo alivyo enenda. **7** Wapenzi, siwaandikii ninyi amri mpya, bali amri ya zamani ambayo mmeekwisha kuwa nayo tangu mwanzo. Amri ya zamani ni neno ambalo mlilolisikia. **8** Hata hivyo ninawaandikia ninyi amri mpya, ambayo ni kweli katika Kristo

na kwenu, kwa sababu giza linapita, na naru ya kweli iko tayari inaangaza **9** Yeye asemeye yuko kwenye naru na amchukia ndugu yake yuko katika giza hata sasa. **10** Yeye ampendaye ndugu yake anaishi katika naru na hakuna jambo lolote liwezalo kumkwaza. **11** Lakini ye ye amchukiaye ndugu yake yuko gizani na anatembea gizani; Yeye hajui wapi aendako, kwa sababu giza limeyapofusha macho yake. **12** Nawaandikia ninyi, watoto wapendwa, kwa sababu mmesamehewa dhambi zenu kwa ajili ya jina lake. **13** Nawaandikia ninyi, akina baba, kwa sababu mniamjua ye ye aliye tangu mwanzo. Nawaandikia ninyi, vijana, kwa sababu mmemshinda yule mwovu. Nimewaandikia ninyi, watoto wadogo, kwa sababu mniamjua Baba. **14** Nimewaandikia ninyi, akina baba, kwa sababu mniamjua ye ye aliye tangu mwanzo. Nimewaandikia ninyi, vijana, kwa sababu mko imara, na neno la Mungu linakaa ndani yenu, na mmemshinda yule mwovu. **15** Msipende dunia wala mambo ambayo yaliyo katika dunia. Iwapo yule ataipenda dunia, upendo wa kumpenda Baba haumo ndani yake. **16** Kwani kila kitu kilichomo katika dunia- tamaa ya mwili, tamaa ya macho, na kiburi cha uzima- havitokani na Baba lakini vinatokana na dunia. **17** Dunia na tamaa zake zinapita. Bali ye ye afanyaye mapenzi ya Mungu huyo adumu milele. (aiōn g165) **18** Watoto wadogo, ni wakati wa mwisho. Kama ambavyo mmesikia kwamba mpinga kristo anakuja, hata sasa wapinga kristo wamekuja, kwa hali hii tunajua kwamba ni wakati wa mwisho. **19** Walikwenda zao kutoka kwetu, kwani hawakuwa wa kwetu. Kama vile wangkuwa wa kwetu wangeendelea kuwa pamoja nasi. Lakini wakati walipo kwenda zao, hicho kilionyesha hawakuwa wa kwetu. **20** Lakini mumetiwa mafuta na yule Mtakatifu, nanyi nyote mnajua kweli. **21** Sikuwaandikia ninyi kwa sababu hamujui kweli, bali kwa sababu mnajua na kwa sababu hakuna uongo wa ile kweli **22** Nani ni mwongo bali ni ye ye anayepinga kwamba Yesu ni Kristo? Huyu mtu ni mpinga kristo, pale anapo mpinga Baba na Mwana. **23** Hakuna anaye mpinga Mwana akawa na Baba. Yeyote anaye mkiri Mwana anaye Baba pia. **24** Kama kwa ajili yenu, kile mlchosikia toka mwanzo acha kiendelee kuwa ndani yenu. Kama kile mlchosikia toka mwanzo kitakaa ndani yenu, pia, mtakaa ndani ya Mwana na Baba. **25**

Na hii ni ahadi aliyatupatia sisi: uzima wa milele. mwovu na alimuua ndugu yake. Na kwa nini alimuua? **(aiōnios g166)** 26 Nimewaandikia haya ninyi kuhusu Kwa sababu matendo yake yalikuwa maovu, na yale wale ambao wangewaongoza ninyi katika upotetu. ya ndugu yake yalikuwa ya haki. 13 Ndugu zangu, 27 Na kwa ajili yenu, yale mafuta mliyoyapokea msishangae, endapo ulimwengu utawachukia. 14 kutoka kwake yanakaa ndani yenu, na hamtahitaji Twajua tumekwisha toka mautini na kuingia uziman, mtu yeoye kuwafundisha. bali kama mafuta yake kwa sababu tunawapenda ndugu. Yeyote ambaye yanawafundisha kuhusu mambo yote na ni kweli na siyo uongo, na hata kama yameshawafundisha, kaeni hana upendo hudumu katika mauti. 15 Mtu yeoye ndani yake. 28 Na sasa, watoto wapendwa, kaeni anaye mchukia ndugu yake ni muuaji. Na mnajua ndani yake, ili wakati atakapotokea, tuweze kuwa na kuwa uzima wa milele haukai ndani ya muuaji. **(aiōnios g166)** 16 Katika hili tunalijua pendo, kwa sababu kristo aliutoa uhai wake kwa ajili yetu. Nasi yatupasa ujasiri na siyo kujisikia aibu mbele yake katika kuja kuyatoa maisha yetu kwa ajili ya ndugu. 17 Lakini kwake. 29 Kama mnajua kuwa yeoye ni mwenye haki, mnajua kwamba kila mmoja atendaye haki amezaliwa yeyote aliye na vitu, na anamuona ndugu yake mwenye uhitaji, lakini huuzuia moyo wake wa huruma kwa ajili yake; je, upendo wa Mungu unakaaje ndani yake? 18 Watoto wangu wapenzi, tusipende kwa midomo wala kwa maneno matupu bali katika vitendo na kweli. 19 Katika hili tunajua kwamba sisi tuko katika kweli, na miyo yetu inabititika katika yeoye. 20 Ikiwa kama miyo yetu yatuuhukumu, Mungu ni mkuu kuliko miyo yetu, na yeoye hujua mambo yote. 21 Wapenzi, kama miyo yetu haituhukumu, tunao ujasiri kwa Mungu. 22 Na chochote tuombacho tutakipokea kutoka kwake, kwa sababu tunazishika amri zake na tunafanya mambo yanayopendeza mbele zake. 23 Na hii ndio amri yake- ya kwamba yatupasa kuamini katika jina la Mwanaye Yesu Kristo na kupendana sisi kwa sisi-kama aliyatupatia amri yake. 24 Anayezitii amri zake hudumu ndani yake, na Mungu hukaa ndani yake. Na kwa sababu hii twajua kuwa hukaa ndani yetu, Kwa yule Roho aliyetupa.

3 Oneni ni pendo la namna gani ametupatia Baba, kwamba tunaitwa watoto wa Mungu, na hivi ndivyo tulivyo. Kwa sababu hii ulimwengu haututambui kwa kuwa haukumtambua yeoye. 2 Wapendwa sisi sasa ni watoto wa Mungu, na haijadhahirika bado jinsi tutakavyokuwa. Twajua kwamba Kristo atakapoonekana, tutafanana naye, kwani tutamuona kama alivyo. 3 Na kila mmoja ambaye ana ujasiri huu kuhusu wakati ujao ulioelekezwa kwake, hujitakasa mwenyewe kama yeoye alivyo mtakatifu. 4 Kila mtu anayeendelea kutenda dhambi huvunja sheria. Kwa sababu dhambi ni uvunjaji sheria. 5 Mnajua Kristo alidhilihishwa ili kuziondoa dhambi kabisa. Na ndani yake hamna dhambi. 6 Hakuna hata mmoja adumue ndani yake na kuendelea kutenda dhambi. Hakuna mtu hata mmoja adumuye katika dhambi ikiwa amemuona au kumfahamu yeoye. 7 Watoto wapendwa, msikubali kupotoshwa na mtu yeoye. Atendaye haki ni mwenye haki, kama vile Kristo naye alivyo mwenye haki. 8 Atendaye dhambi ni wa ibilisi, kwa sababu ibilisi ni mtenda dhambi tangu mwanzo. Kwa sababu hii Mwana wa Mungu alidhilihishwa ili aweze kuziharibu kazi za ibilisi. 9 Yeyote aliyezaliwa na Mungu hatendi dhambi, kwa sababu mbegu ya Mungu hukaa ndani yake. Hawezi kuendelea kutenda dhambi kwa sababu amezaliwa na Mungu. 10 Katika hili watoto wa Mungu na watoto wa ibilisi wanafahamika. Yeyote asiyetenda kilicho cha haki, siyo wa Mungu, wala yule ambaye hawezi kumpenda ndugu yake. 11 Kwani huu ndio ujumbe mliousikia kutoka mwanzo, kwamba tunapaswa kupendana sisi kwa sisi, 12 siyo kama Kaini ambaye alikuwa wa

roho muone kama zinatokana na Mungu, kwa sababu manabii wengi wa uongo wametokea duniani. 2 Kwa hili mtamjua Roho wa Mungu - kila roho itakayokiri kuwa Yesu Kristo amekuja katika mwili ni ya Mungu, 3 na kila roho isiyomkiri Yesu si ya Mungu. Hii ni roho ya mpinga kristo, ambayo mliyoisikia kuwa inakuja, na sasa tayari iko duniani. 4 Ninyi ni wa Mungu, watoto wapendwa, na mmekwisha washinda kwa sababu yeoye aliye ndani yenu ni mkuu kuliko yeoye aliye katika ulimwengu. 5 Wao ni wa ulimwengu, kwa hiyo wanachokisema ni cha ulimwengu, na ulimwengu unawasikiliza. 6 Sisi ni wa Mungu. Yeye amjuaye Mungu hutusikiliza sisi. Yeye asiyie wa Mungu hawezi kutusikiliza. Katika hili tunajua roho wa kweli na roho

wa uongo. 7 Wapendwa, tupendane sisi kwa sisi, kwa aaminiye kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. 6 Huyu vile upendo ni wa Mungu, na kila mmoja apendaye ndiye aliyejukua kwa maji na damu- Yesu Kristo. Hakuja amezaliwa na Mungu na kumjua Mungu. 8 Yeye tu kwa maji bali kwa maji na damu. 7 Kwa kuwa asiyependa hamjui Mungu, kwa sababu Mungu ni kuna watatu washuhudiao: 8 Roho, maji na damu. upendo. 9 Katika hili pendo la Mungu lilifunuliwa Hawa watatu hukubaliana. (Zingatia: Maneno haya mionganoni mwetu, kwamba Mungu alimtuma Mwanae "Baba, Neno, na Roho Mtakatifu" hayaonekani katika wa pekee ulimwenguni ili tuishi kupitia yeche. 10 Katika nakala bora za kale). 9 Kama tunaupokea ushuhuda hili pendo, si kwamba tulimpenda Mungu, lakini yeche wa wanadamu ushuhuda wa Mungu ni mkuu kuliko alitupenda, na akamtuma Mwanawewe awe fidia ya huo. Kwa kuwa ushuhuda wa Mungu ni huu- kwamba dhambi zetu. 11 Wapendwa, ikiwa Mungu alitupenda anao ushuhuda kuhusiana na Mwanawewe. 10 Yeye sisi, vile vile tunapaswa kupendana sisi kwa sisi. awaminiye Mwana wa Mungu ana ushuhuda ndani 12 Hakuna hata mmoja aliyeemuona Mungu. Kama yake mwenyewe. Na yeote asiyemwamini Mungu tukipendana sisi kwa sisi, Mungu anakaa ndani yetu amemfanya kuwa mwongo, kwa kuwa hakuuamini na pendo lake limekamilika ndani yetu. 13 Katika hili ushuhuda ambao Mungu ameuleta kuhusu Mwanawewe. tunajua kuwa tunakaa ndani yake na yeche ndani yetu, 11 Na ushuhuda ndio huu — kwamba Mungu alitupa kwa sababu ametupa Roho wake. 14 Na tumeona uzima wa milele, na uzima huu umo ndani ya na kushuhudia kuwa Baba amemtuma Mwana kuwa mwokozini wa ulimwengu. 15 Kila anayekiri kwamba uzima. Asiyejukua naye Mwana wa Mungu hana Yesu ni Mwana wa Mungu, Mungu anakaa ndani yake na yeche ndani ya Mungu. 16 Na tunajua na kuamini upendo alio nao Mungu ndani yetu. Mungu ni pendo, jina la Mwana wa Mungu. (aiōnios g166) 12 Aliye naye Mwana ana Mungu, na Mungu hukaa ndani yake. 17 Katika pendo tukiomba kitu chochote sawa sawa na mapenzi yake, hili limekwisha kamilishwa kati yetu, ili tuwe na ujasiri hutusikia. 15 Na kama tunajua kwamba hutusikia — siku ya hukumu, kwa sababu kama yeche alivyo, na chochote tumwombacho tunajua kwamba tunacho sisi ndivyo tulivyo katika ulimwenngu huu. 18 Hakuna hicho tulichomwomba. 16 Kama mtu amwonaye ndugu hofu ndani ya pendo. Lakini pendo kamili huitupa yake anatenda dhambi isiyopelekeea kifo, yampasa hofu nje, kwa sababu hofu kuhusiana na hukumu. kuomba na Mungu atampa uzima. Ninasema kwa Lakini yeche aogopaye hajakamilishwa katika pendo. wale ambaao dhambi yao ni ile isiyopelekeea kifo — 19 Tunapenda kwa sababu Mungu alitupenda kwanza. Kuna dhambi ipolekeayo kifo — sisemi kwamba 20 Ikiwa mmoja atasema, "Nampenda Mungu" lakini anapaswa kuomba kwa ajilli ya dhambi hiyo. 17 Uasi anamchukia ndugu yake, ni mwongo. Kwa sababu wote ni dhambi — lakini kuna dhambi isiyopelekeea asiyempenda ndugu yake, anayemuona, hawezi kifo. 18 Tunajua ya kuwa aliyezaliwa na Mungu hatendi kumpenda Mungu ambaye hajamuona. 21 Na hii ndiyo dhambi. Bali aliyezaliwa na Mungu hutunzwa naye amri tulivo nayo kutoka kwake: Yeyote ampendaye salama daima, na yule mwovu hawezi kundhuru. 19 Mungu, anapaswa kumpenda ndugu yake pia.

5 Yeyote anayeamini kuwa Yesu ni Kristo amezaliwa na Mungu. Na yeote ampendaye yeche ambaye ametoka kwa Baba pia huwapenda watoto wake. 2 Kwa hili twajua kwamba twawapenda watoto wa Mungu — tunapompenda Mungu na kutekeleza amri zake. 3 Hivi ndivyo tunavyompenda Mungu kwamba twazishika amri zake. Na amri zake ni nyepesi. 4 Kwa kuwa kila aliyezaliwa na Mungu huushinda ulimwengu. Na huu ndio ushindi wa kuushinda ulimwengu, imani yetu. 5 Ni nani aliyeushinda ulimwengu? Ni yule

Tunajua kuwa sisi ni wa Mungu na tunajua kwamba ulimwengu wote uko chini ya utawala wa yule mwovu. 20 Lakini twajua kwamba Mwana wa Mungu ameuka na ametupatia ujuzi, kwamba tunamjua yeche aliye kweli, hata katika Mwanawewe Yesu Kristo. Ni Mungu wa kweli na uzima wa milele. (aiōnios g166) 21 Watoto wapenzi, jiepusheni na sanamu.

2 Yohana

1 Kutoka kwa mzee kwenda kwa mwanamke mteule na watoto wake, ambao niwapendao katika kweli na si mimi tu, bali na wote wale wanao ifahamu kweli, **2** kwa sababu ya kweli iliyomo ndani yetu na itakayodumu pamoja nasi milele. (aiōn g165) **3** Neema, rehema, amani zitakuwa nasi kutoka kwa Mungu Baba na kutoka kwa Yesu Kristo, Mwana wa Baba, katika kweli na pendo. **4** Ninafurahi sana kwamba nimegundua baadhi ya watoto wanaenenda katika kweli, kama vile tu tulivyoipokea amri hii kutoka kwa Baba. **5** Na sasa nakusihu wewe, mwanamke, siyo kwamba nakuandikia amri mpya, bali ile tuliyokuwa nayo tokea mwanzo, kwamba tunapaswa kupendana sisi kwa sisi. Na huu ndiyo upendo, tunaopaswa kuenenda, kulingana na amri yake. **6** Hii ndiyo ile amri, kama mlivyoisikia tokea mwanzo, kwamba mnapaswa kuenenda katika hiyo. **7** Kwa kuwa wadanganyifu wengi wamesambaa katika ulimwengu, na hawakiri kwamba Yesu Kristo alikuja katika mwili. Huyu ndiye mdanganyifu na mpinga Kristo. **8** Jiangalieni wenyewe kwamba hampotezi mambo yale tuliyokwisha fanyia kazi, lakini ili kwamba mweze kuipokea tuzo kamili. **9** Yeyote aendeleae mbele na hadumu katika fundisho la Kristo, hana Mungu. Yeye adumuye katika fundisho anaye Baba na Mwana pia. **10** Kama mtu anakuja kwenu na haleti fundisho hili, msimkaribishe katika nyumba zenu na msimsalimie. **11** Kwa kuwa amsalimuye hushiriki katika matendo yake maovu. **12** Ninayo mambo mengi ya kukuandikia, na sikutaka kuyaandika kwa karatasi na wino. Lakini natumaini kuja kwenu na kuongea uso kwa uso, kwamba furaha yetu ipate kufanya kamili. **13** Watoto wa dada yenu mteule wanawasalimia.

3 Yohana

1 Mzee, kwa Gayo mpenzi, ninayempenda katika kweli. **2** Mpendwa, nakuombea ufanikiwe katika mambo yote na kuwa na afya njema, kama vile roho yako inavyofanikiwa. **3** Maana nilifurahi sana wakati nilipoambiva na ndugu waliokuja na kutoa ushuhuda juu ya kweli yako, kama vile unavyoenenda katika kweli. **4** Sina furaha kubwa zaidi ya hii, kusikia kwamba watoto wangu wanatembea katika kweli. **5** Mpendwa, unaenenda kwa uaminifu unapowahudumia ndugu na wageni, **6** ambao wameitoa ushuhuda wa upendo wako mbele ya kanisa. Unafanya vizuri kuwasafirisha katika safari zao kwa namna ambayo inampendeza Mungu. **7** Kwa sababu kwa ajili ya Jina, walienda bila kuchukua kitu chochote kutoka kwa watu wa Mataifa. **8** Hivyo, tunatakiwa kuwakaribisha watu kama hawa, ili tuwe watenda kazi wenza kwa ajili ya kweli. **9** Nililiandikia kusanyiko jambo fulani, lakini Diotrofe, anayependa kuwa wa kwanza mionganoni mwao, hakubaliani na sisi. **10** Hivyo, kama nikija nitayakumbuka matendo yake anayoyafanya, jinsi anavyosema maneno mabaya kinyume nasi. Hajaridhika na matendo haya, ye ye mwenyewe hawapokei ndugu. Hata huwakataza wengine ambao wanatamani kuwakaribisha hao ndugu na kuwafukuza watoke kwenye kusanyiko. **11** Mpenzi, usiige kilicho kibaya, bali iga kilicho chema. Yeye atendaye mema ni wa Mungu; na ye ye atendaye mabaya hajamwona Mungu. **12** Demetrio ameshuhudiwa na wote na kweli yenyewe. sisi pia ni mashahidi, na unajua kuwa ushahuhuda wetu ni wa kweli. **13** Ninayo mambo mengi ya kukuandikia, lakini sipendi kukuandikia kwa kalamu na wino. **14** Bali ninatarajia kukuona hivi karibuni, na tutaongea nawe ana kwa ana. Amani iwe pamoja nawe. Marafiki wanakusalimu. Wasalimu marafiki kila mmoja kwa jina lake.

Yuda

1 Yuda, mtumwa wa Yesu Kristo, na ndugu yake Yakobo, kwa wale ambao wameitwa, wapendwao katika Mungu Baba, na waliotunzwa kwa ajili ya Yesu Kristo: **2** rehema na amani na upendo viongezwe kwenu. **3** Wapenzi, wakati nilipokuwa nikifanya kila juhudini kuwaandikia ninyi kuhusu wokovu wetu sote, ililazimu kuwaandikia kwa ajili ya kuwashauri ili mshindanie kwa uaminifu imani ambayo ilikuwa imekabidhiwa mara moja tu kwa waamini. **4** Kwa sababu watu fulani wamejingiza kwa siri kati yenu - watu ambao walitiwa alama kwa ajili ya hukumu - watu wasio wataua ambao hubadili neema ya Mungu wetu kuwa ujisadi, na kumkana Bwana wetu pekee na Bwana Yesu Kristo. **5** Sasa napenda kuwakumbusha ninyi ingawa kuna wakati mlilia kwa ukamilifu kwamba Bwana aliwaokoa watu kutoka nchi ya Misri, lakini baadaye kuwaangamiza wale ambao hawakuamini. **6** Na malaika ambao hawakuilinda enzi yao wenyewe lakini wakaacha makao yao maalum Mungu amewaweka katika minyororo ya milele, ndani ya giza, kwa ajili ya hukumu ya siku ile kuu. (*aiōnios g126*) **7** Kama vile Sodoma na Gomora na miji ilioizunguka, ambayo pia ilijilingiza yenye kati uasherati na wakafuata tamaa isiyo ya asili. Walioneshwa kama mifano ya wale ambao huteseka katika hukumu ya moto wa milele. (*aiōnios g166*) **8** Hali kadhalika, kwa njia ile ile waota ndoto hawa pia huchafua miili yao, na hukataa mamlaka, na wananaena uongo dhidi ya mtukufu. **9** Lakini hata Mikaeli malaika mkuu, wakati alipokuwa akishindana na ibilisi na kuhojana naye kwa ajili ya mwili wa Musa, hakuthubutu kuleta hukumu ya uongo dhidi yake, lakini badala yake alisema, "Bwana akukemee!" **10** Lakini watu hawa huleta uongo dhidi ya chochote wasicho kifahamu. Na kile wasicho kifahamu- kile ambacho wanyama wasio na akili hujua kwa silika- haya ndiyo yaliyo waharibu. **11** Ole wao! Kwa kuwa wametembea katika njia ya Kaini, na kulifuta kosa la Balaamu. Wameangamia katika uasi wa Kora. **12** Hawa ni miamba katika sherehe zenu za upendo, wakisherehekea bila aibu, wakijilisha tu wenyewe. Ni mawingu yasiyo na maji, yanayobewba na upepo, ni miti iliyopukutika isiyo na matunda iliyo kufa mara mbili, iliyong'olewa mizizi **13** Ni mawimbi ya bahari yenyе kelele yakitoa aibu yao

wenyewe, Ni nyota zinazorandaranda ambazo weusi wa giza umetunzwa kwa ajili yao milele. (*aiōn g165*) **14** Enoko, wa saba katika orodha ya Adamu, alitabiri kuhusu wao, akisema, "Tazama! Bwana anakuja na maelfu kwa maelfu ya watakatifu wake, **15** ili afanye hukumu juu ya kila mtu, na kutia hatia wote wasiomcha Mungu juu ya matendo yao yote waliyokwishafanya katika njia zisizo za kitauwa, na kwa maneno yote ya ukali ambayo wasio watauwa wameyanena dhidi yake." **16** Hawa ni wale wanung'unikao, walalamikao ambao hufuata tamaa zao za uovu, wajivuno mno, ambao kwa faida yao hudanganya wengine. **17** Lakini ninyi, wapenzi, kumbukeni maneno ambayo yalinenwa zamani na mitume wa Bwana Yesu Kristo. **18** Walisema kwenu, "Katika wakati wa mwisho kutakuwa na watu wanaodhihaki ambao hufuata tamaa zao zisizo za kitauwa." **19** Watu hawa ni watenganishaji, wanatawaliwa na tamaa za asili, na hawana Roho. **20** Lakini ninyi, wapenzi, kama mijijengavyo katika imani yenu takatifu sana, na kama muombavyo katika Roho Mtakatifu, **21** jitunzeni katika upendo wa Mungu, na msibiru rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo ambayo huwapatia uzima wa milele. (*aiōnios g166*) **22** Onesheni rehema kwa wale walio na shaka. **23** Waokoeni wengine kwa kuwanyakua kutoka katika moto. Kwa wengine onesheni huruma kwa hofu, mkichukia hata vazi lilitotiwa doa na mwili. **24** Sasa kwake awezaye kuwalinda msijikwae, na kuwasababisha msimame mbele ya utukufu wake, bila mawaa na kuwa na furaha kuu, **25** kwake Mungu pekee mwokozi kupitia Yesu Kristo Bwana wetu, utukufu uwe kwake, ukuu, uwezo na nguvu kabla ya nyakati zote, na sasa na hata milele. Amina. (*aiōn g165*)

Ufunuo

1 Huu ni ufunuo wa Yesu Kristo ambao Mungu alimpa ili kuwaonesha watumishi wake mambo ambayo lazima yatokee karibuni. Aliyafanya yajulikane kwa kumtuma malaika wake kwa mtumishi wake Yohana. **2** Yohana alitoa ushuhuda wa kila kitu alichooona kuhusiana na neno la Mungu na kwa ushuhuda uliotolewa kuhusu Yesu Kristo. **3** Amebarikiwa yeze asomaye kwa sauti na wale wote wanaoyasikia maneno ya unabii huu na kutii kilichoandikwa humo, kwa sababu muda umekaribia. **4** Yohana, kwa makanisa saba yaliyoko Asia: neema iwe kwenu na amani kutoka kwake aliye, aliyeuwepo, na atakayekuja, na kutoka kwa roho saba walio mbele ya kiti chake cha enzi, **5** na kutoka kwa Yesu Kristo ambaye ni shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza wa waliokufa, na mtawala wa wafalme wa dunia hii. Kwake yeze atupendaye na ametuweka huru kutoka katika dhambi zetu kwa damu yake, **6** ametufanya kuwa ufalme, makuhani wa Mungu na Baba yake - kwake kuwa utukufu na nguvu milele daima. Amina. (aiōn g165) **7** Tazama, anakuja na mawingu; kila jicho litamwona, pamoja na wote waliomchoma. Na kabilo zote za dunia wataomboleza kwake. Ndiyo, Amina. **8** "Mimi ni Alfa na Omega," asema Bwana Mungu, "Yeye aliye, na aliyeuwepo, na ambaye anakuja, Mwenye nguvu." **9** Mimi, Yohana - ndugu yenu na mmoja anayeshiriki pamoja nanyi katika mteso na ufalme na uvumilivu thabitu ulio katika Yesu; nilikuwa katika kisiwa kiitwacho Patimo kwa sababu ya neno la Mungu na ushuhuda kuhusu Yesu. **10** Nilikuwa katika Roho siku ya Bwana. Nilisikia nyuma yangu sauti ya juu kama ya tarumbeta, **11** ikisema, "andika katika kitabu unayo yaona, na uyatume kwa makanisa saba, kwenda Efeso, kwenda Smirna, kwenda Pergamo, kwenda Thiatira, kwenda Sardi, kwenda Philadelphia, na kwenda Laodikia." **12** Nikageuka kuona ni sauti ya nani aliyeuwa akiongea nami, na nilipogeuka niliona kinara cha dhahabu cha taa saba. **13** Katikati ya kinara cha taa alikuwemo mmoja kama Mwana wa Adamu, amevaa kanzu ndefu iliyofika chini ya miguu yake, na mkanda wa dhababu kuzunguka kifua chake. **14** Kichwa chake na nywele zake zilikuwa nyeupe kama sufu nyeupe kama theluji, na macho yake yalikuwa kama mwali wa moto. **15** Nyayo zake

zilikuwa kama shaba iliyosuguliwa sana, kama shaba ambayo imekwisha pitishwa katika moto, na sauti yake ilikuwa kama sauti ya maji mengi yanayotiririka kwa kasi. **16** Alikuwa ameshikilia nyota saba katika mkono wake wa kuume, na kutoka kinywani mwake kulikuwa na upanga mkali wenyewe makali kuwili. Uso wake ulikuwa uking'aa kama mwanga mkali wa juu. **17** Nilipomwona, nikaanguka miguuni pake kama mtu aliyeufa. Akaweka mkono wake wa kulia juu yangu na kusema, "Usiogope! Mimi ni wa kwanza na wa Mwisho, **18** na ambaye ninaishi. Nalikuwa nimekufa, lakini tazama, ninaishi milele! Na ninazo funguo za mauti na kuzimu. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Kwa hiyo, yaandike uliyoayaona, yaliyopo sasa, na yale yatakayotokea baada ya haya. **20** Kwa maana iliyojificha kuhusu nyota saba ulizoziona katika mkono wangu wa kuume, na kile kinara cha dhahabu cha taa saba: nyota saba ni malaika wa yale makanisa saba, na kinara cha taa saba ni yale makanisa saba."

2 "Kwa malaika wa kanisa la Efeso andika: 'Haya ni maneno ya yule anayeshikilia zile nyota saba katika mkono wake wa kuume. Yeye atembeaye kati ya vinara vya dhahabu vya taa saba asema hivi,' **2** "Najua ambacho umetenda na bidii yako ya kazi na uvumilivu wako thabiti, na kwamba huwezi kuhusiana nao walio waovu, na umewajaribu wote wanaojiita kuwa mitume na kumbe siyo, na wameonekana kuwa waongo. **3** Najua una subira na uvumilivu, na umepitia mengi kwa sababu ya jina langu, na haujachoka bado. **4** Lakini hili ndilo nililonalo dhidi yako, umeuacha upendo wako wa kwanza. **5** Kwa hiyo kumbuka ulipoanguka, ukatubu na kufanya matendo uliyofanya tangu mwanzo. Usipotubu, nitakuja kwako na kukiondoa kinara chako kutoka mahali pake. **6** Lakini wewe una hili, unachukia yale ambayo Wanikolai wameyatenda, ambayo hata mimi nayachukia. **7** Kama una sikio, sikiliza yale ambayo Roho anayaambia makanisa. Na kwa yeze ashindaye nitampa kibali cha kula kutoka katika mti wa uzima ulio katika paradiso ya Mungu.' **8** "Kwa malaika wa kanisa la Smirna andika: 'Haya ni maneno ya yule ambaye ni mwanzo na mwisho ambaye alikuifa na kuwa hai tena: **9** "Najua mateso yako na umasikini wako (lakini wewe ni tajiri), na uongo wa wale wanaojiita ni wayahudi (lakini siyo - wao ni sinagogi la Shetani).

10 Usiogope mteso yatakayokupata. Tazama! Ibilisi Thiatira, kwa wale wote msioshika fundisho hili, na anataka kuwatupa baadhi yenu gerezani ili mpate msiojua kile ambacho baadhi huita mafumbo ya kujaribiwa, na mtateseka kwa siku kumi. Iweni Shetani, nasema kwenu, 'sitaweka juu yenu mzigo waaminifu hadi kufa, na nitawapa taji ya uzima. wowote.' **25** Kwa jambo lolote, lazima muwe imara **11** Kama una sikio, sikiliza Roho anavyoyaambia mpaka nitakapokuja. **26** Yeyote ashindaye na kufanya makanisa. Yeye ashindaye hatapata madhara ya kile nilichofanya hadi mwisho, kwake yeye nitampa mauti ya pili.' **12** "Kwa malaika wa kanisa la Pergamo mamlaka juu ya mataifa. **27** 'Atawatawala kwa fimbo andika: 'Haya ndiyo anenayo yeye aliye nao huo ya chuma, kama mabakuli ya udongo, atawavunja upanga mkali, wenye makali kuwili. **13** "Najua mahali vipande vipande.' **28** Kama nilivyopokea kutoka kwa unapoishi -mahali kilipo kitu cha enzi cha shetani. Baba yangu, nitampa pia nyota ya asubuhi. **29** Ukiwa Hata hivyo wewe walishika sana jina langu, na na sikio, sikiliza kile ambacho Roho anayaambia hukuihana imani yako iliyokwangu, hata siku zile za makanisa.'

Antipasi shahidi wangu, mwaminifu wangu, aliyeuawa mionganini mwenu, hapo ndipo Shetani anaishi. **14** Lakini nina mambo machache dhidi yako: unao huko watu washikao mafundisho ya Balaamu, yeye aliyemfundisha Balaki kuweka vikwazo mbele ya wana wa Israel, ili wale vyakula viliviyotolewa sadaka kwa miungu na kuzini. **15** Katika hali iyo hiyo, hata wewe unao baadhi yao wanaoshika mafundisho ya Wanikolai. **16** Basi tubu! Na usipofanya hivyo, naja upesi, na nitafanya vita dhidi yao kwa upanga utokao katika kinywa changu. **17** Kama una sikio, sikiliza Roho anachowaambia makanisa. Yeye ashindaye, nitampa baadhi ya ile mana iliyofichwa, pia nitampa jiwe jeupe lilioandikwa jina jipyaa juu ya jiwe, jina ambalo hakuna alijuaye isipokuwa yeye alipokeaye.' **18** "Kwa malaika wa kanisa la Thiatira andika: "Haya ndiyo maneno ya Mwana wa Mungu, yeye aliye na macho yake kama mwali wa moto, na nyayo kama shaba iliyosuguliwa sana: **19** "Najua ambacho umefanya - upendo wako na imani na huduma na uvumilivu wako thabiti, na kwamba kile ulichofanya hivi karibuni ni zaidi ya kile ulichofanya mwanzo. **20** Lakini ninalo hili dhidi yako: unamvumilia mwanamke Yezebeli anayejita mwenyewe nabii mke. Kwa mafundisho yake, anawapotosha watumishi wangu kuzini na kula chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu. **21** Nilimpa muda wa kutubu, lakini hayuko tayari kuutubia uovu wake. **22** Angalia! Nitamtupa kwenye kitanda cha maradhi, na wale watendao uasherati naye kwenye mteso makali, vinginevyo watubu kwa alichofanya. **23** Nitawapiga wanawe wafe na makanisa yote watajua kwamba mimi ndiye niyachunguzaye mawazo na tamaa. Nitampa kila mmoja wenu kadiri ya matendo yake. **24** Lakini kwa baadhi yenu mliosalia katika

3 Kwa malaika wa kanisa la Sardi andika: 'Maneno ya yule anayeshikilia zile roho saba za Mungu na nyota saba. "Najua ambacho umefanya. Una sifa ya kuwa hai, lakini u-mfu. **2** Amka na kuimarisha yaliyosalia, lakini yako karibu kufa, kwa sababu sikuyaona matendo yako yamekamilika machoni pa Mungu wangu. **3** Kwa hiyo, kumbuka, yale uliyoyapokea na kusikia. Yatii na kutubu. Lakini usipoamka, nitakuja kama mwivi, na hutajua saa ipi nitakayokuja juu yako. **4** Lakini kuna majina machache ya watu katika Sardi ambaio hawakuchafua nguo zao. Watatembea pamoja nami, wamevaa nguo nyeupe, kwa sababu wanastahili. **5** Yeye ashindaye atavikwa mavazi meupe, na kamwe sitalifuta jina lake kutoka katika kitabu cha uzima, na nitalitaja jina lake mbele ya Baba yangu, na mbele ya malaika. **6** Ukiwa na sikio, sikiliza Roho ayaambiavyo makanisa.' **7** "Kwa malaika wa kanisa la Philadefia andika: Maneno ya aliye mtakatifu na kweli - aliye na funguo za Daudi, hufunga na hakuna afungaye, hufunga na hakuna aewezaye kufunga. **8** Najua ambacho umetenda. Tazama, nimekuwekea mbele yako mlango uliofunguliwa ambaio hakuna aewezaye kuufunga. Najua unazo nguvu kidogo, lakini umelitii neno langu na hujalikana jina langu. **9** Angalia! Wote walio wa sinagogi la shetani, wale wasemao wao ni Wayahudi na kumbe siyo, badala yake wanadanganya. Nitawafanya waje na kusujudu mbele ya miguu yako, na watajua ya kuwa nilikupenda. **10** Kwa kuwa umetunza amri yangu kwa uvumilivu wa uthabiti, nitakulinda pia katika saa yako ya kujaribiwa ambayo inakuja katika ulimwengu wote, kuwajaribu wale wote wanaoishi katika nchi. **11** Naja upesi. Shikilia sana kile ulichonacho ili asiwepo mtu wa

kuitwaa taji yako. 12 Nitamfanya yeye ashindaye kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, na hatatoka nje la mji wa Mungu wangu (Yerusalemu mpya, ushukao jipya. 13 Yeye aliye na sikio, na asikie ambacho kama kioo. Wote kuzunguka kiti cha Raho anasema kwa makanisa.' 14 "Kwa malaika wa enzi kulikuwa na wenye uhai wanne, waliojaa macho kanisa la Laodikia andika: 'Maneno yake aliye Amina, mbele na nyuma. 7 Kiumbe wa kwanza mwenye wakutegemewa na shahidi mwaminifu, mtawala juu ya uumbaji wa Mungu. 15 Najua ambacho umefanya, na kwamba wewe si baridi wala moto, natamani uhai alikuwa na uso kama wa mwanadamu, na yule unagekuwa wa baridi au moto! 16 Hivyo, mwenye uhai wa nne alikuwa kama tai apaaye. 8 kwa sababu wewe ni vuguvugu, si moto wala baridi, Viumbe wenye uhai wanee kila mmoja alikuwa na nitakutapika utoke kinywani mwangu. 17 Kwa kuwa mabawa sita, wamejaa macho juu na chini yake. Usiku unasema, "Mimi ni tajiri, nimekuwa na mali nyangi, na mchana hawakomi kusema, "Mtakatifu, mtakatifu, na sihitaji chochote." Lakini hujui kwamba wewe ni 18 Sikiliza ushauri kwangu: Nunua kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto ili upate kuwa tajiri, na nguo nyeupe za kumetameta ili ujivike mwenyewe na usioneshe aibu ya uchi wako, na mafuta ya kupaka katika macho yako upate kuona. 19 Kila nimpendaye, namwelekeza na kuwafundisha namna iwapasavyo kuishi; kwa hiyo, kuwa mkweli na kutubu. 20 Tazama nasimama katika mlango na kubisha. Yeyote asikiate sauti yangu na kufungua mlango, nitakuja na kuingia nyumbani kwake, na kula chakula naye na yeye pamoja nami. 21 Yeye ashindaye, nitampa haki ya kukaa chini pamoja nami juu ya kiti changu cha enzi, kama vile mimi nilivyoshinda na kukaa chini pamoja na Baba yangu juu ya kiti chake cha enzi. 22 Yeye aliye na sikio, na asikilize ambacho Raho ayaambia makanisa."

4 Baada ya mambo haya nilitazama, nikaona kuwa mlango ulikuwa umefunguliwa mbinguni. Ile sauti ya kwanza, ikizungumza nami kama tarumbeta, ikisema, "Njoo hapa, nitakuonesha yatakayotokea baada ya mambo haya." 2 Mara moja nilikuwa katika Raho, niliona kulikuwa na kiti cha enzi kimewekwa mbinguni, na mtu amekikalia. 3 Mmoja aliyekuwa amekikalia alionekana kama jiwe la yaspi na akiki. Kulikuwa na upinde wa mvua umekizunguka kiti cha enzi. Upinde wa mvua ulionekana kama zumaridi. 4 Kukizunguka kiti cha enzi kulikuwa na viti vyaa vingine ishirini na vinne, na waliokaa kwenye viti vyaa enzi walikuwa wazee ishirini na wanee, wamevikwa

mavazi meupe na taji za dhahabu vichwani mwao. 5 Kutoka katika kiti cha enzi kulitoka miale ya radi, kamwe. Nitaliandika kwake jina la Mungu wangu, jina muungurumo na radi. Taa saba zilikuwa zikiwaka la mji wa Mungu wangu (Yerusalemu mpya, ushukao mbele ya kiti cha enzi, taa ambazo ni roho saba za chini toka mbinguni kwa Mungu wangu), na jina langu Mungu. 6 Tena mbele ya kiti cha enzi kulikuwa na jipya. 13 Yeye aliye na sikio, na asikie ambacho bahari, iliyowazi kama kioo. Wote kuzunguka kiti cha Raho anasema kwa makanisa.' 14 "Kwa malaika wa enzi kulikuwa na wenye uhai wanee, waliojaa macho kanisa la Laodikia andika: 'Maneno yake aliye Amina, mbele na nyuma. 7 Kiumbe wa kwanza mwenye wakutegemewa na shahidi mwaminifu, mtawala juu ya uumbaji wa Mungu. 15 Najua ambacho umefanya, na kwamba wewe si baridi wala moto, natamani uhai alikuwa na uso kama wa mwanadamu, na yule unagekuwa wa baridi au moto! 16 Hivyo, mwenye uhai wa nne alikuwa kama tai apaaye. 8 kwa sababu wewe ni vuguvugu, si moto wala baridi, Viumbe wenye uhai wanee kila mmoja alikuwa na nitakutapika utoke kinywani mwangu. 17 Kwa kuwa mabawa sita, wamejaa macho juu na chini yake. Usiku unasema, "Mimi ni tajiri, nimekuwa na mali nyangi, na mchana hawakomi kusema, "Mtakatifu, mtakatifu, na sihitaji chochote." Lakini hujui kwamba wewe ni 18 Sikiliza ushauri kwangu: Nunua kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto ili upate kuwa tajiri, na nguo nyeupe za kumetameta ili ujivike mwenyewe na usioneshe aibu ya uchi wako, na mafuta ya kupaka katika macho yako upate kuona. 19 Kila nimpendaye, namwelekeza na kuwafundisha namna iwapasavyo kuishi; kwa hiyo, kuwa mkweli na kutubu. 20 Tazama nasimama katika mlango na kubisha. Yeyote asikiate sauti yangu na kufungua mlango, nitakuja na kuingia nyumbani kwake, na kula chakula naye na yeye pamoja nami. 21 Yeye ashindaye, nitampa haki ya kukaa chini pamoja nami juu ya kiti changu cha enzi, kama vile mimi nilivyoshinda na kukaa chini pamoja na Baba yangu juu ya kiti chake cha enzi. 22 Yeye aliye na sikio, na asikilize ambacho Raho ayaambia makanisa."

5 Kisha nikaona katika mkono wa kulia wa yule aliyekuwa amekaa katika kiti cha enzi, gombo lilioandikwa mbele na nyuma, na lilikuwa limetiwa mihuri saba. 2 Nilimwona malaika mwenye nguvu akihubiri kwa sauti kubwa, "Nani astahiliye kulifungua gombo na kuzivunja mihuri yake?" 3 Hakuna mtu mbinguni au duniani au chini ya dunia aliyeweza kulifungua gombo au kulisoma. 4 Nililia kwa uchungu kwa kuwa hakupatikana yeyote aliyestahili kulifungua gombo au kulisoma. 5 Lakini mmoja wa wazee akaniambia, "Usilie. Tazama! Simba wa kabilia ya Yuda, shina la Daudi, ameshinda, na anaweza kulifungua gombo na mihuri yake saba." 6 Katia kiti cha enzi na wenye uhai wanee na mionganoni mwa wazee, niliona mwanaakondoo amesimama, akionekana kama aliye uawa. Alikuwa na pembe saba na macho saba - hizi ni roho saba za Mungu zilizotumwa duniani kote. 7 Akaenda akalichukua gombo kutoka katika mkono wa kuume wa yule aliye

kaa katika kiti cha enzi. 8 Alipolichukua gombo, ilikuwa ikimfuata. Walipewa mamlaka juu ya robo ya wenyе uhai wanne na wazee ishirini na wanne nchi, kuua kwa upanga, kwa njaa na kwa ugonjwa, wakainama hadi nchi mbele ya mwanakondoo. Kila na kwa wanyama wa mwitu katika nchi. (Hadès mmoja alikuwa na kinubi na bakuli ya dhahabu 986) 9 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri iliyojaa uvumba ambayo ni maombi ya waamini. 9 ya tano, niliona chini ya madhabahu roho za wale Waliimba wimbo mpya: "Unastahili kulitwaa gombo waliokuwa wameuawa kwa sababu ya neno la na kuzifungua muhuri zake. Kwa kuwa ulichinjwa, na Mungu na kutokana na ushuhuda walioushika kwa kwa damu yako ukamnunulia Mungu watu wa kila uthabiti. 10 Wakalia kwa sauti kuu, "mpaka lini, kabilo, lugha, jamaa na taifa. 10 Ukarafanya ufalme Mtawala wa vyote, mtakatifu na mkweli, utahukumu na makuhani kwa ajili ya kumtumikia Mungu wetu, wakaao juu ya nchi, na kulpiza kisasi damu yetu?" nao watatawala juu ya nchi." 11 Kisha nilitazama na 11 Kisha kila mmoja alipewa kanzu nyeupe na nikasikia sauti ya malaika wengi kuzunguka kiti cha wakaambiwa kuwa wanapaswa kusubiri kidogo hata enzi - idadi yao ilikuwa 200, 000, 000 na wenyе uhai itakapotimia hesabu kamili ya watumishi wenzao na na wazee. 12 Wakasema kwa sauti kuu, "Astahili ndugu zao wa kike na wa kiume itakapotimia amba watauawa, kama vile ambavyo wao waliuawa. 12 utajiri, hekima, nguvu, heshima, utukufu, na sifa." 13 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri ya sita, Nikasikia kila kilichoumbwa kilichokuwa mbinguni na duniani na chini ya nchi na juu ya bahari, kila kitu nilitazama na palkuwa na tetemeko kuu. Jua likawa ndani yake kikisema, "Kwake ye ye aketiye juu ya kiti cha enzi na kwa mwanakondoo, kuwe sifa, heshima, utukufu na nguvu ya kutawala milele na milele." (aiōn g165) 14 Wenye uhai wanne wakasema, "Amina!" na wazee wakainama chini na kuabudu.

6 Nikatazama wakati mwanakondoo alipofungua moja ya zile muhuri saba, nikasikia mmoja wa wale wenye uhai wanne akisema kwa sauti iliyofanana na radi, "Njoo!" 2 Nikatazama na palikuwa na farasi mweupe! Aliyempanda alikuwa na bakuli, na akapewa taji. Alitokea kama mshindi ashindaye ili ashinde. 3 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri wa pili, nikasikia mwenye uhai wa pili akisema, "Njoo!" 4 Kisha farasi mwagine akatokea - mwekundu kama moto. Aliye mpanda alipewa ruhusa ya kuondoa amani duniani, ili kwamba watu wachinjane. Huyu aliye mpanda alipewa upanga mkubwa. 5 Wakati mwanakondoo alipofungua ule muhuri wa tatu, nikasikia mwenye uhai wa tatu akisema, "Njoo!" Nikaona farasi mweusi, na aliyempanda ana mizani mkononi mwake. 6 Nikasikia sauti iliyoonekana kuwa ya mmoja wa wale wenye uhai ikitisema, "kibaba cha ngano kwa dinari moja na vibaba vitatu vya shayiri kwa dinari moja. Lakini usiyadhuru mafuta na divai." 7 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri ya nne, nilisikia sauti ya mwenye uhai wa nne ikitisema, "Njoo!" 8 Kisha nikaona farasi wa kijivu. Aliye mpanda aliiwa jina lake mauti, na kuzimu

ilikuwa ikimfuata. Walipewa mamlaka juu ya robo ya nchi, kuua kwa upanga, kwa njaa na kwa ugonjwa, na kwa wanyama wa mwitu katika nchi. (Hadès 986) 9 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri iliyojaa uvumba ambayo ni maombi ya waamini. 9 ya tano, niliona chini ya madhabahu roho za wale Waliimba wimbo mpya: "Unastahili kulitwaa gombo waliokuwa wameuawa kwa sababu ya neno la na kuzifungua muhuri zake. Kwa kuwa ulichinjwa, na Mungu na kutokana na ushuhuda walioushika kwa kwa damu yako ukamnunulia Mungu watu wa kila uthabiti. 10 Wakalia kwa sauti kuu, "mpaka lini, kabilo, lugha, jamaa na taifa. 10 Ukarafanya ufalme Mtawala wa vyote, mtakatifu na mkweli, utahukumu na makuhani kwa ajili ya kumtumikia Mungu wetu, wakaao juu ya nchi, na kulpiza kisasi damu yetu?" nao watatawala juu ya nchi." 11 Kisha nilitazama na 11 Kisha kila mmoja alipewa kanzu nyeupe na nikasikia sauti ya malaika wengi kuzunguka kiti cha enzi - idadi yao ilikuwa 200, 000, 000 na wenyе uhai itakapotimia hesabu kamili ya watumishi wenzao na na wazee. 12 Wakasema kwa sauti kuu, "Astahili ndugu zao wa kike na wa kiume itakapotimia amba watauawa, kama vile ambavyo wao waliuawa. 12 utajiri, hekima, nguvu, heshima, utukufu, na sifa." 13 Wakati mwanakondoo alipofungua muhuri ya sita, Nikasikia kila kilichoumbwa kilichokuwa mbinguni na duniani na chini ya nchi na juu ya bahari, kila kitu nilitazama na palkuwa na tetemeko kuu. Jua likawa ndani yake kikisema, "Kwake ye ye aketiye juu ya kiti cha enzi na kwa mwanakondoo, kuwe sifa, heshima, utukufu na nguvu ya kutawala milele na milele." (aiōn g165) 14 Wenye uhai wanne wakasema, "Amina!" na wazee wakainama chini na kuabudu.

Kisha mlima na kisiwa vilihamishwa mahali pake. 15 Kisha wafalme wa nchi na watu maarufu na majemadari, matajiri, wenye nguvu, na kila mmoja aliye mtumwa na huru, wakajificha katika mapango na katika miamba ya milima. 16 Wakaiambia milima na miamba, "Tuangukieni! Tuficheni dhidi ya uso wake aketiye kwenye kiti cha enzi na kutoka hasira ya mwanakondoo. 17 Kwa kuwa siku kuu ya gadhabu yao imewadia, na ni nani awezaye kusimama?"

7 Baada ya haya niliona malaika wanne wamesimama kwenye kona nne za dunia, wamezuia pepo nne za nchi kwa nguvu ili kwamba pasiwe na upepo unaovuma katika nchi, juu ya bahari au dhidi ya mti wowote. 2 Nikaona malaika mwagine akija kutoka mashariki, aliyekuwa na muhuri wa Mungu aliye hai. Akalia kwa sauti kuu kwa malaika wanne amba waliipewa ruhusa ya kudhuru nchi na bahari: 3 "Msiidhuru nchi, bahari, au miti mpaka tutakopokuwa tumekwishaweka muhuri katika paji za vichwa vya watumishi wa Mungu wetu." 4 Nikasikia idadi ya wale walioitiwa muhuri: 144, 000, amba walitiwa muhuri kutoka kila kabilo ya watu wa Israel: 5 12, 000 kutoka katika kabilo ya Yuda walitiwa muhuri, 12, 000 kutoka katika kabilo ya Rubeni,

12, 000 kutoka kiplina ya Gadi. 6 12, 000 dhahabu mbele ya kiti cha enzi. 4 Moshi wa ule kutoka kiplina kiplina ya Asheri, 12, 000 kutoka kiplina uvumba, pamoja na maombi ya waamini, ukapanda kiplina ya Naftali, 12, 000 kutoka kiplina ya juu mbele za Mungu kutoka mikononi mwa malaika. 5 Manase. 7 12, 000 kutoka kiplina ya Simioni, 12, Malaika akatwa bakuli la uvumba na akalijaza moto 000 kutoka kiplina ya Lawi, 12, 000 kutoka kiplina ya kutoka kwenye madhababu. Kisha akalitupa chini juu Isakari, 8 12, 000 kutoka kiplina ya Zebuloni, 12, 000 ya nchi, na kukatokea sauti za radi, miale ya radi kutoka kiplina ya Yusufu, na 12, 000 kutoka kiplina ya na tetemeko la nchi. 6 Wale malaika saba ambao Benyamini walitiwa muhuri. 9 Baada ya mambo haya walikuwa na tarumbeta saba wakawa tayari kuzipiga. nilitazama, na kulikuwa na umati mkubwa ambao 7 Malaika wa kwanza akaipiga tarumbeta yake, na hapana mtu angeweza kuuhesabu - kutoka kila taifa, kukatokea mvua ya mawe na moto uliochanganyikana kiplina, jamaa, na lugha - wamesimama mbele ya na damu. Vikatupwa chini katika nchi ili kwamba kiti cha enzi na mbele ya Mwanakondoo. Walikuwa theluthi yake iungue, theluthi ya miti ikaungua na nyasi wamevaa kanzu nyeupe na wana matawi ya mitende zote za kijani zikaungua. 8 Malaika wa pili akaipiga mikononi mwao, 10 na walikuwa wakiita kwa sauti ya tarumbeta yake, na kitu kama mlima mkubwa uliokuwa juu: "Wokovu ni kwa Mungu ambaye ameketi katika unaungua kwa moto ukatupwa baharini. Theluthi ya kiti cha enzi, na kwa Mwanakondoo!" 11 Malaika bahari ikawa damu, 9 theluthi ya viumbe hai katika wote waliokuwa wamesimama kuzunguka kiti cha bahari vikafa, na theluthi ya meli zikaharibiwa. 10 enzi na kuwazunguka wale wazee pamoja na wenye Malaika wa tatu akaipiga tarumbeta yake, na nyota uhai wanne, wakainama chini ardhini na wakaweka kubwa ikaanguka kutoka mbinguni, ikimulika kama nyuso zao juu ya ardhi mbele ya kiti cha enzi na kurunzi, juu ya theluthi ya miti na chemchemi za wakamwabudu Mungu, 12 wakisema, "Amina! Sifa, maji. 11 Jina la nyota ni pakanga. Theluthi ya maji utukufu, hekima, shukurani, heshima, uwezo na nguvu viwe kwa Mungu wetu milele na milele! Amina!" (aiōn g165) 13 Kisha mmoja wa wale wazee akaniliza, "hawa ni akina nani waliovaa kanzu nyeupe, na wametoka theluthi ya vyote ikageuka kuwa giza; theluthi ya wewe," na akaniambia, "Hawa ni wale waliotoka mchana na theluthi ya usiku havikuwa na mwanga. katika dhiki kuu. Wamezifua kanzu zao na kuzifanya 13 Nilitazama, na nikasikia tai aliye kuwa anaruka nyeupe kwa damu ya Mwanakondoo. 15 Kwa sababu katikati ya anga, akiita kwa sauti kuu, "Ole, ole, ole, hii, wako mbele ya kiti cha enzi cha Mungu, na kwa wale wakaao katika nchi, kwa sababu ya mlipuko wanamwabudu ye ye usiku na mchana katika hekalu wa tarumbeta iliyosalia ambayo imekaribia kupigwa lake. Yeye aliye keti juu ya kiti cha enzi atasambaza na malaika watatu."

hema yake juu yao. 16 Hawataona njaa tena, wala kiu tena. Jua halitawachoma, wala joto la kuunguza. 17 Kwa kuwa Mwanakondoo aliye katikati ya kiti cha enzi atakuwa mchungaji wao, na atawaongoza katika chemchemi ya maji ya uzima, na Mungu atafuta kila chozi katika macho yao."

8 Watasi Mwanakondoo alipofunga muhuri ya saba, kukawa na ukimya mbinguni takribani nusu saa. 2 Kisha nikaona malaika saba wasimama mbele za Mungu, na wakapewa tarumbeta saba. 3 Malaika mwingine akaja, ameshikilia bakuli ya dhababu yenyenye uvumba, amesimama madhababuni. Akapewa uvumba mwingi ili kwamba autoe pamoja na maombi ya waamini wote katika madhababu ya

9 Kisha malaika wa tano alipiga tarumbeta yake. Niliona nyota kutoka mbinguni iliyokuwa imeanguka kwenye dunia. Nyota ilipewa ufunguo wa shimo linalolekeea kwenye shimo lisilo na mwisho. (Abyssos g12) 2 Alifungua shimo lisilo na kikomo, na moshi ukapanda juu kwa safu kutoka ndani ya shimo kama moshi kutoka katika tanuru kubwa. Jua na anga vilibadilika vikawa giza kwa sababu ya moshi uliotoka shimi. (Abyssos g12) 3 Ndani ya moshi nzige walitoka majani katika nchi au mmea wowote wa kijani au mti, isipokuwa tu watu ambao hawakuwa na muhuri na Mungu katika paji za nyuso zao. 5 Hawakupewa

ruhusa ya kuwaua hao watu, bali kuwatesa tu kwa miezi mitano. Uchungu wao ulikuwa kama ule wa kuumwa na nge amwumapo mtu. 6 Katika siku hizo watutafuta kifo, lakini hawatakipata. Watatamani kufa, lakini kifo kitawakimbia. 7 Nzige walifanana na farasi walioandalika kwa vita. Kwenye vichwa vyao kulikuwa na kitu kama taji ya dhahabu na nyuso zao zilikuwa kama za binadamu. 8 Walikuwa na nywele kama za wanawake na meno yao yalikuwa kama ya simba. 9 Walikuwa na vifua kama vifua nya chuma na sauti ya mabawa yao ilikuwa kama sauti ya magari mengi ya vita na farasi wakimbiao kwenda vitani. 10 Walikuwa na mikia inayouma kama nge; katika mikia yao walikuwa na nguvu ya kudhuru watu kwa miezi mitano. 11 Walikuwa naye kama mfalme juu yao malaika wa shimo lisilokuwa na mwisho. Jina lake katika Kiebrania ni Abadoni, na katika Kiyunani ana jina Apolioni. (Abyssos g12) 12 Ole ya kwanza imepita. Angalia! Baada ya hili kuna maafa mawili yaja. 13 Malaika wa sita alipiga tarumbeta yake, na nikasikia sauti ikitoka katika pembe ya madhabahu ya dhahabu ambayo iko mbele za Mungu. 14 Sauti ilimwambia malaika wa sita aliyekuwa na tarumbeta, "Waachie malaika wanne ambao wamefungwa katika mto mkubwa Efrata." 15 Malaika wale wanne waliokuwa wameandaliwa kwa saa hiyo maalumu, siku hiyo, mwezi huo, na mwaka huo, waliachiwa wawaue theluthi ya wanadamu. 16 Idadi ya maaskari waliokuwa juu ya farasi ilikuwa 200, 000, 000. Nilisikia idadi yao. 17 Hivi ndivyo nilivyoona farasi katika maono yangu na wale walipanda juu yao: Vifua vyao vilikuwa vyekundu kama moto, bluu iliyova na njano isiyova. Vichwa vyao farasi vilifanana na vichwa nya simba, na midomoni mwao ultoka moto, moshi na salfa. 18 Theluthi ya wanadamu waliuawa na haya mapigo matatu: moto, moshi, na salfa iliyotoka katika midomo yao. 19 Kwa kuwa nguvu ya farasi ilikuwa katika midomo yao na katika mikia yao—kwa kuwa mikia yao ilikuwa kama nyoka, na walikuwa na vichwa ambavyo walitumia kuwatia majeraha wanadamu. 20 Watu waliobaki, wale ambao walikuwa hawajauawa na mapigo haya, hawakutubia matendo yao walijokuwa wamefanya, wala hawakuacha kuabudu mapepo na miungu ya dhahabu, fedha, shaba, mawe na miti—vitu ambavyo haviwezi kuona, kusikia au kutembea. 21

Wala hawakutubia uuaji wao, uchawi wao, uasherati wao au njia zao za wizi.

10 Kisha nikaona malaika mwingine mkuu akishuka chini kutoka mbinguni. Alikuwa amefungwa katika wingu, na kulikuwa na upinde wa mvua juu ya kichwa chake. Uso wake ulikuwa kama jua na miguu yake ilikuwa kama nguzo za moto. 2 Alishikilia gombo dogo katika mkono wake liliolokwa limefunuliwa, naye aliweka mguu wake wa kulia juu ya bahari na mguu wake wa kushoto juu ya nchi kavu. 3 Kisha alipaza sauti ya juu kama simba aungurumapo, na wakati alipopaza sauti radi saba ziliunguruma. 4 Wakati radi saba zilipounguruma, nilikuwa nakaribia kuandika, lakini nilisikia sauti kutoka mbinguni ikisema, "Tunza iwe siri kile ambacho radi saba zimesema. Usiandike." 5 Kisha malaika niliyemwona amesimama juu ya bahari na nchi kavu, alinua mkono wake juu mbinguni 6 na kuapa kwa yule aishiye milele na milele —aliyeumba mbingu na vyote vilivyomo, dunia na vyote vilivyomo, na bahari na vyote vilivyomo: "Hakutakuwepo kuchelewa tena. (aiōn g165) 7 Lakini katika siku ile, wakati malaika wa saba atakapokaribia kupiga tarumbeta yake, ndipo siri ya Mungu itakuwa imetimizwa, kama aliviotangaza kwa watumishi wake manabii." 8 Sauti niliosikia kutoka mbinguni iliniambia tena: "Nenda, chukua gombo dogo liliolofunuliwa ambalo kiko katika mkono wa malaika aliesimama juu ya bahari na juu ya nchi kavu." 9 Kisha nilikwenda kwa malaika na kumwambia anipe gombo dogo. Aliniambia, "Chukua gombo na ule. Litalifanya turbo lako liwe na uchungu, lakini katika mdomo wako litakuwa tamu kama asali." 10 Nilichukua gombo dogo kutoka mkononi mwa malaika na kulila. Lilikuwa kitamu kama asali katika mdomo wangu, lakini baada ya kula, turbo langu lilikuwa na uchungu. 11 Kisha baadhi ya sauti ziliniambia, "Unapaswa kutabiri tena kuhusu watu wengi, mataifa, lugha, na wafalme."

11 Nilipewa mwanzo wa kutumia kama firme ya kupimia. Niliambiwa, "Ondoka na ukapime hekalu la Mungu na madhabahu, na wale wanaobabu ndani yake. 2 Lakini usipime eneo la ua wa nje ya hekalu, kwa kuwa wamepewa watu wa Mataifa. Wataukanyaga mji mtakatifu kwa muda wa miezi arbabaini na miwili. 3 Nitawapa mashahidi wangu wawili mamlaka ya kutabiri kwa muda wa siku 1,

260, wakiwa wamevaa magunia." 4 Hawa mashahidi kuhukumiwa na wewe kuwazawadia watumishi wako ni miti miwili ya mizeituni na vinara viwili ambavyo manabii, waamini na wale walio na hofu ya jina vimesimama mbele ya Bwana wa dunia. 5 Kama mtu lako, wote wawili wasiofaa kitu na wenye nguvu. Na yejote ataamua kuwadhu, moto hutoka vinywani wakati wako umefika wa kuwaharibu wale ambaa mwao na kuwadhu adui zao. Yeyote anayetaka wamekuwa wakihiaribu dunia." 19 Kisha hekalu la kuwadhu lazima auawe kwa njia hii. 6 Hawa Mungu mbinguni lilifunuliwa na sanduku la agano mashahidi wana uwezo wa kufunga anga ili kwamba lake lilionekana ndani ya hekalu lake. Kulikuwa na mvua isinyeshe wakati wanatabiri. Wana nguvu ya miali ya mwanga, kelele, ngurumo za radi, tetemeko kubadili maji kuwa damu na kuipiga nchi kwa kila aina ya pigo wakati wowote wakitaka. 7 Wakati watakapokuwa wamemaliza ushuhuda wao, yule mnyama anayetoka kwenye shimo lisilo na mwisho atafanya vita dhidi yao. Atawashinda na kuwaa. (Abyssos g12) 8 Miili yao italala katika mtaa wa mji mkuu (ambao kimfano unaitwa Sodoma na Misri) ambapo Bwana wao alisulubiwa. 9 Kwa siku tatu na nusu baadhi kutoka katika jamaa za watu, kabilia, lugha na kila taifa watatazama miili yao na hawatatoa kibali kuwekwa katika kaburi. 10 Wale wanaoishi katika nchi watafurahi kwa ajili yao na kushangilia, hata kutumiana zawadi kwa sababu hao manabii wawili waliwatesa wale walioishi katika nchi. 11 Lakini baada ya siku tatu na nusu pumzi ya uhai kutoka kwa Mungu itawaingia nao watasimama kwa miguu yao. Hofu kuu itawaangukia wale wanaowaona. 12 Kisha watasikia sauti kuu kutoka mbinguni ikiwaambia, "Njoni huku!" Nao watakwenda juu mbinguni katika wingu, wakati adui zao wakitazama. 13 Katika saa hiyo kutakuwepo na tetemeko kuu la ardhii na moja ya kumi ya mji itaanguka. Watu elfu saba watauawa katika tetemeko na watakaobaki hai watagopeshwa na kumpa utukufu Mungu wa mbinguni. 14 Ole ya pili imepita. Angalia! Ole ya tatu inakuja upesi. 15 Kisha malaika wa saba alipiga tarumbeta yake, na sauti kubwa zilinena mbinguni na kusema, "Ufalme wa dunia umeshakuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake. Atatawala milele na milele." (aiōn g165) 16 Kisha wazee ishirini na wanne waliokuwa wameketi kwenye viti nya enzi mbele ya Mungu walanguka wenywewe chini kwenye ardhi, nyuso zao zimeinama chini, nao walimwabudu Mungu. 17 Walisema, "Twatoa shukrani zetu kwako, Bwana Mungu, mtawala juu ya vyote, ambaye upo na ambaye ulikuwepo, kwa sababu umetwaa nguvu yako kuu na kuanza kutawala. 18 Mataifa walikasirika, lakini gadhabu yako imekuja. Wakati umefika kwa wafu

12 Ishara kuu ilionekana mbinguni: mwanamke aliyefunikwa na juu, na akiwa na mwezi chini ya miguu yake; na taji ya nyota kumi na mbili ili kuwa juu ya kichwa chake. 2 Alikuwa na mimba na alikuwa analia kwa ajili ya maumivu ya kuzaa—katika uchungu wa kujifungua. 3 Na ishara nyingine ilionekana mbinguni: Tazama! Kulikuwa na joka mwekundu mkubwa ambaye alikuwa na vichwa saba na pembe kumi, na kulikuwa na taji saba kwenye vichwa vyake. 4 Mkia wake ulikokota theluthi moja ya nyota mbinguni na kuzitupa chini duniani. Joka alisimama mbele ya mwanamke aliyekuwa anakaribia kuzaa, ili kwamba wakati anazaa, apate kummeza mtoto wake. 5 Alimzaa mwana, mtoto wa kiume, ambaye atayatawala mataifa yote kwa fimbo ya chuma. Mtoto wake alinyakuliwa juu kwa Mungu na kwenye kiti chake cha enzi, 6 na mwanamke alikimbilia nyikani, mahali ambapo Mungu alikuwa ameandaa eneo kwa ajili yake, ili aweze kuhudumiwa kwa siku 1, 260. 7 Sasa kulikuwa na vita mbinguni. Mikaeli na malaika zake wakapigana na yule joka; naye joka mkubwa na malaika zake wakapigana nao. 8 Lakini joka hakuwa na nguvu za kutosha kushinda. Kwa hiyo haikuwepo tena nafasi mbinguni kwa ajili yake na malaika zake. 9 Joka mkubwa—yule nyoka wa zamani aitwaye ibilisi au Shetani ambaye hudanganya - dunia nzima akatupwa chini katika dunia, na malaika zake wakatupwa chini pamoja naye. 10 Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka mbinguni: "Sasa wokovu umekuja, nguvu—na ufalme wa Mungu wetu, na mamlaka ya Kristo wake. Kwa kuwa mshitaki wa ndugu zetu ametupwa chini—ambaye aliwashitaki mbele za Mungu wetu mchana na usiku. 11 Walimshinda kwa damu ya Mwanakondoo na kwa neno la ushuhuda wao, kwa maana hawakupenda sana maisha yao, hata kufa. 12 Kwa hiyo, shangilieni, ninyi mbingu, na wote mnaokaa ndani yake. Lakini ole wa nchi na bahari kwa sababu

mwovu ameshuka kwenu. Amejawa na hasira kali, asikilize. 10 Ikiwa mmojawapo amechukuliwa mateka, kwa sababu anajua kwamba ana muda mchache tu. na kwenye mateka ataenda. Ikiwa mmojawapo ataua 13 Wakati joka alipotambua kuwa ametupwa chini kwa upanga, kwa upanga atauawa. Huu ni mwito kwenye nchi, alimfuata mwanamke ambaye alikuwa wa utulivu na uvumilivu na imani kwa hao walio amezaa mtoto wa kieme. 14 Lakini mwanamke watakatifu. 11 Tena nikaona mnyama mwingine alipewa mabawa mawili ya tai mkubwa, ili kwamba anakuja kutoka katika nchi. Alikuwa mwenye pembe aweze kuruka hadi kwenye eneo liiloandalialiwa kwa mbili kama kondoo na akazungumza kama joka. ajili yake kule jangwani, eneo ambalo angeweza 12 Alionyesha mamlaka yote katika mnyama yule kutunzwa, kwa wakati, nyakati na nusu wakati-mahali wa kwanza katika uwepo wake, na kufanya katika asipowea kupafikia huyo nyoka. 15 Nyoka alimwaga dunia na wale walioishi wakimuabudu yule mnyama maji kutoka mdomoni mwake kama mto, ili afanye wa kwanza, yule ambaye jeraha lake limepona. 13 gharika ya kumgharikisha. 16 Lakini ardhi ilimsaidia Akafanya miujiza yenyeye nguvu, hata akafanya moto mwanamke. Ilifunua kinywa chake na kuumeza mto ushuke katika dunia kutoka mbinguni mbele ya watu, alioutema joka kutoka kinywani mwake. 17 Kisha 14 na kwa ishara aliruhusiwa kufanya, akawadanganya joka akamkasirikia mwanamke naye aliondoka na hao wakaa katika dunia, akiwaambia kutengeneza kufanya vita na uzao wake wote—wale wanaotii amri za Mungu na kushikilia ushuhuda kuhusu Yesu.

13 Kisha joka alisimama juu ya mchanga ufukwe wa bahari. Kisha nikaona mnyama akitoka kwenye bahari. Alikuwa na pembe kumi na vichwa saba. Katika pembe zake kulikuwa na taji kumi, na katika kichwa chake kulikuwa na maneno ya kufuru kwa Mungu. 2 Huyu mnyama niliyemuona ni kama chui. Miguu yake ilikuwa kama ya dubu, na mdomo wake ulikuwa kama wa simba. Yule joka akampa nguvu, na katika kiti chake cha enzi, na mamlaka yenyeye nguvu sana ya kutawala. 3 Kichwa cha mnyama mmojawapo kilionekana kuwa na jeraha kubwa ambalo lingesababisha mauti yake. Lakini jeraha lake likapona, na dunia yote ikashangazwa na ikamfuata mnyama. 4 Pia wakamwabudu joka, maana alimpa mamlaka yule mnyama. Wakamwabudu mnyama pia, na wakaendelea kusema, "Nani kama mnyama? na "Nani atapigana naye?" 5 Mnyama akapewa mdomo ili azungumze maneno ya kujisifu na matusi. Aliruhusiwa kuwa na mamlaka kwa miezi arobaini na miwili. 6 Hivyo mnyama alifungua mdomo wake kuongea matusi dhidi ya Mungu, akalitukana jina lake, eneo alililokuwa akiishi na wale wanaoishi mbinguni. 7 Mnyama aliruhusiwa kufanya vita na waamini na kuwashinda. Pia, alipewa mamlaka juu ya kila kabilia, watu, lugha na taifa. 8 Wote walioishi duniani watamwabudu yeche, kila mmoja ambaye jina lake halijaandikwa, toka uumbaji wa dunia, katika kitabu cha uzima, ambacho ni cha Mwana Kondoo, ambaye alichinjwa. 9 Ikiwa yeoyote ana sikio, na

wa kwanza katika uwepo wake, na kufanya katika asipowea kupafikia huyo nyoka. 10 Ikiwa mmojawapo dunia na wale walioishi wakimuabudu yule mnyama maji kutoka mdomoni mto, ili afanye wa kwanza, yule ambaye jeraha lake limepona. 13 gharika ya kumgharikisha. 16 Lakini ardhi ilimsaidia Akafanya miujiza yenyeye nguvu, hata akafanya moto mwanamke. Ilifunua kinywa chake na kuumeza mto ushuke katika dunia kutoka mbinguni mbele ya watu, alioutema joka kutoka kinywani mwake. 17 Kisha 14 na kwa ishara aliruhusiwa kufanya, akawadanganya joka akamkasirikia mwanamke naye aliondoka na hao wakaa katika dunia, akiwaambia kutengeneza kufanya vita na uzao wake wote—wale wanaotii amri za Mungu na kushikilia ushuhuda kuhusu Yesu.

14 Nilitazama na nikaona Mwana Kondoo amesimama mbele yangu juu ya Mlima Sayuni. Pamoja naye walikuwa 144, 000 wenye jina lake na jina la Baba yake limeandikwa katika vipaji vyaya zao. 2 Nikasikia sauti kutoka mbinguni ikisikika kama ngurumo za maji mengi na sauti kubwa ya radi. Sauti nilioisikia ni kama wapiga vinubi wapigao vinubi vyao. 3 Wakiimba wimbo mpya mbele za kiti cha enzi na mbele za wenye uhai wanane na wazee. Hakuna hata mwenye uwezo wa kujifunza huo wimbo isipokuwa kwa 144, 000 ambaa wamekombolewa kutoka duniani. 4 Hawa ni wale ambaa hawakujichafua wenywewe kwa wanawake, maana walijitunza wenywewe dhidi ya matendo ya zinaa. Ni hawa ambaa walimfuata Mwana Kondoo popote alipoenda. Hawa walikombolewa kutoka kwa wanadamu wakiwa matunda ya kwanza kwa Mungu na kwa Mwana Kondoo. 5 Hakuna uongo

uliopatikana katika vinywa vyao; hawalaumiwi. **6** Nikaona malaika mwingine akiruka katikati ya mbingu, ambaye mwenye ujumbe wa mbinguni wa habari njema kwa kuwatangazia wenyewe kuishi duniani kwa kila taifa, kabilia, lugha, na watu. (aiōnios g166) **7** sasa zimeiva.” 19 Malaika alipeleka mundu wake Akawaita kwa sauti kuu, “Mwogopeni Mungu na mpeni utukufu. Kwa maana muda wa hukumu umekaribia. Mwabuduni ye, ye, aliyeumba mbingu, na dunia, na bahari, na chemchemi za maji.” 8 Malaika mwingine - malaika wa pili - akafuata akisema, “Umeanguka, umeanguka Babeli mkuu, ambaye uliwaywesha mataifa divai ya ukahaba, divai ambayo ilileta ghadhabu juu yake.” 9 Malaika mwingine - malaika wa tatu - aliwaifuata, akasema kwa sauti kuu, “Yeyote atakayemwabudu huyo mnyama na sanamu yake, na kupokea alama katika paji lake la uso au mkononi, 10 ye, ye pia atakunywa divai ya ghadhabu ya Mungu, divai ambayo imeandalila na kumwagwa bila kuchanganywa katika kikombe cha hasira yake. Mtu atakayekunywa atateswa kwa moto na moto wa kiberiti mbele za malaika zake watakatifu na mbele za Mwana Kondoo. 11 Na moshi wa maumivu yao ukaenda milele na milele, na hawakuwa na mapumziko mchana au usiku - hao waabuduo mnyama na sanamu yake, na kila mtu aliyepokea alama ya jina lake. (aiōn g165) 12 Huu ni wito wa subira na uvumilivu kwa waamini, wale ambao hutii amri za Mungu na imani katika Yesu.” 13 Nilisikia sauti kutoka mbinguni ikisema, “Andika haya: Heri wafu wafao katika Bwana.” “Ndiyo,” asema Roho, “ili waweze kupumzika kutoka kwenye kazi zao, maana matendo yao yatawafuata.” 14 Nilitazama na nikaona kulikuwa na wingu jeupe, na aliyeleti kwenye wingu ni mmoja aliyekuwa na mfano wa Mwana wa Mtu. Alikuwa na taji ya dhahabu katika kichwa chake na mundu mkali katika mkono wake. 15 Malaika mwingine tena alikuja kutoka kwenye hekalu na aliita kwa sauti kuu kwenda kwa yule aliyeekaa katika wingu: “Chukua mundu wako na uanzu kuvuna. Kwa kuwa muda wa mavuno umeshawadia, maana mavuno yaliyo katika dunia yameshaiva.” 16 Tena yule aliyekuwa kwenye wingu aliupitisha mundu wake juu ya dunia, na dunia ikavunwa. 17 Na malaika mwingine akaja kutoka kwenye hekalu la mbinguni; naye alikuwa na mundu mkali. 18 Na bado malaika mwingine akaja kutoka kwenye madhabahu, na malaika aliyekuwa

na mamlaka juu ya moto. Akamwitia kwa sauti kuu malaika ambaye alikuwa na mundu mkali, “Chukua mundu mkali na uyakusanye matawi ya mzabibu kutoka kwenye mzabibu wa nchi, kwa kuwa zabibu 7 sasa zimeiva.” 19 Malaika alipeleka mundu wake katika dunia na aikusanya mavuno ya zabibu ya dunia na alirusha katika pipa kubwa la divai ya ghadhabu ya Mungu. 20 Chujio la divai lilipondwapondwa nje ya mji na damu ikamwagika kutoka katika hicho kimo cha hatamu ya farasi, kwa stadia 1, 600.

15 Tena nikaona ishara nyingine mbinguni, kubwa na yenye kushangaza; Kulikuwa na malaika saba wenye mapigo saba, ambayo yalikuwa mapigo ya mwisho (katika hayo hasira ya Mungu ilikuwa imetimilika). 2 Niliona kile kilichotokea kuwa bahari ya bilauri iliyochanganywa na moto, na ikasimama pembeni mwa bahari ambapo wale waliokuwa washindi dhidi ya mnyama na sanamu yake, na juu ya namba inayowakilisha jina lake. Walikuwa wameshikilia vinubi walivyopewa na Mungu. 3 Walikuwa wakiimba wimbo wa Musa, mtumishi wa Mungu, na wimbo wa Mwana Kondoo: “Kazi zako ni kubwa na zenye kushangaza, Bwana Mungu, utawalaye vyote. Mwaminifu na njia zako ni za kweli, Mfalme wa mataifa. 4 Nani atashindwa kukuhofu wewe Bwana na kulitokuza jina lako? Kwa kuwa wewe peke yako ni mtakatifu. Mataifa yote yatakuja na kukuabudu mbele zako kwa sababu u mwema na matendo yako yamejulikana.” 5 Baada ya mambo hayo nilitazama, na sehemu takatifu sana, ambapo palikuwa na hema ya ushuhuda, iliyofungukia mbinguni. 6 Kutoka mahali patakatifu sana wakaja malaika saba wenye mapigo saba, wamevaa mavazi safi, kitani yenye kung’aa na mshipi wa dhahabu kuzunguka vifua vyao. 7 Mmoja wa wale wenye uhai wanane akatoa kwa malaika saba mabakuli saba ya dhahabu yaliyojaa ghadhabu ya Mungu mwenye kuishi milele na milele. (aiōn g165) 8 Mahali patakatifu sana kulijawa moshi kutoka kwenye utukufu wa Mungu na kutoka kwenye uwezo wake. Hakuna hata mmoja aliyeweza kuingia mpaka mapigo saba ya malaika saba ya yalipokamilika.

16 Nikasikia sauti kubwa ikiita kutoka kwenye sehemu ya patakatifu na ikasema kwa wale malaika saba, “Nenda na ukamwage juu ya dunia mabakuli saba ya ghadhabu ya Mungu.” 2 Malaika

wa kwanza alienda na kumwaga bakuli lake katika ambalo halijawahi kutoea duniani tangu wanadamu dunia; majeraha mabaya na yenyewe maumivu makali wamekuwepo duniani, hivyo ni tetemeko kubwa zaidi. yalikuja kwa watu wenye alama ya mnyama, kwa 19 Mji mkuu uligawanyika katika sehemu tatu, na miji wale ambao waliabudu sanamu yake. 3 Malaika ya mataifa ikaanguka. Kisha Mungu akamkumbusha wa pili alimwaga bakuli lake katika bahari; ikawa Babeli mkuu, na akaupa mji huo kikombe kilichokuwa kama damu ya mtu aliyekufa, na kila kiumbe hai kimejaa divai kutoka kwenye ghadhabu yake iliyo katika bahari kilikufa. 4 Malaika wa tatu akamwaga kali. 20 Kila kisiwa kikapotea na milima haikuonekana bakuli lake katika mito na katika chemchemi za maji; tena. 21 Mvua kubwa ya mawe, ikiwa na uzito wa zikawa damu. 5 Nikasikia malaika wa maji akisema, talanta, ikashuka kutoka mbinguni juu ya watu, na "Wewe ni mwaminifu - mmoja uliyepo na uliyekuwako, wakamlaani Mungu kwa mapigo ya mvua ya mawe Mtakatifu - kwa sababu umezileta hukumu hizi. 6 Kwa kwa sababu lile pigo lilikuwa baya sana.

sababu walimwaga damu za waamini na manabii, umewapa wao kunywa damu; ndicho wanachostahili." 7 Nikasikia madhabahu ikijibu, "Ndiyo! Bwana Mungu mwenye kutawala juu ya vyote, hukumu zako ni kweli na za haki." 8 Malaika wa nne akamwaga kutoka kwenye bakuli lake juu ya jua, na likapewa ruhusa kuunguza watu kwa moto. 9 Waliunguzwa kwa joto lenye kutisha, na wakalikufuru neno la Mungu, mwenye nguvu juu ya mapigo yote. Hawakutubu wala kumpa ye ye utukufu. 10 Malaika wa tano akamwaga kutoka kwenye bakuli lake katika kitu cha enzi cha mnyama, na giza likaufunika ufalme wake. Walisaga meno katika maumivu makali. 11 Wakamtukana Mungu wa mbinguni kwa sababu ya maumivu yao na majeraha yao, na bado waliendelea kutokutubu kwa kile walichotenda. 12 Malaika wa sita alimwaga kutoka kwenye bakuli lake katika mto mkubwa, Frati, na maji yake yakakauka ili kuweza kuandaa njia kwa wafalme wataakaokuja kutoka mashariki. 13 Nikaona roho tatu chafu zilizonekana kama chura watokao nje ya mdomo wa yule joka, yule mnyama, na yule nabii wa uongo. 14 Ni roho za pepo zitendazo ishara na miujiza. Walikuwa wakienda kwa wafalme wa dunia yote ili kuweza kuwakusanya pamoja kwa vita katika siku kuu ya Mungu, mwenye kutawala juu ya vyote. 15 ("Tazama! Ninakuja kama mwizi! Heri yule adumuye katika kukesha, atunzaye mavazi yake ili asiweze kwenda nje uchi na kuiona aibu yake.") 16 Waliwaleta pamoja katika sehemu ilioitwa katika kiebrania Amagedoni. 17 Malaika wa saba alimwaga kutoka kwenye bakuli lake katika anga. Kisha sauti kuu ikasikika kutoka pakatifu na kutoka kwenye kitu cha enzi, ikisema, "Imekwisha!" 18 Kulikuwa na miale ya mwanga wa radi, ngurumo, vishindo vya radi, na tetemeko la kutisha - tetemeko kubwa la ardhi

ambalo halijawahi kutoea duniani tangu wanadamu dunia; majeraha mabaya na yenyewe maumivu makali wamekuwepo duniani, hivyo ni tetemeko kubwa zaidi. 19 Mji mkuu uligawanyika katika sehemu tatu, na miji wale ambao waliabudu sanamu yake. 20 Kila kisiwa kikapotea na milima haikuonekana bakuli lake katika mito na katika chemchemi za maji; tena. 21 Mvua kubwa ya mawe, ikiwa na uzito wa zikawa damu. 5 Nikasikia malaika wa maji akisema, talanta, ikashuka kutoka mbinguni juu ya watu, na "Wewe ni mwaminifu - mmoja uliyepo na uliyekuwako, wakamlaani Mungu kwa mapigo ya mvua ya mawe Mtakatifu - kwa sababu umezileta hukumu hizi. 6 Kwa kwa sababu lile pigo lilikuwa baya sana.

17 Mmoja wa malaika saba aliyekuwa na vitasa saba alikuja na kuniambia, "Njoo, nitakuonesha hukumu ya kahaba mkuu akaaye juu ya maji mengi, 2 ambaye wafalme wa nchi wamefanya mambo ya uzinzi naye na juu ya mvinyo wa uzinzi wake wakaa duniani wameleweshwa." 3 Malaika akanichukua katika Roho mpaka nyikani, na nilimwona mwanamke amekaa juu ya mnyama mwekundu aliyejaa majina ya matukano. Mnyama alikuwa na vichwa saba na pembe kumi. 4 Mwanamke alivikwa nguo ya zambarau na nyekundu na amepambwa kwa dhahabu, mawe ya thamani, na lulu. Alikuwa ameshikilia mkononi mwake kikombe cha dhahabu kilichojaa vitu vya machukizo ya uchafu wa uasherati wake. 5 Juu ya paji la uso wake limeandikwa jina la siri: "BABELI MKUU, MAMA WA MAKAHABA NA YA VITU VYA MACHUKIZO YA NCHI." 6 Nikaona ya kuwa mwanamke huyo alikuwa ameleta kwa damu ya waamini na damu ya waliokufa kwa ajili ya Yesu. Wakati nilipomwona, nilikuwa na mshangao mkuu. 7 Lakini malaika akanichukua, "Kwa nini unashangaa? Nitakueleza maana ya mwanamke na mnyama amchukuaye (mnyama huyo mwenye vichwa saba na zile pembe kumi). 8 Mnyama uliyemwona alikuwepo, hayupo tena sasa, lakini yuko tayari kupanda kutoka katika shimo lisilo na mwisho. Kisha ataendelea na ucharibu. Wale wakaa juu ya nchi, wale ambao majina yao hayakuandikwa kwenye kitabu cha uzima tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu - watashangaa wamwonapo mnyama aliyekuwepo, kwamba hayupo sasa, lakini yupo karibu kuja. (Abyssos g12) 9 Wito huu ni kwa ajili ya akili zilizo na hekima. Vichwa saba ni milima saba ambapo mwanamke alikaa juu yake. 10 Nayo pia ni wafalme saba. Wafalme watano wameanguka, mmoja yupo, na mwingeine hajaja bado; wakati atakapokuja,

atakaa kwa muda mfupi tu. **11** Mnyama aliyekuwepo, sitaona maombolezo.' **8** Kwa hiyo ndani ya siku moja lakini sasa hayupo, yeye pia ni mfalme wa nane; mapigo yake yatamlemea: kifo, maombolezo, na njaa. lakini ni mmoja wa wale wafalme saba, na anaenda Atateketezwa kwa moto, kwa kuwa Bwana Mungu ni kwenye uharibifu. **12** Zile pembe kumi ulizoziona ni mwenye nguvu, na ni mhukumu wake." **9** Wafalme wafalme kumi ambao hawajapokea ufalme, lakini wa nchi waliozini na kuchanganyikiwa pamoja naye watapokea mamlaka kama wafalme kwa saa moja watalia na kumwomboleza watakapouona moshi pamoja na mnyama. **13** Hawa wana shauri moja, wa kuungua kwake. **10** Watasimama mbali naye, na watampa nguvu zao na mamlaka yule mnyama. kwa hofu ya maumivu yake wakisema, "Ole, ole kwa **14** Watafanya vita baina yao na Mwana kondoo. mji mkuu, Babeli, mji wenye nguvu! Kwa saa moja Lakini Mwana kondoo atawashinda kwa sababu ni hukumu yako imeku." **11** Wafanyabiashara wa nchi Bwana wa mabwana na Mfalme wa wafalme - na lieni na kuomboleza kwa ajili yake, kwa kuwa hakuna katika yeye tuliiwtu, tulichaguliwa, waaminifu." **15** hata mmoja anunuaye bidhaa zake tena - **12** bidhaa Malaika akaniambia, "Yale maji uliyoyaona, hapo za dhahabu, fedha, mawe ya thamani, lulu, kitani alipoketi yule kahaba ni watu, makutano, mataifa na nzuri, zambarau, hariri, nyekundu, aina zote za miti lugha. **16** Zile pembe kumi ulizoziona - hizo na yule ya harufu nzuri, kila chombo cha pembe za ndovu, mnyama watamchukia yule kahaba. Nao watamfanya kila chombo kilichotengenezwa kwa miti ya thamani, kuwa mpweke na uchi, watamla mwili wake, na shaba, chuma, jiwe, **13** mdalasini, viango, uvumba, watauteketeza kwa moto. **17** Maana Mungu ameweka manemane, ubani, mvinyo, mafuta, unga mzuri, miyoni mwao kubeba kusudi lake kwa makubaliano ngano, ng'ombe na kondoo, farasi na magari, na ya kumpa mnyama nguvu zao kumtawala mpaka watumwa, na roho za watu. **14** Matunda uliyoyatamani maneno ya Mungu yatakapotimia. **18** Yule mwanamke kwa nguvu zako yameondoka kutoka kwako. Anasa uliyemwona ni mji ule mkubwa utawala juu ya wafalme wa nchi."

18 Baada ya vitu hivi nilimwona malaika mwingine akishuka chini kutoka mbinguni. Ye ye alikuwa na mamlaka kuu, na nchi iliangazwa kwa utukufu wake. **2** Alilia kwa sauti kuu, akisema, "Umeanguka, umeanguka, ule mji mkuu Babeli! Umekuwa sehemu yakaapo mapepo, na sehemu ikaapo kila roho chafu, na sehemu akaapo kila mchafu na ndege achukizaye. **3** Kwa kuwa mataifa yote yamekunywa mvinyo ya tamaa ya uasherati wake ambayo humletea ghadhabu. Wafalme wa nchi wamezini naye. Wafanyabiashara wa nchi wamekuwa matajiri kwa nguvu ya maisha yake ya anasa." **4** Kisha nilisikia sauti nyingine kutoka mbunguni iikisema, "Tokeni kwake watu wangu, ili msije mkashiriki katika dhambi zake, na ili msije mkapokea mapigo yake yoyote. **5** Dhambi zake zimerundikana juu kama mbingu, na Mungu ameyakumbuka matendo yake maovu. **6** Mlipeni kama alivyowalipa wengine, na mkamlipe mara mbili kwa jinsi alivyotenda; katika kikombe alichokichanganya, mchanganyishieni mara mbili kwa ajili yake. **7** Kama alivyojitu ku ye ye mwenyewe, na aliishi kwa anasa, mpeni mateso mengi na huzuni. Kwa kuwa husema moyoni mwake, 'Nimekaa kama malkia; wala siyo mjane, na wala tena. **15** Wafanyabiashara wa vitu hivi waliopata utajiri kwa mapenzi yake watasimama mbali kutoka kwake kwa sababu ya hofu ya maumivu yake, wakilia na sauti ya maombolezo. **16** Wakisema, "Ole, ole mji ule mkuu uliovikwa kitani nzuri, zambarau, na nyekundu, na kupambwa kwa dhahabu, na vito nya thamani na lulu!" **17** Ndani ya saa moja utajiri wote huo ulitoweka. Kila nahodha wa meli, kila baharia, na wote wanamaji, na wote wafanyao kazi baharini, walismama mbali. **18** Walilia walipouona moshi wa kuungua kwake. Walisema, "Ni mji gani unafanana na mji huu mkubwa?" **19** Walitupa mavumbi juu ya vichwa vyao, na walilia, wakitokwa machozi na kuomboleza, "Ole, ole mji mkubwa mahali wote waliokuwa na meli zao baharini walikuwa matajiri kutokana na mali zake. Ndani ya saa moja umeangamizwa." **20** "Furahini juu yake, mbingu, ninyi waumini, mitume, na manabii, kwa maana Mungu ameleta hukumu yenu juu yake!" **21** Malaika mwenye nguvu aliiua jiwe kama jiwe kuu la kusagia na alilitupa baharini, akisema, "Kwa njia hii, Babeli, ule mji mkuu, utatupwa chini kwa ukatili na hautaonekana tena. **22** Sauti ya vinanda, wanamuziki, wacheza filimbi, na tarumbeta hawatasikika tena kwenu. Wala fundi wa aina yoyote hataonekana

kwenu. Wala sauti ya kinu haitasikika tena kwenu. 23 liliollochovywa katika damu, na jina lake alitwa Neno la Mwanga wa taa hautaangaza ndani yako. Sauti ya bwana harusi na bibi harusi hazitasikiwa tena ndani yako, maana wafanyabiashara wako walikuwa wakuu wa nchi, na wa mataifa, wamedanganya kwa uchawi wako. 24 Ndani yake damu ya manabii na waamini ilionekana, na damu ya wote waliouawa juu ya nchi.”

19 Baada ya mambo haya nilisikia sauti kama ya mlío mkubwa wa kundi kubwa la watu mbinguni ikisema, “Haleluya. Wokovu, utukufu, na nguvu ni vya Mungu wetu. 2 Hukumu zake ni kweli na za haki, kwa kuwa amemhukumu kahaba mkuu aliyeiharibu nchi kwa uzinzi wake. Amefanya kisasi kwa damu ya watumishi wake, ambayo aliimwaga ye ye mwenyewe.” 3 Kwa mara ya pilii walisema, “Haleluya! Moshi hutoka kwake milele na milele.” (aiōn g165) 4 Wale wazee ishirini na wanne na viumbi hai wanne wakasujudu na kumwabudu Mungu akaaye kwenye kitii cha enzi. Walikuwa wakisema, “Amina. Haleluya!” 5 Ndipo sauti ilitoka kwenye kitii cha enzi, ikisema, “Msifuni Mungu wetu, enyi watumishi wake wote, ninyi mnaomcha ye ye, wote wasio na umuhimu na wenye nguvu.” 6 Ndipo nilisikia sauti kama sauti ya kundi kubwa la watu, kama sauti ya ngurumo ya maji mengi, na kama ngurumo ya radi, ikisema, “Haleluya! Bwana ni Mungu wetu, mtawala juu ya wote, hutawala. 7 Na tushangilie na kufurahi na kumpa utukufu kwa sababu harusi na sherehe ya Mwana Kondoo imekuja, na bibi harusi yuko tayari.” 8 Aliruhuswa kuvalishwa kitani safi na yenye kung’aa (kitani safi ni matendo ya haki ya waumini). 9 Malaika akasema nami, “Yaandike haya: Wamebarikiwa walioalikwa kwenye sherehe ya harusi ya Mwana kondoo.” Vilevile akaniambia, “Haya ni maneno ya kweli ya Mungu.” 10 Nilisujudu mbele ya miguu yake nikamwabudu, lakini akaniambia, “Usifanye hivi! Mimi ni mtumishi mwenzako na wa ndugu zako mwenye kuushika ushuhuda wa Yesu. Mwabudu Mungu, kwa kuwa ushuhuda wa Yesu ni roho ya unabii.” 11 Kisha niliona mbingu zimefunguka, na tazama kulikuwa na farasi mweupe! Na yule aliyekuwa amempanda anaitwa Mwaminifu na wa Kweli. Huhukumu kwa haki na kufanya vita. 12 Macho yake ni kama mwali wa moto, na juu ya kichwa chake ana taji nyingi. Ana jina liliolloandikwa juu yake asilolifahamu mtu ye yote isipokuwa ye ye mwenyewe. 13 Amevaa vazi

Mungu. 14 Majeshi ya mbinguni yalikuwa yakimfuata juu ya farasi weupe, walivalishwa kitani nzuri, nyeupe na safi. 15 Kinywani mwake hutoka upanga mkali ambao huyaangamiza mataifa, naye atawatawala kwa firimo ya chuma. Naye hukanyaga vyombo vya mvinyo kwa hasira kali ya Mungu, hutawala juu ya wote. 16 Naye ameandikwa juu ya vazi lake na katika paja lake jina, MFALME WA WAFALME NA BWANA WA MABWANA. 17 Niliona malaika amesimama katika jua. Aliwaita kwa sauti kuu ndege wote warukao juu, “Njoni, kusanyikeni pamoja kwenye chakula kikuu cha Mungu. 18 Njoni mle nyama ya wafalme, nyama ya majemedari, nyama ya watu wakubwa, nyama ya farasi na wapanda farasi, na nyama ya watu wote, walio huru na watumwa, wasio na umuhimu na wenye nguvu.” 19 Nilimwona mnyama na wafalme wa nchi pamoja na majeshi yao. Walikuwa wamejipanga kwa ajili ya kufanya vita na mmoja aliyeppanda farasi na jeshi lake. 20 Mnyama alikamatwa na nabii wake wa uongo aliyezifanya ishara katika uwepo wake. Kwa ishara hizi aliwadanganya wale walioipokea chapa ya mnyama na walioisujudia sanamu yake. Wote wawili walitupwa wangali hai katika ziwa la moto liwakalo kwa kiberiti. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Wale waliobaki waliuawa kwa upanga uliotoka kinywani mwa mmoja aliyeppanda juu ya farasi. Ndege wote walikula mizoga ya miili yao.

20 Kisha niliona malaika akishuka kutoka mbinguni, akiwa na ufunguo wa shimo lisilo na mwisho na mnyororo mkubwa mkononi mwake. (Abysos g12) 2 Alimshika yule joka, nyoka wa zamani, ambaye ni bilisi au Shetani, na kumfunga miaka elfu. 3 Alimtupa kwenye shimo lisilo na mwisho, akalifunga na kilitia mhuri juu yake. Hii iliikuwa hiyo ili kwamba asiwadanganye mataifa tena mpaka miaka elfu itakapoisha. Baada ya hapo, ataachiwa huru kwa muda mchache. (Abysos g12) 4 Kisha niliona viti vya enzi. Walikuwa wamevikalia ni wale ambao walikuwa wamepewa mamlaka ya kuhukumu. Vilevile niliona nafsi za wale ambao walikuwa wamekatwa vichwa kwa ajili ya ushuhuda kuhusu Yesu na kwa neno la Mungu. Walikuwa hajajamwabudu mnyama au sanamu yake, na walikataa kupokea alama juu ya paji za nyuso zao au mkono. Walikuja uzimani, na wakatawala pamoja na Kristo kwa miaka elfu. 5 Wafu waliobaki hawakuja

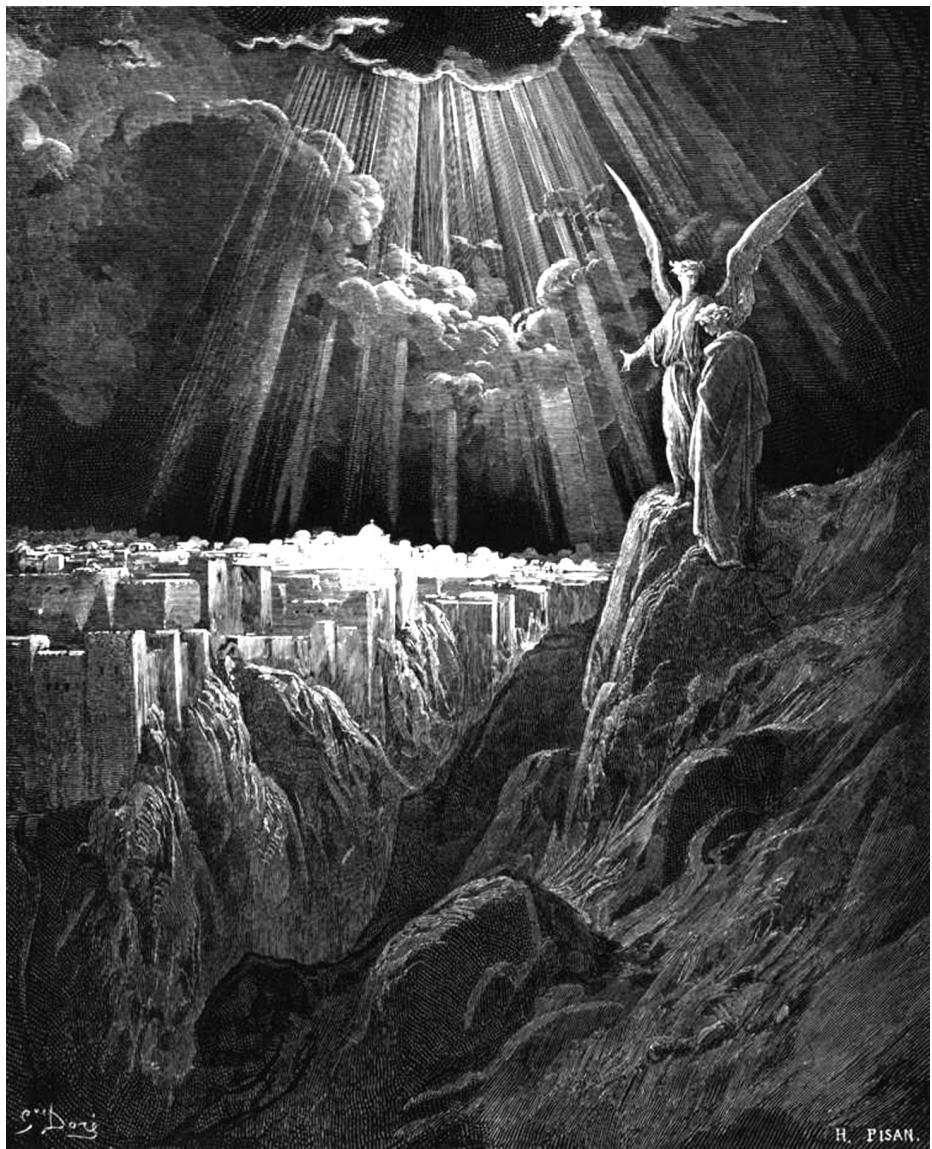
uzimani mpaka miaka elfu ilipokuwa imeisha. Huu katika macho yao, na hapatakuwa na kifo tena, au ndio ufufuo wa kwanza. 6 Mbarikiwa na mtakatifu kuomboleza, au kulia, au maumivu. Mambo ya zamani ni mtu yejote ambaye achukua nafasi katika ufufuo yamekwishakupita. 5 Yeye ambaye alikuwa ameketi wa kwanza! Mauti ya pili haina nguvu juu ya watu juu ya kitu cha enzi alisema, "Tazama! Nafanya mambo kama hawa. Patakuwa na makuhani wa Mungu na yote kuwa mapya." Alisema, "Andika hili kwa sababu wa Kristo na watatawala na yeye kwa miaka elfu. maneno haya ni ya hakika na kweli." 6 Aliniambia, 7 Wakati miaka elfu itakapofikia mwisho, Shetani "Mambo haya yalikwisha kupita! Mimi ni Alfa na atafunguliwa kutoka gerezani mwake. 8 Atakwenda Omega, mwanzo na mwisho. Kwa yejote aonaye nje kuadanganya mataifa katika kona nne za dunia kiu nitampatia kinywaji bila gharama kutoka katika -Gogu na Magogu - kuwaleta pamoja kwa ajili ya chemchemi za maji ya uzima. 7 Yeye ashindaye vita. Watakuwa wengi kama mchanga wa bahari. atayarithi mambo haya, na nitakuwa Mungu wake, 9 Walikwenda juu kwenye tambarare ya nchi nao naye atakuwa mwanangu. 8 Lakini kama iliyo kwa walizunguka kambi ya waumini, mji upendwao. Lakini waoga, wasioamini, wachukiao, wauaji, wazinzi, moto ulikuja kutoka mbinguni na kuwaangamiza. 10 wachawi, waabudu sanamu, na waongo wote, sehemu Shetani, ambaye aliwadanganya, alitupwa ndani ya ziwa liwakalo kiberiti, ambamo mnyama na nabii wa uongo walikuwa wameshatupwa. Watateswa mchana na usiku milele na milele. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Mmoja 11 Kisha niliona kiti cha enzi kikubwa cheupe na yule ambaye alikaa juu yake. Dunia na mbingu zilikimbia mbali kutoka katika uwepo wake, lakini hapakuwako nafasi ya wao kwenda. 12 Niiliwaona mbingu na alinionesha mji mtakatifu, Yerusalem, ukishuka waliokufa - hodari na wasio wa muhimu wamesimama matokeo ya kile walichokifanya. 13 Bahari iliwatoa wafu ambao walikuwa ndani yake. Kifo na kuzimu viliwatoa wafu ambao walikuwa ndani yake, na wafu walihukumiwa kulingana na walichofanya. (Hadēs g86) 14 Kifo na kuzimu zilitupwa ndani ya ziwa la moto. Hii ni mauti ya pili - ziwa la moto. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Kama jina la yejote halikupatikana limeandikwa ndani ya Kitabu cha Uzima, alitupwa ndani ya ziwa la moto. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, kwa kuwa mbingu ya kwanza na nchi ya kwanza zimekwishapita, na bahari haikuwepo tena. 2 Niliona mji mtakatifu, Yerusalem mpya, ambao ulikuja chini kutoka mbinguni kwa Mungu, ulioandaliwa kama bibi harusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe. 3 Nilisikia sauti kubwa kutoka kwenye kiti cha enzi ikisema, "Tazama! Makao ya Mungu yapo pamoja na wanadamu, naye ataishi pamoja nao. Watakuwa watu wake, na Mungu mwenywewe atakuwa nao na atakuwa Mungu wao. 4 Atafuta kila chozi kutoka

ilikuwa imepambwa na kila aina ya jiwe la thamani. La nilianguka chini mwenyewe mbele ya miguu ya kwanza lilikuwa yaspi, la pili lilikuwa yakuti samawi, malaika kumwabudu, malaika aliyenionesha mambo la tatu lilikuwa kalkedon, la nne zumaridi, **20** la haya. **9** Akaniambia, "Usifanye hivyo! Mimi ni mtumishi tano sardoniki, la sita akiki, la saba krisolitho, la mwenzako, pamoja na ndugu zako manabii, pamoja nane zabarajadi, la tisa yakuti ya manjano, la kumi na wale wanaotii maneno ya kitabu hiki. Mwabudu krisopraso, la kumi na moja hiakintho, la kumi na Mungu!" **10** Akaniambia, "Usiyatiie muhuri maneno mbili amethisto. **21** Milango kumi na miwili ili kuwa ya unabii wa kitabu hiki, maana wakati umekaribia. lulu kumi na mbili, kila mlango ulitengenezwa kutoka **11** Asiye mwenye haki, aendelee kutokuwa mwenye kwene lulu moja. Mitaa ya mji ili kuwa dhahabu safi, haki. Ambaye ni mchafu kimaadili, na aendelee kuwa ikionekana kama kioo safi. **22** Sikuona hekalu lolote mchafu kimaadili. Mwenye haki, na aendelee kuwa ndani ya mji, kwa kuwa Bwana Mungu, ambaye mwenye haki. Aliye mtakatifu, na aendelee kuwa anatawala juu ya vyote, na Mwana Kondoo ni hekalu mtakatifu." **12** "Tazama! Naja upesi. Ujira wangu lake. **23** Mji haukuhitaji jua au mwezi ili kungaza juu uko pamoja nami, kumlipa kila mmoja kulingana na yake kwa sababu utukufu wa Mungu uliangaza juu alichokifanya. **13** Mimi ni Alfa na Omega, wa Kwanza yake, na taa yake ni Mwana Kondoo. **24** Mataifa na wa Mwisho, Mwanzo na Mwisho. **14** Wamebarikiwa watatembea kwa mwanga wa mji huo. Wafalme wa wale waoshao mavazi yao ili kwamba wapate haki dunia wataleta fahari zao ndani yake. **25** Milango yake ya kula kutoka katika mti wa uzima na kuuingia mji haitafungwa wakati wa mchana, na hapatakuwa na kupitia malangoni. **15** Nje kuna mbwa, wachawi, usiku pale. **26** Wataleta fahari na heshima ya mataifa wazinzi, wauwaji, waabudu sanamu, na kila apendaye ndani yake, **27** na hakuna kichafu kitakachoingia na ashuhudiaye ushahidi wa uongo. **16** Mimi, Yesu, ndani yake. Wala ye yote ambaye afanyaye jambo nimemtuma malaika wangu kuwashuhudia kuhusu lolote la aibu au udanganyifu hataingia, bali ni wale tu mambo haya kwa makanisa. Mimi ni mzizi wa uzao amba majina yao yameandikwa katika kitabu cha **17** Roho uzima cha Mwana Kondoo.

22 Kisha malaika akanionesha mto wa maji ya uzima, maji yalikuwa ya mng'ao kama wa bilauri. Yalikuwa yaktiririka kutoka katika kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana Kondoo **2** Kupitia katikati ya mtaa wa mji. Katika kila pembe ya mto palikuwa na mti wa uzima, unaozaa aina kumi na mbili za matunda, na huzaa matunda kila mwezi. Majani ya mti ni kwa ajili ya uponyaji wa mataifa. **3** Wala hapatakuwa na laana yoyote tena. Kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana Kondoo kitakuwemo ndani ya mji, na watumishi wake watamtumikia. **4** Watamuona uso wake, na jina lake litakuwa juu ya vipaji vya nyuso zao. **5** Hapatakuwa na usiku tena; wala hapatakuwa na hitaji la mwanga wa taa au jua kwa sababu Bwana Mungu ataangaza juu yao. Nao watatawala milele na milele. **(aiōn g165)** **6** Malaika akanambia, "Maneno haya ni ya kuaminika na kweli. Bwana Mungu wa roho za manabii alimtuma malaika wake kuaonesha watumishi wake kitakachotokea hivi karibuni." **7** "Tazama! Ninakuja upesi! Amebarikiwa ye yeye anayeyati maneno ya unabii wa kitabu hiki." **8** Mimi, Yohana, ndiye niliyesikia na kuona mambo haya. Nilipoyasikia na kuyaona,

na Bibi harusi asema, "Njoo!" Na ye yeye asikiaye aseme, "Njoo!" Ye yote aliye na kiu, na aje, na ye yote anayetamani, na apate maji ya uzima bure. **18** Namshuhudia kila mtu asikiaye maneno ya unabii wa kitabu hiki: Kama ye yote ataongeza katika hayo, Mungu atamuongezea mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki. **19** Kama mtu ye yote atayaondoa maneno ya kitabu hiki cha unabii, Mungu ataondoa sehemu yake katika mti wa uzima na katika mji mtakatifu, ambayo habari zake zimeandikwa ndani ya kitabu hiki. **20** Yeye ashuhudiaye mambo haya asema, "Ndiyo! Naja upesi." Amina! Njoo, Bwana Yesu! **21** Neema ya Bwana Yesu iwe na kila mtu. Amina.

Niliona mji mtakatifu, Yerusalemu mpya, ambao ulikuja chini kutoka mbinguni kwa Mungu, ulioandaliwa kama bibi harusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe. Nilisikia sauti kubwa kutoka kwenye kitu cha enzi ikisema, "Tazama! Makao ya Mungu yapo pamoja na wanadamu, naye ataishi pamoja nao. Watakuwa watu wake, na Mungu mwenyewe atakuwa nao na atakuwa Mungu wao."

Ufunuo 21:2-3

Mwongozo kwa Msomaji

Kiswahili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Kamusi

Kiswahili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Kamusi +

AionianBible.org/Bibles/Swahili---New-Swahili-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Warumi 10:7
Ufunuo 9:1
Ufunuo 9:2
Ufunuo 9:11
Ufunuo 11:7
Ufunuo 17:8
Ufunuo 20:1
Ufunuo 20:3

Matendo 3:21
Matendo 15:18
Warumi 1:25
Warumi 9:5
Warumi 11:36
Warumi 12:2
Warumi 16:27
1 Wakorintho 1:20
1 Wakorintho 2:6
1 Wakorintho 2:7
1 Wakorintho 2:8

1 Petro 1:25
1 Petro 4:11
1 Petro 5:11
2 Petro 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Ufunuo 1:6
Ufunuo 1:18
Ufunuo 4:9

aïdios

Warumi 1:20
Yuda 1:6

1 Wakorintho 3:18
1 Wakorintho 8:13
1 Wakorintho 10:11
2 Wakorintho 4:4

Ufunuo 4:10
Ufunuo 5:13
Ufunuo 7:12
Ufunuo 10:6

aiōn

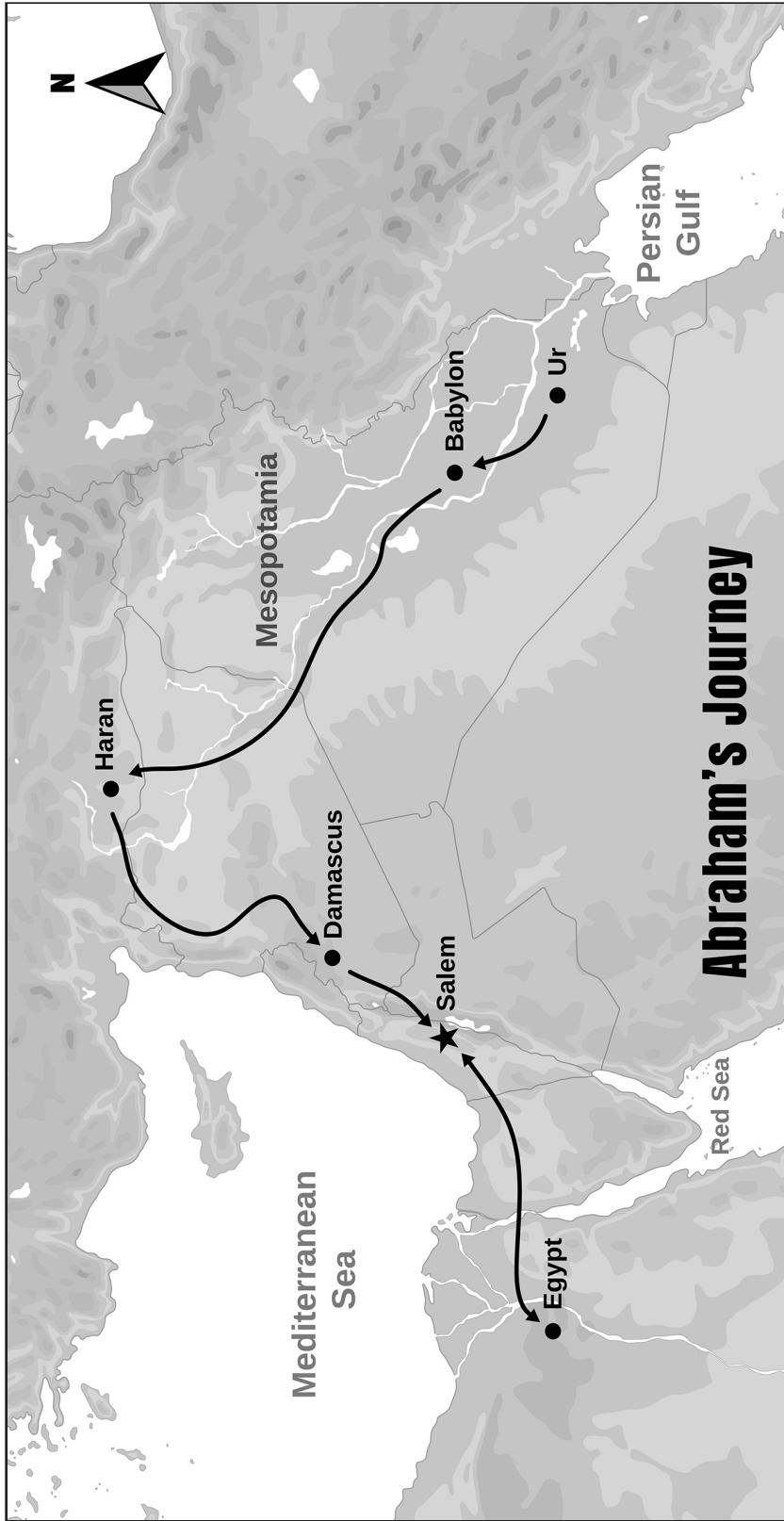
Mathayo 12:32
Mathayo 13:22
Mathayo 13:39
Mathayo 13:40
Mathayo 13:49
Mathayo 21:19
Mathayo 24:3
Mathayo 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16

2 Wakorintho 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefeso 1:21
Waefeso 2:2
Waefeso 2:7
Waefeso 3:9
Waefeso 3:11
Waefeso 3:21
Waefeso 6:12
Wafilipi 4:20
Wakolosai 1:26
1 Timotheo 1:17
1 Timotheo 6:17
2 Timotheo 4:10
2 Timotheo 4:18
Tito 2:12
Wahebrania 1:2
Wahebrania 1:8
Wahebrania 5:6
Wahebrania 6:5
Wahebrania 6:20
Wahebrania 7:17
Wahebrania 7:21
Wahebrania 7:24
Wahebrania 7:28
Wahebrania 9:26
Wahebrania 11:3
Wahebrania 13:8
Wahebrania 13:21
1 Petro 1:23

aiōnios

Mathayo 18:8
Mathayo 19:16
Mathayo 19:29
Mathayo 25:41
Mathayo 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

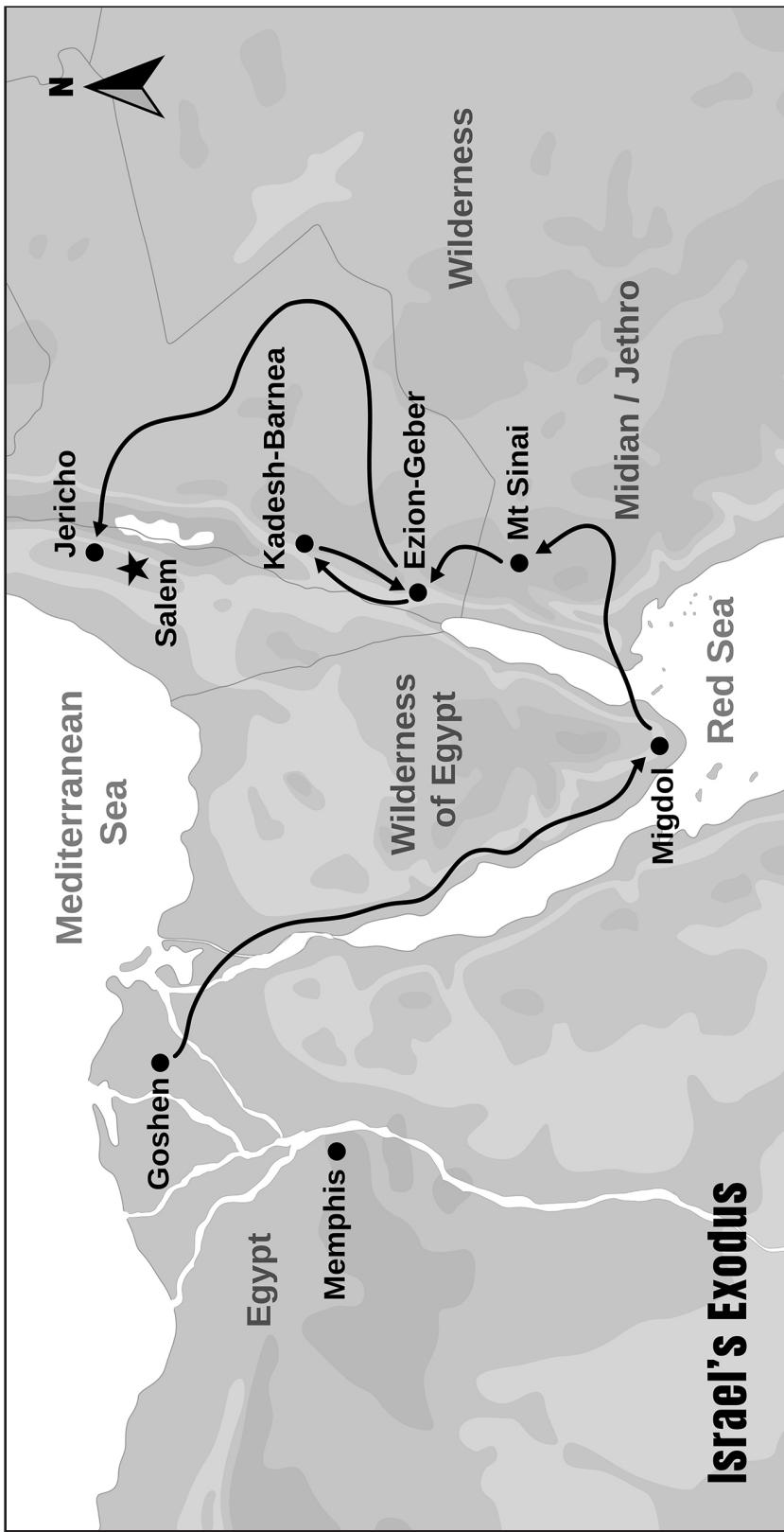
Yohana 10:28	Marko 9:45	Zaburi 116:3
Yohana 12:25	Marko 9:47	Zaburi 139:8
Yohana 12:50	Luka 12:5	Zaburi 141:7
Yohana 17:2	Yakobo 3:6	Mithali 1:12
Yohana 17:3		Mithali 5:5
Matendo 13:46	Hadēs	Mithali 7:27
Matendo 13:48	Mathayo 11:23	Mithali 9:18
Warumi 2:7	Mathayo 16:18	Mithali 15:11
Warumi 5:21	Luka 10:15	Mithali 15:24
Warumi 6:22	Luka 16:23	Mithali 23:14
Warumi 6:23	Matendo 2:27	Mithali 27:20
Warumi 16:25	Matendo 2:31	Mithali 30:16
Warumi 16:26	1 Wakorintho 15:55	Mhubiri 9:10
2 Wakorintho 4:17	Ufunuo 1:18	Wimbo wa Sulemani 8:6
2 Wakorintho 4:18	Ufunuo 6:8	Isaya 5:14
2 Wakorintho 5:1	Ufunuo 20:13	Isaya 7:11
Wagalatia 6:8	Ufunuo 20:14	Isaya 14:9
2 Wathesalonike 1:9		Isaya 14:11
2 Wathesalonike 2:16	Limnē Pyr	Isaya 14:15
1 Timotheo 1:16	Ufunuo 19:20	Isaya 28:15
1 Timotheo 6:12	Ufunuo 20:10	Isaya 28:18
1 Timotheo 6:16	Ufunuo 20:14	Isaya 38:10
2 Timotheo 1:9	Ufunuo 20:15	Isaya 38:18
2 Timotheo 2:10	Ufunuo 21:8	Isaya 57:9
Tito 1:2		Ezekieli 31:15
Tito 3:7	Sheol	Ezekieli 31:16
Filemoni 1:15	Mwanzo 37:35	Ezekieli 31:17
Wahebrania 5:9	Mwanzo 42:38	Ezekieli 32:21
Wahebrania 6:2	Mwanzo 44:29	Ezekieli 32:27
Wahebrania 9:12	Mwanzo 44:31	Hosea 13:14
Wahebrania 9:14	Hesabu 16:30	Amosi 9:2
Wahebrania 9:15	Hesabu 16:33	Yona 2:2
Wahebrania 13:20	Torati 32:22	Habakuki 2:5
1 Petro 5:10	1 Samwelli 2:6	
2 Petro 1:11	2 Samwelli 22:6	Tartaroō
1 Yohana 1:2	1 Wafalme 2:6	2 Petro 2:4
1 Yohana 2:25	1 Wafalme 2:9	
1 Yohana 3:15	Ayubu 7:9	Questioned
1 Yohana 5:11	Ayubu 11:8	None yet noted
1 Yohana 5:13	Ayubu 14:13	
1 Yohana 5:20	Ayubu 17:13	
Yuda 1:7	Ayubu 17:16	
Yuda 1:21	Ayubu 21:13	
Ufunuo 14:6	Ayubu 24:19	
	Ayubu 26:6	
eleēsē	Zaburi 6:5	
Warumi 11:32	Zaburi 9:17	
	Zaburi 16:10	
Geenna	Zaburi 18:5	
Mathayo 5:22	Zaburi 30:3	
Mathayo 5:29	Zaburi 31:17	
Mathayo 5:30	Zaburi 49:14	
Mathayo 10:28	Zaburi 49:15	
Mathayo 18:9	Zaburi 55:15	
Mathayo 23:15	Zaburi 86:13	
Mathayo 23:33	Zaburi 88:3	
Marko 9:43	Zaburi 89:48	

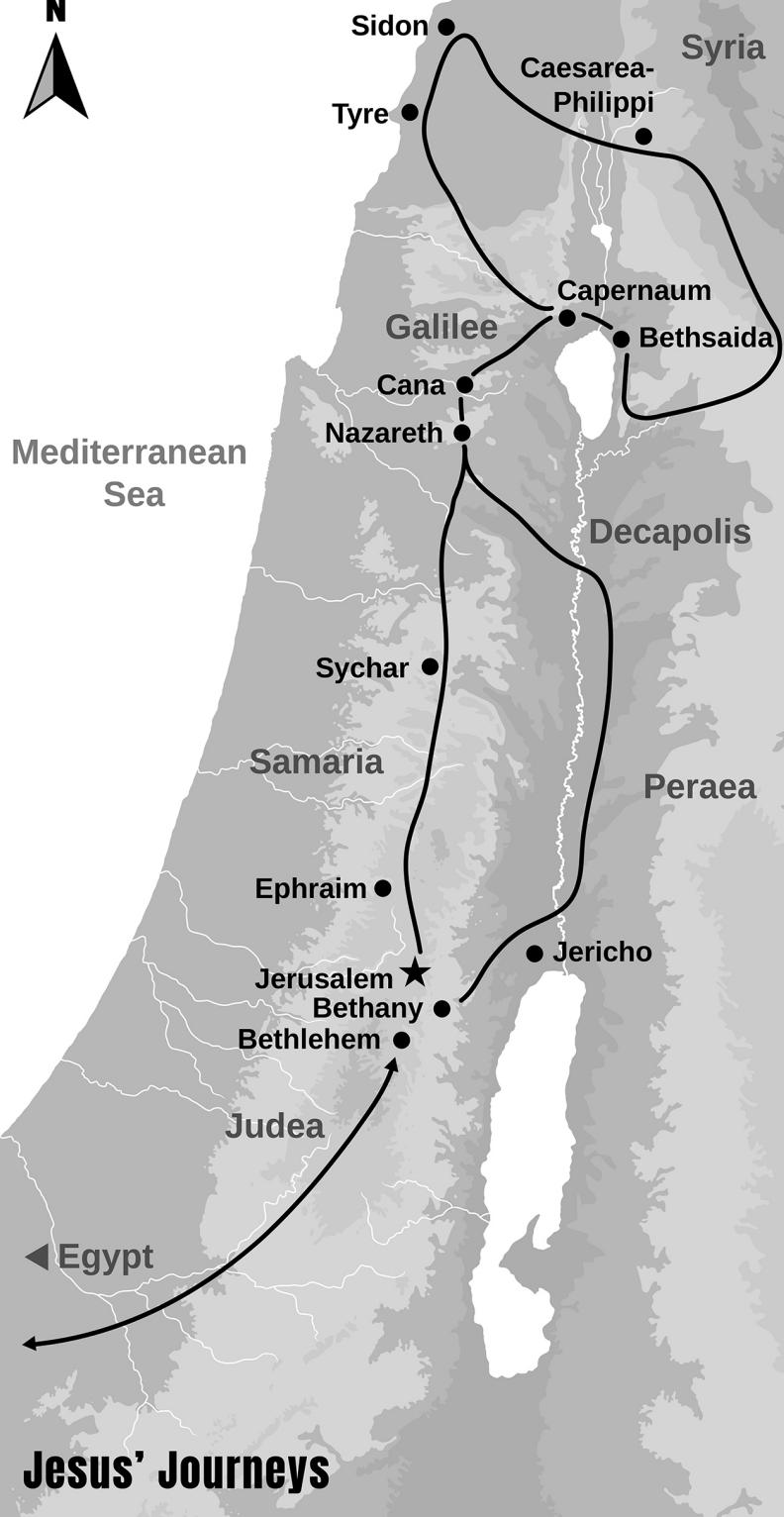
Abraham's Journey

ilikuwa ni kwa imani kwamba Ibrahīmu, alipoitwa alītii na kwenda mahali ambapo alipaswa kupokea kama urithi. Alitoka bila kujua mahali gani alikuwa anakuwenda.

- Wahebrania 11:8

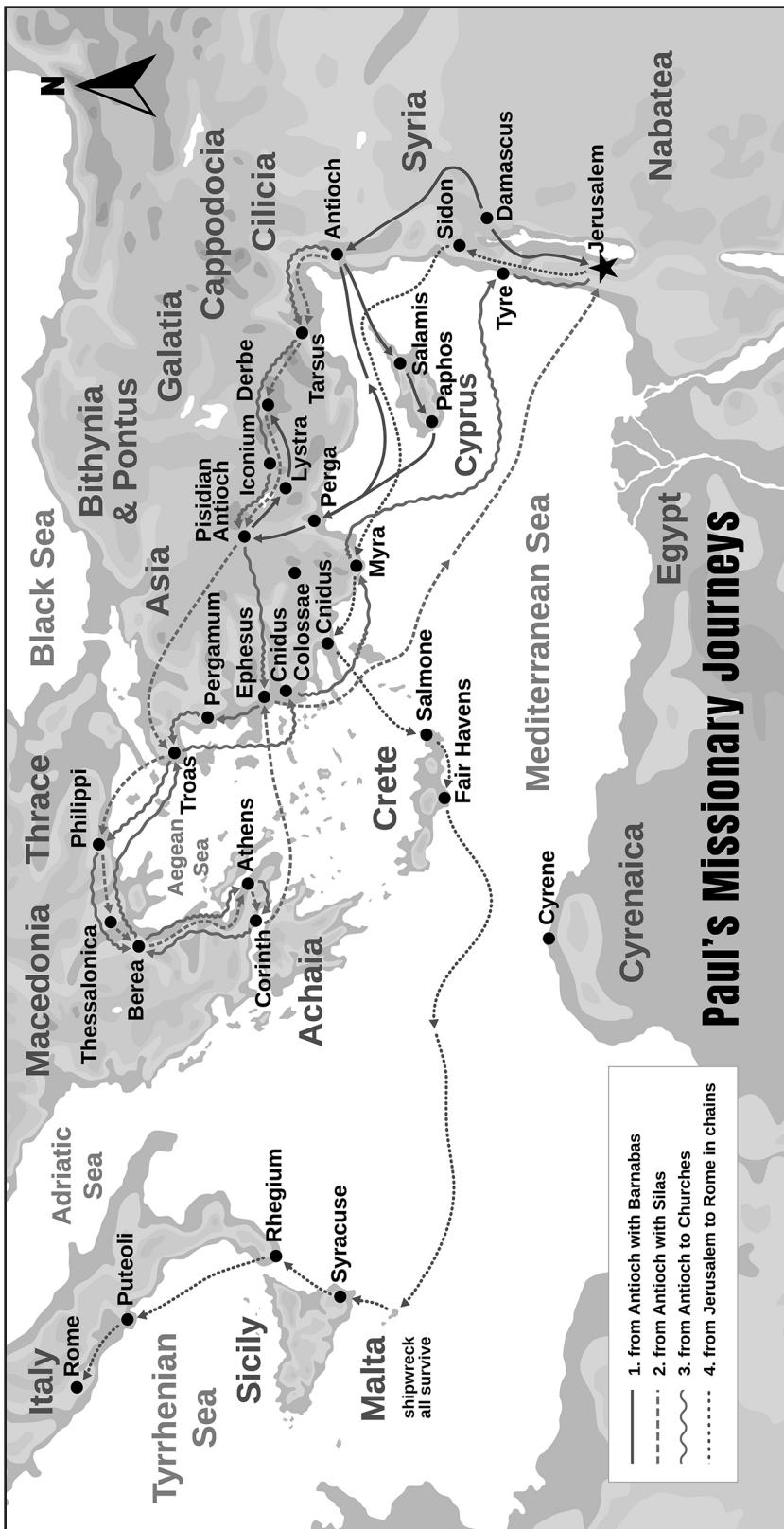

Faraa alijo waachia watu waende, Mungu akwaongoza kwa nija ya Wafiliisti, japo hiyo nija ilikuwa karibu. Kwa kuwa Mungu alisema,
"Labda watu watabadili nia zao watakapo ona vita na watarudi Misri." - Kutoka 13:17

Kuwa kuna Mwana wa Adamu hakujua kutumikiwa bali kutumika, na kuyatoa maisha yake kuwa fidia kwa wengi. - Marko 10:45

Paul's Missionary Journeys

Paulo, mtumishi wa Yesu Kristo, alijetwa kuwa mtume, na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu. - Watumi 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Hatima

Kiswahili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Kwa hiyo enendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi. Wabatizeni katika jina la Baba, na la Mwana, na la Roho Mtakatifu. - Mathayo 28:19

